

Vlaanderen
is lokaal bestuur

STADSSCAN 13 CENTRUMSTEDEN

Een monitor voor leefbare
en duurzame steden

AGENTSCHAP
BINNENLANDS
BESTUUR

gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be

Gemeente-Stadsmonitor

STADSSCAN

13 CENTRUMSTEDEN

Een monitor voor leefbare
en duurzame steden

COLOFON

Gemeente-Stadsmonitor
Stadsscan 13 centrumsteden

Laatste update
April 2024

Samenstelling
Projectteam Gemeente-Stadsmonitor
Agentschap Binnenlands Bestuur

In samenwerking met
Stedenstuurgroep Stadsmonitor
Statistiek Vlaanderen: Veerle Beyst, Dirk Smets, Thierry Vergeynst
Projectteam Gemeente-Stadsmonitor: Guy Pauwels, Leen Schaerlaekens

Eindredactie
Iris Brepoels, Hilde Schelfaut, Jef Smulders en Ann Vanderhasselt

Contact
gemeente-stadsmonitor@vlaanderen.be

Website
<https://gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be>

Depotnummer
D/2024/3241/134

Verantwoordelijke uitgever
Jeroen Windey
Administrateur-generaal
Agentschap Binnenlands Bestuur

VOORWOORD

Voor u ligt de stadsscan. Dit rapport beschrijft maatschappelijke ontwikkelingen in 13 Vlaamse steden. Het zijn de grootsteden Antwerpen en Gent en de centrumsteden Aalst, Brugge, Genk, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout.

Gelet op de belangrijke rol van de centrumsteden in Vlaanderen en de historiek van de Stadsmonitor hebben we ervoor gekozen om evoluties in de centrumsteden in een afzonderlijke publicatie in beeld te brengen en te bekijken vanuit een stedelijke focus. De steden gaven aan graag opnieuw hierover te kunnen beschikken.

Aan de hand van een 200-tal 'kern'register- en survey-indicatoren gaat dit rapport na of deze steden in een meer leefbare en duurzame richting evolueren. Wat we verstaan onder een leefbare en duurzame stad, baseren we op een gemeenschappelijk gedragen visie, die we samen met de centrumsteden in 2017 uitwerkten.

Voor de survey-indicatoren putten we uit de grootschalige burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor in alle 300 Vlaamse steden en gemeenten. Voor de registerindicatoren uit diverse bronnen, die we bij iedere indicator vermelden.

Met deze stadsscan willen we de centrumsteden voeden met data, informatie en kennis om sterker datagedreven te besturen. Ze kunnen dit rapport gebruiken als input voor de omgevingsanalyse en het strategisch meerjarenplan, als input bij strategische debatten. De stadsscan beschrijft de resultaten van de indicatoren. De interpretatie van die resultaten en hoe ermee omgaan, laten we over aan al wie betrokken is bij de stad, in de eerste plaats het stadsbestuur.

De totstandkoming van deze editie hebben we voorgelegd aan de Stedenstuurgroep Stadsmonitor met vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en de steden.

Dank aan iedereen die meehielp aan deze editie. Dank ook aan de collega's van Statistiek Vlaanderen, die als vertrouwenspartij optraden in de burgerbevraging, instaan voor de aanlevering van e registerstatistieken en hoofdstukken van dit rapport nagelezen hebben.

Samen gaan we voor sterker datagedreven besturen!

We wensen u veel leesplezier,

Jeroen Windey

Administrateur-generaal
Agentschap Binnenlands Bestuur

Colofon	3
Voorwoord	4
Inleiding	12
1. Situering van de stadsscan	12
2. Doel en functie	
2.1. De stadsscan is een meet-, communicatie- en leerinstrument op strategisch niveau.	12
2.2. De stadsscan is geen beleidseffectmeting of prestatie-meting, maar bevat omgevings-indicatoren die maatschappelijk relevante evoluties tonen.	13
2.3. De stadsscan heeft als doel het strategische. Beleid beter te onderbouwen door het geven van een input voor planning en beleidsprogramma's.	13
3. De visie over leefbare en duurzame steden	13
4. Van visie naar indicatoren	15
5. Van indicatoren naar data	15
6. Burgerbevraging 2023	15
6.1. Steekproef	16
6.2. Dataverzameling	17
6.3. Respons in de 13 centrumsteden	17
7. Nuttig om te weten	19
leeswijzer survey indicatoren	20

01 WONEN EN WOONOMGEVING 21

01.1 Ruimte	23
Bebouwingsgraad	23
Bebouwde oppervlakte naar functie	25
Onbebouwde oppervlakte naar functie	27
Ruimtebeslag	29
Landgebruik	31
01.2 Type bebouwing	33
Woongelegenheden naar bouwwijze	33
Bouwvergunningen, naar type	35
01.3 Betaalbaarheid wonen	37
Mediaanprijs huizen en appartementen	37
Gemiddelde huurprijs	39
Woonquote, naar eigenaar/huurder	41
01.4 Sociale huisvesting	45
Sociaal woningaanbod	45
01.5 Voorzieningen en duurzaamheid woning	47
Centrale verwarming in de woning	47
Private buitenruimte: tuin en terras/balkon	49
Private buitenruimte: garage	53
Plaats om fietsen te stallen in of bij de woning	55
Internetaansluiting in de woning	57
Duurzaamheid woning - energiezuinig	59
Duurzaamheid woning – energierecupererend	61
Renovatie-intentie	63
01.6 Groen	65

Tevredenheid over zicht op groen vanuit de woning	65
Groen in de buurt	67
Voldoende groen in de buurt	69
Groen in de stad	71
Bezoek bos, park, groenzone in eigen stad of andere stad/gemeente	75
Tevredenheid over natuur en groenvoorzieningen	77

01.7 Tevredenheid 79

Tevredenheid over de woning	79
Verhuisintentie	81
Verhuismotieven	83
Tevredenheid over de buurt	85
Tevredenheid over de stad	87
Graag wonen in de stad	89
Fierheid over de stad	91
Netheid van het stadscentrum	93
Netheid van straten en voetpaden	95

02 Klimaat, milieu en energie 97

02.1 Klimaat en energie 99

Energieverbruik naar sector	99
CO ₂ -emissies door verwarming huishoudens	101
CO ₂ -emissies naar sector	103
Gebouwen met overstromingsrisico	105
Kwetsbare personen blootgesteld aan hittestress	107
Verharding	109
laadpunten voor elektrische wagens	111
Energiescore (EPC) bestaande woningen	113
Inzetten op klimaatvriendelijke investeringen	117
Verleiding openbare verlichting	119

02.2 Afval 121

Restafval	121
Tevredenheid over huisvuilvoorzieningen	123

02.3 Water 125

Kraanwaterverbruik, per gezinsgrootte	125
Uitvoeringsgraad riolering	129
Zuiveringsgraad riolering	131

02.4 Lucht 133

Luchtkwaliteit: fijn stof	133
Luchtkwaliteit: stikstof	135

02.5 Milieubewust handelen 137

Milieubewust handelen	137
-----------------------	-----

03 MOBILITEIT 139

03.1 Wagenpark en vervoermiddelenbezit 141

Vervoermiddelenbezit	141
Personenwagens naar brandstoftype	145
Milieuvriendelijkheid van het wagenpark naar ecoscore	147

03.2 Verkeersinfrastructuur 149

Voldoende deelsystemen (auto, fiets...)	149
Voldoende autoluwe en autovrije zones	151
Tevredenheid over staat van voetpaden	153
Voldoende fietsenstallingen	155
Voldoende fietsinfrastructuur	157
Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur	159
Voldoende openbaar vervoer	161
Voldoende parkeerplaatsen	163
Tevredenheid over staat van straten en pleinen	165

03.3 Verplaatsingen **167**

Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden	167
Verplaatsingen woon-werk/woon-school: dominant vervoermiddel	169
Voortransport: vervoermiddel	171
Verplaatsingen vrije tijd: per vervoermiddel	173

03.4 Verkeersveiligheid **177**

Verkeersslachtoffers	177
Verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers	179
Veilig fietsen	183
Veilig naar school	185

04 ONDERNEMEN EN WERKEN **187**

04.1 Economisch weefsel **188**

Bruto toegevoegde waarde per inwoner	188
Bruto toegevoegde waarde per werkende	191
Jobratio	193
Netto-jobcreatie	195
Vestigingen, naar grootte-orde	197
Vestigingen, naar bedrijfstak	199
Economische specialisatie	201
Tewerkstelling per sector	203
Tewerkstelling binnen sociale economie	205
Tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren	209
Inkomende en uitgaande werkpendel	211

04.2 Ondernemingsklimaat **215**

Btw-plichtige ondernemingen	215
Oprichtingsratio ondernemingen	217
Stopzettingsratio ondernemingen	219

04.3 Toeristische sector **221**

Toerismecapaciteit	221
Verblijfstoerisme	223

04.4 Werk **225**

Werkzaamheidsgraad, naar geslacht	225
Werkzaamheidsgraad: leeftijds kloof	227
Werkzaamheidsgraad: herkomst kloof	229
Deeltijds werken, naar geslacht	231
Werkzoekendengraad, naar leeftijd en geslacht	233
Langdurig werkzoekenden zonder werk	235
Werkloosheidsgraad: herkomst kloof	237
Spanningsratio	239

05	ONDERWIJS EN VORMING	241
05.1	Spreiding en aantrekkingskracht kleuteronderwijs	243
	Kleuteronderwijs in de wijk	243
	Aantrekkingskracht kleuteronderwijs	245
05.2	Spreiding en aantrekkingskracht lager onderwijs	247
	Lager onderwijs in de wijk	247
	Aantrekkingskracht lager onderwijs	249
05.3	Aantrekkingskracht secundair onderwijs	251
	Aantrekkingskracht secundair onderwijs	251
05.4	Gelijke kansen en drempels in het onderwijs	253
	Leerlingen kleuteronderwijs, naar woonplaats en thuistaal	253
	Leerlingen lager onderwijs, naar woonplaats en thuistaal	255
	Leerlingen secundair onderwijs, naar woonplaats en thuistaal	257
	Leerlingen lager onderwijs met laagopgeleide moeder, naar woonplaats	259
	Leerlingen secundair onderwijs met laagopgeleide moeder, naar woonplaats	261
	Leerlingen lager onderwijs met schooltoeslag, naar woonplaats	263
	Leerlingen secundair onderwijs met schooltoeslag, naar woonplaats	265
	Schoolse vertraging lager onderwijs, naar vestigingsplaats	267
	Schoolse vertraging algemeen secundair onderwijs, naar vestigingsplaats	269
	Schoolse vertraging technisch secundair onderwijs, naar vestigingsplaats	273
	Schoolse vertraging beroepssecundair onderwijs, naar vestigingsplaats	277
	Schoolse vertraging kunstsecundair onderwijs, naar vestigingsplaats	281
	Spijbelgedrag lager onderwijs, naar vestigingsplaats	285
	Spijbelgedrag secundair onderwijs, naar vestigingsplaats	287
	Spijbelgedrag deeltijds beroepssecundair onderwijs, naar vestigingsplaats	289
	Vroegtijdige schoolverlaters, naar woonplaats	291
05.5	Hogeschool en kunstonderwijs	293
	Studenten hoger onderwijs, naar woonplaats	293
	Studenten hoger onderwijs, naar vestigingsplaats	295
	Deelnemers deeltijds kunstonderwijs, naar woonplaats	297
05.6	Tevredenheid	301
	Tevredenheid over onderwijsvoorzieningen	301
06	ZORG EN GEZONDHEID	303
06.1	Gezondheid en welzijn van inwoners	305
	Personen met handicap	305
	Chronische aandoening, naar leeftijd	307
	Prevalentie diabetes	311
	Intrafamiliaal geweld	313
	Actief bewegen	317
	Geluksgedrag	319
	Subjectieve gezondheid	321
06.2	Baby's en peuters	323
	Opvangplaatsen baby's en peuters met en zonder inkomenstarief	323
	Opvangplaatsen baby's en peuters in de wijk	327
	Opvangplaatsen baby's en peuters: regionale spreiding	329
	Opvangplaatsen buitenschoolse opvang	331

Tevredenheid over kinderopvang	333
06.3 Ouderen en zorgbehoevenden	335
Residentiële ouderenzorg	335
Residentiële ouderenzorg: regionale spreiding	337
Tevredenheid over ouderenvoorzieningen	339
Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden	341
Mantelzorg geven	343
Mantelzorg krijgen	345
06.4 Preventieve en andere zorgvoorzieningen	347
Globaal medisch dossier	347
Voldoende huisartsen	349
Bezoek huisarts	351
Bezoek tandarts	353
Kankerscreening	355
Gezinszorg	359
Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen	361
07 ARMOEDE	363
07.1 Inwoners met een verhoogd armoederisico	365
Aangiften beneden de kritische grens	365
Personen met verhoogde tegemoetkoming in ziekteverzekering	367
Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit	369
07.2 Inwoners met betalingsmoeilijkheden	371
Personen met betalingsachterstand	371
Energie-armoede huishoudens	373
Waterarmoede	375
Subjectieve armoede	377
Betalingsmoeilijkheden	379
Betalingsmoeilijkheden wonen	381
Betalingsmoeilijkheden internet/telefonie/televisie	383
Betalingsmoeilijkheden energie en water	385
Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg	387
Betalingsmoeilijkheden voeding	389
07.3 kinderarmoede	391
Kansarmoede-index van Kind en Gezin	391
Onderwijskansarmoede-indicator	393
Kinderen in een gezin met zeer lage werkintensiteit	395
Betalingsmoeilijkheden schoolkosten	397
Betalingsmoeilijkheden kinderopvang	399
08 SAMENLEVEN	401
8.1 Sociaal weefsel in de buurt	403
Lokale dienstencentra in de wijk	403
Voldoende ontmoetingsplaatsen	405
Intensiteit van contacten	407
Sociaal weefsel in de buurt	411
Zich thuis voelen in de buurt	413
Tevredenheid over contact in de buurt	415
8.2 Openheid en tolerantie	417

Houding tegenover diversiteit	417
Diversiteit vriendenkring	419
Personeelsleden naar herkomst	421

8.3 Burgerbetrokkenheid **423**

Deelname aan buurtactiviteiten	423
Actief in bewonersgroep	425
Participatie in het verenigingsleven	427
Actieve betrokkenheid van de burger	429
Vertrouwen in de medemens	431
Vrijwilligerswerk	433

8.4 Feitelijke en subjectieve veiligheid **435**

Criminaliteitsgraad	435
Misdrijven naar type	437
Onveiligheidsgevoel in de stad	439
Onveiligheidsgevoel in de buurt	441
Buurthinder	443
Buurtproblemen: lastig gevallen worden op straat	445
Buurtproblemen: lawaaihinder	447
Buurtproblemen: milieuhinder	449
Buurtproblemen: vandalisme en drugs	453
Buurtproblemen: verkeershinder	455

09 CULTUUR EN VRIJE TIJD **457**

09.1 Cultuur **459**

Bibliotheekbezoek in eigen stad of andere stad/gemeente	459
Tevredenheid over bibliotheekvoorzieningen	461
Bezoek museum, tentoonstelling in eigen stad of andere gemeente/stad	463
Bezoeken podiumkunsten, concert in eigen stad of andere stad/gemeente	465
Tevredenheid over culturele voorzieningen	467

09.2 Vrije tijd **469**

Vrijetijdsaanbod	469
Uitpassen met en zonder kansentarief	473
Speelruimte in de wijk	475
Open jeugdruimte in de wijk	477
Overdekte jeugdruimte in de wijk	479
Voldoende activiteiten in de stad	481
Voldoende activiteiten voor kinderen	483
Voldoende activiteiten voor jongeren	485
Voldoende activiteiten voor senioren	487
Tevredenheid over speelplekken voor kinderen	489
Tevredenheid over jongerenvoorzieningen	491
Tevredenheid over restaurants, brasseries, eetcafés	493
Tevredenheid over uitgaansgelegenheden	495

09.3 Winkelen **497**

Winkelen in eigen stad of andere stad/gemeente	497
Tevredenheid over winkelvoorzieningen	499
Voldoende winkelvoorzieningen dagelijkse boodschappen	501

09.4 Sport **503**

Sportclubs	503
------------	-----

Leden sportclubs	505
Sportinfrastructuur	507
Sportparticipatie	509
Sporten in eigen stad of in andere gemeente	511
Tevredenheid over sportvoorzieningen	513

10 LOKAAL BESTUUR 515

10.1 Dienstverlening en digitalisering 517

Digitale attesten via 'Mijn Burgerprofiel'	517
Tevredenheid over loketvoorzieningen	519
Tevredenheid over digitale dienstverlening	521

10.2 Informatie, communicatie en consultatie 523

Voldoende informatie door de stad	523
Tevredenheid over de communicatie van het stadsbestuur	525
Voldoende consultatie van inwoners	527
Bereidheid om mee te praten over de stad	529

10.3 Vertrouwen 531

Vertrouwen in het stadsbestuur	531
Vertrouwen in de politie	533
Vertrouwen in de Vlaamse overheid	535
Vertrouwen in de federale overheid	537
Vertrouwen in de Europese overheid	539

INLEIDING

1. SITUERING VAN DE STADSSCAN

De stadsscan verschijnt als publicatie van de Gemeente-Stadsmonitor, de monitor die data voor alle 300 Vlaamse gemeenten en steden bevat. Via de Gemeente-Stadsmonitor wil de Vlaamse Regering alle Vlaamse lokale besturen informatie aanbieden voor het opstellen van de omgevingsanalyse van hun stad of gemeente zodat zij daar de beleidskeuzes van hun strategisch meerjarenplan op kunnen baseren. Voor meer informatie, zie [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

Gelet op de belangrijke rol van de centrumsteden in Vlaanderen en de historiek van de Stadsmonitor, is er geopteerd om evoluties in de centrumsteden in een afzonderlijke publicatie in beeld te brengen en te bekijken vanuit een stedelijke focus.

De stadsscan beschrijft maatschappelijke ontwikkelingen in 13 Vlaamse steden. Het zijn de grootsteden Antwerpen en Gent en de centrumsteden Aalst, Brugge, Genk, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout.

Aan de hand van indicatoren wordt nagegaan of deze steden in een meer leefbare en duurzame richting evolueren. Wat onder een leefbare en duurzame stad verstaan wordt, is gebaseerd op een gezamenlijk ontwikkelde en gemeenschappelijk gedragen visie, tot stand gekomen tussen onderzoeksinstellingen, de Vlaamse overheid en de 13 steden (zie punt 3).

De stadsscan beperkt zich tot het beschrijven van de resultaten van de indicatoren. De indicatoren zijn zoveel mogelijk op basis van een gestandaardiseerde meetmethode ingevuld. Deze aanpak laat toe verschillende meetmomenten naast elkaar te zetten en zo ontwikkelingen in de tijd in beeld te brengen. De achterliggende visie en de wijze waarop de monitor wordt ingevuld, staan garant voor de beleidsrelevantie van het instrument. De beleidsrelevantie slaat daarbij vooral op het schetsen van de omgevingskenmerken die belangrijk zijn om ontwikkelingen in de steden op te volgen. Via de [website van de Gemeente-Stadsmonitor](#) is verdere achtergrondinformatie over de berekeningswijze, de validiteit,

interpreteerbaarheid... van de indicatoren beschikbaar.

De totstandkoming van deze editie is voorgelegd aan een Stedenstuurgroep met vertegenwoordigers van de Vlaamse overheid en de steden.

2. DOEL EN FUNCTIE

Het doel en de functie hiervan kunnen worden teruggebracht tot 3 kenmerken die elkaar overlappen en beïnvloeden. Deze 3 kenmerken laten toe het doel en de functie van de stadsscan duidelijk af te bakenen.

2.1. De stadsscan is een meet-, communicatie- en leerinstrument op strategisch niveau.

De stadsscan is een instrument op strategisch niveau. Hiermee bedoelen we dat dit rapport op een geïntegreerde manier de stedelijke leefbaarheid benadert en zich tevens richt op de toekomst. Beide elementen sluiten nauw aan bij het denkkader van duurzame ontwikkeling. Dergelijke brede focus vraagt selectief gekozen indicatoren en zo veel mogelijk gecomprimeerde data. Heel wat concepten kunnen echter moeilijk in één cijfer gevat worden. Dikwijls zijn meerdere indicatoren nodig om één concept goed in beeld te brengen.

De leereffecten van dit rapport zitten in de opbouw van een gemeenschappelijke kijk op de stad (wie ziet wat?), in de communicatie en discussie over indicatoren (wat meet wat?), in de discussie over de manier waarop trends moeten of kunnen worden gewijzigd (wat moet er gebeuren?), in de discussie over de verdeling van verantwoordelijkheden (wie moet wat doen?) en opbouw van partnerschappen (hoe kan worden samengewerkt?). Dit rapport is in zijn geheel een communicatie-instrument over de stad en zijn ontwikkeling, tussen stadsbestuur, bewoners, maatschappelijk middenveld, bedrijven...

Hoewel bedoeld voor iedereen die bij de stedelijke ontwikkeling betrokken is, dient dit rapport in de eerste plaats voor beleidsdebatten op het niveau van het college en het managementcomité. Dus voor deze collectieve organen

die verantwoordelijk zijn voor het overkoepelend functioneren van stadsbesturen en voor de strategische keuzes van het beleid.

2.2. De stadsscan is geen beleidseffectmeting of prestatie-meting, maar bevat omgevings-indicatoren die maatschappelijk relevante evoluties tonen.

De stadsscan bevat omgevingsindicatoren. Deze indicatoren tonen evoluties van factoren en actoren die deel uitmaken van de maatschappelijke omgeving. Dit rapport is bijgevolg één van de instrumenten die de kwaliteit van de omgevingsanalyse moet ondersteunen. Het maken van een omgevingsanalyse gaat meestal vooraf aan het bepalen van de beleidsvisie en de strategische doelstellingen. Dergelijke analyse moet een goede stand van zaken geven van de problemen, de potenties en de verwachte ontwikkelingen op korte, middellange en lange termijn, waarmee het lokaal bestuur rekening moet houden. Dat geldt bijvoorbeeld voor sociale en ecologische evoluties, politieke ontwikkelingen, maatschappelijke behoeften, waardepatronen, economische conjunctuur, demografische evoluties, ... Dit rapport brengt niet al deze evoluties in beeld. Naast dit rapport zijn andere gegevens nuttig om de omgeving in kaart te brengen.

De stadsscan geeft alvast niet aan wie in welke dienst en op welk beleidsniveau gisteren wat gedaan heeft en wat die morgen moet doen. Evenmin omvat deze monitor indicatoren die de eigenlijke impact van één bepaald beleid op de omgeving nagaan. Daar moeten andere instrumenten en modellen voor worden ingezet. Beleidseffectmeting is een methodisch complexe materie. Kunnen bijvoorbeeld de doelstellingen voldoende geoperationaliseerd worden om na te gaan of ze effectief bereikt zijn? Is het mogelijk om de effecten van één bepaald beleid werkelijk te meten? Hoe vaststellen wie of wat welke invloed heeft? Hoe effecten in verband brengen met genomen maatregelen?

Dit rapport is dus geen evaluatie-instrument van operationele programma's van bepaalde diensten, en is ook niet ontwikkeld als een instrument voor evaluatie van het beleid van het lokaal bestuur. In de brede omgeving zijn immers veel meer actoren actief, zoals bijvoorbeeld bovenlokale overheden, bedrijven, het maatschappelijke middenveld, vzw's, burgers... Dit rapport kan wel worden gezien als een evaluatie-instrument op een zeer algemeen niveau, als een evaluatie van de collectieve effecten op de maatschappelijke omgeving van alle handelingen en inspanningen van de verschillende publieke en private actoren. Een nuancering is hier wel nodig: het is mogelijk dat een lokaal bestuur (of een andere actor) zelf vindt dat bepaalde indicatoren als rechtstreekse effectmeting van de eigen beleidsinspanningen kunnen worden ingebouwd. Sommige indicatoren staan immers directer in verband met taken en bevoegdheden van één actor dan de andere.

2.3. De stadsscan heeft als doel het strategische. beleid beter te onderbouwen door het geven van een input voor planning en beleidsprogramma's.

De stadsscan kan het strategische beleidsproces van alle actoren voeden. Vooral de ambities van het lokaal bestuur staan centraal, maar de stadsscan kan dus evengoed voeding of input geven aan strategische debatten op Vlaams niveau, in bedrijven en scholen in de stad, het maatschappelijke middenveld, gesubsidieerde diensten, etc. Stadsbesturen hebben in dat proces een bijzondere rol: ze zijn gelegitimeerd voor het algemene belang, ze hebben een bijzondere verantwoordelijkheid in de regie van de inspanningen van het eigen bestuur en van maatschappelijke actoren.

3. DE VISIE OVER LEEFBARE EN DUURZAME STEDEN

Aan de basis van de keuze van de indicatoren voor de steden ligt een visie op een wenselijke toekomst voor Vlaamse centrumsteden. De indicatoren laten toe na te gaan of de steden in de vooropgestelde richting evolueren.

Die visie werd in 2004 voor de eerste editie van de Stadsmonitor ontwikkeld en is in 2017 geactualiseerd in overleg met de betrokken centrumsteden, met externe experts en met Vlaamse ambtenaren. Die visietekst beschrijft per

duurzaamheidsprincipe wat zou moeten gebeuren of aanwezig zijn in een leefbare en duurzame stad en dit over verschillende domeinen heen.

Visie Stadsmonitor: generieke intenties en bekommernissen per duurzaamheidsprincipe.

Duurzaamheidsprincipe	Generieke intenties en bekommernissen
1. Economisch	1.1 Vraag en aanbod afstemmen
	1.2 Centrumfunctie maximaal uitbouwen
	1.3 Innovatie stimuleren en digitalisering optimaal inzetten
	1.4 Veerkracht
	1.5 Nieuwe economische modellen alle kansen geven
	1.6 Capaciteiten en competenties ontwikkelen en benutten
2. Sociaal	2.1 Wegwerken van drempels
	2.2 Toe-eigening en identiteit verder ontwikkelen
	2.3 Bijdragen aan openheid, tolerantie en (internationale) solidariteit
	2.4 Maximaal inspelen op diversiteit
	2.5 Gelijkwaardigheid als uitgangspunt
	2.6 Bestrijden van armoede en uitsluiting
	2.7 Stimuleren sociale cohesie
	2.8 Veiligheid garanderen
3. Fysiek- ruimtelijk	3.1 Zorgen voor meer functieverweving
	3.2 Multimodale bereikbaarheid realiseren
	3.3 Kwaliteitsvol verdichten
	3.4 Meervoudig gebruik nastreven
	3.5 Kwaliteit van de infrastructuur garanderen
	3.6 Toegankelijkheid garanderen
	3.7 Gezonde en veilige leefomgeving realiseren
	3.8 Sterke identiteit verankeren en bezoek- en belevingswaarde verhogen
4. Ecologisch	4.1 Innovatie en experiment kansen geven
	4.2 Ecologisch bewustzijn verhogen
	4.3 Ecologisch gedrag stimuleren
	4.4 Blauwe en groene netwerken verder uitbouwen
	4.5 Biodiversiteit bewaken
5. Institutioneel	5.1 Meer zelforganisatie en burgerinitiatief
	5.2 Meer sectoroverschrijdende samenwerking, afstemming en co-creatie
	5.3 Participatie in de ganse beleidscyclus
	5.4 Stimuleren maatschappelijk engagement en burgerschap
	5.5 Actieve subsidiariteit
	5.6 Meer interstedelijke en stadsregionale afstemming en samenwerking
	5.7 Meer binnenstedelijke differentiatie
	5.8 Begrijpbare en toegankelijke communicatie en informatie, maximaal inzetten op digitalisering
	5.9 Innovatief management uitbouwen

We spreken daarom over generieke bekommernissen en intenties. Deze generieke bekommernissen en intenties worden in de visie per duurzaamheidsprincipe beschreven en toegelicht.

De volledig uitgeschreven visie staat op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

4. VAN VISIE NAAR INDICATOREN

De visie - en meer bepaald de generieke bekommernissen en intenties - vormt het uitgangspunt bij de keuze van de indicatoren. Om bestaande tijdsreeksen niet kwijt te raken, is de indicatorenset van de Gemeente-Stadsmonitor als vertrekbasis meegenomen. In overleg met de 13 centrumsteden is per domein overlopen welke intenties/bekommernissen wel/niet gedekt kunnen worden en waar nieuwe indicatoren nuttig zouden zijn.

Niet alle intenties/bekommernissen kunnen gemeten worden. Dat is niet nieuw. Ook bij de start van de Stadsmonitor werd dit vastgesteld. Naast procesmatige aspecten beschikken we ook vandaag nog onvoldoende over data die innovatie en nieuwe stedelijke ontwikkelingen goed in beeld brengen. Voor beide aspecten zijn verdere stappen noodzakelijk.

5. VAN INDICATOREN NAAR DATA

Bij de zoektocht naar data wordt gebruik gemaakt van drie soorten bronnen:

- centrale databanken van federale of Vlaamse instellingen;
- decentrale data die door de steden zelf worden verzameld en bezorgd, waaronder geografische informatie, die toelaten via GIS-toepassingen de aanwezigheid en spreiding van voorzieningen in beeld te brengen;
- een grootschalige burgerbevraging bij de inwoners van de 13 centrumsteden en van alle andere Vlaamse steden en gemeenten voor informatie die niet via centrale en decentrale data kan bekomen worden waaronder houdingen, gedragingen en opvattingen van de stadsbewoners.

Alles samen bevat deze stadsscan 228 indicatoren:

In een publicatiekalender houden we voor elke registerindicator bij op welk moment nieuwe data beschikbaar zullen zijn. Op basis van deze kalender gaan we na welke indicatoren we van nieuwe data kunnen voorzien. Voor een groot aantal indicatoren werken we voor de aanlevering van de data samen met Statistiek Vlaanderen. Dit is een bijkomende garantie dat we voortdurend het meest recente cijfermateriaal kunnen voorzien. Op die manier vormt dit rapport een instrument met een actueel beeld van de omgeving van een stad. De publicatiekalender kan je raadplegen op de [publicatiekalender van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

6. BURGERBEVRAGING 2023

Voor heel wat data wordt geput uit een grootschalige burgerbevraging in alle 300 Vlaamse steden en gemeenten. In de 13 centrumsteden gaat die burgerbevraging reeds een achtste keer door. In 2004 en 2006 via een telefonische bevraging, in 2008 en 2011 via een schriftelijke bevraging, in 2014 en 2017 via een schriftelijke bevraging in combinatie met de mogelijkheid de vragenlijst ook online in te vullen, in 2020 en 2023 via online first met de mogelijkheid de vragenlijst ook schriftelijk in te

	Register	GIS	Survey	Totaal
Wonen en woonomgeving	12	0	22	34
Klimaat, milieu en energie	15	0	3	18
Mobiliteit	4	0	16	20
Ondernemen en werken	24	0	0	24
Onderwijs en vorming	22	2	1	25
Gezondheid en welzijn van inwoners	15	1	9	25
Armoede	9	0	9	18
Samenleven	3	1	21	25
Cultuur en vrije tijd	5	3	19	27
Lokaal bestuur	1	0	11	12
Totaal	110	7	111	228

vullen. In de overige 287 steden en gemeenten is de burgerbevraging doorgegaan in 2017, 2020 en 2023, telkens online first met de mogelijkheid om de vragenlijst ook schriftelijk in te vullen.

De grootschalige burgerbevraging 2023 is in alle 300 steden en gemeenten verlopen aan de hand van de dezelfde vragenlijst die peilt naar de tevredenheid, het gedrag en de participatie van de inwoners in verschillende domeinen en heeft geresulteerd in een 200-tal survey-indicatoren. Voor de meerderheid van de indicatoren is een vergelijking in de tijd mogelijk.

6.1. Steekproef

In elke Vlaamse gemeente en stad werd een representatief staal van de inwoners van 17 tot en met 85 jaar bevestigd zodat voor elke gemeente en stad statistisch betrouwbare uitspraken mogelijk zijn. In totaal werden voor alle 300 steden en gemeenten samen 389.705 personen uitgenodigd deel te nemen aan het onderzoek, in 287 steden en gemeenten 270.507 inwoners en in de 13 centrumsteden 119.198 inwoners.

Het doel was om representatieve resultaten te bekomen op het niveau van de individuele stad of gemeente en op het niveau van het Vlaamse Gewest, en voor centrumsteden die dat wensten, op stadsdeelniveau. Zij konden daartoe extra bevestigingen laten voorzien.

Op Kortrijk na hebben de andere 12 centrumsteden – tegen kostprijs - extra bevestigingen in hun stad laten voorzien. Elke stad bepaalt zelf het aantal stadsdelen waarvoor ze resultaten wensen: op districts- of

deelgemeenteniveau, of op wijk- of buurtniveau. (zie tabel Realisatie burgerbevraging 2023).

Bij het trekken van de steekproef moest hiermee rekening worden gehouden. Om uitspraken te doen op stadsdeelniveau zijn voldoende respondenten nodig. Hoe meer stadsdelen, hoe hoger het aantal personen in de steekproef. Om het aantal steekproefeenheden te bepalen, wordt tevens rekening gehouden met de te verwachten respons. Op basis van vorige metingen werd deze geschat op circa 35%.

De steekproef gebeurde door het Rijksregister. Om steden en gemeenten onderling te kunnen vergelijken en uitspraken mogelijk te maken op stads- en stadsdeelniveau, is geopteerd voor een gestratificeerde steekproef. Elke inwoner komt in aanmerking voor de bevestiging. Dit is een eerste voorwaarde om representativiteit van de respons na te streven. Door stratificatie wordt het toeval, de basis van steekproeftrekking, een beetje gestuurd. De stratificatie verloopt volgens 2 principes: expliciete en impliciete stratificatie.

- Bij expliciete stratificatie wordt de populatie vooraf ingedeeld in een aantal groepen en vervolgens wordt een steekproef uit elke groep genomen. Voor de gebiedsindeling van de 12 centrumsteden (deelgemeenten of postsectoren) gebeurde de expliciete stratificatie disproportioneel zodat binnen deze steden ook districten/deelgemeenten of wijken kunnen vergeleken worden.
- De impliciete stratificatie gebeurde volgens herkomst (Belg, EU en niet-EU), geslacht en leeftijd. Bij impliciete stratificatie wordt de populatielijst volgens de relevante kenmerken geordend waarna systematisch eenheden worden geselecteerd. Concreet worden eerst alle Belgische mannen van jong naar oud op de lijst geplaatst, dan alle Belgische vrouwen, daarna de niet-Belgische mannen en de niet-Belgische vrouwen, telkens van jong naar oud. Nadien wordt de 'sprong' van de steekproeftrekking bepaald (gelijk aan de steekproeffractie) en wordt op basis van een toevalsgetal de hele steekproef getrokken. Stel bijvoorbeeld dat er in een stad van 50.000 inwoners 500 mensen geselecteerd moeten worden. De sprong is dan gelijk aan 100. Er wordt een toevalsgetal (t) getrokken tussen 1 en 100 en de steekproef bevat dan de elementen t, 100+t, 200+t... Het resultaat van deze procedure is dat de getrokken steekproef in elke centrumstad de populatie perfect weerspiegelt voor de kenmerken herkomst, leeftijd en geslacht.

Voor een aantal gemeenten en stadsdelen van centrumsteden zijn op basis van responsinformatie uit het verleden het aantal uitgezette vragenlijsten bijgesteld: waar de

respons onder de 35% was, zijn extra vragenlijsten voorzien. Dat gebeurde in een aantal grootte-categorieën (van minimum 50 tot maximum 500 extra vragenlijsten afhankelijk van hoe laag de respons juist was), rekening houdend met de bevolkingsomvang van de stadsdelen/gemeenten. Indien meer dan 25% van de bevolking reeds een vragenlijst ontving, werden geen extra vragenlijsten voorzien. Ook werden extra vragenlijsten indien nodig afgetopt zodat nooit meer dan 25% van de bevolking een vragenlijst zou ontvangen. Deze maatregel werd genomen omdat meerdere vragenlijsten per gezin een negatief effect op de respons heeft (vaak komt dan maar 1 vragenlijst terug).

Zending	Datum bezorging brief 13 centrumsteden	Datum bezorging brief 287 steden en gemeenten	Inhoud
1	3 en 4 mei 2023	22 en 23 maart 2023	Uitnodigingsbrief met link naar online vragenlijst
2	10 en 11 mei 2023	29 en 30 maart 2023	Herinneringskaart met link naar online vragenlijst
3	7 en 8 juni 2023	26 en 2 april 2023	Herinneringsbrief met schriftelijke vragenlijst en link naar online vragenlijst
4	12 en 13 juli 2023		Bedankkaartje en geschenkbbon

6.3. Respons in de 13 centrumsteden

De globale netto-responsgraad in de 13 centrumsteden bedraagt 31,8% en in de overige 287 steden en gemeenten 33,8%. Opvallend is dat vaker dan in het verleden de juiste respondent geantwoord heeft, waardoor er minder respondenten dan in het verleden geweigerd moesten worden en meer dan 95% van de bruto respons behouden kon worden.

De respons ligt iets lager dan in 2020. Toen was de netto-responsgraad 33,9% voor de 13 centrumsteden en 38,2% voor de overige 287 gemeenten

6.2. Dataverzameling

De directe benadering van de respondent verliep via 3 communicatiemomenten en is gestoeld op de methode van Dillman. De respondenten kregen eerst de kans om een digitale vragenlijst in te vullen. De respondenten die de vragenlijst, na een eerste herinnering, niet digitaal hadden ingevuld, kregen een papieren versie aangeboden. Om de respons te stimuleren maakten 7.500 respondenten, die de vragenlijst volledig hadden ingevuld, kans op een geschenkbbon van 12 euro.

Representativiteit

In de steekproef is er een vertekening door de over- of ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen. Vrouwen hebben de vragenlijst vaker ingevuld dan mannen. Bij de jongere leeftijdsgroepen tot 45 jaar is er een ondervertegenwoordiging. Er zijn minder personen van deze leeftijdscategorieën onder de respondenten dan in de werkelijke populatie. In de leeftijdsgroepen vanaf 55 jaar daarentegen is er een oververtegenwoordiging. Zij hebben de vragenlijst vaker ingevuld dan de jongeren. Personen met een Belgische herkomst hebben vaker deelgenomen aan de bevraging dan personen met een buitenlandse herkomst.

Realisatie burgerbevraging GSM 2023

Stad	Aantal stadsdelen	Vereist aantal netto respondenten	Uitgezette steekproef	Respons postaal	Respons online	Totaal bruto respons (%)	Respons na cleaning	Netto-respons %
Aalst	6	1.800	6.600	532	1.590	32,2	2036	30,8
Antwerpen	9	3.500	13.220	975	2.790	28,5	3630	27,5
Brugge	5	1.500	5.100	533	1.346	36,8	1811	35,5
Genk	8	2.400	8.550	599	2.046	30,9	2550	29,8
Gent	25	8.635	31.340	2.163	7.575	31,1	9418	30,1
Hasselt	14	4.200	14.100	1.202	3.551	33,7	4578	32,5
Kortrijk	0	550	1.840	184	511	37,8	656	35,8
Leuven	9	2.700	9.000	617	2.725	37,1	3244	36
Mechelen	3	900	3.000	221	8.40	35,4	1016	33,9
Oostende	7	2.100	7.200	693	1.915	36,2	2504	34,8
Roeselare	6	1.800	6.150	595	1.534	34,6	2027	33
Sint-Niklaas	6	1.800	6.100	532	1.434	32,2	1867	30,6
Turnhout	7	2.100	7.000	658	1.989	37,8	2537	36,2
Totaal 13 steden	/	33.985	119.200	9.504	29.846	33,0	37.874	31,8

Weging

De gerealiseerde steekproef heeft dus te kampen met een vertekening door een oververtegenwoordiging van bepaalde groepen en een ondervertegenwoordiging van andere groepen. Dit betekent dat de non-respons bij deze laatste groepen hoger ligt. Om die non-respons te ondervangen, worden de data van de gerealiseerde steekproef gewogen. Naast een weging op de groepskenmerken moet ook rekening gehouden worden met de respons in de steden en de stadsdelen zelf, zeker om ze onderling te kunnen vergelijken.

De weging houdt rekening met de bevolkingsaantallen van de steden en voor de steden die kozen voor een grotere steekproef met de bevolkingsaantallen van de stadsdelen/wijken/districten. De gewichten zorgen er dus voor dat het aandeel in de steekproef van elk stadsdeel in een stad gelijk is aan het aandeel van dat stadsdeel in de stedelijke populatie en dat het aandeel van elke stad in de steekproef gelijk is aan het aandeel van die stad in de populatie van de 13 centrumsteden. Binnen elke stad of binnen elk stadsdeel zorgen de

Respons naar geslacht, herkomst en leeftijd, in %.

	Respons	Populatie
Mannen	47,9	49,8
Vrouwen	52,1	50,2
Belg	77,0	63,2
EU	8,5	12,0
Niet-EU	14,5	24,8
<24 jaar	8,1	11,8
25-34 jaar	14,4	19,6
35-44 jaar	14,7	17,1
45-54 jaar	15,2	15,6
55-64 jaar	19,3	15,2
65-74 jaar	18,1	12,1
75+	10,3	8,6

gewichten ervoor dat de leeftijd/geslachts- en herkomstverdeling van de uiteindelijke steekproef gelijk is aan diezelfde verdeling in de populatie.

Het resultaat is dat de gewogen data representatief zijn voor de variabelen leeftijd, geslacht en herkomst. Als bepaalde kenmerken samenhangen met leeftijd en/of geslacht en/of herkomst, dan zal de gewogen verdeling voor die kenmerken anders zijn dan de ongewogen verdeling.

De weging laat ook toe de resultaten tussen de steden onderling te vergelijken. Ook in de tijd zijn vergelijkingen mogelijk. Stadsdelen kunnen per stad onderling vergeleken worden indien extra bevragingen zijn gebeurd.

7. NUTTIG OM TE WETEN

Wanneer we in de editie verwijzen naar 'steden', bedoelen we steeds 'centrumsteden'. Wanneer we 'inwoners van de steden' of 'stedelingen' schrijven, gaat dit over 'inwoners van de centrumsteden'.

Wanneer er in een grafiek geen percentage vermeld is, wil dat zeggen dat het percentage steeds kleiner is dan 7%. Op de [website van de Gemeente-Stadsmonitor](#) zijn voor die indicatoren steeds alle percentages terug te vinden.

LEESWIJZER SURVEY INDICATOREN

Een 110-tal indicatoren in dit boek zijn gebaseerd op een grootschalige survey in de 13 centrumsteden. Dergelijke bevragingen leveren een schat aan informatie op, maar dienen wel op een correcte manier te worden geïnterpreteerd. De volgende aandachtspunten zijn van belang:

1. De resultaten hebben enkel betrekking op de *stadsbewoners*. De resultaten geven dus enkel een beeld van hoe stadsbewoners zich gedragen, welke meningen ze hebben en hoe tevreden ze zijn over hun buurt, hun stad en de stedelijke voorzieningen. Er zijn nog heel wat andere stadsgebruikers. Zij komen hier niet in beeld.
2. De resultaten zijn bevraagd bij een selectie van de stadsbewoners. Het gaat dus om een *steekproef*. Niet alle personen, die gevraagd werden om te antwoorden, hebben dit gedaan. De resultaten die worden weergegeven zijn daarom eerder een benadering van de gedragingen, de opvattingen en de visies van alle stadsbewoners. Meer informatie over de steekproeftrekking, de dataverzameling, de respons en de weging van de resultaten is opgenomen in de inleiding van dit boek. Om niet de indruk te wekken dat het hier om exacte cijfers gaat, worden geen resultaten met cijfers na de komma gegeven. Geïnteresseerde gebruikers kunnen de 95% betrouwbaarheidsintervallen, die voor alle resultaten berekend zijn, raadplegen via [de pagina Burgerbevraging](#).
3. De hier voorgestelde resultaten laten toe uitspraken te doen over de betrokken stad, door de steden onderling te *vergelijken* en ook *evoluties* per stad en tussen de steden in de tijd na te gaan. Dit laatste kan als de vraagstelling identiek was bij vorige metingen. Wanneer er lichte verschuivingen zijn doorgevoerd, worden deze bij de aandachtspunten per indicator aangegeven.
4. Heel wat intenties hebben betrekking op specifieke (*kansen*)groepen binnen de steden. Daarom is in vele gevallen nagegaan of er zich grote verschillen voordoen binnen de bevolking van een stad. Zo werd minstens nagegaan of er verschillen zijn naar geslacht, leeftijd, opleiding en herkomst. Enkel wanneer de resultaten statistisch voldoende verschil vertonen, werden ze bij de bespreking opgenomen.
5. Niet alle intenties en bekommernissen kunnen opgevolgd worden aan de hand van een simpele vraag of stelling. In dat geval worden verschillende situaties of stellingen aan de respondent voorgelegd. Houding tegenover andere culturen, sociale integratie in de buurt en psychische gezondheid zijn daar voorbeelden van. Bij dergelijke *samengestelde indicatoren* werd eerst de samenhang nagegaan van de antwoorden op de verschillende stellingen en werd daarna – op basis van de gemiddelde scores – een indeling gemaakt die toelaat een doorgaans complex gegeven eenvoudig voor te stellen. De resultaten van de verschillende stellingen zijn wel beschikbaar op [de pagina Burgerbevraging](#).
6. De burgerbevraging 2023 ging door in alle 300 Vlaamse steden en gemeenten en biedt de mogelijkheid om de 13 centrumsteden te vergelijken met een *Vlaams gemiddelde*. De gedetailleerde cijfers voor alle gemeenten zijn te vinden op [de pagina Burgerbevraging](#).

01 WONEN EN WOONOMGEVING

Hoofdstuk 1 bevat indicatoren die evoluties op het vlak van wonen en de woonomgeving opvolgen. Meer bepaald geven onderstaande indicatoren de mate van bebouwing van de ruimte en voor welke functie aan. Samen met de bevolkingsdichtheid (zie kerncijfers) illustreert dit de druk op de ruimte. Andere indicatoren beschrijven of in de stad een voldoende gediversifieerd aanbod aan woningen beschikbaar is, of deze woningen voldoen aan de verschillende sociale behoeften en rekening houden met de middelen van de huishoudens. Armoede hangt ook samen met woonkwaliteit. Een aantal indicatoren beschrijven de kwaliteit van de woningen en geven een indicatie van armoede in de stad. De hoeveelheid en intensiteit van het groen in de buurt van de woonomgeving komt aan bod. Voldoende kwaliteitsvol groen is een katalysator voor het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de stadsbewoners. De laatste indicatoren peilen naar de tevredenheid van de woning en de directe woonomgeving en brengen hiermee de ervaringen van de inwoners rondom dit thema mee in rekening. Ontevredenheid kan leiden tot een wens om te verhuizen, terwijl tevredenheid kan zorgen voor meer verbintenis met de stad.

01.1 RUIMTE 23

Bebouwingsgraad.....	23
Bebouwde oppervlakte naar functie.....	25
Onbebouwde oppervlakte naar functie.....	27
Ruimtebeslag.....	29
Landgebruik.....	31

01.2 TYPE BEBOUWING 33

Woongelegenheden naar bouwwijze.....	33
Bouwvergunningen, naar type.....	35

01.3 BETAALBAARHEID WONEN 37

Mediaanprijs huizen en appartementen.....	37
Gemiddelde huurprijs.....	39
Woonquote, naar eigenaar/huurder.....	41

01.4 SOCIALE HUISVESTING 45

Sociaal woningaanbod.....	45
---------------------------	----

01.5 VOORZIENINGEN EN DUURZAAMHEID WONING 47

Centrale verwarming in de woning.....	47
Private buitenruimte: tuin en terras/balkon	49
Private buitenruimte: garage.....	53
Plaats om fietsen te stallen in of bij de woning.....	55

Internetaansluiting in de woning.....	57
Duurzaamheid woning - energiezuinig.....	59
Duurzaamheid woning - energierecupererend.....	61
Renovatie-intentie.....	63

01.6 GROEN 65

Tevredenheid over zicht op groen vanuit de woning.....	65
Groen in de buurt.....	67
Voldoende groen in de buurt.....	69
Groen in de stad.....	71
Bezoek bos, park, groenzone in eigen stad of andere stad/gemeente.....	75
Tevredenheid over natuur en groenvoorzieningen.....	77

01.7 TEVREDENHEID 79

Tevredenheid over de woning.....	79
Verhuisintentie.....	81
Verhuismotieven.....	83
Tevredenheid over de buurt.....	85
Tevredenheid over de stad.....	87
Graag wonen in de stad.....	89
Fierheid over de stad.....	91
Netheid van het stadscentrum.....	93
Netheid van straten en voetpaden.....	95

BEBOUWINGSGRAAD

Definitie

Aandeel (%) bebouwde oppervlakte

De gegevens van de bebouwde oppervlakte worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/leefmilieu/groend/bodemgebruik>

Situering

Intentie 3.1, 3.3, 3.4 en 4.4: Een leefbare stad verdicht met respect voor de leefomgeving zodat de hogere woondensiteit geen afbreuk doet aan de leefbaarheid. Om dit te bereiken spaart de stad de beschikbare open ruimte zoveel mogelijk, bouwt groene en blauwe netwerken uit, verweeft functies, stimuleert meervoudig ruimtegebruik. De indicator geeft een eerste indicatie van de druk op de beschikbare ruimte.

Deze indicator kan men samen lezen met:

*Bebouwde oppervlakte naar functie,
Onbebouwde oppervlakte naar functie,
Ruimtebeslag en Landgebruik.*

Vaststellingen

In 2022 is gemiddeld 55,6% van de oppervlakte in de centrumsteden bebouwd. In Vlaanderen ligt de

gemiddelde bebouwingsgraad met 28,9% een pak lager.

Er zijn verschillen tussen de centrumsteden. Vijf steden hebben een hogere bebouwingsgraad dan het gemiddelde van de centrumsteden. Koplopers zijn Antwerpen en Oostende met een bebouwingsgraad hoger is dan 70% (respectievelijk 78,1% en 72,1%). Op de derde plaats komt Gent met een bebouwingsgraad van 66,9%. Vervolgens komen Leuven (57,5%) en Genk (56,3%).

Ook in Brugge (54,3%) en Roeselare (51,5%) is meer dan 50% bebouwd. Turnhout kent met 33,4% de laagste bebouwingsgraad van de centrumsteden. Ook in Sint-Niklaas ligt de bebouwingsgraad onder 40%. In de overige steden ligt de bebouwingsgraad tussen 40,5% en 46,4%.

Ten opzichte van 2014 is de gemiddelde bebouwingsgraad in de centrumsteden gestegen (+2,2ppt). In een aantal steden is die stijging groter: Gent en Turnhout (+2,6ppt), Brugge (+2,7ppt), Roeselare (+3,9ppt) en Oostende (+5,3ppt).

Aandachtspunten

Deze statistische reeks is afgeleid van andere statistische reeksen waarvan het kadaster de belangrijkste is. De kwaliteit van deze reeks hangt af van de kwaliteit van de bronreeksen.

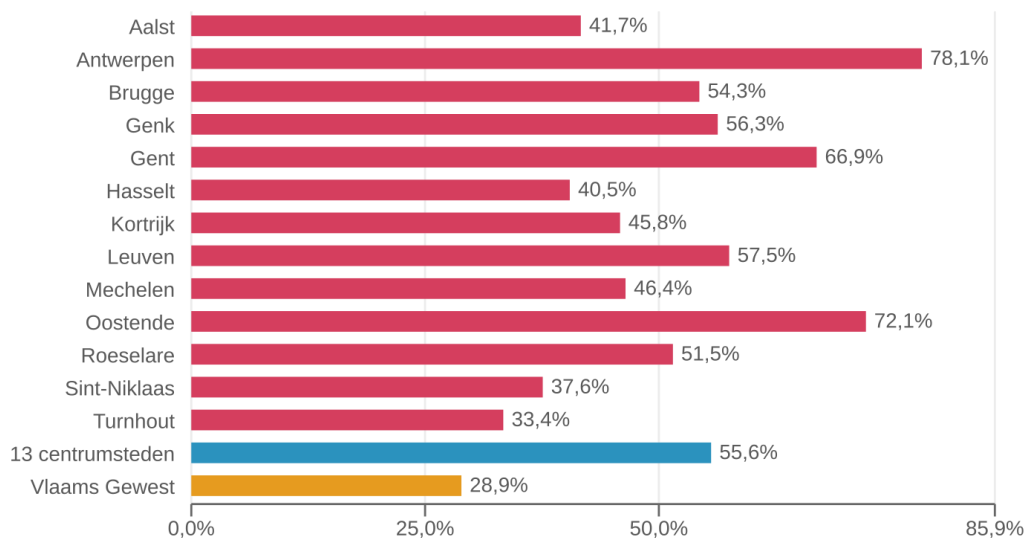

Bebouwingsgraad, 2014-2022, in %.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	39,1%	39,4%	39,6%	39,9%	40,6%	41,0%	41,2%	41,4%	41,7%
Antwerpen	77,6%	77,5%	77,7%	77,8%	77,9%	78,0%	78,0%	78,2%	78,1%
Brugge	51,6%	51,9%	52,0%	52,2%	53,3%	54,3%	54,4%	54,3%	54,3%
Genk	54,1%	54,3%	54,7%	54,9%	55,2%	55,6%	55,7%	56,0%	56,3%
Gent	64,3%	64,6%	64,9%	65,5%	66,1%	66,4%	66,6%	66,7%	66,9%
Hasselt	38,7%	38,9%	39,0%	39,3%	39,9%	40,0%	40,1%	40,3%	40,5%
Kortrijk	43,7%	43,8%	44,0%	44,4%	45,0%	45,2%	45,6%	45,7%	45,8%
Leuven	55,4%	55,5%	55,4%	56,0%	56,8%	56,9%	57,1%	57,3%	57,5%
Mechelen	44,2%	44,4%	44,5%	44,8%	45,5%	45,9%	46,1%	46,2%	46,4%
Oostende	66,8%	67,0%	67,2%	67,7%	71,1%	71,4%	71,9%	72,2%	72,1%
Roeselare	47,6%	47,8%	48,2%	48,6%	50,1%	50,7%	51,7%	51,9%	51,5%
Sint-Niklaas	35,9%	36,0%	36,1%	36,4%	36,9%	37,1%	37,3%	37,4%	37,6%
Turnhout	30,8%	30,9%	30,9%	31,5%	32,6%	32,9%	33,0%	33,2%	33,4%
13 steden	53,4%	53,6%	53,8%	54,1%	54,8%	55,1%	55,3%	55,5%	55,6%
Vlaanderen	27,1%	27,2%	27,4%	27,6%	28,3%	28,5%	28,6%	28,7%	28,9%

Bron: Statbel, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bebouwingsgraad, 2022, in %.

Bron: Statbel, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

BEBOUWDE OPPERVLAKTE NAAR FUNCTIE

Definitie

Aandeel (%) bebouwde oppervlakte volgens functie: woonfunctie, economische functie, welzijn en recreatie.

De gegevens van de bebouwde oppervlakte worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/leefmilieu/groend/bodemgebruik>

Situering

Intentie 3.1, 3.3, 3.4 en 4.4: Een leefbare stad verdicht met respect voor de leefomgeving zodat de hogere woondensiteit geen afbreuk doet aan de leefbaarheid. Om dit te bereiken spaart de stad de beschikbare open ruimte zoveel mogelijk, bouwt groene en blauwe netwerken uit en verweeft functies. De indicator geeft een indicatie van de wijze waarop die ruimte wordt ingevuld.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Bebouwingsgraad, Onbebouwde oppervlakte naar functie, Ruimtebeslag en Landgebruik.*

Vaststellingen

In 2022 wordt gemiddeld in de centrumsteden 62,7% van de bebouwde oppervlakte ingenomen voor wonen. Economie neemt bijna een vierde van de bebouwde oppervlakte in. Welzijn en recreatie iets minder dan 10%. In Vlaanderen heeft wonen met 75,4% een groter aandeel in de bebouwde oppervlakte en liggen de aandelen voor economische functie en welzijn en recreatie lager dan gemiddeld in de centrumsteden.

In Antwerpen, Genk, Gent, Oostende en Turnhout ligt het aandeel bebouwde oppervlakte voor wonen lager dan gemiddeld in de centrumsteden en het aandeel voor de economische functie hoger dan gemiddeld in de centrumsteden.

Voor wonen zijn Aalst, Hasselt en Sint-Niklaas koploper met meer dan 70% van de bebouwde oppervlakte. In Brugge, Mechelen, Roeselare,

Leuven en Kortrijk ligt dat aandeel tussen 63,5% en 69,1%. Ten opzichte van 2014 is het aandeel bebouwde oppervlakte voor wonen gemiddeld in de centrumsteden toegenomen (+1,1ppt). In een aantal steden is die toename groter: in Antwerpen, Gent, Hasselt, Leuven, Mechelen en Oostende.

Voor de economische functie zijn Oostende, Genk en Genk koploper met 30% van de bebouwde oppervlakte. In Antwerpen, Turnhout, Roeselare en Mechelen ligt het aandeel tussen 28,5% en 25,8%. Het kleinste aandeel vinden we terug in Leuven (13,9%). Ook in Aalst, Hasselt en Sint-Niklaas is dat aandeel lager dan 20%. Ten opzichte van 2014 is het aandeel bebouwde oppervlakte voor economische functie gemiddeld gedaald in de centrumsteden (-0,6ppt). Vooral de daling in Genk (-2,1ppt) en Antwerpen (-2,3ppt) valt op. In Brugge valt dan weer een stijging op (+2,1ppt).

Voor welzijn en recreatie is Leuven met 14,3% van de bebouwde oppervlakte koploper. In Oostende, Turnhout, Antwerpen en Genk bedraagt dat aandeel 10% en meer. Het kleinste aandeel vinden we terug in Roeselare en Aalst (respectievelijk 6% en 6,8%). Ten opzichte van 2014 is het aandeel bebouwde oppervlakte voor welzijn en recreatie gemiddeld gedaald in de centrumsteden (-0,3ppt), al kennen de steden onderling een wisselend beeld. De grootste daling zien we in Brugge (-1,4ppt) en Turnhout (-1,8ppt).

Aandachtspunten

Bebouwde gronden en aanverwante terreinen zijn grotendeels overgenomen van het Kadaster en bevatten ook delen van de grote waterlopen. Het geheel omvat terreinen ingenomen door woningen, wegen, mijnen en steengroeven, alsook alle inrichtingen inclusief aangrenzende ruimtes gebruikt voor het uitoefenen van menselijke activiteiten. Ook bepaalde types van open (onbebouwde) terreinen eng verbonden met bovenstaande activiteiten zijn meegerekend, zoals stortplaatsen, verlaten terreinen in bebouwde gebieden, wrakkenopslagplaatsen, stadsparken en tuinen.

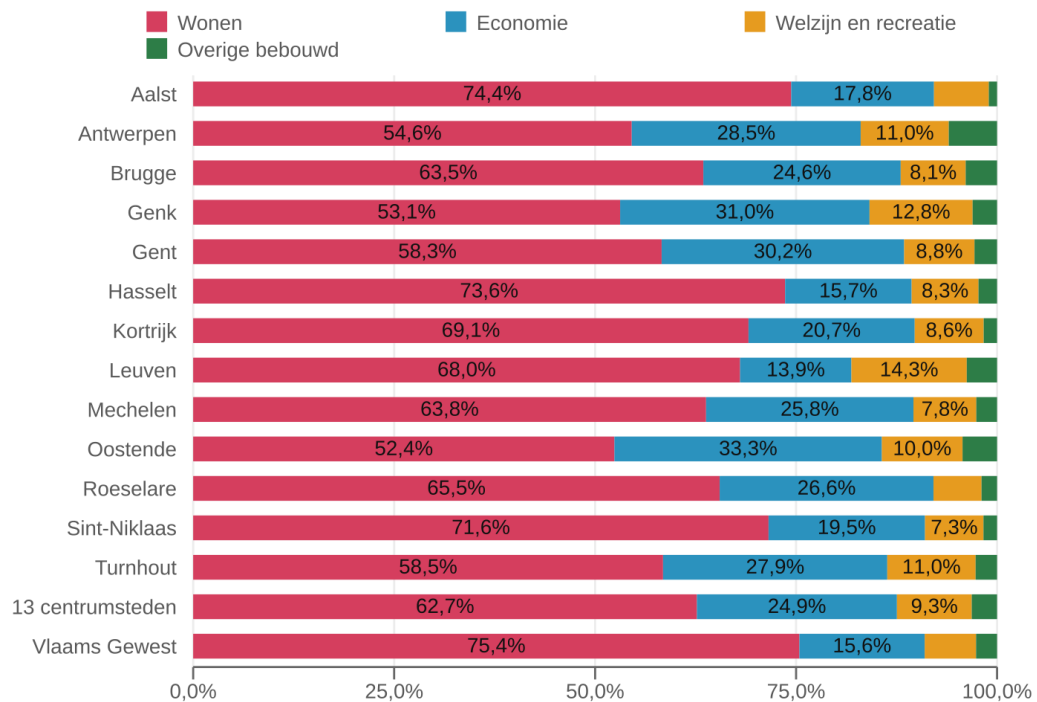
Bebouwde oppervlakte naar functie, 2014-2022, in %.

	2014				2022			
	Wonen	Economie	Welzijn en recreatie	Overige	Wonen	Economie	Welzijn en recreatie	Overige
Aalst	74,3%	18,5%	6,2%	1,0%	74,4%	17,8%	6,8%	1,0%
Antwerpen	52,4%	30,8%	10,6%	6,2%	54,6%	28,5%	11,0%	6,0%
Brugge	63,2%	22,5%	9,5%	4,8%	63,5%	24,6%	8,1%	3,9%
Genk	52,5%	33,1%	12,2%	2,2%	53,1%	31,0%	12,8%	3,0%
Gent	56,5%	30,8%	9,7%	3,0%	58,3%	30,2%	8,8%	2,8%
Hasselt	72,4%	16,5%	8,9%	2,2%	73,6%	15,7%	8,3%	2,3%
Kortrijk	68,3%	20,6%	9,3%	1,8%	69,1%	20,7%	8,6%	1,7%
Leuven	66,7%	14,8%	14,4%	4,1%	68,0%	13,9%	14,3%	3,8%
Mechelen	62,6%	26,9%	7,4%	3,1%	63,8%	25,8%	7,8%	2,6%
Oostende	51,0%	33,0%	9,5%	6,5%	52,4%	33,3%	10,0%	4,3%
Roeselare	65,5%	26,0%	6,2%	2,3%	65,5%	26,6%	6,0%	1,9%
Sint-Niklaas	71,3%	19,8%	7,0%	1,8%	71,6%	19,5%	7,3%	1,7%
Turnhout	57,5%	27,0%	12,8%	2,7%	58,5%	27,9%	11,0%	2,7%
13 steden	61,6%	25,5%	9,6%	3,4%	62,7%	24,9%	9,3%	3,1%
Vlaanderen	74,7%	16,0%	6,6%	2,7%	75,4%	15,6%	6,4%	2,6%

Bron: Statbel, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Wonen en woonomgeving| Ruimte

Bebouwde oppervlakte naar functie, 2022, in %.

Bron: Statbel, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

ONBEBOUWDE OPPERVLAKTE NAAR FUNCTIE

Definitie

Aandeel (%) onbebouwde oppervlakte naar functie: akker en grasland, bossen en boomgaarden, recreatieterreinen, parken en tuinen

De gegevens van de onbebouwde oppervlakte worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/leefmilieu/groend/bodemgebruik>

Situering

Intentie 3.1, 3.3 en 3.7: Voor de stadsbewoners zijn voldoende groen in en bij de woonomgeving, ruimtes om te bewegen, te sporten en te spelen, ruimtes waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, en natuur en water van belang voor hun gezondheid, veiligheid en mentaal welzijn. Het aandeel onbebouwde oppervlakte naar functie geeft een indicatie van de nabijheid van groen- en het vrijetijdsaanbod. Die functies verweven met wonen, werken, school lopen... kan er mee voor zorgen dat een hogere woondensiteit geen afbreuk doet aan een leefbare woonkwaliteit

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bebouwingsgraad, Bebouwde oppervlakte naar functie, Ruimtebeslag, Landgebruik.

Vaststellingen

In 2022 nam akkerland en grasland met 57,5% meer dan de helft van de onbebouwde oppervlakte in de centrumsteden in. 26,8% is

overig onbebouwd, bossen en boomgaarden bezetten 10,4%, tuinen en parken bezetten 3,9%, en recreatieterreinen 1,3%. In Vlaanderen is circa driekwart van het onbebouwd terrein gebruikt voor akkerland en grasland, 13% voor bossen en boomgaarden, 10,1% voor overig onbebouwd, en minder dan 2% voor tuinen, parken en recreatiedomeinen tezamen.

Tussen de steden zijn er grote verschillen op te merken. In Kortrijk en Roeselare is om en bij 85% van de onbebouwde oppervlakte akkerland en grasland, terwijl dat in Antwerpen en Genk slechts rond de 20% bedraagt.

Bossen en boomgaarden zijn dan weer amper te bespeuren in Oostende (0,4%), Roeselare (1,8%), Antwerpen (2,7%) en Kortrijk (3,4%), terwijl er in Leuven (28,2%) en Genk (24,4%) dan weer relatief veel bossen en boomgaarden in de omgeving gelegen zijn.

Het aandeel overig onbebouwd is valt op en is het grootst in Antwerpen (71,2%), maar ook Genk (50,6%), Oostende (39,1%) en Gent (33,5%) bezitten hiervan een relatief hoog aandeel.

De grootste aandeel recreatieterreinen in het aandeel onbebouwde oppervlakte is terug te vinden in Genk (4,3%) en Oostende (3,6%). Het grootste aandeel parken en tuinen vinden we terug in Leuven (10%).

De verhoudingen per stad blijven daarnaast ten opzichte van 2014 relatief stabiel. Het aandeel parken en tuinen daalt licht in Leuven (-1,4ppt), het aandeel akker en grasland daalt in Roeselare (-2,7ppt) en Oostende (-3,3ppt).

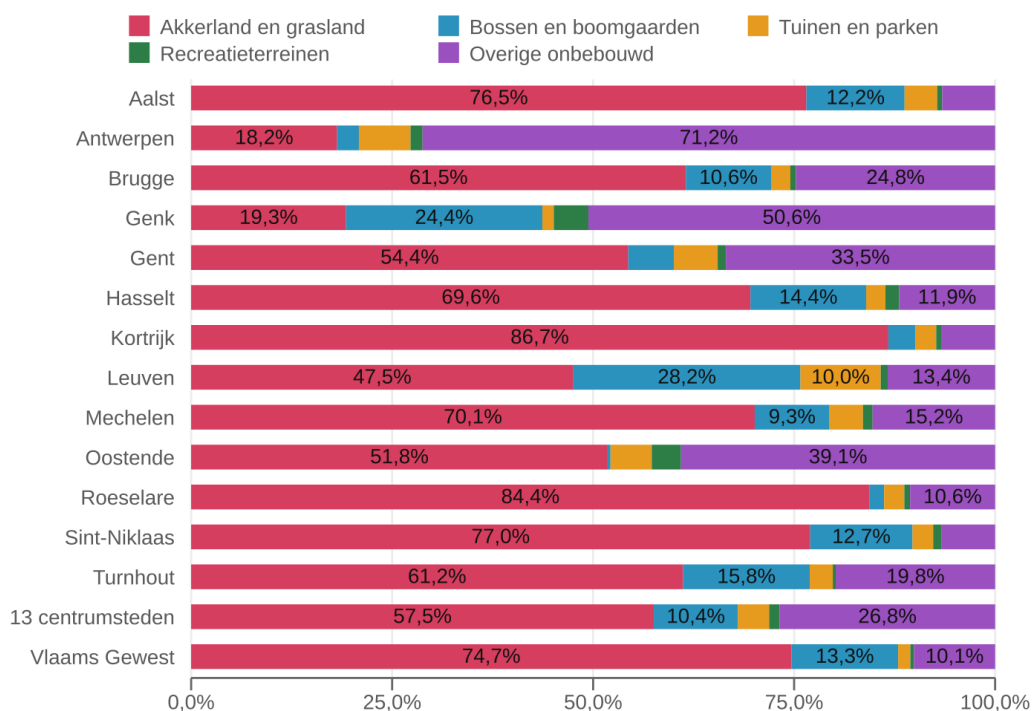

Onbebouwde oppervlakte naar functie, 2014-2022, in %.

	2014					2022				
	Akker	Bos	Recreatie	Park	Overig	Akker	Bos	Recreatie	Park	Overig
Aalst	77,2%	12,3%	0,7%	4,3%	5,6%	76,5%	12,2%	0,6%	4,1%	6,6%
Antwerpen	18,9%	2,8%	1,7%	6,9%	69,7%	18,2%	2,7%	1,5%	6,4%	71,2%
Brugge	61,6%	10,2%	0,7%	2,5%	25,0%	61,5%	10,6%	0,7%	2,4%	24,8%
Genk	20,7%	24,8%	4,4%	1,6%	48,6%	19,3%	24,4%	4,3%	1,4%	50,6%
Gent	55,1%	6,3%	1,2%	5,7%	31,6%	54,4%	5,7%	1,0%	5,5%	33,5%
Hasselt	70,0%	14,4%	1,7%	2,3%	11,6%	69,6%	14,4%	1,7%	2,4%	11,9%
Kortrijk	87,7%	3,2%	0,7%	2,8%	5,6%	86,7%	3,4%	0,6%	2,6%	6,7%
Leuven	47,8%	27,8%	1,0%	11,4%	12,0%	47,5%	28,2%	0,9%	10,0%	13,4%
Mechelen	70,1%	9,2%	1,3%	4,5%	14,9%	70,1%	9,3%	1,2%	4,2%	15,2%
Oostende	55,1%	0,3%	3,6%	5,2%	35,8%	51,8%	0,4%	3,6%	5,1%	39,1%
Roeselare	87,1%	1,6%	0,7%	2,5%	8,1%	84,4%	1,8%	0,7%	2,5%	10,6%
Sint-Niklaas	76,8%	12,8%	1,2%	2,8%	6,5%	77,0%	12,7%	1,0%	2,6%	6,7%
Turnhout	61,6%	15,3%	0,3%	3,0%	19,8%	61,2%	15,8%	0,4%	2,9%	19,8%
13 steden	58,4%	10,5%	1,4%	4,1%	25,6%	57,5%	10,4%	1,3%	3,9%	26,8%
Vlaanderen	75,0%	13,3%	0,5%	1,6%	9,7%	74,7%	13,3%	0,4%	1,5%	10,1%

Bron: Statbel, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Onbebouwde oppervlakte naar functie, 2022, in %.

Bron: Statbel, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

RUIMTEBESLAG

Definitie

Aandeel (%) oppervlakte ingenomen door nederzettingen en menselijke activiteiten (huisvesting, industriële en commerciële doeleinden, transport-infrastructuur, recreatieve doeleinden, serres, parken en tuinen enz.).

Naast bebouwing of verharding bevat het ruimtebeslag dus bijvoorbeeld ook tuinen bij woningen, buurtparken, voetbalvelden en dergelijke. Dit stemt overeen met de Europees gehanteerde definitie van 'settlement area'.

De gegevens van het ruimtebeslag worden driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.ruimtemonitor.be/cms/indicator/ruimtebeslag-op-10m>

Situering

Intentie 3.1, 3.3, 3.4 en 4.4: Een leefbare stad spaart de beschikbare open ruimte zoveel mogelijk en verdicht met respect voor de leefomgeving zodat de hogere woondensiteit geen afbreuk doet aan de leefbaarheid. Om dit te bereiken zijn functieverweving, het uitbouwen van groene en

blauwe netwerken, meervoudig ruimtegebruik belangrijke aspecten. De indicator is een volgende indicatie van de druk op de beschikbare ruimte.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bebouwingsgraad, Bebouwde oppervlakte naar keuze, Onbebouwde oppervlakte naar keuze en Landgebruik.

Vaststellingen

In 2019 bedraagt het ruimtebeslag in Vlaanderen 42%. In de centrumsteden ligt dat met 50% een pak hoger. Antwerpen (68%), Gent (65%), Leuven en Oostende (61%), Roeselare en Genk (58%) kennen een ruimtebeslag, dat een pak hoger ligt dan gemiddeld in de 13 steden. Het laagste ruimtebeslag vinden we terug in Sint-Niklaas (44%) en Turnhout (40%).

Aandachtspunten

De kwaliteit van het ruimtebeslag wordt bepaald door de kwaliteit van de landgebruikskaart. Dit is momenteel het meest volledige en gedetailleerde bestand dat op de resolutie van maximaal 1 are het landgebruik van Vlaanderen (en Brussel) in beeld brengt. Het bestand wordt voortdurend aangevuld met nieuwe informatie.

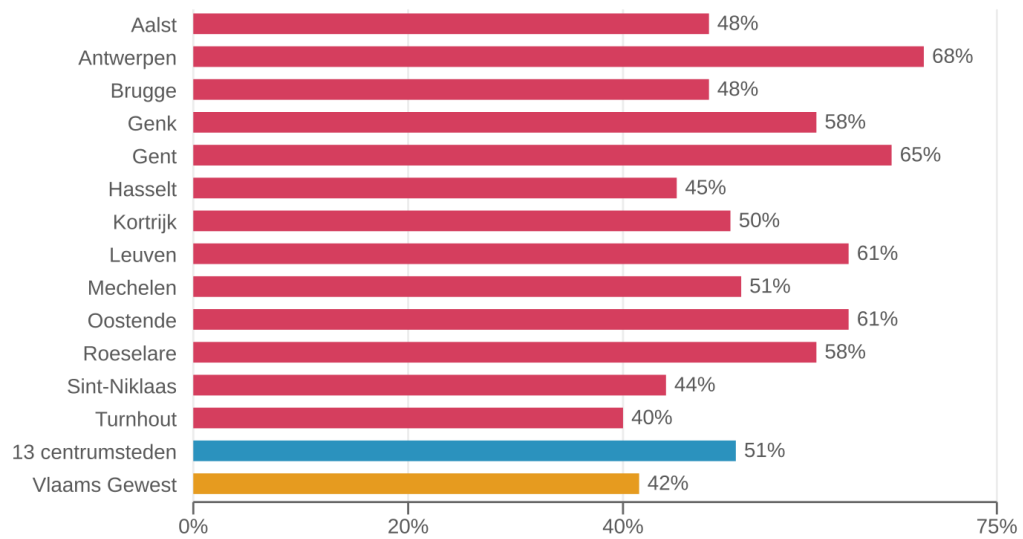

Ruimtebeslag, -2019, in %

	2019
Aalst	48%
Antwerpen	68%
Brugge	48%
Genk	58%
Gent	65%
Hasselt	45%
Kortrijk	50%
Leuven	61%
Mechelen	51%
Oostende	61%
Roeselare	58%
Sint-Niklaas	44%
Turnhout	40%
13 steden	50%
Vlaanderen	42%

Bron: Departement Omgeving, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Ruimtebeslag, 2019, in %.

Bron: Departement Omgeving, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LANDGEBRUIK

Definitie

Aandeel (%) oppervlakte per type landgebruik

Het gebruik van de grond voor welbepaalde menselijke activiteiten (zoals huisvesting, industrie en diensten, recreatie...) teelten (zoals akkerbouw, grasteelt,...) of natuurlijke begroeiing (zoals bos, struikgewas,...).

Het type landgebruik is gebaseerd op 4 niveaus van het 'landgebruiksbestand 2013':

- niveau 1 – bodembedekking (akker, bos, grasland)
- niveau 2 - verstedelijkt landgebruik (huizen en tuinen, industrie)
- niveau 3 - multifunctioneel landgebruik (recreatie, transport, water)
- niveau 4 - juridische bestemmingen (overig gebruik)

De landgebruikskarta wordt om de 3 jaar geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.ruimtemonitor.be/lagen>

Situering

Intentie 3.1, 3.3, 3.4 en 4.4: Het werkelijke landgebruik illustreert de feitelijke functie van een grond en informeert over de zorg voor het ruimtegebruik in de steden. Een duurzame en leefbare stad spaart open ruimte en verdicht met respect voor de leefomgeving zodat de hogere densiteit geen afbreuk doet aan de leefbaarheid. Hiervoor is het verder uitbouwen van groene en blauwe netwerken, functieverweving en meervoudig gebruik van bestaande ruimtes belangrijk.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bebouwingsgraad, Bebouwde oppervlakte naar keuze, Onbebouwde oppervlakte naar keuze en Ruimtebeslag.

Vaststellingen

Er zijn grote verschillen in de deelaspecten van deze indicator.

In 2019 behoort 61,2% van het Vlaams Gewest tot niveau 1 van landgebruik, wat overeenkomt met akker, bos en grasland. In alle centrumsteden is dit aandeel kleiner. In Sint-Niklaas en Turnhout bedraagt dit 54%, gevolgd door Kortrijk (48,9%) en Hasselt (47,9%). In de overige steden bedraagt dit aandeel 40% en minder, met Antwerpen (9,5%) als uitschieter en vervolgens Oostende (22,3%), Gent (24,7%), Genk (31,6%) en Leuven (34,4%).

Gemiddeld 15,4% van de oppervlakte in het Vlaams Gewest behoort tot niveau 2, wat overeenstemt met landgebruik voor huizen en tuin en industrie. Met uitzondering van Turnhout is dit aandeel groter in de centrumsteden, met opnieuw Antwerpen (32,7%) en ook Gent (32,5%) als uitschieters. Vooral het hoge aandeel oppervlakte voor industrie in Antwerpen valt op. In Mechelen en Hasselt is dat aandeel iets kleiner dan 20%, in de overige steden ligt dat aandeel tussen 21% (Sint-Niklaas en Oostende) en bijna 28% (Genk).

Het gemiddeld multifunctioneel landgebruik voor recreatie, transport en water (=niveau 3) in het Vlaams Gewest bedraagt 11%. In meerdere steden is dit aandeel een pak groter, waarbij opvalt dat de hogere score vooral gevolg is van het aandeel voor transport. Ook voor dit deelaspect scoort Antwerpen het hoogst. In de volgende steden beslaat het aandeel voor recreatie, transport en Water meer dan 20%: in Antwerpen, Brugge, Mechelen en Oostende.

Aandachtspunten

Het werkelijke landgebruik is niet noodzakelijk identiek aan de juridisch-planologische bestemming. Gronden kunnen bestemd zijn als woongebied, maar effectief in gebruik zijn als grasland of akkerland. De landgebruikskarta bevat geen informatie over de planologische bestemming.

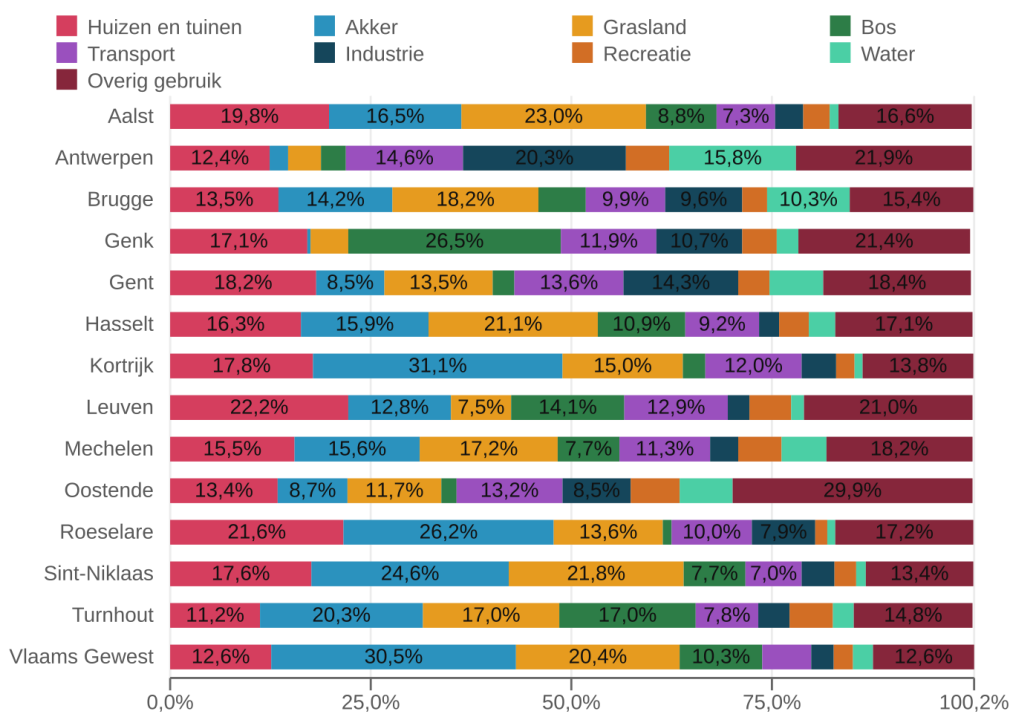
Landgebruik, 2019, in %.

	Niveau 1			Niveau 2		Niveau 3			Niveau 4
	Akker	Bos	Grasland	Huizen tuin	Industrie	Recreatie	Transport	Water	Overige
Aalst	16,5%	8,8%	23,0%	19,8%	3,5%	3,3%	7,3%	1,1%	16,6%
Antwerpen	2,3%	3,1%	4,1%	12,4%	20,3%	5,4%	14,6%	15,8%	21,9%
Brugge	14,2%	5,9%	18,2%	13,5%	9,6%	3,1%	9,9%	10,3%	15,4%
Genk	0,4%	26,5%	4,7%	17,1%	10,7%	4,3%	11,9%	2,7%	21,4%
Gent	8,5%	2,7%	13,5%	18,2%	14,3%	3,9%	13,6%	6,7%	18,4%
Hasselt	15,9%	10,9%	21,1%	16,3%	2,5%	3,7%	9,2%	3,3%	17,1%
Kortrijk	31,1%	2,8%	15,0%	17,8%	4,3%	2,3%	12,0%	1,0%	13,8%
Leuven	12,8%	14,1%	7,5%	22,2%	2,7%	5,2%	12,9%	1,6%	21,0%
Mechelen	15,6%	7,7%	17,2%	15,5%	3,5%	5,4%	11,3%	5,6%	18,2%
Oostende	8,7%	1,9%	11,7%	13,4%	8,5%	6,1%	13,2%	6,6%	29,9%
Roeselare	26,2%	1,1%	13,6%	21,6%	7,9%	1,5%	10,0%	1,0%	17,2%
Sint-Niklaas	24,6%	7,7%	21,8%	17,6%	4,1%	2,7%	7,0%	1,2%	13,4%
Turnhout	20,3%	17,0%	17,0%	11,2%	3,9%	5,4%	7,8%	2,6%	14,8%
Vlaanderen	30,5%	10,3%	20,4%	12,6%	2,8%	2,4%	6,1%	2,5%	12,6%

Bron: Departement Omgeving, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Wonen en woonomgeving| Ruimte

Landgebruik, 2019, in %.

Bron: Departement Omgeving, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

WOONGELEGENHEDEN NAAR BOUWWIJZE

Definitie

Aandeel (%) woongelegenheden naar bouwwijze ten opzichte van het totale aantal woongelegenheden.

De kadastrale statistiek van het gebouwenpark geeft de toestand van het aantal gebouwen in België weer op 1 januari van het referentiejaar. De gegevens zijn afkomstig van de administratie van het kadaster. Bouwwijze is onderverdeeld in gesloten, halfopen en open bebouwing, appartement, handelshuis en andere gebouwen.

De gegevens van de woongelegenheden naar bouwwijze worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/bouwen-wonen/gebouwenpark>

Situering

Intentie 1.1 en 3.5: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een gedifferentieerd aanbod aan woongelegenheden, dat voldoet aan verschillende sociale behoeften naargelang de middelen, de levensfasen en de samenstelling van de huishoudens en aan de demografische behoeften. Deze indicator geeft daar een eerste indicatie van.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Sociaal woningaanbod, Bouwvergunningen naar type, Private buitenruimte of garage aan de woning, Plaats om fietsen te stallen in en bij de woning

Vaststellingen

In 2023 maken appartementen het grootste deel (45,4%) uit van de woongelegenheden in de centrumsteden, gevolgd door gesloten bebouwing (31,7%). Halfopen bebouwing neemt 10,3% in, open bebouwing 8,7% en handelshuizen 2,9%. In Vlaanderen liggen die verhoudingen anders: daar

nemen appartementen en open bebouwing ieder meer dan een vierde in, gesloten bebouwing een vijfde, halfopen iets minder dan een vijfde en handelshuizen een dikke 2%.

Er zijn verschillen tussen de steden. Met uitzondering van Aalst, Brugge, Kortrijk, Mechelen en Roeselare, waar gesloten bebouwing het grootste aandeel inneemt, zijn in alle andere steden appartementen het belangrijkste bouwtype. Open bebouwing is niet in alle steden het minst aanwezige bouwtype: dat is het geval in Genk, Hasselt, Kortrijk en Roeselare.

Voor appartementen zijn Antwerpen en Oostende koploper (+/- 60%), terwijl deze bouwwijze in Kortrijk en Roeselare slechts 23% inneemt van de woongelegenheden. Voor gesloten bebouwing zijn Kortrijk en Mechelen koploper (40%) en ligt deze bouwwijze in Hasselt en Genk een pak lager (respectievelijk 15% en 10%). Voor halfopen bebouwing is Genk met voorsprong koploper (27,9%), terwijl deze bouwwijze in Antwerpen (3,3%), Oostende (5,1%) en Gent (8,4%) een klein aandeel vormt. Open bebouwing behelst in 3 steden meer dan een vijfde van de bouwtypes: Genk (26,5%), Hasselt (22,4%) en Roeselare (20,8%). In andere steden is dat aandeel veel kleiner: Antwerpen (1,2%), Oostende (4,5%), Gent (8,3%) en Turnhout (9,2%)

Ten opzichte van 2015 valt de toename van het aandeel appartementen in de centrumsteden op (gemiddeld +5,4ppt) en een afname van het aandeel gesloten bebouwing (gemiddeld -3,4%).

Aandachtspunten

De data bij Statbel zijn beschikbaar vanaf 1995 en vanaf 2001 wordt de reeks jaarlijks geüpdatet. De kadastrale statistiek is niet 100% accuraat vermits woningopsplitsing e.d. niet altijd wordt aangegeven.

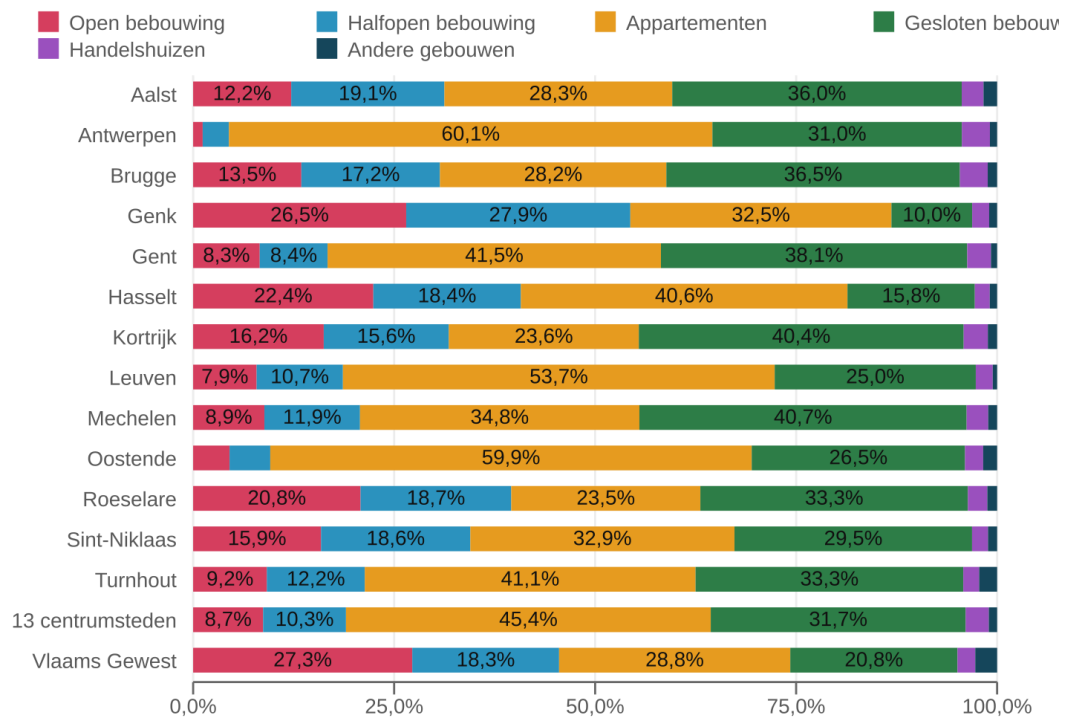
Woongelegenheden naar bouwwijze, 2015-2023, in %.

	2015					2023				
	Appartement	Gesloten	Halfopen	Open	Handel	Appartement	Gesloten	Halfopen	Open	Handel
Aalst	23,7%	39,0%	19,5%	12,9%	3,6%	28,3%	36,0%	19,1%	12,2%	2,7%
Antwerpen	53,2%	36,4%	3,6%	1,3%	4,7%	60,1%	31,0%	3,3%	1,2%	3,5%
Brugge	23,0%	39,2%	18,3%	14,4%	4,1%	28,2%	36,5%	17,2%	13,5%	3,5%
Genk	28,9%	10,6%	28,9%	27,7%	2,6%	32,5%	10,0%	27,9%	26,5%	2,1%
Gent	36,9%	41,2%	8,7%	8,9%	3,7%	41,5%	38,1%	8,4%	8,3%	2,9%
Hasselt	36,7%	17,1%	19,1%	23,6%	2,4%	40,6%	15,8%	18,4%	22,4%	1,9%
Kortrijk	20,9%	42,0%	16,0%	16,7%	3,8%	23,6%	40,4%	15,6%	16,2%	3,0%
Leuven	47,5%	28,0%	11,5%	8,7%	3,4%	53,7%	25,0%	10,7%	7,9%	2,1%
Mechelen	31,3%	43,0%	12,2%	9,2%	3,4%	34,8%	40,7%	11,9%	8,9%	2,7%
Oostende	56,4%	29,5%	4,9%	4,8%	3,2%	59,9%	26,5%	5,1%	4,5%	2,3%
Roeselare	19,3%	34,6%	19,3%	22,6%	3,1%	23,5%	33,3%	18,7%	20,8%	2,4%
Sint-Niklaas	28,2%	31,9%	19,0%	17,2%	2,7%	32,9%	29,5%	18,6%	15,9%	2,0%
Turnhout	36,3%	35,8%	13,0%	10,1%	2,6%	41,1%	33,3%	12,2%	9,2%	2,0%
13 steden	40,0%	35,1%	10,8%	9,4%	3,8%	45,4%	31,7%	10,3%	8,7%	2,9%
Vlaanderen	24,5%	22,4%	18,6%	28,9%	2,9%	28,8%	20,8%	18,3%	27,3%	2,2%

Bron: Statbel , bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Wonen en woonomgeving| Type bebouwing

Woongelegenheden naar bouwwijze, 2023, in %.

Bron: Statbel , bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

BOUWVERGUNNINGEN, NAAR TYPE

Definitie

Aandeel (%) bouwvergunningen voor nieuwbouw en renovatie gebouwen, volgens datum van uitreiking van de bouwvergunning in navolging van een bouwreglementering.

Nieuwbouw: het gebouw is volledig nieuw, al dan niet gelegen op een plaats waar reeds vroeger werd gebouwd.

Verbouwing/renovatie: gedeeltelijke heropbouw en de eigenlijke verbouwingen. Onder gedeeltelijke opbouw verstaat men de werken waarbij een belangrijk gedeelte van het oorspronkelijke gebouw wordt gebruikt. De eigenlijke verbouwingen zijn wijzigingen die aangebracht worden aan de binnen- of buitenbouw. De wijzigingen aan de buitenbouw kunnen herstelde uitbreidingen van het hoofdgebouw omvatten, op voorwaarde dat het kleine gebouwen zijn (garage, bergplaats, enz. met of zonder annex woning die op hetzelfde stuk grond zijn opgericht).

De gegevens over bouwvergunningen worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender. Voor meer informatie: <https://statbel.fgov.be/nl/themas/bouwen-wonen/bouwvergunningen>

Situering

Intentie 3.5 en 4.3: Een duurzame en leefbare stad beschikt over (sociale) woningen die voldoen aan energetische en bouwtechnische kwaliteitseisen, basiscomfort en voldoende leefbare oppervlakte. Deze indicator geeft een indicatie van het aantal bouwvergunningen, die bestemd zijn voor renovatie en een kwaliteitsverbetering beogen, en hoeveel er bestemd zijn voor nieuwbouw.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Woongelegenheden naar bouwwijze.*

Vaststellingen

Wat vergunningen voor woningen betreft, werden in 2022 in de centrumsteden

(uitgezonderd Roeselare) veel meer vergunningen afgeleverd voor renovatie dan voor nieuwbouw. Het aandeel vergunningen voor renovatie bedroeg gemiddeld in de centrumsteden 64,60% en voor nieuwbouw 35,40%. In de steden Leuven, Antwerpen, Brugge en Mechelen lag het aandeel vergunningen voor renovatie zelfs hoger. In het Vlaams Gewest was het andersom: daar werden gemiddeld meer vergunningen afgeleverd voor nieuwbouw (53,35%) dan voor renovatie (46,65%). Ten opzichte van 2014 is het aandeel vergunningen voor renovatie en voor nieuwbouw van woningen in het Vlaams Gewest gelijk gebleven. In de centrumsteden is het aandeel vergunningen voor nieuwbouw gedaald (gemiddeld -6,2ppt) en het aandeel vergunningen voor renovatie gestegen (gemiddeld +6,2ppt).

Wat vergunningen voor ondernemingen betreft, werd in 2022 in Vlaanderen en de centrumsteden gemiddeld ongeveer 10% van de vergunningen voor nieuwbouw afgeleverd. In Roeselare en Oostende was dat dubbel zoveel. Ook in Genk lag dat aandeel met 16,7% een pak hoger. Het aandeel vergunningen voor renovatie van ondernemingen bedroeg gemiddeld in Vlaanderen 5% en in de centrumsteden 6,7%. In Turnhout, Oostende, Antwerpen, Genk, Brugge, Kortrijk en Sint-Niklaas lag dit aandeel hoger dan het stedelijk gemiddelde.

Aandachtspunten

Een bouwvergunning is een machtiging om met de uitvoering van een bouwproject te beginnen. De verlening van de bouwvergunning is dus het laatste stadium van de goedkeuringsprocedure van de overheid voor de start van de bouw.

Tot midden 2017 waren deze cijfers gebaseerd op de inzameling via gemeenten via statistische formulieren. Sinds midden 2017 worden deze cijfers verzameld via de Vlaamse overheid (digitale bouwaanvraag). De resultaten zijn gedurende 2 jaar voorlopig en worden elke maand herzien.

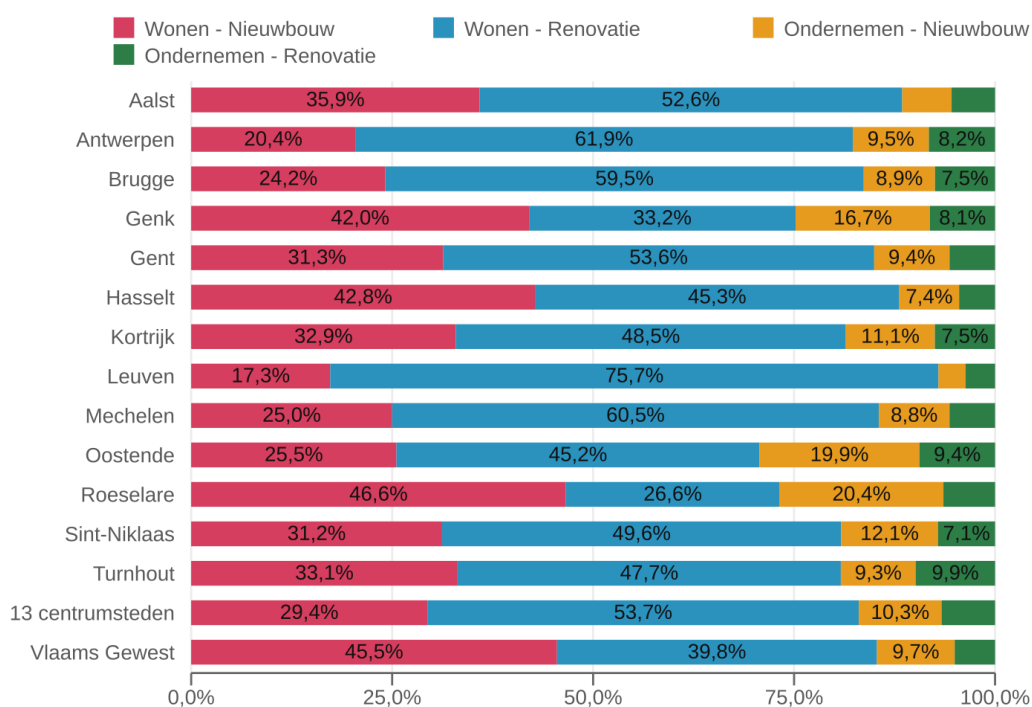

Bouwvergunningen voor wonen: nieuwbouw en renovatie, 2014-2022, in % ten opzichte van totaal aantal bouwvergunningen.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Nieuwb.	Renov.	Nieuwb.	Renov.	Nieuwb.	Renov.	Nieuwb.	Renov.	Nieuwb.	Renov.
Aalst	41,1%	48,4%	42,0%	43,9%	49,0%	38,2%	38,4%	42,5%	35,9%	52,6%
Antwerpen	18,0%	65,2%	14,5%	69,5%	19,2%	55,3%	19,0%	59,4%	20,4%	61,9%
Brugge	29,5%	55,4%	23,0%	61,0%	33,3%	54,1%	26,4%	54,9%	24,2%	59,5%
Genk	42,0%	44,1%	35,9%	39,9%	58,9%	26,5%	48,2%	32,2%	42,0%	33,2%
Gent	32,4%	57,0%	26,4%	58,8%	29,2%	55,7%	26,7%	57,3%	31,3%	53,6%
Hasselt	46,8%	41,6%	44,1%	40,2%	41,8%	38,5%	49,8%	35,8%	42,8%	45,3%
Kortrijk	47,4%	37,7%	54,0%	32,4%	52,9%	32,9%	36,4%	50,8%	32,9%	48,5%
Leuven	24,2%	67,3%	29,7%	58,2%	24,0%	63,9%	22,7%	68,0%	17,3%	75,7%
Mechelen	25,1%	59,5%	31,4%	52,5%	40,5%	46,6%	35,4%	52,3%	25,0%	60,5%
Oostende	42,7%	43,3%	50,5%	37,4%	29,6%	49,2%	44,8%	40,5%	25,5%	45,2%
Roeselare	59,7%	23,3%	53,9%	32,0%	51,9%	27,0%	49,0%	30,1%	46,6%	26,6%
Sint-Niklaas	51,4%	33,8%	41,9%	38,4%	34,6%	43,4%	40,8%	40,2%	31,2%	49,6%
Turnhout	41,3%	40,9%	42,3%	40,6%	31,2%	49,8%	36,0%	49,8%	33,1%	47,7%
13 steden	35,9%	50,5%	34,3%	50,2%	34,3%	48,2%	31,9%	51,3%	29,4%	53,7%
Vlaanderen	44,9%	39,3%	42,7%	40,3%	47,7%	37,1%	45,1%	39,5%	45,5%	39,8%

Bron: Statbel, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bouwvergunningen voor wonen en ondernemen: nieuwbouw en renovatie, 2022, in %.

Bron: Statbel, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

MEDIAANPRIJS HUIZEN EN APPARTEMENTEN

Definitie

Mediaanprijs van de verkopen van huizen met 2, 3, 4 of meer gevels en mediaanprijs van de verkopen van appartementen, in euro.

De statistiek van de vastgoedprijzen is gebaseerd op de verkoopakten die worden geregistreerd door de FOD Financiën, meer bepaald door de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie (AAPD), beter gekend als het Kadaster. De vermelde verkoopprijzen omvatten noch de registratierechten, noch de notariskosten. Het gaat hierbij om de openbare verkopen en de verkopen uit de hand. Er wordt enkel rekening gehouden met de secundaire vastgoedmarkt (herverkoop). Dit betekent dat alle transacties in verband met nieuwbouw zijn weg gefilterd uit de databank om de statistiek samen te stellen.

In de publicaties van Statbel wordt de mediaanprijs als referentieprijis gebruikt. Dit is de prijs waarbij 50% van de verkochte appartementen goedkoper zijn en 50% duurder. Dit geeft een robuuster en een doorheen de tijd beter vergelijkbaar resultaat dan gemiddelde prijs. Mediaanprijzen ondervinden immers minder de impact van extreme verkoopprijzen.

De gegevens over de mediaanprijzen van huizen en appartementen worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/bouwen-wonen/vastgoedprijzen>

Situering

Intentie 1.1 en 2.1: In een leefbare en duurzame stad zijn bestaande en nieuwe woningen, zowel op de koop- als huurmarkt, betaalbaar. Als huishoudens regelmatig problemen hebben om hun huur of lening te betalen, bedreigt dat hun woonzekerheid. Financiële drempels zouden voor

niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of bepaalde voorzieningen en diensten te gebruiken. Ook het aanbod op de woningmarkt moet voldoen aan een verscheidenheid van behoeften die variëren naargelang de middelen, levensfasen en samenstelling van de huishoudens.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Betaalbaarheid wonen, Gemiddelde huurprijs, Woonquote, Centrale verwarming in de woning, Duurzaamheid van de woning en Internetaansluiting in de woning.

Vaststellingen

In 2022 bedroeg in Vlaanderen de mediaanprijs voor een gesloten of halfopen bebouwing 285.000 en voor een open bebouwing 395.000 euro. De mediaanprijs van appartementen bedroeg 235.000 euro.

In zeven centrumsteden situeert de mediaanprijs voor halfopen/gesloten bebouwing zich onder de Vlaamse mediaanprijs. Dit zijn Aalst, Genk, Kortrijk, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout. Leuven is de duurste centrumstad met 410.000 euro. Voor open bebouwing is de mediaanprijs in Hasselt en Genk lager dan de mediaanprijs in Vlaanderen. De hoogste mediaanprijs voor open bebouwing situeert zich in Gent met 547.500 euro, gevolgd door Antwerpen met 525.000 euro en Leuven met 515.233 euro.

Voor appartementen, bevinden negen centrumsteden zich onder de mediaanprijs in Vlaanderen, met Roeselare, Genk, Sint-Niklaas en Oostende onder 200.000 euro. De duurste mediaanprijzen voor appartementen tekenen zich op in Gent (290.000 euro), Leuven (260.000 euro) en Mechelen (242.750 euro).

Ten opzichte van 2014 is er voor huizen en appartementen een stijgende mediaanprijs op te

merken. In Vlaanderen stijgt de mediaanprijs met 59.000 euro voor gesloten/halfopen bebouwing. In Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen is die stijging groter dan in Vlaanderen. De

mediaanprijs voor open bebouwing is in Vlaanderen ten opzichte van 2014 gestegen met 108.000 euro.

Mediaanprijs huizen (open en gesloten/halfopen) en appartementen, 2014-2022, in euro.

	2014			2018			2022		
	Open	Gesloten/halfopen	Appartement	Open	Gesloten/halfopen	Appartement	Open	Gesloten/halfopen	Appartement
Aalst	335.000	208.000	163.000	350.000	208.000	176.750	400.000	257.608	220.000
Antwerpen	369.000	243.250	145.000	413.750	243.250	164.000	525.000	325.000	223.500
Brugge	338.500	254.500	190.000	385.000	254.500	210.000	460.000	314.000	240.000
Genk	229.000	186.500	158.000	260.000	186.500	175.500	339.000	237.000	193.500
Gent	350.000	262.000	185.000	415.000	262.000	225.000	547.500	339.000	290.000
Hasselt	275.000	234.000	170.000	293.250	234.000	195.000	347.375	290.000	233.500
Kortrijk	337.500	195.000	145.000	359.000	195.000	165.000	460.000	230.000	210.000
Leuven	349.000	315.000	192.500	385.000	315.000	204.000	515.233	410.000	260.000
Mechelen	337.500	239.500	160.000	357.000	239.500	184.000	460.000	327.000	242.750
Oostende	305.000	200.000	150.000	320.000	200.000	160.000	420.000	255.000	196.000
Roeselare	320.000	195.000	130.000	330.000	195.000	152.750	423.250	239.000	175.000
Sint-Niklaas	340.000	204.500	147.000	330.000	204.500	155.000	450.000	260.000	195.500
Turnhout	310.000	208.000	155.000	335.000	208.000	165.000	415.000	250.500	200.000
Vlaanderen	287.000	226.000	168.000	318.800	226.000	185.000	395.000	285.000	235.000

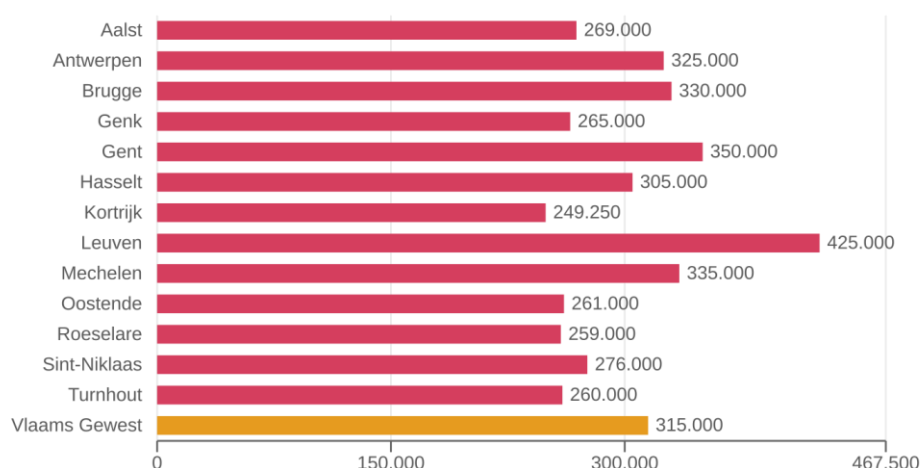
Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

In Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas is die stijging groter dan in Vlaanderen. De mediaanprijs voor appartementen tenslotte is in Vlaanderen

ten opzichte van 2014 gestegen met 67.000 euro. In Antwerpen, Gent, Leuven en Mechelen is die stijging groter dan in Vlaanderen.

Wonen en woonomgeving | Betaalbaarheid wonen

Mediaanprijs huizen, 2022, in euro.

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

GEMIDDELDE HUURPRIJS

Definitie

Gemiddelde huurprijs van woningen naar appartement/huis, in euro.

Het onderscheid tussen de verschillende types woningen (appartement, huis) baseert zich op de aard van het goed, zoals aangegeven bij de registratie door de verhuurder (in de toepassing MyRent). De data worden geklasseerd per jaar, op basis van de datum van tekening van het huurcontract.

De gegevens over de gemiddelde huurprijs worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

https://financien.belgium.be/nl/Statistieken_en_analysen/operationele-cijfers/beheer-en-dienstverlening#q5

Situering

Intentie 1.1 en 2.1: In een leefbare en duurzame stad zijn woningen, zowel op de koop- als huurmarkt, betaalbaar. Als huishoudens regelmatig problemen hebben om hun huur of lening te betalen, bedreigt dat hun woonzekerheid. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of bepaalde voorzieningen en diensten te gebruiken. Ook het aanbod op de woningmarkt moet voldoen aan een verscheidenheid van behoeften

die variëren naargelang de middelen, levensfasen en samenstelling van de huishoudens.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Betaalbaarheid wonen, Mediaanprijs huizen en appartementen, Woonquote, Centrale verwarming in de woning, Duurzaamheid van de woning en Internetaansluiting in de woning.

Vaststellingen

In 2022 betaal je in Mechelen gemiddeld de hoogste huurprijs voor een appartement (781 euro), gevolgd door Antwerpen (743 euro) en Gent (703 euro). De laagste huurprijs is terug te vinden in Roeselare (540 euro) en Oostende (548 euro). In de overige steden schommelt de gemiddelde huurprijs voor een appartement tussen 632 euro (Aalst) en 676 euro (Hasselt). Ten opzichte van 2014 is de huurprijs voor een appartement gestegen in alle centrumsteden, behalve in Leuven. Die stijging is groot in Gent (+149 euro), Antwerpen (+147 euro), Mechelen (+135 euro), Genk (+105 euro), Turnhout (+107 euro) en Sint-Niklaas (+97 euro).

Ook voor een huis betaal je in Mechelen gemiddeld de hoogste huurprijs (880 euro), gevolgd door Genk (814 euro) en Antwerpen (803 euro). De laagste huurprijs vind je in Hasselt (650 euro) en Leuven (661 euro). Ten opzichte van 2014 is het beeld wisselend tussen de steden. In Antwerpen, Brugge, Hasselt en Leuven daalt de huurprijs voor een huis in die periode. In andere steden is de stijging klein, in nog andere groter.

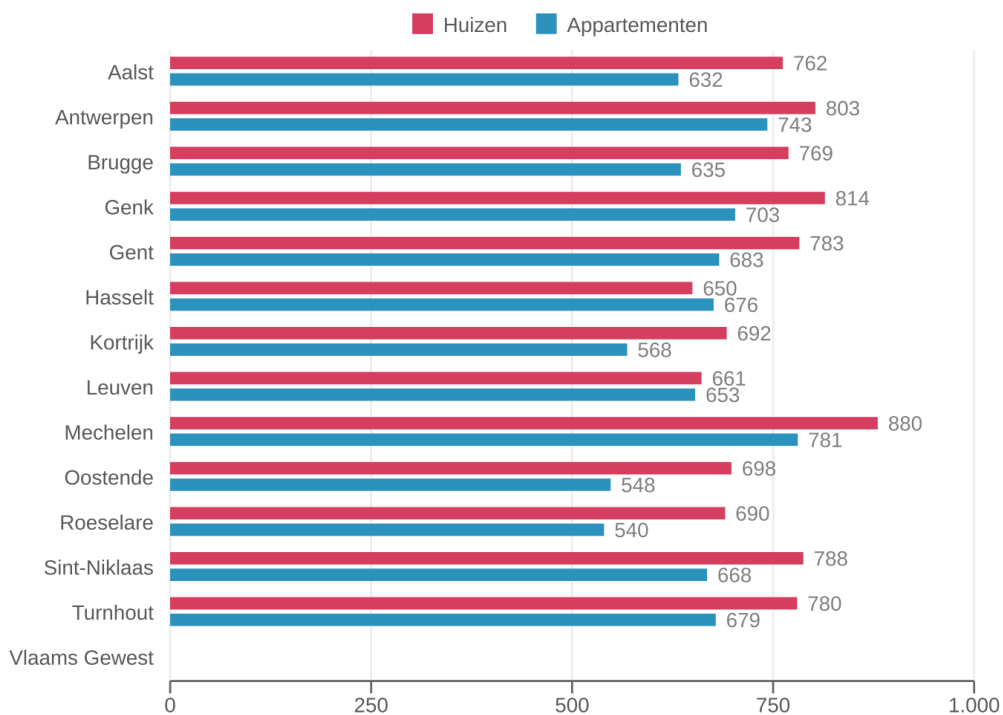
Gemiddelde huurprijs appartementen en huizen, 2014–2022, in euro.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Appartement	Huis	Appartement	Huis	Appartement	Huis	Appartement	Huis	Appartement	Huis
Aalst	576	685	583	692	589	686	586	716	632	762
Antwerpen	596	867	629	902	657	778	666	775	743	803
Brugge	564	706	595	701	570	645	567	685	635	769
Genk	598	723	617	756	620	658	668	661	703	814
Gent	534	693	540	672	640	649	624	722	683	783
Hasselt	611	769	632	814	654	718	664	559	676	650
Kortrijk	542	530	492	584	518	584	518	616	568	692
Leuven	684	919	682	916	661	816	574	700	653	661
Mechelen	646	783	654	815	654	792	741	824	781	880
Oostende	553	695	555	695	558	676	551	632	548	698
Roeselare	519	630	528	603	546	651	487	669	540	690
Sint-Niklaas	571	673	588	734	631	691	615	706	668	788
Turnhout	572	678	574	728	590	710	639	722	679	780

Bron: Federale Overheidsdienst Financiën, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

iving | Betaalbaarheid wonen

Gemiddelde huurprijs appartementen en huizen, 2022, in euro.

Bron: Federale Overheidsdienst Financiën, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

WOONQUOTE, NAAR EIGENAAR/HUURDER

Definitie

Aandeel (%) inwoners van wie de totale gezinsuitgaven voor wonen meer dan 30% bedragen van het gezinsinkomen.

De meest gebruikte methode voor het meten van de betaalbaarheid van het wonen is de woonquote ('rent to income ratio'), gedefinieerd als de totale uitgave van het gezin voor wonen ten opzichte van het gezinsinkomen.

In de burgerbevraging 2023 werden volgende vragen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Hoeveel bedraagt de maandelijkse huur of afbetalingssom (zonder verbruikerskosten of onderhoudskosten) voor deze woning?' en (2) 'Hoeveel is het totale beschikbare netto-inkomen per maand van je gezin?'

Respondenten konden antwoorden met de betrokken categorie van uitgaven of met 'weet niet'. Om de woonquote te kunnen berekenen, mochten respondenten voor beide vragen geen ontbrekende waarde hebben of niet antwoorden met 'weet niet'.

Situering

Intentie 2.1 en 2.6: Betaalbare woningen zijn belangrijk om de woonzekerheid in de stad te garanderen. Wanneer huishoudens regelmatig problemen hebben om hun huur of lening te betalen, bedreigt dat hun woonzekerheid. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of om gebruik te maken van bepaalde voorzieningen en diensten in de stad.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden, Fiscale inkomens beneden de kritische grens, Personen met betalingsachterstand, Betalingsmoeilijkheden wonen, Betalingsmoeilijkheden internet, telefonie en televisie en Betalingsmoeilijkheden energie en water.

Vaststellingen

In 2023 heeft 22% van de inwoners van de centrumsteden een woonquote van meer dan 30% van het gezinsinkomen. In Vlaanderen ligt dit wat lager, 17%.

Er zijn verschillen tussen de steden. In Antwerpen (27%) en Gent (23%) ligt het aandeel hoger dan het stedelijk gemiddelde. In Leuven en Sint-Niklaas is het aandeel gelijk aan het stedelijk gemiddelde. In Turnhout (21%) en Oostende (20%) ligt het er net onder. Het laagste percentage vinden we terug in Roeselare (14%). In de overige steden situeert dat aandeel zich tussen 16% en 18%.

Huurders hebben vaker een woonquote boven de 30% dan eigenaars. In de centrumsteden heeft bijna 1 op 2 huurders daarmee te kampen (gemiddeld 48%). In 2 steden ligt dat aandeel nog hoger: in Sint-Niklaas (54%) en Antwerpen (53%). In de andere steden situeert dat aandeel zich tussen 38% (Roeselare) en 48% (Turnhout).

Gemiddeld 12% van de eigenaars in de centrumsteden kampt met een woonquote boven de 30%. In Antwerpen (15%) en Gent (13%) ligt dat aandeel boven het stedelijk gemiddelde. De laagste percentages vinden we terug in Roeselare (9%) en Hasselt (10%).

Ten opzichte van 2017 is in de centrumsteden de woonquote algemeen stabiel gebleven, met een lichte stijging bij huurders en een lichte daling bij eigenaars, maar dat beeld vraagt nuancering. In een aantal steden is het aandeel huurders dat kampt met een woonquote boven de 30% in die periode gestegen. Dat is het geval in Gent (+5ppt), Kortrijk (+7ppt), Sint-Niklaas (+9ppt), In Hasselt is er een daling (-9ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

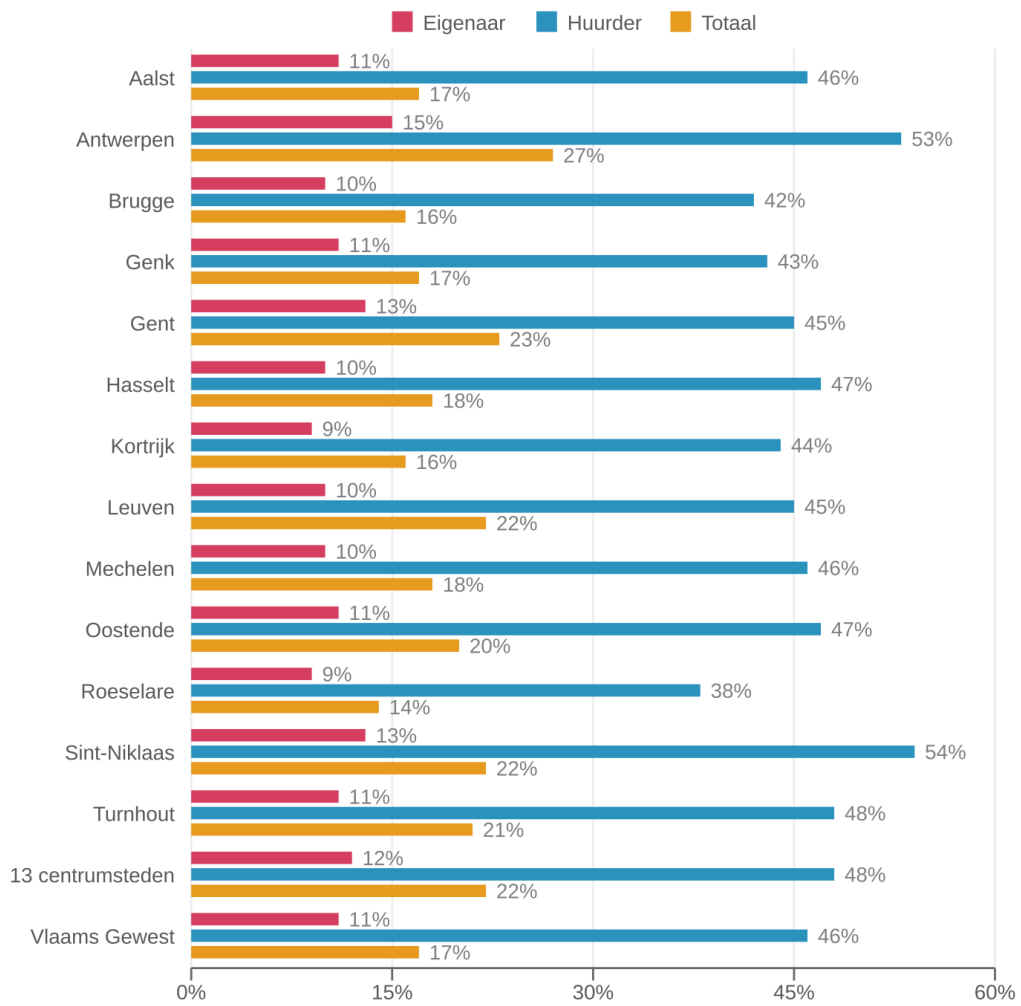
Woonquote van meer dan 30%, naar eigenaar/huurder, 2017-2023, in %.

	2017			2020			2023		
	Totaal	Eigenaar	Huurder	Totaal	Eigenaar	Huurder	Totaal	Eigenaar	Huurder
Aalst	19%	12%	46%	19%	12%	51%	17%	11%	46%
Antwerpen	29%	18%	53%	29%	16%	55%	27%	15%	53%
Brugge	20%	13%	44%	19%	11%	48%	16%	10%	42%
Genk	18%	13%	41%	17%	12%	38%	17%	11%	43%
Gent	23%	15%	40%	24%	16%	41%	23%	13%	45%
Hasselt	20%	12%	56%	19%	13%	46%	18%	10%	47%
Kortrijk	16%	11%	37%	16%	11%	37%	16%	9%	44%
Leuven	25%	13%	46%	24%	14%	45%	22%	10%	45%
Mechelen	21%	15%	43%	20%	15%	45%	18%	10%	46%
Oostende	22%	11%	47%	24%	13%	52%	20%	11%	47%
Roeselare	16%	11%	36%	16%	11%	41%	14%	9%	38%
Sint-Niklaas	21%	14%	45%	21%	13%	48%	22%	13%	54%
Turnhout	21%	13%	50%	22%	14%	46%	21%	11%	48%
13 steden	23%	14%	47%	23%	14%	48%	22%	12%	48%
Vlaanderen	18%	12%	47%	19%	13%	46%	17%	11%	46%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Woonquote van meer dan 30%, naar eigenaar/huurder, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

SOCIAAL WONINGAANBOD

Definitie

Aantal sociale huurwoningen per 100 huishoudens.

Sociale huurwoningen zijn de woningen in beheer van erkende sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM) en sociale verhuurkantoren (SVK) die conform de regels van het sociale huurdecreet aan huishoudens met een bescheiden inkomen (beneden een vastgestelde inkomensgrens) verhuurd worden.

De gegevens over het sociaal woningaanbod worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.vmsw.be/Home/Footer/Over-sociale-huisvesting/Statistieken/Woningen-en-gronden>

Situering

Intentie 1.1 en 2.6: Het sociaal woningaanbod geeft een deel van de diversiteit van het woningaanbod weer. Deze diversiteit is belangrijk omwille van de verschillende sociale behoeften en wensen van huishoudens naargelang hun middelen en speelt zo een rol in het afstemmen van vraag en aanbod op de woningmarkt. Verder is het noodzakelijk voor een leefbare en duurzame stad om armoede en sociale uitsluiting te bestrijden. Een stad draagt hieraan bij door tegemoet te komen aan de vraag op de sociale woningmarkt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden, Betalingsmoeilijkheden wonen, Betalingsmoeilijkheden internet, telefonie en televisie en Betalingsmoeilijkheden energie en water.

Vaststellingen

In 2022 zijn er gemiddeld 9 sociale huurwoningen per 100 huishoudens in de centrumsteden. In Vlaanderen ligt dat met 6 sociale huurwoningen per 100 huishoudens lager.

Er zijn verschillen tussen de steden. Het grootste aanbod is terug te vinden in Genk met 12,9 sociale huurwoningen per 100 huishoudens, gevolgd door Gent met 11,7 sociale huurwoningen. In Antwerpen ligt het aanbod met 9,5 sociale huurwoningen net boven het stedelijk gemiddelde. Het kleinste aanbod is terug te vinden in Aalst, 4,4 sociale huurwoningen per 100 huishoudens en Hasselt 5,6 sociale huurwoningen, cijfers die onder het Vlaams gemiddelde zitten. In de overige steden schommelt dat aanbod tussen bijna 7 en 9 sociale huurwoningen per 100 huishoudens.

Ten opzichte van 2014 is het aanbod aan sociale huurwoningen in Vlaanderen en in de centrumsteden licht gestegen (gemiddeld +0,2ppt). In Antwerpen, Genk en Gent is er een lichte afname. In de overige steden een lichte toename: in Kortrijk (+0,1ppt), Hasselt (+0,3ppt), Aalst, Brugge, (+0,5ppt), Leuven en Mechelen, (+0,7ppt), Sint-Niklaas en Turnhout (+0,8ppt), Oostende (+0,9ppt) en Roeselare (+1,3ppt).

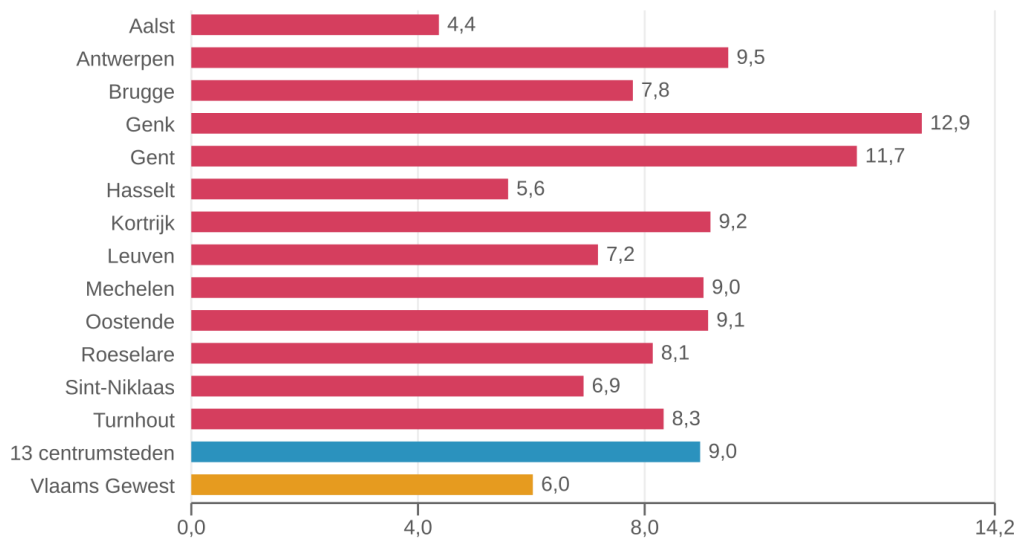

Sociale woningen, 2014-2022, in aantal per 100 huishoudens.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	3,9	3,9	4,2	4,3	4,5	4,4	4,4	4,4	4,4
Antwerpen	9,6	9,7	9,8	9,8	9,9	9,7	9,7	9,5	9,5
Brugge	7,3	7,3	7,5	7,4	7,5	7,5	7,7	7,8	7,8
Genk	13,1	13,1	13,0	13,0	13,0	13,8	13,5	13,1	12,9
Gent	12,3	12,2	12,2	11,9	12,2	12,2	12,1	11,9	11,7
Hasselt	5,3	5,4	5,4	5,4	5,6	5,6	5,6	5,7	5,6
Kortrijk	9,1	9,3	9,4	9,5	9,4	8,4	8,9	9,4	9,2
Leuven	6,5	6,6	6,8	6,7	6,9	7,0	7,1	7,3	7,2
Mechelen	8,3	8,3	8,9	8,2	8,3	8,4	9,1	9,2	9,0
Oostende	8,2	8,1	8,2	8,4	8,7	8,9	9,0	9,0	9,1
Roeselare	6,8	6,9	7,4	7,4	7,6	7,8	7,8	7,8	8,1
Sint-Niklaas	6,1	6,3	6,3	6,5	6,7	6,7	6,8	6,9	6,9
Turnhout	7,5	7,6	7,9	8,2	8,3	8,6	8,9	8,4	8,3
13 steden	8,8	8,9	9,0	8,9	9,1	9,1	9,1	9,1	9,0
Vlaanderen	5,8	5,8	5,9	5,9	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Sociale woningen, 2022, in aantal per 100 huishoudens.

Bron: Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

CENTRALE VERWARMING IN DE WONING

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat woont in een woning met centrale verwarming.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je in je woning een centrale verwarming?'.

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen' of 'weet niet'. Wie antwoordde met 'ja', werd in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd 'weet niet' buiten beschouwing gelaten.

Situering

Intentie 2.6 en 3.5: Gezien armoede en woonkwaliteit nauw samenhangen, kan het aandeel inwoners dat woont in een woning met centrale verwarming een indicatie geven over armoede in een stad. Daarnaast dient de stad ook te beschikken over woningen die voldoen aan bouwtechnische en energetische kwaliteitseisen en basiscomfort.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Internetaansluiting in de woning, Duurzaamheid van de woning, Renovatie-intentie en Tevredenheid over de woning.

Vaststellingen

In 2023 heeft 92% van de inwoners van de centrumsteden centrale verwarming in de woning. Dat aandeel is sinds 2011 gestaag toegenomen. Ook in Vlaanderen heeft gemiddeld 92% van de inwoners centrale verwarming in de woning.

Hasselt en Turnhout zijn koplopers: daar geeft 95% van de respondenten aan centrale verwarming in de woning te hebben, gevolgd door Antwerpen, Genk en Leuven (94%) en Mechelen (93%). In de andere steden bevinden die aandelen zich tussen 91% (Gent en Sint-Niklaas) en 87% (Kortrijk).

Eigenaars van woningen in de centrumsteden hebben gemiddeld net iets meer centrale verwarming in de woning dan huurders (92% tegenover 91%), met uitzondering van Aalst en Mechelen: daar geven iets meer huurders dan eigenaars aan te beschikken over centrale verwarming in de woning.

Aandachtspunten

De aanwezigheid van centrale verwarming is een van de elementen van middelmatig comfort, samen met 'warm stromend water' en 'lig-, zitbad of douche'. In 2011, 2014 en 2017 werden deze items voorgelegd aan respondenten. In 2020 werd enkel de aanwezigheid van 'warm water' in de woning bevestigd. In 2023 is nu enkel de aanwezigheid van centrale verwarming in de woning bevestigd. De data 2011, 2014, 2017 en 2023 over de aanwezigheid van centrale verwarming in de woning kunnen vergeleken worden.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

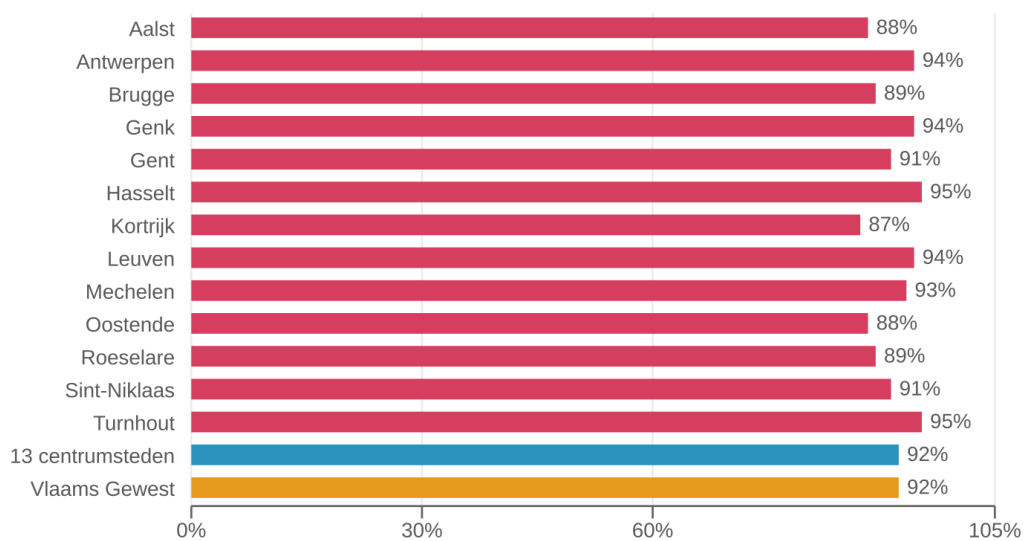
Centrale verwarming in de woning, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2023
Aalst	82%	83%	86%	88%
Antwerpen	90%	92%	93%	94%
Brugge	85%	85%	90%	89%
Genk	94%	95%	96%	94%
Gent	83%	84%	90%	91%
Hasselt	97%	97%	98%	95%
Kortrijk	80%	83%	86%	87%
Leuven	94%	93%	95%	94%
Mechelen	85%	90%	92%	93%
Oostende	84%	89%	87%	88%
Roeselare	82%	84%	86%	89%
Sint-Niklaas	80%	88%	88%	91%
Turnhout	90%	90%	93%	95%
13 steden	87%	89%	91%	92%
Vlaanderen	-	-	91%	92%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

zieningen en duurzaamheid woning

Centrale verwarming in de woning, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

PRIVATE BUITENRUIMTE: TUIN EN TERRAS/BALKON

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat beschikt over private buitenruimte aan de woning. Een woning met private buitenruimte beschikt over een tuin voor eigen gebruik/gedeelde tuin of 'balkon/koer/terras'.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je in je eigen woning (1) een tuin voor eigen gebruik/gedeelde tuin?' en (2) 'een balkon/koer/terras?'.

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen' of 'weet niet'. Wie minstens één keer antwoordde met 'ja', werd in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd 'weet niet' buiten beschouwing gelaten.

Situering

Intentie 3.5 en 3.7: Het bezitten van private buitenruimte draagt bij aan een leefomgeving, die het welzijn en de gezondheid van de bewoners ten goede komt. Een duurzame en leefbare stad beschikt over woningen die voldoen aan voldoende leefbare oppervlakte. De precieze oppervlakte is afhankelijk van de grootte van de huishoudens per woonunit.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Garage, Plaats om fietsen te stallen in en bij de woning, Duurzaamheid van de woning, Tevredenheid over de woning.*

Vaststellingen

In 2023 beschikt in Vlaanderen gemiddeld 83% van de inwoners over een tuin en gemiddeld 88%

over een terras/koer/balkon. In de centrumsteden ligt dat aandeel lager: 68% van de stedelingen beschikt over een tuin en 81% over een balkon/koer/terras.

Er zijn verschillen tussen de steden.

Terwijl in Genk, Roeselare, Kortrijk, Brugge en Sint-Niklaas (meer dan) 8 op 10 inwoners over een tuin beschikken, in Aalst en Hasselt bijna 8 op 10 inwoners, is dat in Oostende en Antwerpen voor 5 op 10 inwoners het geval.

Ten opzichte van 2011 stijgt het aandeel stedelingen, dat beschikt over een tuin, gemiddeld +5ppt. In Kortrijk en Roeselare zien we een status quo ten opzichte van 2011, in alle andere steden een lichte stijging.

Voor balkon/koer/terras zijn de verschillen minder groot. In Roeselare, Aalst, Brugge, Hasselt en Kortrijk geven ongeveer 9 op 10 inwoners aan er over te beschikken. Buiten Antwerpen (7 op 10 inwoners) geven in de andere steden 8 op 10 inwoners aan er over te beschikken.

Ten opzichte van 2011 vertoont dit item gemiddeld in de centrumsteden een status quo. Enkel in Genk zien we een lichte daling (-3ppt).

Aandachtspunten

In de survey 2023 is bij het item 'balkon/koer/terras' 'patio' geschrappt, omdat de betekenis niet voldoende duidelijk was.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

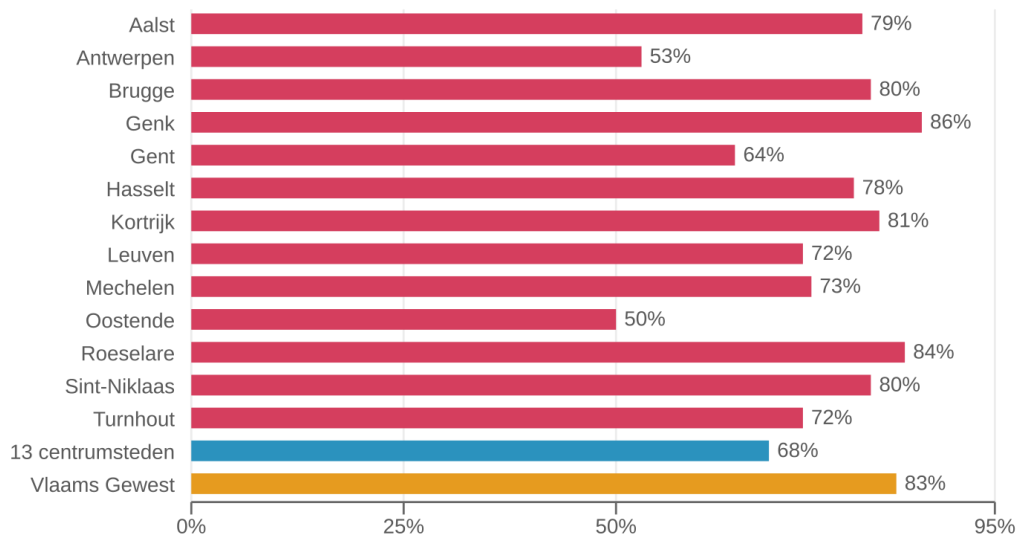

Private buitenruimte: tuin en terras/balkon, 2011-2023, in %.

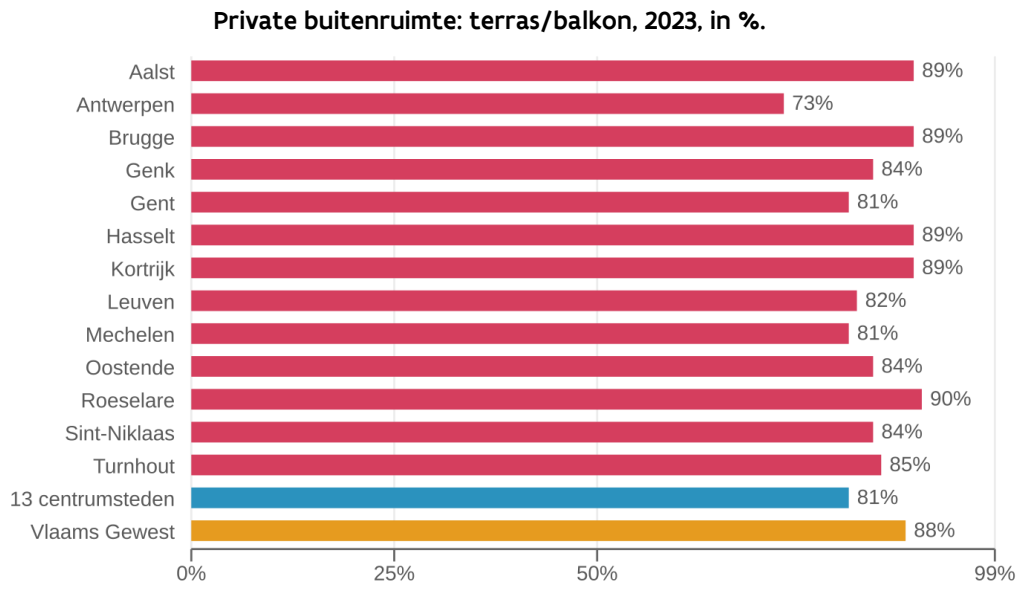
	Tuin					Terras/balkon				
	2011	2014	2017	2020	2023	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	76%	76%	75%	80%	79%	88%	91%	90%	87%	89%
Antwerpen	47%	48%	46%	49%	53%	75%	77%	78%	74%	73%
Brugge	76%	77%	77%	79%	80%	87%	93%	91%	88%	89%
Genk	80%	82%	82%	85%	86%	87%	90%	90%	84%	84%
Gent	60%	61%	59%	62%	64%	79%	84%	83%	80%	81%
Hasselt	76%	77%	76%	78%	78%	89%	90%	92%	88%	89%
Kortrijk	82%	82%	80%	81%	81%	89%	91%	93%	88%	89%
Leuven	65%	65%	65%	70%	72%	84%	85%	85%	82%	82%
Mechelen	69%	71%	69%	80%	73%	81%	85%	81%	88%	81%
Oostende	46%	49%	49%	48%	50%	85%	90%	87%	85%	84%
Roeselare	85%	82%	83%	83%	84%	90%	94%	93%	88%	90%
Sint-Niklaas	77%	78%	77%	79%	80%	79%	86%	85%	84%	84%
Turnhout	68%	69%	70%	72%	72%	87%	90%	90%	86%	85%
13 steden	63%	63%	63%	66%	68%	81%	85%	85%	81%	81%
Vlaanderen	-	-	81%	82%	83%	-	-	89%	87%	88%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Private buitenruimte: tuin, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

PRIVATE BUITENRUIMTE: GARAGE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat beschikt over een garage aan de woning.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je in je eigen woning een garage/autobox/privé standplaats/ carport?'

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen' of 'weet niet'. Wie antwoordde met 'ja', werd in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd 'weet niet' buiten beschouwing gelaten.

Situering

Intentie 3.2 en 3.5: Een duurzame en leefbare stad beschikt over woningen die voldoen aan voldoende leefbare oppervlakte. Het bezitten van garage aan de woning laat stadsbewoners toe hun persoonlijke vervoermiddelen te parkeren in de woonomgeving.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Plaats om fietsen te stallen in en bij de woning, Duurzaamheid van de woning, Private buitenruimte, Tevredenheid over de woning.*

Vaststellingen

In Vlaanderen beschikt gemiddeld 82% van de inwoners over een garage/autobox/privé standplaats/carport aan de woning. In de centrumsteden ligt dat aandeel in 2023 lager en beschikt 64% van de inwoners erover.

Tussen de centrumsteden zijn er verschillen. Koplopers zijn Genk, Hasselt en Roeselare: in deze steden beschikken meer dan 8 op 10 inwoners over een garage. In Brugge, Turnhout, Aalst, Sint-Niklaas en Kortrijk beschikken meer dan 7 op 10 inwoners over een garage aan de woning, in Leuven en Mechelen meer dan 6 op 10 inwoners. In de grootsteden Antwerpen (50%) en Gent (56%) en in Oostende (57%) is het aantal inwoners, dat beschikt over een garage het kleinst.

Sinds 2011 is gemiddeld in de centrumsteden het aandeel inwoners, dat beschikt over een garage aan de woning, licht gestegen (gemiddeld + 4ppt). Die stijging is groter in Turnhout (+5ppt), Antwerpen en Sint-Niklaas (+6ppt) en Oostende (+7ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

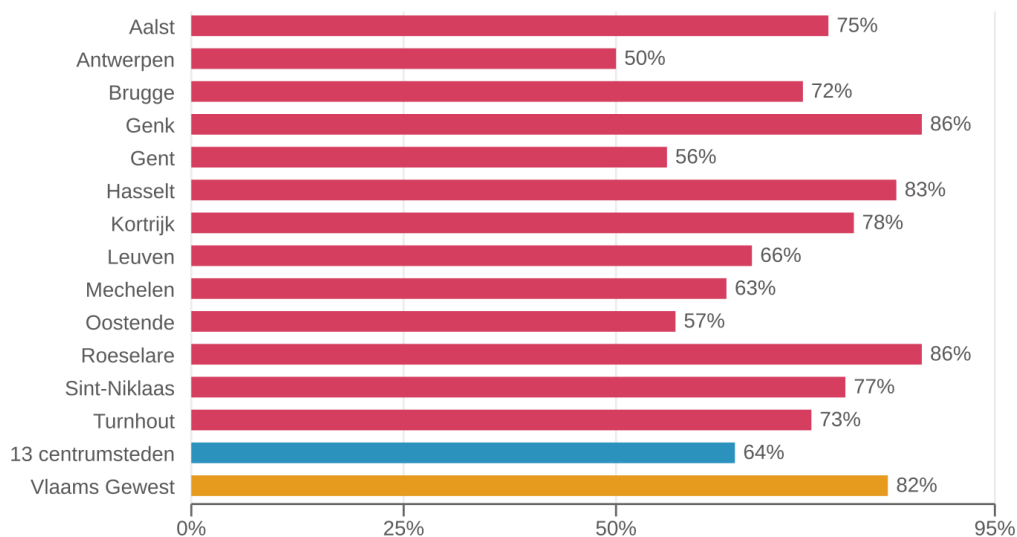

Private buitenruimte: garage aan de woning, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	73%	73%	73%	77%	75%
Antwerpen	44%	47%	46%	46%	50%
Brugge	70%	68%	73%	68%	72%
Genk	85%	88%	87%	89%	86%
Gent	54%	56%	54%	52%	56%
Hasselt	82%	84%	87%	82%	83%
Kortrijk	77%	79%	78%	80%	78%
Leuven	64%	67%	66%	63%	66%
Mechelen	61%	63%	63%	72%	63%
Oostende	50%	57%	56%	55%	57%
Roeselare	85%	83%	85%	85%	86%
Sint-Niklaas	71%	75%	74%	74%	77%
Turnhout	68%	70%	72%	72%	73%
13 steden	60%	62%	62%	62%	64%
Vlaanderen	-	-	81%	82%	82%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Private buitenruimte: garage aan de woning, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

PLAATS OM FIETSEN TE STALLEN IN OF BIJ DE WONING

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat woont in een woning waar men fietsen kan stallen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je in je woning plaats om je fietsen te stallen (in de woning, garage...- op eigen terrein)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen' of 'weet niet'. Wie antwoordde met 'ja', werd in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd 'weet niet' buiten beschouwing gelaten.

Situering

Intentie 3.5, 3.7 en 4.3: Het bezitten van ruimte om fietsen te stallen draagt bij aan een leefomgeving, die het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van bewoners ten goede komt. Een duurzame en leefbare stad beschikt over woningen, die voldoen aan voldoende leefbare oppervlakte. Plaats om fietsen te stallen maakt de keuze voor fietsen ook aantrekkelijker en kan op die manier het gebruik van de fiets als vervoermodus stimuleren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Private buitenruimte aan de woning, Voldoende fietsstallingen, Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden, Veilig fietsen.

Vaststellingen

In Vlaanderen beschikt gemiddeld 92% van de inwoners over een plaats om de fiets te stallen in de woning, op eigen terrein. In de centrumsteden ligt dat aandeel lager: daar beschikt gemiddeld 83% van de inwoners over een fietsstalplaats in/rond de woning.

Koplopers zijn Sint-Niklaas, Turnhout, Kortrijk, Hasselt, Roeselare en Genk: daar beschikken 9 op 10 inwoners over een fietsstalplaats in/rond de woning. In Antwerpen 7 op 10 inwoners. In de overige steden ligt dat aandeel op 8 op 10 inwoners.

Eigenaars beschikken gemiddeld meer over een fietsstalplaats in/rond de woning dan huurders. Dat is het geval zowel in de centrumsteden als gemiddeld in Vlaanderen. In de centrumsteden beschikt gemiddeld 86% eigenaars over een fietsstalplaats in/rond de woning, ten opzichte 75% huurders.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

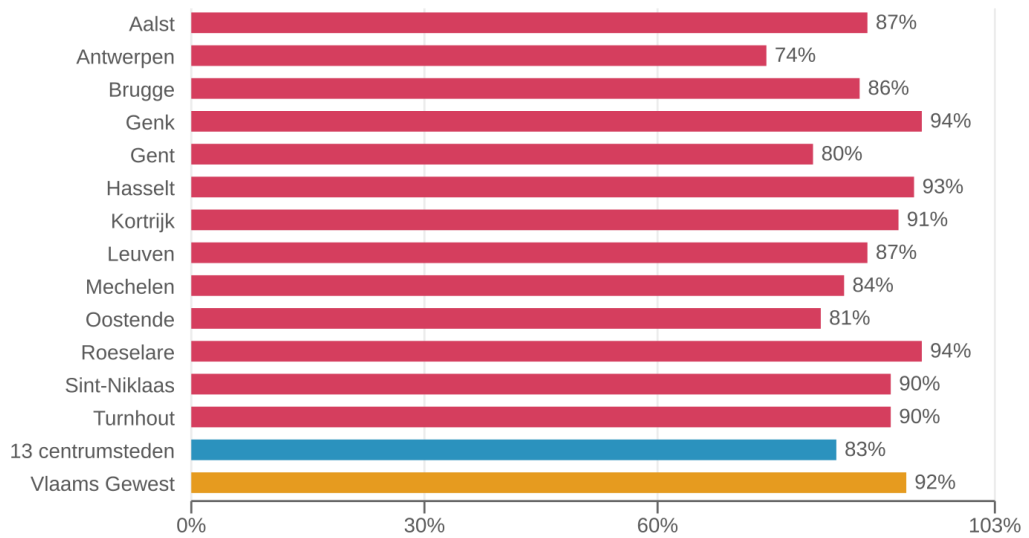

Plaats om fietsen te stallen in of bij de woning, 2023, in %.

	2023
Aalst	87%
Antwerpen	74%
Brugge	86%
Genk	94%
Gent	80%
Hasselt	93%
Kortrijk	91%
Leuven	87%
Mechelen	84%
Oostende	81%
Roeselare	94%
Sint-Niklaas	90%
Turnhout	90%
13 steden	83%
Vlaanderen	92%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Plaats om fietsen te stallen in of bij de woning, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

INTERNETAANSLUITING IN DE WONING

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat woont in een woning met een internetaansluiting.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je in je woning internet?'

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen' of 'weet niet'. Wie antwoordde met 'ja', werd in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd 'weet niet' buiten beschouwing gelaten.

Situering

Intentie 2.1, 2.6 en 3.5: Een leefbare en duurzame stad beschikt over woningen met basiscomfort, waar vandaag een internetaansluiting toe behoort. Daarnaast kan het aandeel inwoners dat woont in een woning zonder internet een indicatie geven over armoede en uitsluiting in een stad. Financiële belemmeringen zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om van voorzieningen gebruik te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Centrale verwarming in de woning, Betalingsmoeilijkheden internet/telefonie/televisie, Duurzaamheid van de woning.

Vaststellingen

In 2023 heeft 97% van de inwoners van de centrumsteden internetaansluiting in de woning. Dat aandeel is sinds 2011 gestaag toegenomen (+14ppt). Ook in Vlaanderen heeft gemiddeld 97% van de inwoners internetaansluiting in de woning.

In elke centrumstad ligt het aandeel inwoners, dat beschikt over internetaansluiting in de woning, hoger dan 95%. In 2011 was dit nog 83%.

Eigenaars van woningen in de centrumsteden hebben gemiddeld iets meer internetaansluiting in de woning dan huurders (98% tegenover 95%). Er zijn weinig verschillen tussen de steden en met gemiddeld in Vlaanderen.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

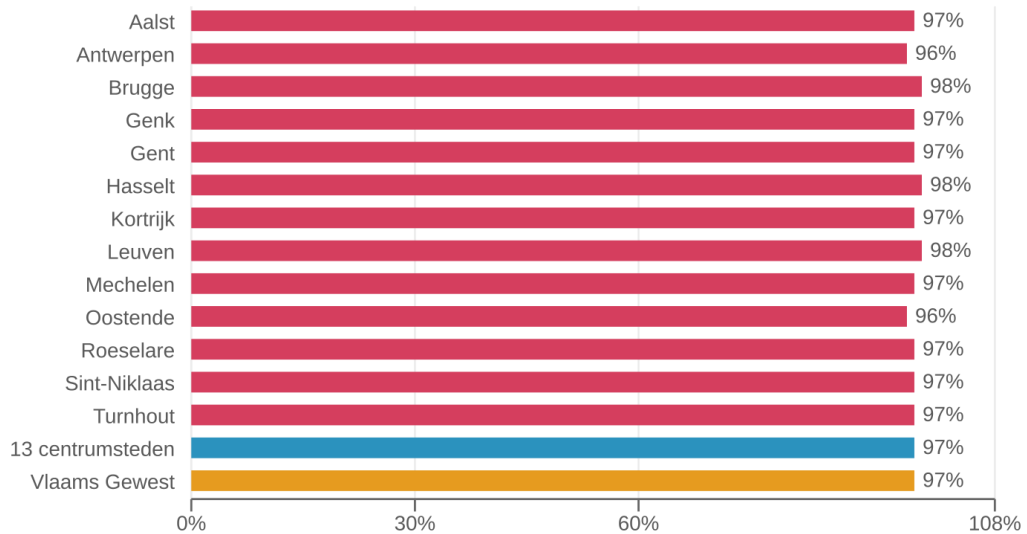

Internetaansluiting in de woning, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	81%	88%	91%	96%	97%
Antwerpen	83%	89%	93%	96%	96%
Brugge	84%	89%	93%	96%	98%
Genk	84%	90%	94%	96%	97%
Gent	84%	90%	93%	97%	97%
Hasselt	83%	94%	94%	97%	98%
Kortrijk	80%	90%	94%	97%	97%
Leuven	88%	94%	95%	98%	98%
Mechelen	84%	92%	93%	97%	97%
Oostende	82%	85%	92%	95%	96%
Roeselare	84%	91%	93%	97%	97%
Sint-Niklaas	83%	90%	93%	96%	97%
Turnhout	85%	91%	94%	97%	97%
13 steden	83%	90%	93%	97%	97%
Vlaanderen	-	-	92%	97%	97%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Internetaansluiting in de woning, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

DUURZAAMHEID WONING - ENERGIEZUINIG

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat woont in een energiezuinige woning. Een woning is energiezuinig als drie van de vier voorzieningen aanwezig zijn in de woning: isolatie dak, isolatie muren, dubbel glas en energiezuinige ketel.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad 'Heb je in je woning een:

- Energiezuinige verwarmingsketel, condensatie- of hoogrendementsketel?
- Dubbel of driedubbel glas (minstens helft van de ramen)?
- Isolatie van zolder/dak?
- Isolatie van muren (spouwmuren)?

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen' of 'weet niet'. Bij de berekeningen werd 'weet niet' buiten beschouwing gelaten.

Een woning is energiezuinig als 3 van de 4 volgende voorzieningen aanwezig zijn in de woning.

Situering

Intentie 3.5 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad voldoen woningen aan bouwtechnische en energetische kwaliteitseisen. Als woningen beschikken over een kwaliteitsvolle energie-infrastructuur, kan dit ecologisch gedrag stimuleren. Bij vernieuwing of renovatie van gebouwen hanteert een duurzame stad kwaliteitseisen voor efficiënt energiegebruik.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Centrale verwarming in de woning, Internetaansluiting in de woning, Renovatie-intentie, Tevredenheid over de woning, Duurzaamheid van de woning – energierecupererend.

Vaststellingen

Sinds 2011 is het gemiddeld aandeel energiezuinige woningen in de centrumsteden

enorm toegenomen (+33ppt). In 2023 geeft 72% van de inwoners van de centrumsteden aan dat de woning energiezuinig is. In Vlaanderen ligt dat aandeel met 76% van de inwoners iets hoger.

Koploper is Hasselt: daar geeft 78% van de inwoners aan dat de woning energiezuinig is. In Antwerpen en Oostende ligt dat aandeel net onder de 70%. In de 11 overige centrumsteden ligt dat aandeel tussen 70% en 76%.

Tussen eigenaars en huurders zijn er grote verschillen, ook in Vlaanderen. In de centrumsteden geeft gemiddeld 76% van de eigenaars aan dat de woning energiezuinig is. Er zijn hierbij tussen de steden geen grote verschillen.

Het aandeel huurders in de centrumsteden, dat aangeeft dat de woning energiezuinig is, ligt met 53% een pak lager. Oostende en Antwerpen tekenen de laagste scores op: in beide steden geeft 48% van de huurders aan dat de woning energiezuinig is. In de meeste andere steden ligt dat aandeel tussen 50% en 60%. Slechts in 2 steden geven meer dan 60% van de huurders aan dat de woning energiezuinig is: dat zijn Mechelen en Kortrijk.

Aandachtspunten

In 2020 is 'isolatie muren' als extra criterium toegevoegd. Sindsdien komt een woning in aanmerking als energiezuinige woning, als 3 van de 4 criteria aanwezig zijn. Voor 2020 moesten alle criteria aanwezig zijn om als energiezuinig in aanmerking genomen te worden.

Via de [interactieve toepassing](#) is per stad detailinfo over de voorzieningen beschikbaar.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

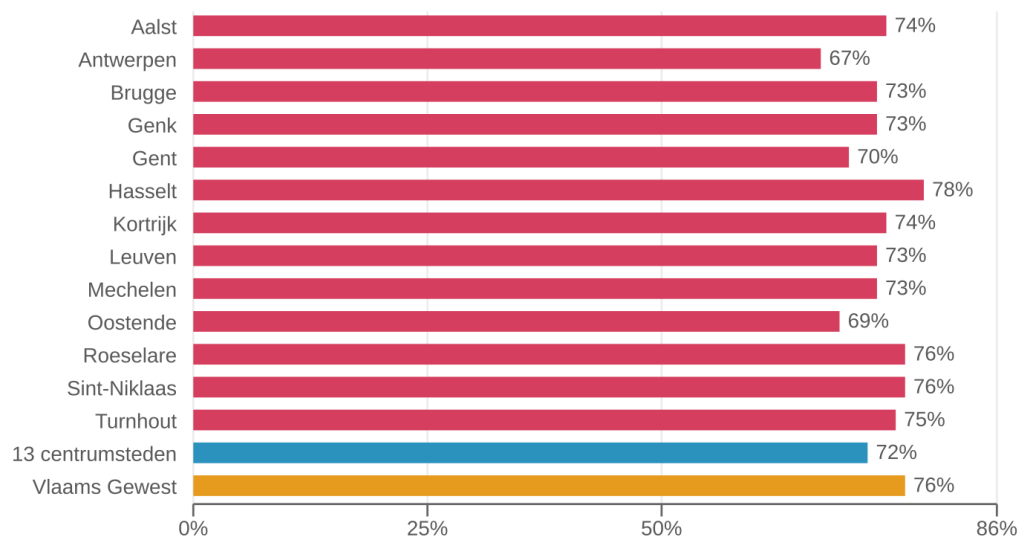

Duurzaamheid van de woning: energiezuinige woning, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	39%	48%	53%	74%	74%
Antwerpen	37%	47%	54%	69%	67%
Brugge	42%	51%	59%	78%	73%
Genk	40%	51%	55%	76%	73%
Gent	38%	50%	55%	71%	70%
Hasselt	40%	61%	64%	79%	78%
Kortrijk	37%	49%	57%	77%	74%
Leuven	42%	56%	59%	75%	73%
Mechelen	42%	56%	59%	80%	73%
Oostende	34%	46%	51%	69%	69%
Roeselare	39%	55%	60%	78%	76%
Sint-Niklaas	38%	55%	58%	75%	76%
Turnhout	43%	53%	65%	78%	75%
13 steden	39%	51%	56%	73%	72%
Vlaanderen	-	-	52%	78%	76%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Duurzaamheid van de woning: energiezuinige woning, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat woont in een energierecupererende woning. Een woning is energierecupererend als minstens één van de volgende voorzieningen aanwezig is: warmtepomp, gebruik regenwater, groendak, zonnepanelen, zonneboiler.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad om de duurzaamheid van een woning te meten: 'Heb je in je woning een:

- Warmtepomp?
- Regenwater en gebruik hiervan voor toilet/wasmachine?
- Groendak (dak met beplanting)?
- Zonnepanelen?
- Zonneboiler?'

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen' of 'weet niet'. Bij de berekeningen werd er met 'weet niet' geen rekening gehouden. Een woning is energierecupererend als minstens één van de voorzieningen aanwezig is.

Situering

Intentie 3.5 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad voldoen woningen aan bouwtechnische en energetische kwaliteitseisen. Als woningen beschikken over een kwaliteitsvolle energie-infrastructuur, kan dit ecologisch gedrag stimuleren. Bij vernieuwing of renovatie van gebouwen hanteert een duurzame stad kwaliteitseisen voor efficiënt energiegebruik.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Centrale verwarming in de woning, Internetaansluiting in de woning, Renovatie-intentie, Tevredenheid over de woning, Duurzaamheid van de woning – energiezuinig.*

Vaststellingen

In 2023 geeft 47% van de inwoners van de centrumsteden aan dat de woning energierecupererend is. In Vlaanderen ligt dat aandeel met 60% van de inwoners hoger.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. Koploper is Roeselare: daar geeft 74% van de inwoners aan dat de woning energierecupererend is. In Kortrijk ligt dat aandeel op 64%. Antwerpen kent de laagste score: daar geeft 32% van de inwoners aan dat de woning energierecupererend is. In Mechelen, Turnhout, Leuven en Oostende ligt dat aandeel tussen 43% en 47%. In de overige steden tussen 50% en 57%.

Tussen eigenaars en huurders zijn er grote verschillen, ook in Vlaanderen. In de centrumsteden geeft gemiddeld 5 op 10 eigenaars aan dat de woning energierecupererend is. Koplopers zijn Roeselare en Kortrijk: in beide steden geven meer dan 7 op 10 eigenaars dat aan. In Aalst, Brugge, Genk en Sint-Niklaas 6 op 10 eigenaars. De laagste score wordt geregistreerd in Antwerpen: daar geeft 35% eigenaars aan dat de woning energierecupererend is. In de overige steden situeren die aandelen zich rond 50% en meer.

Het aandeel huurders in de centrumsteden, dat aangeeft dat de woning energierecupererend is, ligt met 29% een pak lager. Roeselare is ook hier koploper: daar geeft 46% van de huurders aan dat de woning energierecupererend is. In 5 steden ligt dat aandeel tussen 31% en 38%, in de overige 7 steden tussen 24% en 29%.

Ten opzichte van 2011 is het gemiddeld aandeel energierecupererende woningen in de centrumsteden gestegen (+24ppt). De grootste stijging deed zich voor in de periode 2017-2020. In de periode 2020-2023 stijgt het aandeel gemiddeld meer bij eigenaars dan bij huurders.

Aandachtspunten

In 2020 is 'warmtepomp' als bijkomende voorziening opgenomen.

Via de [interactieve toepassing](#) is per stad detailinfo over de voorzieningen beschikbaar.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

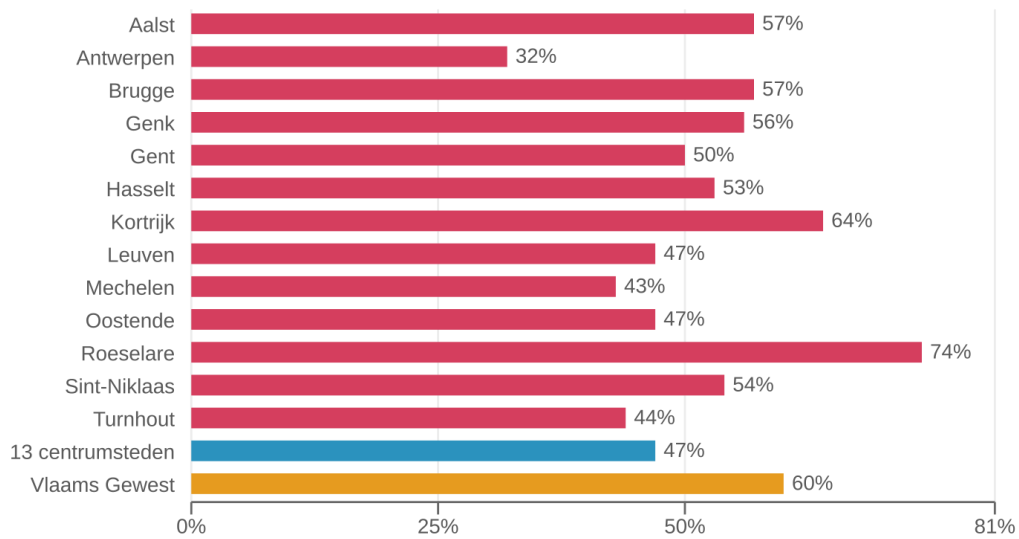

Duurzaamheid van de woning: energierecupererende woning, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	28%	30%	36%	52%	57%
Antwerpen	10%	13%	15%	30%	32%
Brugge	36%	40%	45%	55%	57%
Genk	26%	31%	38%	49%	56%
Gent	22%	28%	32%	45%	50%
Hasselt	22%	36%	32%	46%	53%
Kortrijk	48%	52%	54%	64%	64%
Leuven	21%	26%	29%	42%	47%
Mechelen	20%	21%	25%	48%	43%
Oostende	33%	34%	38%	46%	47%
Roeselare	61%	62%	66%	74%	74%
Sint-Niklaas	24%	29%	33%	46%	54%
Turnhout	15%	21%	26%	42%	44%
13 steden	23%	27%	30%	44%	47%
Vlaanderen	-	-	44%	55%	60%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Duurzaamheid van de woning: energierecupererende woning, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

RENOVATIE-INTENTIE

Definitie

Aandeel (%) eigenaars dat van plan is om in de komende vijf jaar te verbouwen of te renoveren.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je van plan om de komende 5 jaar te verbouwen of te renoveren?'.

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen' of 'weet niet'. Wie antwoordde met 'ja', werd in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd er met 'weet niet' geen rekening gehouden.

Situering

Intentie 3.5 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad voldoen woningen aan bouwtechnische en energetische kwaliteitseisen. Als woningen beschikken over een kwaliteitsvolle energie- en waterinfrastructuur, kan dit ecologisch gedrag stimuleren. Bij vernieuwing of renovatie van gebouwen hanteert een duurzame stad kwaliteitseisen voor efficiënt energie- en watergebruik.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Centrale verwarming in de woning, Duurzaamheid van de woning – energiezuinig en energierecupererend, Tevredenheid over de woning.

Vaststellingen

In 2023 geeft 24% van de inwoners van de centrumsteden aan van plan te zijn de woning in de komende 5 jaar te verbouwen of te renoveren. In Vlaanderen ligt dat gemiddeld iets lager (21%). 1 op 5 inwoners van de centrumsteden en in Vlaanderen geeft aan het niet te weten.

In Mechelen, Kortrijk, Brugge, Gent en Antwerpen geeft 25% en meer aan te willen renoveren. In Oostende, Aalst, Leuven, Turnhout, Sint-Niklaas en Roeselare situeren die aandelen zich tussen 20% en 24%. De laagste aandelen worden geregistreerd in Genk en Hasselt: daar geeft iets minder dan 20% van de inwoners aan de intentie te hebben de woning te willen renoveren de komende 5 jaar.

Er zijn grote verschillen tussen eigenaars en huurders. Gemiddeld geeft bijna 24% van de eigenaars aan de woning te willen renoveren de komende 5 jaar. Enkel in Genk en Hasselt ligt dat aandeel net onder 20%. Bij huurders ligt die intentie een pak lager: gemiddeld 5% geeft aan de intentie te hebben de woning te willen renoveren.

Ten opzichte van 2020 is in een aantal steden een stijging van de renovatie-intentie aanwezig: Oostende (+3ppt), Brugge (+4ppt), Kortrijk (+5ppt) en Mechelen (+8ppt). In de andere steden is er eerder een status quo.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

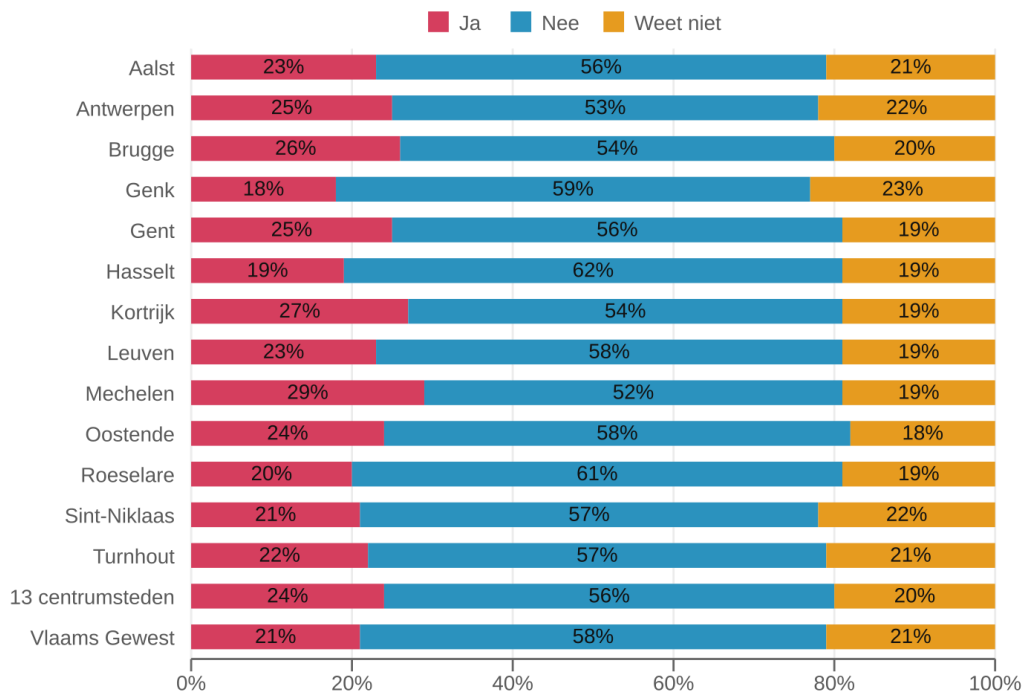

Renovatie-intentie, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	21%	23%
Antwerpen	25%	25%
Brugge	22%	26%
Genk	18%	18%
Gent	26%	25%
Hasselt	20%	19%
Kortrijk	22%	27%
Leuven	24%	23%
Mechelen	21%	29%
Oostende	21%	24%
Roeselare	18%	20%
Sint-Niklaas	22%	21%
Turnhout	22%	22%
13 steden	23%	24%
Vlaanderen	21%	21%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Renovatie-intentie, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER ZICHT OP GROEN VANUIT DE WONING

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over het zicht op groen vanuit de woning.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden met het zicht op groen vanuit je woning (bomen, struiken, gras, velden, weiden, park, tuin, groendaken, ...)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden' en 'zeer tevreden'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 3.7: In een duurzame en leefbare stad is de omgeving waarin stadsbewoners wonen, werken en leven van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Daarbij zijn verschillende aspecten van belang waaronder voldoende groen in en rond de woonomgeving.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Groen in de buurt, Groen in de stad en Tevredenheid over natuur en groenvoorzieningen.*

Vaststellingen

In 2023 is 65% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over het zicht op groen vanuit de woning. In Vlaanderen ligt die tevredenheid hoger op 73%.

In vier centrumsteden zijn meer dan 7 op 10 inwoners tevreden over het zicht op groen vanuit de woning: dat zijn Genk, Hasselt, Brugge en Kortrijk. In de andere steden situeren die aandelen zich tussen 60% en 69%. Enkel in Antwerpen ligt dat iets lager: daar geeft 58% aan tevreden te zijn over het zicht op groen vanuit de woning.

Ook de ontevredenheid over zicht op groen vanuit de woning schommelt tussen de steden. Gemiddeld in de centrumsteden is 19% daar ontevreden over. Dat aandeel ligt net iets hoger in Antwerpen (23%), Turnhout (21%) en Gent en Oostende (20%). De ontevredenheid is het kleinst in Genk (11%).

Ten opzichte van 2014 is de tevredenheid over zicht op groen vanuit de woning in de steden gemiddeld gestegen met 3ppt. In Leuven en Mechelen bedraagt die stijging +6ppt, in Antwerpen +5ppt. In Sint-Niklaas tekent zich een daling met -4ppt af.

Aandachtspunten

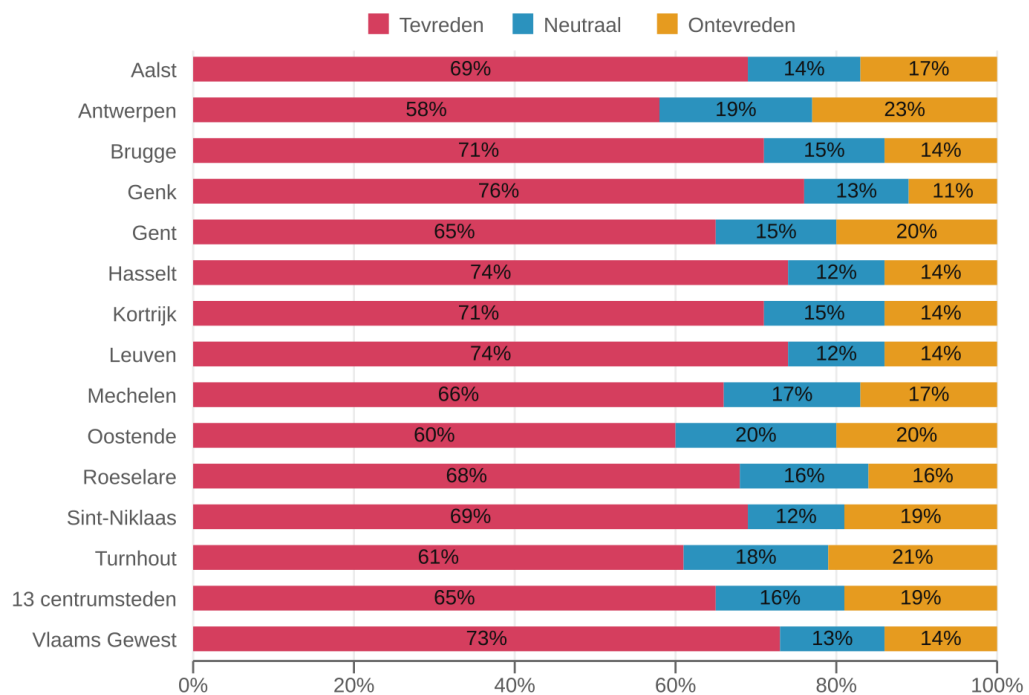
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over zicht op groen vanuit de woning, 2014-2023, in %.

	2014	2017	2020	2023
Aalst	66%	66%	66%	69%
Antwerpen	53%	55%	56%	58%
Brugge	69%	72%	70%	71%
Genk	77%	76%	75%	76%
Gent	61%	63%	60%	65%
Hasselt	71%	76%	71%	74%
Kortrijk	68%	69%	69%	71%
Leuven	68%	70%	69%	74%
Mechelen	60%	61%	71%	66%
Oostende	61%	62%	59%	60%
Roeselare	66%	65%	63%	68%
Sint-Niklaas	73%	66%	67%	69%
Turnhout	60%	60%	58%	61%
13 steden	62%	63%	63%	65%
Vlaanderen	-	73%	72%	73%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over zicht op groen vanuit de woning, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Definitie

Aandeel (%) van de totale stadsoppervlakte ingenomen door buurtgroen en wijkgroen

Aandeel (%) inwoners dat binnen een bepaalde afstand van datzelfde buurtgroen (400 meter) en wijkgroen (800 meter) woont.

Buurtgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van 0,2 hectare. Wijkgroen als groen met een minimumoppervlakte van 10 hectare.

Worden beschouwd als 'groen':

(1) Gebieden onder natuurbeheer. Dit zijn de gebieden die beheerd worden door het ANB of terreinbeherende verenigingen zoals Natuurpunt vzw, Limburgs landschap vzw en Durme vzw.

(2) Alle groencategorieën volgens de VITO-landgebruikskaart niveau 1 en de parken uit niveau 2.

(3) Privétuinen of groen op commerciële en industriële percelen werden uitgesloten. Ook het groen op kerkhoven, golfterreinen, zoo en attractieparken, sportterreinen en campings werd niet meegeteld omdat dit niet als vrij toegankelijk groen wordt beschouwd.

(4) Militaire domeinen werden uitgesloten.

De indicator wordt driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie zie de [technische fiche](#).

Toelichting

Intentie 3.7, 4.4 en 5.7: In een duurzame en leefbare stad is de omgeving waarin stadsbewoners wonen, werken en leven van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Daarbij is de aanwezigheid van voldoende en kwalitatief groen van groot belang. Zo'n kwalitatief groen kan tot stand komen door de verdere uitbouw van

blauwe en groene netwerken. De binnenstedelijke differentiatie speelt hierbij een belangrijke rol.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Tevredenheid over zicht op groen vanuit de woning, Groen in de stad en Tevredenheid over natuur en groenvoorzieningen.*

Vaststellingen

In 2019 woont 85% van de inwoners in de centrumsteden in de nabijheid van buurtgroen en 55% in de nabijheid van wijkgroen. Ook in het Vlaams Gewest wonen meer inwoners in de nabijheid van buurtgroen dan wijkgroen, maar liggen die cijfers hoger. Buurtgroen neemt in de centrumsteden meer oppervlakte in dan wijkgroen (21% t.o.v 18%). Ook in het Vlaams Gewest neemt buurtgroen meer oppervlakte in dan wijkgroen, maar liggen die cijfers hoger.

Tussen de steden zijn er uitgesproken verschillen. In Genk, Aalst, Oostende, Hasselt, Kortrijk en Leuven schommelt het aandeel inwoners dat in de nabijheid van buurtgroen woont tussen 90% en 100%, terwijl dit in Antwerpen (77%) en Turnhout (76%) lager ligt.

Bij wijkgroen lopen de verschillen meer op. In Genk woont 98% in de nabijheid van wijkgroen, in Oostende 84%, in de andere steden situeren de aandelen zich tussen 20% en 73%. In Brugge, Kortrijk, Sint-Niklaas en Roeselare ligt dat aandeel onder de 50%. Een mogelijke verklaring voor deze lage aandelen is dat landbouwgronden niet meegenomen zijn, wat zich ook weerspiegelt in de aandelen oppervlakten in die steden. In Gent, Antwerpen, Hasselt, Leuven en Mechelen ligt dat aandeel tussen 52% en 59%. In Turnhout en Aalst wonen ongeveer 7 op 10 inwoners in de nabijheid van wijkgroen.

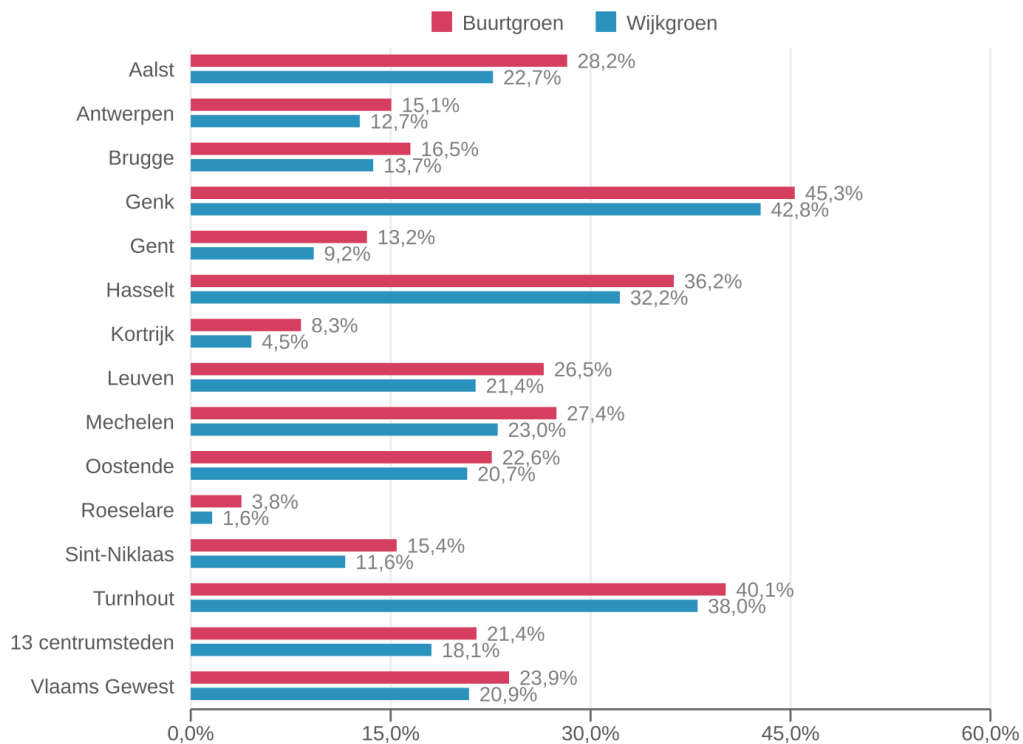

Groen in de buurt: aandeel groenvoorziening in de oppervlakte van de stad en aandeel inwoners dat in de nabijheid van een groenvoorziening woont, 2019, in %.

	Oppervlakte		Inwoners	
	Buurtgroen	Wijkgroen	Buurtgroen	Wijkgroen
Aalst	28,2%	22,7%	96,9%	73,5%
Antwerpen	15,1%	12,7%	77,0%	57,6%
Brugge	16,5%	13,7%	85,5%	44,2%
Genk	45,3%	42,8%	98,2%	98,2%
Gent	13,2%	9,2%	86,3%	51,9%
Hasselt	36,2%	32,2%	93,9%	58,9%
Kortrijk	8,3%	4,5%	91,7%	30,5%
Leuven	26,5%	21,4%	90,9%	57,2%
Mechelen	27,4%	23,0%	86,0%	56,2%
Oostende	22,6%	20,7%	94,5%	84,4%
Roeselare	3,8%	1,6%	76,5%	20,3%
Sint-Niklaas	15,4%	11,6%	87,7%	24,6%
Turnhout	40,1%	38,0%	87,6%	69,6%
13 steden	21,4%	18,1%	85,3%	55,4%
Vlaanderen	23,9%	20,9%	90,7%	63,2%

Bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Groen in de buurt: aandeel groenvoorziening in de oppervlakte van de stad, 2019, in %.

Bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE GROEN IN DE BUURT

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende aanbod aan groen is in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er is voldoende groen (bomen, gras, groenperken, weilanden, bos, parken, ...) in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 3.7: In een duurzame en leefbare stad is de omgeving waarin stadsbewoners wonen, werken en leven van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Daarbij is de aanwezigheid van voldoende en kwalitatief groen in en rond de woonomgeving van groot belang.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Tevredenheid over zicht op groen vanuit de woning, Groen in de buurt, Groen in de stad en Tevredenheid over natuur en groenvoorzieningen.*

Vaststellingen

In 2023 vindt 73% van de inwoners van de centrumsteden dat er voldoende groen is in de

buurt. In Vlaanderen ligt dat aandeel iets hoger: daar vindt 78% van de inwoners dat er voldoende groen is in de buurt.

Tussen de steden zijn er verschillen. De tevredenheid is het grootst in Genk en Brugge: daar vindt meer dan 80% van de inwoners dat er voldoende groen is in de buurt. In Leuven, Hasselt, Mechelen, Kortrijk, Oostende, Sint-Niklaas, Aalst, Gent en Roeselare ligt dat aandeel tussen 70% en 79%. De tevredenheid is het kleinst in Antwerpen (65%) en Turnhout (68%).

Ook het aandeel inwoners, dat het oneens is met de stelling, verschilt tussen de steden. Gemiddeld in de centrumsteden is 18% van de inwoners het oneens met de stelling dat er voldoende aanbod aan groen is in de buurt. Dat aandeel is groter in Antwerpen (25%), Gent en Turnhout (20%) en Roeselare (19%). Die groep van ontevreden inwoners over het aanbod groen in de buurt, is het kleinst in Genk (9%).

Ten opzichte van 2008 is het aandeel inwoners van de centrumsteden, dat vindt dat er voldoende groen is in de buurt, gemiddeld toegenomen (+3ppt). De toename valt op in Mechelen (+9ppt), Gent en Roeselare (+7ppt) en Kortrijk (+5 ppt). In Genk zien we een lichte daling (-3ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

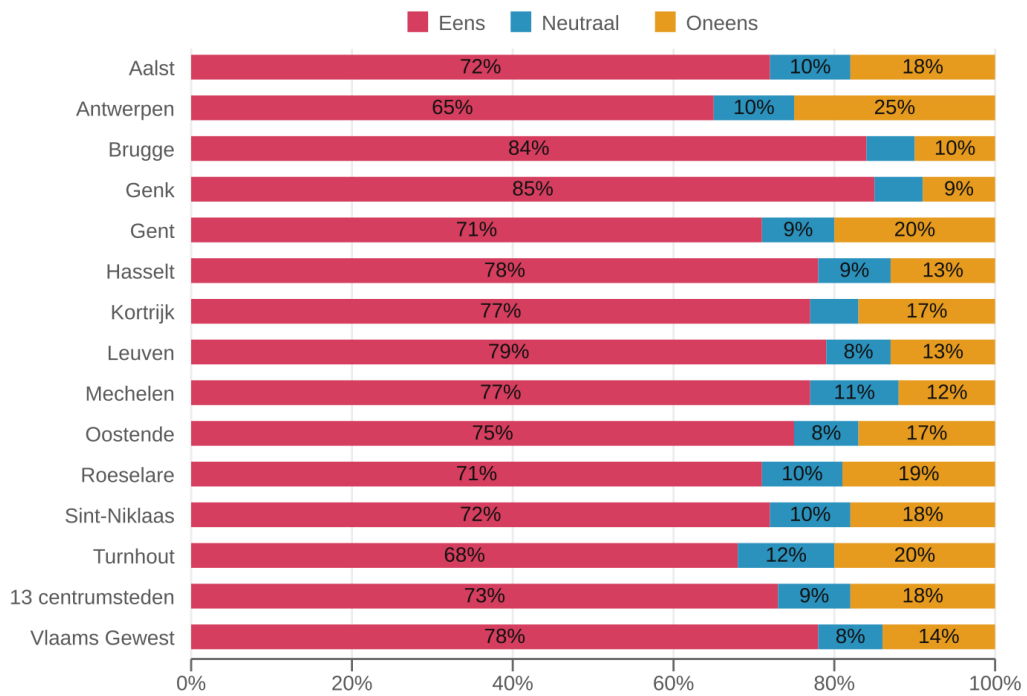

Voldoende groen in de buurt, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	70%	68%	66%	71%	73%	72%
Antwerpen	64%	68%	66%	69%	65%	65%
Brugge	82%	82%	83%	85%	82%	84%
Genk	88%	85%	86%	87%	88%	85%
Gent	64%	68%	69%	72%	70%	71%
Hasselt	80%	83%	79%	83%	79%	78%
Kortrijk	72%	76%	71%	76%	76%	77%
Leuven	78%	79%	76%	80%	81%	79%
Mechelen	68%	64%	67%	71%	80%	77%
Oostende	73%	74%	78%	78%	78%	75%
Roeselare	64%	62%	60%	69%	69%	71%
Sint-Niklaas	71%	69%	69%	69%	69%	72%
Turnhout	68%	62%	66%	68%	70%	68%
13 steden	70%	71%	71%	74%	72%	73%
Vlaanderen	-	-	-	80%	80%	78%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende groen in de buurt, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Definitie

Aandeel (%) van de totale stadsoppervlakte ingenomen door stadsdeelgroen, stadsgroen en stadsbos

Aandeel (%) inwoners dat binnen een bepaalde afstand van datzelfde stadsdeelgroen (1600 meter), stadsgroen (3200 meter) en stadsbos (5000 meter) woont.

Stadsdeelgroen wordt gedefinieerd als groen met een minimumoppervlakte van minstens 30 hectare, stadsgroen als groen met een minimumoppervlakte van 60 hectare en stadsbos als groen met een minimumoppervlakte van 200 hectare.

Volgende gebieden/gronden worden als 'groen' beschouwd:

- (1) Gebieden onder natuurbeheer. Dit zijn de gebieden die beheerd worden door het ANB of terreinbeherende verenigingen zoals Natuurpunt vzw, Limburgs landschap vzw en Durme vzw.
- (2) Alle groencategorieën volgens de VITO-landgebruikkaart niveau 1 en de parken uit niveau 2.
- (3) Privétuinen of groen op commerciële en industriële percelen werden uitgesloten. Ook het groen op kerkhoven, golfterreinen, zoo en attractieparken, sportterreinen en campings werd niet meegeteld omdat dit niet als vrij toegankelijk groen wordt beschouwd.
- (4) Militaire domeinen werden uitgesloten.

De indicator wordt driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor technische informatie: [Groentypo_2019.pdf \(vlaanderen.be\)](#)

Toelichting

Intentie 3.7 en 4.4: In een duurzame en leefbare stad is de omgeving waarin stadsbewoners wonen, werken en leven van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Daarbij is de

aanwezigheid van voldoende en kwalitatief groen van groot belang. Zo'n kwalitatief groen kan tot stand komen door de verdere uitbouw van blauwe en groene netwerken.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Tevredenheid over zicht op groen vanuit de woning, Groen in de buurt en Tevredenheid over natuur en groenvoorzieningen.*

Vaststellingen

In 2019 woont iets meer dan 6 op 10 inwoners binnen 1600m van stadsdeelgroen en iets meer dan 7 op 10 inwoners binnen 5000m van een stadsbos. Het aandeel inwoners dat woont binnen 3200m van stadsgroen ligt het hoogst met 90%. In Vlaanderen liggen de aandelen hoger, met uitzondering van stadsgroen.

Tussen de steden zijn er soms grote verschillen. In Aalst, Genk, Hasselt, Oostende en Turnhout woont 90% van de inwoners en meer binnen 1600m van stadsdeelgroen. Dat aandeel ligt een pak lager in Roeselare (16%), Kortrijk (31%) en Sint-Niklaas (45%).

Als we kijken naar het aandeel stedelingen, dat woont binnen 3200m van stadsgroen, is dat in een aantal steden hoger dan 80% en in meerdere steden hoger dan 90%. Twee steden laten lagere aandelen noteren: Kortrijk (76%) en Roeselare (2%). Beide steden beschikken ook niet over een stadsbos. Een mogelijke verklaring voor de lage cijfers van beide steden is dat landbouwgronden niet meegenomen worden.

Als we kijken naar het aandeel oppervlakte, zien we dat stadsdeelgroen in de centrumsteden 16% van de oppervlakte inneemt, stadsgroen 15% en stadsbos 11%. Deze aandelen zijn kleiner dan in Vlaanderen. De kleinste aandelen vinden we opnieuw terug in Kortrijk en Roeselare. Ook Antwerpen en Gent hebben lage aandelen voor groenvoorzieningen, terwijl Genk, Hasselt en Turnhout hogere aandelen hebben.

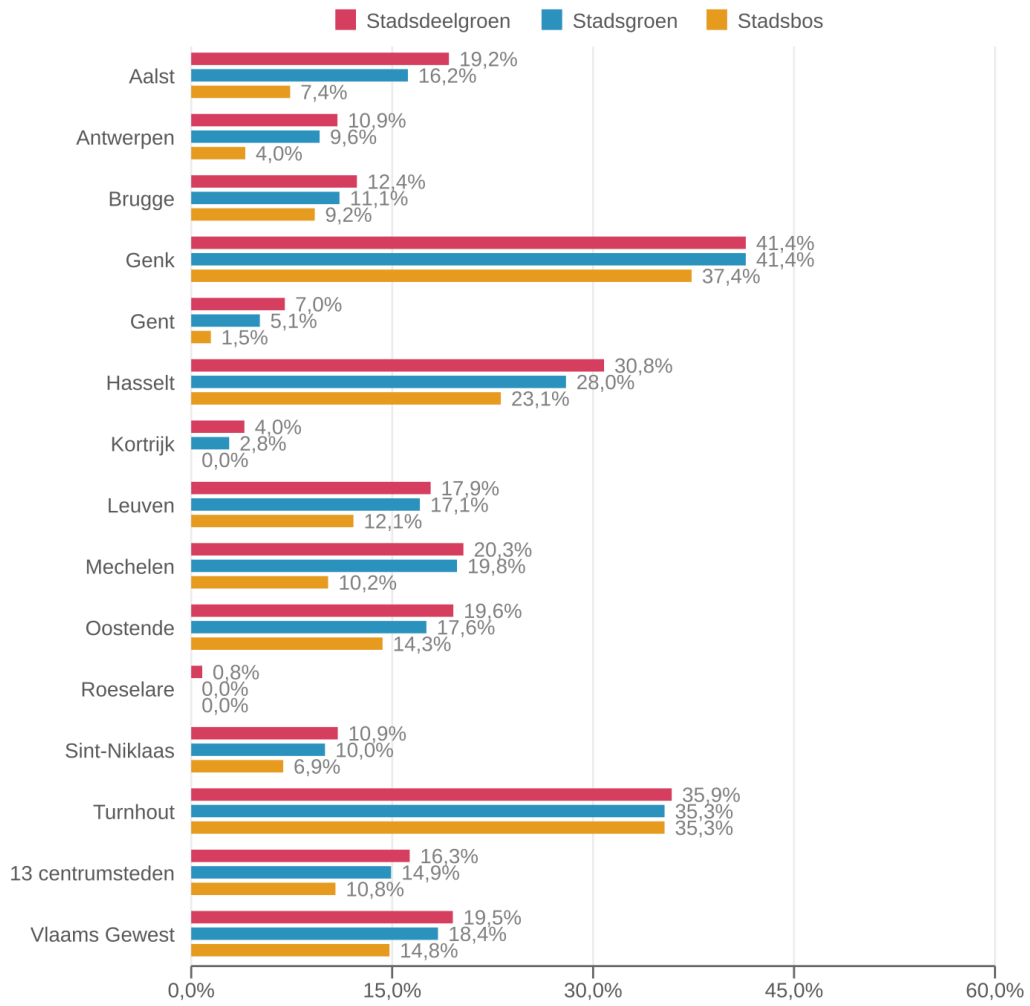
Groen in de stad: aandeel groenvoorziening in de oppervlakte van de stad en aandeel inwoners dat in de nabijheid van een groenvoorziening woont, 2019, in %.

	Oppervlakte			Inwoners		
	Stadsdeelgroen	Stadsgroen	Stadsbos	Stadsdeelgroen	Stadsgroen	Stadsbos
Aalst	19,2%	16,2%	7,4%	94,8%	98,7%	93,7%
Antwerpen	10,9%	9,6%	4,0%	60,6%	96,9%	66,3%
Brugge	12,4%	11,1%	9,2%	59,1%	80,3%	96,8%
Genk	41,4%	41,4%	37,4%	98,4%	98,4%	98,4%
Gent	7,0%	5,1%	1,5%	61,1%	89,5%	82,3%
Hasselt	30,8%	28,0%	23,1%	89,5%	98,7%	98,7%
Kortrijk	4,0%	2,8%	0,0%	30,9%	76,4%	0,0%
Leuven	17,9%	17,1%	12,1%	66,0%	98,6%	98,6%
Mechelen	20,3%	19,8%	10,2%	79,2%	97,9%	97,9%
Oostende	19,6%	17,6%	14,3%	97,7%	98,0%	98,0%
Roeselare	0,8%	0,0%	0,0%	15,9%	2,1%	0,0%
Sint-Niklaas	10,9%	10,0%	6,9%	45,2%	83,1%	61,2%
Turnhout	35,9%	35,3%	35,3%	97,7%	99,4%	99,4%
13 steden	16,3%	14,9%	10,8%	65,3%	89,9%	75,3%
Vlaanderen	19,5%	18,4%	14,8%	72,7%	87,5%	81,0%

Bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Groen in de stad: aandeel groenvoorziening in de oppervlakte van de stad, 2019, in %.

Bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

BEZOEK BOS, PARK, GROENZONE IN EIGEN STAD OF ANDERE STAD/GEMEENTE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het afgelopen jaar minstens één keer een bos, park of groenzone bezocht in de eigen stad of in een andere gemeente/stad.

In de burgerbevraging 2023 werden de volgende vragen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in jouw stad een park, bos of groenzone?' en (2) 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een park, bos of groenzone?'

Respondenten konden op beide vragen antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen. Respondenten konden ook aangeven dat deze voorziening niet aanwezig is in de eigen stad. Indien respondenten het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een park, bos of groenzone bezochten, konden zij ook aangeven in welke andere stad of gemeente ze dit meestal deden.

Toelichting

Intentie 1.1 en 2.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gedifferentieerd aanbod aan parken, bos en groenzones, dat afgestemd is op de behoeften en wensen van stadsbewoners en -gebruikers. Deze voorzieningen zijn voor alle gebruikers maximaal toegankelijk..

Deze indicator kan men samen lezen met: *Tevredenheid over zicht op groen vanuit de woning, Groen in de buurt, Groen in de stad en Tevredenheid over natuur en groenvoorzieningen.*

Vaststellingen

In 2023 hebben gemiddeld meer dan 9 op 10 inwoners van de centrumsteden minstens één keer een bos, park of groenzone in de eigen stad

bezocht. In Vlaanderen ligt dat gemiddeld iets lager (89%).

Er zijn weinig verschillen tussen de steden. De aandelen variëren van 89% (Aalst) tot 96% (Leuven). Alle andere steden situeren zich daartussen.

Naar frequentie bezoeken inwoners van de centrumsteden een bos, park, groenzone in de eigen stad gemiddeld iets vaker meer dan 12 keer dan tot 12 keer. Brugge en Leuven vallen op: in deze steden is het aandeel inwoners dat meer dan 12 keer een bos, park, groenzone bezocht, het grootst (Brugge 55%, Leuven 60%). Slechts 6% van de stedelingen geeft aan het voorbije jaar nooit een bos, park, groenzone in de eigen stad bezocht te hebben.

Ten opzichte van 2020 wijzigt het aandeel inwoners dat minstens één keer een bos, park, groenzone in de eigen stad bezocht heeft, niet veel. In Mechelen wordt een lichte stijging (+3ppt) geregistreerd.

Wat het bezoeken van een bos, park, groenzone in een andere stad of gemeente betreft, heeft in 2023 gemiddeld 80% van de stedelingen dat gedaan. Naar frequentie deden gemiddeld 6 op 10 stedelingen dat 1 tot 12 keer, 2 op 10 stedelingen deden dat meer dan 12 keer en 2 op 10 stedelingen deden dat nooit.

Aandachtspunten

In de survey 2020 werd ook gevraagd naar het aantal keren dat men een bos, park of groenzone in de eigen stad bezocht, maar bij de vraag hoe vaak in een andere stad of gemeente werd gepeild naar wandelen in i.p.v. bezoeken van een bos, park of groenzone. Ondanks dit kleine verschil kunnen de antwoorden van beide edities naast elkaar weergegeven worden.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

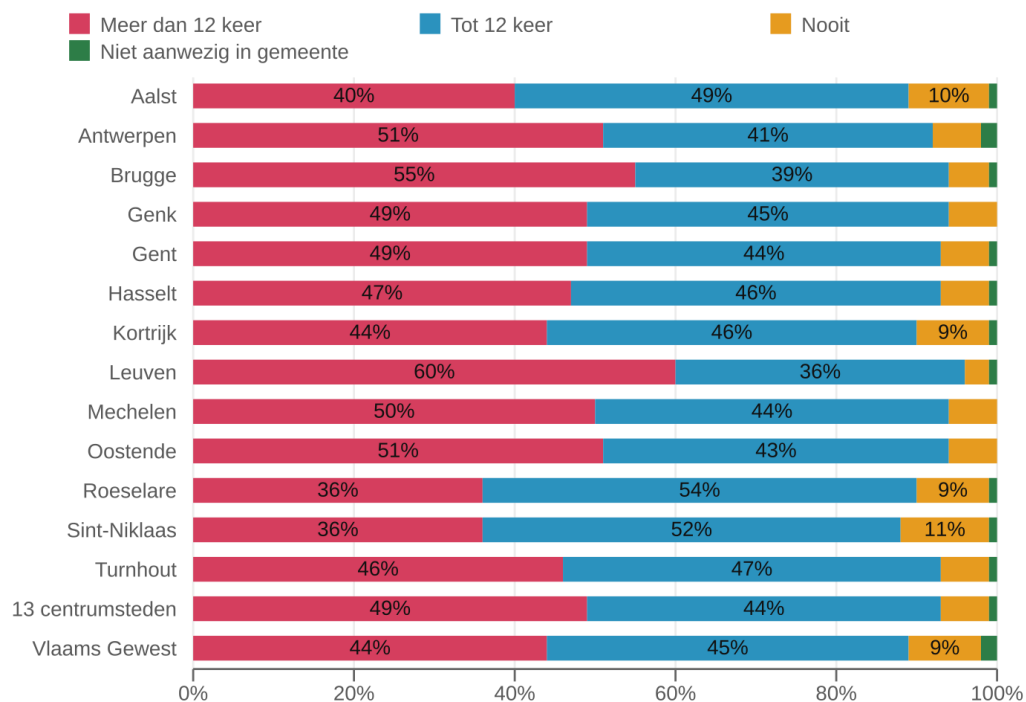

Inwoners die het laatste jaar minstens één keer een bos, park, groenzone hebben bezocht in eigen stad of andere stad/gemeente, 2020-2023, in %.

	2020		2023	
	Eigen stad	Andere gemeente	Eigen stad	Andere gemeente
Aalst	90%	75%	89%	74%
Antwerpen	93%	81%	92%	79%
Brugge	92%	77%	94%	78%
Genk	94%	77%	94%	75%
Gent	93%	82%	93%	81%
Hasselt	91%	84%	93%	83%
Kortrijk	89%	85%	90%	83%
Leuven	94%	84%	96%	85%
Mechelen	91%	81%	94%	81%
Oostende	94%	73%	94%	78%
Roeselare	89%	81%	90%	81%
Sint-Niklaas	87%	80%	88%	80%
Turnhout	92%	81%	93%	81%
13 steden	92%	81%	93%	80%
Vlaanderen	89%	81%	89%	81%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Inwoners die het laatste jaar een bos, park, groenzone hebben bezocht in eigen stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER NATUUR EN GROENVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over het groen (natuur en groenvoorzieningen) in de stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: natuur- en groenvoorzieningen (parken, bossen, weilanden, bomen, ...)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.3 en 3.7: In een duurzame en leefbare stad is de omgeving waarin stadsbewoners wonen, werken en leven van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. De aanwezigheid van voldoende en kwalitatief groen beïnvloedt als katalysator die leefomgeving en zijn effecten enorm. Daarbij zijn verschillende aspecten van belang waaronder voldoende groen in en rond de woonomgeving. Het groen in de stad voldoet aan kwaliteitseisen en komt tegemoet aan de verscheidene behoeften van haar inwoners.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Tevredenheid over zicht op groen vanuit de woning, Groen in de stad en Bezoek bos, park, groenzone in eigen stad of andere stad/gemeente.*

Vaststellingen

In 2023 is gemiddeld 76% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over het groen in de stad. In Vlaanderen is de tevredenheid iets groter (80%).

De tevredenheid is het grootst in Genk, Brugge, Mechelen, Leuven en Oostende, waar 80% en meer van de inwoners tevreden is over het groen in de stad. In Aalst, Hasselt, Kortrijk, Turnhout en Roeselare is meer dan 70% tevreden. De laagste tevredenheid tekent zich af in Antwerpen en Sint-Niklaas: in beide steden geeft 68% van de inwoners aan tevreden te zijn over het groen in de stad.

Ook al is de meerderheid van de inwoners tevreden over het groen in de stad, toch is er in elke stad een groep van inwoners die ontevreden zijn. Gemiddeld in de centrumsteden is dat 12% van de inwoners. In Antwerpen is dat bijna 1 op 5 inwoners, in Roeselare en Sint-Niklaas is dat 15% van de inwoners.

Ten opzichte van 2011 is de gemiddelde tevredenheid over het groen in de stad ongeveer gelijk gebleven. Maar het beeld wisselt per stad. In een aantal steden is de tevredenheid toegenomen: in Genk (+3ppt), Roeselare (+5ppt), Gent (+6ppt), Mechelen (+10ppt), Aalst (+11ppt) en Turnhout (+16ppt).

In een aantal andere steden tekent zich een daling af: in Kortrijk (-3ppt), Sint-Niklaas (-4ppt) en Hasselt (-6ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

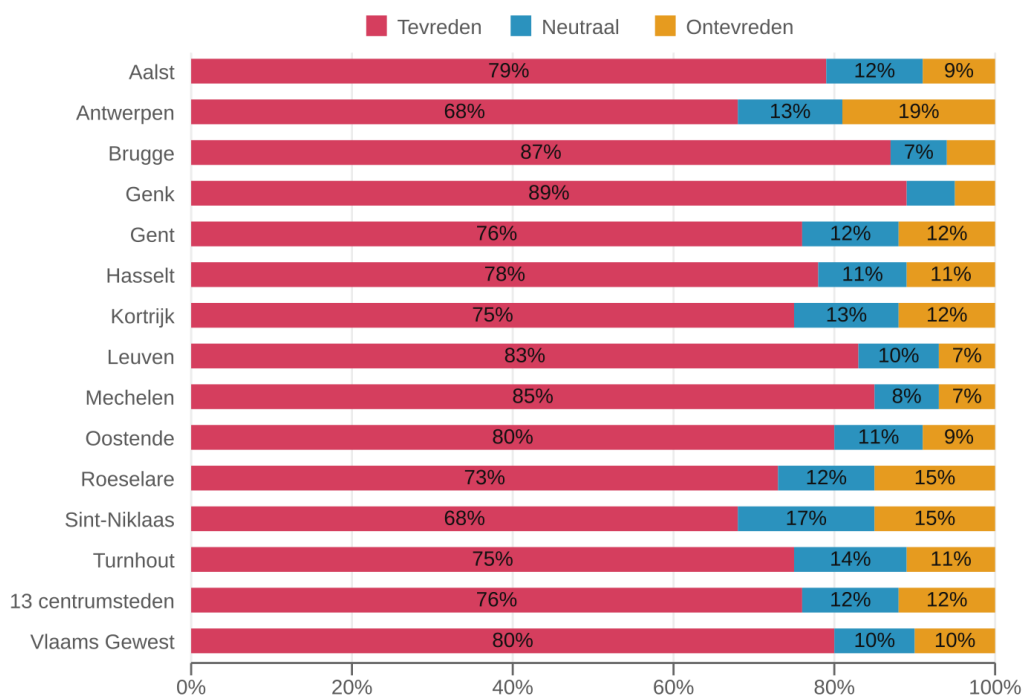

Tevreden over natuur en groenvoorzieningen, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	68%	69%	74%	77%	79%
Antwerpen	70%	61%	63%	64%	68%
Brugge	86%	85%	87%	85%	87%
Genk	86%	85%	86%	89%	89%
Gent	70%	65%	70%	75%	76%
Hasselt	84%	77%	75%	75%	78%
Kortrijk	78%	72%	73%	71%	75%
Leuven	81%	75%	75%	81%	83%
Mechelen	75%	76%	81%	82%	85%
Oostende	80%	77%	78%	81%	80%
Roeselare	68%	58%	69%	66%	73%
Sint-Niklaas	72%	66%	63%	63%	68%
Turnhout	59%	60%	61%	74%	75%
13 steden	74%	69%	71%	73%	76%
Vlaanderen	-	-	75%	77%	80%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over natuur en groenvoorzieningen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER DE WONING

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de woning.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden met de woning waarin je momenteel woont?'

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden' en 'zeer tevreden'. Wie antwoordde met 'eerder tevreden' en 'zeer tevreden' werd opgenomen in de teller.

Situering

Intentie 3.5 en 3.7: Leefbare en duurzame steden garanderen de kwaliteit van de infrastructuur in hun stad en voorzien in (sociale) woningen die voldoen aan bouwtechnische en energetische kwaliteitseisen, beschikken over basiscomfort en voldoende leefbare oppervlakte. Verder is het van belang dat de leefomgeving waarin stadsbewoners wonen, het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt.

Gezonde en aangename woningen zijn hierbij van primordiaal belang.

De indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de buurt, Duurzaamheid van de woning, Renovatie-intentie en Centrale verwarming in de woning.

Vaststellingen

In 2023 is gemiddeld 84% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de woning, waarin men woont. In Vlaanderen ligt dat aandeel iets hoger (88%).

Tussen de steden zijn er geen grote verschillen. In 12 centrumsteden is 84% en meer tevreden over de woning. Enkel Antwerpen scoort met 80% wat lager.

Ten opzichte van 2011 is de tevredenheid over de woning stabiel gebleven. Een lichte stijging tekent zich af in Gent (+3ppt) en Mechelen (+4ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

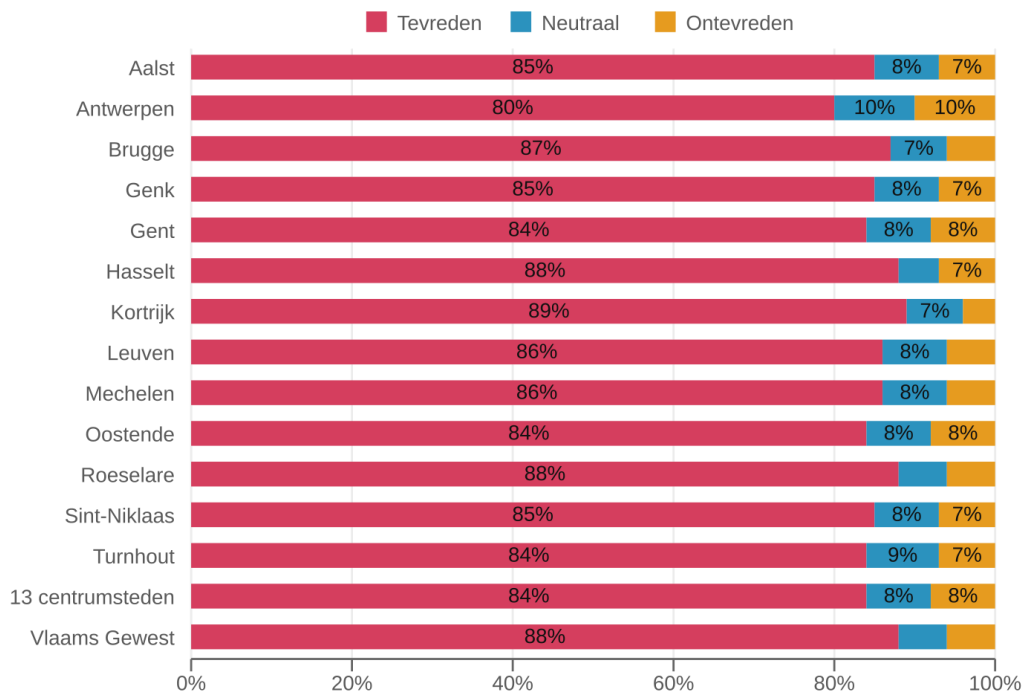
Tevreden over de woning, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	85%	85%	83%	86%	85%
Antwerpen	80%	78%	80%	81%	80%
Brugge	85%	86%	88%	90%	87%
Genk	85%	85%	84%	86%	85%
Gent	81%	84%	82%	84%	84%
Hasselt	88%	87%	88%	88%	88%
Kortrijk	88%	85%	85%	87%	89%
Leuven	84%	83%	85%	87%	86%
Mechelen	82%	85%	84%	90%	86%
Oostende	84%	85%	83%	84%	84%
Roeselare	90%	92%	87%	89%	88%
Sint-Niklaas	84%	87%	84%	86%	85%
Turnhout	84%	82%	82%	84%	84%
13 steden	83%	83%	83%	85%	84%
Vlaanderen	-	-	89%	89%	88%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Wonen en woonomgeving | Tevredenheid

Tevredenheid over de woning, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERHUISINTENTIE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat de intentie heeft om in de komende vijf jaar te verhuizen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ga je verhuizen in de komende vijf jaar?'

Respondenten konden antwoorden met 'ja, binnen dezelfde buurt', 'ja, naar een andere buurt in dezelfde stad', 'ja, naar een andere stad of gemeente', 'ja, naar het buitenland' en 'neen, geen verhuisplannen'. Alle respondenten die niet 'neen, geen verhuisplannen' aanduiden, werden opgenomen in de teller.

Situering

Intentie 1.1 en 3.5: (On)tevredenheid over de woonplaats die leidt tot een wens om te verhuizen, kan verband houden met heel diverse factoren zoals de woning en directe woonomgeving, voorzieningen, sociaal contact, onderhoud, overlast, veiligheid, uitstraling van de buurt en van de stad, culturele rijkdom, etc. Naast het belang van kwaliteitsvolle infrastructuur, houdt deze indicator ook verband met het afstemmen van vraag en aanbod op de woningmarkt

Deze indicator kan men samen lezen met: *Verhuismotieven*, *Tevredenheid over de buurt*, *Tevredenheid over de stad* en *Tevredenheid over de woning*.

Vaststellingen

In 2023 heeft 25% van de inwoners van de centrumsteden een verhuisintentie binnen de eigen stad of naar een andere stad/gemeente. In Vlaanderen ligt het aandeel inwoners met verhuisintentie op 18%.

De steden waar de meeste inwoners een verhuisintentie hebben, zijn Leuven (30%), Gent (29%) en Antwerpen (29%). In Genk, Oostende en Roeselare wonen er gemiddeld evenveel inwoners met verhuisintentie als gemiddeld in Vlaanderen. Brugge tekent als enige centrumstad een verhuisintentie op onder het Vlaams gemiddelde, met 16%.

Gemiddeld 11% van de inwoners van de centrumsteden heeft de intentie te verhuizen naar een andere stad of gemeente, 14% naar een andere buurt in dezelfde stad. In een aantal steden ligt het aandeel inwoners dat de intentie heeft te verhuizen binnen de stad, hoger dan gemiddeld in de steden. Dat is het geval in Gent (17%), Antwerpen (16%) en Leuven (15%).

In de periode 2011-2014 zien we gemiddeld in de centrumsteden een lichte stijging van het aandeel inwoners met een verhuisintentie en sinds 2020 een licht daling van het aandeel inwoners met een verhuisintentie (gemiddeld -3ppt). In 3 steden daalt het aandeel inwoners met een verhuisintentie iets meer: in Leuven en Oostende (-4ppt) en Antwerpen (-6ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

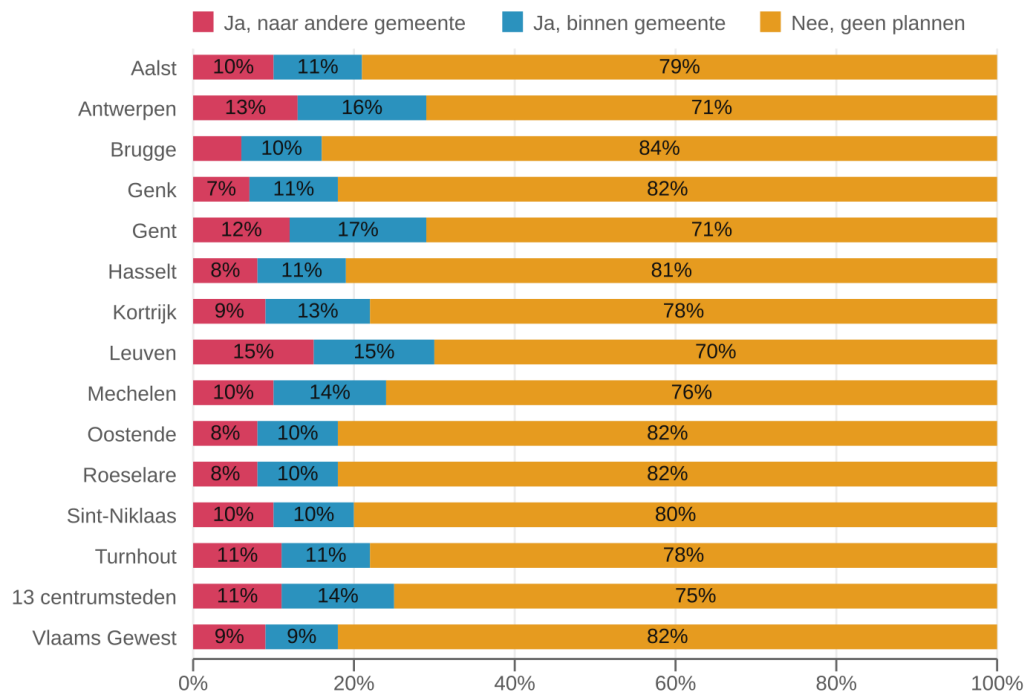

Verhuisintentie, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	20%	21%	23%	20%	21%
Antwerpen	33%	36%	35%	35%	29%
Brugge	20%	21%	22%	19%	16%
Genk	22%	22%	21%	20%	18%
Gent	28%	32%	34%	32%	29%
Hasselt	22%	20%	20%	20%	19%
Kortrijk	20%	20%	23%	22%	22%
Leuven	32%	34%	35%	34%	30%
Mechelen	27%	27%	25%	22%	24%
Oostende	24%	24%	23%	22%	18%
Roeselare	17%	18%	21%	19%	18%
Sint-Niklaas	22%	21%	24%	22%	20%
Turnhout	23%	26%	26%	25%	22%
13 steden	27%	29%	29%	28%	25%
Vlaanderen	-	-	21%	20%	18%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Verhuisintentie, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERHUISMOTIEVEN

Definitie

Verhuismotieven van personen met een verhuisintentie binnen de 5 jaar, in %.

De respondenten met verhuisintentie kregen volgende vraag: 'Als je van plan bent om te verhuizen, wat zijn daarvoor de belangrijkste redenen?'. De respondenten hadden de keuze uit volgende redenen, er werd gevraagd om maximum drie redenen aan te duiden.

- (1) De wens om eigenaar te worden
- (2) Verandering in financiële situatie
- (3) Verlaten van het ouderlijk huis
- (4) Wijziging gezinssituatie (huwelijk, samenwonen, scheiding, gezinsuitbreiding...)
- (5) Dichter bij familie/vrienden wonen
- (6) Gezondheid/behoefte aan zorg
- (7) Afstand woon/werkverkeer
- (8) Goedkopere woning
- (9) Ontevreden met huidige woning (te groot, te klein, aan- of afwezigheid tuin...)
- (10) Ontevreden met huidige buurt (buren, veiligheid, netheid, rust, ...)
- (11) Slechte kwaliteit huidige woning
- (12) Andere, namelijk: ____

Een aantal antwoordcategorieën werden geclusterd:

- (1) Respondenten die 'de wens om eigenaar te worden', 'verandering in financiële situatie' of 'goedkopere woning' hebben aangeduid, werden in de teller van 'financiële motieven' opgenomen.
- (2) 'Ouderlijk huis verlaten' en 'wijziging gezinssituatie (huwelijk, samenwonen, scheiding, gezinsuitbreiding...)' werden in de teller van 'verandering levensfase' opgenomen.
- (3) 'Gezondheid/behoefte aan zorg' werd in de teller als één cluster opgenomen.
- (4) 'Ontevredenheid met huidige woning (te groot, te klein, aan- of afwezigheid tuin...)' en 'ontevredenheid met huidige buurt (buren, veiligheid, netheid, rust, ...)' werden in de teller van 'ontevredenheid buurt of woning' opgenomen.

- (5) 'Afstand woon/werkverkeer' en 'dichter bij familie/vrienden wonen' werden in de teller van 'locatiemotieven' opgenomen.
- (6) 'Slechte kwaliteit van huidige woning' is opgenomen als één cluster in de teller; en
- (7) de antwoordmogelijkheid 'andere' werd opgenomen in de teller.

Indien één van de motieven binnen een groep werd aangeduid door de respondent werd hij voor dit type motief in de teller meegeteld.

Situering

Intentie 1.1 en 3.5: (On)tevredenheid over de woonplaats die leidt tot een wens om te verhuizen kan verband houden met heel diverse factoren zoals de woning en directe woonomgeving, voorzieningen, sociaal contact, onderhoud, overlast, veiligheid, uitstraling van de buurt en van de stad, culturele rijkdom, etc. Naast het belang van kwaliteitsvolle infrastructuur, houdt deze indicator ook verband met het afstemmen van vraag en aanbod op de woningmarkt

Deze indicator kan men samen lezen met: *Verhuismotieven*, *Tevredenheid over de buurt*, *Tevredenheid over de stad en Tevredenheid over de woning*.

Vaststellingen

In 2023 zijn voor inwoners van de centrumsteden de meest voorkomende verhuismotieven financiële redenen (43%), ontevredenheid over de woning of de buurt (40%) en verandering van levensfase (34%).

Tussen de steden onderling zijn er verschillen. In Leuven, Gent, Hasselt, Sint-Niklaas en Brugge zijn financiële redenen het hoofdmotief. In Leuven voor 5 op 10 inwoners, in de 4 andere steden voor 4 op 10 inwoners.

In Kortrijk, Antwerpen, Aalst, Oostende, Mechelen en Turnhout is ontevredenheid over de woning of de buurt het belangrijkste verhuismotief. In Mechelen en Turnhout voor bijna voor 4 op 10

Verhuismotieven, 2023, in %.

	Financieel	Verandering levensfase	Gezondheid	Ontevreden buurt/woning	Locatiemotief	Slechte kwaliteit woning	Ander motief
Aalst	39%	37%	5%	42%	20%	7%	15%
Antwerpen	38%	27%	10%	45%	19%	10%	23%
Brugge	43%	36%	10%	37%	20%	9%	22%
Genk	39%	39%	11%	36%	19%	6%	20%
Gent	47%	32%	5%	42%	16%	9%	22%
Hasselt	46%	39%	7%	37%	18%	8%	22%
Kortrijk	42%	30%	5%	46%	16%	8%	21%
Leuven	51%	32%	5%	32%	24%	7%	22%
Mechelen	37%	37%	10%	39%	19%	6%	30%
Oostende	35%	31%	7%	42%	15%	7%	23%
Roeselare	35%	44%	11%	30%	21%	8%	24%
Sint-Niklaas	43%	36%	6%	41%	22%	6%	21%
Turnhout	35%	33%	8%	38%	19%	8%	22%
13 steden	43%	34%	7%	40%	19%	8%	22%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur

inwoners, in de 4 andere steden voor meer dan 4 op 10 inwoners.

In Roeselare is verandering van levensfase het hoofdmotief en dit voor meer dan 4 op 10 inwoners. In Genk zijn financiële redenen en verandering van levensfase even belangrijk: bijna 4 op 10 inwoners hebben dit aangekruist als verhuismotief.

Sinds 2017 kennen de scores op de verschillende motieven een licht wisselend beeld.

De score voor gezondheid als motief daalt in 2020, maar heeft in 2023 een score die vergelijkbaar is met de score in 2017.

Aandachtspunten

Sinds de survey 2020 is 'slechte kwaliteit huidige woning' als item toegevoegd.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey

TEVREDENHEID OVER DE BUURT

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'In welke mate ben je tevreden over jouw buurt?'

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden' en 'zeer tevreden'. Respondenten die antwoordden met 'zeer tevreden' of 'eerder tevreden' werden in de teller opgenomen.

Situering

Intentie 2.2 en 5.7: De tevredenheid van inwoners over hun buurt zegt veel over hoe zij de kwaliteit van hun directe woonomgeving ervaren. De uitstraling van een buurt en stad zorgt ervoor dat inwoners zich verbonden voelen met de specifieke identiteit van hun stad, buurt of wijk. Daarnaast brengt deze indicator ook binnenstedelijke verschillen aan het licht.

De indicator kan men samen lezen met:

Netheid van het stadscentrum, Netheid van straten en voetpaden in de buurt en Tevredenheid over de stad.

Vaststellingen

In 2023 is gemiddeld 75% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de buurt, waarin ze wonen. In Vlaanderen ligt dat aandeel gemiddeld iets hoger (79%).

In Hasselt, Leuven, Brugge en Kortrijk zijn 8 op 10 inwoners tevreden over de buurt, waarin ze wonen. In alle andere steden 7 op 10 inwoners.

Daarnaast wonen in elke stad inwoners die ontevreden zijn over de buurt. In negen centrumsteden geeft meer dan 1 op 10 inwoners aan ontevreden te zijn over de buurt. Dat is het geval in Roeselare (11%), Genk en Mechelen (12%), Aalst, Gent en Turnhout (13%), Oostende en Sint-Niklaas (14%) en Antwerpen (15%).

Ten opzichte van 2008 is er een wisselend beeld per stad: een lichte stijging, een lichte daling en status quo wisselen elkaar af.

Ten opzichte van 2008 daalt de tevredenheid over de buurt in Antwerpen en Genk (-3ppt), Leuven (-4ppt), Brugge (-5ppt), Oostende (-6ppt), Sint-Niklaas (-7ppt) en Turnhout (-8ppt).

In Mechelen tekent zich in de periode 2008 – 2020 eerst een gestage stijging op (+11ppt) en sindsdien een daling (-8ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

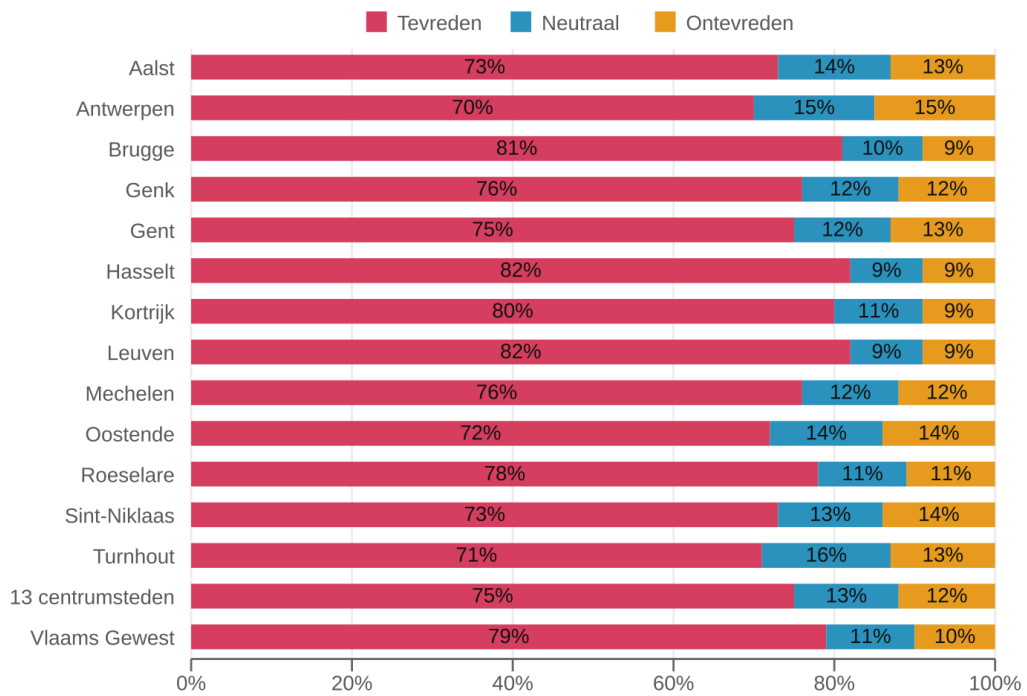

Tevreden over de buurt, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	74%	77%	74%	76%	77%	73%
Antwerpen	73%	70%	71%	72%	70%	70%
Brugge	86%	84%	83%	85%	84%	81%
Genk	79%	80%	77%	79%	78%	76%
Gent	75%	75%	74%	77%	76%	75%
Hasselt	83%	85%	83%	83%	82%	82%
Kortrijk	79%	79%	77%	80%	81%	80%
Leuven	86%	86%	83%	82%	84%	82%
Mechelen	73%	77%	77%	78%	84%	76%
Oostende	78%	78%	77%	75%	77%	72%
Roeselare	80%	81%	78%	80%	81%	78%
Sint-Niklaas	80%	80%	76%	75%	74%	73%
Turnhout	79%	75%	71%	72%	74%	71%
13 steden	77%	76%	76%	76%	76%	75%
Vlaanderen	-	-	-	79%	80%	79%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over de buurt, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER DE STAD

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de eigen stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'In welke mate ben je tevreden over jouw stad?'

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden' of 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden' en 'zeer tevreden'. Respondenten die antwoordden met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' werden in de teller opgenomen.

Situering

Intentie 2.2 en 3.8: De tevredenheid van inwoners over hun stad zegt veel over hoe zij de kwaliteit van hun ruime woonomgeving ervaren. De uitstraling van een stad zorgt ervoor dat inwoners zich verbonden voelen met de specifieke identiteit en de culturele rijkdom van hun stad.

De indicator kan men samen lezen met:

Netheid van straten en voetpaden in de buurt, Netheid van het stadscentrum, Fierheid over de stad en Tevredenheid over de buurt.

Vaststellingen

In 2023 is gemiddeld 71% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de stad. In Vlaanderen ligt dat gemiddeld iets hoger (73%).

Tussen de steden zijn er grote verschillen. In Brugge en Leuven zijn 8 op 10 inwoners tevreden over de stad. In Kortrijk, Gent, Hasselt, Roeselare en Genk 7 op 10 inwoners. In Antwerpen bijna 7 op 10 inwoners, in Mechelen, Aalst en Oostende 6 op 10 inwoners. Het aandeel tevreden inwoners over de stad is het kleinst in Sint-Niklaas en Turnhout (5 op 10 inwoners).

Het aandeel inwoners, dat aangeeft ontevreden te zijn over de stad, bedraagt in de centrumsteden gemiddeld 14%. In een aantal steden is die groep groter: in Sint-Niklaas en Turnhout (22%), Mechelen (19%), Oostende (17%) en Aalst (15%). In Brugge (8%), Leuven (9%), Hasselt en Roeselare (10%) is de groep van ontevreden inwoners het kleinst.

Ten opzichte van 2008 is de tevredenheid over de eigen stad gedaald (gemiddeld -5ppt). Die daling is het grootst in Turnhout (-19ppt) en Sint-Niklaas (-18ppt). Ook in Oostende (-15ppt), Hasselt (-12ppt), Gent (-10ppt), Leuven (-9ppt), Mechelen (-6ppt) en Brugge (-5ppt) treedt een daling op.

In Kortrijk is de tevredenheid ten opzichte van 2008 gestegen (+6ppt).

In Mechelen stijgt de tevredenheid over de stad in de periode 2008-2017 (+10ppt), waarna een dalende trend te zien is, met een opvallende daling in de periode 2020-2023 (-13ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

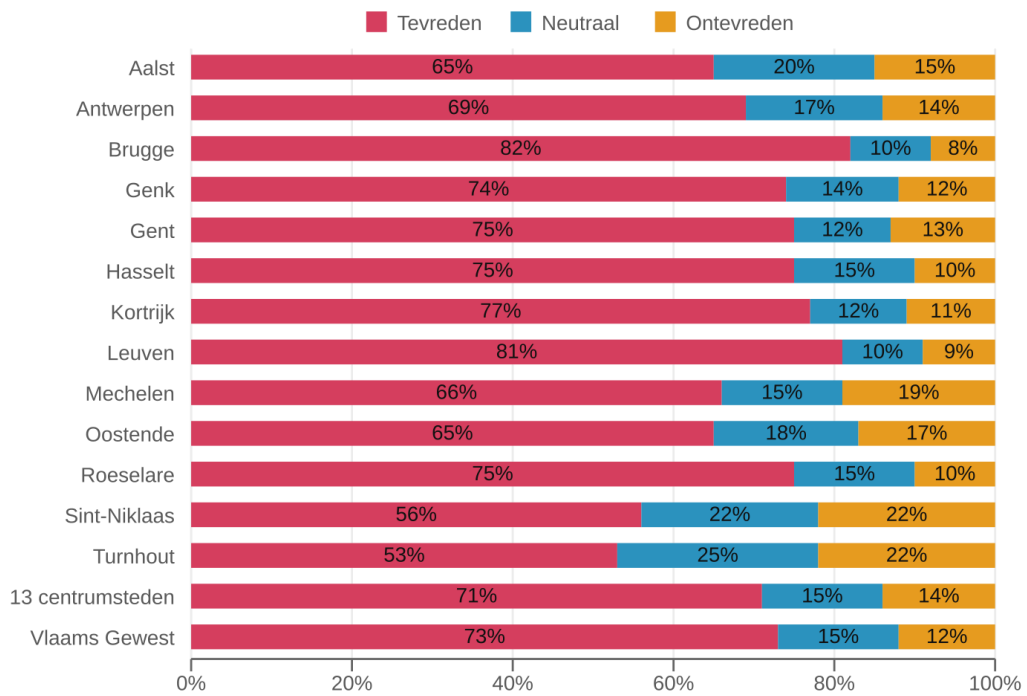

Tevreden over de stad, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	63%	65%	69%	76%	71%	65%
Antwerpen	69%	69%	70%	73%	70%	69%
Brugge	87%	87%	86%	85%	87%	82%
Genk	75%	77%	72%	78%	71%	74%
Gent	85%	86%	84%	80%	78%	75%
Hasselt	87%	90%	85%	81%	77%	75%
Kortrijk	71%	77%	77%	79%	80%	77%
Leuven	90%	88%	86%	83%	85%	81%
Mechelen	72%	77%	77%	82%	79%	66%
Oostende	80%	74%	74%	74%	72%	65%
Roeselare	76%	75%	73%	78%	80%	75%
Sint-Niklaas	74%	72%	65%	68%	63%	56%
Turnhout	72%	58%	56%	57%	57%	53%
13 steden	76%	76%	76%	77%	74%	71%
Vlaanderen	-	-	-	76%	75%	73%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over de stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

GRAAG WONEN IN DE STAD

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat graag woont in de eigen stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ik woon graag in mijn stad.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Respondenten die antwoordden met 'eerder eens' en 'helemaal eens' werden in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd er met 'weet niet/niet van toepassing' geen rekening gehouden.

Situering

Intentie 2.2 en 3.8: Deze indicator illustreert hoe inwoners de kwaliteit van hun ruime woonomgeving ervaren. De uitstraling van een stad zorgt ervoor dat inwoners zich verbonden voelen met de specifieke identiteit en de culturele rijkdom van hun stad. Daarnaast kan graag wonen in de stad verband houden met andere diverse factoren, zoals voorzieningen, sociaal contact, overlast, veiligheid, etc.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Verhuisintentie*, *Verhuismotieven*, *Tevredenheid*

over de buurt, Fierheid over de stad en Netheid van het stadscentrum.

Vaststellingen

In 2023 woont 85% van de inwoners van de centrumsteden graag in de eigen stad. In Vlaanderen ligt dat percentage gemiddeld iets hoger: daar geeft 88% van de inwoners aan graag in de eigen of gemeente te wonen.

Brugge, Hasselt en Leuven scoren het hoogst: daar geven 9 op 10 inwoners aan graag in de eigen stad te wonen. Sint-Niklaas en Turnhout scoren het laagst: daar geven 7 op 10 inwoners aan graag in de eigen stad te wonen. In alle andere steden schommelen de percentages tussen 81% en 89%.

Ten opzichte van 2014 valt de gemiddelde tevredenheid over graag wonen in de stad terug (-3ppt). Die terugval tekent zich af in Hasselt, Leuven en Oostende (-3ppt), Antwerpen (-4ppt), Gent, Mechelen en Turnhout (-5ppt) en Sint-Niklaas (-6ppt).

In Mechelen was er in de periode 2014-2020 een gestage stijging van het aandeel inwoners dat aangaf graag in de stad te wonen (+5ppt), maar is dat aandeel sindsdien gedaald (-10ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

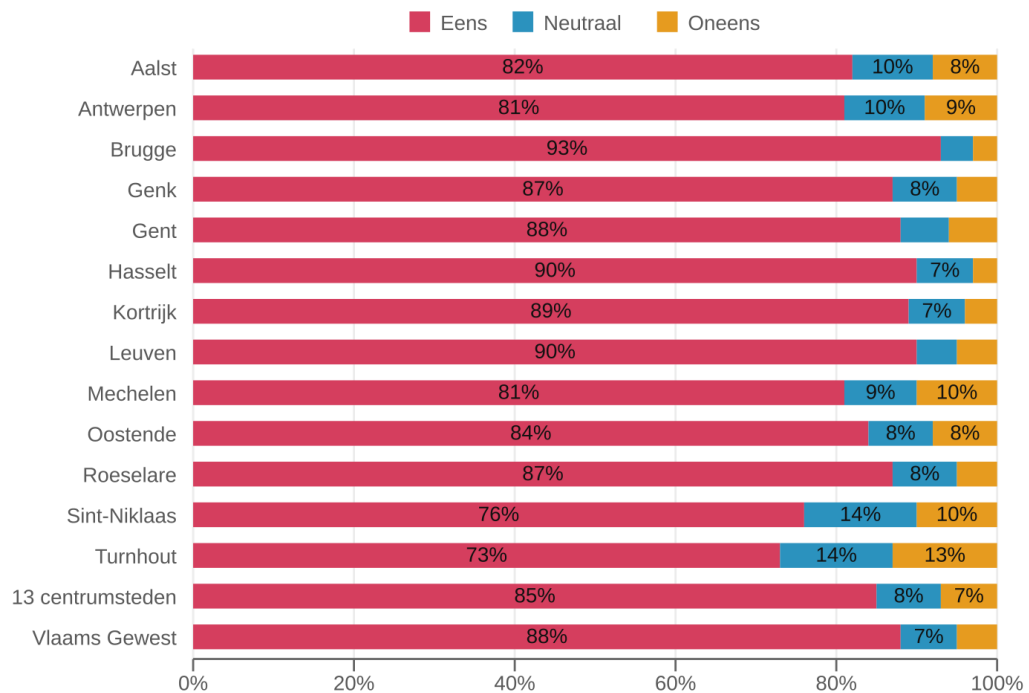

Graag wonen in de stad, 2014-2023, in %.

	2014	2017	2020	2023
Aalst	84%	84%	87%	82%
Antwerpen	85%	84%	85%	81%
Brugge	95%	93%	94%	93%
Genk	85%	85%	87%	87%
Gent	93%	87%	90%	88%
Hasselt	93%	90%	92%	90%
Kortrijk	88%	86%	90%	89%
Leuven	93%	90%	93%	90%
Mechelen	86%	87%	91%	81%
Oostende	87%	84%	87%	84%
Roeselare	87%	85%	89%	87%
Sint-Niklaas	82%	76%	81%	76%
Turnhout	78%	71%	79%	73%
13 steden	88%	85%	88%	85%
Vlaanderen	-	89%	90%	88%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Graag wonen in de stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

FIERHEID OVER DE STAD

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat fier is op de eigen stad.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ik ben echt fier op mijn stad.'

De respondenten konden antwoorden met 'helemaal eens', 'eerder eens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder oneens', 'helemaal oneens' en 'weet niet'. Wie antwoordde met 'helemaal eens' of 'eerder eens', werd in de teller opgenomen. Wie antwoordde met 'weet niet/niet van toepassing', werd niet meegenomen bij de berekening van deze indicator.

Situering

Intentie 2.2 en 3.8: Fierheid over de stad wijst op een positieve kijk op de culturele identiteit en de uitstraling van de stad. Die identiteit en uitstraling verder ontwikkelen maakt het voor inwoners gemakkelijker om zich verbonden te voelen met de stad. Stadsgebruikers zullen zich aangetrokken voelen tot de culturele rijkdom van de stad.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Graag wonen in de stad, Tevredenheid over de stad, Tevredenheid over de buurt, Tevredenheid over culturele voorzieningen en Tevredenheid uitgaansgelegenheden, restaurants en eetcafés.

Vaststellingen

In 2023 is 70% van de inwoners van de centrumsteden fier op de eigen stad. In Vlaanderen ligt dat percentage iets lager en geeft gemiddeld 67% van de inwoners aan fier te zijn op de eigen stad of gemeente.

De verschillen tussen de steden zijn groot. In Brugge geeft 85% van de inwoners aan fier te zijn op de eigen stad. Ook in Leuven (78%) en Gent (76%) ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden. In vier steden ligt dat aandeel onder het gemiddelde in Vlaanderen: dat zijn Aalst, Oostende, Sint-Niklaas en Turnhout. In die twee laatste steden zijn minder dan 1 op 2 inwoners fier op de eigen stad. In beide steden is ook meer dan 1 op 5 inwoners het oneens met de stelling. In de centrumsteden is gemiddeld 1 op 10 inwoners het oneens met de stelling.

Ten opzichte van 2008 vertonen de centrumsteden een wisselend beeld.

In Kortrijk tekent zich een opvallende stijging (+11ppt) af. Ook in Mechelen (+6ppt) en Antwerpen (+5ppt) stijgt de fierheid ten opzichte van 2008.

In verschillende andere steden is de fierheid over de eigen stad gedaald: in Leuven (-3ppt), Brugge (-4ppt), Gent (-7ppt), Sint-Niklaas (-10ppt), Oostende en Turnhout (-12ppt) en Hasselt (-16ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

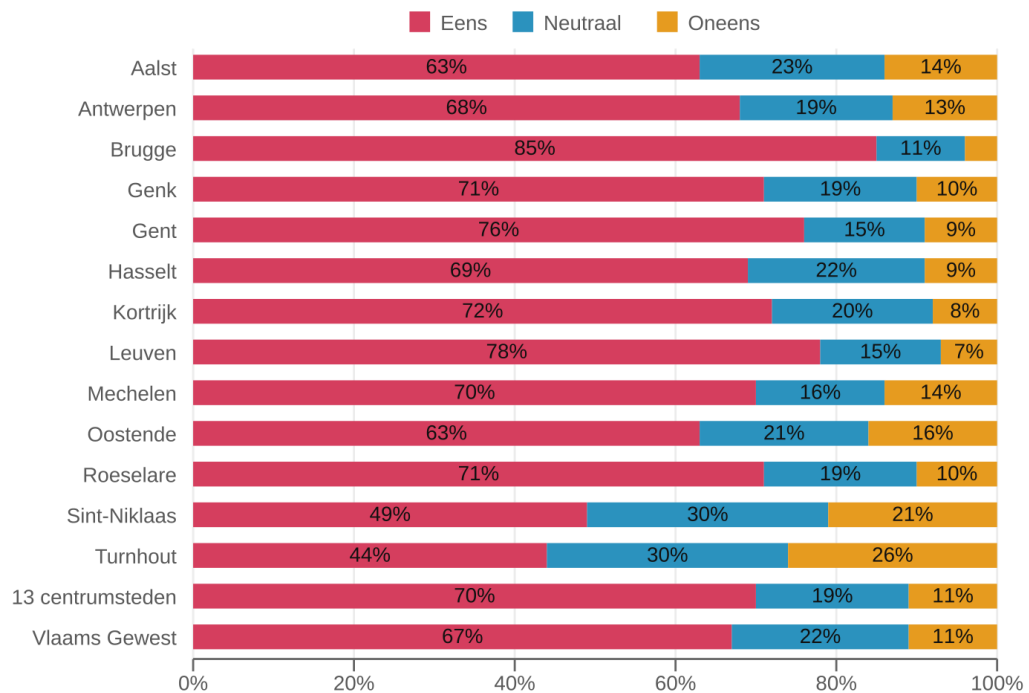

Fier op de stad, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	61%	56%	70%	69%	68%	63%
Antwerpen	63%	63%	71%	70%	67%	68%
Brugge	89%	86%	89%	84%	86%	85%
Genk	70%	67%	71%	70%	68%	71%
Gent	83%	81%	84%	80%	79%	76%
Hasselt	85%	83%	80%	76%	70%	69%
Kortrijk	61%	66%	68%	72%	75%	72%
Leuven	81%	76%	81%	76%	78%	78%
Mechelen	64%	69%	76%	81%	76%	70%
Oostende	75%	68%	71%	67%	67%	63%
Roeselare	70%	62%	68%	68%	71%	71%
Sint-Niklaas	59%	54%	59%	55%	55%	49%
Turnhout	56%	40%	49%	44%	49%	44%
13 steden	71%	69%	74%	72%	71%	70%
Vlaanderen	-	-	-	69%	68%	67%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Fierheid over de stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

NETHEID VAN HET STADSCENTRUM

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat het centrum van de stad netjes is.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Het centrum van mijn stad (winkelbuurt, stadhuis, station...) is over het algemeen netjes.'

Respondenten konden antwoordden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Respondenten die antwoordden met 'eerder eens' en 'helemaal eens' werden in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd er met 'weet niet/niet van toepassing' geen rekening gehouden.

Situering

Intentie 3.5 en 3.7: In een leefbare en duurzame stad staat de kwaliteit van de infrastructuur centraal. De openbare ruimtes in de omgeving van voorzieningen zijn aangenaam en comfortabel, wegen, wegen, fiets- en voetpaden zijn goed uitgerust en laten een veilige mobiliteit toe, de leefomgeving komt het welzijn, de gezondheid en veiligheid van de bewoners ten goede. Fysieke verwaarlozing en verloedering worden vermeden en bestreden omdat ze een bron van onveiligheidsrisico's en -gevoelens vormen.

De indicator kan men samen lezen met:

Netheid van straten en voetpaden in de buurt, Tevredenheid over de stad, Graag wonen in de stad.

Vaststellingen

In 2023 vindt gemiddeld 71% van de inwoners van de centrumsteden dat het centrum van de stad netjes is. In Vlaanderen ligt dat aandeel iets hoger en vindt 78% van de inwoners dat het centrum van hun stad of gemeente netjes is.

Er zijn verschillen tussen de steden. Koploper is Brugge: daar vindt 86% van de inwoners dat het centrum van de stad netjes is. Ook in Roeselare, Leuven en Mechelen vinden (meer dan) 8 op 10 inwoners het stadscentrum netjes, in Kortrijk, Genk en Hasselt net iets minder dan 8 op 10 inwoners. In Gent en Aalst vinden 7 op 10 inwoners het stadscentrum netjes, in Oostende, Antwerpen en Sint-Niklaas ongeveer 6 op 10 inwoners. Het laagste percentage wordt geregistreerd in Turnhout: daar vindt 53% het stadscentrum netjes. In deze stad is ook 28% het oneens met de stelling dat het stadscentrum van de stad netjes is. Dat aandeel ligt een pak hoger dan het stedelijk gemiddelde, 15%. Ook in Sint-Niklaas, Antwerpen en Oostende is die groep groter dan gemiddeld in de centrumsteden.

Ten opzichte van 2008 kent Mechelen een lichte positieve evolutie (+4ppt).

In meerdere andere steden is er een opvallende terugval. Dat is het geval in Brugge (-6ppt), Leuven (-7ppt), Gent (-8ppt), Genk (-13ppt), Hasselt (-14ppt), Oostende (-16ppt), Turnhout (-21ppt) en Sint-Niklaas (-24ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

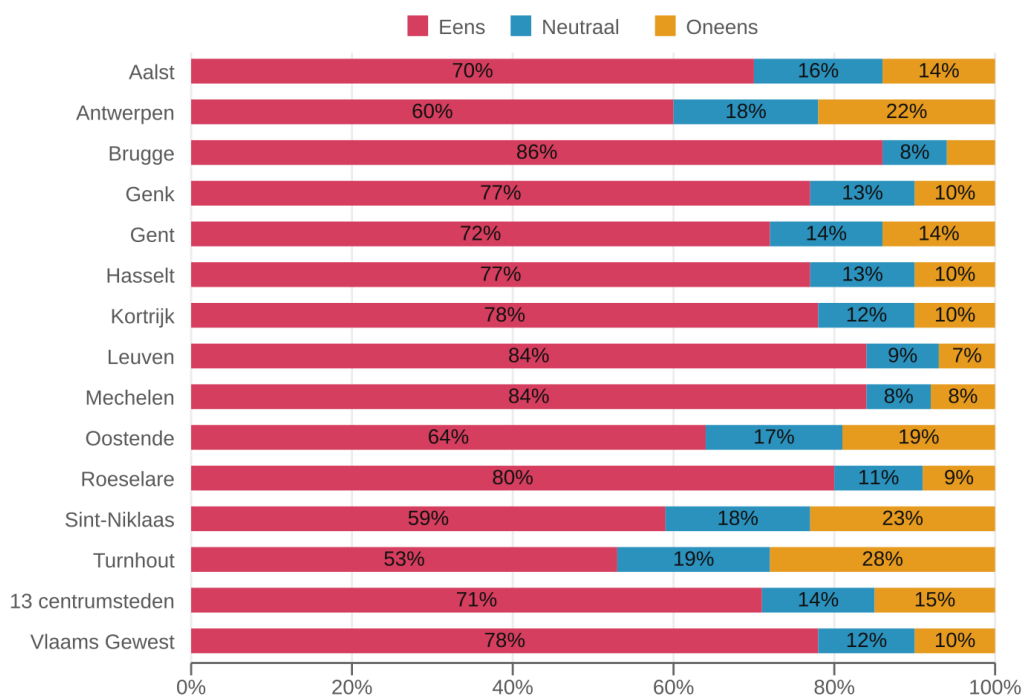

Net stadscentrum, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	68%	66%	79%	82%	77%	70%
Antwerpen	61%	63%	72%	75%	67%	60%
Brugge	92%	90%	91%	90%	91%	86%
Genk	90%	85%	85%	84%	76%	77%
Gent	80%	81%	82%	83%	77%	72%
Hasselt	91%	91%	88%	83%	74%	77%
Kortrijk	76%	84%	82%	82%	81%	78%
Leuven	91%	88%	89%	89%	87%	84%
Mechelen	80%	80%	84%	90%	88%	84%
Oostende	80%	73%	77%	70%	69%	64%
Roeselare	83%	82%	79%	84%	84%	80%
Sint-Niklaas	83%	76%	76%	74%	66%	59%
Turnhout	74%	60%	67%	63%	60%	53%
13 steden	76%	76%	79%	80%	75%	71%
Vlaanderen	-	-	-	-	-	78%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Netheid van het stadscentrum, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

NETHEID VAN STRATEN EN VOETPADEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat de straten en voetpaden in de buurt over het algemeen netjes zijn.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'De straten en de voetpaden zijn over het algemeen netjes in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Respondenten die antwoordden met 'eerder eens' en 'helemaal eens' werden in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd er met 'weet niet/niet van toepassing' geen rekening gehouden.

Situering

Intentie 3.5 en 3.7: In een leefbare en duurzame stad staat de kwaliteit van de infrastructuur centraal. De openbare ruimtes in de omgeving van voorzieningen zijn aangenaam en comfortabel, wegen, fiets- en voetpaden zijn goed uitgerust en laten een veilige mobiliteit toe, de leefomgeving komt het welzijn, de gezondheid en veiligheid van de bewoners ten goede. Fysieke verwaarlozing en verloederding worden vermeden en bestreden omdat ze een bron van onveiligheidsrisico's en -gevoelens vormen. Ook brengt deze indicator binnenstedelijke verschillen in kaart.

De indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de stad, Buurthinder, Netheid van het stadscentrum en Graag wonen in de stad.

Vaststellingen

In 2023 vindt 60% van de inwoners van de centrumsteden de straten en voetpaden in de buurt over het algemeen netjes. In Vlaanderen ligt dat percentage een klein beetje hoger, 62%.

Koplopers zijn Leuven, Roeselare en Hasselt: daar vinden om en bij 7 op 10 inwoners de straten en voetpaden in de buurt netjes. In Turnhout, Gent, Antwerpen en Sint-Niklaas worden de laagste percentages geregistreerd: daar vinden (meer dan) 5 op 10 inwoners de straten en voetpaden in de buurt netjes. In de andere steden om en bij 6 op 10 inwoners.

Het aandeel inwoners dat het oneens is met de stelling, bedraagt in de centrumsteden gemiddeld 28%. In drie steden ligt dit aandeel hoger: in Turnhout (35%), Antwerpen (32%) en Sint-Niklaas (30%).

Ten opzichte van 2008 tonen de steden een wisselend beeld.

Een toename van de tevredenheid over de netheid van straten en voetpaden vinden we terug in Kortrijk, Leuven en Mechelen (+4ppt), Roeselare (+5ppt) en Aalst (+8ppt).

Een daling in Brugge en Oostende (-3ppt), Hasselt (-7ppt) en Genk (-11ppt).

In Mechelen was er in de periode 2014-2020 een gestage stijging van het aandeel inwoners dat tevreden was over de netheid van straten en voetpaden (+16ppt), maar dat aandeel is sindsdien gedaald met 12ppt.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

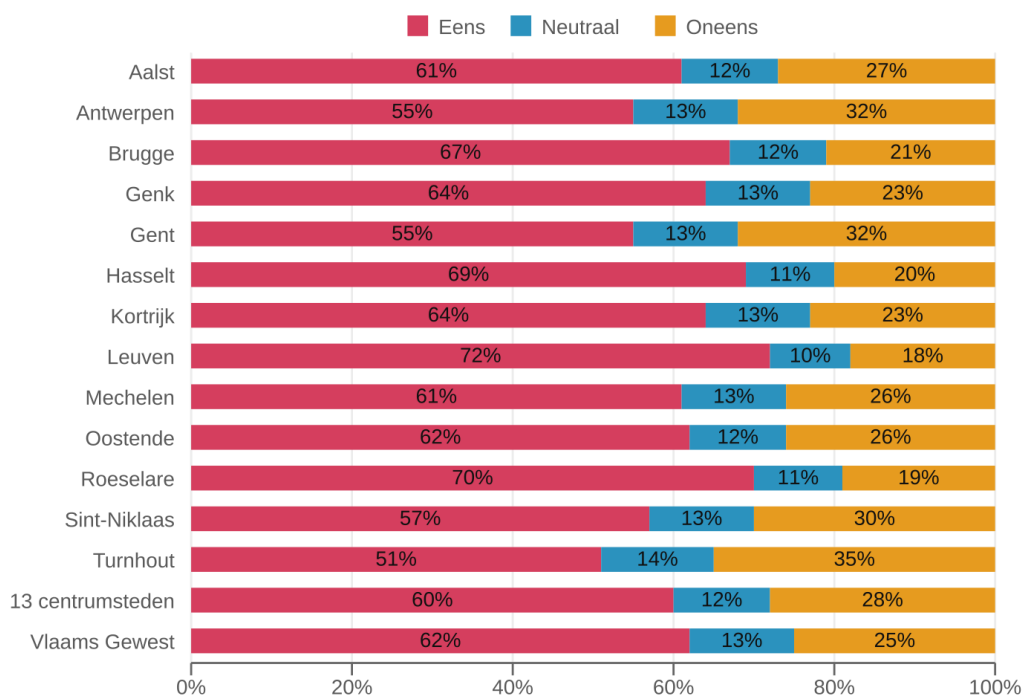

Nette straten en voetpaden, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	53%	53%	55%	59%	63%	61%
Antwerpen	55%	59%	59%	60%	58%	55%
Brugge	70%	69%	74%	74%	71%	67%
Genk	75%	72%	75%	72%	65%	64%
Gent	54%	54%	56%	58%	53%	55%
Hasselt	76%	82%	78%	75%	72%	69%
Kortrijk	60%	65%	64%	61%	63%	64%
Leuven	68%	71%	72%	71%	75%	72%
Mechelen	57%	63%	65%	70%	73%	61%
Oostende	65%	65%	71%	68%	67%	62%
Roeselare	65%	68%	63%	68%	73%	70%
Sint-Niklaas	56%	58%	59%	60%	62%	57%
Turnhout	49%	48%	53%	54%	57%	51%
13 steden	60%	62%	63%	64%	63%	60%
Vlaanderen	-	-	-	68%	64%	62%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Netheid van straten en voetpaden, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

02 KLIMAAT, MILIEU EN ENERGIE

Hoofdstuk 2 bevat indicatoren die evoluties op het vlak van klimaat, milieu en energie opvolgen. We besteden aandacht aan de klimaatproblematiek in de brede zin. Indicatoren rond energie geven een indicatie van het verbruik, de groene productie, de CO₂-emissies en de CO₂-reductie. Schadelijke klimaateffecten brengen we in beeld via indicatoren over overstromingsgevaar en hittestress. Mogelijke antwoorden op lokale schaal op klimaatuitdagingen volgen we op via een aantal indicatoren. Aandacht voor het verkleinen van de afvalberg zetten we in de kijker via het opvolgen van de hoeveelheid afval. Het duurzaam beheer van water via het waterverbruik van gezinnen en het duurzaam zuiveren van afvalwater. De luchtkwaliteit via het opvolgen van de blootstelling aan fijn stof en stikstofdioxide. Tenslotte monitoren we het ecologisch gedrag van inwoners via aspecten van hun consumptiegedrag. Andere deelfacetten zoals ruimtegebruik, wonen en mobiliteit komen in een ander hoofdstuk aan bod.

De transitie naar een klimaatneutrale samenleving is enkel mogelijk als zowel inwoners als instellingen duurzaam handelen. Dat houdt in dat alle actoren duurzaam omspringen met schaarse grondstoffen zoals energie, water, en materialen. Dat houdt ook in dat er een kwaliteitsvol aanbod aan klimaatpositieve voorzieningen aanwezig is dat de leefkwaliteit ondersteunt. Wanneer bovendien vormen van duurzame productie ruimte krijgen, kan dit inwoners ondersteunen bij het maken van duurzame keuzes.

02.1 KLIMAAT EN ENERGIE 99

Energieverbruik naar sector	99
CO ₂ -emissies door verwarming huishoudens	101
CO ₂ -emissies naar sector	103
Gebouwen met overstromingsrisico	105
Kwetsbare personen blootgesteld aan hittestress	107
Verharding	109
laadpunten voor elektrische wagens	111
Energiescore (EPC) bestaande woningen	113
Inzetten op klimaatvriendelijke investeringen	117
Verleiding openbare verlichting	119

02.2 AFVAL 121

Restafval	121
Tevredenheid over huisvuilvoorzieningen	123

02.3 WATER 125

Kraanwaterverbruik, per gezinsgrootte	125
Uitvoeringsgraad riolering	129
Zuiveringsgraad riolering	131

02.4 LUCHT 133

Luchtkwaliteit: fijn stof	133
Luchtkwaliteit: stikstof	135

2.5 MILIEUBEWUST HANDELEN 137

Milieubewust handelen	137
-----------------------------	-----

ENERGIEVERBRUIK NAAR SECTOR

Definitie

Aandeel (%) energieverbruik op het grondgebied van de gemeente per sector (huishoudens, tertiaire sector, industrie, openbare verlichting, transport en landbouw).

De gegevens over het energieverbruik worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<http://www.burgemeestersconvenant.be/open-datasets-burgemeestersconvenant>

Toelichting

Intentie 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad zetten alle actoren zich actief in om het energieverbruik zo laag mogelijk te houden onder meer door consumptie te verminderen. Ze functioneren op een manier die de leefbaarheid niet aantast bijvoorbeeld via het verminderen van de consumptie van niet-duurzame energiebronnen zoals fossiele brandstoffen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

CO₂-emissies per sector, CO₂-emissies door verwarming huishoudens en Inzetten op klimaatvriendelijke investeringen.

Vaststellingen

In 2021 bedraagt het energieverbruik in de centrumsteden samen 40.399.255 megawattuur (MWh), in Vlaanderen 173.564.666 MWh.

Huishoudens zorgen in de centrumsteden net zoals in het Vlaams Gewest voor het grootste aandeel van het energieverbruik, namelijk 32,5%. Op de tweede plaats komt het energieverbruik van particulier en commercieel vervoer, goed voor 27,1% van het energieverbruik. Op de derde plaats de tertiaire tak, met 23,2% van het energieverbruik, op de vierde plaats de industrie, met 12,8% van het energieverbruik. De overige

sectoren tezamen waren goed voor circa 4% van het energieverbruik in de centrumsteden.

Gemiddeld in het Vlaams gewest is het energieverbruik van particulier en commercieel vervoer even hoog als het energieverbruik van huishoudens. Het energieverbruik van de tertiaire tak ligt er gemiddeld een pak lager dan in de centrumsteden en is even hoog als het energieverbruik van de industrie.

Tussen de steden zijn er verschillen.

Het aandeel energieverbruik door huishoudens is het grootst in Oostende (41,5%). Ook in andere steden is dit aandeel groot en bedraagt het meer dan 30% van het energieverbruik. Dat is het geval in Aalst, Sint-Niklaas, Antwerpen, Brugge, Hasselt, Genk, Gent en Leuven.

Het aandeel energieverbruik van particulier en commercieel vervoer bedraagt dan weer in 6 steden meer dan 30% van het energieverbruik. Dat zien we in Aalst, Gent, Hasselt, Kortrijk, Mechelen en Sint-Niklaas. De kleinste aandelen energieverbruik van particulier en commercieel vervoer vinden we terug in Roeselare (14%) en Oostende (16,7%).

Het aandeel energieverbruik door de tertiaire tak is het hoogst in Leuven (35,7%). In Hasselt, Roeselare, Gent, Brugge, Antwerpen en Oostende situeert dat aandeel zich tussen 21% en 26%. In Aalst, Sint-Niklaas, Turnhout, Genk, Mechelen en Kortrijk tussen 15,7% en 18,9% .

In Roeselare en Turnhout vallen de grote aandelen van het energieverbruik door de industrie op, respectievelijk 30% en 29%. In Antwerpen, Hasselt Leuven en Sint-Niklaas is dat aandeel kleiner dan 10%. In Oostende, Brugge, Aalst, Gent situeert dat aandeel zich tussen 10% en 12%.

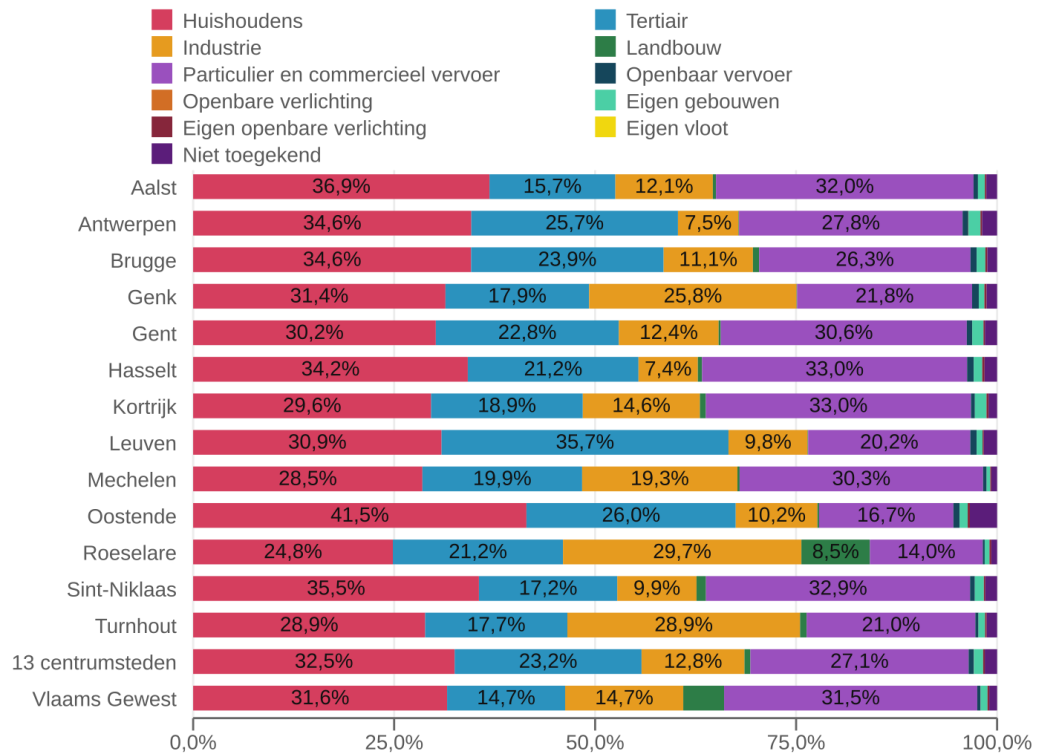
In Roeselare tenslotte valt het energieverbruik van de landbouwsector op (8,5%).

Energieverbruik, 2021, in MWh.

	2021
Aalst	1.989.158
Antwerpen	11.102.400
Brugge	2.951.443
Genk	1.725.871
Gent	6.890.052
Hasselt	1.977.079
Kortrijk	2.101.620
Leuven	2.950.583
Mechelen	2.307.334
Oostende	1.421.879
Roeselare	2.040.699
Sint-Niklaas	1.687.301
Turnhout	1.253.835
13 steden	40.399.255
Vlaanderen	173.564.666

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Energieverbruik naar sector, 2021, in %.

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

CO₂-EMISSIONS DOOR VERWARMING HUISHOUDENS

Definitie

Aantal ton CO₂-emissies door brandstofverbruik voor verwarming bij huishoudens, uitgedrukt in ton per huishouden.

De gegevens over CO₂-emissies door verwarming van huishoudens worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.vmm.be/data/emissies-per-sector>

Toelichting

Intentie 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad zetten alle actoren zich niet alleen actief in om het energieverbruik zo laag mogelijk te houden onder meer door consumptie te verminderen. Ook functioneren ze op een manier die de leefbaarheid niet aantast bijvoorbeeld via het verminderen van de consumptie van niet-duurzame goederen zoals fossiele brandstoffen en via maximale integratie van hernieuwbare energie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Energieverbruik, naar sector, CO₂-emissies per sector en Inzetten op klimaatvriendelijke investeringen.

Vaststellingen

In 2021 stoot een huishouden in het Vlaams Gewest gemiddeld 3,7 ton CO₂-emissies uit door verwarming. In de 13 centrumsteden ligt dat met 2,6 ton per huishouden gemiddeld 1 ton lager. In Oostende (1,7 ton) en de grootsteden Gent (2,3 ton) en Antwerpen (2,41 ton) zelfs nog lager. Uitzondering is Genk: in deze stad stoot een huishouden gemiddeld bijna evenveel CO₂ uit als in het Vlaams Gewest.

Vergeleken met 2013 stoten de huishoudens in alle centrumsteden gemiddeld minder CO₂ uit, gemiddeld -2,3 ton per huishouden, in Aalst zelfs spectaculair (-6,1 ton). De daling van CO₂-emissies door verwarming van huishoudens is groter dan gemiddeld in Antwerpen en Mechelen (-2,9 ton) en Oostende (-2,7 ton). Ook in het Vlaams Gewest is het aantal ton CO₂-emissies sinds 2013 gedaald, maar minder dan gemiddeld in de centrumsteden (-1,1 ton).

Aandachtspunten

De emissies worden berekend op basis van de energieverbruiken uit de Energiebalans Vlaanderen in combinatie met emissiefactoren.

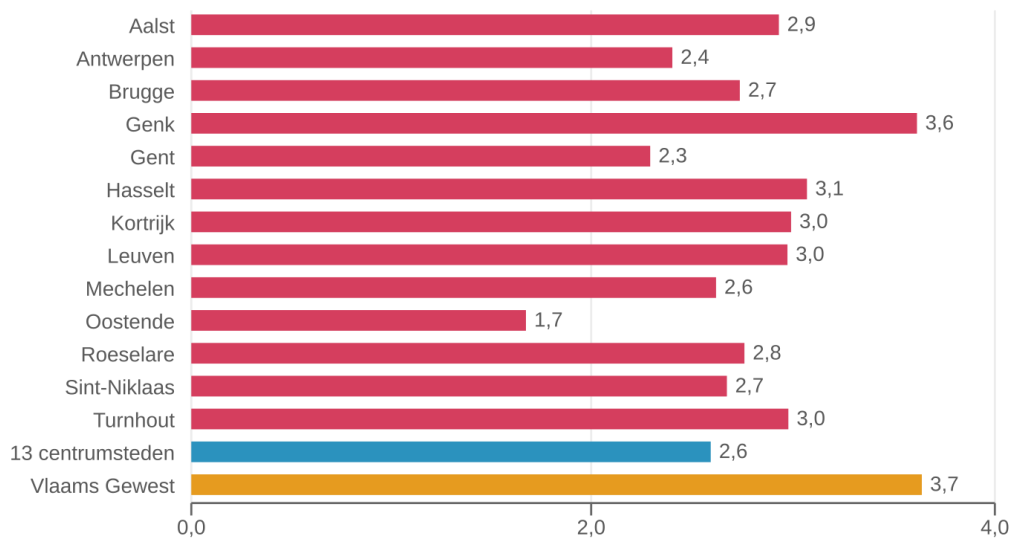
De data van het jaar 2016 ontbreken wegens niet aangeleverd.

CO₂-emissies door verwarming huishoudens, 2013-2021, in ton per huishouden.

	2013	2014	2015	-	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	9,0	6,9	2,9	-	2,9	2,9	2,8	2,6	2,9
Antwerpen	5,3	4,2	2,2	-	2,2	2,3	2,2	2,1	2,4
Brugge	4,1	3,3	2,4	-	2,5	2,5	2,5	2,4	2,7
Genk	4,0	3,4	4,5	-	4,0	4,0	3,9	3,4	3,6
Gent	4,4	3,6	2,0	-	2,0	2,1	2,1	2,0	2,3
Hasselt	4,2	3,5	3,3	-	3,1	3,1	3,1	2,8	3,1
Kortrijk	4,3	3,5	2,8	-	2,9	2,9	2,8	2,6	3,0
Leuven	4,8	4,0	3,2	-	3,0	3,0	2,9	2,6	3,0
Mechelen	5,5	4,3	2,3	-	2,4	2,4	2,4	2,3	2,6
Oostende	4,4	3,6	1,4	-	1,5	1,5	1,5	1,4	1,7
Roeselare	4,0	3,2	2,5	-	2,6	2,6	2,5	2,4	2,8
Sint-Niklaas	4,2	3,4	2,5	-	2,5	2,5	2,5	2,3	2,7
Turnhout	5,1	4,0	2,7	-	2,8	2,8	2,8	2,6	3,0
13 steden	4,9	4,0	2,4	-	2,4	2,5	2,4	2,3	2,6
Vlaanderen	4,8	3,9	3,9	-	3,7	3,7	3,6	3,3	3,7

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

CO₂-emissies door verwarming huishoudens, 2021, in ton per huishouden.

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

CO₂-EMISSIONS NAAR SECTOR

Definitie

Aandeel (%) CO₂-uitstoot op het grondgebied van de gemeente per sector (huishoudens, tertiaire sector, industrie, openbare verlichting, transport en landbouw).

De gegevens over de CO₂-emissies naar sector worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<http://www.burgemeestersconvenant.be/open-datasets-burgemeestersconvenant>

Toelichting

Intentie 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad zetten alle actoren zich niet alleen actief in om het energieverbruik zo laag mogelijk te houden onder meer door consumptie te verminderen. Ook functioneren ze op een manier die de leefbaarheid niet aantast bijvoorbeeld via het verminderen van de consumptie van niet-duurzame goederen zoals fossiele brandstoffen en via maximale integratie van hernieuwbare energie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Energieverbruik, naar sector, CO₂-emissies door verwarming huishoudens en Inzetten op klimaatvriendelijke investeringen.

Vaststellingen

In 2021 was er in de 13 centrumsteden samen 8.354.913 ton CO₂-emissies, in het Vlaams Gewest 36.055.260 ton.

Het particulier en commercieel vervoer veroorzaakte in de centrumsteden 31,1% van de CO₂-emissies. 30,8% was toe te schrijven aan huishoudens, 22,2% aan de tertiaire tak en 11,8% aan industrie. De overige sectoren tezamen waren goed voor circa 4% van de CO₂-emissies in de centrumsteden.

In het Vlaams Gewest zorgde het particulier en commercieel vervoer ook voor het grootste

aandeel van de CO₂-emissies, gevolgd door de huishoudens. Het aandeel CO₂-emissies van de tertiaire sector is er ongeveer gelijk aan dat van de industrie, maar kleiner dan gemiddeld in de centrumsteden.

Tussen de steden zijn er verschillen.

Het aandeel CO₂-emissies van particulier en commercieel vervoer bedraagt in 7 steden meer dan het stedelijk gemiddelde van 31%. Dat is het geval in Aalst, Antwerpen, Brugge, Gent, Hasselt, Kortrijk, Mechelen en Sint-Niklaas. De kleinste aandelen CO₂-emissies van particulier en commercieel vervoer vinden we terug in Roeselare (17,1%) en Oostende (19%).

Het aandeel CO₂-emissies door huishoudens is het grootst in Oostende (40,1%). Ook in andere steden is dit aandeel groot en bedraagt het meer dan 30% van de CO₂-emissies. Dat is het geval in Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Hasselt en Sint-Niklaas.

Het aandeel CO₂-emissies door de tertiaire tak is het hoogst in Leuven (34,9%). Ook in 2 steden is het aandeel CO₂-emissies door de tertiaire tak groter dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat is het geval in Oostende (25,5%) en Antwerpen (24,6%). In de overige steden situeert dat aandeel zich tussen 14,8% en 21,6%.

Het aandeel CO₂-emissies door industrie is opvallend groot in Roeselare en Turnhout, ongeveer 28%, gevolgd door Genk (24,4%). In Sint-Niklaas, Leuven, en Oostende is dat aandeel kleiner dan 10%. In Gent, Aalst en Kortrijk situeert dat aandeel zich tussen 10,7% en 13,3%.

Aandachtspunten

De evolutie van de CO₂-emissies hangt sterk samen met het energieverbruik.

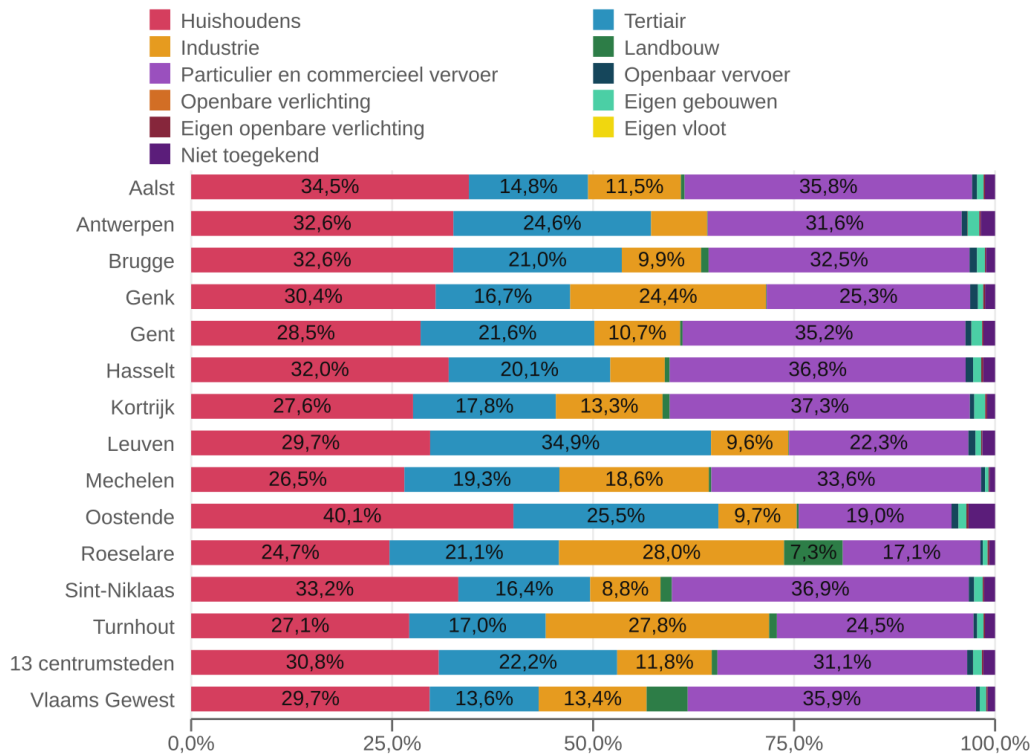
De evolutie van de CO₂-emissies naar sector is te raadplegen op de website van de Gemeente-Stadsmonitor.

CO₂-emissies, 2021, in ton.

	2021
Aalst	421.604
Antwerpen	2.314.833
Brugge	563.766
Genk	350.920
Gent	1.419.711
Hasselt	418.369
Kortrijk	440.440
Leuven	630.431
Mechelen	492.763
Oostende	295.889
Roeselare	395.965
Sint-Niklaas	355.498
Turnhout	254.723
13 steden	8.354.913
Vlaanderen	36.055.260

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

CO₂-emissies naar sector, 2021, in %.

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

GEBOUWEN MET OVERSTROMINGSRISICO

Definitie

Aandeel (%) gebouwen met een kans op een overstroming.

Gebouwen betreffen alle hoofdgebouwen in het Vlaamse Gewest (zoals woningen, winkels, bedrijfspanden en scholen) met risico op overstroming. Bij een overstroming is de bron fluviaal, vanuit waterlopen die buiten hun oevers treden. In tegenstelling tot wateroverlast door regenval (pluviaal), wat in nagenoeg alle gemeenten in het Vlaamse Gewest voor kan komen, is overstroming een meer lokaal gegeven bepaald door de ligging van waterlopen.

De gegevens over de gebouwen met overstromingsrisico worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://klimaat.vmm.be/kaarten-en-cijfers>

Toelichting

Intentie 3.7, 4.3 en 4.4: In een leefbare en duurzame stad is de leefomgeving van die aard, dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Daarbij zijn verschillende aspecten van belang zoals het duurzaam beheer van water, ontharding van de oppervlakte, de uitbouw van blauwe en groene netwerken in de stad, die ruimte bieden voor wateropslag, irrigatie, (ver)koeling en bescherming tegen overstromingen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Kwetsbare personen blootgesteld aan hittestress, Tevredenheid over de buurt, Verharding, Onbebouwde oppervlakte naar functie, Ruimtebeslag, Landgebruik, Uitvoeringsgraad riolering en Zuiveringsgraad riolering.

Vaststellingen

In 2021 heeft in het Vlaams Gewest 0,7% van de gebouwen momenteel kans op een overstroming. In de centrumsteden is die kans momenteel gemiddeld 0,5%. Antwerpen valt op: daar heeft 5,7% van de gebouwen een overstromingsrisico. In 4 andere centrumsteden is het aandeel gebouwen met overstromingsrisico groter dan

gemiddeld in de centrumsteden. Dat is het geval in Mechelen (0,6%), Aalst (0,8%), Gent (0,9%) en Brugge (1,5%). In Genk en Sint-Niklaas is die kans 0%.

Volgens het hoog-impacts scenario stijgt het aandeel gebouwen met een kans op overstroming. De stijging in Mechelen en Aalst is opvallend.

Aandachtspunten

Voor de bepaling van het huidig klimaat werd 1976-2005 als referentieperiode gebruikt. Voor de toetsing van de overstromingscontouren aan het gebouwenbestand verwijzen we naar de bronstudie 'Vlaamse Milieumaatschappij (2019), Opmaak van een kaart met pluviale overstromingsgebieden Vlaanderen.'

Voor wateroverlast zijn cijfers voor alle gemeenten beschikbaar, voor overstroming enkel voor het huidig klimaat. Dit komt omdat niet alle gemeenten overstromingsgevoelig zijn (onder meer afhankelijk van het voorkomen van waterlopen) maar ook omdat voor 2050 nog geen Vlaanderen-dekkende kaarten beschikbaar zijn met betrekking tot overstroming. Voor 110 van de 300 gemeenten is onvoldoende ruimtelijke dekking beschikbaar van modeloutput voor 2050.

Het hoog-impacts scenario houdt rekening met een wereldwijd gemiddelde temperatuurstijging tussen de 3,2 en 5,4°C tegen 2100, ten opzichte van het pre-industriële tijdperk. De werkelijke klimaatverandering zal 'met hoge waarschijnlijkheid' gelegen zijn tussen het huidige klimaat en wat het hoog-impacts scenario aangeeft.

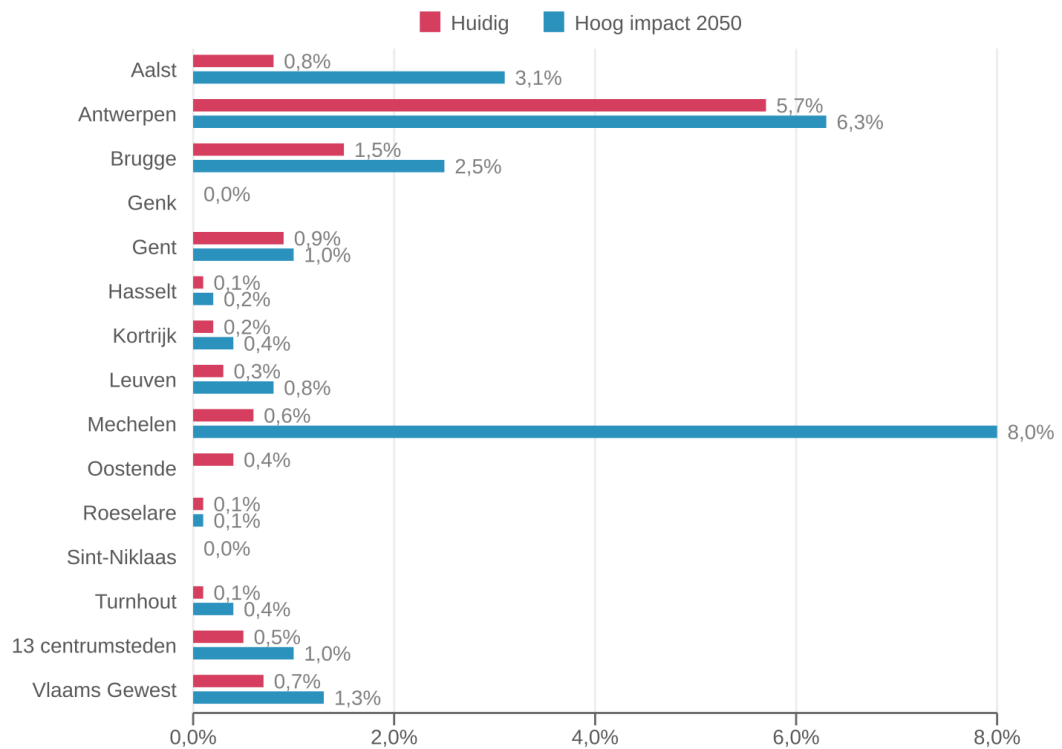
Wat uiteindelijk het effectieve klimaat zal zijn in 2050 is sterk afhankelijk van de mondiale uitstoot aan broeikasgassen in de komende decennia. Inspanningen wereldwijd hebben hier een sterke invloed op. Maar het hoog-impacts scenario – dat niet langer uit te sluiten is – biedt een goed referentiekader om Vlaanderen meer weerbaar en klimaatbestendig te maken in het licht van de mogelijke klimaatverandering.

Gebouwen met overstromingsrisico, 2021 en 2050, in %.

	Huidig	Hoog impact 2050
Aalst	0,8%	3,1%
Antwerpen	5,7%	6,3%
Brugge	1,5%	2,5%
Genk	0,0%	-
Gent	0,9%	1,0%
Hasselt	0,1%	0,2%
Kortrijk	0,2%	0,4%
Leuven	0,3%	0,8%
Mechelen	0,6%	8,0%
Oostende	0,4%	-
Roeselare	0,1%	0,1%
Sint-Niklaas	0,0%	-
Turnhout	0,1%	0,4%
13 steden	0,5%	1,0%
Vlaanderen	0,7%	1,3%

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Gebouwen met overstromingsrisico, 2021 en 2050, in %.

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

KWETSBARE PERSONEN BLOOTGESTELD AAN HITTESTRESS

Definitie

Aandeel (%) 0-4 jarigen en 65-plussers dat wordt blootgesteld aan zware hittestress (60 hittegolfgaaddagen of meer).

Voor de bepaling van het huidig klimaat werd bij deze indicator 2000-2019 als referentieperiode gebruikt. Er is sprake van een hittegolf als een hitte-episode minstens 3 dagen aanhoudt, de temperatuur overdag boven 29,6°C stijgt en 's nachts blijft hangen boven 18,2°C. Zware hittestress houdt de blootstelling in aan 60 of meer hittegolfgaaddagen. Het gaat om de som van de overschrijdingen van de dagelijkse maximumtemperatuur boven de drempel van 29,6°C, samen met de som van de overschrijdingen van de dagelijkse minimumtemperatuur boven de drempel van 18,2°C. Binnen het Vlaamse Gewest werd dit niveau tijdens de erg warme zomers van 2003 en 2006 enkel bereikt in de Antwerpse binnenstad. 2003 en 2006 waren jaren waarin belangrijke oversterfte werd opgetekend tijdens hittegolven in ons land.

Wanneer alle huidig beschikbare klimaatmodelresultaten die relevant zijn voor Vlaanderen op een rij gezet worden, komt het hoog-impacts scenario overeen met de bovengrens van het 95%-betrouwbaarheidsinterval: 95% van de resultaten geven een lagere inschatting van klimaatverandering en 5% een nog hogere. Het gehanteerde hoog-impacts scenario komt overeen met het internationaal gehanteerde RCP8.5 broeikasgasscenario. Dat betreft een business-as-usual-scenario inzake wereldwijde uitstoot en concentraties aan broeikasgassen, waarbij het huidige uitstootpad blijft aangehouden en de mens er niet in slaagt de komende decennia de weg naar een mondiale, koolstofarme economie in te slaan.

De gegevens over de hittestress worden volgens de publicatiekalender in 2026 geactualiseerd.

Voor meer informatie:

<https://klimaat.vmm.be/kaarten-en-cijfers>

Toelichting

Intentie 3.7 en 4.4: In een leefbare en duurzame stad is de leefomgeving van die aard, dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Daarbij zijn verschillende aspecten van belang zoals de uitbouw van blauwe en groene netwerken, die het stedelijk hitte-eiland effect bufferen via retentie van water en koeling via groen en door bevochtiging van droge stadslucht. De inbedding van dergelijke netwerken draagt bij aan een gezondere leefomgeving, wat leidt tot een beter psychologisch en fysiek welzijn van de inwoners. Deze netwerken zijn zodanig geïntegreerd dat inwoners er op een veilige manier gebruik van kunnen maken (spelen, sporten, ontspannen,...).

Deze indicator kan men samen lezen met:

Subjectieve gezondheid, Verharding, Onbebouwde oppervlakte naar functie, Ruimtebeslag, Landgebruik, Gebouwen met overstromingsrisico

Vaststellingen

Volgens het hoog-impacts scenario is in 2030 in het Vlaams Gewest gemiddeld 31,3% van de inwoners blootgesteld aan zware hittestress, in de centrumsteden ligt dat aandeel met gemiddeld 41,8% hoger.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. Volgens het hoog-impacts scenario is in 2030 in Antwerpen het aandeel inwoners, dat blootgesteld wordt aan zware hittestress, het grootst (89,9%), gevolgd door Mechelen (76,8%), Gent (66,2%) en Sint-Niklaas (65,0%). Volgens het hoog-impacts scenario ligt dat aandeel in Brugge, Oostende en Leuven in 2030 een pak lager (minder dan 1%).

Kwetsbare personen blootgesteld aan zware hittestress, 2021, in %.

	Huidig	Hoog impact 2030	Hoog impact 2050	Hoog impact 2100
Aalst	0,0%	35,8%	95,4%	100,0%
Antwerpen	69,2%	89,9%	99,7%	100,0%
Brugge	0,0%	0,0%	25,2%	99,7%
Genk	0,0%	50,3%	96,8%	100,0%
Gent	33,5%	66,2%	95,5%	100,0%
Hasselt	0,0%	34,6%	92,3%	100,0%
Kortrijk	0,3%	41,8%	90,8%	99,8%
Leuven	0,0%	0,7%	95,0%	100,0%
Mechelen	0,0%	76,8%	97,4%	100,0%
Oostende	0,0%	0,0%	15,4%	99,7%
Roeselare	0,0%	14,1%	87,6%	100,0%
Sint-Niklaas	0,8%	65,0%	97,6%	100,0%
Turnhout	0,0%	54,6%	99,0%	100,0%
13 steden	0,0%	41,8%	95,4%	100,0%
Vlaanderen	8,9%	31,3%	81,6%	99,9%

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Aandachtspunten

Het hoog-impactscenario houdt rekening met een wereldwijd gemiddelde temperatuurstijging tussen de 3,2 en 5,4 °C tegen 2100, ten opzichte van het pre-industriële tijdperk. De werkelijke klimaatverandering zal 'met hoge waarschijnlijkheid' gelegen zijn tussen het huidige klimaat en wat het hoog-impactscenario aangeeft.

Wat uiteindelijk het effectieve klimaat zal zijn in 2050 en 2100 is sterk afhankelijk van de mondiale uitstoot aan broeikasgassen in de komende decennia. Inspanningen wereldwijd hebben hier een sterke invloed op. Maar het hoog-impactscenario – dat niet langer uit te sluiten is – biedt een goed referentiekader om Vlaanderen meer weerbaar en klimaatbestendig te maken in het licht van de mogelijke klimaatverandering.

VERHARDING

Definitie

Aandeel (%) oppervlakte waarvan aard en/of toestand gewijzigd is door artificiële, (semi-) ondoorlaatbare materialen waardoor essentiële ecosysteemfuncties van de bodem verloren gaan.

De gegevens van de verharding worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

[Jaarlijkse bodemafdekkingskaart \(JaarBAK\), 1 m-resolutie, 2021 | Vlaanderen.be](#)

Situering

Intentie 4.2 en 4.5: Een leefbare en duurzame stad bouwt groene en blauwe netwerken kwaliteitsvol uit zodat de baten van de natuur (ecosysteemfuncties) geleverd kunnen worden. Dit netwerk buffert het stedelijk hitte-eilandeffect, ondersteunt de natuurlijke groei van de biodiversiteit, buffert water en draagt bij tot een gezondere leefomgeving, wat leidt tot een beter psychologisch en fysiek welzijn van inwoners. Verharding beperken, ontharden zijn daarbij van belang. De indicator over verharding laat toe die evolutie op te volgen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Groen in de stad, Groen in de buurt, Bebouwingsgraad, Bebouwde oppervlakte naar functie, Onbebouwde oppervlakte naar functie, Landgebruik en Ruimtebeslag.

Vaststellingen

In 2021 is 15,3% van het Vlaams Gewest verhard. In alle centrumsteden ligt dat aandeel hoger en is gemiddeld 27,9% van de oppervlakte verhard. In 6 centrumsteden ligt dat aandeel nog hoger. Dat is het geval in Antwerpen (41,6%), Oostende (38,5%) en Gent (37,5%), Roeselare (34,5%), Leuven (30,8%) en Brugge (29,2%).

Tussen 2013 en 2021 is dat aandeel in alle centrumsteden gestegen (gemiddeld +1ppt). In een

aantal steden is die stijging groter: in Leuven (+1,1ppt), Genk (+1,2ppt), Aalst en Brugge (+1,4ppt), Turnhout (+1,6ppt), Sint-Niklaas (+1,7ppt), Gent, Mechelen en Roeselare (+2,4ppt), Hasselt (+2,5ppt) en Antwerpen (+3,6ppt).

Ook in het Vlaams gewest nam het aandeel in die periode toe (gemiddeld +1ppt).

Aandachtspunten

De jaarlijkse bodemafdekkingskaart (JaarBAK) voor Vlaanderen op 1 m-resolutie geeft voor elke cel aan of deze wel of niet is afgedekt. De JaarBAK is jaarlijks beschikbaar vanaf 2013.

Het Witboek Beleidsplan Ruimte definieert 'bodemafdekking' als de oppervlakte waarvan de aard en/of toestand van het bodemoppervlak gewijzigd is door het aanbrengen van artificiële, (semi-)ondoorlaatbare materialen, waardoor essentiële ecosysteemfuncties van de bodem verloren gaan (woningen, wegen, andere constructies ...). Deze definitie is gebaseerd op degene die de Europese Commissie hanteert voor 'soil sealing': "the destruction or covering of soils by buildings, constructions and layers of completely or partly impermeable artificial material (asphalt, concrete, etc.). It is the most intense form of land take and is essentially an irreversible process". Voor deze kaart wordt bodemafdekking eerst voorspeld door een machinelearningmodel o.b.v. de middenschalige winterluchtopnames van Vlaanderen. Vervolgens wordt deze gemodelleerde bodemafdekking gecombineerd met vectorinformatie over water, gebouwen, wegen en spoorwegen uit het Grootschalig Referentiebestand.

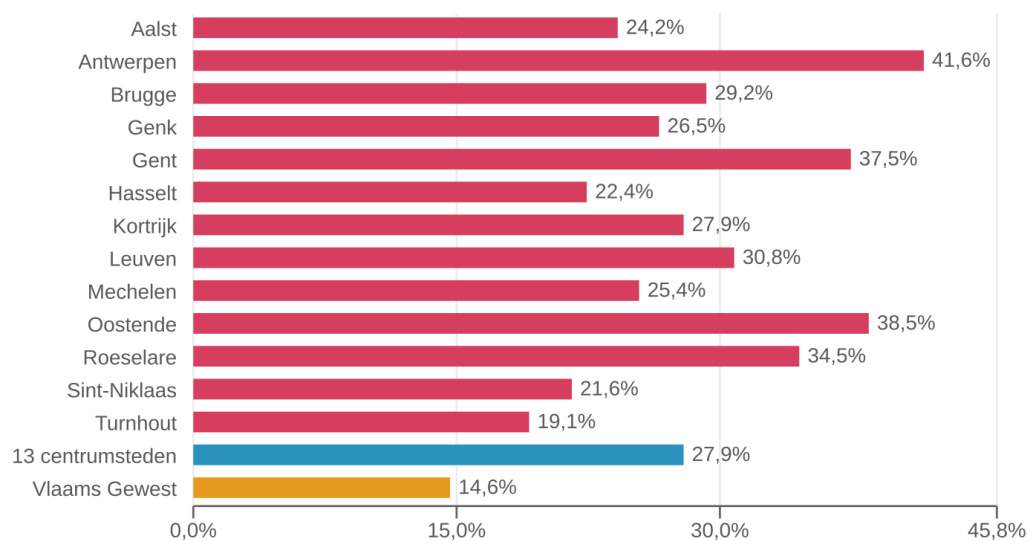
Voor meer details over de gehanteerde methode voor het opstellen van de JaarBAK wordt verwezen naar het technisch rapport 'Jaarlijkse bodemafdekkingskaart Vlaanderen' op <https://archieff.onderzoek.omgeving.vlaanderen.be/Onderzoek-3331558>.

Verharding, 2013-2021, in %.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	22,8%	23,1%	23,8%	23,9%	23,4%	23,9%	24,5%	24,3%	24,2%
Antwerpen	38,0%	38,6%	38,5%	38,5%	38,6%	41,3%	42,0%	41,5%	41,6%
Brugge	27,8%	27,4%	27,4%	28,1%	28,5%	28,5%	28,4%	29,1%	29,2%
Genk	25,3%	25,5%	26,2%	27,5%	27,9%	27,1%	27,0%	27,0%	26,5%
Gent	35,1%	35,5%	36,7%	37,0%	35,2%	35,6%	37,2%	37,9%	37,5%
Hasselt	19,9%	20,0%	20,6%	21,8%	22,1%	22,0%	22,1%	22,3%	22,4%
Kortrijk	26,9%	27,2%	26,8%	26,7%	27,0%	27,5%	27,7%	27,9%	27,9%
Leuven	29,7%	29,8%	29,1%	29,2%	29,5%	29,9%	30,4%	30,7%	30,8%
Mechelen	23,0%	23,2%	23,8%	23,7%	23,4%	24,6%	25,3%	25,4%	25,4%
Oostende	37,6%	36,9%	36,5%	36,9%	37,5%	37,7%	37,2%	37,9%	38,5%
Roeselare	32,1%	32,4%	32,3%	32,5%	32,4%	33,1%	33,7%	34,2%	34,5%
Sint-Niklaas	19,9%	20,1%	20,9%	21,0%	20,0%	20,6%	21,6%	21,8%	21,6%
Turnhout	17,5%	17,6%	17,8%	17,9%	17,8%	18,1%	18,8%	19,2%	19,1%
13 steden	26,9%	27,2%	26,8%	27,5%	27,9%	27,5%	27,7%	27,9%	27,9%
Vlaanderen	13,6%	13,7%	13,8%	13,8%	13,9%	14,2%	14,5%	14,7%	14,6%

Bron: Departement Omgeving, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Verharding, 2021, in %.

Bron: Departement Omgeving, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LAADPUNTEN VOOR ELEKTRISCHE WAGENS

Definitie

Aantal publieke laadpunten voor elektrische voertuigen per 10.000 inwoners op 1 januari van het jaar.

De gegevens over de laadpunten voor elektrische wagens worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.milieuvriendelijkevoertuigen.be/laadpalen>

Toelichting

Intentie 3.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad overspant het mobiliteitsnetwerk en -aanbod de hele stad. Op knooppunten ontmoeten verschillende vervoerssystemen elkaar zodat stadsbewoners en -gebruikers gemakkelijk kunnen overstappen van het ene vervoermiddel op het andere. Deze knooppunten zijn uitgerust met laadmogelijkheden voor elektrische wagens. Er zijn binnen de grenzen van wat ruimtelijk mogelijk is, geen hindernissen om ook elders in de stad laadpunten te voorzien, wat er mee voor kan zorgen dat het maken van een duurzame keuze voor een elektrische wagen aantrekkelijker wordt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Personenwagens, naar brandstoftype en Milieuvriendelijkheid van het wagenpark, naar eco-score,

Vaststellingen

In Vlaanderen zijn er in 2022 gemiddeld 11,4 laadpalen voor elektrische wagens per 10.000 inwoners. In de centrumsteden ligt dat aantal met 16,5 laadpalen per 10.000 inwoners een pak hoger. Uitschieters zijn Mechelen en Gent met respectievelijk 27,7 en 26,6 laadpalen per 10.000 inwoners. In 5 steden ligt dat aantal iets boven 17 laadpalen per 10.000 inwoners. Dat zijn de steden Kortrijk, Leuven, Hasselt, Brugge en Turnhout. In Aalst, Genk, Oostende en Roeselare schommelt dat aantal tussen iets meer dan 13 en 15 laadpalen per 10.000 inwoners. In Sint-Niklaas en Antwerpen ligt dat aantal het laagst. Daar zijn iets meer dan 10 laadpalen per 10.000 inwoners beschikbaar.

Ten opzichte van 2019 is het gemiddeld aantal laadpalen per 10.000 inwoners verdubbeld, zowel in Vlaanderen als in de centrumsteden. In de steden Antwerpen, Brugge, Genk, Gent, Leuven, Mechelen, Roeselare en Turnhout is er zelfs meer dan een verdubbeling.

Aandachtspunten

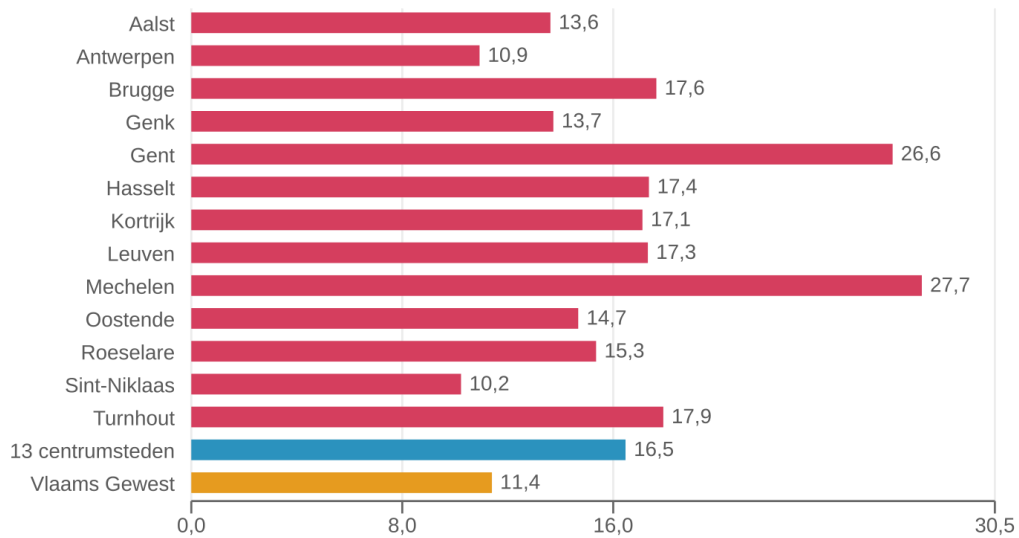
Tot eind 2019 zaten er onregelmatigheden in de gemeentenamen en hadden de data een ander format. Daarom is de tijdsreeks op gemeentelijk niveau pas sinds 2019 beschikbaar.

Laadpunten voor elektrische wagens, 2019-2022, in aantal per 10.000 inwoners.

	2019	2020	2021	2022
Aalst	11,0	10,4	13,8	13,6
Antwerpen	3,4	4,5	5,4	10,9
Brugge	7,8	10,2	16,1	17,6
Genk	5,9	6,8	11,2	13,7
Gent	11,8	14,5	18,6	26,6
Hasselt	10,7	10,7	13,7	17,4
Kortrijk	9,5	12,1	15,3	17,1
Leuven	8,2	8,4	14,7	17,3
Mechelen	12,7	16,2	25,9	27,7
Oostende	9,4	9,1	15,1	14,7
Roeselare	6,7	6,8	10,8	15,3
Sint-Niklaas	9,8	8,7	9,6	10,2
Turnhout	7,2	12,1	14,4	17,9
13 steden	7,7	9,1	12,5	16,5
Vlaanderen	6,0	6,7	9,2	11,4

Bron: Departement Omgeving, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Laadpunten voor elektrische wagens, 2022, in aantal per 10.000 inwoners.

Bron: Departement Omgeving, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

ENERGIESCORE (EPC) BESTAANDE WONINGEN

Definitie

Het gemiddelde energieverbruik voor bestaande residentiële gebouwen in de stad uitgedrukt in een kengetal (in kWh/m²) weergegeven op een energieprestatiecertificaat (EPC). Het kengetal is de berekende energiescore van de woning. Hoe lager dit kengetal is, hoe energiezuiniger de woning.

Een energieprestatiecertificaat is sinds 2008 verplicht bij het verkopen of verhuren van bestaande woningen en appartementen en is 10 jaar geldig. Op basis van de energiescore krijgt het gebouw een energielabel toegekend:

A+: minder dan 0 kWh/m² per jaar

A: tussen 0 en 100

B: tussen 100 en 200

C: tussen 200 en 300

D: tussen 300 en 400

E: tussen 400 en 500

F: hoger dan 500 kWh/m² per jaar

De gegevens over het EPC worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 3.5 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad voldoen woningen aan bouwtechnische en energetische kwaliteitseisen. Bij vernieuwing of renovatie worden kwaliteitseisen voor efficiënt energiegebruik gehanteerd.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Energieverbruik, naar sector en Duurzaamheid van de woning.

Vaststellingen

De EPC-waarden van eengezinswoningen in de centrumsteden bestonden in 2023 uit 3,4% label A, 23% label B, bijna 28% label C, bijna 18% label D, 10% label E en bijna 18% label F. In Vlaanderen ligt het aandeel eengezinswoningen met een EPC-waarde met label F hoger (+4,9ppt) en met EPC-waarde B (-2,5ppt) en C (-2,4ppt) lager dan in de centrumsteden.

De EPC-waarden van appartementen in de centrumsteden bestonden in 2023 uit bijna 7% label A, 44% label B, 28% label C, 11% label D, 4% label E en bijna 5% label F. Deze verdeling komt min of meer overeen met de gemiddelde verdeling van de scores aan Vlaamse appartementen.

Het aandeel niet-energiezuinige eengezinswoningen met label E of F, bedraagt, in Aalst, Kortrijk, Sint-Niklaas en Genk meer dan 30% (tussen 32% en 37%) en in de overige steden minder dan 30% (tussen 23% en 29%).

Het aandeel niet-energiezuinige appartementen met label E of F, situeert zich tussen 5% (Turnhout) en 12% (Genk) in de centrumsteden.

Hogere EPC-waarden zijn sinds 2013 gedaald in aandeel en lagere EPC-waarden zijn gestegen, al gaat deze evolutie sterker op voor eengezinswoningen dan appartementen. In Vlaanderen is er een gelijkaardige evolutie aan de gang. Details daarover zijn terug te vinden via [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

Aandachtspunten

Het betreft woningen, waarvoor in 2023 een EPC werd ingediend, omdat ze verhuurd of verkocht werden en er geen geldig EPC meer was.

Bij de opmaak van het EPC wordt gerekend met een standaardverbruik en een standaardklimaat dat voor alle wooneenheden hetzelfde is. Door te werken met standaarden is het mogelijk om de energiezuinigheid van verschillende woningen en appartementen te vergelijken.

Sinds 2009 werd de methodiek meermaals aangepast en verfijnd (in 2013, 2017 en 2019). Deze wijzigingen aan de achterliggende berekeningen kunnen leiden tot een andere energiescore. De wijzigingen zijn nodig om de rekenmethodiek te verfijnen en af te stemmen op meerdere regelgevingen.

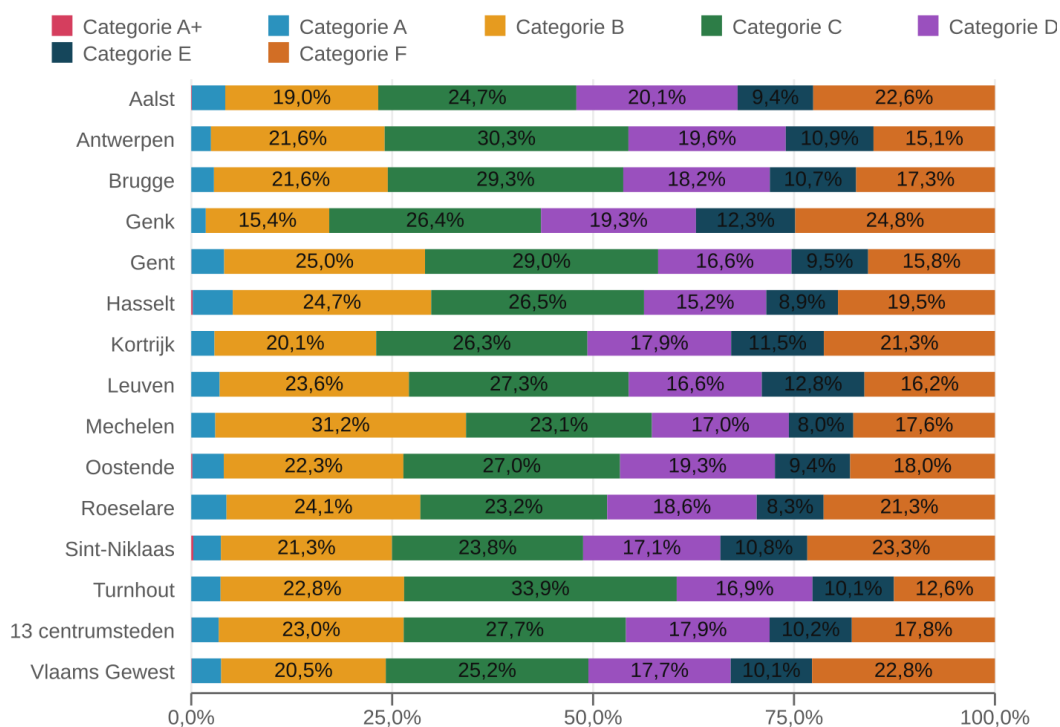
Het energielabel en de energiescore houden geen rekening met het verbruikersgedrag of de gezinssamenstelling en kan dus in de realiteit afwijken van het verbruik op de elektriciteitsfactuur. Typisch wordt er pas gerenoveerd na aankoop van een woning. Het EPC wordt daarbij zelden vernieuwd en blijft in de databank zitten. De EPC-databank is daarom geen perfect representatieve weergave van de energieprestaties van het woningenpark.

Energiescores per label voor bestaande residentiële gebouwen: eengezinswoningen, 2023, %.

	A+	A	B	C	D	E	F
Aalst	0,1%	4,2%	19,0%	24,7%	20,1%	9,4%	22,6%
Antwerpen	-	2,5%	21,6%	30,3%	19,6%	10,9%	15,1%
Brugge	-	2,8%	21,6%	29,3%	18,2%	10,7%	17,3%
Genk	-	1,8%	15,4%	26,4%	19,3%	12,3%	24,8%
Gent	0,0%	4,1%	25,0%	29,0%	16,6%	9,5%	15,8%
Hasselt	0,2%	5,0%	24,7%	26,5%	15,2%	8,9%	19,5%
Kortrijk	-	2,9%	20,1%	26,3%	17,9%	11,5%	21,3%
Leuven	-	3,5%	23,6%	27,3%	16,6%	12,8%	16,2%
Mechelen	-	3,0%	31,2%	23,1%	17,0%	8,0%	17,6%
Oostende	0,1%	3,9%	22,3%	27,0%	19,3%	9,4%	18,0%
Roeselare	-	4,4%	24,1%	23,2%	18,6%	8,3%	21,3%
Sint-Niklaas	0,3%	3,4%	21,3%	23,8%	17,1%	10,8%	23,3%
Turnhout	-	3,6%	22,8%	33,9%	16,9%	10,1%	12,6%
13 steden	0,0%	3,4%	23,0%	27,7%	17,9%	10,2%	17,8%
Vlaanderen	0,1%	3,7%	20,5%	25,2%	17,7%	10,1%	22,8%

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Energiescores per label voor bestaande residentiële gebouwen: eengezinswoningen, 2023, in %.

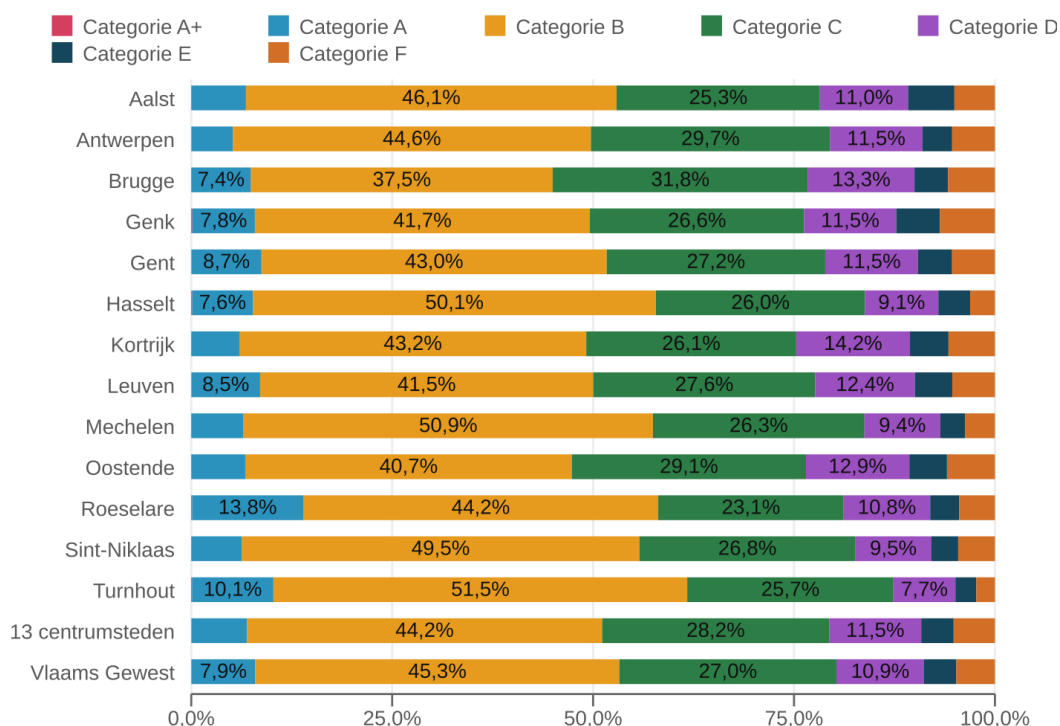
Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Energiescores per label voor bestaande residentiële gebouwen: appartementen, 2023, in %.

	A+	A	B	C	D	E	F
Aalst	-	6,8%	46,1%	25,3%	11,0%	5,8%	5,0%
Antwerpen	0,0%	5,2%	44,6%	29,7%	11,5%	3,7%	5,3%
Brugge	-	7,4%	37,5%	31,8%	13,3%	4,2%	5,8%
Genk	0,1%	7,8%	41,7%	26,6%	11,5%	5,4%	6,9%
Gent	0,0%	8,7%	43,0%	27,2%	11,5%	4,2%	5,3%
Hasselt	0,1%	7,6%	50,1%	26,0%	9,1%	4,0%	3,1%
Kortrijk	-	6,0%	43,2%	26,1%	14,2%	4,8%	5,8%
Leuven	0,0%	8,5%	41,5%	27,6%	12,4%	4,7%	5,3%
Mechelen	-	6,5%	50,9%	26,3%	9,4%	3,1%	3,7%
Oostende	-	6,7%	40,7%	29,1%	12,9%	4,7%	6,0%
Roeselare	0,1%	13,8%	44,2%	23,1%	10,8%	3,6%	4,5%
Sint-Niklaas	-	6,3%	49,5%	26,8%	9,5%	3,3%	4,6%
Turnhout	0,1%	10,1%	51,5%	25,7%	7,7%	2,6%	2,3%
13 steden	0,0%	6,9%	44,2%	28,2%	11,5%	4,0%	5,1%
Vlaanderen	0,0%	7,9%	45,3%	27,0%	10,9%	4,0%	4,8%

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Energiescores per label voor bestaande residentiële gebouwen: appartementen, 2023, in %.

Bron: Vlaams Energie- en Klimaatagentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

INZETTEN OP KLIMAATVRIENDELIJKE INVESTERINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat de stad meer moet inzetten op klimaatvriendelijke investeringen: ondersteuning renovatie woningen, groepsaankopen, windmolens.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'In welke mate vind je dat jouw stad moet inzetten op klimaatvriendelijke investeringen?

- (1) ondersteuning renovatie woningen
- (2) groepsaankopen en (3) windmolens'.

Respondenten konden antwoorden met 'de stad moet hier meer op inzetten', 'de stad zet hier al voldoende op in', 'de stad moet hier minder op inzetten' en 'geen mening'. Wie op 2 van de 3 vragen antwoordde met 'de stad moet hier meer op inzetten', werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 3.5, 4.1 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad voldoen woningen aan bouwtechnische en energetische kwaliteitseisen, beschikken over basiscomfort en over voldoende leefbare oppervlakte. Bij vernieuwing of renovatie worden kwaliteitseisen voor efficiënt energie- en watergebruik gehanteerd. Binnen de grenzen van wat ruimtelijk mogelijk is, zijn er geen hinderpalen voor een meer ecologische, klimaatneutrale en duurzame samenleving. Er is ruimte om lokaal in duurzame energieproductie zoals windenergie te voorzien. Kleinschalige bottom-up energie-initiatieven die mobiliserend kunnen worden, zoals groepsaankopen, worden ondersteund.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Energieverbruik, naar sector, Duurzaamheid van de woning, Renovatie-intentie, CO₂-emissies per

sector, CO₂-emissies door verwarming huishoudens.

Vaststellingen

In 2023 vindt gemiddeld 30% van de inwoners van de centrumsteden dat de stad meer moet inzetten op klimaatvriendelijke investeringen. In Vlaanderen ligt dat aandeel net iets lager, 28%.

Wat het ondersteunen van de renovatie van woningen betreft, vindt gemiddeld 40% van de inwoners van de centrumsteden dat de stad daar meer moet op inzetten. 45% heeft hierover geen mening. Koploper is Gent: daar vindt 44% van de inwoners dat de stad meer moet inzetten op het ondersteunen van de renovatie van woningen. Ook in Hasselt, Antwerpen, Brugge, Leuven en Aalst vinden 4 op 10 inwoners dat de stad dat meer moet doen. In de overige steden zijn meer dan 3 op 10 inwoners het daarmee eens.

Wat groepsaankopen betreft, vindt gemiddeld 28% van de inwoners van de centrumsteden dat de stad daar meer moet op inzetten. 58% heeft hierover geen mening. De verschillen tussen de steden zijn beperkt. De percentages liggen tussen 29% (Brugge, Gent, Leuven) en 23% (Oostende).

Wat windmolens betreft, vindt gemiddeld 27% van de inwoners van de centrumsteden dat de stad daar meer moet op inzetten. 58% heeft hierover geen mening. Ook hiervoor zijn de verschillen tussen de steden beperkt. De percentages liggen tussen 31% (Hasselt) en 21% (Roeselare).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

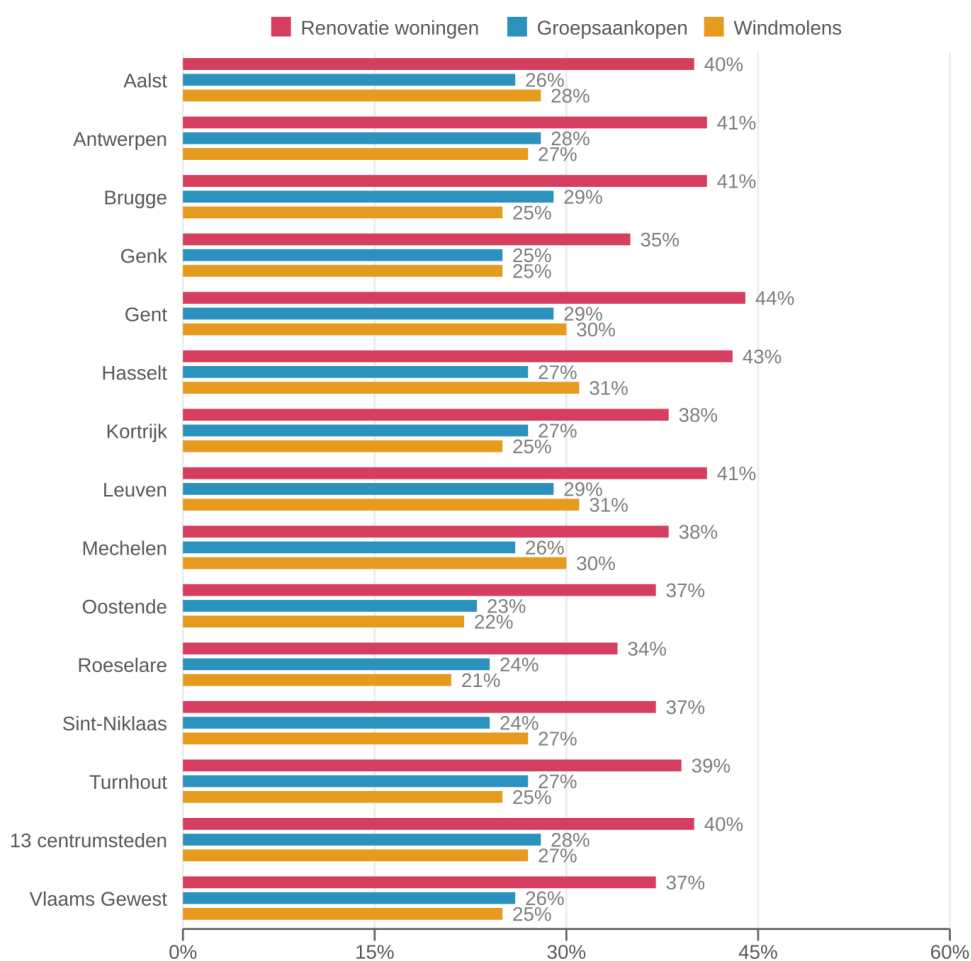
Let op: bij deze indicator heeft bijna de helft van de respondenten 'geen mening' geantwoord.

Meer inzetten op klimaatvriendelijke investeringen door de stad, 2023, in %.

	Meer inzetten globaal	Ondersteuning renovatie woningen	Groepsaankopen	Windmolens
Aalst	30%	40%	26%	28%
Antwerpen	32%	41%	28%	27%
Brugge	31%	41%	29%	25%
Genk	27%	35%	25%	25%
Gent	33%	44%	29%	30%
Hasselt	32%	43%	27%	31%
Kortrijk	28%	38%	27%	25%
Leuven	31%	41%	29%	31%
Mechelen	29%	38%	26%	30%
Oostende	26%	37%	23%	22%
Roeselare	24%	34%	24%	21%
Sint-Niklaas	28%	37%	24%	27%
Turnhout	29%	39%	27%	25%
13 steden	30%	40%	28%	27%
Vlaanderen	28%	37%	26%	25%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Meer inzetten op klimaatvriendelijke investeringen door de stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERLEDDING OPENBARE VERLICHTING

Definitie

Aandeel (%) LED-verlichting in de openbare verlichting.

De gegevens van de verledning openbare verlichting worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.lokaalklimaatpact.be/doelstellingen/verledning/verledning-openbare-verlichting>

Situering

Intentie 3.5 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad is de kwaliteit van de verlichtingsinfrastructuur hoogwaardig en energie-efficiënt.

Deze indicator kan men lezen samen met:

Energieverbruik, naar sector.

Vaststellingen

In 2022 is 30,2% van de openbare verlichting in de centrumsteden LED-verlichting. In 2015 was dat aandeel nog 2,5%. Sindsdien kent de verledning in alle centrumsteden een gestage stijging.

Koplopers zijn Mechelen en Aalst. Het aandeel LED-verlichting in Mechelen bedraagt 58,5% en in Aalst 55,2% in 2022. In Hasselt, Leuven en Roeselare is dat aandeel 30% en meer. In de overige steden ligt het aandeel LED-verlichting tussen 21% en 28,6%. De kleinste aandelen vinden we terug in Gent (21%), Kortrijk (23,9%) en Oostende (25,2%).

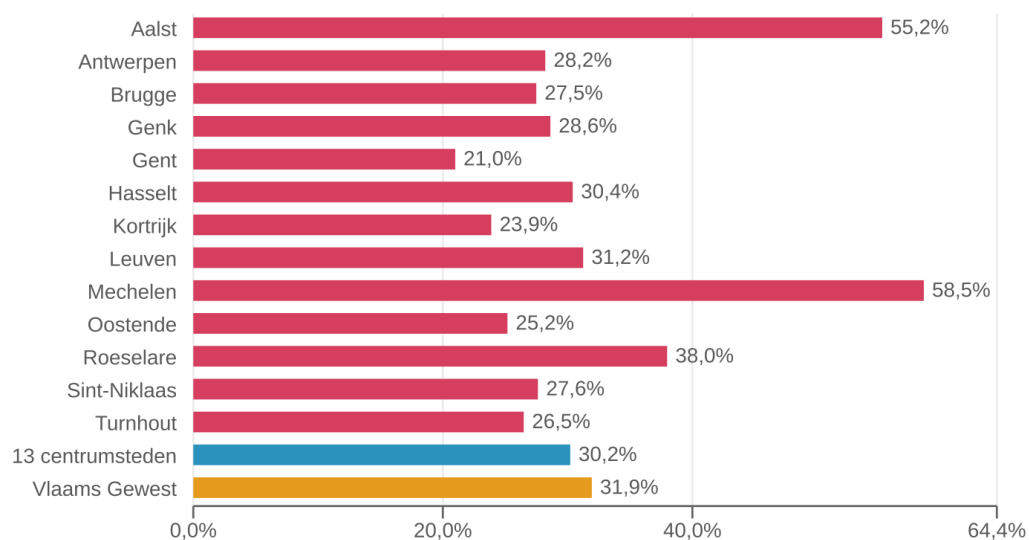
Ook in Vlaanderen is het aandeel LED-verlichting in de openbare verlichting gestaag vergroot, tot gemiddeld 31,9% in 2022. Dat aandeel is groter dan gemiddeld in de steden. In de periode 2015-2021 was het aandeel in de centrumsteden hoger dan gemiddeld in Vlaanderen.

Verlidding openbare verlichting, 2015-2022, in %.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	4,9%	15,3%	20,5%	24,6%	34,2%	35,9%	46,7%	55,2%
Antwerpen	2,6%	5,1%	8,3%	13,3%	17,3%	19,7%	26,0%	28,2%
Brugge	0,7%	1,6%	2,7%	5,2%	6,8%	10,1%	22,9%	27,5%
Genk	2,7%	5,2%	9,3%	11,7%	14,3%	19,2%	24,0%	28,6%
Gent	1,3%	4,6%	10,5%	11,8%	14,4%	16,0%	19,3%	21,0%
Hasselt	3,2%	3,3%	3,8%	5,7%	6,1%	12,6%	29,4%	30,4%
Kortrijk	0,7%	1,7%	2,8%	5,9%	10,3%	15,8%	22,3%	23,9%
Leuven	3,0%	4,3%	6,9%	10,8%	13,2%	21,5%	29,3%	31,2%
Mechelen	7,3%	8,7%	10,7%	24,0%	38,9%	51,0%	56,9%	58,5%
Oostende	1,2%	2,6%	5,8%	9,9%	13,7%	17,1%	23,9%	25,2%
Roeselare	3,6%	5,5%	9,6%	20,0%	26,1%	29,4%	35,2%	38,0%
Sint-Niklaas	4,2%	5,5%	9,7%	16,3%	22,1%	22,9%	24,8%	27,6%
Turnhout	2,2%	2,8%	5,5%	8,5%	14,7%	17,3%	23,1%	26,5%
13 steden	2,5%	4,9%	8,1%	12,3%	16,6%	20,4%	27,5%	30,2%
Vlaanderen	1,4%	2,7%	4,9%	8,4%	12,9%	19,3%	28,2%	31,9%

Bron: LEKP, Fluvius, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Verlidding openbare verlichting, 2022, in %.

Bron: LEKP, Fluvius, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

RESTAFVAL

Definitie

Totale hoeveelheid restafval, uitgedrukt in kilogram per inwoner.

Het restafval is het huishoudelijk afval exclusief het selectief ingezameld afval en omvat het huis-aan-huis ingezamelde huisvuil, het grofvuil dat huis-aan-huis en op het containerpark wordt ingezameld, en het gemeentevuil. Hierbij nemen we het aantal inwoners op 1 januari van het jaar x+1.

De gegevens over het restafval worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.ovam.be/afval-materialen/huishoudelijk-afval-en-lokale-besturen/inventarisatie-huishoudelijke-afvalstoffen>

Toelichting

Intentie 4.3: In een leefbare en duurzame stad wordt ecologisch gedrag gestimuleerd. Het maken van duurzame keuzes is aantrekkelijk, gemakkelijk en sociaal ingebed, zoals het hergebruik en herstel van goederen in repaircafés, kringloopwinkels, circulaire economie. Grondstoffen en materialen worden op een duurzame manier gebruikt en efficiënter ingezet. Via preventie, hergebruik, recyclage, verwerking en berging wordt de afvalberg verkleind. De resterende afval wordt op een duurzame en lokale manier verwerkt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Milieubewust handelen en Tevredenheid over huisvuilvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2021 bedraagt de gemiddelde hoeveelheid restafval in Vlaanderen 140 kg per inwoner, in de centrumsteden ligt dat met 173 kg per inwoner hoger. Oostende, Brugge en Antwerpen zijn met meer dan 200 kg per inwoner de uitschieters. In Leuven, Turnhout, Sint-Niklaas, Aalst, Hasselt en Genk ligt die hoeveelheid per inwoner een pak lager dan gemiddeld in de centrumsteden en ook lager dan gemiddeld in Vlaanderen. In Kortrijk, Mechelen en Roeselare is de gemiddelde hoeveelheid hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, maar lager dan gemiddeld in de centrumsteden. In Gent ligt de hoeveelheid restafval per inwoner net boven het stedelijk gemiddelde.

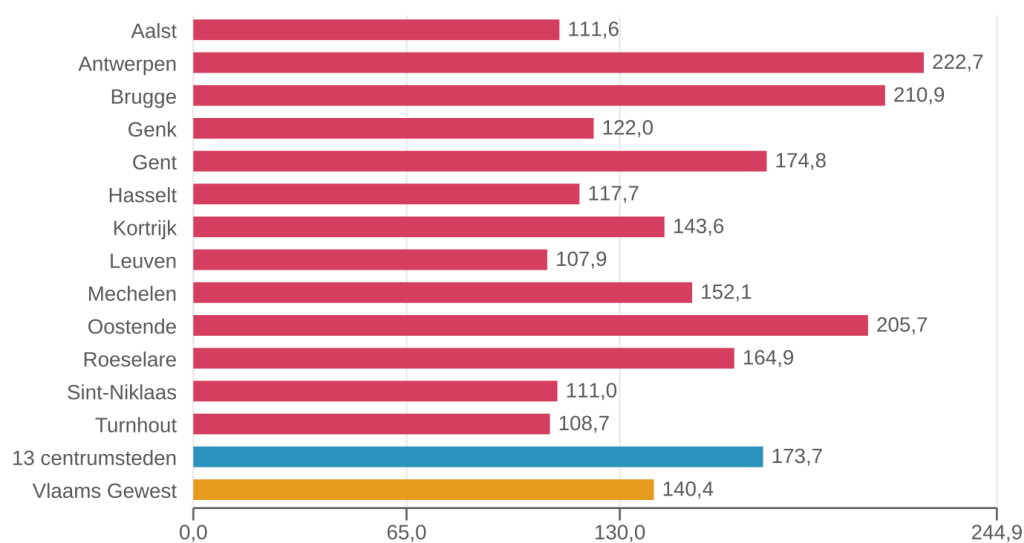
Ten opzichte van 2013 is de hoeveelheid restafval per inwoner in Vlaanderen gedaald (gemiddeld -18,5 kg per inwoner). Ook in de centrumsteden is de hoeveelheid restafval per inwoner in die periode gedaald (gemiddeld -24,5 kg per inwoner). Die daling is groter dan het Vlaams gemiddelde. In een aantal steden is die daling groter dan het stedelijk gemiddelde. Dat is het geval in Turnhout (-26,6kg), Antwerpen (-30 kg), Kortrijk (-51,6 kg) en Sint-Niklaas (-67kg).

Restafval, 2013-2021, in kg per inwoner.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	122,7	126,0	125,3	129,8	128,3	126,7	124,5	125,4	111,6
Antwerpen	252,7	266,3	234,2	241,4	237,8	231,2	225,5	225,8	222,7
Brugge	230,2	229,3	228,6	205,8	210,9	206,3	199,2	219,7	210,9
Genk	142,3	132,8	122,5	131,4	136,6	131,0	126,0	127,7	122,0
Gent	182,1	179,0	188,8	173,5	171,2	177,7	178,8	173,8	174,8
Hasselt	141,4	129,8	121,9	122,7	119,5	120,0	118,5	120,3	117,7
Kortrijk	195,2	195,5	192,4	192,3	152,7	150,3	147,5	153,8	143,6
Leuven	137,0	130,3	127,2	123,7	109,5	108,2	106,4	109,2	107,9
Mechelen	170,8	168,2	162,7	160,9	157,1	156,3	154,8	158,8	152,1
Oostende	212,6	211,7	188,4	217,9	213,9	224,1	212,7	203,1	205,7
Roeselare	172,1	169,8	169,1	172,0	168,3	168,1	163,0	169,2	164,9
Sint-Niklaas	178,0	180,4	175,4	187,1	172,7	171,6	131,4	98,6	111,0
Turnhout	135,3	147,0	113,3	105,2	104,5	108,6	102,1	112,2	108,7
13 steden	198,2	201,0	188,7	188,9	183,8	182,3	176,7	176,8	173,7
Vlaanderen	158,6	155,4	151,2	150,0	145,6	145,5	143,5	147,2	140,4

Bron: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Restafval, 2021, in kg per inwoner.

Bron: Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER HUISVUILVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de huisvuilvoorzieningen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: huisvuilvoorzieningen (recyclagepark/ containerpark, huisvuilophaling, ...)?' .

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: In een leefbare en duurzame stad zijn de huisvuilvoorzieningen afgestemd op de vraag. Tevredenheid geeft een beeld van de mate waarin inwoners vinden dat die afstemming gerealiseerd wordt.

Deze indicator kan men samen lezen met:
Milieubewust handelen en Restafval.

Vaststellingen

In 2023 is 79% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de huisvuilvoorzieningen. In Vlaanderen ligt die tevredenheid hoger, 83%.

In 9 steden is 80% en meer tevreden over de huisvuilvoorzieningen. Koploper is Roeselare: daar is 89% tevreden. In Brugge en Hasselt 86%. Genk, Oostende, Kortrijk en Antwerpen tekenen de laagste tevredenheidsscores op: daar zijn 7 op 10 inwoners tevreden over de huisvuilvoorzieningen.

In de periode 2011-2023 tonen de steden een wisselend beeld: een toename, een afname, status quo. In Genk kent de tevredenheid een opvallende daling in 2014 en 2023, in Kortrijk in 2020.

Ten opzichte van 2011 nam de tevredenheid toe in Mechelen (+5ppt), Roeselare (+6ppt), Aalst en Turnhout (+7ppt) en Sint-Niklaas (+8ppt).

In een aantal andere steden is de tevredenheid ten opzichte van 2011 opvallend afgenomen. Dat is het geval in Genk (-20ppt), Kortrijk (-12ppt), Oostende (-11ppt) en in mindere mate in Hasselt (-5ppt).

Aandachtspunten

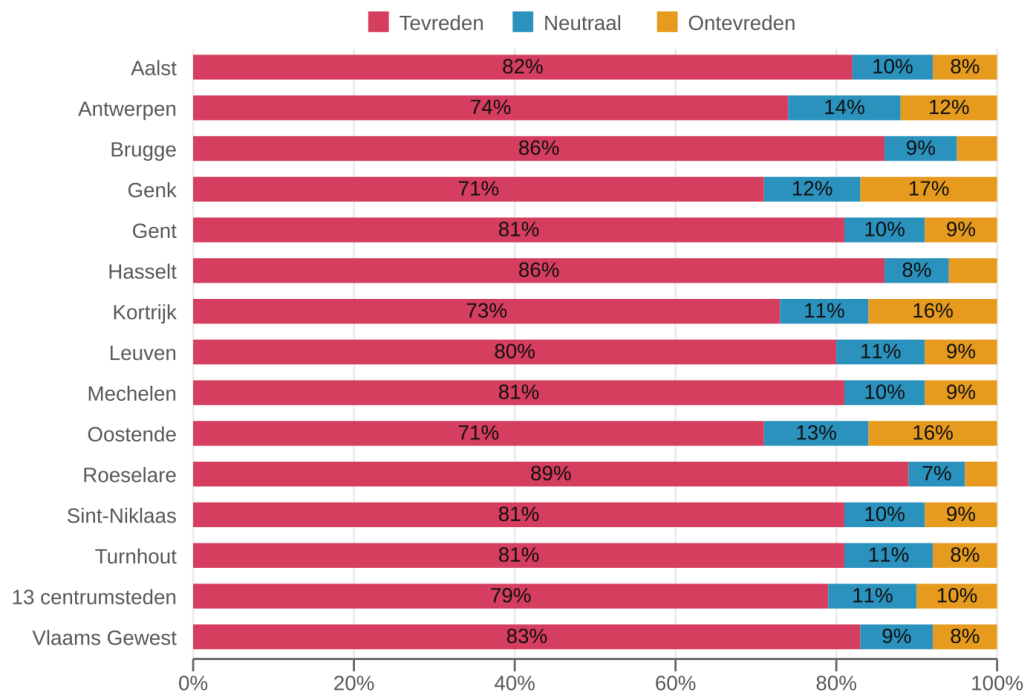
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over huisvuilvoorzieningen, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	75%	81%	83%	83%	82%
Antwerpen	76%	77%	74%	72%	74%
Brugge	86%	86%	88%	86%	86%
Genk	91%	79%	86%	85%	71%
Gent	80%	86%	85%	81%	81%
Hasselt	91%	87%	83%	86%	86%
Kortrijk	85%	90%	90%	66%	73%
Leuven	81%	80%	82%	82%	80%
Mechelen	76%	83%	85%	80%	81%
Oostende	82%	85%	78%	70%	71%
Roeselare	83%	85%	85%	87%	89%
Sint-Niklaas	73%	71%	78%	81%	81%
Turnhout	74%	79%	73%	78%	81%
13 steden	80%	82%	81%	78%	79%
Vlaanderen	-	-	83%	82%	83%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over huisvuilvoorzieningen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

KRAANWATERVERBRUIK, PER GEZINSGROOTTE

Definitie

Gemiddelde kraanwaterverbruik per gezinsgrootte, in m³

Het gemiddelde kraanwaterverbruik wordt berekend aan de hand van de door de waterbedrijven uitgestuurde waterfacturen. Deze data zijn verzameld in de Waterboeken. Enkel positieve facturen die betrekking hebben op een facturatieperiode tussen 10 en 14 maanden, met 1 wooneenheid en berekend met een progressieve tariefstructuur zijn meegenomen in de berekening. Deze selectie vertegenwoordigt 74% van alle huishoudelijke records.

De gegevens over het gemiddeld kraanwaterverbruik worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.vmm.be/data/gemeente-in-cijfers>

Toelichting

Intentie 4.3: In een leefbare en duurzame stad wordt water op een duurzame manier beheerd. Dit betekent onder meer dat het aanwezige water, waaronder regenwater, zoveel mogelijk wordt vastgehouden en opgeslagen. Alle actoren, waaronder huishoudens, zetten zich actief in om het drinkwatergebruik te minimaliseren en hemelwater maximaal in te zetten. Afvalwater wordt volgens duurzame methodes gezuiverd.

Deze indicator kan men lezen samen met:

Milieubewust handelen, Uitvoeringsgraad riolering en Zuiveringsgraad riolering.

Vaststellingen

Het gemiddeld kraanwaterverbruik in 2022 in de huishoudens van de centrumsteden bedroeg 37,6m³ bij één gezinslid, 62,7m³ bij twee gezinsleden, 89 m³ bij drie gezinsleden, 107,7m³ bij vier gezinsleden, 129,3m³ bij vijf gezinsleden. In Vlaanderen ligt dat gemiddelde per gezinsgrootte lager.

Het gemiddeld kraanwaterverbruik is het hoogst in Antwerpen met 48,6m³ bij huishoudens met één gezinslid en 152,6m³ bij huishoudens met vijf gezinsleden en het laagst in Roeselare met 30,7m³ bij huishoudens met één gezinslid en 101,7m³ bij huishoudens met vijf gezinsleden. In Roeselare, Kortrijk, Oostende en Brugge verbruiken ze gemiddeld minder dan het gemiddelde in zowel de centrumsteden als in het Vlaams Gewest.

Ten opzichte van 2019 is het gemiddeld kraanwaterverbruik per gezinsgrootte gemiddeld in Vlaanderen vrijwel stabiel gebleven. Ook in de centrumsteden is dat het geval, met uitzondering van huishoudens met vijf gezinsleden, die een kleine stijging van het gemiddelde kraanwaterverbruik ten opzichte van 2019 optekenen.

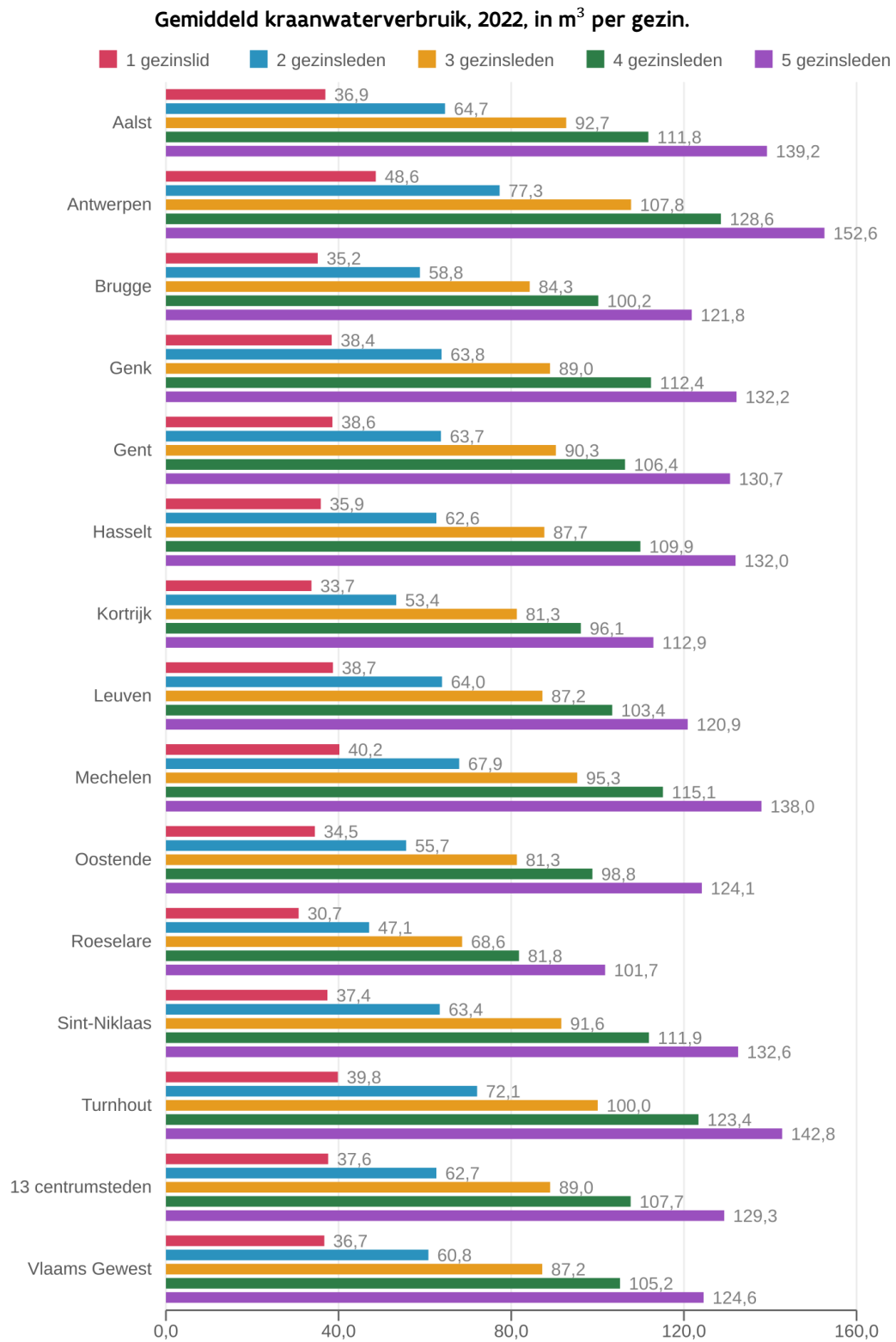
Aandachtspunten

Kraanwater is water gefactureerd door waterbedrijven aan huishoudelijke abonnees. Er worden dus geen andere soorten water of eigenwaterwinners in ogenschouw genomen.

Gemiddeld kraanwaterverbruik, 2019-2022, in m³ per gezin.

	2019					2022				
	1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.	1 pers.	2 pers.	3 pers.	4 pers.	5 pers.
Aalst	37,8	66,5	94,4	109,2	128,1	36,9	64,7	92,7	111,8	139,2
Antwerpen	50,6	79,8	109,8	130,2	152,7	48,6	77,3	107,8	128,6	152,6
Brugge	35,8	60,1	86,1	101,3	118,4	35,2	58,8	84,3	100,2	121,8
Genk	39,3	64,7	91,1	111,8	131,1	38,4	63,8	89,0	112,4	132,2
Gent	39,2	64,2	91,5	107,0	127,1	38,6	63,7	90,3	106,4	130,7
Hasselt	36,0	63,1	88,2	108,2	131,2	35,9	62,6	87,7	109,9	132,0
Kortrijk	34,7	56,1	82,0	98,0	114,4	33,7	53,4	81,3	96,1	112,9
Leuven	40,3	64,4	89,6	104,9	121,3	38,7	64,0	87,2	103,4	120,9
Mechelen	40,6	69,8	96,2	116,7	134,0	40,2	67,9	95,3	115,1	138,0
Oostende	32,6	54,4	79,9	94,8	111,5	34,5	55,7	81,3	98,8	124,1
Roeselare	30,2	48,4	69,5	83,8	101,9	30,7	47,1	68,6	81,8	101,7
Sint-Niklaas	37,2	62,6	89,5	108,4	127,6	37,4	63,4	91,6	111,9	132,6
Turnhout	40,6	73,1	103,6	122,1	141,9	39,8	72,1	100,0	123,4	142,8
13 steden	38,1	63,6	90,1	107,4	126,2	37,6	62,7	89,0	107,7	129,3
Vlaanderen	37,2	61,6	87,3	104,6	124,7	36,7	60,8	87,2	105,2	124,6

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

UITVOERINGSGRAAD RIOLERING

Definitie

De verhouding (%) tussen het totaal aantal inwoners dat op de riolering is aangesloten en het aantal maximaal gerioleerde inwoners, dit is het aantal inwoners dat door de gemeente bij de opmaak van de totaal rioleringsplannen voorzien werd om in de riolering te lozen.

Deze indicator is een uitdrukking van de vordering van de uitbouw van het rioleringsstelsel binnen de gemeente.

De gegevens over de uitvoeringsgraad van de riolering worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.vmm.be/data/riolerings-en-zuiveringsgraden>

Toelichting

Intentie 4.3 en 4.4: In een leefbare en duurzame stad wordt water op een duurzame manier beheerd. Dit betekent onder meer dat het aanwezige water, waaronder regenwater, zoveel mogelijk wordt vastgehouden en opgeslagen. Alle actoren, waaronder huishoudens, zetten zich actief in om het drinkwatergebruik te

minimaliseren en hemelwater maximaal in te zetten. Afvalwater wordt volgens duurzame methodes gezuiverd.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Zuiveringsgraad riolering, Milieubewust handelen en Gemiddeld waterverbruik, per gezinsgrootte.

Vaststellingen

In 2022 is gemiddeld in Vlaanderen 88,1% van de inwoners aangesloten op de riolering. In de centrumsteden is dat bij 96,6% van de inwoners het geval.

Met uitzondering van Sint-Niklaas (88,44%) zijn in alle andere centrumsteden meer dan 9 op 10 inwoners aangesloten op de riolering. In Genk, Oostende en Antwerpen is dat bijna 100%.

Ten opzichte van 2015 is er niet veel verschil, noch in Vlaanderen, noch in de centrumsteden. In Brugge, Kortrijk, Mechelen en Roeselare is er een kleine daling ten opzichte van 2015.

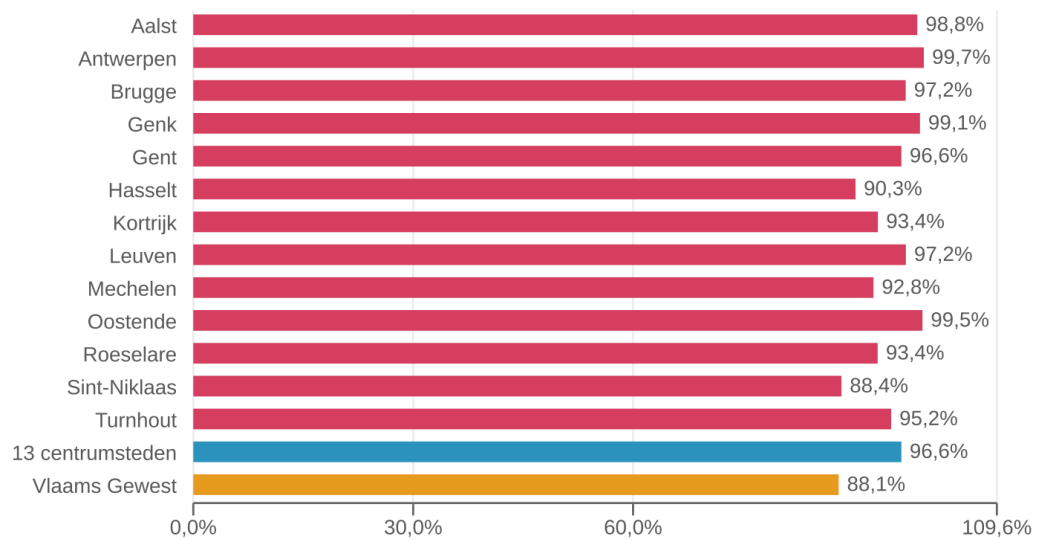
Aandachtspunten

De cijfers van het jaar 2017 ontbreken wegens niet aangeleverd.

Uitvoeringsgraad riolering, 2015-2022, in %.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	98,8%	98,9%	-	98,4%	98,0%	98,7%	98,8%	98,8%
Antwerpen	99,5%	99,5%	-	99,3%	98,7%	99,4%	99,7%	99,7%
Brugge	99,1%	99,1%	-	97,3%	96,2%	97,3%	97,3%	97,2%
Genk	99,4%	99,5%	-	98,9%	97,4%	99,1%	99,1%	99,1%
Gent	96,5%	96,6%	-	96,3%	94,8%	96,7%	96,6%	96,6%
Hasselt	89,0%	89,9%	-	89,2%	89,2%	89,9%	91,8%	90,3%
Kortrijk	94,2%	94,2%	-	92,8%	92,3%	93,6%	93,7%	93,4%
Leuven	96,5%	96,7%	-	97,0%	95,6%	97,2%	97,2%	97,2%
Mechelen	93,2%	93,2%	-	92,7%	91,9%	92,8%	92,9%	92,8%
Oostende	99,7%	99,7%	-	98,8%	97,7%	99,5%	99,5%	99,5%
Roeselare	94,7%	95,1%	-	92,2%	90,8%	93,2%	93,9%	93,4%
Sint-Niklaas	86,3%	86,6%	-	86,4%	85,8%	87,7%	88,6%	88,4%
Turnhout	95,2%	96,1%	-	94,2%	92,6%	95,0%	95,0%	95,2%
13 steden	96,5%	96,6%	-	96,3%	94,8%	96,7%	96,6%	96,6%
Vlaanderen	88,0%	88,4%	-	86,7%	86,3%	87,7%	88,3%	88,1%

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Uitvoeringsgraad riolering, 2022, in %.

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

ZUIVERINGSGRAAD RIOLERING

Definitie

Aandeel (%) inwoners aangesloten op een riolering, die lozen op een rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI).

De gegevens over de zuiveringsgraad riolering worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.vmm.be/data/riolerings-en-zuiveringsgraden>

Toelichting

Intentie 4.3 en 4.4: In een leefbare en duurzame stad wordt water op een duurzame manier beheerd. Dit betekent onder meer dat het aanwezige water, waaronder regenwater, zoveel mogelijk wordt vastgehouden en opgeslagen. Alle actoren, waaronder huishoudens, zetten zich actief in om het drinkwatergebruik te minimaliseren en hemelwater maximaal in te zetten. Afvalwater wordt volgens duurzame methodes gezuiverd.

Deze indicator kan men samen lezen met:

uitvoeringsgraad riolering, Milieubewust handelen en Gemiddeld waterverbruik, per gezinsgrootte.

Vaststellingen

In 2021 is in Vlaanderen 86% van de inwoners aangesloten op een riolering, die loost op een

rioolwaterzuiveringsinstallatie. In de centrumsteden is dat bij 96,1% van de inwoners het geval.

Met uitzondering van Sint-Niklaas (87,3%) en Kortrijk (88,5%) zijn in de andere centrumsteden meer dan 9 op 10 inwoners aangesloten op een riolering, die loost op een rioolwaterzuiveringsinstallatie. In Oostende en Antwerpen is dat bijna 100%.

Ten opzichte van 2013 is de zuiveringsgraad gestegen, zowel in Vlaanderen (gemiddeld +5,8ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld +3,9ppt). In een aantal steden is die stijging groter: in Roeselare (+4,1ppt), Sint-Niklaas (+5,5ppt), Kortrijk (+7,8ppt), Gent (+8,7ppt) en Hasselt (+12,6ppt).

Aandachtspunten

Het gaat om een theoretisch percentage wat betekent dat bij de berekening rekening gehouden wordt met een aantal veronderstellingen. Voor de berekening wordt verondersteld dat:

- wie in een straat woont met een riolering, daar ook op aangesloten is.
- wie op minder dan 50 meter van een riolering woont, daar op aangesloten is.

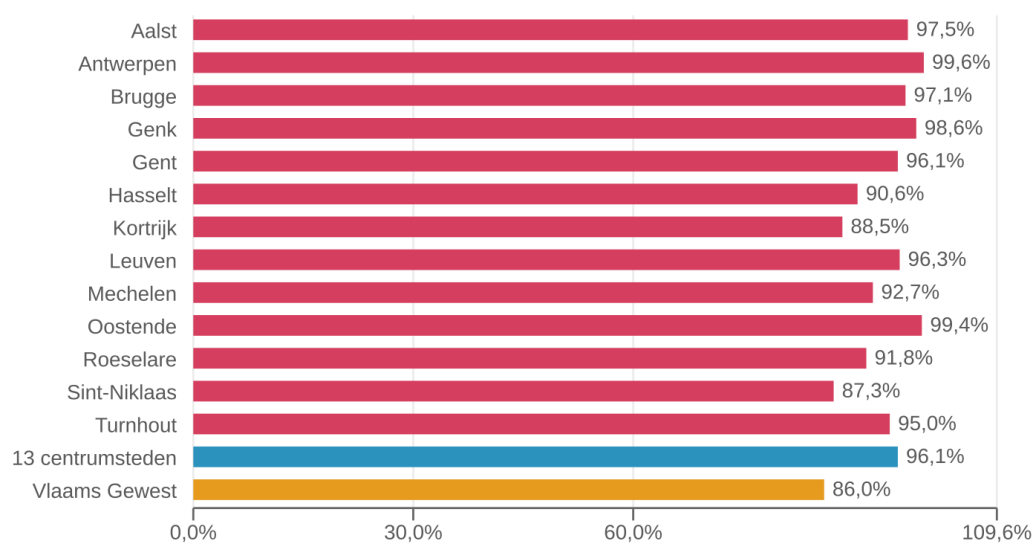
De cijfers van het jaar 2017 ontbreken wegens niet aangeleverd

Zuiveringsgraad riolering, 2013-2021, in %.

	2013	-	2015	2016	-	2018	2019	2020	2021
Aalst	94,3%	-	97,3%	98,3%	-	98,0%	97,7%	98,4%	97,5%
Antwerpen	99,0%	-	99,2%	99,2%	-	99,2%	98,6%	99,3%	99,6%
Brugge	95,2%	-	97,2%	97,0%	-	97,1%	96,0%	97,1%	97,1%
Genk	98,4%	-	99,2%	98,8%	-	98,8%	97,3%	99,0%	98,6%
Gent	87,4%	-	89,7%	89,9%	-	90,4%	92,1%	96,1%	96,1%
Hasselt	78,0%	-	88,4%	89,3%	-	89,0%	89,0%	89,7%	90,6%
Kortrijk	80,7%	-	69,4%	84,6%	-	84,2%	83,6%	85,2%	88,5%
Leuven	92,4%	-	94,6%	93,5%	-	95,5%	94,3%	95,9%	96,3%
Mechelen	91,6%	-	91,8%	91,8%	-	91,9%	91,4%	92,6%	92,7%
Oostende	98,7%	-	99,2%	99,1%	-	98,7%	97,5%	99,4%	99,4%
Roeselare	87,7%	-	88,7%	90,5%	-	91,3%	89,9%	92,1%	91,8%
Sint-Niklaas	81,8%	-	83,8%	84,2%	-	85,4%	84,8%	86,7%	87,3%
Turnhout	92,2%	-	94,1%	95,0%	-	94,2%	92,6%	95,0%	95,0%
13 steden	92,2%	-	94,1%	93,5%	-	94,2%	92,6%	95,9%	96,1%
Vlaanderen	80,2%	81,2%	82,4%	83,2%	-	83,9%	83,8%	85,4%	86,0%

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Zuiveringsgraad riolering, 2021, in %.

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LUCHTKWALITEIT: FIJN STOF

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat wordt blootgesteld aan fijnstof (PM_{2,5}) op jaarbasis, per concentratieklasse: 0-5, 5-10, 10-15, 15-20, >20 µg/m³.

De gegevens over de luchtkwaliteit worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.leefkwaliteitvlaanderen.be/>

Toelichting

Intentie 3.7 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad is de leefomgeving van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Daarbij zijn verschillende aspecten van belang zoals de luchtkwaliteit. Alle actoren, waaronder ondernemingen, beperken hun impact (CO₂, fijn stof...)

Deze indicator kan men samen lezen met:

Kwetsbare personen blootgesteld aan hittestress, Tevreedenheid over de buurt en Subjectieve gezondheid.

Vaststellingen

In 2021 werd 98,8% van de inwoners uit de centrumsteden blootgesteld aan een gemiddelde fijnstofconcentratie tussen de 10,6 en 15 µg/m³. De overige 1,2% van de bevolking werd blootgesteld aan een gemiddelde fijnstofconcentratie tussen de 5,1 en 10,5 µg/m³. In Vlaanderen lag de concentratie gemiddeld iets lager, tussen de 10,6 en 15 µg/m³ voor 82,8% van de bevolking en tussen de 5,1 en 10,5 µg/m³ voor 17,2% van de bevolking.

Tussen de steden zijn de verschillen niet erg groot. In Brugge, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout werd gemiddeld 100% van de inwoners blootgesteld aan een fijnstofconcentratie tussen

10,6 en 15 µg/m³. In Oostende en Mechelen is het aantal personen blootgesteld aan deze concentratie het laagst, nl. 94% en 94,3%. De rest van deze bevolking bevindt zich in een lagere categorie.

Ten opzichte van 2015 kent het aandeel inwoners voor wie de gemiddelde jaarconcentratie fijn stof tussen de 10,6 en 15 µg/m³ ligt een daling in het coronajaar 2020, gevolgd door een stijging in 2021. In de centrumsteden ligt dat gemiddelde in 2021 weer op het oude niveau. In het Vlaams Gewest ligt dat gemiddelde nog onder het vorige. Een ander opvallend gegeven is de daling van het aandeel inwoners met een fijnstofconcentratie boven 16 µg/m³ naar 0% vanaf 2019, zowel voor de centrumsteden als het Vlaams Gewest.

Aandachtspunten

De evolutie van het aantal mensen dat blootgesteld wordt aan te hoge concentraties fijn stof, wordt berekend via de RIO-interpolatietechniek. RIO schat de concentratie fijn stof op plaatsen waar niet gemeten wordt, op basis van de gemeten concentraties en het landgebruik. Er bestaat een relatie tussen luchtkwaliteit en landgebruik. Er is meer luchtvervuiling in gebieden met veel bewoning en verkeer (zoals steden) dan op plaatsen in bosrijke zones.

Door de resolutie van 4 x 4 km² die bij deze schatting gehanteerd wordt, zijn de blootstellingscijfers wellicht een onderschatting.

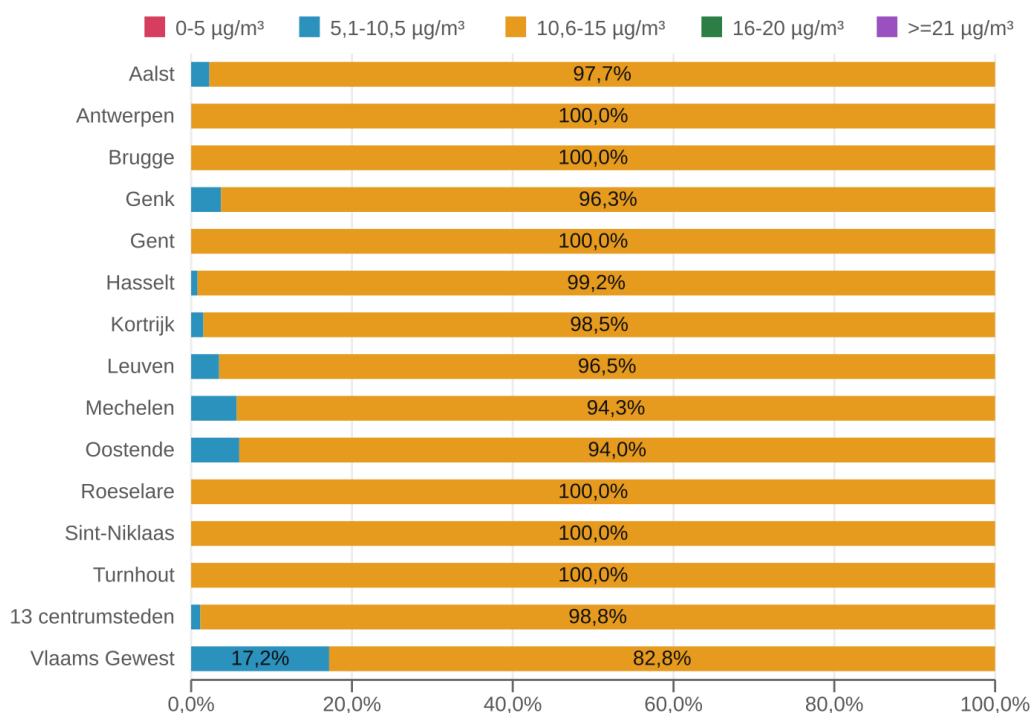
De Wereldgezondheidsorganisatie hanteert als jaaradvieswaarde een gemiddelde jaarconcentratie van maximaal 5 µg/m³. Bijna de volledige Vlaamse bevolking woont in een gebied waar die advieswaarde niet gehaald wordt.

Inwoners blootgesteld aan fijnstof (PM_{2,5}) op jaarbasis, per concentratieklasse, 2015-2021, in %.

	2015					2021				
	0-5 µg/m ³	5,1-10,5 µg/m ³	10,6-15 µg/m ³	16-20 µg/m ³	>=21 µg/m ³	0-5 µg/m ³	5,1-10,5 µg/m ³	10,6-15 µg/m ³	16-20 µg/m ³	>=21 µg/m ³
Aalst	0,0%	0,0%	95,7%	4,3%	0,0%	0,0%	2,3%	97,7%	0,0%	0,0%
Antwerpen	0,0%	0,0%	97,5%	2,5%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Brugge	0,0%	0,0%	99,7%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genk	0,0%	0,0%	99,9%	0,1%	0,0%	0,0%	3,7%	96,3%	0,0%	0,0%
Gent	0,0%	0,0%	96,9%	3,1%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Hasselt	0,0%	0,0%	99,5%	0,5%	0,0%	0,0%	0,8%	99,2%	0,0%	0,0%
Kortrijk	0,0%	0,0%	99,2%	0,8%	0,0%	0,0%	1,5%	98,5%	0,0%	0,0%
Leuven	0,0%	0,0%	99,4%	0,6%	0,0%	0,0%	3,5%	96,5%	0,0%	0,0%
Mechelen	0,0%	0,0%	98,5%	1,5%	0,0%	0,0%	5,7%	94,3%	0,0%	0,0%
Oostende	0,0%	0,0%	99,7%	0,2%	0,0%	0,0%	6,0%	94,0%	0,0%	0,0%
Roeselare	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Sint-Niklaas	0,0%	0,0%	97,3%	2,7%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Turnhout	0,0%	0,0%	99,3%	0,7%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
13 steden	0,0%	0,0%	98,1%	1,8%	0,0%	0,0%	1,2%	98,8%	0,0%	0,0%
Vlaanderen	0,0%	1,6%	97,6%	0,8%	0,0%	0,0%	17,2%	82,8%	0,0%	0,0%

Bron: Departement Omgeving, IRCEL, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Inwoners blootgesteld aan fijnstof (PM_{2,5}) op jaarbasis, per concentratieklasse, 2021, in %.

Bron: Departement Omgeving, IRCEL, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LUCHTKWALITEIT: STIKSTOF

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat wordt blootgesteld aan stikstofdioxide (NO₂) op jaarbasis, per hoeveelheid: 0-10, 11-20, 21-30, 31-40, >41 µg/m³.

De gegevens over de luchtkwaliteit worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.leefkwaliteitvlaanderen.be/>

Toelichting

Intentie 3.7 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad is de leefomgeving van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Daarbij zijn verschillende aspecten van belang zoals de luchtkwaliteit. Alle actoren, waaronder ondernemingen, beperken hun impact (CO₂, fijn stof...)

Deze indicator kan men samen lezen met:

Kwetsbare personen blootgesteld aan hittestress, Tevredenheid over de buurt en Subjectieve gezondheid.

Vaststellingen

In 2021 werd 29% van de bevolking uit de centrumsteden blootgesteld aan een concentratie stikstofdioxide tussen de 21 en 30 µg/m³. Het grootste deel van de bevolking (70,3%) werd blootgesteld aan een concentratie tussen de 11 en 20 µg/m³, en 0,2% werd blootgesteld aan een concentratie tussen de 0 en 10 µg/m³. In het Vlaams Gewest lagen de aandelen wat lager. Gemiddeld werd respectievelijk 7,8%, 82,5% en 9,6% van de bevolking blootgesteld aan stikstofdioxideconcentraties tussen 21 en 30 µg/m³, 11 en 20 µg/m³ en 0 en 10 µg/m³.

Op stedelijk niveau is de stikstofdioxideconcentratie, waaraan de inwoners blootgesteld zijn, gemiddeld het hoogst in Antwerpen en Gent. In Antwerpen wordt 73% van de inwoners blootgesteld aan een jaarconcentratie tussen 21 en 30 µg/m³ en 1,2% zelfs aan een concentratie tussen 31 en 40 µg/m³. Dit is ook relatief hoog in Gent. 27,1% van de inwoners werd blootgesteld aan een stikstofdioxideconcentratie tussen 21 en 30 µg/m³, en 0,5% aan een concentratie tussen 31 en 40 µg/m³. Bewoners die het meest blootgesteld worden aan een lagere stikstofconcentratie (11-20 µg/m³) bevinden zich vooral in Genk, Turnhout en Sint-Niklaas. Daar omvat deze groep meer dan 99% van de bevolking.

Ten opzichte van 2015 is het aandeel inwoners voor wie de jaargemiddelde stikstofconcentratie tussen 11 en 20 µg/m³ ligt, zeer sterk en gestaag gestegen. In 2021 daalt dit aandeel in de centrumsteden en stijgt het in het Vlaamse Gewest. Het omgekeerde kan worden vastgesteld voor het aandeel inwoners dat wordt blootgesteld aan een stikstofconcentratie tussen 21 en 30 µg/m³. Ook voor concentraties boven 30 µg/m³ is het aandeel inwoners gestaag gedaald.

Aandachtspunten

De NO₂-concentratie hangt sterk samen met de hoeveelheid wegverkeer.

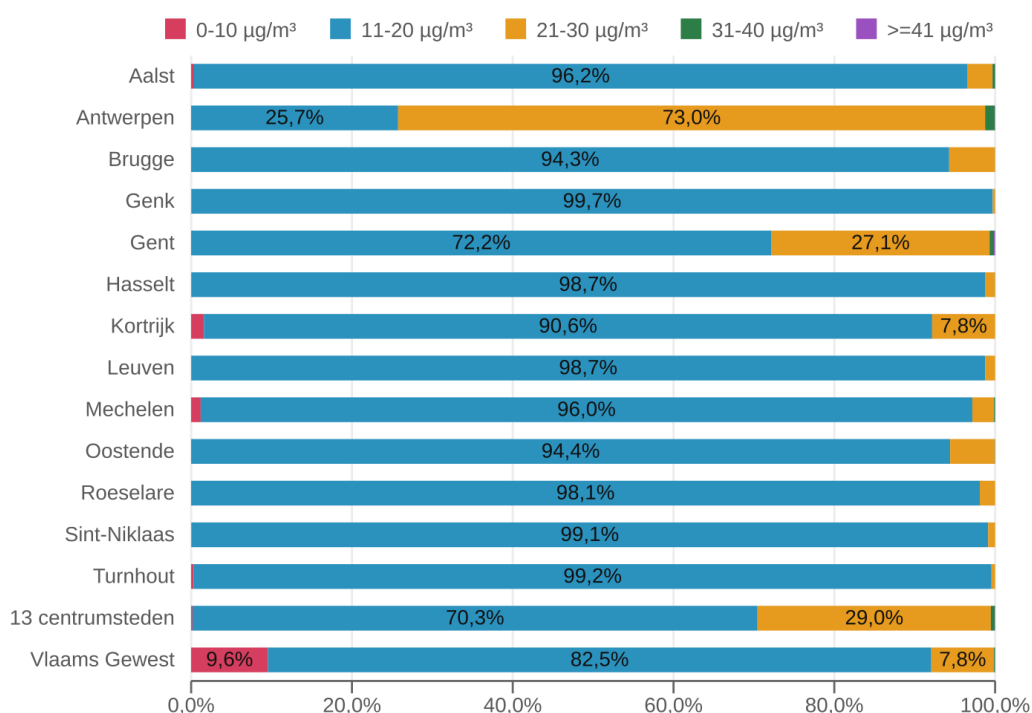
Ook voor stikstof hanteert de Wereldgezondheidsorganisatie als jaaradvieswaarde een gemiddelde jaarconcentratie van maximaal 10 µg/m³.

Inwoners blootgesteld aan stikstofdioxide op jaarbasis, per concentratieklasse, 2015–2021, in %.

	2015					2021				
	0-10 µg/m ³	11-20 µg/m ³	21-30 µg/m ³	31-40 µg/m ³	>=41 µg/m ³	0-10 µg/m ³	11-20 µg/m ³	21-30 µg/m ³	31-40 µg/m ³	>=41 µg/m ³
Aalst	0,0%	32,4%	57,5%	5,6%	4,5%	0,4%	96,2%	3,2%	0,3%	0,0%
Antwerpen	0,0%	0,1%	36,7%	58,6%	4,6%	0,0%	25,7%	73,0%	1,2%	0,0%
Brugge	0,0%	23,6%	74,2%	1,4%	0,7%	0,0%	94,3%	5,7%	0,0%	0,0%
Genk	0,0%	64,1%	35,3%	0,3%	0,2%	0,0%	99,7%	0,3%	0,0%	0,0%
Gent	0,0%	6,1%	84,3%	7,2%	2,4%	0,0%	72,2%	27,1%	0,5%	0,1%
Hasselt	0,0%	38,7%	58,7%	1,8%	0,9%	0,0%	98,7%	1,2%	0,0%	0,0%
Kortrijk	0,0%	16,8%	80,6%	1,8%	0,8%	1,6%	90,6%	7,8%	0,0%	0,0%
Leuven	0,0%	19,8%	78,4%	1,2%	0,6%	0,0%	98,7%	1,2%	0,0%	0,0%
Mechelen	0,0%	8,7%	87,0%	2,7%	1,7%	1,2%	96,0%	2,7%	0,1%	0,0%
Oostende	0,0%	30,7%	65,8%	1,9%	1,7%	0,0%	94,4%	5,6%	0,0%	0,0%
Roeselare	0,0%	62,3%	35,1%	2,1%	0,5%	0,0%	98,1%	1,9%	0,0%	0,0%
Sint-Niklaas	0,0%	51,3%	45,9%	1,9%	1,0%	0,0%	99,1%	0,9%	0,0%	0,0%
Turnhout	0,0%	53,2%	45,2%	1,1%	0,6%	0,3%	99,2%	0,5%	0,0%	0,0%
13 steden	0,0%	18,7%	58,0%	20,8%	2,5%	0,2%	70,3%	29,0%	0,5%	0,0%
Vlaanderen	0,1%	62,8%	29,7%	6,4%	1,0%	9,6%	82,5%	7,8%	0,1%	0,0%

Bron: Departement Omgeving, IRCEL, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Inwoners blootgesteld aan stikstofdioxide op jaarbasis, per concentratieklasse, 2021, in %.

Bron: Departement Omgeving, IRCEL, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

2.5 MILIEUBEWUST HANDELEN

MILIEUBEWUST HANDELEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat minstens wekelijks milieubewust handelt.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak heb je de voorbije 12 maanden:

- (1) biologische (BIO) producten gekocht?
- (2) groenten of fruit gegeten, die lokaal gekweekt worden?
- (3) vegetarisch gegeten?
- (4) bij aankoop van groenten gelet op het seizoen?
- (5) het weggooien van eten beperkt?
- (6) de aankoop van plastic beperkt?
- (7) kraantjeswater als drinkwater gebruikt?
- (8) producten van eerlijke handel gekocht (Fairtrade)?

De respondent kon antwoorden met 'nooit', 'een uitzonderlijke keer', 'maandelijks', 'meermaals per maand', 'wekelijks', 'meermaals per week' en 'dagelijks'. Respondenten die per stelling antwoordden met 'dagelijks', 'meermaals per week' en 'wekelijks', werden in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 4.3: In een leefbare en duurzame stad wordt ecologisch gehandeld. Binnen de grenzen van wat mogelijk is, zijn er geen hinderpalen om ecologisch te handelen. Het maken van duurzame keuzes is aantrekkelijk, gemakkelijk en sociaal ingebed.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Duurzaamheid van de woning, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden en Gemiddeld waterverbruik, per gezinsgrootte.

Vaststellingen

In 2023 koopt in Vlaanderen gemiddeld 20% van de inwoners minstens wekelijks biologische producten, in de centrumsteden 25%. Koplopers zijn Leuven en Gent: daar geeft meer dan 30% aan dit minstens wekelijks te doen. In Antwerpen 26%. In de overige steden ligt dat aandeel onder het

stedelijk gemiddelde. Met uitzondering van Genk is het aandeel inwoners, dat minstens wekelijks biologische producten koopt, ten opzichte van 2014 gestegen of stabiel gebleven.

Wat het aankopen van seizoensgroenten betreft, in Vlaanderen en de centrumsteden let meer dan 40% daar minstens wekelijks op. Met uitzondering van Genk (36%), is dat het geval in alle andere steden. Ten opzichte van 2014 is het aandeel stedelingen, dat daarop minstens wekelijks let, licht gestegen (+3ppt).

Wat de aankoop van Fair Trade producten betreft, in Vlaanderen geeft gemiddeld 14% aan dit minstens wekelijks te doen, in de centrumsteden 17%. Koplopers zijn Gent en Leuven: daar geeft 21% van de inwoners aan dit minstens wekelijks te doen. Ten opzichte van 2020 daalt het gemiddelde aandeel inwoners dat minstens wekelijks Fair Trade producten koopt, beperkt. Die daling doet zich voor in alle centrumsteden.

Wat vegetarisch eten betreft, in Vlaanderen doet gemiddeld 21% minstens dat wekelijks. In de steden 30%. Koplopers zijn Leuven (47%) en Gent (41%), gevolgd door Antwerpen (32%) en Mechelen (31%). In de andere steden ligt dat aandeel onder het stedelijk gemiddelde. Ten opzichte van 2017 is het aandeel inwoners dat minstens wekelijks vegetarisch eet, in alle steden gestegen.

Wat het eten van lokaal gekweekte groenten of fruit betreft, in Vlaanderen en de centrumsteden doet meer dan 30% dit minstens wekelijks. Tussen de steden zijn er geen grote verschillen. Ten opzichte van 2014 is het aandeel inwoners in de centrumsteden, dat minstens wekelijks lokaal gekweekte groenten of fruit eet, verdubbeld. In alle steden is die stijging groot.

Wat het weggooien van eten betreft, zowel in Vlaanderen als in de centrumsteden let gemiddeld 66% daar op. Koploper is Leuven (73%). De laagste scores vinden we terug in Antwerpen (61%) en Genk (62%). Ten opzichte van 2017 is dit aandeel min of meer stabiel gebleven.

Minstens wekelijks milieubewust handelen, 2023, in %.

	Bio-producten gekocht	Seizoensgroenten gekocht	Fairtrade producten gekocht	Vegetarisch eten	Lokaal gekweekte groenten of fruit	Weggooien eten beperken	Aankoop plastic beperken	Kraanwater als drinkwater
Aalst	19%	40%	14%	20%	31%	64%	42%	60%
Antwerpen	26%	42%	18%	32%	33%	61%	39%	59%
Brugge	24%	47%	17%	25%	36%	69%	44%	61%
Genk	16%	36%	14%	19%	31%	62%	38%	69%
Gent	32%	46%	21%	41%	36%	70%	45%	70%
Hasselt	21%	41%	13%	25%	36%	69%	42%	69%
Kortrijk	21%	43%	12%	22%	34%	67%	42%	59%
Leuven	35%	49%	21%	47%	38%	73%	47%	76%
Mechelen	23%	43%	15%	31%	33%	67%	42%	69%
Oostende	20%	42%	15%	19%	33%	65%	44%	56%
Roeselare	15%	42%	12%	17%	39%	65%	40%	53%
Sint-Niklaas	20%	40%	13%	22%	36%	64%	43%	58%
Turnhout	20%	41%	15%	24%	33%	65%	43%	67%
13 steden	25%	43%	17%	30%	34%	66%	42%	63%
Vlaanderen	20%	42%	14%	21%	35%	66%	41%	62%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Wat het beperken van plastic bij aankopen betreft, in Vlaanderen en de centrumsteden let meer dan 40% daar minstens wekelijks op. De verschillen tussen de steden zijn beperkt. Leuven is ook hier koploper met 47%. De laagste scores vinden we terug in Antwerpen (39%) en Genk (38%). Ten opzichte van 2020 is het aandeel inwoners van de centrumsteden, dat minstens wekelijks de aankoop van plastic beperkt, gemiddeld gedaald (-7ppt). Die daling toont zich in alle steden.

Wat kraantjeswater betreft, in Vlaanderen en de centrumsteden gebruikt meer dan 60% dit minstens wekelijks. Er zijn verschillen tussen de steden. Koploper is Leuven: daar gebruikt 76% minstens wekelijks kraantjeswater. De laagste score vinden we terug in Roeselare: daar gebruikt 53% minstens wekelijks kraantjeswater. Ten opzichte van 2020 zijn er beperkte schommelingen.

Er zijn ook stedelingen die aangeven nooit milieubewust te handelen: 55% koopt nooit FairTrade producten, 47% eet nooit vegetarisch, 44% koopt nooit biologische producten, 34% let nooit op lokaal geteelde groenten of fruit, 30% let bij aankoop nooit op seizoensgroenten of drinkt nooit kraantjeswater of beperkt nooit plastic bij aankopen, 20% let nooit op het beperken van het weggooien van eten.

Aandachtspunten

In de burgerbevraging wordt in de module over milieubewust handelen bijkomend gevraagd hoe vaak men voor korte afstanden de fiets heeft genomen en hoe vaak men zich te voet heeft verplaatst. De resultaten hiervan zijn terug te vinden bij het thema 'Mobiliteit', indicator 'Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden'.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

03 MOBILITEIT

Hoofdstuk 3 bevat indicatoren die evoluties op het vlak van mobiliteit opvolgen. In een duurzame stad zijn functies zoals wonen, werken, school lopen en winkelen goed bereikbaar, en dit met verschillende vervoersmodi. De stad kan duurzame verplaatsingen stimuleren via een netwerk dat goed uitgebouwd, uitgerust, toegankelijk en veilig is.

Onderstaande indicatoren beschrijven het vervoermiddelenbezit en welke vervoersmodi stadsbewoners gebruiken voor verplaatsingen. Andere indicatoren geven een indicatie hoe stadsbewoners het mobiliteitsnetwerk percipiëren en hoe veilig dit netwerk effectief is.

03.1 WAGENPARK EN VERVOERMIDDELENBEZIT 141

Vervoermiddelenbezit	141
Personenwagens naar brandstoftype	145
Milieuvriendelijkheid van het wagenpark naar ecoscore.....	147

03.2 VERKEERSINFRASTRUCTUUR 149

Voldoende deelsystemen (auto, fiets..).....	149
Voldoende autoluwe en autovrije zones.....	151
Tevredenheid over staat van voetpaden.....	153
Voldoende fietsenstallingen.....	155
Voldoende fietsinfrastructuur	157
Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur	159
Voldoende openbaar vervoer.....	161
Voldoende parkeerplaatsen	163

Tevredenheid over staat van straten en pleinen	165
--	-----

03.3 VERPLAATSINGEN 167

Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden	167
Verplaatsingen woon-werk/woon-school: dominant vervoermiddel.....	169
Voortransport: vervoermiddel.....	171
Verplaatsingen vrije tijd: per vervoermiddel	173

03.4 VERKEERSVEILIGHEID 177

Verkeersslachtoffers.....	177
Verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers.....	179
Veilig fietsen.....	183
Veilig naar school.....	185

100 Kette
Garten
1007-1008
Zeltate
Lochstein
mandenberg
silbergen

WILHELM KAYE

VERVOERMIDDELENBEZIT

Definitie

Aandeel (%) inwoners waarvan het gezin in het bezit is van een auto, een bestelwagen, een snorfiets of bromfiets, een moto, een fiets of kinderfiets, een elektrische fiets, een speedpedelec, een bakfiets of fietskar, een abonnement openbaar vervoer, een lidmaatschap autodelen, een lidmaatschap fietsdelen of stepdelen, een elektrische step/hoverboard/monowheel.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag met antwoordmogelijkheden voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Over hoeveel vervoermiddelen beschikt het gezin waar je deel van uitmaakt? (Met gezin bedoelen we alle personen met wie je samen een huishouden vormt en onder hetzelfde dak woont.)

- (1) Auto
- (2) Bestelwagen
- (3) Lidmaatschap autodelen
- (4) Fiets, kinderfiets
- (5) Elektrische fiets (max. 25 km/u)
- (6) Speedpedelec (max. 45 km/u)
- (7) Elektrische step/monowheel/elektrisch hoverboard
- (8) Snorfiets (max. 25 km/u), bromfiets (max. 40 km/u)
- (9) Moto (>40 km/u)
- (10) Abonnement openbaar vervoer (NMBS, De Lijn...)
- (11) Bakfiets fietskar
- (12) Lidmaatschap fietsdelen, stepdelen
- (13) Andere'

De respondenten konden per antwoordcategorie het aantal aanduiden. Iedereen die antwoordde op de vraag werd in de noemer opgenomen. De tellers werden berekend op basis van 9 gegroepeerde antwoordcategorieën: 'Auto', 'Fiets (algemene maat)', 'Elektrische fiets', 'Moto of een bromfiets', 'Lidmaatschap autodelen', 'Abonnement openbaar vervoer', 'Lidmaatschap fietsdelen', 'Elektrische fiets' en 'Bakfiets/fietskar'.

Toelichting

Intentie 3.2, 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad bereiken inwoners functies zoals culturele en vrijetijdsvoorzieningen vlot met verschillende vervoersmodi. De stad beschikt over een uitgebreud en veilig netwerk van zachte mobiliteit: een voetgangers-, fiets- en trage wegennetwerk. Op knooppunten kan men vlot overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Al die netwerken worden actief ingezet als stimulans voor het voetgangers- en fietsverkeer en zet inwoners ertoe aan om zich eerder met te voet, met de fiets en het openbaar vervoer te verplaatsen dan met de wagen.

In een leefbare en duurzame stad wordt het gebruik van milieuvriendelijke voertuigen gepromoot. Dit komt de kwaliteit van het stedelijke leefmilieu en de gezondheid van de inwoners en de stadsgebruikers ten goede.

Deze indicator kan samen lezen met:

Personenwagens, naar brandstoftype, Milieuvriendelijkheid van het wagenpark, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school, Verplaatsingen in de vrije tijd en Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden.

Vaststellingen

In 2023 woont gemiddeld 91% van de inwoners in Vlaanderen in een gezin met minstens 1 auto, in de centrumsteden 82%. Koplopers zijn Roeselare (93%), Kortrijk en Genk (92%). In Antwerpen, Leuven, Oostende en Gent ligt dat aandeel onder het stedelijk gemiddelde. M.u.v. Oostende, is in die steden het autobezit gedaald ten opzichte van 2011: Leuven (-5ppt), Antwerpen en Gent (-3ppt), terwijl het gestegen is in Aalst (+4ppt).

Wat de moto/bromfiets betreft, woont gemiddeld 13% van de inwoners in Vlaanderen in een gezin met minstens 1 moto/bromfiets. In de centrumsteden bedraagt dat aandeel ongeveer evenveel, 12%. Er zijn geen grote verschillen tussen de steden. Ten opzichte van 2011 tonen de steden een wisselend beeld: in sommige steden een status quo of lichte stijging, in andere een daling. Dat laatste is het geval in Kortrijk (-8ppt),

Gent (-4ppt), Brugge, Leuven en Oostende (-3ppt). Wat de fiets betreft, woont gemiddeld 85% van de inwoners in Vlaanderen in een gezin met minstens 1 fiets. In de centrumsteden is dit aandeel lichtjes lager, 81%. In Antwerpen, Genk en Oostende ligt dit aandeel onder het stedelijk gemiddelde. Ten opzichte van 2011 tonen de steden een wisselend beeld. Een daling tekent zich af in Genk en Sint-Niklaas (-3ppt). Een stijging in Leuven (+7ppt), Gent (+5ppt) en Aalst (+3ppt). De elektrische fiets zit in de lift zowel gemiddeld in Vlaanderen als in de centrumsteden. Terwijl in 2017 gemiddeld 13% van de stedelingen woont in een gezin dat minstens 1 elektrische fiets bezat, is dat in 2023 gestegen naar 34% (Vlaanderen: 43%). In Brugge, Hasselt, Kortrijk, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout geeft meer dan 40% van de inwoners

aan te wonen in een gezin met minstens 1 elektrische fiets. In Antwerpen is dit het laagste (25%). In de overige steden situeert dat aandeel zich tussen 31% en 37%. Ook de bakfiets/fietskar en de elektrische step kennen een opwaartse trend, al blijft hun aandeel klein. Gemiddeld 7% van de stedelingen geeft aan te wonen in een gezin, dat in 2023 beschikt over minstens 1 bakfiets/fietskar. Leuven, Mechelen, Gent en Antwerpen kennen de hoogste aandelen. Gemiddeld beschikt 6% van de inwoners woont in een gezin met minstens 1 elektrische step. Dat is een verdubbeling ten opzichte van 2020. Gemiddeld 4% van de stedelingen woont in 2023 in een gezin met een speedpedelec (nulmeting).

Bezit (minstens 1) auto/bestelwagen en moto/bromfiets bij gezinnen, 2011- 2023, in %.

	Auto + bestelwagen			Moto/bromfiets		
	2011	2017	2023	2011	2017	2023
Aalst	87%	90%	91%	13%	12%	14%
Antwerpen	78%	78%	75%	10%	8%	12%
Brugge	87%	88%	88%	17%	12%	14%
Genk	92%	94%	92%	15%	13%	15%
Gent	82%	81%	79%	15%	10%	11%
Hasselt	90%	92%	91%	14%	7%	12%
Kortrijk	90%	91%	92%	15%	11%	7%
Leuven	81%	79%	76%	12%	9%	9%
Mechelen	86%	87%	87%	10%	7%	12%
Oostende	77%	78%	78%	14%	13%	11%
Roeselare	93%	92%	93%	13%	13%	12%
Sint-Niklaas	87%	89%	88%	14%	11%	13%
Turnhout	87%	88%	87%	10%	8%	11%
13 steden	83%	84%	82%	12%	10%	12%
Vlaanderen	-	92%	91%	-	12%	13%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Wat het openbaar vervoer (NMBS, De Lijn...) betreft, woont in 2023 gemiddeld 31% van de inwoners in Vlaanderen in een gezin, dat beschikt over minstens 1 abonnement. In de steden is dit aandeel hoger, 37%. In Leuven, Gent, Antwerpen en Oostende ligt dat aandeel boven het stedelijk gemiddelde en wonen 4 op 10 inwoners in een gezin met minstens 1 abonnement openbaar vervoer. In Turnhout, Roeselare, Genk en Kortrijk zijn dit 2 op 10 inwoners. Ten opzichte van 2011 is

het aandeel inwoners, dat woont in een gezin dat beschikt over minstens 1 abonnement voor openbaar vervoer gedaald, zowel gemiddeld in Vlaanderen (-8ppt t.o.v. 2017) als in de centrumsteden (ook -8ppt t.o.v. 2017, eveneens -8ppt t.o.v. 2011). In een aantal steden is de daling t.o.v. 2011 groter: Genk (-17ppt), Mechelen (-13ppt), Brugge en Oostende (-10ppt), Gent en Turnhout (-9ppt). Enkel in Hasselt is het aandeel gestegen met +12ppt.

Wat autodelen betreft, in Vlaanderen woont gemiddeld 6% van de inwoners in een gezin, dat beschikt over minstens 1 lidmaatschap, in de steden is dit hoger, gemiddeld 10%. In Antwerpen, Mechelen, Leuven en Gent ligt dat aandeel tussen 12% en 14%. In alle centrumsteden is het lidmaatschap autodelen gestegen ten opzichte

van 2017 (gemiddeld met +7ppt). Ook het lidmaatschap fietsdelen kent een opwaartse trend: 7% van de stedelingen woont in een gezin dat zo'n lidmaatschap heeft (+2ppt t.o.v. 2020).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Bezit (minstens 1) fiets, elektrische fiets, bakfiets/fietskar, elektrische step/hoverboard/monowheel, speedpedelec bij gezinnen, 2011-2023, in %.

	Fiets		Elektrische fiets		Bakfiets/fietskar		Elektrische step, hoverboard, monowheel		Speedpedelec
	2011	2023	2017	2023	2014	2023	2020	2023	2023
Aalst	79%	82%	14%	37%	3%	5%	3%	6%	5%
Antwerpen	75%	75%	10%	25%	5%	7%	4%	8%	4%
Brugge	88%	87%	20%	45%	4%	6%	2%	5%	4%
Genk	81%	78%	15%	36%	3%	2%	3%	6%	3%
Gent	78%	83%	11%	31%	5%	8%	3%	5%	4%
Hasselt	86%	86%	19%	43%	5%	4%	3%	6%	4%
Kortrijk	82%	84%	14%	42%	3%	6%	2%	6%	4%
Leuven	79%	86%	15%	36%	6%	10%	3%	5%	4%
Mechelen	85%	86%	13%	33%	6%	9%	2%	6%	6%
Oostende	78%	79%	14%	37%	3%	5%	3%	6%	3%
Roeselare	88%	86%	14%	42%	2%	4%	3%	6%	4%
Sint-Niklaas	89%	86%	17%	43%	3%	5%	3%	7%	4%
Turnhout	87%	87%	19%	42%	4%	6%	3%	6%	4%
13 steden	80%	81%	13%	34%	4%	7%	3%	6%	4%
Vlaanderen	-	85%	18%	43%	-	5%	3%	6%	5%

Mobiliteit Waarneming en vervoermiddelenbezit

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bezit (minstens 1) abonnement openbaar vervoer, lidmaatschap autodelen, lidmaatschap fietsdelen/stepdelen, 2011-2023, in %.

	Abonnement openbaar vervoer			Lidmaatschap autodelen		Lidmaatschap fietsdelen/stepdelen	
	2011	2017	2023	2017	2023	2020	2023
Aalst	41%	39%	35%	1%	6%	1%	4%
Antwerpen	50%	50%	42%	4%	12%	13%	16%
Brugge	40%	38%	30%	1%	8%	1%	2%
Genk	43%	36%	26%	2%	6%	1%	2%
Gent	53%	51%	44%	5%	14%	2%	5%
Hasselt	20%	44%	32%	0%	6%	2%	3%
Kortrijk	33%	31%	26%	1%	8%	1%	4%
Leuven	52%	56%	47%	5%	13%	2%	6%
Mechelen	48%	45%	35%	3%	12%	3%	6%
Oostende	51%	50%	41%	2%	6%	1%	3%
Roeselare	30%	27%	24%	1%	5%	1%	2%
Sint-Niklaas	34%	36%	33%	1%	5%	1%	4%
Turnhout	33%	30%	24%	1%	8%	1%	2%
13 steden	45%	45%	37%	3%	10%	5%	7%
Vlaanderen	-	39%	31%	2%	6%	2%	3%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

PERSONENWAGENS NAAR BRANDSTOFTYPE

Definitie

Aandeel (%) geregistreerde personenwagens naar brandstoftype: benzine, diesel, LPG, elektriciteit, hybride (benzine + elektriciteit, diesel + elektriciteit), restcategorie (onbekend, aardgas, waterstof, mengsmoring, diesel + gas, elektriciteit + LPG, bio-ethanol, waterstof + elektriciteit, benzine + aardgas, andere).

De gegevens over de personenwagens naar brandstoftype worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

https://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/verkeer_vervoer/verkeer/voertuigpark/

Toelichting

Intentie 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad is het ecologisch bewustzijn groot en wordt ecologisch gedrag gestimuleerd. In de stad wordt dan ook het gebruik van milieuvriendelijke voertuigen gepromoot. Dit komt de kwaliteit van het stedelijke leefmilieu en de gezondheid van de inwoners en de stadsgebruikers ten goede.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Milieuvriendelijkheid van het wagenpark, Vervoermiddelenbezit, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Verplaatsingen in de vrije tijd en Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden.

Vaststellingen

In 2023 bestond het gemiddelde personenwagenpark in de centrumsteden uit 52% benzine, 33,3% diesel, 10,7% hybride, 3% elektrische wagens, 0,7%

wagens op een andere brandstof en 0,3% LPG wagens.

In het Vlaamse Gewest was de verdeling relatief hetzelfde, met 51,3% benzine, 35% diesel, 10% hybride, 2,8% elektrische wagens, 0,5% wagens op een andere brandstof en 0,3% LPG wagens.

De grootste verschillen tussen de steden betreffen het aantal wagens dat op benzine rijdt. In Aalst rijdt 60,5% van de personenwagens op benzine, tegenover 35,4% in Leuven. Het hoogste aandeel dieselwagens vinden we vooral in Genk, Kortrijk en Roeselare (40 - 42%). Leuven heeft het hoogste aandeel elektrische (8,3%) en hybride (19,9%) wagens.

Sinds 2015 is het aandeel dieselauto's sterk gedaald in de centrumsteden en in het Vlaams Gewest. In de centrumsteden bedraagt deze daling 26,4ppt. Deze daling wordt opgevangen door een stijging van het aantal benzine-, elektrische en hybride wagens.

Aandachtspunten

Er wordt geen rekening gehouden met personenwagens waarvan de plaats van registratie onbekend is. Wanneer er een Vlaams totaal wordt berekend vanuit de gemeentelijke cijfers krijg je dus een kleine onderschatting.

Leasingwagens worden genoteerd in de gemeente waar de leasingfirma zich bevindt. Dit zorgt ervoor dat enkele gemeenten met één of meer leasingfirma's er bovengemiddeld steken in vergelijking met de meeste andere gemeenten. Wanneer zo een firma uit een gemeente vertrekt, levert dit ook een breuk op in de cijferreeks van die gemeente.

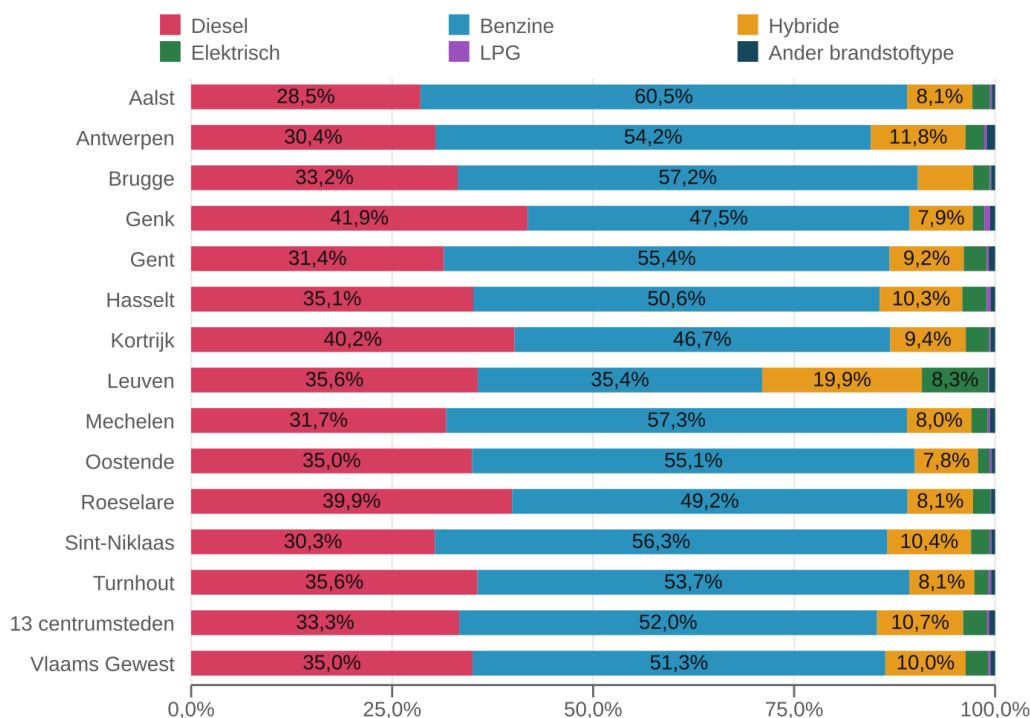

Personenwagens naar brandstoftype, 2015-2023, in %.

	2015					2023				
	Benzine	Diesel	Elektr.	Hybride	LPG	Benzine	Diesel	Elektr.	Hybride	LPG
Aalst	45,7%	53,3%	0,1%	0,4%	0,2%	60,5%	28,5%	2,2%	8,1%	0,2%
Antwerpen	41,1%	57,2%	0,1%	0,6%	0,3%	54,2%	30,4%	2,3%	11,8%	0,3%
Brugge	44,7%	54,3%	0,0%	0,4%	0,3%	57,2%	33,2%	2,1%	6,9%	0,2%
Genk	30,6%	67,9%	0,0%	0,4%	0,7%	47,5%	41,9%	1,5%	7,9%	0,7%
Gent	42,4%	56,2%	0,1%	0,5%	0,4%	55,4%	31,4%	2,8%	9,2%	0,3%
Hasselt	37,5%	61,0%	0,1%	0,7%	0,6%	50,6%	35,1%	3,0%	10,3%	0,5%
Kortrijk	38,6%	60,3%	0,1%	0,6%	0,2%	46,7%	40,2%	2,9%	9,4%	0,2%
Leuven	21,6%	76,6%	0,0%	1,4%	0,2%	35,4%	35,6%	8,3%	19,9%	0,1%
Mechelen	41,5%	57,3%	0,1%	0,5%	0,3%	57,3%	31,7%	2,0%	8,0%	0,3%
Oostende	43,3%	55,5%	0,0%	0,6%	0,3%	55,1%	35,0%	1,4%	7,8%	0,3%
Roeselare	37,0%	62,2%	0,1%	0,3%	0,2%	49,2%	39,9%	2,1%	8,1%	0,1%
Sint-Niklaas	43,6%	55,0%	0,1%	0,7%	0,4%	56,3%	30,3%	2,3%	10,4%	0,2%
Turnhout	38,4%	60,3%	0,1%	0,6%	0,5%	53,7%	35,6%	1,8%	8,1%	0,3%
13 steden	38,9%	59,7%	0,1%	0,6%	0,3%	52,0%	33,3%	3,0%	10,7%	0,3%
Vlaanderen	37,1%	61,6%	0,1%	0,6%	0,4%	51,3%	35,0%	2,8%	10,0%	0,3%

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Personenwagens naar brandstoftype, 2023, in %.

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Mobiliteit Waarneming en vervoermiddelenbezit

MILIEUVRIENDELIJKHEID VAN HET WAGENPARK NAAR ECOSCORE

Definitie

Aandeel (%) personenwagens in het bezit van particulieren naar ecoscore.

De ecoscore laat toe om de milieuprestaties van een voertuig in te schatten door rekening te houden met de belangrijkste milieu-impacten die het voertuig veroorzaakt: opwarming van de aarde (voornamelijk door CO₂), luchtvervuiling (bv. door fijn stof en stikstofoxiden, met impact op de mens en ecosystemen) en geluidsoverlast. Aan elk voertuig kan een ecoscore toegekend worden tussen 0 en 100. Hoe dichterbij 100, hoe milieuvriendelijker het is.

De gegevens over de ecoscore van de personenwagens worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad is het ecologisch bewustzijn groot en wordt ecologisch gedrag gestimuleerd. In de stad wordt dan ook het gebruik van milieuvriendelijke voertuigen gepromoot. Dit komt de kwaliteit van het stedelijke leefmilieu en de gezondheid van de inwoners en de stadsgebruikers ten goede.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Personenwagens, naar brandstoftype, Vervoermiddelenbezit, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Verplaatsingen in de vrije tijd en Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden.

Vaststellingen

In 2022 had 30,2% van de auto's in de centrumsteden een ecoscore van meer dan 70, 21,6% een ecoscore van 66-70, 19,6% een ecoscore van 61-65, 18,8% een ecoscore van 61-60 en 7,5% een ecoscore van 50 of minder.

In het Vlaamse Gewest is de verdeling relatief hetzelfde: 30,3% van de wagens heeft een ecoscore van meer dan 70, 20,5% een ecoscore van 66-70, 19,1% een ecoscore van 61-65, 19,6% een ecoscore van 51-60 en 8,1% een ecoscore van 50 of minder.

Van stad tot stad zijn de verschillen niet zo groot. Kortrijk heeft het hoogste aandeel wagens met een lage ecoscore, gevolgd door Genk en Roeselare. Aalst, Mechelen en Sint-Niklaas hebben het hoogste aandeel personen met hoge ecoscores.

Sinds 2014 is het aandeel ecoscores van 61 of meer gestegen. De grootste stijging doet zich voor bij het aandeel wagens met een ecoscore van meer dan 70. Deze stijging bedraagt 22,3pnt in de centrumsteden. De toename geldt zowel voor de centrumsteden als voor het Vlaamse Gewest.

Aandachtspunten

De indicator rapporteert over het totale personenwagenpark van particulieren. Bedrijfswagens (zowel geleased als in het bezit van een bedrijf) zijn niet mee opgenomen. De data over het wagenpark zijn afkomstig van de Dienst Inschrijvingen Voertuigen (DIV) en beschrijven telkens het park op 31 december. De emissie- en brandstofgegevens komen van de Rijksdienst voor Wegverkeer (RDW).

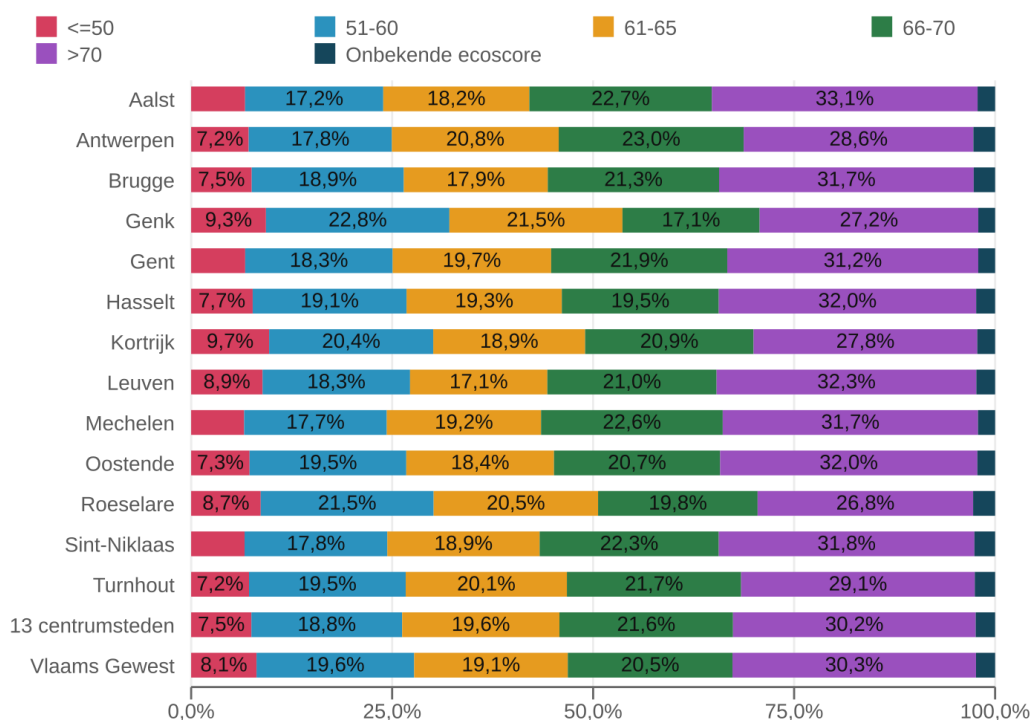

Milieuvriendelijkheid van het wagenpark naar ecoscore, 2014-2022, in %.

	2014					2022				
	<=50	51-60	61-65	66-70	>70	<=50	51-60	61-65	66-70	>70
Aalst	22,8%	35,3%	16,5%	16,4%	8,8%	6,7%	17,2%	18,2%	22,7%	33,1%
Antwerpen	29,6%	33,6%	14,4%	14,0%	7,5%	7,2%	17,8%	20,8%	23,0%	28,6%
Brugge	23,0%	36,2%	15,6%	16,4%	8,5%	7,5%	18,9%	17,9%	21,3%	31,7%
Genk	30,3%	36,3%	15,4%	10,6%	6,9%	9,3%	22,8%	21,5%	17,1%	27,2%
Gent	26,5%	34,3%	15,3%	15,2%	8,3%	6,7%	18,3%	19,7%	21,9%	31,2%
Hasselt	24,3%	36,8%	16,6%	14,1%	7,9%	7,7%	19,1%	19,3%	19,5%	32,0%
Kortrijk	26,6%	36,5%	14,8%	14,8%	7,2%	9,7%	20,4%	18,9%	20,9%	27,8%
Leuven	24,7%	34,7%	16,8%	15,0%	8,2%	8,9%	18,3%	17,1%	21,0%	32,3%
Mechelen	27,3%	34,6%	15,2%	15,2%	7,5%	6,6%	17,7%	19,2%	22,6%	31,7%
Oostende	22,5%	36,7%	16,0%	15,3%	9,3%	7,3%	19,5%	18,4%	20,7%	32,0%
Roeselare	27,0%	38,1%	15,2%	13,1%	6,4%	8,7%	21,5%	20,5%	19,8%	26,8%
Sint-Niklaas	24,9%	34,2%	15,5%	16,2%	8,9%	6,6%	17,8%	18,9%	22,3%	31,8%
Turnhout	27,6%	36,8%	14,7%	13,6%	7,1%	7,2%	19,5%	20,1%	21,7%	29,1%
13 steden	26,6%	35,1%	15,3%	14,7%	7,9%	7,5%	18,8%	19,6%	21,6%	30,2%
Vlaanderen	26,1%	37,0%	15,4%	13,9%	7,4%	8,1%	19,6%	19,1%	20,5%	30,3%

Bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Milieuvriendelijkheid van het wagenpark naar ecoscore, 2022, in %.

Bron: Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE DEELSYSTEMEN (AUTO, FIETS...)

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende deelsystemen (auto, fiets...) aanwezig zijn in de stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er zijn voldoende deelsystemen (auto/fiets, ...) in de stad.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.5, 3.2, 4.2 en 4.3: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een uitgebouwd en veilig netwerk van voetgangers-, fiets- en trage wegen, van autoluwe en autovrije zones in de omgeving van scholen. Op knooppunten, die ruimte bieden aan fiets- en autodeelsystemen, kan men vlot overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Die ontwikkelingen vertrekken vanuit de transitie naar duurzame, veilige mobiliteit, bieden kansen aan nieuwe economische modellen zoals deeleconomie waarin de focus van individueel bezit verschuift naar collectief bezit en stimuleren bij alle actoren (inwoners, bezoekers, ondernemingen...) ecologisch bewustzijn en gedrag.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vervoermiddelenbezit, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school, Verplaatsingen in de vrije tijd, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden.

Vaststellingen

In 2023 vindt gemiddeld in Vlaanderen 40% dat er voldoende deelsystemen (auto, fiets...) zijn. In de centrumsteden ligt dat een pak hoger, 67%.

Er zijn verschillen tussen de steden. Koplopers zijn Mechelen, Gent, Antwerpen en Leuven: in deze steden vinden meer dan 7 op 10 inwoners dat er voldoende deelsystemen zijn in de stad. In Kortrijk, Aalst, Brugge, Hasselt en Oostende vinden tussen 5 en 6 op 10 inwoners dat. In Turnhout ligt dit aandeel het laagst, met minder dan 4 op 10 inwoners.

Ten opzichte van 2020 tekent zich een duidelijke stijging af, zowel gemiddeld in Vlaanderen (+11ppt) als in de centrumsteden (+11ppt). In een aantal steden is die stijging hoger dan gemiddeld. Dat is het geval in Brugge (+19ppt), Mechelen en Oostende (+17ppt), Roeselare en Sint-Niklaas (+16ppt), Aalst (+15ppt), Gent en Kortrijk (+13ppt),

Aandachtspunten

In 2020 bevatte de vraag 5 items, waaronder deelsystemen en autoluwe en autovrije zones. In 2020 zijn enkel nog 'deelsystemen' en 'autoluwe en autovrije zones' weerhouden. Om een vergelijking met de editie van 2020 mogelijk te maken, zijn die items uitgesplitst naar twee aparte indicatoren.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

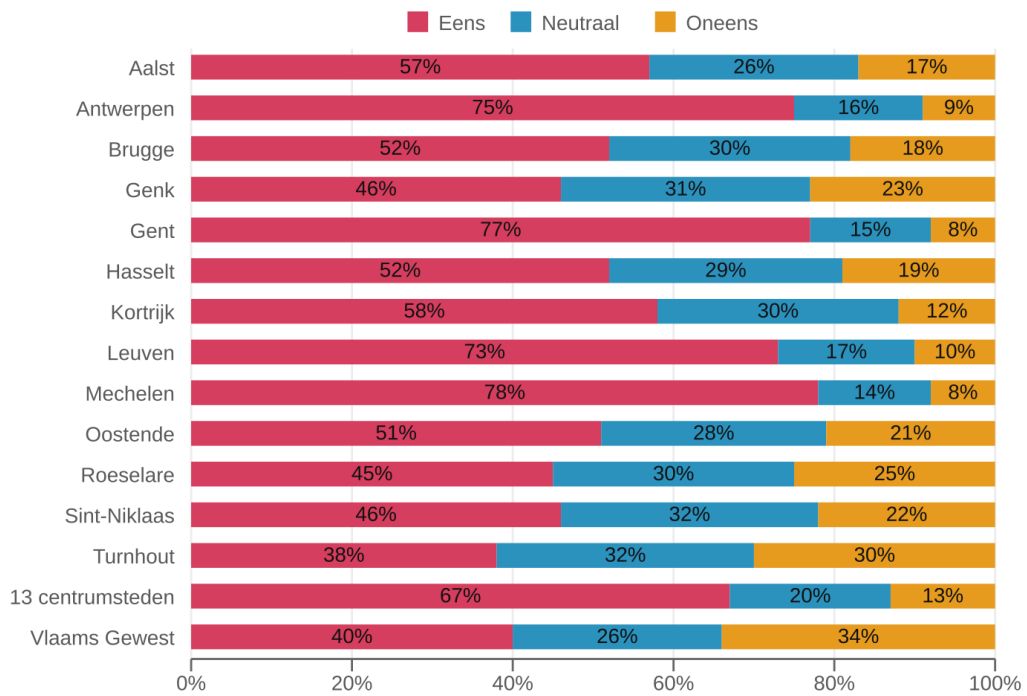

Voldoende deelsystemen (auto, fiets...), 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	40%	57%
Antwerpen	67%	75%
Brugge	33%	52%
Genk	45%	46%
Gent	64%	77%
Hasselt	42%	52%
Kortrijk	45%	58%
Leuven	66%	73%
Mechelen	61%	78%
Oostende	34%	51%
Roeselare	29%	45%
Sint-Niklaas	30%	46%
Turnhout	35%	38%
13 steden	56%	67%
Vlaanderen	29%	40%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende deelsystemen (auto, fiets...), 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE AUTOLUWE EN AUTOVRIJE ZONES

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende autoluwe en autovrije zones zijn in de stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er zijn voldoende autoluwe en autovrije zones in de stad.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 3.2, 4.2 en 4.3: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een uitgebouwd en veilig netwerk van voetgangers-, fiets- en trage wegen, van autoluwe en autovrije zones in de omgeving van scholen. Al deze netwerken worden actief ingezet als stimulans voor het voetgangers- en fietsverkeer.

Deze indicator kan man samen lezen met:

Vervoermiddelenbezit, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden, Veilig fietsen, Veilig naar school, Verplaatsingen in de vrije tijd, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel.

Vaststellingen

In 2023 vindt gemiddeld in Vlaanderen 40% van de inwoners dat er voldoende autoluwe en autovrije zones zijn. In de centrumsteden ligt dat hoger, 55%.

Er zijn verschillen tussen de steden. Koploper is Mechelen: in die stad vinden meer dan 8 op 10 inwoners dat er voldoende autoluwe en autovrije zones zijn. In Leuven en Gent meer dan 7 op 10 inwoners. In Kortrijk en Hasselt 6 op 10 inwoners of meer. De laagste score vinden we terug in Antwerpen: daar vindt 38% van de inwoners dat er voldoende autoluwe en autovrije zones zijn in de stad.

Ten opzichte van 2020 tekent zich een duidelijke stijging af, zowel gemiddeld in Vlaanderen (+10ppt) als in de centrumsteden (+12ppt). In Oostende (+20ppt), Aalst en Mechelen (+19ppt), Brugge (+16ppt), Hasselt (+15ppt) en Gent (+12ppt) is die stijging gelijk aan of hoger dan het gemiddelde in de steden.

Aandachtspunten

In 2020 bevatte de vraag 5 items, waaronder deelsystemen en autoluwe en autovrije zones. In 2020 zijn enkel nog 'deelsystemen' en 'autoluwe en autovrije zones' weerhouden. Om een vergelijking met de editie van 2020 mogelijk te maken, zijn die items uitgesplitst naar twee aparte indicatoren.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

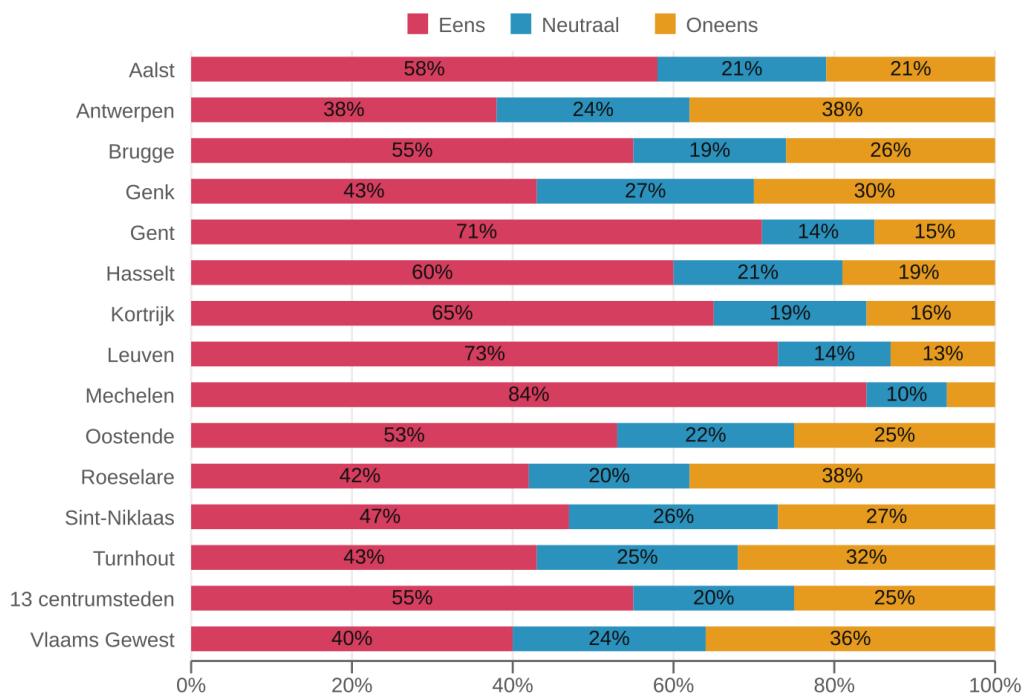

Voldoende autoluwe en autovrije zones, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	37%	58%
Antwerpen	28%	38%
Brugge	39%	55%
Genk	38%	43%
Gent	59%	71%
Hasselt	45%	60%
Kortrijk	54%	65%
Leuven	68%	73%
Mechelen	65%	84%
Oostende	33%	53%
Roeselare	32%	42%
Sint-Niklaas	38%	47%
Turnhout	37%	43%
13 steden	43%	55%
Vlaanderen	30%	40%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende autoluwe en autovrije zones, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER STAAT VAN VOETPADEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de staat van de voetpaden in de stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'De voetpaden zijn in goede staat in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 3.2, 3.5 en 3.7: Een leefbare en duurzame stad beschikt over goed uitgeruste wegen en pleinen, voetgangers-, fiets- en trage wegennetwerk, die samen een veilige mobiliteit en een multimodale bereikbaarheid toelaten. Verwaarlozing van die infrastructuur wordt vermeden, omdat ze bron van onveiligheidsrisico's en -gevoelens vormen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verkeersslachtoffers, Verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers, Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur, Tevredenheid over staat van straten en pleinen en Voldoende autoluwe en autovrije zones, Voortransport: vervoermiddel.

Vaststellingen

In 2023 is gemiddeld 47% van de inwoners in Vlaanderen tevreden over de staat van de voetpaden, in de centrumsteden 51%.

In acht centrumsteden is de helft van de inwoners of meer tevreden over de staat van de voetpaden. Dat zijn Leuven (58%), Oostende, Roeselare en Gent (57%), Antwerpen, Gent en Hasselt (52%) en Brugge (50%). De laagste tevredenheid vinden we terug in Turnhout: daar geeft 38% aan tevreden te zijn over de staat van de voetpaden.

Ten opzichte van 2020 tekent zich een lichte daling af in meerdere steden, waaronder in Brugge (-5ppt), Kortrijk (-4ppt) en Turnhout (-3ppt). In Gent stijgt de tevredenheid lichtjes in diezelfde periode (+3ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

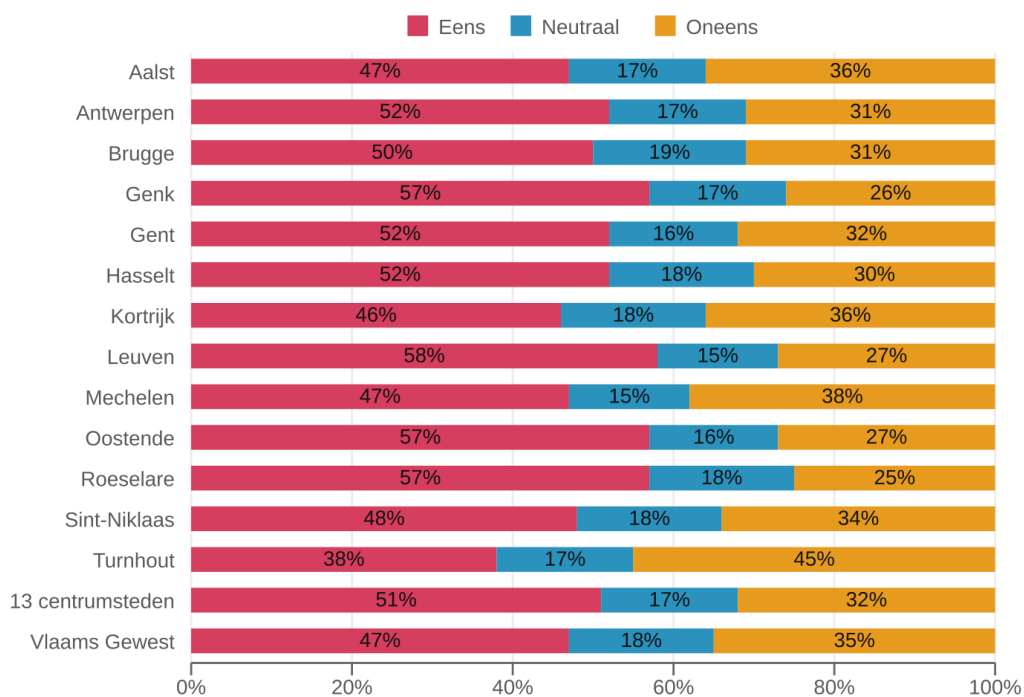

Tevreden over staat van voetpaden, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	48%	47%
Antwerpen	54%	52%
Brugge	55%	50%
Genk	58%	57%
Gent	49%	52%
Hasselt	54%	52%
Kortrijk	50%	46%
Leuven	59%	58%
Mechelen	47%	47%
Oostende	59%	57%
Roeselare	56%	57%
Sint-Niklaas	49%	48%
Turnhout	41%	38%
13 steden	53%	51%
Vlaanderen	46%	47%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over staat van voetpaden, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE FIETSENSTALLINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende fietsenstallingen zijn in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er zijn voldoende fietsenstallingen in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.2, 3.5 en 4.3: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een uitgebouwd en veilig netwerk van zachte mobiliteit: een voetgangers-, fiets- en trage wegennetwerk. Op knooppunten, die uitgerust zijn met fietsstallingen, kan men vlot overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Stadsbewoners kunnen hun persoonlijke vervoersmiddelen vlot parkeren. Collectieve voorzieningen zoals fietsstallingen worden met respect voor de leefomgeving ingeplant, zijn goed uitgerust en van goede kwaliteit. Dit kan stadsbewoners en -gebruikers ertoe aanzetten om zich eerder met te voet, met de fiets en het openbaar vervoer te verplaatsen dan met de wagen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vervoermiddelenbezit, Verplaatsingen in de vrije tijd, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte

afstanden, Voldoende fietsinfrastructuur, Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Voortransport: vervoermiddel.

Vaststellingen

In 2023 vindt in Vlaanderen gemiddeld 31% dat er voldoende fietsenstallingen zijn in de buurt. In de centrumsteden is dat 35%.

Koplopers zijn Gent en Leuven: in beide steden vindt 44% dat er voldoende fietsenstallingen zijn in de buurt. De laagste score vinden we terug in Oostende: in deze stad vindt 28% dat er voldoende fietsenstallingen zijn in de buurt. In alle andere 10 steden liggen die aandelen tussen 30% en 38%.

Ten opzichte van 2014 is de tevredenheid in de centrumsteden gemiddeld gestegen (+5ppt), maar dat beeld is wisselend tussen de steden. In de volgende steden is die stijging hoger dan 5ppt: Gent (+15ppt), Mechelen (+12ppt), Leuven (+12ppt), Kortrijk en Roeselare (+9ppt), Aalst en Antwerpen (+5ppt). In enkele andere steden is de tevredenheid over het aanbod aan de fietsenstallingen in de buurt gedaald ten opzichte van 2014. Dat is het geval in Oostende en Hasselt (-6ppt) en Brugge (-5ppt).

In Vlaanderen is er ten opzichte van 2020 een status quo.

Aandachtspunten

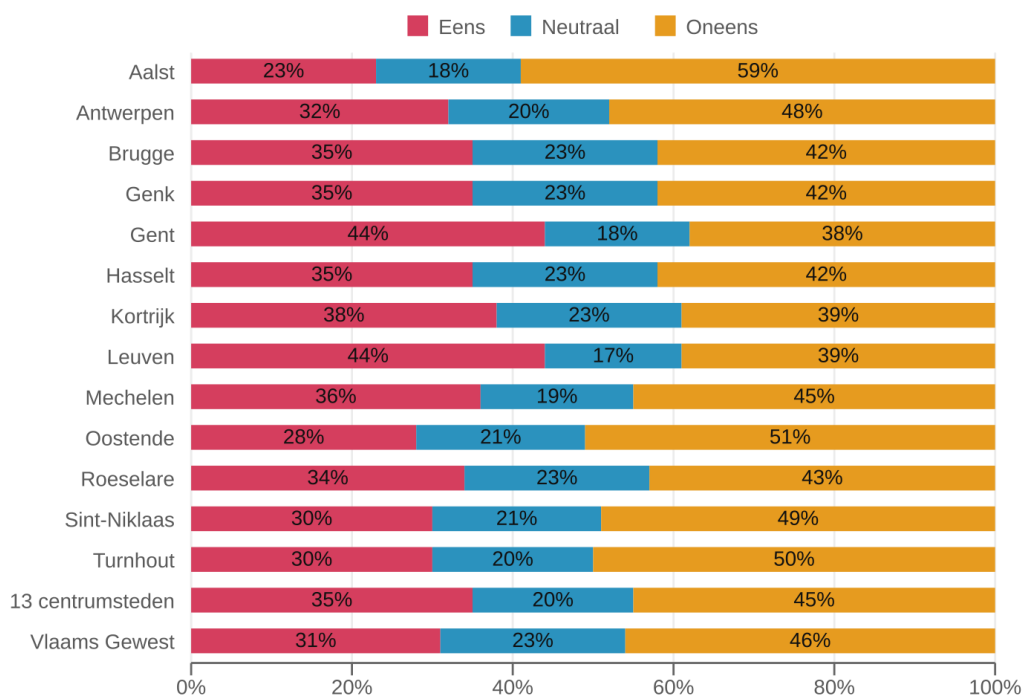
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Voldoende fietsenstallingen, 2014-2023, in %.

	2014	2017	2020	2023
Aalst	18%	23%	20%	23%
Antwerpen	27%	32%	29%	32%
Brugge	40%	41%	36%	35%
Genk	38%	33%	33%	35%
Gent	29%	34%	35%	44%
Hasselt	41%	36%	32%	35%
Kortrijk	29%	34%	32%	38%
Leuven	32%	35%	38%	44%
Mechelen	23%	30%	26%	36%
Oostende	34%	28%	27%	28%
Roeselare	25%	32%	29%	34%
Sint-Niklaas	30%	27%	29%	30%
Turnhout	27%	27%	28%	30%
13 steden	30%	32%	31%	35%
Vlaanderen	-	-	31%	31%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende fietsenstallingen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE FIETSINFRASTRUCTUUR

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende fietsinfrastructuur is in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er is voldoende fietsinfrastructuur (fietspaden, fietsstraten...) in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.2, 3.5 en 4.3: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een uitgebouwd en veilig netwerk van zachte mobiliteit: een voetgangers-, fiets- en trage wegennetwerk. Op knooppunten kan men vlot overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Dit kan stadsbewoners en -gebruikers ertoe aanzetten om zich eerder met te voet, met de fiets en het openbaar vervoer te verplaatsen dan met de wagen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vervoermiddelenbezit, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Voortransport: vervoermiddel, Verplaatsingen in de vrije tijd, Duurzaam

verplaatsingsgedrag korte afstanden, Voldoende fietsstallingen, Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur.

Vaststellingen

In 2023 vindt in Vlaanderen gemiddeld 52% dat er voldoende fietsinfrastructuur is in de buurt. In de centrumsteden ligt dat aandeel iets hoger, 57%.

De hoogste scores vinden we terug in Genk (68%), Mechelen (66%), Kortrijk (62%), Hasselt (61%), Oostende (60%) en Leuven (59%). De laagste scores vinden we terug in Turnhout en Aalst: in deze steden vinden 44% en 45% dat er in de buurt voldoende fietsinfrastructuur is.

Ten opzichte van 2020 is het aandeel inwoners van de centrumsteden dat vindt dat er in buurt voldoende fietsinfrastructuur is, gestegen (+5ppt). Die stijgende tevredenheid tekent zich af in Turnhout, Roeselare, Kortrijk en Mechelen (+9ppt), Gent (+8ppt), Leuven en Oostende (+4ppt), Antwerpen en Hasselt (+3ppt). Enkel in Brugge tekent zich een lichte daling op (-3pt).

Ook gemiddeld in Vlaanderen is het aandeel inwoners dat vindt dat er in buurt voldoende fietsinfrastructuur is, ten opzichte van 2020, gestegen (+8ppt).

Aandachtspunten

De editie 2020 peilde naar voldoende fietspaden i.p.v. fietsinfrastructuur. Er is voor gekozen om beide jaargangen samen in beeld te brengen.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

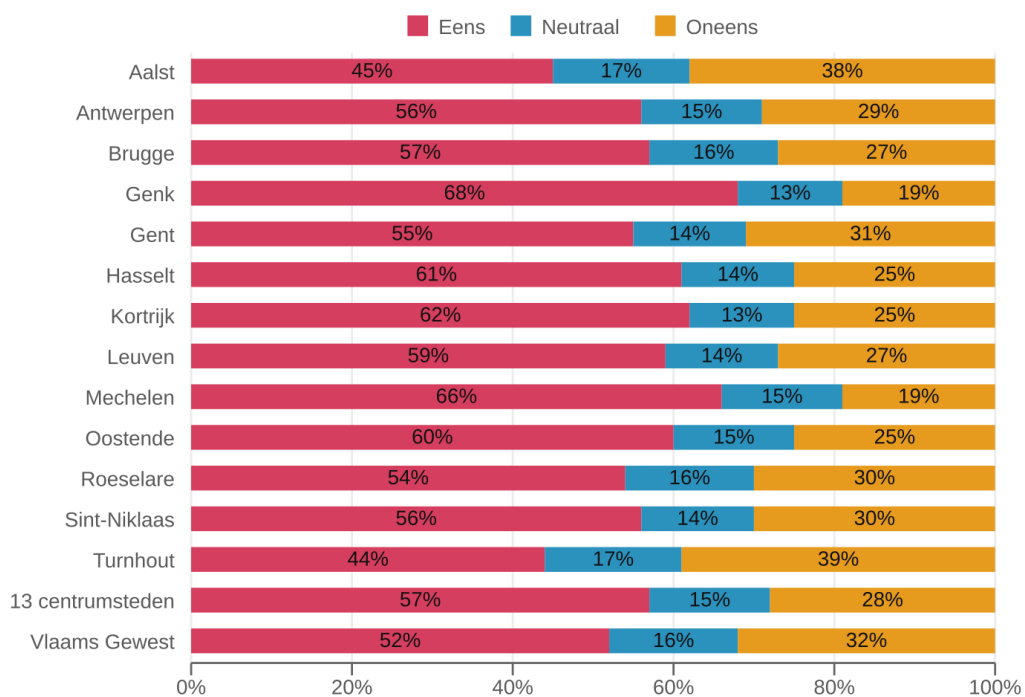

Voldoende fietsinfrastructuur, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	38%	45%
Antwerpen	53%	56%
Brugge	60%	57%
Genk	68%	68%
Gent	47%	55%
Hasselt	58%	61%
Kortrijk	53%	62%
Leuven	55%	59%
Mechelen	57%	66%
Oostende	56%	60%
Roeselare	45%	54%
Sint-Niklaas	54%	56%
Turnhout	35%	44%
13 steden	52%	57%
Vlaanderen	44%	52%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende fietsinfrastructuur, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER STAAT VAN FIETSFRASTRUCTUUR

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de staat van de fietsinfrastructuur (fietspaden, fietsstraten...) in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'De fietsinfrastructuur (fietspaden, fietsstraten...) is in goede staat in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 3.2, 3.5 en 4.3: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een uitgebouwd en kwalitatief netwerk van zachte mobiliteit: een voetgangers-, fiets- en trage wegnennetwerk, dat veilige mobiliteit toelaat. Dit kan stadsbewoners en -gebruikers ertoe aanzetten om zich eerder met te voet, met de fiets en het openbaar vervoer te verplaatsen dan met de wagen. Verwaarlozing van die fysieke infrastructuur wordt vermeden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Veilig fietsen, Veilig naar school, Voldoende fietsstallingen, Voldoende fietsinfrastructuur, Verplaatsingen in de vrije tijd, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Voortransport: vervoermiddel en Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden.

Vaststellingen

In 2023 is in Vlaanderen gemiddeld 45% tevreden over de staat van de fietsinfrastructuur in de buurt. In de centrumsteden ligt dat aandeel iets hoger, 49%.

In 7 steden ligt dat aandeel boven het stedelijk gemiddelde en zijn 5 op 10 inwoners of meer tevreden over de staat van de fietsinfrastructuur in de buurt. Koplopers zijn Genk en Leuven (58%), Oostende (56%) en Mechelen (55%). In Gent, Roeselare, Hasselt en Kortrijk situeren die aandelen zich tussen 50% en 52%. De laagste scores vinden we terug in Turnhout (36%) en Aalst (39%).

Ten opzichte van 2020 is het aandeel inwoners van de centrumsteden dat tevreden is over de staat van de fietsinfrastructuur in de buurt, gemiddeld gelijk gebleven, maar dat beeld wisselt per stad. In 5 centrumsteden is de tevredenheid over de staat van de fietsinfrastructuur gestegen. Dit zijn Mechelen (+10ppt), Sint-Niklaas (+7ppt), Gent (+6ppt), Turnhout en Leuven (+3ppt). Gemiddeld in Vlaanderen is het aandeel inwoners, dat vindt dat er in buurt voldoende fietsinfrastructuur is, in diezelfde periode ook gestegen (+8ppt). De tevredenheid over de staat van de fietsinfrastructuur daalt in Brugge (-4ppt) en Antwerpen (-3ppt).

Aandachtspunten

De editie 2020 peilde tevredenheid over de staat van fietspaden i.p.v. fietsinfrastructuur. Er is voor gekozen om beide jaargangen samen in beeld te brengen.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

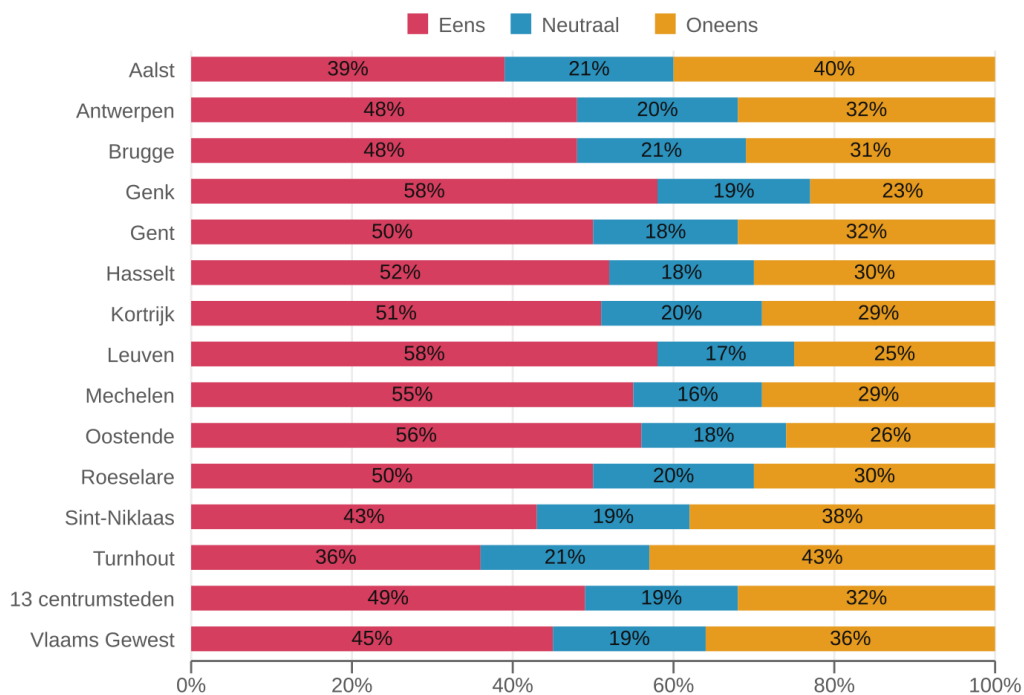

Tevreden over staat van fietsinfrastructuur, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	40%	39%
Antwerpen	51%	48%
Brugge	52%	48%
Genk	59%	58%
Gent	44%	50%
Hasselt	52%	52%
Kortrijk	50%	51%
Leuven	55%	58%
Mechelen	45%	55%
Oostende	54%	56%
Roeselare	43%	50%
Sint-Niklaas	45%	43%
Turnhout	33%	36%
13 steden	49%	49%
Vlaanderen	41%	45%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE OPENBAAR VERVOER

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt.

In de survey van de Stadsmonitor werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief steekproef van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er rijdt voldoende openbaar vervoer (trein/bus/tram/metro...) in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad bereiken stadsbewoners functies, voorzieningen vlot met verschillende vervoersmodi, waaronder openbaar vervoer. Dat openbaar vervoer maakt deel uit van een mobiliteitsnetwerk dat voldoende territoriaal gespreid is en de hele stad overspant en verbindt met de stadsregio. Op knooppunten ontmoeten vervoerssystemen elkaar en kan men overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Dat stimuleert alle actoren om van dat netwerk gebruik van te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vervoermiddelenbezit, Verplaatsingen in de vrije tijd, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Voortransport: vervoermiddel.

Vaststellingen

In 2023 vindt in Vlaanderen gemiddeld 59% dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt. In de centrumsteden ligt dat aandeel hoger, 75%.

Koploper is Leuven: daar vindt 86% van de inwoners dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt. Ook in Oostende zijn 8 op 10 inwoners het daarmee eens. In 4 andere steden zijn 7 op 10 of meer inwoners het daarmee eens: dat zijn Brugge, Antwerpen, Gent, Genk en Hasselt. In de overige steden vinden meer dan 6 op 10 inwoners dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt.

Ten opzichte van 2011 tekent zich een duidelijke daling op van het aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende openbaar vervoer is in de buurt en dit zowel gemiddeld in de centrumsteden (-10ppt) als in Vlaanderen (-5ppt t.o.v. 2017). Met uitzondering van Leuven, waar min of meer een status quo geregistreerd wordt, is de daling in de andere centrumsteden manifest: Hasselt (-17ppt), Mechelen (-14ppt), Turnhout (-13ppt), Antwerpen, Genk, Kortrijk en Sint-Niklaas (-11ppt), Aalst (-10ppt), Gent (-9ppt), Brugge, Oostende en Roeselare (-8ppt),

Aandachtspunten

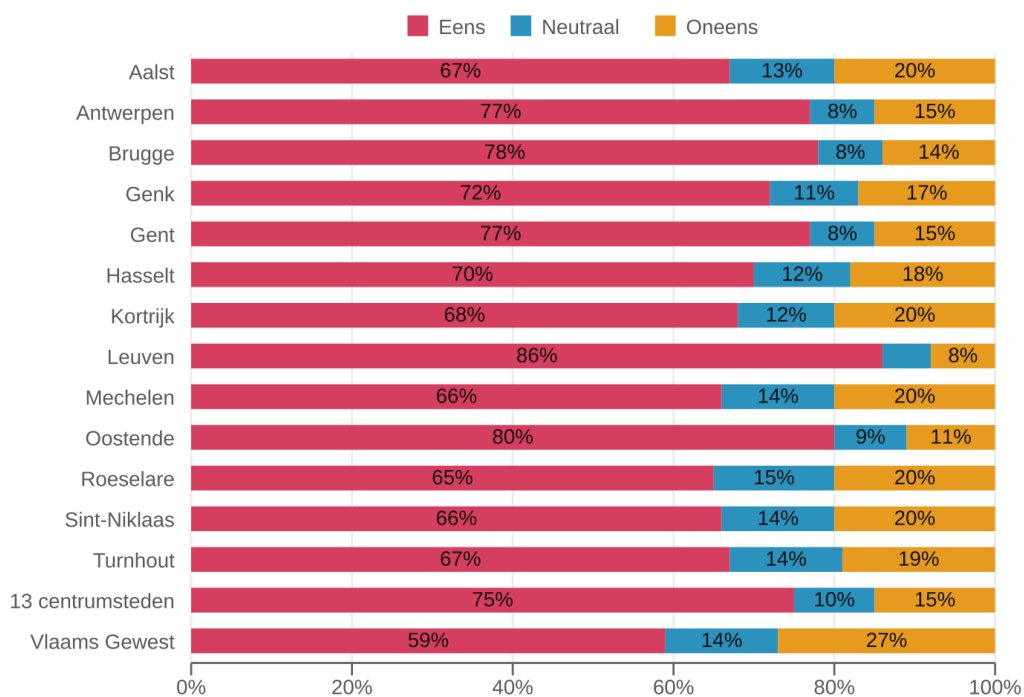
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Voldoende openbaar vervoer, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	77%	74%	73%	72%	67%
Antwerpen	88%	83%	82%	79%	77%
Brugge	86%	84%	83%	82%	78%
Genk	83%	81%	81%	74%	72%
Gent	86%	86%	83%	81%	77%
Hasselt	87%	80%	80%	71%	70%
Kortrijk	79%	74%	72%	69%	68%
Leuven	88%	88%	86%	87%	86%
Mechelen	80%	64%	72%	63%	66%
Oostende	88%	87%	85%	84%	80%
Roeselare	73%	67%	66%	68%	65%
Sint-Niklaas	77%	75%	76%	64%	66%
Turnhout	80%	74%	68%	68%	67%
13 steden	85%	81%	80%	77%	75%
Vlaanderen	-	-	64%	67%	59%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende openbaar vervoer, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE PARKEERPLAATSEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende parkeerplaatsen voor bewoners zijn in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er zijn voldoende parkeerplaatsen voor bewoners in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1 en 3.2: Een leefbare en duurzame stad garandeert multimodale bereikbaarheid en stimuleert stadsbewoners en -bezoekers om zich eerder te voet, met de fiets en met het openbaar vervoer te verplaatsen dan met de wagen. Het parkeerbeleid draagt daartoe bij. Op knooppunten, die uitgerust zijn met parkeerplaatsen, kan men vlot overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Stadsbewoners kunnen hun persoonlijke vervoersmiddelen vlot parkeren in de woonomgeving. Collectieve voorzieningen zoals groepsparkeren worden met respect voor de leefomgeving ingeplant, zijn goed uitgerust en van goede kwaliteit.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vervoermiddelenbezit, Verplaatsingen in de vrije tijd, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden, Voldoende fietsinfrastructuur en ; Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel.

Vaststellingen

In 2023 vindt in Vlaanderen gemiddeld 55% dat er voor bewoners voldoende parkeerplaatsen zijn in de buurt. In de centrumsteden ligt dat aandeel lager, 46%.

Er zijn verschillen tussen de steden. In Genk en Roeselare vinden 6 op 10 inwoners of meer dat er voor bewoners voldoende parkeerplaatsen zijn in de buurt. In Kortrijk, Brugge, Hasselt meer dan 5 op 10 inwoners. De laagste score vinden we terug in Antwerpen: daar vindt 35% dat er voldoende parkeerplaatsen zijn voor bewoners in de buurt. In de overige steden situeren die aandelen zich tussen 41% en 47%.

Ten opzichte van 2011 daalt de tevredenheid over het aanbod aan parkeerplaatsen in de buurt en dit zowel gemiddeld in de centrumsteden (-6ppt) als in Vlaanderen (-5ppt t.o.v. 2017). Met uitzondering van Genk en Leuven, waar min of meer een status quo geregistreerd wordt, manifesteert die daling zich als volgt in de andere centrumsteden: Hasselt (-11ppt), Turnhout (-10ppt), Antwerpen, Brugge, Gent, Mechelen en Sint-Niklaas (-8ppt), Roeselare (-5ppt), Aalst (-4ppt), Kortrijk en Oostende (-3ppt).

Aandachtspunten

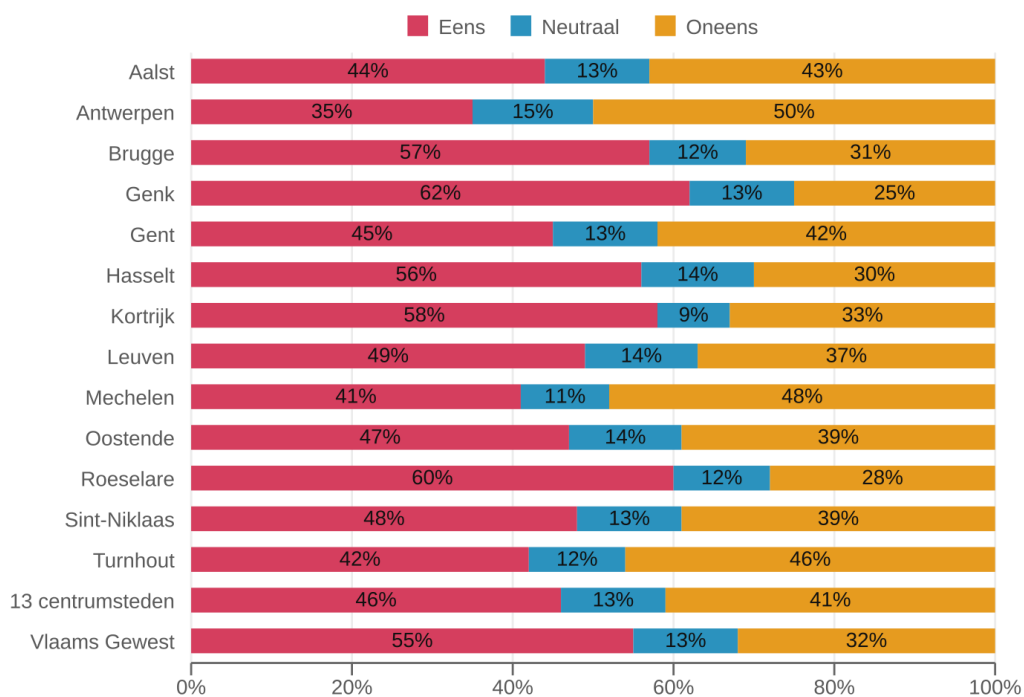
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Voldoende parkeerplaatsen, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	48%	49%	44%	43%	44%
Antwerpen	43%	40%	37%	36%	35%
Brugge	65%	63%	64%	58%	57%
Genk	62%	65%	66%	60%	62%
Gent	53%	51%	53%	48%	45%
Hasselt	67%	62%	61%	58%	56%
Kortrijk	61%	64%	60%	56%	58%
Leuven	50%	52%	50%	48%	49%
Mechelen	49%	47%	43%	52%	41%
Oostende	50%	57%	53%	46%	47%
Roeselare	65%	63%	63%	61%	60%
Sint-Niklaas	56%	53%	51%	48%	48%
Turnhout	52%	51%	48%	42%	42%
13 steden	52%	51%	49%	47%	46%
Vlaanderen	-	-	60%	60%	55%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende parkeerplaatsen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER STAAT VAN STRATEN EN PLEINEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de staat van de straten en pleinen in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'De straten en pleinen zijn in goede staat in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 3.2, 3.5 en 3.7: Een leefbare en duurzame stad beschikt over goed uitgeruste wegen en pleinen, voetgangers-, fiets- en trage wegennetwerk, die samen een veilige mobiliteit en een multimodale bereikbaarheid toelaten. Verwaarlozing van die infrastructuur wordt vermeden, omdat ze bron van onveiligheidsrisico's en -gevoelens vormen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verkeersslachtoffers, Verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers, Veilig fietsen, Veilig naar

school, Tevredenheid over staat van voetpaden en Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur.

Vaststellingen

In 2023 is in Vlaanderen gemiddeld 59% tevreden over de staat van straten en pleinen in de buurt. In de centrumsteden is dat aandeel ongeveer gelijk, 60%.

Er zijn verschillen tussen de steden. Koploper is Leuven: in die stad is 71% tevreden over de staat van straten en pleinen in de buurt. In 7 steden liggen die aandelen tussen 62% en 69%. Dat zijn de steden Roeselare, Brugge, Oostende, Genk, Hasselt en Mechelen. In 4 steden liggen die aandelen tussen 55% en 59%: dat zijn Gent, Antwerpen, Sint-Niklaas en Aalst. De laagste score vinden we terug in Turnhout: in die stad is 45% tevreden over de staat van straten en pleinen.

Ten opzichte van 2020 is in Vlaanderen het aandeel inwoners dat tevreden is over de staat van de straten en pleinen, gemiddeld 3ppt gestegen. In de centrumsteden is er eerder een status quo (-1ppt), maar dat beeld wisselt per stad. In Gent stijgt de tevredenheid over de staat van straten en pleinen in die periode (+4ppt). Die tevredenheid daalt het sterkste in Aalst en Brugge (-4ppt) en Hasselt (-3ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

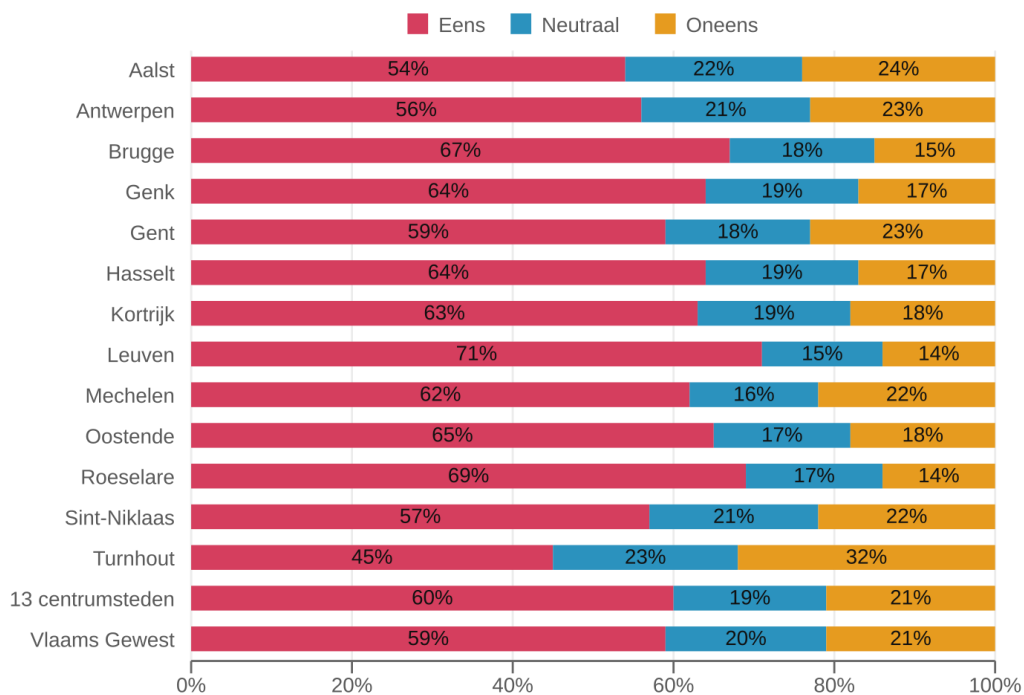

Tevreden over staat van straten en pleinen, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	58%	54%
Antwerpen	58%	56%
Brugge	71%	67%
Genk	66%	64%
Gent	55%	59%
Hasselt	67%	64%
Kortrijk	63%	63%
Leuven	70%	71%
Mechelen	60%	62%
Oostende	65%	65%
Roeselare	68%	69%
Sint-Niklaas	55%	57%
Turnhout	47%	45%
13 steden	61%	60%
Vlaanderen	56%	59%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over staat van straten en pleinen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

DUURZAAM VERPLAATSINGSGEDRAG VOOR KORTE AFSTANDEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het voorbije jaar voor korte afstanden minstens wekelijks de fiets genomen heeft of zich te voet heeft verplaatst.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak heb je de voorbije 12 maanden de fiets genomen voor korte afstanden en je te voet verplaatst voor korte afstanden?'

De respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'een uitzonderlijke keer', 'maandelijks', 'meermaals per maand', 'wekelijks', 'meermaals per week' en 'dagelijks'. Wie antwoordde met 'wekelijks', 'meermaals per week' of 'dagelijks' werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 3.2, 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad bereiken inwoners functies zoals culturele en vrijetijdsvoorzieningen vlot met verschillende vervoersmodi. De stad beschikt over een uitgebouwd en veilig netwerk van zachte mobiliteit: een voetgangers-, fiets- en trage wegennetwerk. Op knooppunten kan men vlot overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Al die netwerken worden actief ingezet als stimulans voor het voetgangers- en fietsverkeer en zet inwoners ertoe aan om zich eerder met te voet, met de fiets en het openbaar vervoer te verplaatsen dan met de wagen.

Deze indicator kan men samen lezen met: *Verplaatsingen in de vrije tijd, Verplaatsingen*

tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Voortransport: vervoermiddel, Voldoende fietsinfrastructuur, Tevredenheid over staat van voetpaden, Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden, Veilig fietsen en Veilig naar school.

Vaststellingen

In 2023 neemt gemiddeld 43% in Vlaanderen minstens wekelijks de fiets voor korte afstanden. Inwoners van de steden doen dit meer: 52%. Koplopers zijn Brugge, Leuven en Turnhout: daar nemen iets meer dan 6 op 10 inwoners minstens wekelijks de fiets voor korte afstanden. Genk scoort met 30% het laagst. Ten opzichte van 2014 is in alle steden het aandeel inwoners dat minstens wekelijks de fiets neemt voor korte afstanden, gestegen. De stijging is het grootst in Mechelen (+14ppt), Kortrijk (+12ppt), Gent en Leuven (+11ppt) en Aalst (+10ppt).

Wat het afleggen van korte afstand te voet betreft, in Vlaanderen doet gemiddeld 62% dit minstens wekelijks, in de centrumsteden 73%. Koplopers zijn Leuven (81%), Antwerpen en Oostende (79%). Genk scoort ook hier met 56% het laagst. Ten opzichte van 2014 is in alle steden het aandeel inwoners dat minstens wekelijks korte afstanden te voet aflegt, gestegen. De stijging is het grootst in Kortrijk (+15ppt) en Hasselt (+11ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

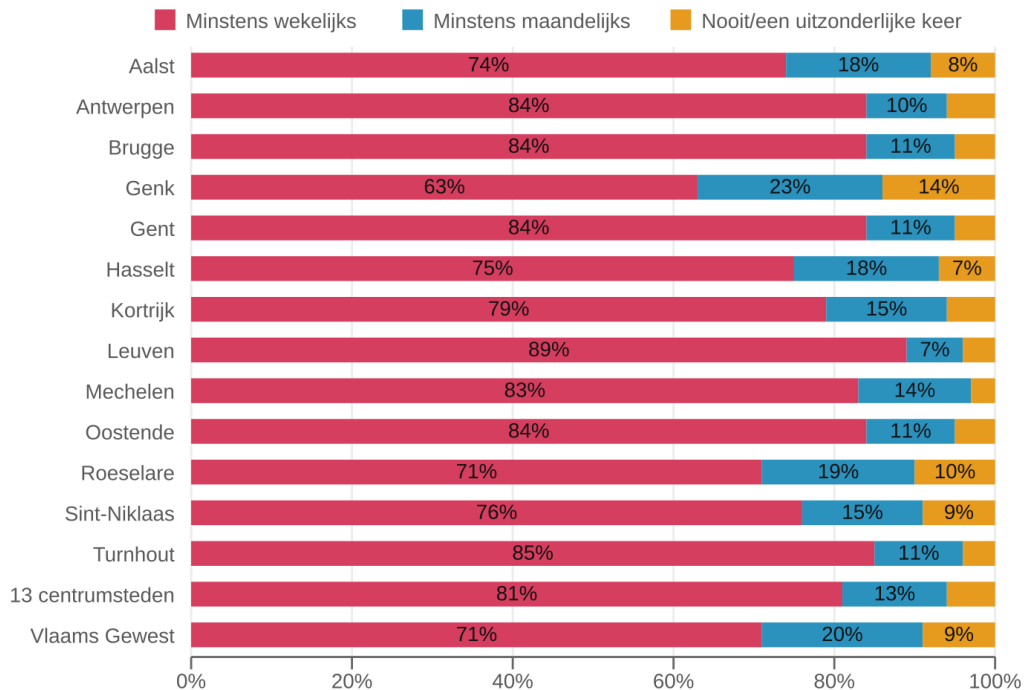
Minstens wekelijks duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden, 2014- 2023, in %.

	2014		2017		2020		2023	
	Te voet	Met fiets	Te voet	Met fiets	Te voet	Met fiets	Te voet	Met fiets
Aalst	58%	33%	59%	34%	64%	43%	65%	43%
Antwerpen	78%	42%	78%	46%	83%	53%	79%	47%
Brugge	66%	58%	67%	59%	75%	64%	73%	63%
Genk	51%	29%	49%	27%	56%	36%	56%	30%
Gent	71%	45%	73%	51%	78%	59%	77%	56%
Hasselt	55%	47%	63%	48%	68%	54%	66%	49%
Kortrijk	55%	39%	60%	42%	71%	53%	70%	51%
Leuven	72%	51%	75%	54%	81%	65%	81%	62%
Mechelen	65%	45%	69%	53%	69%	59%	73%	59%
Oostende	76%	45%	78%	47%	79%	51%	79%	51%
Roeselare	54%	42%	53%	42%	61%	49%	62%	48%
Sint-Niklaas	57%	51%	60%	52%	66%	56%	64%	54%
Turnhout	70%	60%	70%	60%	74%	64%	73%	62%
13 steden	68%	45%	70%	48%	75%	55%	73%	52%
Vlaanderen	-	-	-	-	64%	48%	62%	43%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Mobiliteit| Verplaatsingen

Duurzaam verplaatsingsgedrag voor korte afstanden, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERPLAATSINGEN WOON-WERK/WOON-SCHOOL: DOMINANT VERVOERMIDDEL

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat met een bepaald vervoermiddel meestal het grootste deel van de afstand naar werk, school of opleiding aflegt.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Met welk vervoermiddel leg je meestal het grootste deel van de afstand naar je werk, school of opleiding af? Als je bijvoorbeeld 500 meter wandelt naar de bushalte en dan 10 km op de bus zit, is het antwoord de bus. Duid één vervoermiddel aan'. Volgende antwoordcategorieën waren mogelijk:

- (1) 'te voet'
- (2) 'fiets/elektrische fiets'
- (3) 'speedpedelec'
- (4) 'brom-/snorfiets'
- (5) 'moto'
- (6) 'bus, tram of metro (De Lijn, MIVB of TEC)'
- (7) 'trein'
- (8) 'auto als autobestuurder'
- (9) 'auto als passagier'
- (10) 'anders, namelijk: ____'.

De tellers werden herschikt tot vijf categorieën: 'te voet', 'fiets', 'openbaar vervoer', 'auto' en 'andere'.

Toelichting

Intentie 3.2, 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad bereiken inwoners functies zoals culturele en vrijetijdsvoorzieningen vlot met verschillende vervoersmodi. De stad beschikt over een uitgebouwd en veilig netwerk van zachte mobiliteit: een voetgangers-, fiets- en trage wegnetwerk. Op knooppunten kan men vlot overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Al die netwerken worden actief ingezet als stimulans voor het voetgangers- en fietsverkeer en zet inwoners ertoe aan om zich eerder met te voet, met de fiets en het openbaar vervoer te verplaatsen dan met de wagen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verplaatsingen tussen woonplaats en dominant vervoermiddel, Verplaatsingen in de vrije tijd, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden,

Voortransport: vervoermiddel, Veilig fietsen en Veilig naar school.

Vaststellingen

In 2023 is de auto nog steeds het dominante vervoermiddel om het grootste deel van de afstand naar werk, school of opleiding af te leggen en dit zowel in de centrumsteden (44%) als in Vlaanderen (60%). De fiets komt op de tweede plaats (centrumsteden: 31%, Vlaanderen: 21%). Het openbaar vervoer op de derde plaats (centrumsteden: 19%, Vlaanderen: 15%). Het gebruik van vervoermiddelen is verschillend in de verschillende centrumsteden.

In Genk leggen iets meer dan 7 op 10 inwoners de grootste afstand naar het werk, school of opleiding af met de auto. In Roeselare, Hasselt en Kortrijk ongeveer 6 op 10 inwoners. In Aalst, Sint-Niklaas, Turnhout en Mechelen ongeveer 5 op 10 inwoners. In Brugge en Oostende ongeveer 4 op 10 inwoners. In Gent en Antwerpen minder dan 4 op 10 inwoners. In Leuven gebeurt dat het minst: slechts 3 op 10 inwoners gebruiken de auto als dominant vervoermiddel naar het werk, school of opleiding. Ten opzichte van 2014 daalt het gebruik van de auto als dominant vervoermiddel naar werk, school of opleiding gemiddeld in de centrumsteden. Oostende (-10ppt), Leuven en Sint-Niklaas (-6ppt), Gent (-5ppt), Antwerpen (-4ppt) en Brugge (-3ppt) kennen de sterkste daling. In Roeselare tekent zich de grootste stijging op (+3ppt).

De fiets is in Leuven (40%), Gent (38%) en Brugge (36%) het meest dominante vervoermiddel om de grootste afstand naar werk, school of opleiding af te leggen. Ook in Turnhout, Oostende en Antwerpen gebruiken 3 op 10 inwoners de fiets als dominant vervoermiddel, maar gemiddeld gebruiken de inwoners van deze steden de auto nog altijd meer als dominant vervoermiddel. In Genk wordt de fiets het minst gebruikt: slechts 13% gebruikt dit als dominant vervoermiddel naar het werk, school of opleiding. Ten opzichte van 2014 stijgt het gebruik van de fiets (+7ppt) gemiddeld in de centrumsteden. Vooral de stijging in Oostende (+11ppt), Leuven en Mechelen (+9ppt), Gent (+8ppt) en Antwerpen (+7ppt) valt op.

Verplaatsingen woon-werk/woon-school: dominant vervoermiddel, 2014-2023, in %

	Te voet				Fiets				Openbaar vervoer				Auto			
	2014	2017	2020	2023	2014	2017	2020	2023	2014	2017	2020	2023	2014	2017	2020	2023
Aalst	5%	4%	3%	5%	15%	13%	15%	19%	22%	23%	25%	22%	54%	57%	55%	53%
Antwerpen	8%	7%	5%	6%	24%	27%	32%	31%	24%	23%	21%	22%	42%	41%	39%	38%
Brugge	3%	4%	2%	2%	33%	29%	31%	36%	13%	16%	16%	15%	47%	47%	47%	44%
Genk	5%	3%	3%	3%	9%	10%	13%	13%	14%	12%	10%	10%	70%	74%	72%	72%
Gent	4%	4%	3%	4%	30%	32%	35%	38%	22%	23%	22%	21%	40%	39%	38%	35%
Hasselt	4%	3%	3%	3%	20%	18%	20%	22%	12%	18%	12%	13%	62%	60%	63%	60%
Kortrijk	3%	4%	2%	2%	23%	21%	23%	26%	13%	14%	12%	12%	59%	58%	61%	59%
Leuven	7%	7%	6%	4%	31%	32%	38%	40%	24%	26%	24%	26%	35%	33%	31%	29%
Mechelen	6%	4%	2%	4%	16%	21%	20%	25%	27%	29%	21%	22%	49%	46%	55%	48%
Oostende	8%	7%	6%	4%	21%	24%	27%	32%	17%	21%	19%	19%	51%	44%	46%	41%
Roeselare	5%	5%	2%	4%	23%	22%	21%	21%	10%	9%	11%	11%	59%	62%	63%	62%
Sint-Niklaas	2%	3%	3%	3%	24%	22%	24%	27%	17%	18%	20%	19%	55%	53%	50%	49%
Turnhout	6%	5%	4%	3%	33%	30%	32%	33%	11%	12%	12%	12%	48%	51%	49%	49%
13 steden	6%	5%	4%	4%	24%	26%	29%	31%	20%	21%	19%	19%	47%	46%	46%	44%
Vlaanderen	-	5%	2%	2%	-	16%	19%	21%	-	16%	16%	15%	-	59%	60%	60%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Het gebruik van het openbaar vervoer als dominant vervoermiddel om de grootste afstand naar werk, school of opleiding af te leggen, is in de centrumsteden in de periode 2014-2023 gemiddeld gelijk gebleven. In Leuven (26%), Aalst, Antwerpen en Mechelen (22%) en Gent (21%) geven inwoners het openbaar vervoer als dominant vervoermiddel het vaakste op van de centrumsteden. De laagste scores vinden we terug

in Genk, Roeselare, Kortrijk, Turnhout en Hasselt (scores tussen 10% en 13%). In Genk is het gebruik van het openbaar vervoer als dominant vervoermiddel in de periode 2014-2023 gedaald (-4ppt). Ook in Mechelen tekent zich een daling af (-5ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

VOORTRANSPORT: VERVOERMIDDEL

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat een deel van zijn/haar voortransport tussen woonplaats en dominant vervoermiddel met te voet, fiets, OV... doet.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad die 'bus, tram of metro (De Lijn, MIVB of TEC)', 'trein' of 'auto als passagier' hebben aangeduid bij de vraag naar het dominant vervoermiddel woon-werk of woon-school: 'Hoe verplaats je je dan van je woonplaats naar bus-, tram-, metro- of treinstation, carpoolparking... bij de verplaatsing naar je werk? Je kan meerdere antwoorden aanduiden.'

Respondenten konden antwoorden met:

- (1) 'te voet'
- (2) 'fiets/elektrische fiets'
- (3) 'speedpedelec'
- (4) 'brom-/snorfiets'
- (5) 'moto'
- (6) 'bus, tram of metro (De Lijn, MIVB of TEC)'
- (7) 'trein'
- (8) 'auto als autobestuurder'
- (9) 'auto als passagier'
- (10) 'anders, namelijk: ____'.

Iedereen die 'fiets/elektrische fiets', 'bus, tram of metro' of 'trein' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 3.2, 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad bereiken inwoners functies zoals culturele en vrijetijdsvoorzieningen vlot met verschillende vervoersmodi. De stad beschikt over een uitgebouwd en veilig netwerk van zachte mobiliteit: een voetgangers-, fiets- en trage wegnennetwerk. Op knooppunten kan men vlot overstappen van het ene vervoermiddel naar het andere. Al die netwerken worden actief ingezet als stimulans voor het voetgangers- en fietsverkeer en zet inwoners ertoe aan om zich eerder met te voet, met de fiets en het openbaar vervoer te verplaatsen dan met de wagen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Vervoermiddelenbezit, Voldoende fietsinfrastructuur, Tevredenheid over staat van voetpaden, Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden, Tevredenheid over de staat van voetpaden, fietspaden, en Veilig fietsen..

Vaststellingen

In 2023 verplaatst 54% van de inwoners in de centrumsteden zich te voet van de woonplaats naar de bus, tram, metro, trein, carpoolparking. Dit is lichtjes hoger dan het Vlaams gemiddelde van 50%. Koploper is Antwerpen: daar verplaatsen meer dan 6 op 10 inwoners zich te voet naar de bus, tram, metro, trein, carpoolparking. In Turnhout, Leuven, Genk, Gent en Oostende is dit meer dan 5 op 10 inwoners, in Mechelen, Sint-Niklaas en Aalst meer dan 4 op 10 inwoners. De laagste scores vinden we terug in Brugge, Roeselare en Kortrijk (37% en 38%).

Het tweede belangrijkste vervoermiddel naar de bus, tram, metro, trein, carpoolparking is de elektrische fiets. Dit is zowel gemiddeld in de centrumsteden (35%) als gemiddeld in Vlaanderen (30%) het geval. Koplopers zijn Brugge en Mechelen: in beide steden gebruiken meer dan 5 op 10 inwoners de (elektrische) fiets als voortransportvervoermiddel. Ook in andere steden kent de (elektrische) fiets een groot aandeel. In Leuven, Kortrijk en Sint-Niklaas gebruiken meer dan 4 op 10 inwoners de elektrische fiets als voortransportvervoermiddel, in Aalst, Gent, Oostende en Roeselare meer dan 3 op 10 inwoners. De laagste score vinden we terug in Genk: daar gebruikt 11% de elektrische fiets naar de bus, tram, metro, trein, carpoolparking.

De bus, tram of metro is het derde meest gebruikte vervoermiddel in het voortransport in de steden (21%). Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen (15%). Koploper is Genk: in die stad maakt 30% gebruik van de bus, tram of metro als voortransportvervoermiddel. In Antwerpen 27%, in Oostende 25%, in Gent 21%. De laagste score vinden we terug in Roeselare: daar geeft 7% aan de bus, tram of metro als

voortransportvervoermiddel te gebruiken. In de overige steden liggen die aandelen tussen 11% en 19%.

Voortransport per vervoermiddel, 2023, in %.

	Te voet	(Elektr.) fiets	Speed- pedelec	Bus, tram, metro	Trein	Auto- bestuur- der	Auto- passa- gier	Brom- fiets, moto
Aalst	44%	39%	0%	17%	3%	7%	12%	1%
Antwerpen	64%	24%	0%	27%	2%	3%	3%	0%
Brugge	38%	57%	1%	19%	2%	6%	13%	0%
Genk	53%	11%	0%	30%	0%	3%	10%	0%
Gent	51%	39%	0%	21%	1%	3%	4%	0%
Hasselt	50%	27%	0%	18%	4%	2%	11%	1%
Kortrijk	37%	43%	0%	11%	0%	0%	8%	3%
Leuven	57%	44%	0%	17%	1%	4%	2%	1%
Mechelen	49%	54%	0%	14%	3%	1%	3%	0%
Oostende	54%	36%	0%	25%	2%	5%	4%	1%
Roeselare	38%	34%	0%	7%	3%	7%	10%	0%
Sint-Niklaas	46%	41%	0%	17%	1%	6%	10%	0%
Turnhout	57%	26%	1%	18%	0%	5%	3%	0%
13 steden	54%	35%	0%	21%	2%	3%	5%	0%
Vlaanderen	50%	30%	0%	15%	2%	4%	17%	0%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Gemiddeld gebruikt slechts 8% van de stedelingen de auto als voortransportvervoermiddel (hetzij als bestuurder, hetzij als passagier). In Vlaanderen ligt dat hoger (21%). In Aalst en Roeselare is het aandeel dat het voortransport als autobestuurder aflegt het grootste (7%). In Aalst, Brugge, Hasselt, Roeselare en Sint-Niklaas rijdt 1 op 10 inwoners of

meer mee in de auto als passagier voor het afleggen van de afstand naar de trein, tram, metro, carpoolparking.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

VERPLAATSINGEN VRIJE TIJD: PER VERVOERMIDDEL

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vaak/altijd gebruikmaakt van een bepaald vervoersmiddel voor verplaatsingen in de vrije tijd. Dit is de modale verdeling van de verplaatsingen in de vrije tijd, per vervoersmiddel.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak verplaats je je met elk vervoersmiddel in je vrije tijd? Met vrije tijd bedoelen we de tijd die je hebt los van werk, school, huishoudelijke taken, zorg voor kinderen en/of ouderen en nachtrust.' Volgende antwoordcategorieën waren aanwezig:

- (1) 'te voet'
- (2) 'fiets/elektrische fiets'
- (3) 'speedpedelec'
- (4) 'brom-/snorfiets'
- (5) 'moto'
- (6) 'bus, tram of metro (De Lijn, MIVB of TEC)'
- (7) 'trein'
- (8) 'auto als autobestuurder'
- (9) 'auto als passagier'
- (10) 'anders, namelijk: ____'.

Voor elk van de categorieën diende de respondent aan te geven met welke frequentie hij gebruik maakte van dit vervoersmiddel. De keuzemogelijkheden waren: 'nooit', 'zelden', 'af en toe', 'vaak', en 'zeer vaak/altijd'. Wie antwoordde met 'vaak' of 'zeer vaak/altijd' werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 3.2, 4.2 en 4.3: In een leefbare en duurzame stad bereiken inwoners functies zoals culturele en vrijetijdsvoorzieningen vlot met verschillende vervoersmodi. De stad beschikt over een uitgebouwd en veilig netwerk van zachte mobiliteit: een voetgangers-, fiets- en trage wegnetwerk. Op knooppunten kan men vlot overstappen van het ene vervoersmiddel naar het andere. Al die netwerken worden actief ingezet als stimulans voor het voetgangers- en fietsverkeer en zet inwoners ertoe aan om zich eerder met te voet, met de fiets en het openbaar vervoer te verplaatsen dan met de wagen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoersmiddel, Vervoersmiddelenbezit, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden en Veilig fietsen.

Vaststellingen

In 2023 is te voet gaan nog steeds de meest gebruikte optie voor verplaatsingen in de vrije tijd en dit zowel in de centrumsteden (65%) als in Vlaanderen (56%). De fiets komt in de centrumsteden op de tweede plaats (53%), net voor de auto als bestuurder (52%). In Vlaanderen is het omgekeerd; een 2^e plaats voor de auto als bestuurder (67%) en een 3^e plaats voor de fiets (45%). De auto als passagier komt als vierde meest gebruikte vervoersmiddel voor verplaatsingen in de vrije tijd naar voren (centrumsteden 29%, Vlaanderen 37%).

In Leuven, Antwerpen en Oostende verplaatsen 7 op 10 inwoners zich vaak te voet in de vrije tijd. In Mechelen, Brugge, Turnhout, Kortrijk tussen 60% en 67%. In Aalst en Hasselt is dat 59%. De laagste scores vinden we terug in Genk, Roeselare en Sint-Niklaas (tussen 50% en 54%). Ten opzichte van 2011 is in de steden het aandeel inwoners dat meestal te voet gaat in de vrije tijd fors gestegen (gemiddeld +19ppt). Die evolutie is in alle steden te zien. De stijging situeert zich tussen +13ppt (Oostende) en +26ppt (Brugge).

Ook het gebruik van de fiets (fiets/elektrische fiets/speedpedelec) voor verplaatsingen in de vrije tijd is in die periode niet alleen gemiddeld in de centrumsteden gestegen (gemiddeld +14ppt), maar er is een stijging in alle steden, in de ene sterker dan in de andere (stijging tussen +20ppt in Leuven, +19ppt in Gent en +5ppt in Genk en Roeselare). In 2023 gebruiken in Brugge, Leuven, Turnhout en Mechelen 6 op 10 inwoners of meer vaak de fiets in de vrije tijd. In Gent, Kortrijk, Sint-Niklaas, Oostende, Antwerpen en Hasselt ongeveer 5 op 10 inwoners. In Aalst en Roeselare 45% en 48%. In Genk ligt de score het laagst: daar gebruiken ongeveer 3 op 10 inwoners de fiets vaak in de vrije tijd. Gemiddeld gebruikt 54% vaak de (elektrische) fiets en slechts 2% de speedpedelec.

Verplaatsingen in de vrije tijd: vaak/altijd per fiets, 2011–2023, in %.

	Fiets algemeen *			(Elektr.) fiets	Speedpedelec
	2011	2017	2023	2023	2023
Aalst	29%	37%	45%	45%	2%
Antwerpen	35%	45%	51%	51%	2%
Brugge	53%	59%	63%	65%	2%
Genk	27%	28%	32%	33%	1%
Gent	38%	52%	57%	58%	2%
Hasselt	41%	47%	50%	50%	2%
Kortrijk	36%	43%	53%	54%	1%
Leuven	42%	57%	62%	63%	2%
Mechelen	45%	57%	60%	62%	1%
Oostende	42%	48%	52%	53%	1%
Roeselare	43%	42%	48%	49%	1%
Sint-Niklaas	44%	53%	53%	54%	2%
Turnhout	50%	59%	63%	64%	1%
13 steden	39%	48%	53%	54%	2%
Vlaanderen	-	43%	45%	45%	2%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

* fiets/elektrische fiets/speedpedelec

De auto blijft een belangrijk vervoermiddel in de vrije tijd. In Genk en Roeselare gebruiken 7 op 10 inwoners of meer de auto vaak als bestuurder in de vrije tijd. In Kortrijk, Hasselt, Aalst en Sint-Niklaas tussen 68% en 60%. In Brugge en Turnhout 58% en 54%. In Leuven, Antwerpen, Gent, Mechelen en Oostende wordt de auto het minst vaak gebruikt in de vrije tijd. De scores situeren zich tussen 40% en 48%. Ten opzichte van 2011 tonen de steden een wisselend beeld: een afname van het gebruik van de auto als bestuurder in Leuven (-8ppt) en Gent (-3ppt), een stijgend gebruik in Kortrijk (+12ppt), Roeselare (+9ppt), Oostende, Genk en Hasselt (+7ppt), Aalst en Brugge (+5ppt), Sint-Niklaas (+6ppt), Turnhout (+4ppt) en Antwerpen (+3ppt).

Het gebruik van de auto als passagier blijft gemiddeld in de steden ongeveer hetzelfde doorheen de tijd (29%), maar ook hier een wisselend beeld tussen de steden. We zien een afname in de steden waar de auto als passagier lager ligt dan het stedelijk gemiddelde. Dit zijn Antwerpen, Gent, Leuven, Mechelen en Oostende. In de andere steden treedt een lichte stijging op.

De bus, tram en metro wordt door gemiddeld 24% van de stedelingen regelmatig gebruikt in de vrije tijd. In Vlaanderen is dat 15%. Tegenover 2011 is dit vervoermiddelengebruik relatief stabiel gebleven.

De trein wordt door gemiddeld 14% van de stedelingen vaak gebruikt als vervoermiddel in de vrije tijd. Ten opzichte van 2011 tekent zich een stijging af en dit in alle steden (gemiddeld +7ppt). Slechts 3% van de stedelingen neemt vaak de moto/bromfiets voor verplaatsingen in de vrije tijd.

Het gebruik van de verschillende vervoermiddelen in de vrije tijd is verschillend in de steden. De fiets is het populairste vervoermiddel in Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven, Mechelen, Oostende, Turnhout. De auto als bestuurder in Aalst, Genk, Hasselt, Kortrijk, Roeselare en Sint-Niklaas.

Aandachtspunten

In 2020 werden 'elektrische fiets/speedpedelec' samen bevroegd als vervoermiddel in de vrije tijd. In 2023 werden 'fiets/elektrische fiets' samen bevroegd als vervoermiddel en werd 'speedpedelec' apart bevroegd.

De vraagstelling is anders dan bij *Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel* : voor verplaatsingen vrije tijd wordt per vervoermiddel de frequentie bevroegd en kan de som van de percentages van de verschillende vervoersmiddelen hoger dan 100% zijn. Inwoners kunnen voor verplaatsingen vrije tijd vaak verschillende vervoersmiddelen gebruiken.

Verplaatsingen in de vrije tijd: vaak/altijd te voet, met bus, tram, metro, met trein, 2011–2023, in %..

	Te voet			Bus, tram, metro			Trein		
	2011	2017	2023	2011	2017	2023	2011	2017	2023
Aalst	39%	53%	59%	12%	12%	15%	7%	11%	16%
Antwerpen	55%	68%	70%	41%	41%	37%	6%	9%	12%
Brugge	40%	55%	66%	19%	17%	15%	9%	11%	13%
Genk	32%	42%	50%	16%	15%	13%	4%	4%	5%
Gent	42%	61%	65%	29%	31%	27%	8%	13%	16%
Hasselt	37%	55%	59%	19%	17%	12%	7%	8%	9%
Kortrijk	41%	53%	60%	10%	10%	14%	8%	10%	13%
Leuven	50%	65%	71%	25%	25%	24%	9%	15%	23%
Mechelen	49%	60%	67%	17%	18%	15%	10%	15%	20%
Oostende	57%	66%	70%	30%	30%	27%	13%	15%	17%
Roeselare	36%	44%	52%	9%	7%	7%	7%	7%	10%
Sint-Niklaas	37%	49%	54%	13%	12%	15%	7%	10%	15%
Turnhout	47%	59%	64%	14%	11%	14%	5%	5%	8%
13 steden	46%	60%	65%	26%	26%	24%	7%	10%	14%
Vlaanderen	-	52%	56%	-	16%	15%	-	9%	10%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Verplaatsingen in vrije tijd: vaak/altijd met auto als bestuurder, met auto als passagier, met brom-/snorfiets of moto, 2011–2023, in %.

	Auto als bestuurder			Auto als passagier			Brom-/snorfiets of moto		
	2011	2017	2023	2011	2017	2023	2011	2017	2023
Aalst	56%	63%	61%	34%	38%	35%	4%	4%	2%
Antwerpen	42%	48%	45%	28%	28%	25%	4%	3%	4%
Brugge	53%	58%	58%	28%	34%	33%	6%	4%	2%
Genk	64%	72%	73%	39%	46%	41%	4%	3%	3%
Gent	49%	48%	46%	30%	29%	25%	3%	3%	2%
Hasselt	60%	67%	67%	34%	42%	36%	5%	2%	2%
Kortrijk	56%	65%	68%	34%	41%	38%	5%	3%	2%
Leuven	48%	45%	40%	25%	26%	21%	4%	2%	2%
Mechelen	49%	55%	48%	30%	36%	28%	3%	1%	2%
Oostende	41%	47%	48%	29%	29%	28%	4%	5%	4%
Roeselare	61%	68%	70%	35%	44%	40%	4%	3%	3%
Sint-Niklaas	54%	61%	60%	31%	36%	34%	5%	3%	2%
Turnhout	50%	57%	54%	30%	37%	32%	4%	2%	2%
13 steden	49%	54%	52%	30%	33%	29%	4%	3%	3%
Vlaanderen	-	68%	67%	-	42%	37%	-	3%	3%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERKEERSSLACHTOFFERS

Definitie

Aantal verkeersslachtoffers (doden en zwaargewonden) per 100.000 inwoners.

Dode verkeersslachtoffers zijn zowel zij die ter plaatse overleden zijn als zij die dodelijk gewond waren en binnen de 30 dagen na de datum van het ongeval overleden. Zwaargewonden zijn zowel zij die bij een verkeersongeval gewond werden maar niet dodelijk en zij wier toestand een opname in het ziekenhuis van tenminste 24 uur noodzaakte.

De gegevens over de verkeersslachtoffers worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/mobiliteit/verkeer/verkeersongevallen>

Toelichting

Intentie 3.2 en 3.5: Een leefbare en duurzame stad beschikt over goed uitgeruste wegen, fiets- en voetpaden, die veilige mobiliteit toelaten. In de omgeving van scholen zijn routes van en naar de omliggende woonbuurten autoluw/autovrij. Dit komt de veiligheid van stadsbewoners en stadsbezoekers ten goede.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Verplaatsingen vrije tijd, Voortransport: vervoermiddel, Veilig fietsen, Veilig naar school.

Vaststellingen

In 2022 bedroeg het gemiddelde aantal verkeersslachtoffers per 100.000 inwoners in de centrumsteden 38, waarvan 3 doden en 35 zwaargewonden. In het Vlaams Gewest waren dat er 40 (afgerond), waarvan 4 doden en 36 zwaargewonden.

Kortrijk heeft het hoogste aantal verkeersongevallen met zwaargewonden. In 2022 vielen daar 60 zwaargewonden per 100.000 inwoners bij verkeersongevallen, tegenover 24 in Mechelen en Turnhout. Brugge en Genk hadden het hoogste aantal dodelijke verkeersongevallen (elk 7 per 100.000 inwoners). De relatief minste dodelijke verkeersongevallen vonden plaats in Leuven en Mechelen. In deze twee steden viel één dode per 100.000 inwoners.

Sinds 2014 is het aantal verkeersslachtoffers bij verkeersongevallen gemiddeld met 15 slachtoffers per 100.000 inwoners gedaald, zowel in de centrumsteden als in het Vlaams Gewest.

Aandachtspunten

Volgens Belgische en internationale studies wordt 90% van de dodelijke ongevallen geregistreerd. Voor slachtoffers die naar het ziekenhuis worden afgevoerd ligt de registratiegraad rond de 50. Er wordt geen rekening gehouden met slachtoffers waarvan de plaats van registratie onbekend is. Wanneer er een Vlaams totaal wordt berekend vanuit de gemeentelijke cijfers is dat dus een kleine onderschatting.

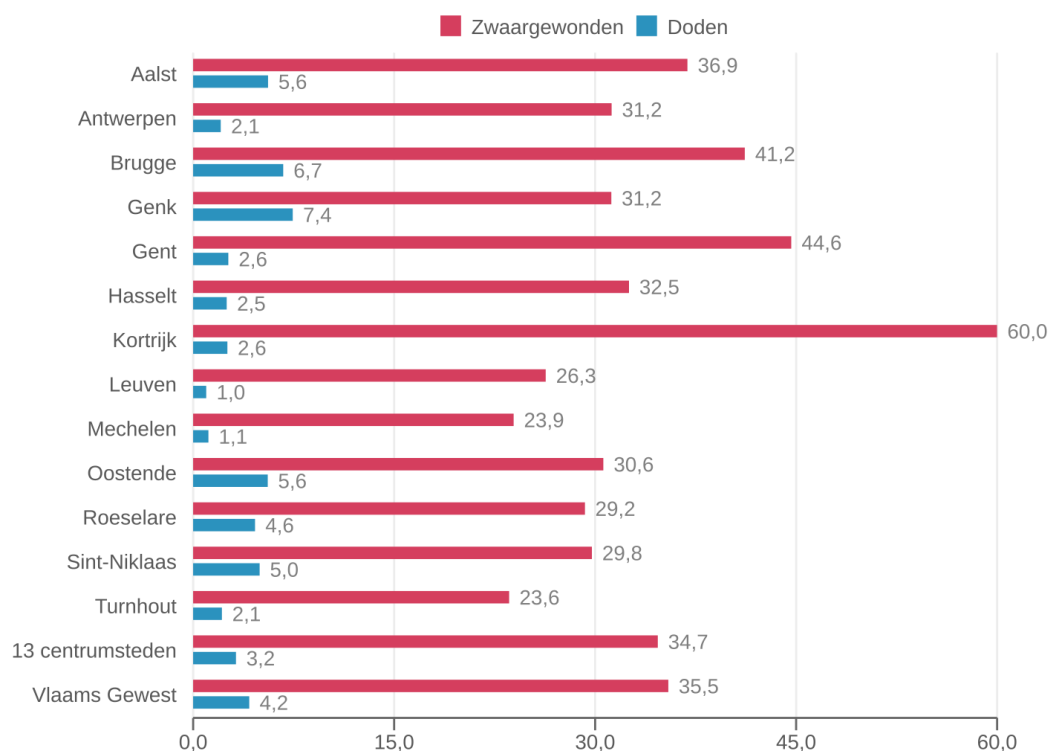

Verkeersslachtoffers, 2014-2022, in aantal per 100.000 inwoners.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Zwaar-gewond	Doden	Zwaar-gewond	Doden	Zwaar-gewond	Doden	Zwaar-gewond	Doden	Zwaar-gewond	Doden
Aalst	38,3	4,8	36,6	3,5	43,0	1,2	20,5	2,3	36,9	5,6
Antwerpen	40,0	5,1	34,5	2,9	37,4	3,0	28,9	2,8	31,2	2,1
Brugge	59,5	6,0	55,9	1,7	52,4	3,4	38,8	2,5	41,2	6,7
Genk	56,5	10,7	45,6	9,1	27,2	4,5	24,0	6,0	31,2	7,4
Gent	55,1	4,8	50,4	4,3	46,3	2,3	27,7	3,4	44,6	2,6
Hasselt	67,0	5,3	55,9	3,9	46,2	2,6	22,8	0,0	32,5	2,5
Kortrijk	66,5	5,3	91,2	5,3	53,6	5,2	53,1	3,9	60,0	2,6
Leuven	35,6	3,1	28,1	5,0	23,6	3,9	24,6	1,0	26,3	1,0
Mechelen	45,5	1,2	34,1	2,4	27,8	2,3	19,6	0,0	23,9	1,1
Oostende	45,5	8,5	32,5	2,8	30,8	4,2	37,7	7,0	30,6	5,6
Roeselare	51,6	5,0	34,2	1,6	35,1	3,2	28,3	4,7	29,2	4,6
Sint-Niklaas	45,9	4,1	43,6	4,0	35,0	5,2	35,5	3,8	29,8	5,0
Turnhout	49,5	2,4	41,7	0,0	45,0	2,3	32,9	0,0	23,6	2,1
13 steden	48,1	5,0	42,8	3,5	39,3	3,1	29,6	2,9	34,7	3,2
Vlaanderen	49,1	6,3	44,1	5,2	38,5	4,7	30,9	3,8	35,5	4,2

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Verkeersslachtoffers, 2022, in aantal per 100.000 inwoners.

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERKEERSSLACHTOFFERS BIJ FIETTERS EN VOETGANGERS

Definitie

Aantal verkeersslachtoffers (doden en zwaargewonden) bij fietsers en voetgangers per 100.000 inwoners.

Dode verkeersslachtoffers zijn zowel zij die ter plaatse overleden zijn als zij die dodelijk gewond waren en binnen de 30 dagen na de datum van het ongeval overleden. Zwaargewonden zijn zowel zij die bij een verkeersongeval gewond werden maar niet dodelijk en zij wier toestand een opname in het ziekenhuis van tenminste 24 uur noodzaakte.

De gegevens over de verkeersslachtoffers worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/mobiliteit/verkeer/verkeersongevallen>

Toelichting

Intentie 3.2 en 3.5: Een leefbare en duurzame stad beschikt over goed uitgeruste wegen, fiets- en voetpaden, die veilige mobiliteit toelaten. In de omgeving van scholen zijn routes van en naar de omliggende woonbuurten autoluw/autovrij. Dit komt de veiligheid van stadsbewoners en -bezoekers ten goede.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verkeersslachtoffers, Veilig fietsen, Veilig naar school, Duurzaam verplaatsingsgedrag korte afstanden, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Verplaatsingen vrije tijd, Voortransport: vervoermiddel.

Vaststellingen

In 2022 bedroeg het gemiddelde aantal slachtoffers per 100.000 inwoners onder fietsers 18 in de centrumsteden en 16 in het Vlaamse Gewest. Het aantal verkeersslachtoffers per 100.000 inwoners bij voetgangers lag iets lager, op 5 in de centrumsteden en 4 in het Vlaams Gewest.

In Kortrijk vielen 33 zwaargewonden per 100.000 inwoners op de fiets, terwijl Oostende de minste verkeersslachtoffers op de fiets noteerde (11 per 100.000 inwoners). Te voet telde Aalst het hoogste aantal gewonden in 2022, met 10 oer 100.000 inwoners. In Mechelen vielen er dat jaar geen verkeersongevallen bij voetgangers.

Sinds 2014 stagneert het aantal verkeersslachtoffers met de fiets per 100.000 inwoners gemiddeld, zowel in de centrumsteden als in Vlaanderen. Het aantal voetgangers per 100.000 inwoners betrokken bij verkeersongevallen is gedaald, zowel gemiddeld in de centrumsteden als in Vlaanderen.

Aandachtspunten

Volgens Belgische en internationale studies wordt 90% van de dodelijke ongevallen geregistreerd. Voor slachtoffers die naar het ziekenhuis worden afgevoerd ligt de registratiegraad rond de 50% en voor personen met onschuldige verwondingen (niet in het ziekenhuis opgenomen), ligt dit cijfer lager dan 20%.

Er wordt geen rekening gehouden met slachtoffers, van wie de plaats van registratie onbekend is. Wanneer er een Vlaams totaal wordt berekend vanuit de gemeentelijke cijfers is dat dus een kleine onderschatting.

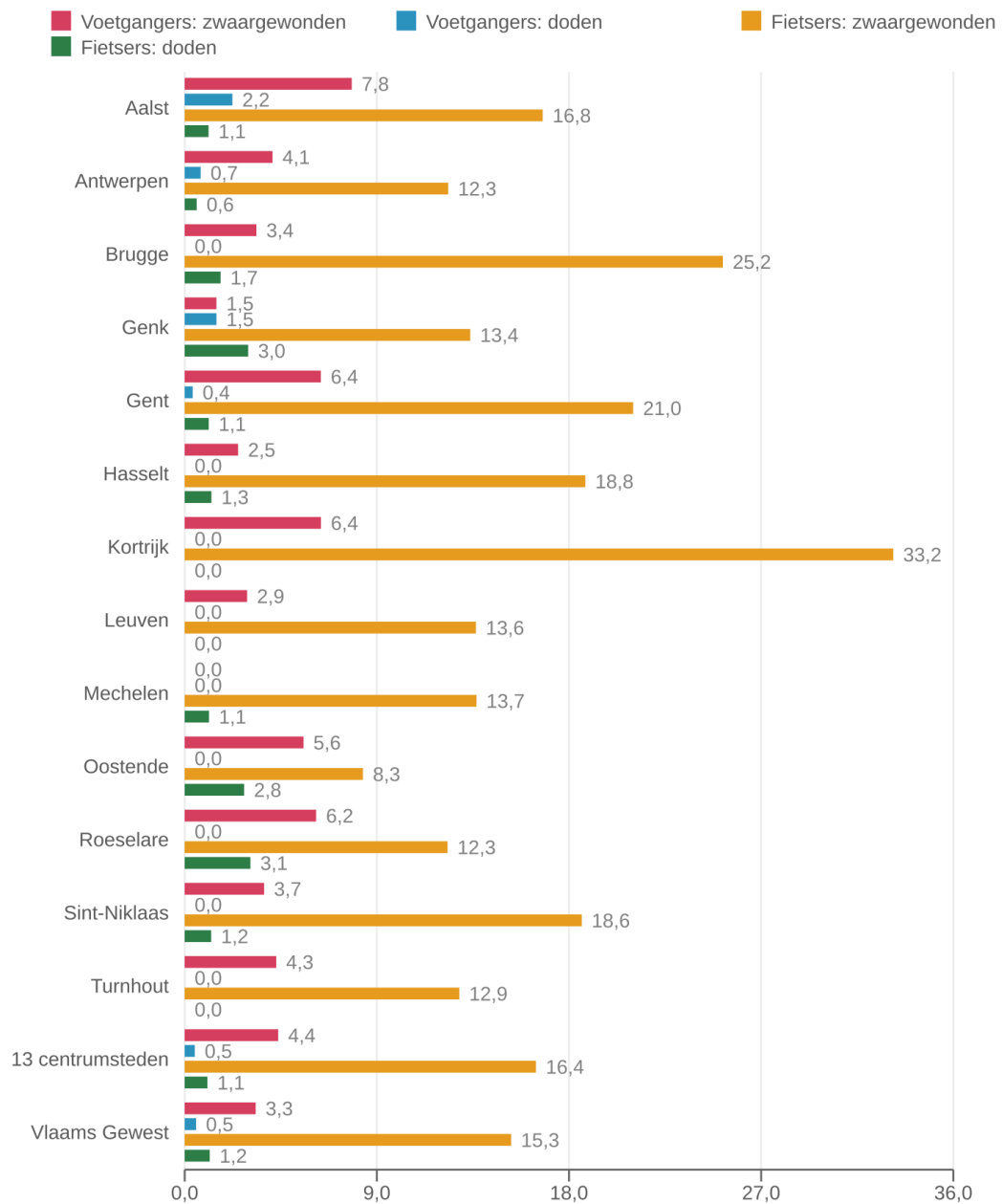
Verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers, 2014-2022, in aantal per 100.000 inwoners.

	2014				2022			
	Fietsers		Voetgangers		Fietsers		Voetgangers	
	Zwaar-gewond	Doden	Zwaar-gewond	Doden	Zwaar-gewond	Doden	Zwaar-gewond	Doden
Aalst	10,8	1,2	2,4	2,4	16,8	1,1	7,8	2,2
Antwerpen	12,7	1,0	10,2	1,8	12,3	0,6	4,1	0,7
Brugge	24,7	1,7	4,3	0,0	25,2	1,7	3,4	0,0
Genk	7,6	1,5	12,2	1,5	13,4	3,0	1,5	1,5
Gent	19,8	0,8	9,1	0,4	21,0	1,1	6,4	0,4
Hasselt	19,7	2,6	6,6	0,0	18,8	1,3	2,5	0,0
Kortrijk	21,3	1,3	5,3	0,0	33,2	0,0	6,4	0,0
Leuven	17,3	0,0	6,1	1,0	13,6	0,0	2,9	0,0
Mechelen	23,9	0,0	4,8	0,0	13,7	1,1	0,0	0,0
Oostende	15,6	1,4	8,5	1,4	8,3	2,8	5,6	0,0
Roeselare	16,7	1,7	5,0	0,0	12,3	3,1	6,2	0,0
Sint-Niklaas	16,2	1,4	2,7	1,4	18,6	1,2	3,7	0,0
Turnhout	16,5	0,0	4,7	0,0	12,9	0,0	4,3	0,0
13 steden	16,5	1,1	7,6	1,0	16,4	1,1	4,4	0,5
Vlaanderen	15,0	1,1	4,8	0,8	15,3	1,2	3,3	0,5

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers, 2022, in aantal per 100.000 inwoners.

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

VEILIG FIETSEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het veilig vindt om te fietsen in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Het is veilig om te fietsen in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 3.2 en 3.5: Een leefbare en duurzame stad beschikt over goed uitgeruste wegen, fiets- en voetpaden, die veilige mobiliteit toelaten. In de omgeving van scholen zijn routes van en naar de omliggende woonbuurten autoluw/autovrij. Dit komt de veiligheid van stadsbewoners en -bezoekers ten goede.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verkeersslachtoffers, Verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers, Veilig naar school,

Voldoende fietsinfrastructuur Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur, Verplaatsingen tussen woonplaats en werk/school: dominant vervoermiddel, Verplaatsingen vrije tijd, Voortransport: vervoermiddel.

Vaststellingen

In 2023 vindt 51% van de inwoners van de centrumsteden het veilig fietsen in de buurt. In Vlaanderen is dat aandeel lichtjes lager, 49%.

In Leuven en Mechelen vinden 6 op 10 inwoners dat het veilig is om te fietsen in de buurt. In Genk, Brugge, Kortrijk, Hasselt, Oostende, Roeselare en Gent tussen 50% en 58%. In Antwerpen, Sint-Niklaas, Aalst en Turnhout tussen 46% en 41%.

Ten opzichte van 2017 vinden gemiddeld minder inwoners van de centrumsteden dat het veilig fietsen is in de buurt (gemiddeld -6ppt). Ook in Vlaanderen zien we een daling t.o.v. 2017 van het aandeel inwoners dat vindt dat het veilig fietsen is in de buurt (-3ppt). Onder de centrumsteden tekent de grootste daling zich af in Genk (-14ppt), Brugge (-11ppt), Oostende (-10ppt), Hasselt en Turnhout (-9ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

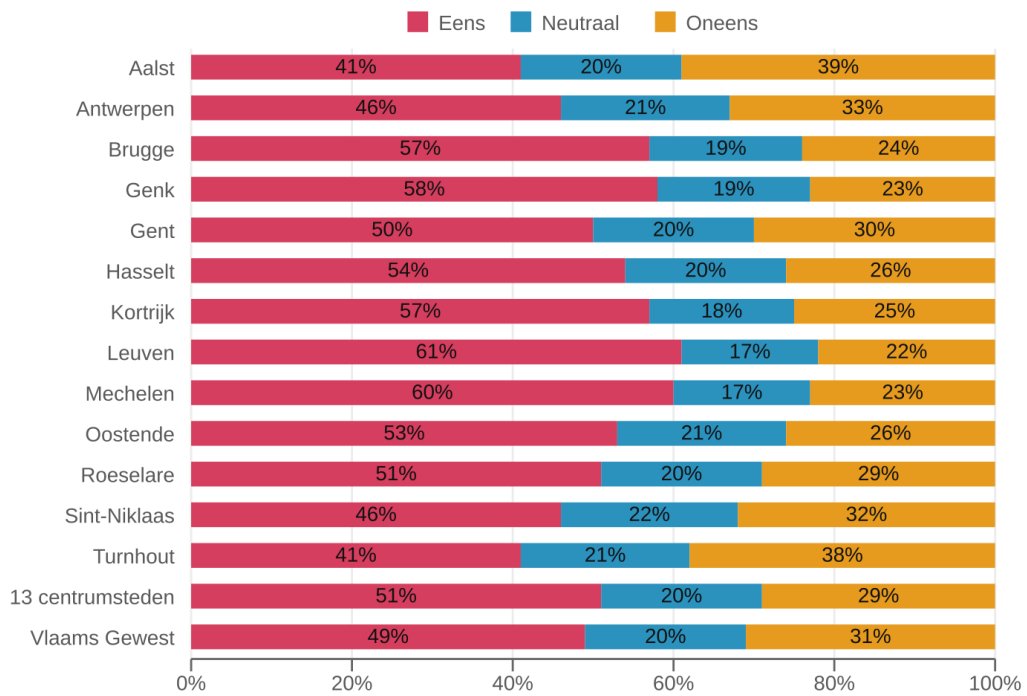

Veilig fietsen, 2017-2023, in %.

	2017	2020	2023
Aalst	46%	36%	41%
Antwerpen	52%	46%	46%
Brugge	68%	60%	57%
Genk	72%	60%	58%
Gent	56%	46%	50%
Hasselt	63%	53%	54%
Kortrijk	59%	54%	57%
Leuven	61%	57%	61%
Mechelen	58%	56%	60%
Oostende	63%	50%	53%
Roeselare	56%	47%	51%
Sint-Niklaas	54%	45%	46%
Turnhout	50%	38%	41%
13 steden	57%	49%	51%
Vlaanderen	52%	43%	49%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Veilig fietsen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VEILIG NAAR SCHOOL

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het voor kinderen in de buurt veilig vindt om zich alleen te verplaatsen naar school.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Het verkeer in mijn buurt is veilig genoeg om kinderen alleen naar school te laten gaan.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 3.2 en 3.5: Een leefbare en duurzame stad beschikt over goed uitgeruste wegen, fiets- en voetpaden, die veilige mobiliteit toelaten. In de omgeving van scholen zijn routes van en naar de omliggende woonbuurten autoluw/autovrij. Dit komt de veiligheid van stadsbewoners en -bezoekers ten goede.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verkeersslachtoffers, Verkeersslachtoffers bij fietsers en voetgangers, Veilig fietsen,

Tevredenheid over staat van fietsinfrastructuur, Tevredenheid over staat van straten en pleinen en Tevredenheid over staat van voetpaden.

Vaststellingen

In Vlaanderen vindt gemiddeld 41% dat het voor kinderen in de buurt veilig genoeg is om alleen naar school te gaan. In de centrumsteden ligt dat gemiddeld op hetzelfde niveau, 40%.

In Leuven vindt net de helft van de inwoners dat het voor kinderen veilig genoeg is in de buurt om alleen naar school te gaan. In Brugge, Kortrijk, Oostende, Mechelen, Roeselare, Genk en Hasselt liggen die aandelen tussen 40% en 48%. In de overige steden tussen 34% en 37%.

Ten opzichte van 2014 tonen de steden een wisselend beeld. In een aantal steden is het aandeel inwoners dat vindt dat het veilig is voor kinderen om alleen naar school te gaan, min of meer gelijk gebleven. In een aantal andere steden is dat aandeel gedaald. Dat is het geval in Genk en Hasselt (-10ppt), Brugge en Turnhout (-6ppt) en Sint-Niklaas (-4ppt). In Leuven (+4ppt) en Mechelen (+3ppt) stellen we een lichte stijging vast van het aandeel inwoners dat vindt dat het veilig is voor kinderen om alleen naar school te gaan.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

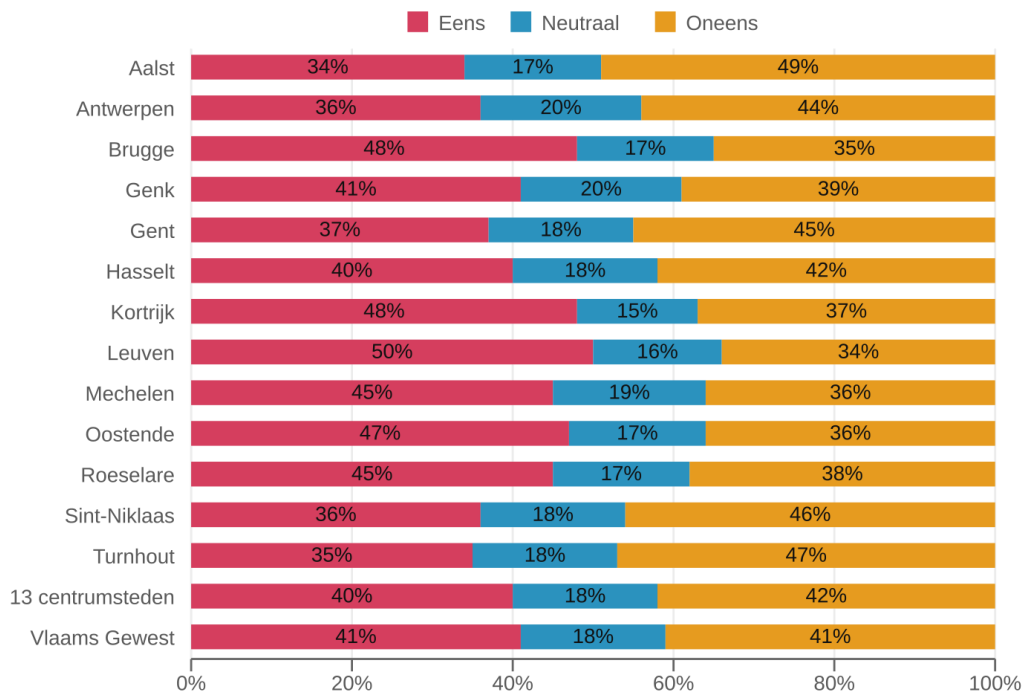

Veilig naar school, 2014-2023, in %.

	2014	2017	2020	2023
Aalst	33%	29%	31%	34%
Antwerpen	38%	35%	37%	36%
Brugge	54%	49%	48%	48%
Genk	51%	47%	45%	41%
Gent	37%	36%	36%	37%
Hasselt	50%	41%	41%	40%
Kortrijk	46%	41%	45%	48%
Leuven	46%	42%	49%	50%
Mechelen	42%	35%	44%	45%
Oostende	49%	48%	42%	47%
Roeselare	43%	43%	42%	45%
Sint-Niklaas	40%	33%	38%	36%
Turnhout	41%	33%	35%	35%
13 steden	42%	38%	40%	40%
Vlaanderen	-	33%	39%	41%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Veilig naar school, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

04 ONDERNEMEN EN WERKEN

Hoofdstuk 4 bevat indicatoren die evoluties op het vlak van ondernemen en werken opvolgen. Een economisch duurzame stad is een aantrekkingspool die vraag en aanbod van sociaal-economische, culturele, gezondheidsvoorzieningen,... zo goed mogelijk op elkaar afstemt en werkgelegenheid genereert met een breed scala aan activiteiten die een maatschappelijke meerwaarde en waardig werk voor iedereen biedt. Ze is economisch veerkrachtig en kent een hoge werkzaamheidsgraad en een lage werkloosheid.

Een aantal indicatoren beschrijven het economisch weefsel in de centrumsteden en geven een indicatie van het aanbod aan werkgelegenheid. Samen met pendelbewegingen illustreert dit in welke mate een stad aantrekkelijk is om te werken. De dynamiek in dat weefsel en de economische performantie geven een indicatie van de capaciteit om schommelingen in vraag en aanbod en om onvoorziene omstandigheden op te vangen. Andere indicatoren vertrekken vanuit het arbeidsmarktperspectief en geven een indicatie van het aandeel beroepsbevolking in de totale bevolking, het aantal werkenden en werkzoekenden, met aandacht voor kansengroepen, alsook voor de spanning tussen het werkaanbod en die werkzoekenden. Twee indicatoren over toerisme geven een indicatie van de aantrekkelijkheid van de stad voor bezoekers.

04.1 ECONOMISCH WEEFSEL187

Bruto toegevoegde waarde per inwoner ...189
Bruto toegevoegde waarde per werkende.191
Jobratio193
Netto-jobcreatie195
Vestigingen, naar grootte-orde.....197
Vestigingen, naar bedrijfstak199
Economische specialisatie201
Tewerkstelling per sector203
Tewerkstelling binnen sociale economie..205
Tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren.....209
Inkomende en uitgaande werkpendel.....211

04.2 ONDERNEMINGSKLIMAAT 215

Btw-plichtige ondernemingen215
Oprichtingsratio ondernemingen217
Stopzettingsratio ondernemingen219

04.3 TOERISTISCHE SECTOR ... 221

Toerismecapaciteit221
Verblijfstoerisme.....223

04.4 WERK 225

Werkzaamheidsgraad, naar geslacht.....225
Werkzaamheidsgraad: leeftijds kloof227
Werkzaamheidsgraad: herkomstkloof.....229
Deeltijds werken, naar geslacht231
Werkzoekendengraad, naar leeftijd en geslacht.....233
Langdurig werkzoekenden zonder werk...235
Werkloosheidsgraad: herkomstkloof237
Spanningsratio239

BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE PER INWONER

Definitie

De bruto toegevoegde waarde (in euro per inwoner) is het verschil tussen de marktwaarde van de in één jaar geproduceerde goederen en diensten en de marktwaarde van de in het productieproces verbruikte of intermediaire goederen en diensten. Het is met andere woorden de waarde die de productiefactoren arbeid en kapitaal toevoegen aan de verbruikte goederen en diensten. De indicator meet de geproduceerde welvaart per inwoner, opdat er een vergelijkingsmaat ontstaat tussen de steden.

De bruto toegevoegde waarde voor de steden wordt als volgt berekend:

S11. Bedrijven en instellingen: de bruto toegevoegde waarde op arrondissementeel niveau wordt over de gemeenten verdeeld volgens de tewerkstellingsstructuur van de gemeente op basis van de RSZ voor het totaal van alle bedrijfstakken minus NACE rev.2 64-66 (financiële instellingen), minus NACE rev.2 84-85 (overheid) en minus NACE rev.2 90-94 (VZW's).

Eenzelfde versleuteling gebeur S12. Financiële instellingen (NACE rev.2 64-66), S13. Overheid (NACE rev.2 84-85) en S15. Niet-markt VZW's (NACE rev.2 90-94). De bruto toegevoegde waarde van S14. Zelfstandigen wordt verdeeld over de gemeenten volgens het jaargemiddelde van de RSVZ-statistiek van de zelfstandigen (zelfstandigen, helpers, hoofdberoep, bijberoep, actief na pensioenleeftijd).

De spreiding van de bruto toegevoegde waarde volgens de institutionele sectoren geeft het belang weer van de grote economische actoren in de totstandkoming van de bruto toegevoegde waarde.

De gegevens over de bruto toegevoegde waarde per inwoner worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender. Voor meer informatie:

https://stat.nbb.be/Index.aspx?DataSetCode=RE_GACSEC&lang=nl

Situering

Intentie 1.1, 1.2, 1.4: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een

maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. Toename van de bruto toegevoegde waarde is wenselijk omwille van het belang van een sterk economisch draagvlak. Het afstemmen van vraag en aanbod is essentieel voor het creëren van een sterk draagvlak. De bruto toegevoegde waarde kan immers zowel berekend worden door optelling van de bestedingscomponenten (vraagelementen in de economie: consumptie, investeringen, uitvoer...) als van de productie (aanbod).

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bruto toegevoegde waarde per werkende, Jobratio, Netto-jobcreatie.

Vaststellingen

In 2021 bedroeg de bruto toegevoegde waarde per inwoner in de centrumsteden €56.834. In Vlaanderen was dat €17.327 lager, nl. €39.507.

Onder de steden zijn er grote verschillen op te merken. Leuven produceert met €83.117 de hoogste bruto toegevoegde waarde per inwoner. Ook Turnhout heeft een hoge bruto toegevoegde waarde per inwoner, nl. €70.091. De centrumsteden met de laagste bruto toegevoegde waarde per inwoner op hun rekening staan zijn Aalst (€35.782) en Sint-Niklaas (€40.128).

Sinds 2013 is de bruto toegevoegde waarde in alle centrumsteden gestegen in lopende prijzen, albeit meer in sommige dan in de andere. Gemiddeld genomen stijgt de bruto toegevoegde waarde per inwoner in 2013 met €11.099 in de centrumsteden. In Vlaanderen bedraagt de stijging €7.689.

Aandachtspunten

Het gaat om ramingen voor de gemeenten, waarbij het totaal van de gemeenten steeds tot de officiële INR-resultaten van het respectievelijke arrondissement sommen.

Het gaat om de welvaart die voortgebracht wordt op het grondgebied van een stad. Dat verschilt van het inkomen van inwoners. Door uitgaande pendel kunnen inwoners elders werken en daar bijdragen tot de toegevoegde waarde, terwijl hun inkomen toegerekend wordt aan hun woonplaats. Het omgekeerde geldt voor inkomende pendel.

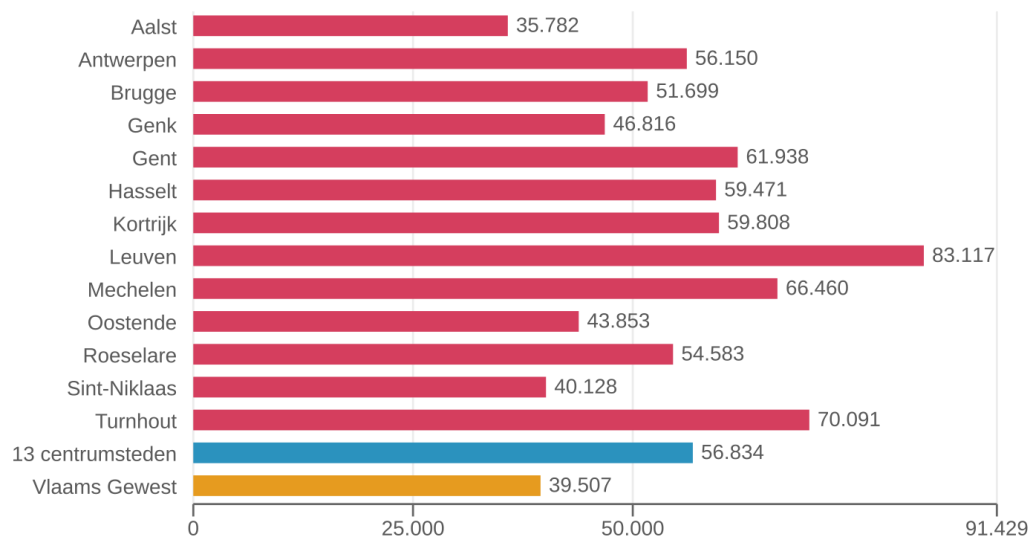

Bruto toegevoegde waarde per inwoner, 2013-2021, in euro.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	29.852	29.991	31.338	31.024	32.969	33.758	34.675	33.484	35.782
Antwerpen	46.055	47.168	49.314	50.182	51.671	52.588	53.844	51.838	56.150
Brugge	41.634	42.288	43.279	44.677	46.164	47.846	49.934	47.525	51.699
Genk	41.803	43.023	40.831	40.284	39.751	41.592	43.457	41.720	46.816
Gent	51.295	52.793	54.996	56.813	59.269	60.090	61.761	58.382	61.938
Hasselt	50.336	52.399	53.543	56.160	55.793	57.261	58.355	55.420	59.471
Kortrijk	45.040	47.352	48.971	51.340	53.489	54.113	55.807	54.529	59.808
Leuven	63.310	65.273	67.252	66.085	72.340	74.919	77.720	76.238	83.117
Mechelen	46.794	48.228	50.993	53.220	54.551	57.124	60.615	60.288	66.460
Oostende	33.210	33.768	34.285	35.394	36.241	37.717	40.194	40.069	43.853
Roeselare	40.591	43.361	44.774	45.933	46.975	47.805	49.451	49.400	54.583
Sint-Niklaas	32.560	32.657	33.580	34.662	35.814	35.760	37.781	37.364	40.128
Turnhout	58.778	58.479	58.662	59.586	59.604	61.670	65.980	66.929	70.091
13 steden	45.735	46.954	48.557	49.635	51.353	52.548	54.341	52.547	56.834
Vlaanderen	31.818	32.468	33.573	34.552	35.585	36.484	37.745	36.410	39.507

Bron: Vlaamse Statistische Autoriteit, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bruto toegevoegde waarde per inwoner, 2021, in euro.

Bron: Vlaamse Statistische Autoriteit, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE PER WERKENDE

Definitie

De bruto toegevoegde waarde (in euro per werkende) is het verschil tussen de marktwaarde van de in één jaar geproduceerde goederen en diensten en de marktwaarde van de in het productieproces verbruikte of intermediaire goederen en diensten. Het is met andere woorden de waarde die de productiefactoren arbeid en kapitaal toevoegen aan de verbruikte goederen en diensten. De indicator meet de geproduceerde welvaart per werkende, opdat er een vergelijkingsmaat ontstaat voor de efficiëntie van een economie tussen de steden.

De bruto toegevoegde waarde voor de steden wordt als volgt berekend:

S11. Bedrijven en instellingen: de bruto toegevoegde waarde op arrondissementeel niveau wordt over de gemeenten verdeeld volgens de tewerkstellingsstructuur van de gemeente op basis van de RSZ voor het totaal van alle bedrijfstakken minus NACE rev.2 64-66 (financiële instellingen), minus NACE rev.2 84-85 (overheid) en minus NACE rev.2 90-94 (VZW's). Eenzelfde versleuteling gebeurt S12. Financiële instellingen (NACE rev.2 64-66), S13. Overheid (NACE rev.2 84-85) en S15. Niet-markt VZW's (NACE rev.2 90-94). De bruto toegevoegde waarde van S14. Zelfstandigen wordt verdeeld over de gemeenten volgens het jaargemiddelde van de RSVZ-statistiek van de zelfstandigen (zelfstandigen, helpers, hoofdberoep, bijberoep, actief na pensioenleeftijd).

De werkgelegenheid voor de steden wordt als volgt berekend: de totale werkgelegenheid (bezoldigd en zelfstandig) op arrondissementeel niveau volgens de gepubliceerde regionale rekeningen van het INR, verdeeld over de gemeenten pro rata het aandeel van elke gemeente in zijn arrondissement volgens de RSZ bezoldigde tewerkstelling en RSVZ zelfstandige tewerkstelling.

De gegevens over de bruto toegevoegde waarde per werkende worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender. Voor meer informatie:

https://stat.nbb.be/Index.aspx?DataSetCode=RE_GACSEC&lang=nl

Situering

Intentie 1.1, 1.2, 1.4: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. Toename van de bruto toegevoegde waarde is wenselijk omwille van het belang van een sterk economisch draagvlak. Het afstemmen van vraag en aanbod is essentieel voor het creëren van een sterk draagvlak. De bruto toegevoegde waarde kan immers zowel berekend worden door optelling van de bestedingscomponenten (vraagelementen in de economie: consumptie, investeringen, uitvoer...) als van de productie (aanbod).

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bruto toegevoegde waarde per inwoner, Jobratio, netto-jobcreatie.

Vaststellingen

In 2021 bedroeg de bruto toegevoegde waarde per inwoner in de centrumsteden €92.520. In Vlaanderen was dat €2.957 lager, nl. €89.563.

De koploper voor deze indicator is Turnhout met een bedrag van €111.091 per werkende. Ook Mechelen en Antwerpen scoren hoog met €101.790 en €101.105 per werkende. Genk, Hasselt, Roeselare en Aalst produceren de laagste bruto toegevoegde waarde per werkende, met bedragen tussen €79.798 en €81.411.

Sinds 2013 is de bruto toegevoegde waarde per werkende in alle centrumsteden gestegen. De stijging in de centrumsteden en in Vlaanderen verschilt niet veel van elkaar. In de centrumsteden bedraagt het €13.682 per werkende en in Vlaanderen €12.585 per werkende.

Aandachtspunten

Het gaat om ramingen voor de gemeenten, waarbij het totaal van de gemeenten steeds tot de officiële INR-resultaten van het respectievelijke arrondissement sommen.

De voortgebrachte bruto toegevoegde waarde is niet enkel afhankelijk van de ingezette arbeid, maar ook van kapitaal en technologische vooruitgang. Verschillen tussen de steden kunnen ook te maken hebben met de economische structuur (spreiding van de bedrijfstakken). De productiviteit verschilt immers ook tussen de bedrijfstakken onderling (laag- en hoogproductieve bedrijfstakken).

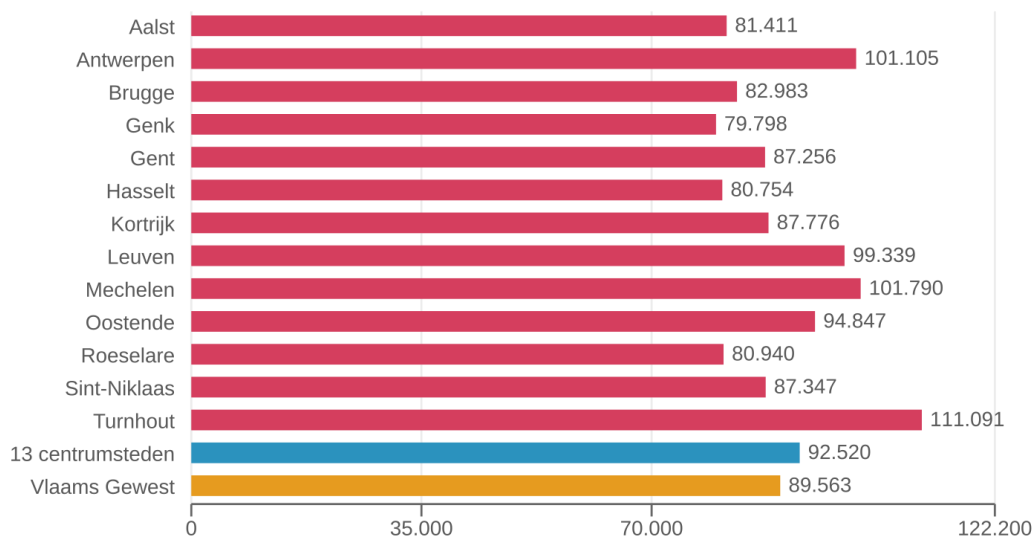

Bruto toegevoegde waarde per werkende, 2013-2021, in euro.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	71.526	71.925	74.604	72.680	75.733	76.494	77.742	76.605	81.411
Antwerpen	86.421	88.856	92.733	94.165	95.869	96.554	97.486	94.414	101.105
Brugge	70.356	71.344	72.664	74.065	75.629	77.662	80.297	77.084	82.983
Genk	73.112	76.027	76.035	77.580	75.872	77.040	76.248	73.357	79.798
Gent	77.032	78.278	80.552	82.252	84.251	84.069	84.822	84.941	87.256
Hasselt	72.887	75.591	76.397	77.990	77.026	78.466	77.384	75.048	80.754
Kortrijk	71.069	73.402	75.202	77.671	79.670	79.732	81.691	81.033	87.776
Leuven	83.259	84.821	87.267	85.372	92.814	94.542	95.912	93.185	99.339
Mechelen	82.189	83.441	85.382	87.590	89.431	91.104	94.029	94.244	101.790
Oostende	73.664	74.623	76.305	77.677	79.595	82.299	86.965	87.431	94.847
Roeselare	67.066	70.028	70.376	71.123	71.994	72.581	74.682	75.125	80.940
Sint-Niklaas	72.829	74.342	75.940	77.450	79.021	78.770	82.392	82.231	87.347
Turnhout	88.806	89.250	90.908	94.167	94.866	97.351	103.035	106.640	111.091
13 steden	78.838	80.631	82.965	84.153	86.096	86.967	88.408	86.961	92.520
Vlaanderen	76.978	78.531	80.656	82.233	83.726	84.845	86.650	83.799	89.563

Bron: Vlaamse Statistische Autoriteit, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bruto toegevoegde waarde per werkende, 2021, in %.

Bron: Vlaamse Statistische Autoriteit, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

JOB-RATIO

Definitie

Aantal jobs per 100 inwoners (%) op arbeidsleeftijd (20-64 jaar). Deze ratio toont aan in hoeverre een centrumstad werkgelegenheid kan creëren, relatief ten aanzien van het inwonersaantal. Het speelt geen rol of die werkgelegenheid ingenomen wordt door personen woonachtig in die stad of daarbuiten.

De jobs zijn de tijdens de referentieperiode vervulde arbeidsplaatsen bij de in gemeenten gevestigde productie-eenheden. Het totaal aantal jobs wordt gevormd door het totaal aantal loontrekkende jobs, de jobs van zelfstandigen en de jobs van helpers. Het betreft de toestand op 31 december.

De gegevens over de jobratio worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.steunpuntwerk.be/node/2840>

Situering

Intentie 1.1, 1.2, 1.4: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. Een relatief hoog aanbod van jobs in verhouding tot de bevolking onderstreept dit.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Netto-jobcreatie, Oprichtingsratio ondernemingen, Werkzaamheidsgraad, Werkzoekendengraad.

Vaststellingen

In 2019 bedroeg de jobratio in de centrumsteden 101,4. Dit is 27,73 eenheden hoger dan in Vlaanderen, waar de jobratio 73,7 bedroeg.

Onder de steden heb je het meeste kans om een job te vinden in Leuven (126) en Hasselt (124,7). Ook Kortrijk en Gent scoren hoog, met respectievelijk 166 en 115,5. Aalst (76,1) en Sint-Niklaas (78,8) tellen de minste jobs per 100 inwoners, hoewel deze ratio's zich nog steeds boven het gemiddelde in het Vlaams Gewest situeren.

Sinds 2012 evolueerde de jobratio positief, met een stijging van 6,9 ppt. Vlaanderen evolueerde ook positief, met een stijging van 6 ppt. Enkel in Turnhout is de jobratio zeer licht gedaald.

Aandachtspunten

De teller omvat het aantal arbeidsplaatsen in een stad, ongeacht door wie ze ingevuld worden. De noemer omdat de bevolking van 20-64j woonachtig in de stad, ongeacht of en waar ze werkt.

De plaats van de vestiging, die bepaalt waar de job wordt geteld, is de gemeente waar de werknemer is tewerkgesteld. Jobs van werknemers zonder vaste plaats van tewerkstelling, van werknemers werkend bij de klant, van gedetacheerde werknemers en van thuiswerkers worden toegewezen aan de vestigingseenheid van de eigen onderneming waarvan zij administratief afhangen.

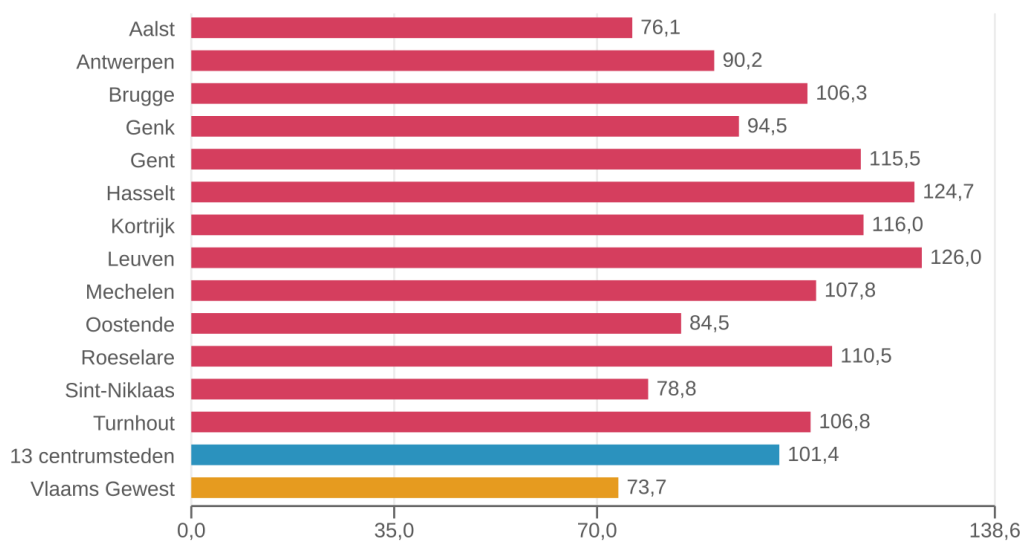

Jobratio (20-64 jaar), 2012-2019, in %.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aalst	68,4	68,8	69,4	69,9	71,3	73,4	75,0	76,1
Antwerpen	87,1	86,6	86,3	86,9	87,1	88,2	89,1	90,2
Brugge	98,6	98,0	98,7	99,4	100,9	103,0	104,5	106,3
Genk	94,2	93,9	93,7	86,9	86,6	88,4	91,0	94,5
Gent	104,1	105,3	106,8	108,2	109,2	111,5	113,5	115,5
Hasselt	112,6	111,9	113,3	116,4	119,7	121,6	124,7	124,7
Kortrijk	104,8	105,0	107,8	109,0	110,9	113,0	114,9	116,0
Leuven	117,6	118,1	119,4	119,6	119,5	121,6	123,0	126,0
Mechelen	93,7	94,4	96,8	98,8	100,4	101,8	104,0	107,8
Oostende	77,6	78,1	79,3	79,1	80,3	81,1	82,8	84,5
Roeselare	99,2	98,6	101,1	105,0	106,9	109,2	110,5	110,5
Sint-Niklaas	76,5	75,8	75,3	74,6	75,2	77,4	78,0	78,8
Turnhout	107,6	107,2	105,8	105,3	103,4	103,9	104,9	106,8
13 steden	94,5	94,5	95,2	95,8	96,6	98,3	99,8	101,4
Vlaanderen	67,7	67,6	68,1	68,7	69,6	71,1	72,3	73,7

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Jobratio (20-64 jaar), 2019, in %.

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

NETTO-JOBCREATIE

Definitie

Evolutie van de tewerkstelling tussen jaar x en jaar x-1 in verhouding tot de tewerkstelling in jaar x-1 (jaargemiddelde). De tewerkstelling is uitgedrukt in termen van jobs van zowel werknemers als zelfstandigen.

De jobs zijn de tijdens de referentieperiode vervulde arbeidsplaatsen bij de in België gevestigde productie-eenheden. Bij de jobs zijn alle uitgeoefende hoofd- en nevenactiviteiten van eenzelfde persoon inbegrepen, evenals de nevenactiviteiten van de personen die geen hoofdactiviteit uitoefenen. De jobs omvatten (jobs voor) loontrekkenden, zelfstandigen en helpers. Bij de raming van het totaal aantal jobs gaat het telkens om het jaargemiddelde van het betreffende jaar. Dit wordt berekend als het gemiddelde van de vier kwartaalgemiddelden, die werden herrekend op basis van gegevens van de laatste dag van het tweede en vierde kwartaal. De cijfers zijn beschikbaar tot op gemeentelijk niveau.

De gegevens over de netto-jobcreatie worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

https://www.steunpuntwerk.be/cijfers?field_collactie_tid=All&field_indicator_tid=530

Situering

Intentie 1.1, 1.2, 1.4: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. Deze indicator zegt tevens iets over de groei en dynamiek in die stedelijke economie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Jobratio, oprichtingsratio ondernemingen, werkzaamheidsgraad, werkzoekendengraad.

Vaststellingen

In 2019 groeide de tewerkstelling in de centrumsteden met 2% t.o.v. het voorgaande jaar. Ook in Vlaanderen was dit het geval.

In Genk en Mechelen groeide de tewerkstelling het meest, met 3,6% en 3,8%. In Hasselt is de netto-jobcreatie gelijk gebleven. Ook in Roeselare is de netto-jobcreatie was minder sterk gestegen, met 0,7%.

Aandachtspunten

Ook de jobs van werknemers die tijdelijk afwezig waren van het werk, mits er een formele arbeidsverhouding bestond, worden meegeteld (bv. bij ziekte, zwangerschapsverlof, vakantie).

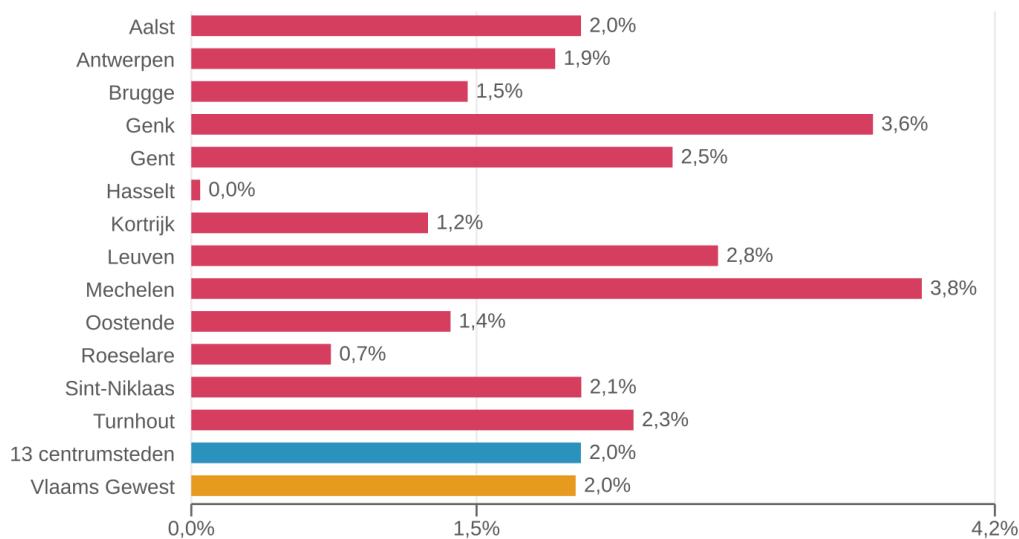

Netto-jobcreatie, 2012-2019, in % ten opzichte van het voorgaande jaar.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aalst	0,4%	1,1%	1,3%	0,9%	2,1%	3,2%	2,8%	2,0%
Antwerpen	-0,0%	0,1%	-0,0%	1,3%	0,9%	1,8%	1,6%	1,9%
Brugge	0,3%	-0,8%	0,5%	0,8%	1,3%	1,8%	1,1%	1,5%
Genk	-0,2%	-0,4%	-0,5%	-8,1%	-0,6%	1,9%	2,8%	3,6%
Gent	0,6%	1,7%	2,3%	2,5%	2,2%	2,7%	2,3%	2,5%
Hasselt	0,6%	-0,3%	1,0%	2,4%	2,5%	1,4%	2,6%	0,0%
Kortrijk	-1,8%	-0,3%	2,2%	1,1%	1,9%	2,1%	2,1%	1,2%
Leuven	2,7%	0,7%	1,3%	0,7%	0,9%	2,7%	1,7%	2,8%
Mechelen	-0,2%	1,1%	3,1%	2,9%	2,4%	2,2%	2,6%	3,8%
Oostende	1,1%	0,3%	1,2%	-0,6%	1,5%	0,9%	1,7%	1,4%
Roeselare	1,4%	-0,1%	3,1%	4,5%	2,6%	3,0%	2,1%	0,7%
Sint-Niklaas	-0,5%	-0,9%	-0,6%	-0,3%	1,5%	3,5%	1,8%	2,1%
Turnhout	-0,1%	0,0%	-1,0%	-0,0%	-1,2%	1,3%	1,8%	2,3%
13 steden	0,3%	0,4%	1,0%	1,2%	1,4%	2,2%	2,0%	2,0%
Vlaanderen	0,5%	0,1%	0,6%	1,1%	1,4%	2,3%	1,9%	2,0%

Bron: Steunpunt Werk, Departement Werk en Sociale Economie, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Netto-jobcreatie, 2019, in % ten opzichte van het voorgaande jaar.

Bron: Steunpunt Werk, Departement Werk en Sociale Economie, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

VESTIGINGEN, NAAR GROOTTE-ORDE

Definitie

Procentuele verdeling van het aantal vestigingen met personeel naar de grootte van die vestiging. De verdeling van de grootte is als volgt: (1) micro: van 1 tot en met 9 werknemers; (2) klein: van 10 tot en met 49 werknemers; (3) middelgroot: van 50 tot en met 199 werknemers; (4) groot: vanaf 200 werknemers.

De gegevens over de vestigingen worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.rsz.fgov.be/nl/statistieken/publicaties/verdeling-van-de-arbeidsplaatsen-naar-plaats-van-tewerkstelling>

Situering

Intentie 1.1, 1.2, 1.4: Een leefbare en duurzame stad omvat een breed en bloeiend ondernemingsweefsel. Een divers aanbod aan ondernemingen houdt daar verband mee. Steden zijn aldus economische aantrekkingspolen met een hoge werk- en leefkwaliteit.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Economische specialisatie, Tewerkstelling per sector, Oprichtingsratio ondernemingen, Stopzettingsratio ondernemingen.

Vaststellingen

In 2021 waren 75,6% van alle vestigingen in de centrumsteden microvestigingen. 17,8% zijn klein, 5,2% zijn middelgroot en 1,4% groot. In Vlaanderen zijn er lichtjes meer microvestigingen en minder kleine, middelgrote en grote ondernemingen.

Onder de steden zijn de verschillen niet groot. De grootste ondernemingen bevinden zich naar verhouding vooral in Turnhout, Mechelen en Leuven. De kleinste ondernemingen zijn naar verhouding het talrijkst in Oostende, Sint-Niklaas, Antwerpen en Brugge.

Sinds 2014 is de evolutie van de grootte-orde van de vestigingen relatief stabiel gebleven, zowel in de centrumsteden als in het Vlaams Gewest. Onderling is iets meer variatie.

Aandachtspunten

Het gaat hier enkel over vestigingen waar personeel is tewerkgesteld. Vestigingen zonder personeel zijn niet beschikbaar in de RSZ-databank.

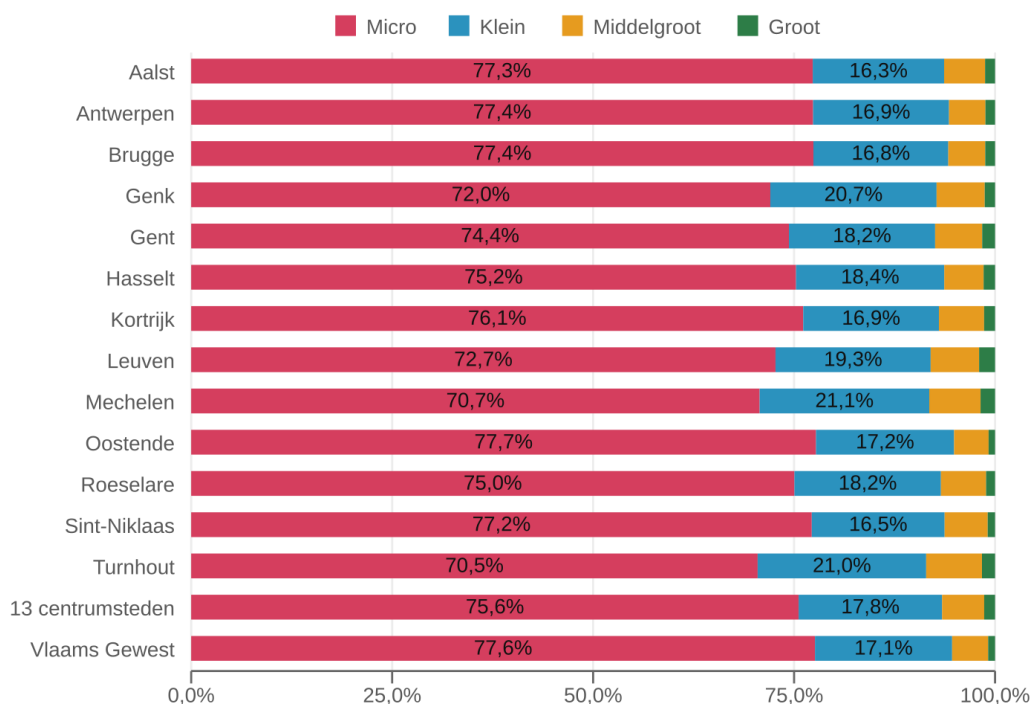
Vestigingen naar grootte-orde, 2014-2021, in %.

	2014				2021			
	Micro	Klein	Middel-groot	Groot	Micro	Klein	Middel-groot	Groot
Aalst	77,9%	16,2%	4,7%	1,2%	77,3%	16,3%	5,1%	1,2%
Antwerpen	76,5%	17,9%	4,4%	1,2%	77,4%	16,9%	4,5%	1,2%
Brugge	76,4%	17,6%	4,9%	1,0%	77,4%	16,8%	4,6%	1,2%
Genk	73,4%	19,2%	5,9%	1,5%	72,0%	20,7%	6,0%	1,3%
Gent	73,5%	19,0%	5,8%	1,6%	74,4%	18,2%	5,9%	1,6%
Hasselt	74,2%	19,9%	4,4%	1,5%	75,2%	18,4%	4,9%	1,4%
Kortrijk	75,0%	18,2%	5,7%	1,1%	76,1%	16,9%	5,6%	1,4%
Leuven	73,2%	18,8%	6,1%	1,9%	72,7%	19,3%	6,0%	2,0%
Mechelen	70,8%	21,7%	5,6%	1,9%	70,7%	21,1%	6,4%	1,8%
Oostende	78,7%	16,2%	4,1%	1,0%	77,7%	17,2%	4,3%	0,8%
Roeselare	76,4%	17,2%	5,6%	0,8%	75,0%	18,2%	5,6%	1,1%
Sint-Niklaas	75,7%	18,7%	4,6%	1,0%	77,2%	16,5%	5,4%	0,9%
Turnhout	70,6%	21,8%	5,9%	1,7%	70,5%	21,0%	6,9%	1,6%
13 steden	75,2%	18,4%	5,1%	1,3%	75,6%	17,8%	5,2%	1,4%
Vlaanderen	77,4%	17,5%	4,3%	0,8%	77,6%	17,1%	4,5%	0,9%

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Ondernemen en werken! Economisch weefsel

Vestigingen naar grootte-orde, 2021, in %.

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

VESTIGINGEN, NAAR BEDRIJFSTAK

Definitie

Verdeling van het aantal vestigingen met personeel naar bedrijfstak. De verdeling van het aantal vestigingen met personeel naar bedrijfstak is als volgt: primair, secundair, tertiair en quartair.

De gegevens over de vestigingen worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.rsz.fgov.be/nl/statistieken/publicaties/verdeling-van-de-arbeidsplaatsen-naar-plaats-van-tewerkstelling>

Situering

Intentie 1.1, 1.2, 1.4: Een leefbare en duurzame stad omvat een breed en bloeiend ondernemingsweefsel. Een divers aanbod aan ondernemingen houdt daar verband mee. Steden zijn aldus economische aantrekkingspolen met een hoge werk- en leefkwaliteit.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Economische specialisatie, Tewerkstelling per sector, Oprichtingsratio ondernemingen, Stopzettingratio ondernemingen.

Vaststellingen

In 2021 opereerden 69,5% van alle vestigingen in de centrumsteden in de tertiaire sector. 18,9% was

actief in de quartaire sector, 11,3% was actief in de secundaire sector en 0,3% was actief in de primaire sector. In Vlaanderen zijn er meer vestigingen werkzaam in de secundaire sector (17,6%) en primaire sector (2,2%).

Wat de steden betreft, valt het lage aandeel van vestigingen in de secundaire sector in Leuven (5,7%) op. Genk en Roeselare hebben met ongeveer 18% het hoogste aandeel vestigingen in de secundaire sector. In de tertiaire sector scoort Antwerpen vooral hoog met 74%. In de quartaire sector is Leuven het actiefst met 23,8%.

Sinds 2014 is de evolutie per bedrijfstak van de vestigingen in de centrumsteden licht gedaald voor de quartaire sector en licht gestegen voor de tertiaire sector. Ook in Vlaanderen volgen vestigingen dezelfde trend.

Aandachtspunten

Het gaat hier enkel over vestigingen waar personeel is tewerkgesteld. Vestigingen zonder personeel (voornamelijk in de primaire en tertiaire sector, zoals landbouw en eenmanszaken) zijn niet beschikbaar in de RSZ-databank.

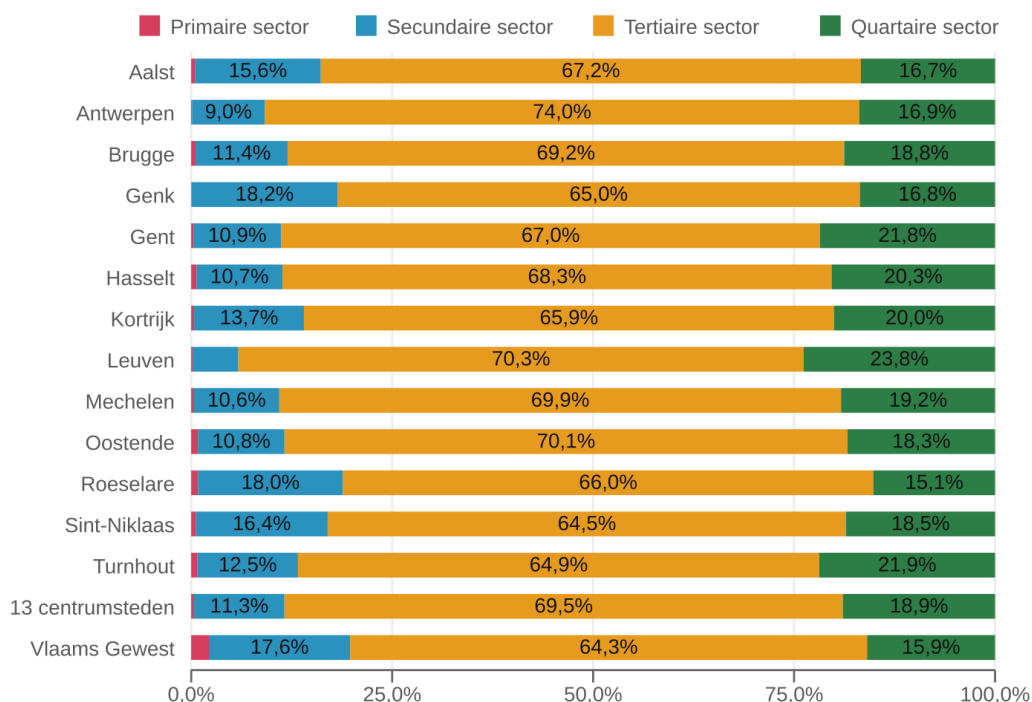
Vestigingen naar bedrijfstak, 2014-2021, in %.

	2014				2021			
	Primair	Secundair	Tertiair	Quartair	Primair	Secundair	Tertiair	Quartair
Aalst	0,4%	15,8%	65,5%	18,3%	0,5%	15,6%	67,2%	16,7%
Antwerpen	0,1%	9,0%	72,3%	18,6%	0,1%	9,0%	74,0%	16,9%
Brugge	0,6%	11,1%	67,7%	20,6%	0,5%	11,4%	69,2%	18,8%
Genk	0,2%	17,7%	63,4%	18,7%	0,0%	18,2%	65,0%	16,8%
Gent	0,3%	11,1%	65,5%	23,1%	0,3%	10,9%	67,0%	21,8%
Hasselt	0,7%	11,2%	65,3%	22,9%	0,7%	10,7%	68,3%	20,3%
Kortrijk	0,3%	14,7%	63,3%	21,7%	0,4%	13,7%	65,9%	20,0%
Leuven	0,2%	6,1%	67,7%	26,0%	0,2%	5,7%	70,3%	23,8%
Mechelen	0,4%	10,6%	68,9%	20,1%	0,4%	10,6%	69,9%	19,2%
Oostende	1,5%	10,0%	69,9%	18,6%	0,8%	10,8%	70,1%	18,3%
Roeselare	0,8%	17,5%	64,8%	17,0%	0,9%	18,0%	66,0%	15,1%
Sint-Niklaas	0,5%	16,8%	63,5%	19,2%	0,6%	16,4%	64,5%	18,5%
Turnhout	0,6%	12,7%	61,9%	24,8%	0,8%	12,5%	64,9%	21,9%
13 steden	0,4%	11,3%	67,8%	20,5%	0,3%	11,3%	69,5%	18,9%
Vlaanderen	2,2%	18,3%	62,2%	17,3%	2,2%	17,6%	64,3%	15,9%

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Ondernemen en werken | Economisch weefsel

Vestigingen naar bedrijfstak, 2021, in %.

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

ECONOMISCHE SPECIALISATIE

Definitie

Aandeel (%) van de 10 belangrijkste economische bedrijfstakken in de totale bezoldigde tewerkstelling van een stad. Als dusdanig is dat ook een maat voor de concentratie van activiteiten. De berekening wordt gemaakt voor alle bedrijfstakken en voor alle bedrijfstakken zonder de quartaire sector. Dit omdat de quartaire bedrijfstakken veelal grote werkverschaffers zijn en vrijwel steeds in de top 10 van de belangrijkste bedrijfstakken voorkomen.

De berekeningen gebeurden op het niveau van de NACE 2-digit bedrijfstakken. In totaal zijn er 88 bedrijfstakken volgens NACE rev.2 bedrijfstakindeling. De quartaire sector bestaat uit de overheid, het onderwijs, de gezondheidszorg, maatschappelijke diensten, sport en cultuur (NACE rev.2 84-94).

De gegevens over de economische specialisatie worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.rsz.fgov.be/nl/statistieken>

Situering

Intentie 1.1 en 1.2: Steden zijn economische aantrekkingspolen met een hoge werk- en leefkwaliteit. Ze beschikken over een breed en bloeiend ondernemingsweefsel. Enerzijds kan specialisatie in belangrijke sectoren een hefboom zijn voor vernieuwing van het stedelijk weefsel. Anderzijds kan een grotere diversificatie een troef zijn mocht één bepaalde bedrijfstak getroffen worden door een economische crisis.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vestigingen naar grootte-orde en naar sector, Tewerkstelling per sector en Netto-jobcreatie.

Vaststellingen

In 2022 was 63,6% van de tewerkstelling in de centrumsteden gesitueerd in de top 10

bedrijfstakken. Zonder quartaire sector bedraagt het aandeel 63,7%. In Vlaanderen is die concentratie minder hoog. 56,7% respectievelijk 56% van alle bezoldigde tewerkstelling is geplaatst bij de top 10 bedrijfstakken, inclusief respectievelijk exclusief quartaire sector.

In Brugge (70,2%), Sint-Niklaas (69,5%), Kortrijk (69,3%) en Leuven (68,2%) is de concentratie van de top 10 belangrijkste bedrijfstakken o.b.v. de tewerkstelling iets hoger dan gemiddeld. In Mechelen (59%) en Antwerpen (59,5%) is de concentratie bedrijfstakken iets lager dan gemiddeld, maar nog altijd hoger dan gemiddeld in het Vlaams Gewest. Wanneer de quartaire sector uit de bedrijfstakken wordt gehaald, zijn Kortrijk (68,4%) en Genk (67,6%) de centrumsteden met de hoogste concentratie economische specialisatie. De laagste concentratie zit bij Turnhout.

Zowel in de centrumsteden als in het Vlaams Gewest, vertoont deze indicator sinds 2014 een licht stijgende trend. Met andere woorden, het aandeel van de werkgelegenheid in de 10 belangrijkste sectoren in de totale werkgelegenheid stijgt.

Aandachtspunten

Het gaat om de bezoldigde tewerkstelling. De zelfstandige werkgelegenheid is dus niet inbegrepen. Toestand op 31 december.

Bij de interpretatie ervan moet ook rekening worden gehouden met het feit dat deze indicator uitgedrukt is in jobs, en niet in toegevoegde waarde. Sterk kapitaalintensieve sectoren met een relatief grotere productiviteit zouden een hogere score behalen mocht deze indicator uitgedrukt zijn in toegevoegde waarde. Dergelijke data zijn echter niet beschikbaar voor de NACE bedrijfstakken op gemeentelijk niveau.

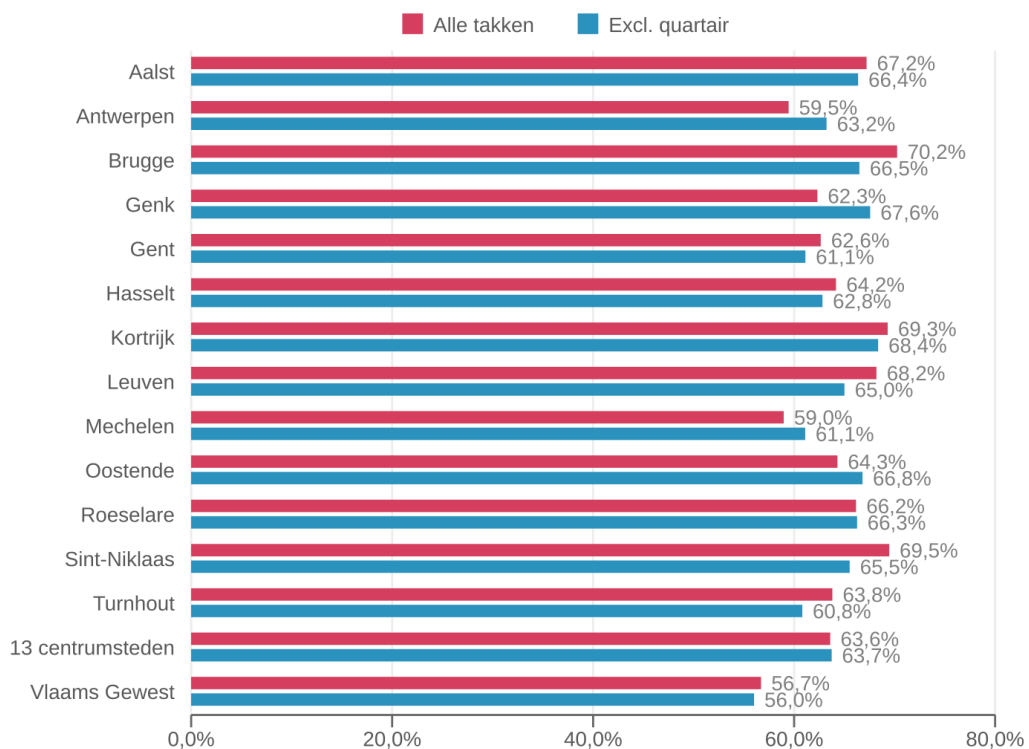
Economische specialisatie, inclusief en exclusief quartaire sector, 2014-2022, in %.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Incl.	Excl.	Incl.	Excl.	Incl.	Excl.	Incl.	Excl.	Incl.	Excl.
Aalst	68,0%	66,3%	67,8%	68,2%	66,6%	67,6%	66,4%	67,3%	67,2%	66,4%
Antwerpen	58,7%	62,9%	59,6%	64,2%	59,7%	64,3%	59,2%	63,9%	59,5%	63,2%
Brugge	70,2%	65,2%	70,4%	67,6%	70,7%	68,2%	70,6%	68,1%	70,2%	66,5%
Genk	64,6%	73,6%	62,3%	68,1%	61,6%	69,5%	61,0%	68,7%	62,3%	67,6%
Gent	62,4%	58,0%	63,2%	59,4%	63,0%	60,1%	62,5%	60,6%	62,6%	61,1%
Hasselt	63,7%	62,8%	64,2%	63,2%	65,0%	63,6%	64,2%	62,9%	64,2%	62,8%
Kortrijk	65,7%	62,0%	67,1%	63,7%	67,3%	65,8%	68,0%	68,0%	69,3%	68,4%
Leuven	67,1%	59,5%	66,9%	60,7%	67,5%	63,6%	67,4%	64,5%	68,2%	65,0%
Mechelen	53,4%	56,0%	55,0%	58,8%	54,5%	57,9%	57,3%	59,5%	59,0%	61,1%
Oostende	64,3%	66,2%	65,3%	67,1%	66,1%	68,2%	65,4%	67,7%	64,3%	66,8%
Roeselare	63,0%	59,6%	66,2%	66,9%	67,0%	68,6%	65,3%	66,2%	66,2%	66,3%
Sint-Niklaas	68,3%	65,9%	69,5%	66,2%	68,5%	64,4%	68,2%	65,1%	69,5%	65,5%
Turnhout	65,0%	64,1%	64,0%	62,7%	64,1%	61,5%	64,7%	61,9%	63,8%	60,8%
13 steden	62,7%	62,2%	63,4%	63,4%	63,4%	63,9%	63,2%	63,9%	63,6%	63,7%
Vlaanderen	56,2%	54,3%	57,1%	55,5%	57,0%	55,8%	56,5%	56,2%	56,7%	56,0%

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Ondernemen en werken | Economisch weefsel

Economische specialisatie, 2022, in %.

Bron: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEWERKSTELLING PER SECTOR

Definitie

Aandeel (%) van de werkende bevolking (20 tot 64 jaar) in de diverse economische sectoren. De verdeling per sector is gebaseerd op de internationale classificatie van de economische sectoren (NACE 2008) waarbij 6 categorieën worden onderscheiden: (1) Industrie, bouw, energie en delfstoffen; (2) Handel, vervoer, opslag en reparatie; (3) Zakelijke en andere dienstverlening; (4) Overheid en sociale zekerheid; (5) Onderwijs, kunst en recreatie en (6) Gezondheidszorg en welzijn.

De gegevens over de tewerkstelling per sector worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Situering

Intentie 1.1 en 1.2: Steden zijn economische aantrekkingspolen met een hoge werk- en leefkwaliteit. Ze beschikken over een breed en bloeiend ondernemingsweefsel. Enerzijds kan specialisatie in belangrijke sectoren een hefboom zijn voor vernieuwing van het stedelijk weefsel. Anderzijds kan een grotere diversificatie een troef zijn mocht één bepaalde bedrijfstak getroffen worden door een economische crisis.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vestigingen naar grootte-orde en naar sector, Netto-jobcreatie en economische specialisatie.

Vaststellingen

In 2021 werkte 40% van alle inwoners in de centrumsteden bij de overheid, de gezondheidszorg of in de cultuur-, sport- of recreatiesector. 23% was tewerkgesteld in de financiële en zakelijke dienstensector. 22% werkte

in de handel, horeca, vervoer of communicatie. 12% was werkzaam in de industrie of energiesector, 3% in de bouwnijverheid en 1% in de primaire sector. In Vlaanderen werken er minder inwoners in de primaire sector, de sector voor financiële en zakelijke diensten en de sector voor overheid, gezondheidszorg, cultuur, sport en recreatie.

Tussen de steden zijn er opvallende verschillen. De sector voor overheid, gezondheidszorg, cultuur, sport en recreatie omvat het hoogste aandeel van alle tewerkgestelden in Leuven (52%) en Brugge (50%), en het laagste aandeel in Mechelen (33%), Antwerpen (34%) en Roeselare (34%). De sector voor financiële zaken en diensten biedt zowat 28% van de totale tewerkstelling aan in Antwerpen en Roeselare, en slechts 14% in Oostende en Turnhout. De handel-, horeca-, vervoer- en communicatiesector is goed voor 31% van de tewerkstelling in Mechelen en voor slechts 16% in Leuven. In Turnhout (21%) en Genk (20%) is het aandeel van industrie en energie in de tewerkstelling het grootst, en in Hasselt en Leuven met 7% het laagst. Ook opvallend is het hoge percentage aan werkgelegenheid in de bouwnijverheid voor Aalst (7%) en het lage percentage in Leuven (1%).

Sinds 2013 is het aandeel van de tewerkstelling in de financiële en zakelijke dienstensector vergroot zowel in de centrumsteden (gemiddeld +3ppt) als het Vlaams Gewest (gemiddeld +2,3ppt). Het aandeel van de tewerkstelling in de andere sectoren is gedaald. De daling van de tewerkstelling is het grootst in de industrie: in het Vlaams Gewest gemiddeld -1,3ppt, in de centrumsteden gemiddeld -1,4ppt.

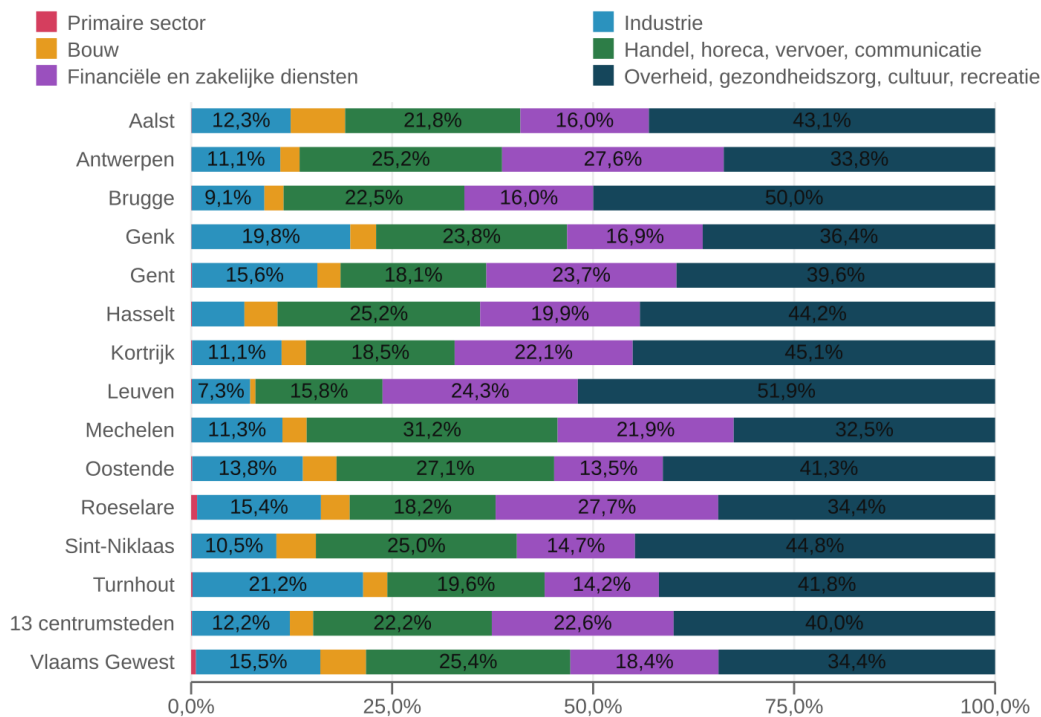
Tewerkstelling per sector, 2013-2021, in %.

	2013					2021				
	Industrie	Bouw	Handel, horeca, vervoer, commun.	Financiële en zakelijke diensten	Overheid, gezondheid, cultuur	Industrie	Bouw	Handel, horeca, vervoer, commun.	Financiële en zakelijke diensten	Overheid, gezondheid, cultuur
Aalst	13,1%	7,0%	22,1%	13,7%	44,0%	12,3%	6,8%	21,8%	16,0%	43,1%
Antwerpen	11,8%	2,4%	27,5%	25,4%	32,9%	11,1%	2,4%	25,2%	27,6%	33,8%
Brugge	9,1%	2,3%	23,0%	14,6%	51,0%	9,1%	2,4%	22,5%	16,0%	50,0%
Genk	32,2%	2,2%	21,8%	12,1%	31,6%	19,8%	3,2%	23,8%	16,9%	36,4%
Gent	16,8%	3,2%	18,6%	18,1%	43,2%	15,6%	2,9%	18,1%	23,7%	39,6%
Hasselt	7,4%	4,2%	25,2%	19,8%	43,4%	6,5%	4,1%	25,2%	19,9%	44,2%
Kortrijk	12,2%	4,3%	18,7%	17,1%	47,5%	11,1%	3,0%	18,5%	22,1%	45,1%
Leuven	7,0%	0,7%	16,8%	21,6%	53,8%	7,3%	0,7%	15,8%	24,3%	51,9%
Mechelen	15,7%	2,9%	28,1%	19,7%	33,6%	11,3%	3,0%	31,2%	21,9%	32,5%
Oostende	12,4%	4,3%	27,8%	13,8%	41,6%	13,8%	4,2%	27,1%	13,5%	41,3%
Roeselare	17,5%	3,8%	20,2%	19,7%	38,3%	15,4%	3,6%	18,2%	27,7%	34,4%
Sint-Niklaas	12,1%	4,9%	26,3%	14,6%	42,1%	10,5%	4,9%	25,0%	14,7%	44,8%
Turnhout	23,8%	3,0%	18,6%	12,6%	42,0%	21,2%	3,0%	19,6%	14,2%	41,8%
13 steden	13,6%	3,0%	23,1%	19,6%	40,6%	12,2%	2,9%	22,2%	22,6%	40,0%
Vlaanderen	16,8%	6,0%	25,4%	16,1%	35,3%	15,5%	5,7%	25,4%	18,4%	34,4%

Bron: Enquête naar de Arbeidskrachten, Statbel en Labour Force Survey, bewerking Steunpunt Werk en Statistiek Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

misch weefsel

Tewerkstelling per sector, 2021, in %.

Bron: Enquête naar de Arbeidskrachten, Statbel en Labour Force Survey, bewerking Steunpunt Werk en Statistiek Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEWERKSTELLING BINNEN SOCIALE ECONOMIE

Definitie

Aantal doelgroepwerknemers die in minstens 1 van de 4 kwartalen van het jaar tewerkgesteld zijn in de verschillende werkvormen van de sociale economie per 1.000 inwoners van 18 tot en met 64 jaar, op 1 januari van het jaar.

Onder sociale economie vallen collectieve maatwerkbedrijven en -afdelingen (voorheen beschutte werkplaatsen, sociale werkplaatsen, invoegbedrijven), arbeidszorg en initiatieven in het kader van de lokale diensteneconomie).

De gegevens over de tewerkstelling binnen sociale economie worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.werk.be/cijfers-en-onderzoek/beleid-cijfers>

Situering

Intentie 1.1, 1.2, 1.6, 2.1, 2.4 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. De stedelijke economie wordt zo ingericht dat jobcreatie zoveel mogelijk gestimuleerd wordt en dat zowel in het reguliere economische circuit als in de sociale economie. Het stedelijk arbeidsmarktbeleid wordt aangevuld met een waaier van initiatieven om knelpunten bij werkzoekenden weg te nemen en vraag en aanbod doelmatig te verbinden. In de stad worden initiatieven en initiatiefnemers gelijkwaardig benaderd. Dit geldt ook voor de verschillende arbeidsmarktsituaties (regulier, interim, sociale economie).

Deze indicator kan men samen lezen met:

Werkzaamheidsgraad, werkzaamheidsgraad: herkomstkloof, werkzoekendengraad naar leeftijd en geslacht, langdurig werkzoekenden zonder werk.

Vaststellingen

In 2020 werkten in de 13 centrumsteden 9.958 personen binnen de sociale economie. Dat komt overeen met 9,8 op 1.000 personen tussen 18 en 64 jaar. Dat relatieve aantal ligt in de centrumsteden hoger dan gemiddeld in Vlaanderen (6,9 per 1.000 personen tussen 18 en 64 jaar).

Tussen de centrumsteden zijn de verschillen behoorlijk groot. Turnhout scoort het hoogst, Roeselare het laagst.

In 2020 werkt het overgrote deel van de doelgroepwerknemers in maatwerkbedrijven, zowel in de centrumsteden als in het Vlaamse Gewest als geheel. Het gaat om 7.350 doelgroepwerknemers van de in totaal 9.958 doelgroepwerknemers in de 13 steden. Het aandeel per werkvorm verschilt sterk van stad tot stad.

Ten opzichte van 2019 zijn de cijfers in Leuven en Mechelen het meest gedaald, met 1,18 en 1,07 promillepunt, voor een totaal van de drie werkvormen.

Aandachtspunten

Het betreft enkel doelgroepwerknemers in de sociale economie. Personen tewerkgesteld als begeleider in de sociale economie worden niet meegeteld.

Het betreft doelgroepwerknemers tewerkgesteld in de werkvormen van de sociale economie die in de stad gelegen zijn (cijfers naar werkplaats), niet het aantal inwoners dat in de sociale economie werkt (cijfers naar woonplaats). Aangezien inwoners ook in een andere gemeente in een sociale economie-initiatief kunnen werken, kunnen cijfers naar werkplaats en woonplaats verschillen.

De cijfers worden berekend op basis van DIMONA-gegevens op hoofdzetelniveau. Het totaal per gemeente heeft telkens betrekking op de som van het aantal doelgroepmedewerkers per maatregel. Daarbij worden personen die op jaarbasis in verschillende maatregelen actief zijn ook dubbel geteld.

Vanaf 2021 is er de overgang van arbeidszorg (tot 31/3/2021) naar arbeidsmatige activiteiten (van 1/4/2021). 2021 is bijgevolg een overgangsjaar: de data m.b.t. experimentele en activerende arbeidszorg en arbeidsmatige activiteiten staan nog niet op punt. Daarom bevat de tabel voorlopig nog geen data 2021.

Tewerkstelling binnen sociale economie, 2019-2020, aantal doelgroepwerknemers en aantal doelgroepwerknemers per 1.000 inwoners van 18 t.e.m. 64 jaar.

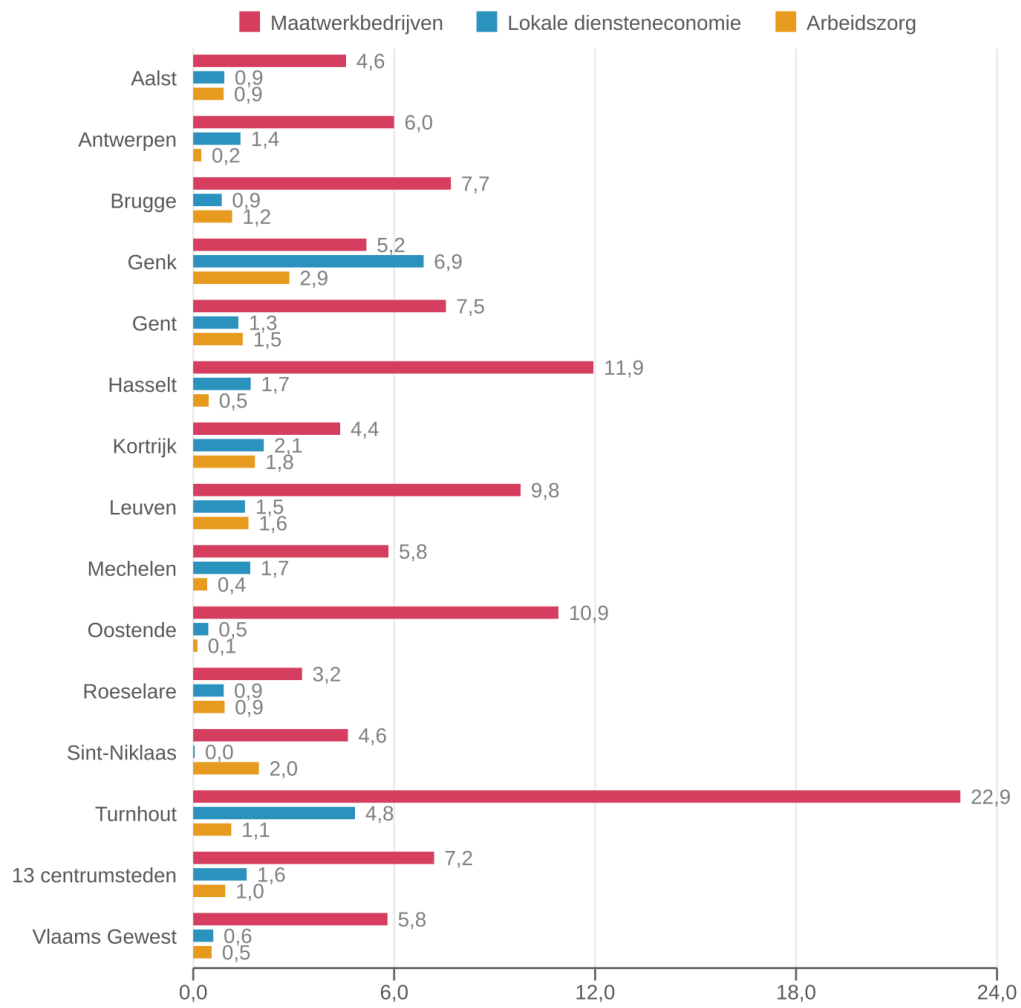
	2019						2020					
	Aantal			Per 1.000 inwoners			Aantal			Per 1.000 inwoners		
	LDE*	Arbeids-zorg	Maat-werk	LDE*	Arbeids-zorg	Maat-werk	LDE*	Arbeids-zorg	Maat-werk	LDE*	Arbeids-zorg	Maat-werk
Aalst	-	-	-	1,0	1,0	4,6	49	48	241	0,9	0,9	4,6
Antwerpen	-	-	-	1,5	0,4	6,4	455	78	1.934	1,4	0,2	6,0
Brugge	-	-	-	0,9	1,3	7,6	60	82	543	0,9	1,2	7,7
Genk	-	-	-	7,1	3,3	5,1	278	116	209	6,9	2,9	5,2
Gent	-	-	-	1,4	1,9	7,7	229	251	1.281	1,3	1,5	7,5
Hasselt	-	-	-	1,6	0,6	11,9	82	22	571	1,7	0,5	11,9
Kortrijk	-	-	-	2,2	1,7	4,3	96	84	200	2,1	1,8	4,4
Leuven	-	-	-	1,5	2,3	10,4	105	112	664	1,5	1,6	9,8
Mechelen	-	-	-	1,8	0,7	6,6	90	22	308	1,7	0,4	5,8
Oostende	-	-	-	0,6	0,1	10,9	18	5	436	0,5	0,1	10,9
Roeselare	-	-	-	0,9	1,2	3,4	35	36	125	0,9	0,9	3,2
Sint-Niklaas	-	-	-	0,0	2,0	4,6	2	90	212	0,0	2,0	4,6
Turnhout	-	-	-	4,8	1,2	22,8	132	31	626	4,8	1,1	22,9
13 steden	-	-	-	1,7	1,2	7,4	1.631	977	7.350	1,6	1,0	7,2
Vlaanderen	-	-	-	0,6	0,7	5,8	2.385	2.190	23.117	0,6	0,5	5,8

*LDE= Lokale diensteneconomie

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.*LDE= Lokale diensteneconomie

Tewerkstelling binnen sociale economie, 2020, in aantal per 1.000 inwoners van 18 t.e.m. 64 jaar.

Ondernemen en werken | Economisch weefsel

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEWERKSTELLING IN HOOGTECHNOLOGISCHE SECTOREN

Definitie

Aandeel werknemers in de hoogtechnologische sectoren per 1.000 werknemers.

Onder hoogtechnologische sectoren verstaan we de bedrijfstakken die relatief veel onderzoek en ontwikkeling uitvoeren. Er is een industriële en een dienstencomponent.

(Medium) high-tech industrie: chemie, farmacie, productie van elektronische en informaticaproducten en van elektrische apparatuur, productie van machines, apparaten en werktuigen en van transportmiddelen.

High-tech diensten: productie van films, televisie- en radioprogramma's, telecommunicatie, ontwerpen van computerprogramma's en – consultancy, wetenschappelijk onderzoek.

De gegevens over de tewerkstelling per sector worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Situering

Intentie 1.1, 1.2, en 1.6: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. Enerzijds kan specialisatie in belangrijke sectoren een hefboom zijn voor vernieuwing van het stedelijk weefsel. Anderzijds kan een grotere diversificatie een troef zijn mocht één bepaalde bedrijfstak getroffen worden door een economische crisis. Een duurzame en leefbare stad faciliteert de

hoogtechnologische sector opdat innovatie nieuwe mogelijkheden kan scheppen met maatschappelijke meerwaarde.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Jobratio, Economische specialisatie, Tewerkstelling per sector, Werkzaamheidsgraad, Werkzoekendengraad naar leeftijd en geslacht.

Vaststellingen

In 2021 bedroeg de tewerkstellingsgraad in hoogtechnologische sectoren in de centrumsteden 85 per 1.000 werknemers. Dit is 35 jobs per 1.000 werknemers meer dan in het Vlaams Gewest, waar het aantal 50 bedroeg.

Mechelen en Gent leiden de centrumsteden met respectievelijk 179 en 145 hoogtechnologische jobs per 1.000 werknemers. Aalst en Sint-Niklaas hebben relatief de laagste aantallen hoogtechnologische jobs. In deze steden zijn slechts 21 en 31 banen per 1.000 werknemers in de hoogtechnologische sector te vinden.

Het aantal hoogtechnologische jobs is in de periode 2013-2015 afgenomen. Sinds 2015 stijgt dit aantal terug jaarlijks. Dit geldt zowel voor de centrumsteden als voor het Vlaamse Gewest. De stijging bedraagt 8 per 1.000 in de centrumsteden en 5 in het Vlaams Gewest.

Aandachtspunten

De gepubliceerde cijfers zijn gebaseerd op gegevens naar woonplaats, niet naar werkplaats.

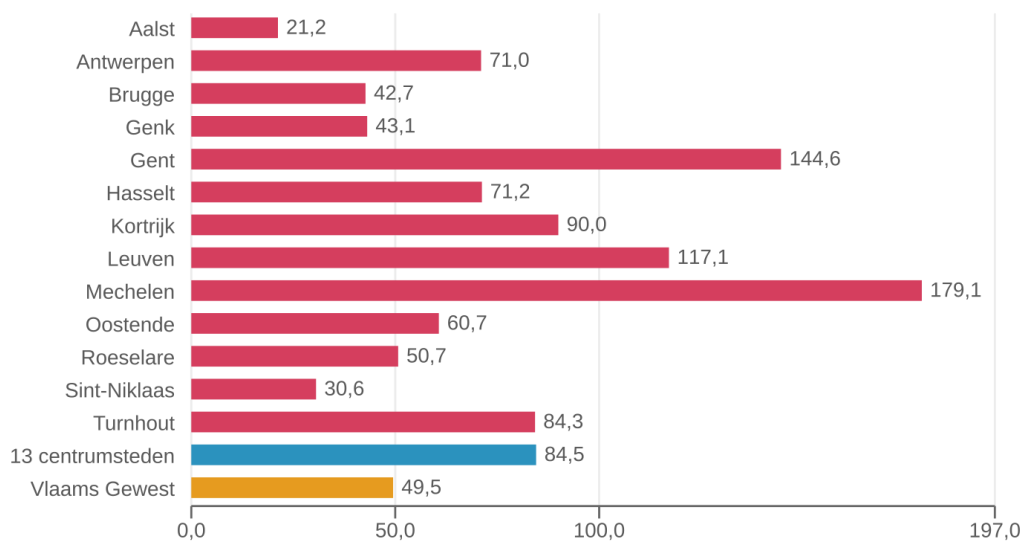

Tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren, 2013-2021, in aantal per 1.000 werknemers.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	23,5	19,9	20,6	22,3	22,8	21,7	22,2	22,3	21,2
Antwerpen	66,5	63,7	63,7	64,0	68,5	66,8	69,1	67,8	71,0
Brugge	44,2	41,2	40,0	36,8	38,4	40,0	40,3	39,2	42,7
Genk	157,8	139,5	35,1	33,2	30,0	32,5	37,1	37,8	43,1
Gent	112,9	115,8	119,5	118,9	123,7	129,2	132,5	137,3	144,6
Hasselt	47,7	49,5	56,6	60,1	49,3	72,5	73,6	69,0	71,2
Kortrijk	65,5	66,9	67,5	77,5	79,7	89,2	87,0	88,8	90,0
Leuven	92,8	88,3	85,0	85,7	84,9	93,1	100,7	111,9	117,1
Mechelen	129,1	130,3	138,5	139,1	151,9	163,3	175,7	170,8	179,1
Oostende	47,4	50,0	45,3	48,2	49,8	56,1	59,8	60,8	60,7
Roeselare	53,7	54,4	50,6	44,9	46,5	46,5	48,8	48,9	50,7
Sint-Niklaas	30,4	30,0	29,7	31,3	31,2	31,4	32,0	30,4	30,6
Turnhout	104,5	101,4	95,2	85,6	83,8	82,6	77,7	79,7	84,3
13 steden	76,1	74,5	71,0	71,3	73,8	77,3	80,0	80,7	84,5
Vlaanderen	44,5	44,0	43,1	43,6	44,9	46,2	47,7	47,9	49,5

Bron: Enquête naar de Arbeidskrachten, Statbel en Labour Force Survey, bewerking Steunpunt Werk en Statistiek Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tewerkstelling in hoogtechnologische sectoren, 2021, in aantal per 1.000 werknemers.

Bron: Enquête naar de Arbeidskrachten, Statbel en Labour Force Survey, bewerking Steunpunt Werk en Statistiek Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

INKOMENDE EN UITGAANDE WERKPENDEL

Definitie

De inkomende werkpencil is het aandeel (%) bezoldigde personen wonend buiten de stad en werkend in de stad in verhouding tot het totale bezoldigde werknemers werkend in de stad.

De uitgaande werkpencil is het aandeel (%) bezoldigde personen wonend in de stad en werkend buiten de stad in verhouding tot het totale bezoldigde werknemers wonend in de stad.

De inkomende pencil is een afgeleide component van de loontrekkende binnenlandse werkgelegenheid. De binnenlandse werkgelegenheid heeft betrekking op de arbeid die wordt ingezet in de Vlaamse/Belgische vestigingen, uitgedrukt in personen of arbeidsvolume. De binnenlandse werkgelegenheid zoals in deze component uitgewerkt omvat aantal voltijdsequivalente loontrekkende jobs (VTE) of aantal effectief gepresteerde arbeidsuren van alle loontrekkenden vanaf 15 jaar die een hoofdjob hebben in Vlaanderen/België (of andere geografische entiteit). Centraal staat hierbij dus de telling van aantal VTE of gepresteerde arbeidsuren volgens werkplaats.

Binnen de categorie loontrekkenden wordt de groep van uitgaande pendelaars onderscheiden: zij die wonen in Vlaanderen maar werken in een buurland, een ander gewest, een andere gemeente. De data zijn uitgedrukt in jaargemiddelden.

De gegevens over de werkpencil worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

https://www.steunpuntwerk.be/cijfers?field_collactie_tid=All&field_indicator_tid=541

Situering

Intentie 1.2: De indicatoren rond in- en uitgaande pencil geven een indicatie van de centrumfunctie van de stad. Deze ratio's geven dan ook een invulling het maximaal uitbouwen van de centrumfunctie. Pencilbewegingen illustreren

immers in welke mate een stad aantrekkelijk is om te werken (ingaaende pencil) of om te wonen (uitgaande pencil).

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bruto toegevoegde waarde per inwoner en per werkende, Tewelkstelling per sector.

Vaststellingen

In 2021 komt bijna 57% van de werknemers in Oostende uit een andere gemeente of stad. Ook Antwerpen en Brugge hebben een relatief laag aandeel inkomende pencil (58%) in vergelijking met de andere centrumsteden. Mechelen kent het grootste aandeel grootste inkomende pencil (77%), gevolgd door Hasselt (bijna 75%) en Kortrijk en Leuven (73%).

Het aandeel uitgaande pencil ligt lager. In Antwerpen, Brugge en Gent werkt ongeveer 40% van de werknemers die in de stad wonen elders. In Mechelen, Aalst en Sint-Niklaas is dit respectievelijk 65%, 64% en 60%. Op basis hiervan kan worden gesteld dat in Antwerpen en Brugge de werknemers meer in de stad zelf wonen.

Sinds 2013 tonen de centrumsteden een wisselend beeld. Vaak is het verschil sinds 2013 klein.

Wat de inkomende pencil betreft, zien we een stijging van het aandeel inkomende pencil in Roeselare (+3,7ppt), Kortrijk (+1,6ppt) en Mechelen (+1,2ppt).

Wat de uitgaande pencil betreft, zien we in Genk een stijging van het aandeel uitgaande pencil of zijn meer inwoners van de stad elders tewerkgesteld. In een aantal andere steden daalt dat aandeel of zijn ten opzichte van 2013 minder inwoners van de stad elders tewerkgesteld zijn. Dat is het geval in Leuven (-4,3ppt), Gent (-3,4ppt), Oostende (-2,2ppt) en Mechelen (-1,1ppt).

Aandachtspunten

Aangezien voor zelfstandigen de werkplaats wordt gelijkgesteld met de woonplaats, worden voor de pencilstatistiek enkel de loontrekkenden weerhouden.

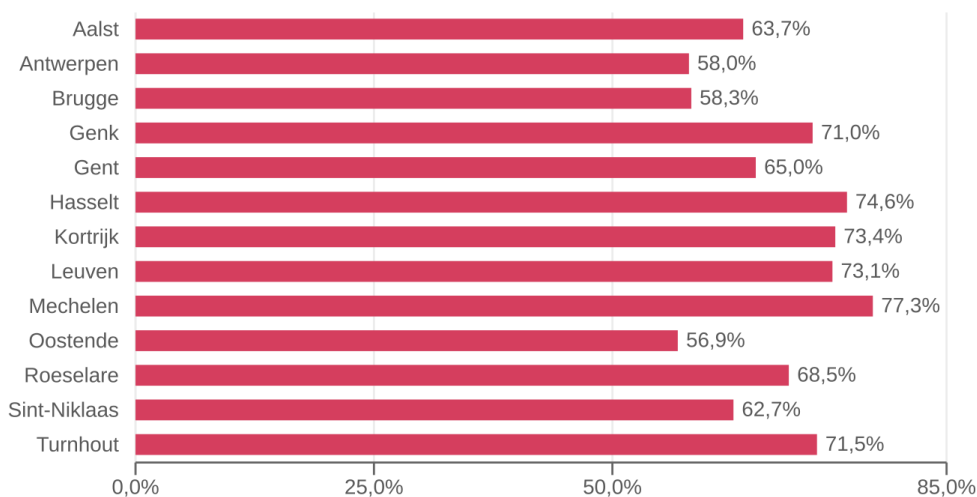

Inkomende en uitgaande werkpencil, 2013-2021, in %.

	2013		2015		2017		2019		2021	
	In	Uit	In	Uit	In	Uit	In	Uit	In	Uit
Aalst	63,5%	64,8%	63,2%	64,3%	63,9%	63,8%	63,5%	63,3%	63,7%	64,2%
Antwerpen	60,6%	41,0%	58,6%	38,9%	58,5%	40,0%	58,0%	40,1%	58,0%	41,2%
Brugge	59,1%	41,2%	57,7%	39,6%	58,4%	40,1%	58,5%	40,0%	58,3%	40,6%
Genk	71,0%	50,5%	69,7%	52,5%	69,8%	54,2%	70,6%	54,3%	71,0%	55,2%
Gent	66,2%	43,6%	65,1%	40,6%	64,8%	40,6%	64,5%	40,2%	65,0%	40,2%
Hasselt	73,5%	54,5%	73,5%	53,2%	74,3%	54,2%	74,8%	55,2%	74,6%	56,0%
Kortrijk	71,8%	55,4%	71,8%	54,1%	72,5%	54,5%	72,9%	55,4%	73,4%	56,6%
Leuven	74,3%	52,6%	73,1%	50,3%	72,9%	50,0%	72,7%	49,0%	73,1%	48,3%
Mechelen	76,1%	66,1%	76,0%	64,6%	76,1%	64,6%	76,7%	64,3%	77,3%	65,0%
Oostende	57,2%	48,2%	57,2%	47,7%	57,2%	48,1%	56,9%	47,4%	56,9%	46,0%
Roeselare	64,8%	51,9%	66,3%	51,2%	67,4%	52,0%	67,5%	52,0%	68,5%	52,7%
Sint-Niklaas	62,9%	59,0%	61,6%	58,5%	62,3%	58,6%	62,6%	60,2%	62,7%	60,0%
Turnhout	73,3%	55,3%	72,2%	54,4%	72,0%	55,7%	71,8%	55,8%	71,5%	55,7%

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

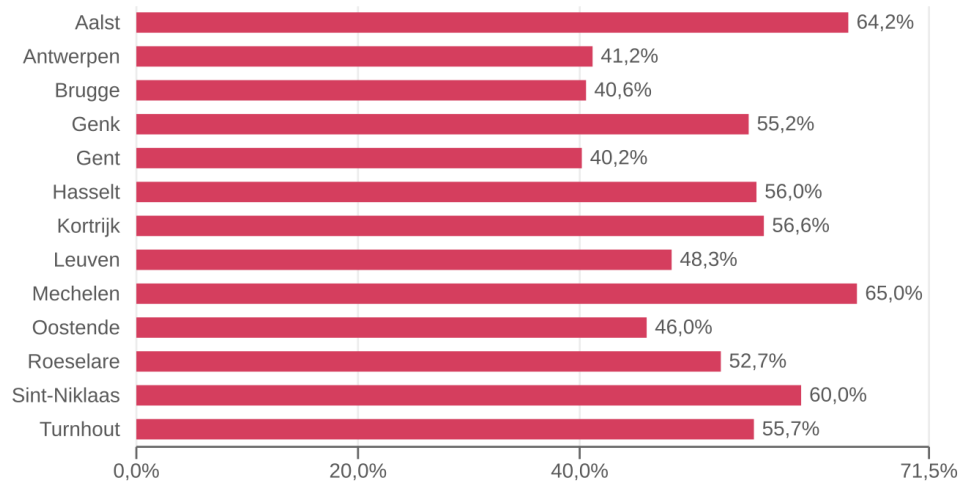
Inkomende werkpencil, 2021, in %.

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Uitgaande werkpencil, 2021, in %.

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

BTW-PLICHTIGE ONDERNEMINGEN

Definitie

Aantal en aandeel (%) btw-plichtige ondernemingen naar type onderneming. Dit zijn ofwel natuurlijke personen (zelfstandigen) ofwel rechtspersonen (vennootschappen).

De gegevens over btw-plichtige ondernemingen worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/ondernemingen/levensloop/jaarevolutie>

Situering

Intentie 1.1 en 1.4: Een leefbare en duurzame stad heeft een breed en bloeiend ondernemingsweefsel en -dynamiek, met onder andere oog voor starters, KMO's, diensten-, maak- en creatieve economie. Deze indicator brengt in beeld hoe groot het aandeel zelfstandigen en hoe groot het aandeel vennootschappen in het totaal van de ondernemingen is.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bruto toegevoegde waarde per inwoner en per werkende, Oprichtingsratio ondernemingen, Stopzettingsratio ondernemingen, Vestigingen naar grootte-orde en naar sector.

Vaststellingen

In 2022 zijn er in de centrumsteden 70.397 ondernemingen van een natuurlijke persoon en 103.436 ondernemingen met rechtspersoonlijkheid btw-plichtig. Verhoudingsgewijs bedraagt het aandeel ondernemingen van een natuurlijke persoon 40,5% en het aandeel ondernemingen met rechtspersoonlijkheid 59,5%.

In Vlaanderen zijn er 314.724 ondernemingen van een natuurlijke persoon en 399.359 ondernemingen met een rechtspersoonlijkheid btw-plichtig. Verhoudingsgewijs bedraagt het aandeel ondernemingen van een natuurlijke persoon 44,1% en het aandeel met rechtspersoonlijkheid 55,9% in Vlaanderen.

Antwerpen telt het grootste aantal btw-plichtige ondernemingen, 19.332 ondernemingen van een natuurlijke persoon en 33.806 ondernemingen met een rechtspersoonlijkheid. Ook Gent huisvest een hoog aantal btw-plichtige ondernemingen, 12.972 ondernemingen van een natuurlijke persoon en 17.661 ondernemingen met rechtspersoonlijkheid. Het laagste aantal btw-plichtige ondernemingen bevindt zich in Turnhout, met 1.403 ondernemingen van een natuurlijke persoon en 2.241 ondernemingen met een rechtspersoonlijkheid. Ook Genk en Oostende huisvesten een relatief lager aantal btw-plichtige ondernemingen tegenover de rest van de centrumsteden.

Overal zijn er meer ondernemingen met een rechtspersoonlijkheid dan ondernemingen van een natuurlijke persoon. De steden met het hoogste aandeel btw-plichtige rechtspersonen, en dus laagste aandeel btw-plichtige natuurlijke personen, zijn Antwerpen, Hasselt en Turnhout, met aandelen voor rechtspersonen van respectievelijk 63,6%, 62,6% en 61,5%. In Aalst, Brugge en Oostende is het aandeel btw-plichtige natuurlijke personen die in hun stad geregistreerd zijn, het hoogst tegenover de rest van de 13 steden, respectievelijk 47,1%, 46,4% en 45,1%.

Sinds 2014 is het aantal btw-plichtige ondernemingen gestaag gestegen, zowel voor rechtspersonen als natuurlijke personen. De groei van alle btw-plichtige ondernemingen voor de centrumsteden tezamen bedraagt in totaal 50.796 ondernemingen, wat overeenkomt met een procentuele groei van 41,29% tegenover 2014.

Aandachtspunten

Het gaat hier enkel over btw-plichtige ondernemingen. Overheden en organisaties die uitsluitend socio-culturele, financiële of medische activiteiten uitoefenen vallen hier, bijvoorbeeld, niet onder.

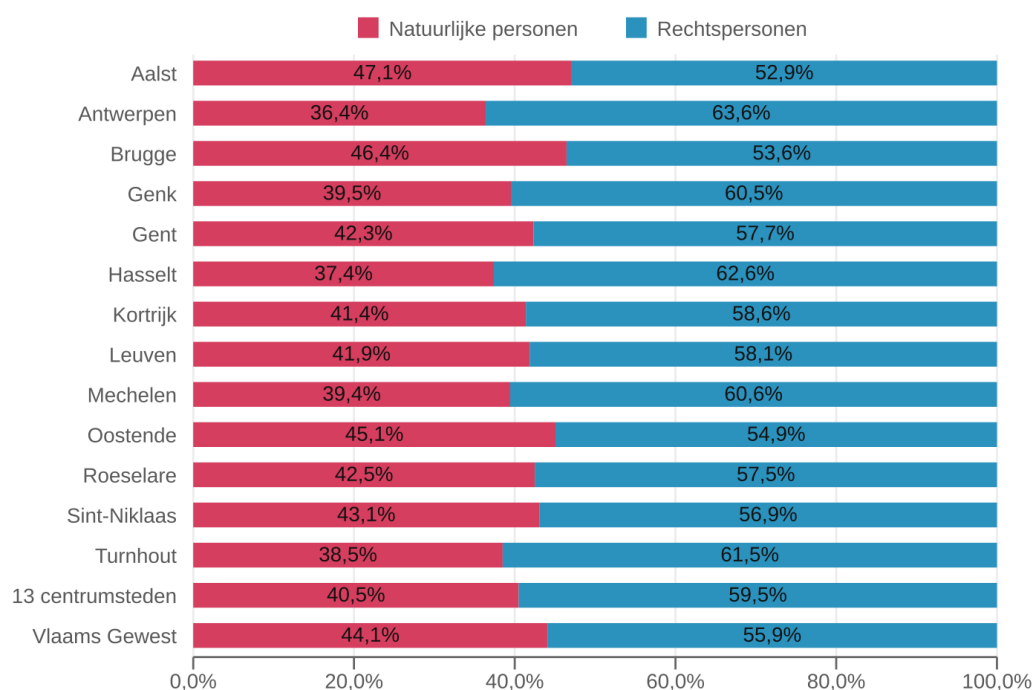
Btw-plichtige ondernemingen: natuurlijke personen en rechtspersonen, 2014-2022, in %.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	natuurlijk	rechtspers	natuurlijk	rechtspers	natuurlijk	rechtspers	natuurlijk	rechtspers	natuurlijk	rechtspers
Aalst	2689	2937	2804	3213	3038	3409	3485	3749	3810	4280
Antwerpen	11740	25585	12766	27475	15069	29155	17619	30943	19332	33806
Brugge	4926	5010	5152	5568	5538	5947	5822	6403	6227	7179
Genk	1483	2409	1577	2687	1779	2820	2057	3046	2306	3528
Gent	8884	11958	9720	13061	10902	14065	11985	15578	12972	17661
Hasselt	2980	4540	3124	4912	3275	5318	3618	5666	3883	6499
Kortrijk	3175	3862	3245	4209	3535	4608	3702	4941	3938	5576
Leuven	3086	4210	3291	4542	3691	4957	4036	5424	4345	6035
Mechelen	2236	3595	2506	3892	2757	4185	3010	4550	3299	5067
Oostende	2020	2501	2163	2704	2335	2851	2610	3019	2695	3284
Roeselare	2515	3031	2621	3293	2804	3486	2981	3805	3209	4342
Sint-Niklaas	2066	2896	2202	3125	2468	3264	2742	3544	2978	3938
Turnhout	994	1709	1014	1782	1163	1910	1342	2018	1403	2241
13 steden	48794	74243	52185	80463	58354	85975	65009	92686	70397	103436
Vlaanderen	234479	276809	246948	300556	269405	323684	294018	352578	314724	399359

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

mingsklimaat

Btw-plichtige ondernemingen, 2022, in %.

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

OPRICHTINGSRATIO ONDERNEMINGEN

Definitie

Aandeel (%) oprichtingen in een bepaald jaar tegenover het aantal ondernemingen in dat jaar.

De gegevens over de oprichtingsratio worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/demografie-van-ondernemingen>

Situering

Intentie 1.1 en 1.4: Een leefbare en duurzame stad heeft een breed en bloeiend ondernemingsweefsel en -dynamiek. Ze is dynamisch, pro-actief en past zich aan aan nieuwe ontwikkelingen. Ze is economisch veerkrachtig en beschikt over de capaciteit om schommelingen in vraag en aanbod op te vangen. Ondernemingen kunnen er stand houden na hun oprichting. Deze indicator monitort de ontwikkeling van het aantal nieuw opgerichte ondernemingen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Stopzettingsratio ondernemingen, Vestigingen naar grootte-orde en naar sector, Economische

specialisatie, Btw-plichtige ondernemingen, Jobratio.

Vaststellingen

In 2022 omvatte 12,9% van alle ondernemingen nieuwe ondernemingen. Dit aandeel ligt hoger dan in het Vlaams Gewest.

De oprichtingsratio voor ondernemingen was het hoogst in Genk (13,8%), Gent en Turnhout (13,6%), Antwerpen (13,5%) en Leuven (13,3%). De laagste oprichtingsratio's zijn terug te vinden in de steden Roeselare (11,4%), Brugge (11,6%) en Kortrijk (11,7%). Enkel Roeselare situeert zich onder het Vlaams gemiddelde.

In vergelijking met 2014 is de oprichtingsratio voor ondernemingen in elke centrumstad, net zoals in het Vlaams Gewest, gestegen. Leuven en Mechelen vormen hierop een uitzondering, met een lichte daling van 0,5pnt en 0,2pnt.

Aandachtspunten

Het gaat hier enkel over Btw-plichtige ondernemingen.

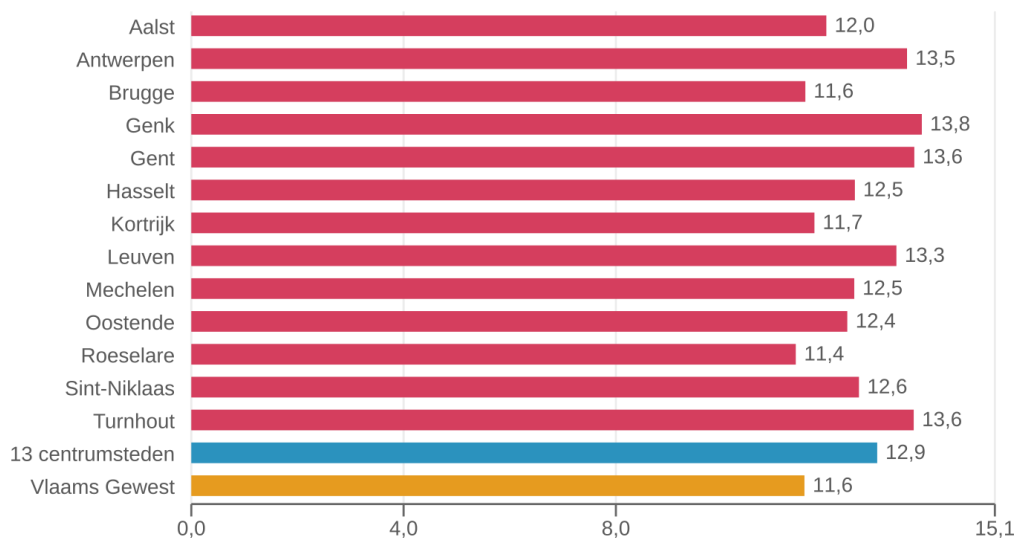

Oprichtingsratio ondernemingen, 2014-2022, in %.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	11,1	9,3	11,0	9,4	10,2	11,8	11,9	11,9	12,0
Antwerpen	13,0	11,3	11,8	11,7	12,2	12,9	12,4	12,7	13,5
Brugge	11,4	8,6	10,4	9,8	9,9	10,0	9,5	10,3	11,6
Genk	11,8	10,3	10,6	10,6	10,8	12,3	12,6	13,5	13,8
Gent	13,3	10,6	12,0	11,6	11,9	12,6	12,0	12,8	13,6
Hasselt	12,0	9,0	11,0	10,2	10,6	10,3	10,4	10,9	12,5
Kortrijk	11,3	8,6	9,2	9,7	10,0	10,3	10,0	9,8	11,7
Leuven	13,8	10,7	12,1	12,5	11,9	12,2	11,9	12,1	13,3
Mechelen	12,7	9,9	11,3	10,9	11,2	11,3	11,2	11,6	12,5
Oostende	10,2	9,8	11,3	10,7	10,4	10,9	11,1	10,7	12,4
Roeselare	9,8	8,3	9,7	9,1	8,7	9,9	9,4	10,5	11,4
Sint-Niklaas	10,2	8,9	10,6	9,4	10,7	11,2	12,2	11,7	12,6
Turnhout	11,0	8,8	11,4	10,2	11,2	12,3	11,0	12,4	13,6
13 steden	12,3	10,1	11,3	10,9	11,2	11,8	11,6	12,0	12,9
Vlaanderen	10,0	8,7	9,8	9,6	9,8	10,4	10,4	10,8	11,6

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Oprichtingsratio ondernemingen, 2022, in %.

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

STOPZETTINGSRATIO ONDERNEMINGEN

Definitie

Aandeel (%) stopzettingen in een bepaald jaar tegenover het aantal ondernemingen in dat jaar.

De gegevens over de stopzettingsratio worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/demografie-van-ondernemingen>

Situering

Intentie 1.1 en 1.4: Een leefbare en duurzame stad heeft een breed en bloeiend ondernemingsweefsel en -dynamiek. Ze is dynamisch, pro-actief en past zich aan aan nieuwe ontwikkelingen. Ze is economisch veerkrachtig en beschikt over de capaciteit om schommelingen in vraag en aanbod op te vangen. Ondernemingen kunnen er stand houden na hun oprichting. Deze indicator monitort de ontwikkeling van het aantal stopgezette ondernemingen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Oprichtingsratio ondernemingen, Vestigingen naar grootte-orde en naar sector, Economische

specialisatie, Btw-plichtige ondernemingen, Jobratio.

Vaststellingen

In de centrumsteden in 2022 stopte gemiddeld 7,4% van alle ondernemingen. Dit percentage ligt 0,7pnt boven het Vlaams gemiddelde.

Oostende heeft de hoogste stopzettingsratio met 8,8%. Ook Turnhout en Antwerpen hebben een relatief hoge stopzettingsratio met respectievelijk 8,5% en 8%. Aan de andere kant van de schaal bevindt zich Roeselare met een stopzettingsratio van 5,8%. Daarop volgen Leuven en Kortrijk met een stopzettingsratio van respectievelijk 6,2% en 6,3%.

Tegenover 2014 is het aandeel ondernemingen dat zijn activiteiten stopzet lager, zowel in het Vlaams Gewest als in de centrumsteden. De stopzettingsratio was laag in 2020, en steeg terug in 2021 en vooral 2022.

Aandachtspunten

Het gaat hier enkel over BTW-plichtige ondernemingen.

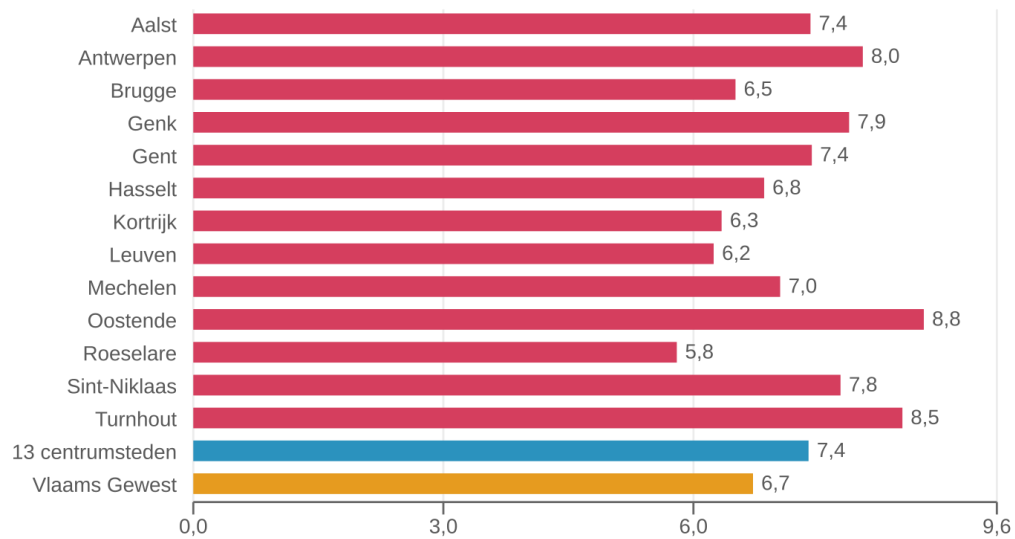

Stopzettingsratio ondernemingen, 2014-2022, in %.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	7,9	7,4	6,8	6,0	7,5	6,5	6,3	5,9	7,4
Antwerpen	8,4	8,0	7,0	6,8	7,2	8,0	7,3	7,7	8,0
Brugge	7,0	6,0	5,4	6,4	6,5	7,1	6,1	5,9	6,5
Genk	8,1	7,1	5,5	6,7	6,7	7,3	6,6	6,6	7,9
Gent	7,3	7,1	6,3	6,4	6,9	7,3	6,4	6,4	7,4
Hasselt	7,8	7,7	6,0	7,0	6,8	7,3	5,8	6,3	6,8
Kortrijk	6,7	5,5	6,0	5,3	6,2	7,7	6,1	6,1	6,3
Leuven	7,4	6,5	5,6	6,1	6,3	6,7	6,0	6,5	6,2
Mechelen	8,6	6,1	6,6	6,2	6,7	7,6	6,2	6,4	7,0
Oostende	10,4	7,6	6,8	7,8	7,1	8,4	7,0	7,8	8,8
Roeselare	7,8	6,3	4,6	5,1	5,4	5,6	5,7	5,6	5,8
Sint-Niklaas	7,5	6,6	5,7	6,5	6,1	7,7	6,6	6,8	7,8
Turnhout	8,9	8,9	7,4	6,5	6,9	7,2	7,0	8,9	8,5
13 steden	7,9	7,2	6,3	6,5	6,8	7,4	6,6	6,8	7,4
Vlaanderen	7,3	6,2	5,7	5,6	6,0	6,5	6,0	6,1	6,7

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Stopzettingsratio ondernemingen, 2022, in %.

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TOERISMECAPACITEIT

Definitie

Aantal bedden per 1.000 inwoners.

Het aantal bedden in een bedrijf komt overeen met het aantal personen dat er in een bed kan overnachten, exclusief extra bedden die op verzoek van de gasten worden bijgezet.

De gegevens over de toerismecapaciteit worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.toerismevlaanderen.be/logiesaanbod>

Situering

Intentie 1.1 en 3.8: Een leefbare en duurzame stad biedt een kwaliteitsvol en gediversifieerd logiesaanbod aan, dat afgestemd is op stadsbezoekers. Enerzijds is verblijfstoerisme een onderdeel van de economie en bijgevolg onderhevig aan het vraag- en aanbodprincipe. Deze indicator beeldt de aanbodzijde af. Anderzijds geeft deze indicator een aanwijzing van de bezoek- en belevingswaarde van de stad. Een kwaliteitsvol en gediversifieerd logiesaanbod maakt een stad aantrekkelijker voor stadsbezoekers en kan stadsbewoners stimuleren om er fier op te zijn.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verblijfstoerisme, Fierheid over de stad, Tevredenheid over culturele voorzieningen, Tevredenheid over uitgaansgelegenheden, Tevredenheid restaurants, brasseries en eetcafés.

Vaststellingen

In 2023 beschikten de centrumsteden gemiddeld over 51 bedden voor toeristen per 1.000 inwoners. In het Vlaams Gewest waren dat er 73.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. Badstad Oostende spant de kroon met 232 bedden per 1.000 inwoners. Ook Brugge heeft een hogere toerismecapaciteit met 126 bedden per 1.000 inwoners. Roeselare en Aalst hebben de minste capaciteit om toeristen te herbergen, met respectievelijk 11 en 12 bedden per 1.000 inwoners.

Sinds 2019 is de toeristische capaciteit in de centrumsteden elk jaar toegenomen. In totaal zijn er gemiddeld 9 extra bedden per 1.000 inwoners beschikbaar voor toeristen. Ook in het Vlaamse Gewest is de toeristische capaciteit toegenomen.

Aandachtspunten

Sinds de invoering van het logiesdecreet op 1 april 2017 wordt door Toerisme Vlaanderen op maandelijkse basis het aantal bedden gemeten van alle vergunde, aangemelde en erkende logies. Jeugdlogies vallen niet onder logiesdecreet en worden daarom niet mee opgenomen. Ook tweede verblijven die niet commercieel worden aangeboden, worden buiten beschouwing gelaten.

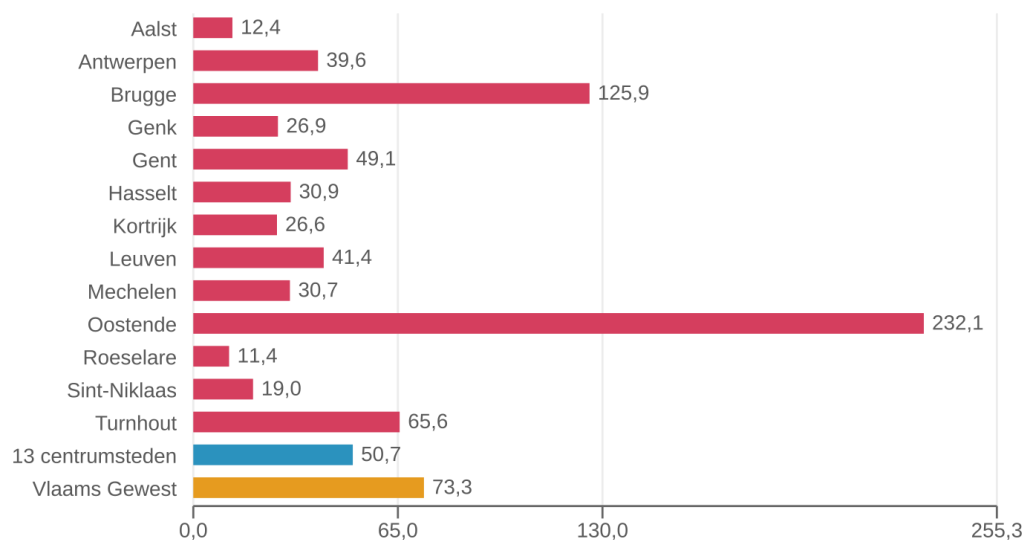
Op de website van Toerisme Vlaanderen worden de gegevens dag op dag bijgehouden. De informatie, opgenomen in deze fiche, betreft de informatie begin juli.

Toerismecapaciteit, 2019–2023, in aantal bedden per 1.000 inwoners.

	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	9,4	9,6	9,5	9,7	12,4
Antwerpen	31,8	35,1	34,3	37,4	39,6
Brugge	113,6	114,8	117,5	120,1	125,9
Genk	15,2	15,7	15,8	16,0	26,9
Gent	36,9	42,0	42,9	46,1	49,1
Hasselt	24,3	25,6	25,1	28,4	30,9
Kortrijk	22,2	22,7	23,7	23,5	26,6
Leuven	39,6	39,7	40,3	40,9	41,4
Mechelen	21,8	26,7	27,1	25,5	30,7
Oostende	193,0	195,0	207,5	217,2	232,1
Roeselare	8,8	9,0	8,7	9,7	11,4
Sint-Niklaas	7,5	7,5	7,2	7,3	19,0
Turnhout	60,3	63,5	63,9	63,6	65,6
13 steden	41,5	43,9	44,5	46,7	50,7
Vlaanderen	64,4	66,1	66,0	66,5	73,3

Bron: Toerisme Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Toerismecapaciteit, 2023, in aantal bedden per 1.000 inwoners.

Bron: Toerisme Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERBLIJFSTOERISME

Definitie

Aantal overnachtingen in logiesverstrekkende bedrijven, per 1.000 inwoners.

Het betreft overnachtingen die met geregistreerde aankomsten gepaard gaan. Er wordt van aankomst gesproken als een persoon in een commercieel logiesverstrekkend bedrijf aankomt en daar minstens één nacht verblijft.

De gegevens over verblijfstoerisme worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/horeca-toerisme-en-hotelwezen>

Situering

Intentie 1.1 en 3.8: Een leefbare en duurzame stad biedt een kwaliteitsvol en gediversifieerd logiesaanbod aan, dat afgestemd is op stadsbezoekers. Enerzijds is verblijfstoerisme een onderdeel van de economie en bijgevolg onderhevig aan het vraag- en aanbodprincipe. Anderzijds geeft deze indicator een aanwijzing van de bezoek- en belevingswaarde van de stad. Een kwaliteitsvol en gediversifieerd logiesaanbod maakt een stad aantrekkelijker voor stadsbezoekers en kan stadsbewoners stimuleren om er fier op te zijn.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Toerismecapaciteit, Fierheid over de stad, Tevredenheid over culturele voorzieningen,

Tevredenheid over uitgaansgelegenheden, Tevredenheid restaurants, brasseries en eetcafés

Vaststellingen

In 2022 werden in de centrumsteden gemiddeld 5.364 overnachtingen geboekt per 1.000 inwoners. Dat aantal ligt 1.255 nachten hoger dan in het Vlaams Gewest, waar het verblijfstoerisme een piek van 4.109 laat zien.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. Brugge is koploper met 17.415 toeristische overnachtingen per 1.000 inwoners, gevolgd door Oostende met 16.762 overnachtingen. De volgende in het rijtje is Gent met gemiddeld 5.574 overnachtingen per 1.000 inwoners. Roeselare en Aalst hadden de minste toeristische overnachtingen, met respectievelijk 1.134 en 1.158 overnachtingen per 1.000 inwoners.

Sinds 2019, na een sterke daling in 2020, is het aantal overnachtingen in de centrumsteden terug op hun oorspronkelijke niveau. In het Vlaams Gewest steeg het verblijfstoerisme licht.

Aandachtspunten

De FOD Economie ontvangt maandelijks van de commerciële logiesinstellingen het aantal aankomsten en overnachtingen. Het volume van overnachtingen is de optelsom van alle verblijfsnachten die met de geregistreerde aankomsten gepaard gaan.

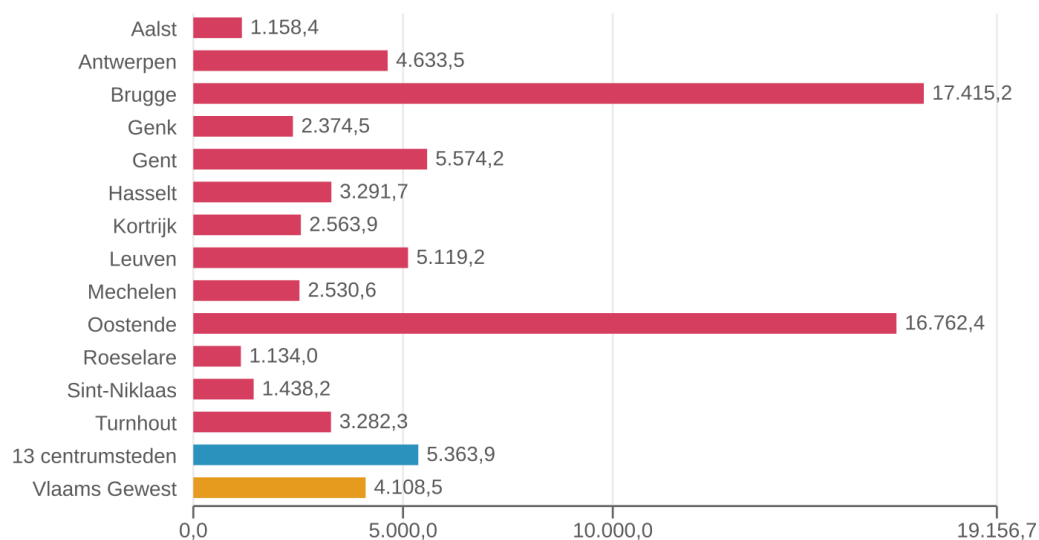

Verblijfstoerisme, 2019–2022, in aantal overnachtingen per 1.000 inwoners.

	2019	2020	2021	2022
Aalst	1.315,0	465,0	537,1	1.158,4
Antwerpen	4.114,2	1.370,8	2.148,5	4.633,5
Brugge	19.308,6	5.998,2	9.267,8	17.415,2
Genk	2.464,7	1.457,4	1.950,3	2.374,5
Gent	4.912,9	1.899,0	2.809,6	5.574,2
Hasselt	3.295,3	1.501,4	2.147,7	3.291,7
Kortrijk	3.125,9	1.485,9	1.932,9	2.563,9
Leuven	5.718,7	1.724,2	2.604,5	5.119,2
Mechelen	2.994,3	965,2	1.410,2	2.530,6
Oostende	16.971,9	10.230,6	15.442,9	16.762,4
Roeselare	1.363,9	619,8	737,6	1.134,0
Sint-Niklaas	1.523,6	654,1	841,2	1.438,2
Turnhout	2.916,4	1.401,4	1.922,9	3.282,3
13 steden	5.363,9	2.070,0	3.092,6	5.363,9
Vlaanderen	4.000,1	2.002,7	2.985,0	4.108,5

Bron: Statbel, Toerisme Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Verblijfstoerisme, 2022, in aantal overnachtingen per 1.000 inwoners.

Bron: Statbel, Toerisme Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

WERKZAAMHEIDSGRAAD, NAAR GESLACHT

Definitie

Aandeel (%) werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd (20-64 jaar) en naar geslacht.

De werkenden bestaan uit alle personen die in de referentieperiode betaalde arbeid verricht hebben. Bij de totale bevolking (20-64 jaar) maakt men een onderscheid tussen de niet-beroepsactieve bevolking en de beroepsbevolking op arbeidsleeftijd. De niet-beroepsactieve bevolking bestaat uit die personen die niet werken, niet beschikbaar zijn voor een job en/of niet actief op zoek zijn naar een job. De beroepsbevolking bestaat uit diegenen die aan het werk zijn (werkenden) en zij die beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek naar werk (niet-werkende werkzoekenden).

De gegevens over de werkzaamheidsgraad worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.steunpuntwerk.be/node/2778>

Situering

Intentie 1.1, 1.6, 2.1, 2.4 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. Een hoge werkzaamheidsgraad is gunstig vanuit arbeidsmarktperspectief, geeft aan in welke mate inwoners (20-64 jaar) effectief aan het werk zijn. Wegwerken van drempels zodat ook inwoners met een kwetsbaarder profiel deelnemen aan die arbeidsmarkt, is van belang in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Werkzaamheidsgraad: herkomstkloof en leeftijds-kloof, Werkzoekendengraad, Werkloosheidsgraad: herkomstkloof, Langdurig werkzoekenden zonder werk, Spanningsratio, Tewerkstelling binnen sociale economie.

Vaststellingen

In 2019 bedroeg de werkzaamheidsgraad in de centrumsteden 70,7%. In het Vlaams Gewest bedroeg de werkzaamheidsgraad 75,2%.

De hoogste werkzaamheidsgraad tekende zich af onder de inwoners van Roeselare en Brugge, met respectievelijk 77,2% en 76,2%. De laagste werkzaamheidsgraad bevond zich in Genk, Antwerpen en Oostende. Deze steden beschikten over een werkzaamheidsgraad van respectievelijk 65,4%, 66,4% en 67,1%.

Opvallend is de hogere werkzaamheidsgraad bij mannen tegenover vrouwen. In de centrumsteden bedroeg dat verschil 7,7ppt, in het Vlaams Gewest 7ppt. Dit verschil is het grootst in Antwerpen (11ppt), Sint-Niklaas (10,2ppt), Genk (9,7ppt) en Turnhout (9,5ppt). Het kleinste verschil in de werkzaamheidsgraad tussen geslacht zit bij Leuven (4ppt) en Brugge (4,3ppt). In Roeselare tekende zich zowel bij mannen (79,9%) als bij vrouwen (74,2%) de grootste werkzaamheidsgraad af.

Sinds 2013 is er zowel in de centrumsteden als in het Vlaams Gewest een positieve evolutie in de werkzaamheidsgraad, zowel voor mannen als vrouwen. De stijging is gemiddeld iets groter voor vrouwen, behalve in Turnhout, Antwerpen en Sint-Niklaas.

Aandachtspunten

Er is geen basisstatistiek over het totaal aantal werkenden op gemeentelijk niveau beschikbaar; het betreft dus steeds een geconstrueerde statistiek op basis van verschillende bronnen. Vanaf het jaar 2003 gebeurt de raming in het kader van de Vlaamse Arbeidsrekening die het Steunpunt Werk ontwikkelt in samenwerking met het Departement Werk en Sociale Economie. De werkenden worden berekend als de som van de loontrekkenden, de zelfstandigen en de helpers. Bij de berekening van het aantal werkenden wordt geen rekening gehouden met terbeschikkinggestelde leerkrachten, zeelieden, huishoudpersoneel, zwartwerk en werknemers bij internationale instellingen. De totale bevolking wordt becijferd op basis van de statistieken van Statbel.

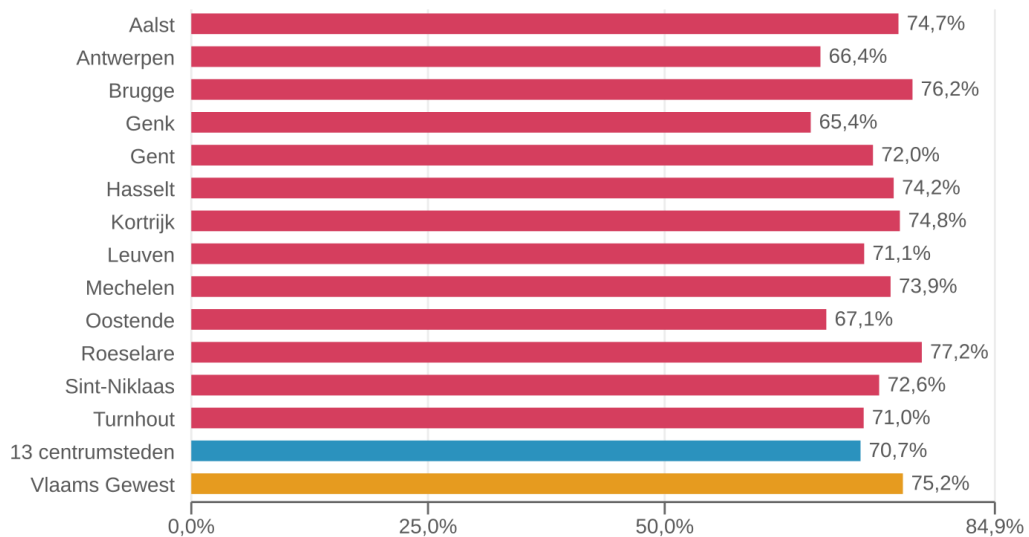

Werkzaamheidsgraad (20-64 jaar) naar geslacht, 2013-2019, in %.

	2013		2015		2017		2019	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Aalst	74,9%	68,4%	75,1%	69,3%	76,0%	70,3%	77,6%	71,8%
Antwerpen	67,0%	56,3%	67,3%	57,2%	69,3%	58,9%	71,8%	60,8%
Brugge	76,2%	69,8%	75,8%	71,0%	76,7%	72,5%	78,3%	74,0%
Genk	66,9%	54,5%	64,4%	55,6%	67,2%	58,0%	70,2%	60,5%
Gent	70,6%	63,7%	70,5%	64,8%	72,6%	66,6%	74,9%	68,9%
Hasselt	73,1%	66,6%	73,6%	68,0%	75,1%	69,7%	76,8%	71,5%
Kortrijk	75,6%	67,6%	75,8%	68,4%	76,7%	69,7%	78,1%	71,4%
Leuven	70,0%	65,9%	70,4%	66,8%	71,0%	67,6%	73,0%	69,0%
Mechelen	74,1%	66,3%	73,9%	67,4%	75,5%	68,8%	77,1%	70,7%
Oostende	66,7%	60,0%	66,4%	59,9%	67,6%	62,3%	70,1%	63,9%
Roeselare	78,7%	70,9%	78,3%	72,4%	78,9%	73,4%	79,9%	74,2%
Sint-Niklaas	74,9%	64,6%	74,9%	65,6%	75,8%	66,3%	77,8%	67,6%
Turnhout	72,2%	63,6%	72,0%	63,6%	73,2%	64,1%	75,7%	66,2%
13 steden	70,8%	62,5%	70,8%	63,4%	72,3%	64,9%	74,5%	66,8%
Vlaanderen	75,8%	67,0%	75,7%	68,1%	77,1%	69,8%	78,6%	71,6%

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Werkzaamheidsgraad (20-64 jaar), 2019, in %.

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

WERKZAAMHEIDSGRAAD: LEEFTIJDKLOOF

Definitie

De leeftijds kloof (in procentpunten) op vlak van werkzaamheid wordt berekend als het verschil tussen de werkzaamheidsgraad van de 20-49-jarigen enerzijds en van de 50-64-jarigen anderzijds.

De werkzaamheidsgraad wordt berekend als het aandeel (%) werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd, meer bepaald bij de 20-49-jarigen en bij de 50-64-jarigen, op 1 januari van het jaar.

De werkenden bestaan uit alle personen die in de referentieperiode betaalde arbeid verricht hebben en worden berekend als de som van de loontrekkenden, de zelfstandigen en de helpers.

De totale bevolking op arbeidsleeftijd (20-64 jaar) omvat de niet-beroepsactieve bevolking en de beroepsbevolking. De niet-beroepsactieve bevolking bestaat uit die personen die niet werken, niet beschikbaar zijn voor een job en/of niet actief op zoek zijn naar een job. De beroepsbevolking bestaat uit diegenen die aan het werk zijn (werkenden) en zij die beschikbaar zijn voor een job en actief op zoek naar werk (niet-werkende werkzoekenden).

Hoe kleiner de kloof, hoe kleiner het verschil in arbeidsmarktparticipatie. Een positieve kloof geeft aan dat de werkzaamheidsgraad bij 20-49j hoger ligt dan bij 50-64j.

De gegevens over de werkzaamheidsgraad: leeftijds kloof worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.steunpuntwerk.be/node/2778>

Situering

Intentie 1.1, 1.6, 2.1, 2.4 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen ongeacht de leeftijd. Een evenredige arbeidsdeelname van 50-64j kan worden gemeten aan de hand van hun werkzaamheidsgraad die wordt vergeleken met de werkzaamheidsgraad van een referentiegroep

(20-49 jaar). De leeftijds kloof in de werkzaamheid geeft inzicht in de mate waarin werkende 50-64j aan de slag zijn en er in slagen om in een evenredige vertegenwoordiging actief deel te nemen aan het economisch leven.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Werkzaamheidsgraad, Werkzaamheidsgraad: herkomst kloof, Jobratio, Tewerkstelling binnen sociale economie, Werkzoekendengraad, Langdurig werkzoekenden zonder werk, Spanningsratio.

Vaststellingen

In 2019 bedroeg de leeftijds kloof in de centrumsteden gemiddeld 10,1ppt. Dit is iets lager dan in het Vlaams Gewest, waar de leeftijds kloof gemiddeld 12,1ppt bedroeg.

Van de steden valt Genk op als stad met de grootste leeftijds kloof. De leeftijds kloof bedroeg 15,7ppt. Oostende, Roeselare en Aalst hadden ook een relatief grotere leeftijds kloof, met respectievelijk 14,1ppt, 13ppt en 12,9ppt.

Aan de andere kant bevindt zich Leuven, waar het leeftijdsverschil zo klein was dat het samenvalt met 0ppt.

Sinds 2012 is er een positieve trend in zowel de centrumsteden als het Vlaamse Gewest, d.w.z. dat de leeftijds kloof overal is afgenomen.

Aandachtspunten

Er is geen basisstatistiek over het totaal aantal werkenden op gemeentelijk niveau beschikbaar; het betreft dus steeds een geconstrueerde statistiek op basis van verschillende bronnen. Vanaf het jaar 2003 gebeurt de raming in het kader van de Vlaamse Arbeidsrekening die het Steunpunt Werk ontwikkelt in samenwerking met het Departement Werk en Sociale Economie.

De werkenden worden berekend als de som van de loontrekkenden, de zelfstandigen en de helpers. Bij de berekening van het aantal werkenden wordt geen rekening gehouden met terbeschikkinggestelde leerkrachten, zeelieden, huishoudpersoneel, zwartwerk en werknemers bij internationale instellingen.

De totale bevolking wordt becijferd op basis van de statistieken van Statbel.

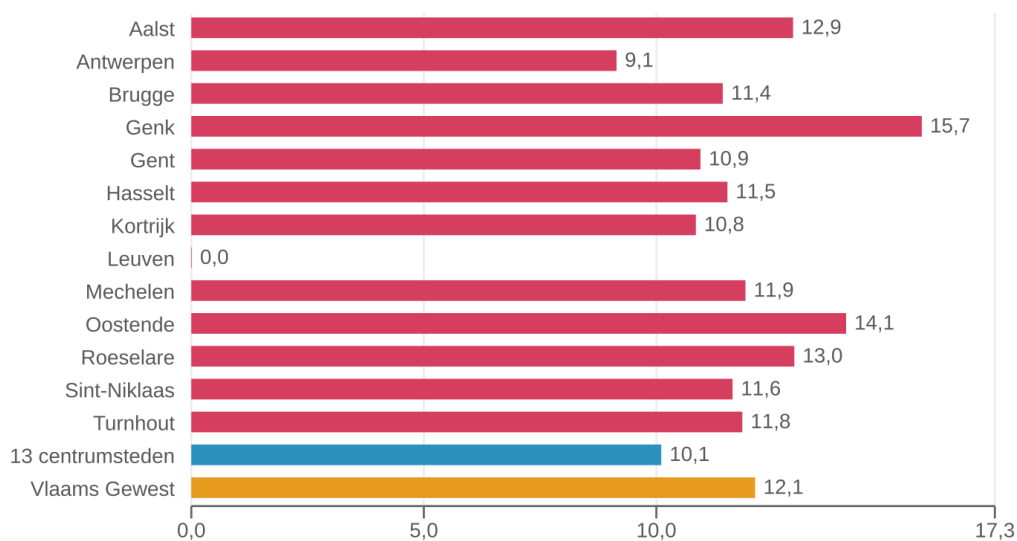

Werkzaamheidsgraad: leeftijdskloof, 2012-2019, in procentpunten.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aalst	20,8	19,0	17,4	16,2	15,5	14,2	13,6	12,9
Antwerpen	12,9	11,6	10,6	10,3	9,9	9,8	9,3	9,1
Brugge	18,9	17,0	15,9	14,9	14,0	12,7	11,9	11,4
Genk	21,1	18,5	17,0	17,7	17,8	17,1	16,2	15,7
Gent	16,1	14,6	13,2	12,4	11,9	11,5	11,2	10,9
Hasselt	18,6	16,4	15,4	15,3	14,5	13,4	12,5	11,5
Kortrijk	19,3	17,6	16,4	15,1	13,8	12,3	11,8	10,8
Leuven	5,9	4,5	4,1	3,7	2,6	1,1	0,5	0,0
Mechelen	18,2	16,9	15,9	15,2	14,2	12,9	12,1	11,9
Oostende	21,8	19,8	18,1	17,8	17,4	15,8	15,1	14,1
Roeselare	22,6	20,5	19,4	17,8	16,4	14,8	13,7	13,0
Sint-Niklaas	20,9	18,7	17,0	15,9	14,5	13,1	12,3	11,6
Turnhout	20,8	19,1	17,6	16,4	15,0	13,6	13,0	11,8
13 steden	16,1	14,4	13,2	12,7	11,9	11,1	10,5	10,1
Vlaanderen	21,1	19,0	17,6	16,7	15,4	14,1	13,0	12,1

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Werkzaamheidsgraad: leeftijdskloof, 2022, in procentpunten.

Bron: Steunpunt Werk - Vlaamse Arbeidsrekening, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

WERKZAAMHEIDSGRAAD: HERKOMSTKLOOF

Definitie

De herkomstkloof (in procentpunten) op vlak van werkzaamheid wordt berekend als het verschil tussen de werkzaamheidsgraad van personen van Belgische herkomst en de werkzaamheidsgraad van personen van niet-EU-herkomst.

De werkzaamheidsgraad wordt berekend als het aandeel (%) werkenden in de bevolking op arbeidsleeftijd, meer bepaald bij 20 tot en met 64 jaar per herkomstgroep op 1 januari van het jaar.

De werkenden bestaan uit alle personen die in de referentieperiode betaalde arbeid verricht hebben en worden berekend als de som van de loontrekkenden, de zelfstandigen en de helpers.

Om de herkomst van een persoon te bepalen worden vier criteria in rekening gebracht: de huidige nationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de vader en de geboortenationaliteit van de moeder. Is één van deze vier criteria een niet-Belgische nationaliteit, dan wordt de persoon beschouwd als zijnde een persoon van buitenlandse herkomst. Om de personen van buitenlandse herkomst op te delen in verschillende herkomstgroepen wordt eerst gekeken naar de geboortenationaliteit van de vader, daarna naar de geboortenationaliteit van de moeder, de huidige nationaliteit van de persoon en de geboortenationaliteit van de persoon.

Een herkomstkloof van bijvoorbeeld 10% bij de werkzaamheidsgraad betekent dat de werkzaamheidsgraad bij personen van Belgische herkomst 10 procentpunten hoger ligt dan bij personen van niet-EU-herkomst. Er zijn dus meer personen van Belgische herkomst aan het werk.

De gegevens over de werkzaamheidsgraad naar herkomstkloof worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.ksz.fgov.be/>

Situering

Intentie 1.1, 1.6, 2.1, 2.4 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling

die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. Deze indicator geeft aan in welke mate inwoners (20-64 jaar) met een buitenlandse herkomst effectief aan het werk zijn. Niet enkel wordt vanuit een arbeidsmarktperspectief een hoge werkzaamheid van personen met een buitenlandse herkomst als gunstig beschouwd, ook wijst dit op een goede afstemming van de arbeidsmarkt en de samenleving in haar geheel op kansengroepen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Werkzaamheidsgraad, Werkzaamheidsgraad: leeftijds-kloof, Jobratio, Tewerkstelling binnen sociale economie, Werkzoekendengraad, Langdurig werkzoekenden zonder werk, Spanningsratio.

Vaststellingen

In 2021 bedroeg de herkomstkloof in de werkzaamheidsgraad in het Vlaams Gewest gemiddeld 20,8ppt, in de centrumsteden gemiddeld 22,6ppt.

In zes centrumsteden was de herkomstkloof groter; in Leuven (27,2ppt), Roeselare (24,7ppt), Kortrijk (24,6ppt), Mechelen (23ppt) en Hasselt en Antwerpen (22,8ppt). De laagste herkomstkloof bevindt zich in Brugge, met 14,9ppt.

Ten opzichte van 2013 is er in elke centrumstad een daling op te merken in de herkomstkloof. Diezelfde trend is tevens te zien in het Vlaams Gewest.

Aandachtspunten

Een aantal groepen die klassiek als werkend worden beschouwd, worden bij de KSZ niet als zodanig geregistreerd omdat zij geen band hebben met de Belgische sociale zekerheid. Het gaat onder meer om uitgaande grensarbeiders, personen die in België werken voor een organisatie/onderneming die geen bijdragen verschuldigd is aan de Belgische sociale zekerheid en internationale ambtenaren en diplomaten.

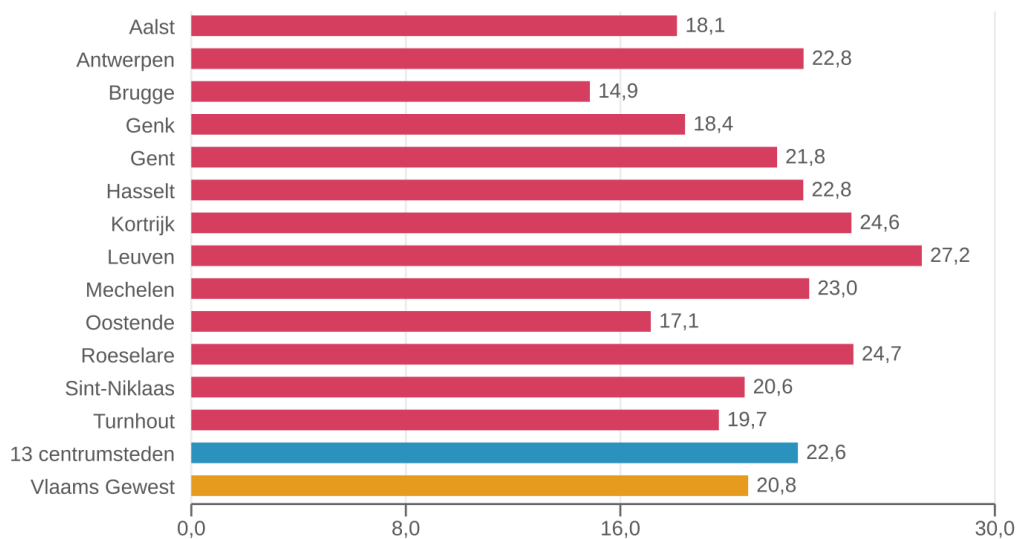

Werkzaamheidsgraad: herkomstkloof, 2013-2021, in procentpunten.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	21,2	21,6	21,1	19,3	19,0	18,9	18,0	17,6	18,1
Antwerpen	25,9	25,7	24,7	24,5	23,8	23,3	22,5	22,4	22,8
Brugge	18,4	17,7	16,9	15,0	12,8	13,6	12,8	13,5	14,9
Genk	21,2	22,3	21,8	21,7	20,0	19,9	19,7	18,5	18,4
Gent	25,4	26,4	25,7	25,1	24,1	23,1	22,6	22,1	21,8
Hasselt	25,0	24,1	24,9	25,2	24,1	23,4	22,4	22,4	22,8
Kortrijk	29,7	28,4	26,5	26,8	26,5	26,7	24,9	24,6	24,6
Leuven	32,4	31,0	30,7	31,1	31,5	31,9	30,0	29,6	27,2
Mechelen	25,5	25,1	23,8	23,0	22,7	22,5	22,5	23,1	23,0
Oostende	19,6	20,2	18,1	17,1	16,6	16,9	15,1	14,6	17,1
Roeselare	31,7	31,9	29,8	30,5	27,4	26,7	26,5	25,0	24,7
Sint-Niklaas	24,9	24,5	23,1	24,6	24,6	23,1	21,8	21,3	20,6
Turnhout	22,3	23,2	22,0	24,6	21,2	21,9	20,4	19,5	19,7
13 steden	26,4	26,3	25,3	25,1	24,3	23,8	22,9	22,5	22,6
Vlaanderen	25,2	24,9	24,1	24,2	23,1	22,4	21,3	20,8	20,8

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Werkzaamheidsgraad: herkomstkloof, 2021, op 1 januari, in procentpunten.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

DEELTIJDS WERKEN, NAAR GESLACHT

Definitie

Aandeel (%) loontrekkenden (20-64 jaar) dat werkt met een deeltijdse arbeidsregeling tegenover het totaal aantal loontrekkenden (20-64 jaar), op 1 januari van het jaar.

De loontrekkenden bestaan uit drie groepen: loontrekkenden met voltijdse arbeidsregeling, loontrekkenden met deeltijdse arbeidsregeling en loontrekkenden met een speciaal regime. Werkenden met een deeltijdse arbeidsregeling zijn werknemers die gemiddeld slechts een gedeelte presteren van de arbeid van de referentiepersoon. Deze referentiepersoon is de voltijdse werknemer in dezelfde onderneming (of bij gebrek daaraan in dezelfde sector) die dezelfde arbeid uitoefent als de werknemer. Het speciale regime heeft betrekking op het werk in korte/onregelmatige contracten (uitzendarbeid, seizoensarbeid, gelegenheidsarbeid in land- en tuinbouw of in de horeca).

Loontrekkenden zijn hier de personen die als werkend in loondienst (zowel in de privé- als overheidssector) worden beschouwd. Bij personen die tegelijk werken in loondienst en als zelfstandige of helper bij een zelfstandige, wordt gekeken naar de belangrijkste job. Is dat de loontrekkende job, dan wordt deze persoon hier beschouwd als loontrekkende.

Er wordt bij de berekening van de cijfers per gemeente gekeken naar de woonplaats van de loontrekkenden, niet naar de plaats van tewerkstelling.

De gegevens over deeltijds werken worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.ksz.fgov.be/>

Situering

Intentie 1.1, 1.6, 2.1, 2.4 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. Een hoge werkzaamheidsgraad kan als gunstig worden beschouwd, maar zegt niets over het arbeidsregime. Een hoge werkzaamheidsgraad

kan hand in hand gaan met een hoge mate van deeltijds werk. Vrouwen verrichten vaker deeltijds werk, wat wordt geassocieerd met zorg voor kinderen en door het inkomensverlies met een zwakkere socio-economische positie. In een leefbare stad zijn drempels om te participeren aan de arbeidsmarkt weggewerkt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Werkzaamheidsgraad, Jobratio,

Vaststellingen

In 2020 werkten in de centrumsteden 15% van de loontrekkende mannen deeltijds en 50,6% van de loontrekkende vrouwen deeltijds. In het Vlaams Gewest werken iets minder mannen (14,5%) en iets meer vrouwen deeltijds (53,4%).

De cijfers wijzen op een zeer groot verschil naar geslacht. Het aandeel bij de mannen ligt in alle steden onder de 17%. Het hoogste aandeel mannen dat deeltijds werkte, is te vinden in Gent (16,9%), Hasselt (16,6%) en Leuven (16,5%). Het laagste aandeel mannen dat deeltijds werkte, is te vinden in Roeselare (13,1%), Sint-Niklaas (13,2%), Kortrijk (13,6%) en Aalst (13,9%).

Bij de vrouwen gaat het nagenoeg overal om meer dan 50%. Enkel in Leuven (43,7%), Mechelen (46,6%), Aalst (47,4%) en Gent (48,7%) is dat niet het geval. In Genk (59,2%) en in Turnhout (57,4%) is het aandeel deeltijds werkende vrouwen het hoogst.

In de centrumsteden is het aandeel mannen dat deeltijds werkt sinds 2012 zeer licht toegenomen. Het aandeel vrouwen dat deeltijds werkt is sinds 2012 licht gedaald. In het Vlaams Gewest stellen we dezelfde trend vast.

Aandachtspunten

Een aantal groepen die klassiek als werkend worden beschouwd, worden bij de KSZ niet als zodanig geregistreerd omdat zij geen band hebben met de Belgische sociale zekerheid. Het gaat onder meer om uitgaande grensarbeiders, personen die in België werken voor een organisatie/onderneming die geen bijdragen verschuldigd is aan de Belgische sociale zekerheid en internationale ambtenaren en diplomaten.

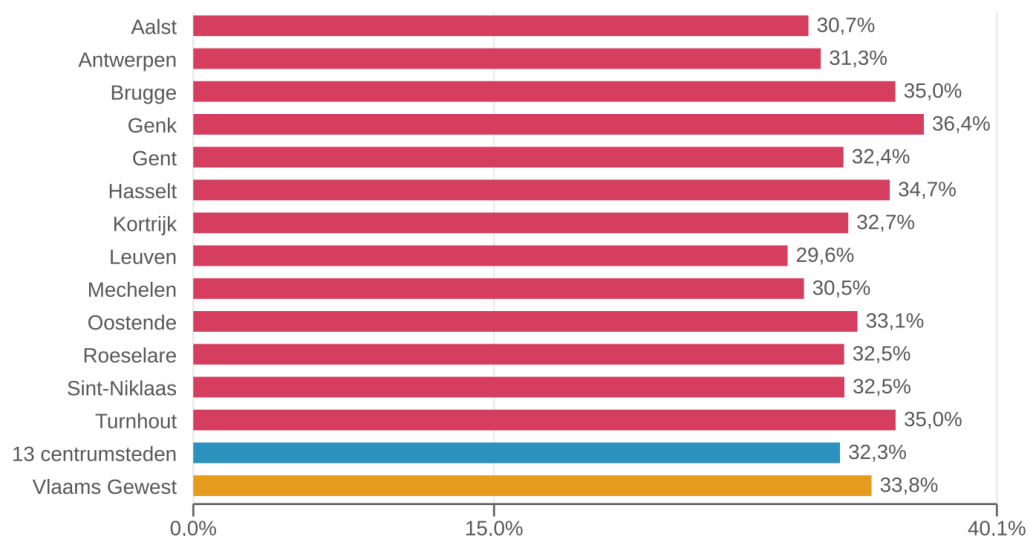

Deeltijds werkende loontrekkenden (20-64 jaar) naar geslacht, 2012-2020, in %.

	2012		2014		2016		2018		2020	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw	Man	Vrouw
Aalst	13,1%	47,8%	13,2%	47,8%	13,8%	49,0%	14,2%	49,0%	13,9%	47,4%
Antwerpen	14,2%	51,6%	14,8%	51,9%	14,9%	51,9%	14,7%	51,5%	14,3%	50,5%
Brugge	14,0%	54,3%	14,5%	56,4%	15,0%	56,3%	15,5%	55,7%	15,3%	54,2%
Genk	13,7%	59,2%	14,5%	60,4%	15,4%	61,4%	15,2%	61,5%	15,3%	59,2%
Gent	14,6%	48,1%	15,3%	48,8%	16,3%	49,5%	16,2%	49,2%	16,9%	48,7%
Hasselt	14,9%	54,0%	15,3%	54,2%	16,2%	55,3%	16,3%	54,4%	16,6%	52,5%
Kortrijk	11,6%	52,6%	12,1%	52,8%	12,6%	52,8%	13,1%	53,3%	13,6%	52,1%
Leuven	16,1%	46,5%	16,3%	45,9%	16,7%	45,4%	16,8%	45,3%	16,5%	43,7%
Mechelen	14,0%	48,3%	13,9%	48,3%	14,5%	48,9%	14,9%	47,9%	14,5%	46,6%
Oostende	14,7%	54,0%	14,8%	53,8%	15,1%	54,3%	15,4%	53,9%	14,9%	52,9%
Roeselare	11,6%	53,3%	11,8%	53,4%	12,4%	54,3%	12,9%	53,7%	13,1%	53,2%
Sint-Niklaas	12,2%	52,5%	12,3%	52,8%	13,1%	53,4%	13,4%	53,6%	13,2%	53,0%
Turnhout	13,6%	55,4%	14,1%	56,1%	14,6%	57,6%	14,9%	57,8%	14,8%	57,4%
13 steden	14,0%	51,2%	14,5%	51,6%	15,0%	52,0%	15,0%	51,7%	15,0%	50,6%
Vlaanderen	12,9%	53,9%	13,2%	54,2%	14,0%	54,7%	14,4%	54,5%	14,5%	53,4%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Deeltijds werkenden loontrekkenden (20-64 jaar), 2020, in %.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

WERKZOEKENDENGRAAD, NAAR LEEFTIJD EN GESLACHT

Definitie

De werkzoekendengraad wordt berekend als het aandeel (%) van de werkzoekenden zonder werk in de totale beroepsbevolking (15-64 jaar).

Werkzoekenden zonder werk zijn personen zonder job die zich bij de VDAB als werkzoekende hebben ingeschreven. De beroepsbevolking is samengesteld uit werkenden (loontrekkenden, zelfstandigen en helpers) en werkzoekenden zonder werk. Op basis van de beschikbare gegevens wordt de werkzoekendengraad hier opgesplitst naar geslacht en de leeftijdsgroepen 15-24 jarigen en 50-64 jarigen.

In de teller van de werkzoekendengraad naar geslacht zit het aantal werkzoekenden zonder werk van 15 tot en met 64 jaar. In de noemer zit de beroepsbevolking van 15 tot en met 64 jaar.

In de teller van de werkzoekendengraad naar leeftijd zit het aantal werkzoekenden zonder werk van (1) 15 tot en met 24 jaar, en (2) 50 tot en met 64 jaar. In de noemer zit de beroepsbevolking van (1) 15 tot en met 24 jaar, en (2) 50 tot en met 64 jaar.

De gegevens over de werkzoekendengraad worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://arvastat.vdab.be/>

Situering

Intentie 1.1, 1.6, 2.1, 2.4 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. De indicator drukt uit welk aandeel van de 15-64 jarige inwoners, die zich aanbieden op de arbeidsmarkt, werkloos is. Vanuit het perspectief van de arbeidsmarkt is een lage werkloosheid gunstig. Vanuit het armoedeperspectief is het belangrijk dat ook de bewoners met een kwetsbaarder profiel, zoals vrouwen, jongeren en ouderen, kansen krijgen op de arbeidsmarkt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Jobratio, Werkzaamheidsgraad, Deeltijds werken, Personen in een gezin met een zeer lage

werkintensiteit, Langdurig werkzoekenden zonder werk, Werkloosheid: herkomstkloof.

Vaststellingen

In 2022 is in Vlaanderen gemiddeld 5,7% van de beroepsbevolking werkzoekend zonder werk. In de 13 centrumsteden ligt dat hoger, gemiddeld 7,2%. De hoogste werkzoekendengraden vinden we in Antwerpen (12%), Turnhout (10,1%) en Oostende (9,6%). Enkel Brugge (5,4%) scoort beter dan het Vlaams gemiddelde.

In Vlaanderen is er gemiddeld bijna geen verschil tussen mannen en vrouwen. In de centrumsteden ligt de werkzoekendengraad bij mannen gemiddeld iets hoger dan bij vrouwen (1ppt), maar dat is niet in alle steden het geval. In Aalst, Antwerpen, Genk, Sint-Niklaas en Turnhout ligt de werkzoekendengraad bij mannen iets lager dan bij vrouwen. In de overige steden is het omgekeerd. Enkel in Oostende is de kloof tussen de werkzoekendengraad van mannen en vrouwen groter dan gemiddeld in de steden (2ppt).

Naar leeftijdsgroepen valt op dat zowel in Vlaanderen als in de centrumsteden het aandeel 15-24 jarige werkzoekenden groter is dan het aandeel 50-64 jarige werkzoekenden.

Meer bepaald, bedraagt het aandeel werkzoekenden onder 15-24 jarigen in de centrumsteden gemiddeld 12,8% en in het Vlaams Gewest gemiddeld 10,2%. Het aandeel werkzoekenden onder 50-64 jarigen bedraagt gemiddeld 6,8% in de centrumsteden en gemiddeld 5,3% in het Vlaams Gewest.

In vergelijking met 2014 is de werkzoekendengraad zowel in Vlaanderen als in alle centrumsteden aanzienlijk gedaald.

Aandachtspunten

De cijfers voor de teller (werkzoekenden zonder werk) zijn gemiddelden van de 12 maandcijfers. De beroepsbevolkingscijfers (noemer) zijn afkomstig van het Steunpunt Werk. Om de VDAB-werkzoekendengraden te berekenen gebruikt de VDAB de meest recente beroepsbevolking op het moment van de berekening. Voor elk jaar gaat het dus om de beroepsbevolking van 2 jaar eerder. De VDAB-werkzoekendengraden worden nadien niet opnieuw herberekend met de beroepsbevolking van het jaar zelf.

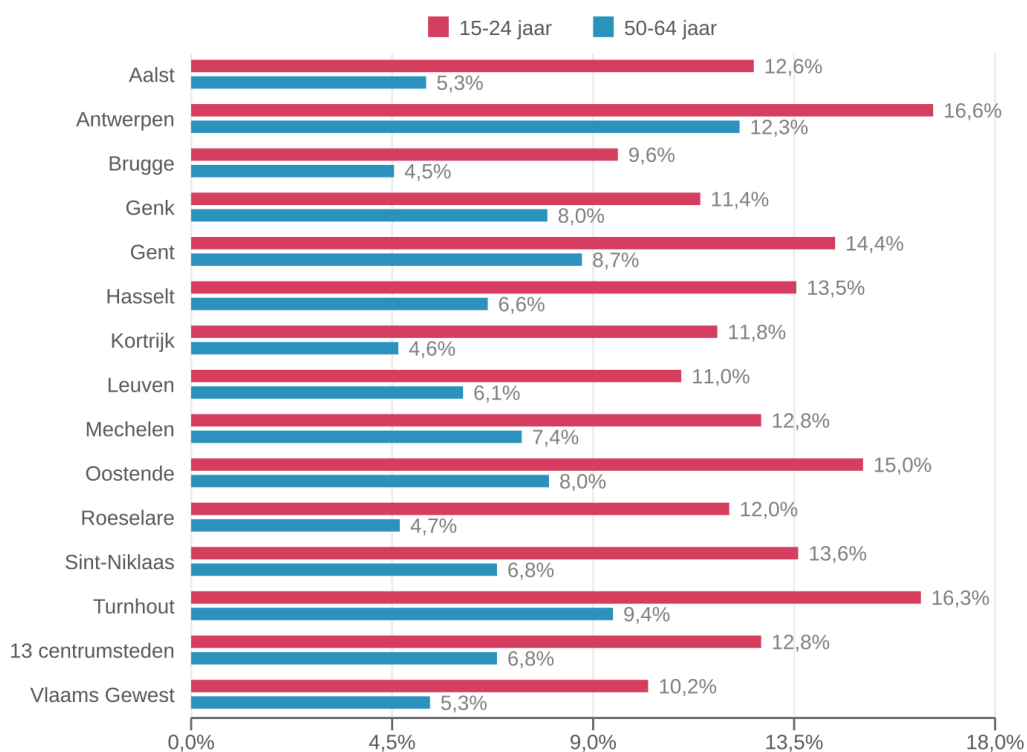

Werkzoekendengraad naar geslacht, 2014-2022, in %.

	2014			2017			2020			2022		
	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal	Man	Vrouw	Totaal
Aalst	9,7%	9,4%	9,6%	8,9%	8,9%	8,9%	8,1%	7,9%	8,0%	6,5%	6,7%	6,6%
Antwerpen	17,6%	16,7%	17,2%	15,9%	15,3%	15,6%	14,7%	14,0%	14,4%	11,9%	12,2%	12,0%
Brugge	8,1%	7,4%	7,8%	7,2%	6,1%	6,6%	7,5%	5,9%	6,8%	6,0%	4,6%	5,4%
Genk	13,6%	14,9%	14,2%	12,1%	12,2%	12,2%	10,6%	10,6%	10,6%	7,9%	8,1%	8,0%
Gent	14,9%	13,6%	14,3%	13,2%	11,8%	12,5%	11,5%	10,2%	10,9%	8,9%	8,8%	8,9%
Hasselt	10,2%	9,6%	9,9%	9,3%	8,3%	8,8%	9,2%	7,9%	8,6%	7,7%	6,6%	7,2%
Kortrijk	8,9%	8,8%	8,9%	7,8%	7,6%	7,7%	7,9%	7,1%	7,5%	6,6%	6,0%	6,3%
Leuven	9,7%	7,2%	8,5%	10,0%	7,3%	8,7%	8,9%	7,0%	8,0%	6,7%	6,1%	6,5%
Mechelen	11,7%	9,3%	10,6%	10,8%	8,3%	9,6%	9,7%	7,6%	8,7%	7,6%	6,4%	7,0%
Oostende	15,3%	12,8%	14,2%	14,1%	12,2%	13,2%	13,9%	10,8%	12,5%	10,6%	8,5%	9,7%
Roeselare	8,0%	8,1%	8,0%	7,4%	7,2%	7,3%	7,7%	6,6%	7,2%	6,4%	6,1%	6,3%
Sint-Niklaas	10,5%	10,5%	10,5%	9,8%	9,8%	9,8%	9,5%	9,2%	9,4%	8,1%	8,3%	8,2%
Turnhout	14,2%	14,1%	14,1%	12,8%	13,7%	13,2%	12,0%	12,1%	12,0%	9,9%	10,5%	10,2%
13 steden	10,5%	9,6%	10,5%	10,0%	8,9%	9,6%	9,5%	7,9%	8,7%	7,7%	6,7%	7,2%
Vlaanderen	8,4%	8,6%	8,5%	7,5%	7,6%	7,6%	7,1%	6,8%	7,0%	5,7%	5,8%	5,7%

Bron: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Werkzoekendengraad, 15-24 jaar en 50-64 jaar, 2022, in %.

Bron: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Definitie

Aandeel (%) langdurig werkzoekenden zonder werk in de totale groep van werkzoekenden zonder werk (15-64 jaar).

Werkzoekenden zonder werk zijn personen zonder job die zich bij de VDAB als werkzoekende hebben ingeschreven. Langdurig werkzoekenden zonder werk (15-64 jaar) zijn 1 jaar of langer werkzoekend.

De gegevens over de langdurig werkzoekenden zonder werk worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://arvastat.vdab.be/>

Situering

Intentie 1.1, 1.6, 2.1, 2.4 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. De indicator drukt uit welk aandeel van de 15-64 jarige inwoners, die zich aanbieden op de arbeidsmarkt, langdurig werkloos is. Vanuit het perspectief van de arbeidsmarkt is een lage werkloosheid gunstig. Vanuit het armoedeperspectief is het belangrijk dat ook de bewoners met een kwetsbaarder profiel kansen krijgen op de arbeidsmarkt. Via een waaier aan uiteenlopende initiatieven kan er getracht worden langdurig werkzoekenden aan het werk te krijgen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Jobratio, Werkzaamheidsgraad, Deeltijds werken, Personen in een gezin met een zeer lage werkintensiteit, Werkzoekengraad naar leeftijd en geslacht, Werkloosheid: herkomstkloof.

Vaststellingen

In 2023 zijn in Vlaanderen en in de 13 centrumsteden gemiddeld 46,5% en 46,1% werkzoekenden zonder werk 1 jaar of langer werkzoekend. In Turnhout, Gent en Sint-Niklaas ligt dat aandeel iets hoger dan gemiddeld in de centrumsteden en het Vlaams Gewest (tussen 48,3% en 51,6%), in Mechelen het laagst (42,6%).

Ten opzichte van 2015 is het aandeel langdurig werkzoekenden zonder werk zowel in Vlaanderen als in de 13 centrumsteden lichtjes gedaald. 2023 is echter het eerste jaar waarin het percentage langdurig werkzoekenden zonder werk onder dat van 2015 valt. Met andere woorden, de evolutie heeft een hyperbolische vorm.

Aandachtspunten

De werkzoekenden zonder werk (WZW) zijn personen zonder job die zich bij de VDAB als werkzoekende hebben ingeschreven. In Vlaanderen wordt het dossier van de werkzoekende, ingeschreven bij VDAB, als basis genomen. Het gaat om de toestand van deze dossiers op het einde van de maand, en dus telkens om een momentopname (en dus niet om dynamische gegevens).

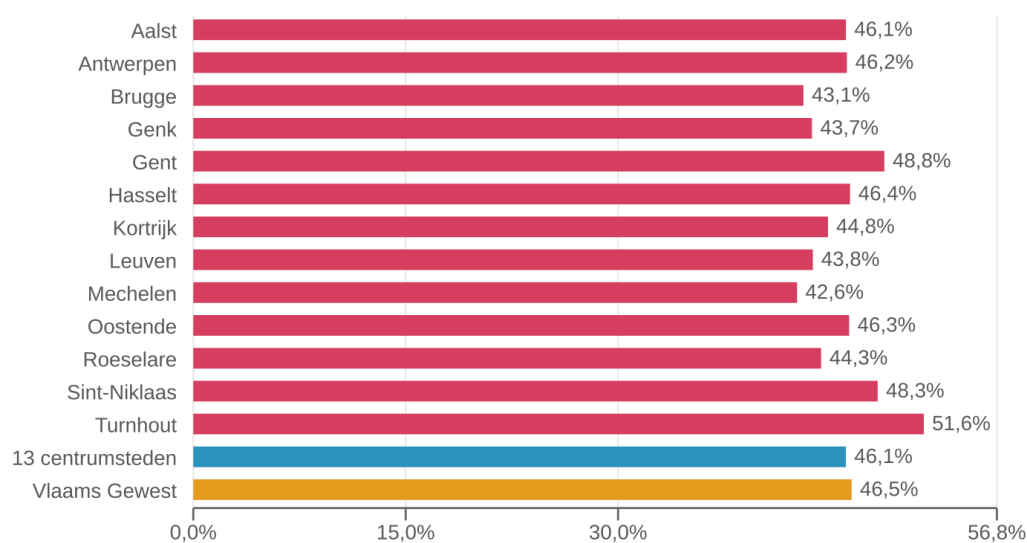

Langdurig werkzoekenden zonder werk (15-64 jaar), 2015-2023, in %.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	48,2%	50,1%	50,8%	51,2%	49,6%	48,5%	53,8%	52,1%	46,1%
Antwerpen	53,1%	53,6%	52,7%	53,8%	53,8%	54,3%	59,0%	55,5%	46,2%
Brugge	42,8%	42,1%	41,6%	43,7%	44,8%	42,8%	52,2%	50,1%	43,1%
Genk	40,2%	50,1%	49,8%	49,2%	49,6%	50,4%	56,0%	53,3%	43,7%
Gent	50,7%	51,5%	52,4%	53,1%	52,4%	53,3%	58,0%	54,5%	48,8%
Hasselt	44,6%	48,9%	49,5%	50,7%	49,6%	49,9%	57,6%	54,4%	46,4%
Kortrijk	46,1%	46,3%	45,7%	46,1%	46,5%	47,6%	53,7%	50,9%	44,8%
Leuven	43,3%	44,2%	42,8%	44,4%	46,3%	47,3%	53,7%	50,0%	43,8%
Mechelen	47,6%	50,0%	49,7%	50,9%	50,1%	48,6%	55,3%	53,9%	42,6%
Oostende	49,6%	50,7%	49,8%	51,2%	51,5%	51,7%	57,8%	54,6%	46,3%
Roeselare	42,3%	43,7%	43,6%	46,4%	48,3%	48,5%	54,7%	50,0%	44,3%
Sint-Niklaas	46,8%	47,9%	50,5%	52,0%	48,6%	48,1%	56,2%	53,3%	48,3%
Turnhout	51,0%	52,8%	53,0%	55,0%	53,3%	53,3%	59,9%	58,2%	51,6%
13 steden	46,8%	50,0%	49,8%	50,9%	49,6%	48,6%	56,0%	53,3%	46,1%
Vlaanderen	47,0%	48,9%	49,0%	49,9%	49,8%	49,5%	55,7%	53,4%	46,5%

Bron: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Langdurig werkzoekenden zonder werk (15-64 jaar), 2023, in %.

Bron: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

WERKLOOSHEIDSGRAAD: HERKOMSTKLOOF

Definitie

De herkomstkloof (in procentpunten) is het verschil tussen de werkloosheidsgraad van personen van niet-EU-herkomst en de werkloosheidsgraad van personen van Belgische herkomst.

De werkloosheidsgraad betreft het aandeel werklozen in de beroepsbevolking (d.i. de som van werkenden en werklozen) van 15 tot 64 jaar per herkomstgroep, op 1 januari van het jaar.

Werklozen zijn hier de personen die als werkzoekend worden beschouwd door de nomenclatuur van het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ. Het gaat enkel om uitkeringsgerechtigde werklozen.

Om de herkomst van een persoon te bepalen worden vier criteria in rekening gebracht: de huidige nationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de vader en de geboortenationaliteit van de moeder. Is één van deze vier criteria een niet-Belgische nationaliteit, dan wordt de persoon beschouwd als zijnde een persoon van buitenlandse herkomst. Om de personen van buitenlandse herkomst op te delen in verschillende herkomstgroepen wordt eerst gekeken naar de geboortenationaliteit van de vader, daarna naar de geboortenationaliteit van de moeder, de huidige nationaliteit van de persoon en de geboortenationaliteit van de persoon.

Een herkomstkloof van bijvoorbeeld 10% bij de werkloosheidsgraad betekent dat de werkloosheidsgraad bij personen van niet-EU-herkomst 10 procentpunten hoger ligt dan bij personen van Belgische herkomst. Er is dus meer werkloosheid is bij personen van niet-EU-herkomst.

De gegevens over de werkloosheidsgraad naar origine worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie: <https://arvastat.vdab.be/>

Situering

Intentie 1.1, 1.6, 2.1, 2.4 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor een ontwikkeling

die goederen en diensten genereert met een maatschappelijke meerwaarde, werkgelegenheid en waardig werk voor iedereen. De indicator drukt uit in welke mate inwoners met een niet-EU-herkomst meer werkloos zijn dan inwoners met een Belgische herkomst. Vanuit arbeidsmarktperspectief is een hoge werkzaamheid van personen met een buitenlandse herkomst gunstig. Ook wijst dit op een goede afstemming van de arbeidsmarkt en de samenleving in haar geheel op kansengroepen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Werkzaamheidsgraad: herkomstkloof, Werkzoekendengraad, Langdurig werkzoekenden zonder werk, Spanningsratio.

Vaststellingen

In 2021 bedroeg de herkomstkloof in de werkloosheidsgraad in het Vlaams Gewest 6,5ppt. In de centrumsteden was dit gemiddeld 7,2ppt.

In 6 centrumsteden was de herkomstkloof hoger, nl. in Roeselare (9,8ppt), Kortrijk (8,5ppt), Mechelen (8,3ppt), Hasselt (7,8ppt), Antwerpen en Oostende (7,7ppt). De laagste herkomstkloof bevindt zich in Leuven, met 4ppt.

Ten opzichte van 2013 is er in elke stad een sterke daling op te merken in de herkomstkloof. Diezelfde trend is tevens te zien in het Vlaams Gewest. Ten opzichte van 2020 is de herkomstkloof zowel in het Vlaams Gewest als gemiddeld in de centrumsteden lichtjes gestegen. Die lichte stijging zien we in 9 van de 13 centrumsteden.

Aandachtspunten

De VDAB maakt via Arvastat (<http://arvastat.vdab.be>) cijfers bekend over het aantal werkzoekenden zonder werk (WZW) per gemeente per land van origine. De bundeling per originegroep gebeurt door Statistiek Vlaanderen en is niet te vinden op Arvastat.

Het gaat om jaargemiddelden, d.w.z. het gemiddelde van het aantal werkzoekenden zonder werk (WZW) in de 12 maanden van het jaar.

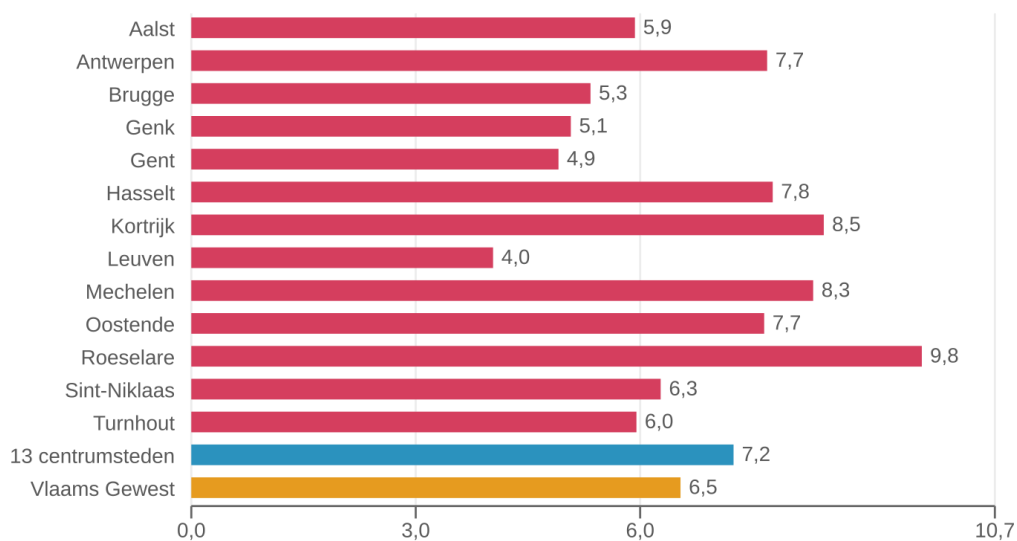

Werkloosheidsgraad: herkomstkloof, 2013-2021, in procentpunten.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	10,3	10,3	9,4	8,5	8,5	7,9	6,7	5,4	5,9
Antwerpen	11,9	12,4	11,7	11,1	10,3	9,5	8,0	7,3	7,7
Brugge	5,5	6,4	6,6	6,1	5,2	4,8	3,7	3,5	5,3
Genk	12,6	13,4	11,6	11,4	8,8	7,5	5,6	5,2	5,1
Gent	10,7	11,2	10,5	9,2	8,1	7,3	6,0	4,9	4,9
Hasselt	12,8	13,0	13,2	12,1	10,8	9,7	8,4	7,7	7,8
Kortrijk	12,4	11,7	11,3	11,5	10,5	10,0	7,8	7,6	8,5
Leuven	5,9	6,4	5,6	5,8	5,2	4,4	3,3	3,3	4,0
Mechelen	14,2	13,8	13,1	11,1	11,1	10,4	8,9	8,2	8,3
Oostende	11,8	14,1	12,4	10,8	9,4	8,6	6,9	6,3	7,7
Roeselare	11,4	13,1	11,4	11,5	10,4	10,4	9,0	8,2	9,8
Sint-Niklaas	13,0	13,7	12,2	11,9	11,6	9,5	6,9	6,4	6,3
Turnhout	12,1	12,9	11,5	10,5	9,3	8,4	6,8	6,1	6,0
13 steden	12,0	12,5	11,7	10,9	10,0	9,2	7,6	6,9	7,2
Vlaanderen	11,2	11,6	10,8	10,1	9,2	8,3	6,8	6,1	6,5

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Werkloosheidsgraad: herkomstkloof, 2021, in procentpunten.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SPANNINGSRATIO

Definitie

De spanningsratio geeft aan hoeveel werkzoekenden zonder werk er beschikbaar zijn ten opzichte van het totaal aantal openstaande vacatures.

De werkzoekenden zonder werk zijn personen zonder job die zich bij de VDAB als werkzoekende hebben ingeschreven.

De openstaande VDAB-vacatures tonen de stock (of voorraad) aan vacatures die op de laatste dag van de maand bij de VDAB uitstaan. Het gaat over vacatures uit het Normaal Economisch Circuit zonder Uitzendopdrachten die rechtstreeks aan de VDAB gemeld worden.

De indicator geeft het gemiddelde over de maanden januari-december.

De gegevens over de spanningsratio worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://arvastat.vdab.be/>

Situering

Intentie 1.1, 1.4, 1.6, 2.4 en 2.6: Op de stedelijke arbeidsmarkt is een optimale afstemming tussen vraag en aanbod van belang. De indicator is relevant om de spanning op de arbeidsmarkt te meten en te zien of er sprake is van arbeidsreserve of arbeidskrapte. Hoe lager de indicator, hoe kleiner de arbeidsreserve en dus hoe groter de krapte. Hoe minder werkzoekenden er zijn per vacature, hoe moeilijker het voor werkgevers wordt om personeel te vinden om de werkaanbiedingen in te vullen. Een leefbare en duurzame stad wordt geacht een zo evenwichtig

mogelijke balans te vinden tussen vraag en aanbod en via allerlei initiatieven knelpunten bij werkzoekenden weg te nemen en vraag en aanbod doelmatig te verbinden zodat ook bewoners met een uitdagender profiel kansen krijgen en grijpen op de arbeidsmarkt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Jobratio, Netto-jobcreatie, Werkzaamheidsgraad, Werkzoekendengraad naar leeftijd en geslacht, Werkloosheidsgraad: herkomstkloof, Langdurig werkzoekenden zonder werk.

Vaststellingen

In 2023 bedraagt de spanningsratio in het Vlaams Gewest gemiddeld 3, in de 13 centrumsteden gemiddeld 3,6. In Roeselare, Brugge, Mechelen, Hasselt en Kortrijk is de spanningsratio het laagst (tussen 1,8 en 2,5). In Antwerpen, Oostende en Turnhout is de spanningsratio het hoogst (tussen 4,4 en 5,5).

Sinds 2015 is de spanningsratio in Vlaanderen en de centrumsteden jaarlijks erg gedaald, uitgezonderd in het coronajaar 2020 en het laatste jaar 2023. In vergelijking met 2015 bedraagt de daling in de centrumsteden gemiddeld 6,9 en in het Vlaams Gewest gemiddeld 6,3. Dit toont aan dat in vergelijking met 2015 de arbeidsmarkt minder krap is. Het aantal werkzoekenden zonder werk is lager per openstaande vacature.

Aandachtspunten

In Vlaanderen wordt het dossier van de werkzoekende, ingeschreven bij VDAB, als basis genomen. Het gaat om de toestand van deze dossiers op het einde van de maand, en dus telkens om een momentopname (en dus niet om dynamische gegevens).

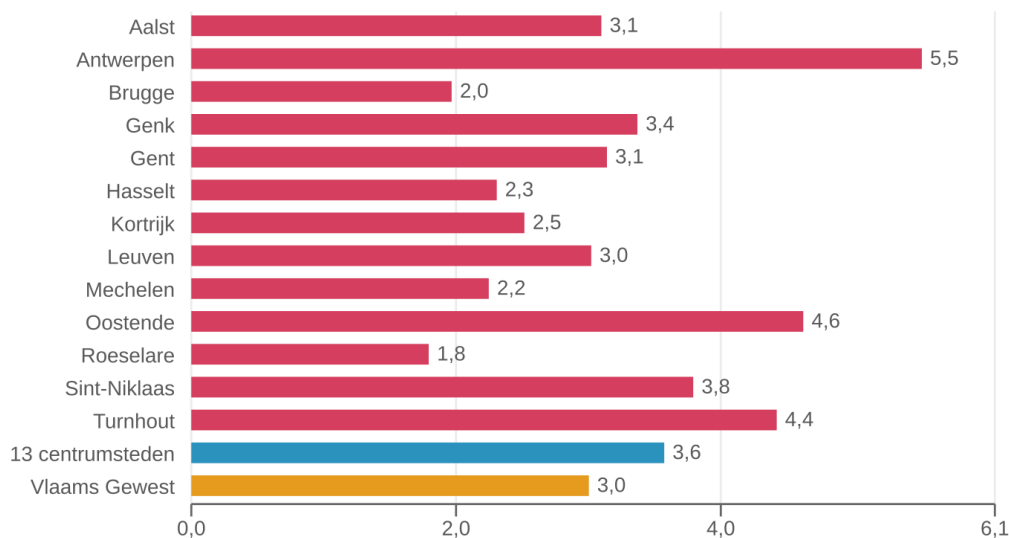

Spanningsratio, 2015-2023, ratio.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	15,3	13,5	11,2	7,9	6,7	8,8	5,3	3,8	3,1
Antwerpen	14,8	12,4	10,1	7,3	7,1	10,5	5,8	4,2	5,5
Brugge	5,2	4,1	3,6	3,3	2,5	2,8	1,7	1,3	2,0
Genk	18,8	13,8	9,0	5,7	4,1	4,9	3,4	2,6	3,4
Gent	9,6	7,0	6,3	4,8	4,5	6,3	3,7	2,5	3,1
Hasselt	7,5	5,0	3,7	3,0	3,3	4,8	2,6	1,8	2,3
Kortrijk	6,5	5,4	4,1	3,3	3,3	3,6	2,1	1,6	2,5
Leuven	6,7	6,6	5,1	4,4	4,0	5,8	3,2	2,3	3,0
Mechelen	6,1	5,8	4,3	3,7	3,0	4,4	2,5	1,5	2,2
Oostende	13,8	12,6	10,8	7,1	6,5	9,1	5,9	3,9	4,6
Roeselare	4,7	3,7	2,8	2,5	2,3	2,7	1,5	1,3	1,8
Sint-Niklaas	12,4	11,9	8,1	6,7	6,5	7,9	4,9	3,2	3,8
Turnhout	16,9	13,4	9,6	7,4	6,4	7,2	4,6	3,2	4,4
13 steden	10,5	8,5	6,9	5,3	4,9	6,6	3,8	2,7	3,6
Vlaanderen	9,3	7,6	6,0	4,5	4,2	5,4	3,2	2,4	3,0

Bron: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Spanningsratio, 2023, ratio.

Bron: Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

05 ONDERWIJS EN VORMING

In Hoofdstuk 5 worden de ontwikkelingen op het gebied van onderwijs in de stad besproken. In een leefbare en duurzame stad is een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan onderwijsvoorzieningen aanwezig, dat territoriaal gespreid en afgestemd is op de (sociale) behoeften van de inwoners. Dat aanbod stelt kinderen en jongeren in staat om de schoolcarrière te voltooien en een gepaste eindkwalificatie te bekomen. We beschrijven het bereik en de aantrekkingskracht van de onderwijsvoorzieningen. Vervolgens komen drempels aan bod, die wijzen op een hoger risico om een lagere eindkwalificatie te bereiken. Het aantal studenten hoger onderwijs geeft tenslotte een indicatie van deelname daaraan vanuit de eigen stad en in de stad. Tevredenheid over het onderwijsaanbod geeft een indicatie van de mate waarin het onderwijs beantwoordt aan de verwachtingen.

05.1 SPREIDING EN AANTREKKINGSKRACHT KLEUTERONDERWIJS 242

Kleuteronderwijs in de wijk.....	243
Aantrekkingskracht kleuteronderwijs	245

05.2 SPREIDING EN AANTREKKINGSKRACHT LAGER ONDERWIJS..... 247

Lager onderwijs in de wijk.....	247
Aantrekkingskracht lager onderwijs	249

05.3 AANTREKKINGSKRACHT SECUNDAIR ONDERWIJS 251

Aantrekkingskracht secundair onderwijs.....	251
---	-----

05.4 GELIJKE KANSEN EN DREMPELS IN HET ONDERWIJS .. 253

Leerlingen kleuteronderwijs, naar woonplaats en thuistaal.....	253
Leerlingen lager onderwijs, naar woonplaats en thuistaal	255
Leerlingen secundair onderwijs, naar woonplaats en thuistaal	257
Leerlingen lager onderwijs met laagopgeleide moeder, naar woonplaats	259
Leerlingen secundair onderwijs met laagopgeleide moeder, naar woonplaats	261
Leerlingen lager onderwijs met schooltoeslag, naar woonplaats.....	263
Leerlingen secundair onderwijs met schooltoeslag, naar woonplaats.....	265

Schoolse vertraging lager onderwijs, naar vestigingsplaats.....	267
Schoolse vertraging algemeen secundair onderwijs, naar vestigingsplaats	269
Schoolse vertraging technisch secundair onderwijs, naar vestigingsplaats	273
Schoolse vertraging beroepssecundair onderwijs, naar vestigingsplaats	277
Schoolse vertraging kunstsecundair onderwijs, naar vestigingsplaats	281
Spijbelgedrag lager onderwijs, naar vestigingsplaats	285
Spijbelgedrag secundair onderwijs, naar vestigingsplaats	287
Spijbelgedrag deeltijds beroepssecundair onderwijs, naar vestigingsplaats	289
VroegtijdigE schoolverlateRS, naar woonplaats	291

05.5 HOGESCHOOL EN KUNSTONDERWIJS 293

Studenten hoger onderwijs, naar woonplaats	293
Studenten hoger onderwijs, naar vestigingsplaats	295
Deelnemers deeltijds kunstonderwijs, naar woonplaats	297

05.6 TEVREDENHEID 301

Tevredenheid over onderwijsvoorzieningen	301
--	-----

KLEUTERONDERWIJS IN DE WIJK

Definitie

Aandeel (%) kinderen (twee tot vijf jaar) dat woont binnen 400 meter loopafstand van een kleuterschool, in verhouding met het totaal aantal twee tot vijfjarigen.

Gelet op de nabijheid in de wijk werd buitengewoon onderwijs niet meegenomen in de definitie van een kleuterschool.

De gegevens over kleuteronderwijs in de wijk worden driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.1, 3.7 en 5.7: De verschillende voorzieningen in de wijk vervullen verschillende belangrijke functies in de stad: 1) ze voorzien in verschillende behoeften van inwoners, waaronder onderwijs voor kinderen, 2) ze bevorderen de verwevenheid van functies in de buurt en dragen er toe bij dat kinderen er binnen een nabije afstand gebruik van kunnen maken, 3) ze bouwen mee aan een gezonde en veilige leefomgeving, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en 4) ze bevorderen de binnenstedelijke differentiatie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de onderwijsvoorzieningen, Aantrekkingskracht kleuteronderwijs en Tevredenheid over de buurt.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 schommelt het aandeel kleuters dat woont binnen 400m afstand

van een kleuterschool in de centrumsteden tussen 18,2% en 68,8%.

In Antwerpen liggen de cijfers met 68,8% beduidend hoger dan in de andere steden. Oostende is de enige andere stad waar meer dan de helft van de kinderen binnen 400m van een kleuterschool woont.

In Gent en Mechelen ligt dat aandeel boven de 40%, respectievelijk 45% en 42%. In vier steden ligt dan aandeel boven de 30%: Leuven (38,5%), Brugge (35,9%), Sint-Niklaas (35,3%) en Aalst (34,5%). In drie steden boven de 20%: Hasselt (24,6%), Roeselare (26,9%) en Kortrijk (28,4%).

In Genk ligt dat aandeel met 18,2% het laagst.

Aandachtspunten

De indicator werd berekend op basis van een ruimtelijke analyse in een geografisch informatiesysteem (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de verschillende nauwkeurigheid van de koppeling van de inwoners op adresniveau per stad, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context.

De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#). [De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op \[www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be\]\(http://www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be\)](#)

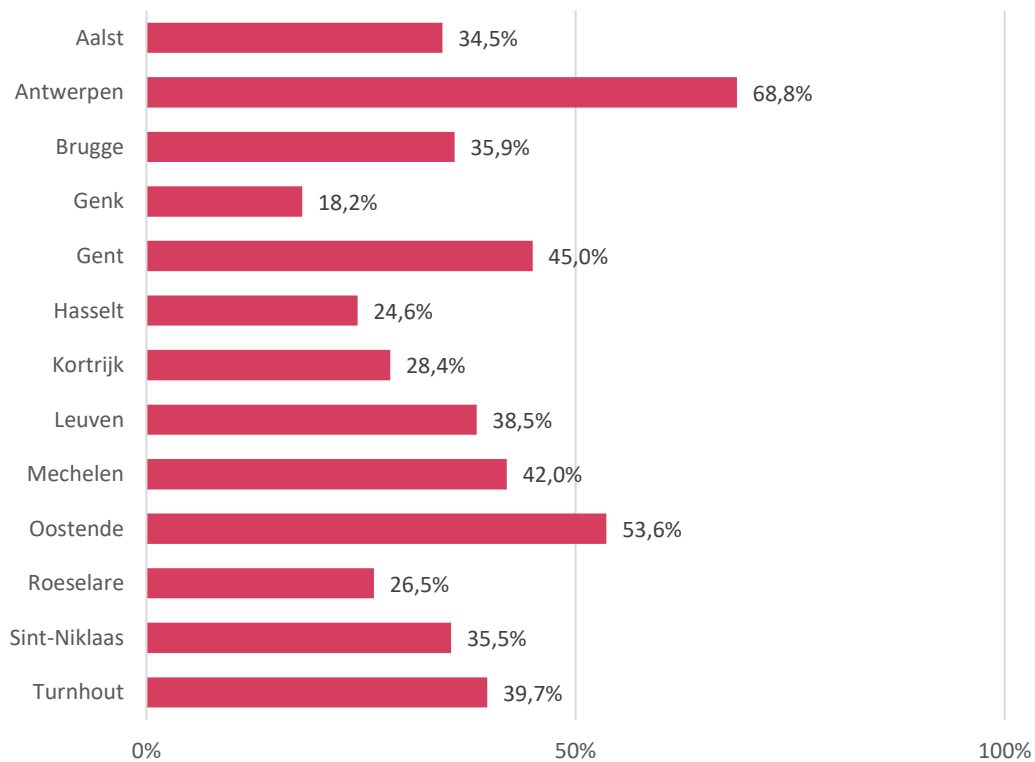

Kleuteronderwijs (2-5 jaar) in de wijk, binnen 400m, 2023, in absoluut aantal en % 2 tot 5-jarigen.

	Absoluut	%
Aalst	1.243	34,5
Antwerpen	18.587	68,8
Brugge	1.387	35,9
Genk	469	18,15
Gent	4.904	45,0
Hasselt	653	24,6
Kortrijk	946	28,4
Leuven	1.420	38,5
Mechelen	1.675	42,0
Oostende	1.300	53,6
Roeselare	718	26,9
Sint-Niklaas	1.263	35,3
Turnhout	850	39,7

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, verwerking Statistiek Vlaanderen.

Kleuteronderwijs (2-5 jaar) in de wijk, binnen 400m, 2023, in % 2 tot 5-jarigen.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, verwerking Statistiek Vlaanderen.

AANTREKKINGSKRACHT KLEUTERONDERWIJS

Definitie

Verhouding tussen aantal leerlingen ingeschreven in het gewoon of buitengewoon kleuteronderwijs gevestigd in de stad en het aantal 2,5- tot 5-jarigen wonend in die stad.

Indien die verhouding groter is dan 1, betekent dit dat er meer kleuters schoollopen in de stad dan dat er kleuters wonen. Dat kan een indicatie zijn dat de stad een centrumfunctie vervult op het vlak van kleuteronderwijs.

De gegevens over de aantrekkingskracht in het kleuteronderwijs worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijsstatistieken>

Toelichting

Intentie 1.1, 1.2, 3.1, 3.7 en 5.7: In een duurzame en leefbare stad staat het aanbod van kleuterscholen in verhouding tot de vraag naar kleuteronderwijs. Nabijheid en toegankelijkheid spelen een grote rol in de toegang tot kwalitatief onderwijs voor kinderen. De uitbouw van allerlei diensten en voorzieningen, zoals kleuterscholen draagt ook bij tot de uitbouw van de centrumfunctie van de stad en het voorzien in de behoefte van de stad en de regio.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de onderwijsvoorzieningen, Kleuteronderwijs in de wijk, Aantrekkingskracht lager onderwijs.

Vaststellingen

Buiten Genk en Mechelen vervullen de andere steden in het schooljaar 2022-2023 een -zij het lichte- centrumfunctie op het vlak van kleuteronderwijs: er lopen iets meer kleuters school dan dat er wonen in de stad. De cijfers liggen tussen 1,03 en 1,16.

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 is de aantrekkingskracht van het kleuteronderwijs licht gestegen in Antwerpen, Brugge, Gent, Leuven en Mechelen. In Genk is de aantrekkingskracht van het kleuteronderwijs stabiel gebleven, in de overige steden is er een lichte daling opgetreden.

Aandachtspunten

Het jaartal van de teller komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

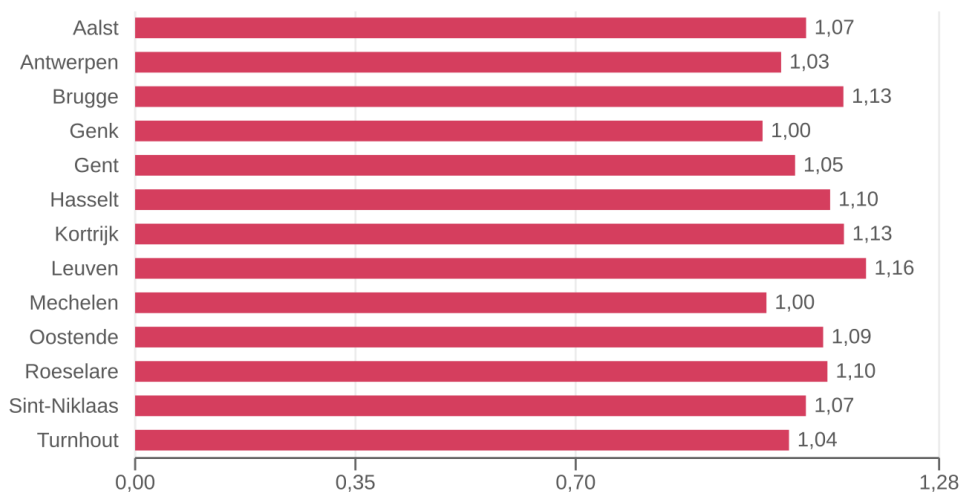
Inkomende en uitgaande schoolpendel lager onderwijs: zicht op top 5 gemeenten, waar kinderen wonen, die in de stad naar school gaan, is terug te vinden via de interactieve toepassing op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](http://de_website_van_de_Gemeente-Stadsmonitor.www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be). www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be

Aantrekkingskracht kleuteronderwijs, 2015-2023, 1 = neutrale waarde.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	1,08	1,07	1,07	1,06	1,06	1,09	1,07	1,07	1,07
Antwerpen	0,98	0,98	0,99	1,00	1,00	1,01	1,01	1,02	1,03
Brugge	1,11	1,14	1,12	1,13	1,13	1,12	1,12	1,11	1,13
Genk	1,00	0,99	1,00	1,00	1,01	1,00	1,00	0,99	1,00
Gent	1,03	1,03	1,04	1,04	1,05	1,04	1,05	1,05	1,05
Hasselt	1,12	1,11	1,10	1,10	1,10	1,12	1,10	1,11	1,10
Kortrijk	1,17	1,14	1,14	1,14	1,11	1,12	1,12	1,12	1,13
Leuven	1,13	1,13	1,14	1,13	1,13	1,15	1,17	1,16	1,16
Mechelen	0,98	0,98	0,98	0,98	0,99	0,99	0,98	1,00	1,00
Oostende	1,11	1,11	1,10	1,11	1,10	1,10	1,08	1,11	1,09
Roeselare	1,12	1,09	1,10	1,10	1,10	1,10	1,10	1,09	1,10
Sint-Niklaas	1,08	1,07	1,07	1,04	1,04	1,06	1,05	1,06	1,07
Turnhout	1,06	1,07	1,06	1,07	1,06	1,06	1,06	1,05	1,04

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Aantrekkingskracht kleuteronderwijs, 2023, 1=neutrale waarde.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LAGER ONDERWIJS IN DE WIJK

Definitie

Aandeel (%) kinderen (zes tot 11 jaar), dat binnen 400 meter loopafstand van een lagere school woont, in verhouding met het totaal aantal zes tot elfjarigen in de stad.

Gelet op de nabijheid in de buurt werd buitengewoon onderwijs niet meegenomen in de definitie van een lagere school.

De gegevens over lager onderwijs in de wijk worden driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.1, 3.7 en 5.7: De verschillende voorzieningen in de wijk vervullen verschillende belangrijke functies in de stad: 1) ze voorzien in verschillende behoeften van inwoners, waaronder onderwijs voor kinderen, 2) ze bevorderen de verwevenheid van functies in de buurt en dragen er toe bij dat kinderen er binnen een nabije afstand gebruik van kunnen maken, 3) ze bouwen mee aan een gezonde en veilige leefomgeving, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en 4) ze bevorderen de binnenstedelijke differentiatie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de onderwijsvoorzieningen, Aantrekkingskracht lager onderwijs en Tevredenheid over de buurt.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 schommelt het aandeel kinderen van zes tot 11 jaar dat woont

binnen 400m afstand van een kleuterschool in de centrumsteden tussen 16,5% en 66,5%.

In Antwerpen liggen de cijfers met 66,5% beduidend hoger dan in de andere steden. Oostende is de enige andere stad waar meer dan de helft van de kinderen van zes tot 11 jaar binnen 400m van een lagere school woont.

In Gent en Mechelen ligt dat aandeel boven de 40%, respectievelijk 43,8% en 44,1%. In vier steden ligt dan aandeel boven de 30%: Leuven (34,8%), Brugge (33,5%), Sint-Niklaas (32,8%) en Aalst (30,4%). In drie steden boven de 20%: Hasselt (24,6%), Roeselare (26,5%) en Kortrijk (25,1%).

In Genk ligt dat aandeel met 16,5% het laagst.

Aandachtspunten

De indicator werd berekend op basis van een ruimtelijke analyse in een geografisch informatiesysteem (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de verschillende nauwkeurigheid van de koppeling van de inwoners op adresniveau per stad, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context.

De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#). [De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op \[www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be\]\(http://www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be\)](#)

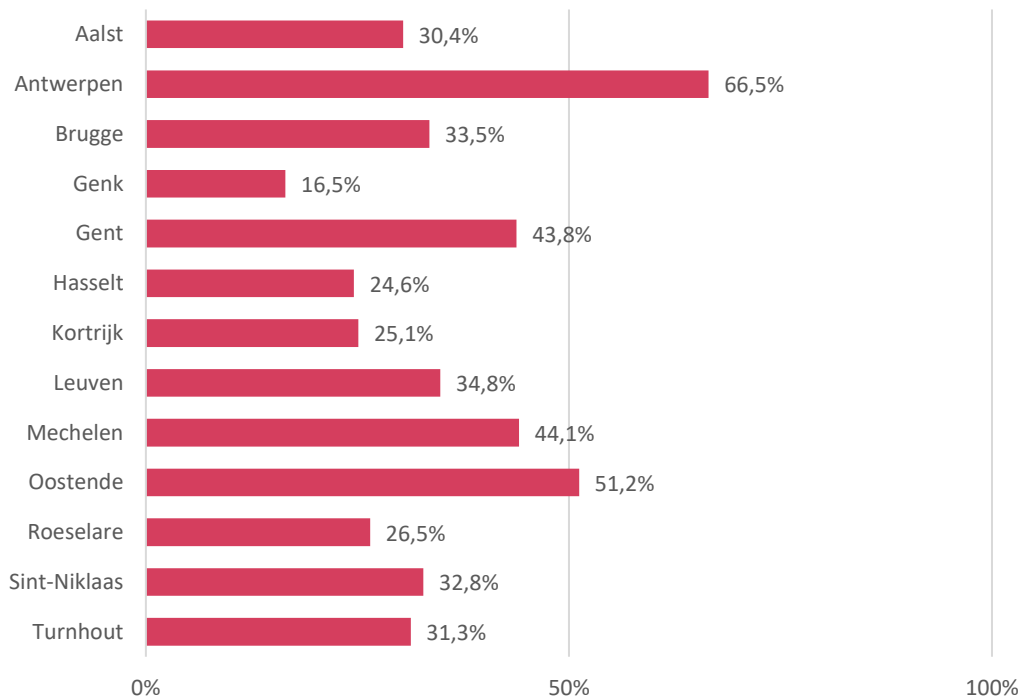

Lager onderwijs (6-11 jaar) in de wijk, binnen 400m, 2023, in absoluut aantal en in % 6 tot 11-jarigen.

	Absoluut	%
Aalst	1.914	30,4
Antwerpen	27.243	66,5
Brugge	2.153	33,5
Genk	722	16,5
Gent	7.396	43,8
Hasselt	1.135	24,6
Kortrijk	1.341	25,1
Leuven	1.982	34,8
Mechelen	2.892	44,1
Oostende	1.962	51,2
Roeselare	1.114	26,5
Sint-Niklaas	2.019	32,8
Turnhout	980	31,3

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, verwerking Statistiek Vlaanderen.

Lager onderwijs (6-11 jaar) in de wijk, binnen 400m, 2023, in % 6 tot 11-jarigen.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, verwerking Statistiek Vlaanderen.

AANTREKKINGSKRACHT LAGER ONDERWIJS

Definitie

Verhouding tussen het aantal leerlingen in gewoon of buitengewoon lager onderwijs gevestigd in de stad en het aantal leerlingen wonend in de stad die gewoon of buitengewoon lager onderwijs volgen.

Indien die verhouding groter is dan 1, betekent dit dat er meer leerlingen schoollopen in de stad dan dat er wonen. Dat kan een indicatie zijn dat de stad een centrumfunctie vervult op het vlak van lager onderwijs.

De gegevens over aantrekkingskracht in het lager onderwijs worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloep-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 1.1, 1.2, 3.1, 3.7 en 5.7: In een duurzame en leefbare stad staat het aanbod van lager onderwijs in verhouding met de vraag naar lager onderwijs. Nabijheid en toegankelijkheid spelen een grote rol in de toegang tot kwalitatief onderwijs voor kinderen. De uitbouw van lager onderwijs op maat van de stad draagt ook bij tot de uitbouw van de centrumfunctie van de stad, kan resulteren in agglomeratievoordelen en voorziet in de behoefte van de stad en de regio.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de onderwijsvoorzieningen, Lager onderwijs in de wijk, Aantrekkingskracht Kleuteronderwijs.

Vaststellingen

Buiten Antwerpen (0,99), Genk (0,96) en Mechelen (0,99) vervullen de andere steden in het schooljaar 2022-2023 een centrumfunctie op het vlak van lager onderwijs: er lopen meer leerlingen school dan dat er wonen in de stad. De cijfers liggen tussen 1,02 (Sint-Niklaas) en 1,22 (Leuven).

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 stellen we een lichte daling vast van de aantrekkingskracht van het lager onderwijs in Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Leuven, Oostende, Sint-Niklaas en Turnhout. In de overige steden is de aantrekkingskracht van het lager onderwijs stabiel gebleven.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

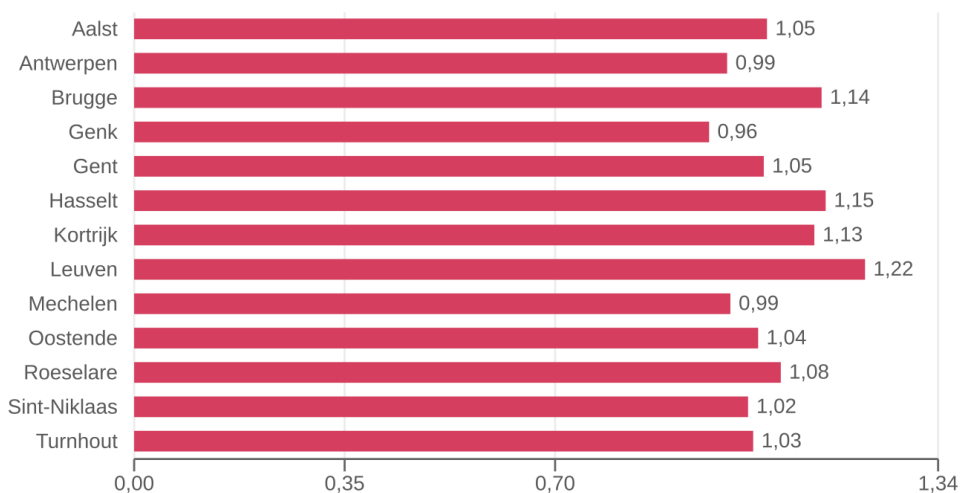
Inkomende en uitgaande schoolpendel lager onderwijs: zicht op top 5 gemeenten, waar kinderen wonen, die in de stad naar school gaan, is terug te vinden via de interactieve toepassing op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](http://de_website_van_de_Gemeente-Stadsmonitor.www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be). www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be

Aantrekkingskracht lager onderwijs, 2015-2023, 1 = neutrale waarde.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	1,04	1,04	1,03	1,04	1,05	1,04	1,06	1,06	1,05
Antwerpen	0,98	0,99	0,99	0,99	0,98	0,98	0,99	0,99	0,99
Brugge	1,16	1,16	1,16	1,16	1,15	1,15	1,15	1,14	1,14
Genk	0,99	0,98	0,98	0,98	0,98	0,96	0,96	0,95	0,96
Gent	1,06	1,06	1,05	1,05	1,04	1,04	1,04	1,04	1,05
Hasselt	1,20	1,18	1,16	1,15	1,14	1,13	1,14	1,15	1,15
Kortrijk	1,19	1,17	1,17	1,16	1,16	1,15	1,15	1,14	1,13
Leuven	1,26	1,26	1,23	1,22	1,22	1,22	1,22	1,21	1,22
Mechelen	0,98	0,98	0,97	0,98	0,98	0,98	0,99	0,99	0,99
Oostende	1,07	1,06	1,05	1,05	1,05	1,05	1,05	1,06	1,04
Roeselare	1,07	1,08	1,08	1,06	1,06	1,07	1,07	1,08	1,08
Sint-Niklaas	1,06	1,05	1,04	1,05	1,05	1,03	1,03	1,02	1,02
Turnhout	1,06	1,06	1,07	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,03

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Aantrekkingskracht lager onderwijs, 2023, 1=neutrale waarde.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

AANTREKKINGSKRACHT SECUNDAIR ONDERWIJS

Definitie

Verhouding tussen het aantal leerlingen ingeschreven in gewoon of buitengewoon secundair onderwijs gevestigd in de stad en het aantal leerlingen wonend in de stad die gewoon of buitengewoon secundair onderwijs volgen. Onder secundair onderwijs vallen ook het deeltijds beroepssecundair onderwijs en deeltijds secundair zeevisserijonderwijs.

Indien die verhouding groter is dan 1, betekent dit dat er meer leerlingen schoollopen in de stad dan dat er wonen. Dat kan een indicatie zijn dat de stad een centrumfunctie vervult op het vlak van secundair onderwijs.

De gegevens over aantrekkingskracht van het secundair onderwijs worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 1.1, 1.2, 3.1, 3.7 en 5.7: In een duurzame en leefbare stad staat het aanbod van secundair onderwijs in verhouding met de vraag naar secundair onderwijs. De uitbouw van secundair onderwijs op maat van de stad draagt ook bij tot de uitbouw van de centrumfunctie van de stad, kan resulteren in agglomeratievoordelen en voorziet in de behoefte van de stad en de regio.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de onderwijsvoorzieningen, Aantrekkingskracht lager onderwijs.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 vervullen alle steden een centrumfunctie op het vlak van secundair onderwijs: er lopen meer leerlingen school dan dat er wonen in de stad. Turnhout behaalt de hoogste score (2,4), maar ook Leuven, Brugge, Hasselt en Kortrijk behalen een score van meer dan 2. De laagste score vinden we terug in Antwerpen (1,01). De scores van de overige steden situeren zich tussen 1,31 en 1,78.

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 blijft de aantrekkingskracht van het secundair onderwijs stabiel in Genk en Oostende en stijgt in Kortrijk en Mechelen. De aantrekkingskracht daalt in Aalst, Antwerpen, Brugge, Gent, Hasselt, Leuven, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout. De daling is groter in Turnhout, Sint-Niklaas en Aalst dan in de overige centrumsteden.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

Inkomende en uitgaande schoolpendel secundair onderwijs: zicht op top 5 gemeenten, waar jongeren wonen, die in de stad naar school gaan, is terug te vinden via de interactieve toepassing op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](http://de_website_van_de_Gemeente-Stadsmonitor.www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be). www.gemeente-stadsmonitor.vlaanderen.be

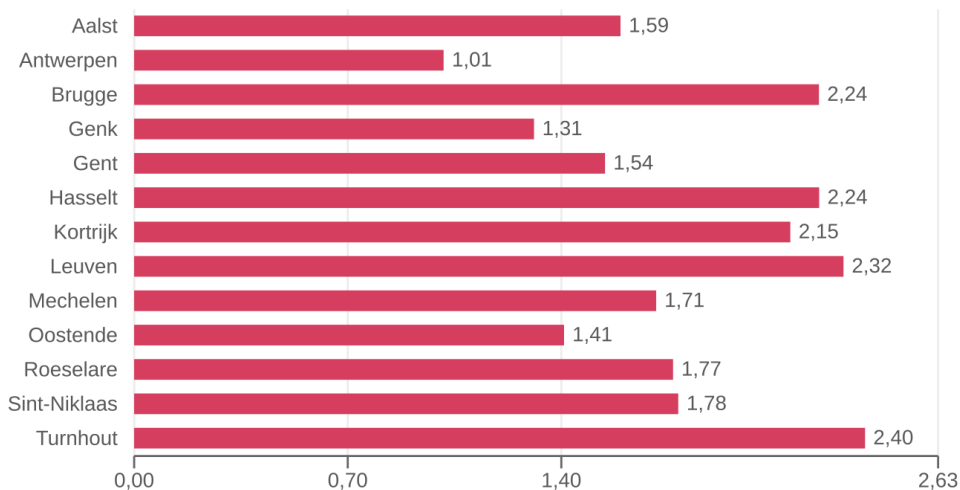
Aantrekkingskracht secundair onderwijs, 2015-2023, 1 = neutrale waarde.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	1,84	1,81	1,76	1,76	1,71	1,68	1,66	1,65	1,59
Antwerpen	1,05	1,04	1,04	1,03	1,02	1,01	1,01	1,01	1,01
Brugge	2,35	2,29	2,27	2,25	2,24	2,23	2,24	2,25	2,24
Genk	1,31	1,24	1,22	1,23	1,24	1,25	1,27	1,27	1,31
Gent	1,57	1,58	1,57	1,55	1,57	1,55	1,54	1,55	1,54
Hasselt	2,27	2,24	2,27	2,27	2,27	2,27	2,24	2,28	2,24
Kortrijk	2,01	2,00	1,99	1,99	2,01	2,06	2,09	2,10	2,15
Leuven	2,40	2,41	2,43	2,40	2,38	2,38	2,35	2,33	2,32
Mechelen	1,63	1,65	1,61	1,62	1,63	1,64	1,64	1,69	1,71
Oostende	1,40	1,40	1,41	1,39	1,42	1,42	1,42	1,41	1,41
Roeselare	1,82	1,80	1,78	1,75	1,76	1,75	1,75	1,77	1,77
Sint-Niklaas	2,09	2,07	2,03	1,99	1,96	1,91	1,89	1,82	1,78
Turnhout	2,80	2,72	2,60	2,53	2,49	2,44	2,40	2,44	2,40

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Onderwijs en vorming | Aantrekkingskracht secundair onderwijs

Aantrekkingskracht secundair onderwijs, 2023, 1=neutrale waarde.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LEERLINGEN KLEUTERONDERWIJS, NAAR WOONPLAATS EN THUISTAAL

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat ingeschreven is in het gewoon kleuteronderwijs op 1 februari van het jaar en wonend in de stad, naar thuistaal.

De thuistaal is niet het Nederlands als de leerling in het gezin met niemand, of in een gezin met 3 gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum 1 gezinslid Nederlands spreekt. Broers en zussen worden als 1 gezinslid beschouwd.

De gegevens over leerlingen naar thuistaal en woonplaats worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijsstatistieken>

Toelichting

Intentie 2.1, 2.4 en 2.6: in een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die ervoor zorgen dat personen niet kunnen participeren in de maatschappij weggewerkt. Taalverwerving is daarbij voor heel wat anderstaligen een noodzaak, want niet kunnen deelnemen aan de maatschappij werkt uitsluiting en mogelijks armoede in de hand. Dat is ook in het onderwijs en vorming van belang. Het gaat daarbij niet enkel om het remediëren van zwakkere posities, maar vooral om het versterken van mensen door empowerment en sociale stijging. De indicator schetst een beeld van de diversiteit naar thuistaal binnen een stad.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Leerlingen lager onderwijs naar thuistaal, Leerlingen lager onderwijs met laag opgeleide moeder, Schoolse vertraging in het lager onderwijs en Spijbelgedrag in het lager onderwijs.

Vaststellingen

In het schooljaar 2021-2022 spreken iets meer dan 6 op 10 kleuters die in een centrumstad wonen, thuis Nederlands. Voor iets minder dan 4 op 10 van hen is de thuistaal geen Nederlands. In het Vlaams Gewest is het percentage kleuters dat thuis Nederlands spreekt hoger, namelijk iets minder dan 8 op 10 kleuters spreken thuis Nederlands en iets meer dan 2 op 10 een andere taal.

De hoogste percentages kleuters die thuis Nederlands spreken, wonen in Brugge (82,3%), Hasselt (79,9%) en Mechelen (77,9%). Het grootste aandeel kleuters met een andere thuistaal dan het Nederlands woont in Antwerpen (47,5%), Oostende (38,5%) en Leuven (37,9%).

Sinds het schooljaar 2013-2014 daalt het aandeel kleuters dat thuis Nederlands spreekt gestaag. Deze trend is zichtbaar zowel in het Vlaamse Gewest (gemiddeld -6ppt) als in de centrumsteden (-5,1ppt). In meerdere steden is het aandeel kleuters dat thuis Nederlands spreekt meer gedaald dan het stedelijk gemiddelde: in Sint-Niklaas (-6,4ppt), Brugge (-7,8ppt), Hasselt (-7,9ppt), Aalst (-8,5ppt), Turnhout (-10,4ppt), Oostende (-12,8ppt), Leuven (-13,1ppt) en Roeselare (-15,2ppt).

Mechelen valt op in tegenovergestelde zin: daar is het aandeel kleuters dat thuis Nederlands spreekt, gestaag gestegen (+4,7ppt).

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

De gegevens over thuistaal worden verzameld via een vragenlijst die aan de ouders wordt meegegeven. Voor een beperkt aantal leerlingen zijn geen gegevens beschikbaar en is de thuistaal onbekend.

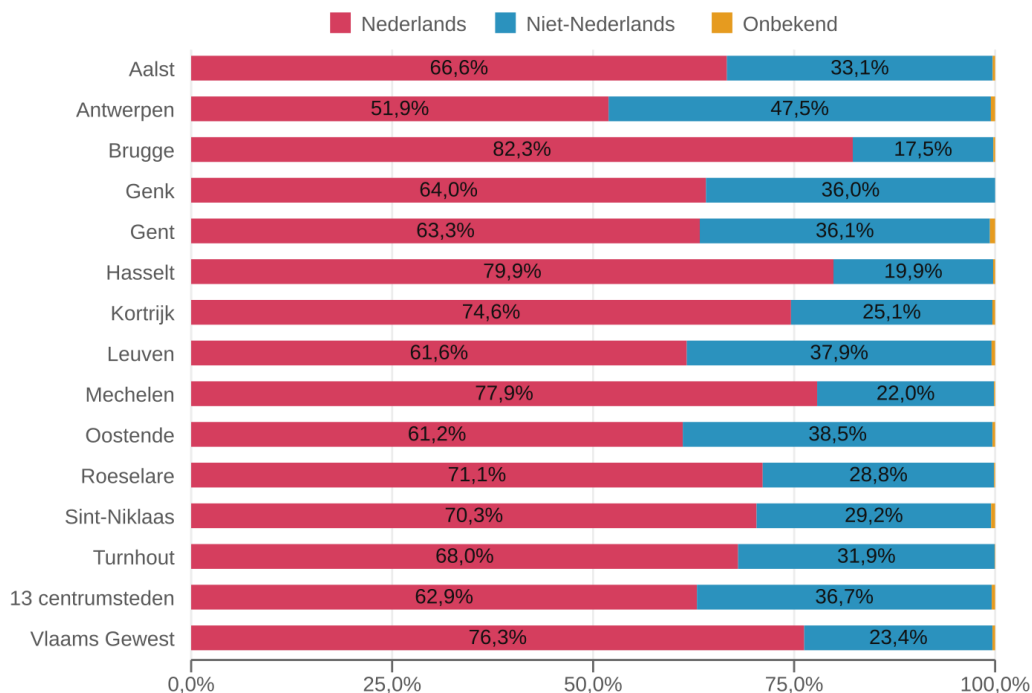

Leerlingen kleuteronderwijs, naar woonplaats en thuistaal, 2014-2022, in % leerlingen.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands
Aalst	75,1%	24,6%	74,1%	25,7%	72,5%	27,3%	68,9%	30,8%	66,6%	33,1%
Antwerpen	54,0%	45,7%	53,7%	46,0%	52,6%	47,0%	52,6%	47,0%	51,9%	47,5%
Brugge	90,1%	8,6%	88,8%	10,9%	86,0%	13,5%	83,7%	16,1%	82,3%	17,5%
Genk	69,2%	30,8%	67,8%	32,2%	66,6%	33,3%	63,4%	36,6%	64,0%	36,0%
Gent	68,2%	31,3%	65,7%	33,5%	64,3%	35,2%	64,0%	35,6%	63,3%	36,1%
Hasselt	87,8%	12,2%	85,1%	14,9%	82,9%	17,0%	81,0%	19,0%	79,9%	19,9%
Kortrijk	78,8%	20,6%	79,7%	19,8%	78,3%	21,0%	76,6%	23,2%	74,6%	25,1%
Leuven	74,7%	23,8%	72,1%	27,7%	67,5%	32,2%	64,2%	35,6%	61,6%	37,9%
Mechelen	73,2%	26,0%	74,4%	25,4%	75,3%	23,9%	77,3%	22,6%	77,9%	22,0%
Oostende	74,0%	25,9%	70,9%	28,8%	67,4%	32,2%	63,7%	36,1%	61,2%	38,5%
Roeselare	86,3%	12,8%	83,4%	16,2%	79,2%	20,8%	74,0%	25,8%	71,1%	28,8%
Sint-Niklaas	76,7%	23,0%	75,9%	23,9%	75,0%	24,6%	72,2%	27,6%	70,3%	29,2%
Turnhout	78,4%	21,0%	73,2%	26,8%	69,6%	30,4%	70,0%	30,0%	68,0%	31,9%
13 steden	68,0%	31,5%	66,8%	32,9%	65,1%	34,5%	64,1%	35,7%	62,9%	36,7%
Vlaanderen	82,3%	17,1%	81,1%	18,6%	79,2%	20,5%	77,6%	22,2%	76,3%	23,4%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Leerlingen kleuteronderwijs, naar woonplaats en thuistaal, 2022, in % leerlingen.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LEERLINGEN LAGER ONDERWIJS, NAAR WOONPLAATS EN THUISTAAL

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat ingeschreven is in het gewoon lager onderwijs op 1 februari van het jaar en wonend in de stad, naar thuistaal.

De thuistaal is niet het Nederlands als de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met 3 gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum 1 gezinslid Nederlands spreekt. Broers en zussen worden als 1 gezinslid beschouwd.

De gegevens over leerlingen naar thuistaal en woonplaats worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijsstatistieken>

Toelichting

Intentie 2.1, 2.4 en 2.6: in een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die ervoor zorgen dat personen niet kunnen participeren in de maatschappij weggewerkt. Taalverwerving is daarbij voor heel wat anderstaligen een noodzaak, want niet kunnen deelnemen aan de maatschappij werkt uitsluiting en mogelijks armoede in de hand. Dat is ook in het onderwijs en vorming van belang. Het gaat daarbij niet enkel om het remediëren van zwakkere posities, maar vooral om het versterken van mensen door empowerment en sociale stijging. De indicator schetst een beeld van de diversiteit naar thuistaal binnen een stad.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Leerlingen secundair onderwijs naar thuistaal, Leerlingen lager onderwijs met laag opgeleide moeder, Schoolse vertraging in het lager onderwijs en Spijbelgedrag in het lager onderwijs.

Vaststellingen

In het schooljaar 2021-2022 spreekt gemiddeld in Vlaanderen bijna 8 op 10 leerlingen in het gewoon

lager onderwijs thuis Nederlands, in de centrumsteden ligt dat aandeel lager: daar spreken iets meer dan 6 op 10 leerlingen lager onderwijs thuis Nederlands.

Tussen de centrumsteden zijn er grote verschillen. Terwijl in Antwerpen meer dan 5 op 10 leerlingen lager onderwijs en in Gent, Genk, Leuven, Oostende en Aalst tussen 6 en 7 op 10 leerlingen lager onderwijs thuis Nederlands praat, ligt dat aandeel in de andere centrumsteden boven de 7 op 10 leerlingen, in Hasselt en Brugge zelfs boven 8 op 10 leerlingen. Het aandeel in deze laatste 2 steden ligt ook hoger dan het Vlaams gemiddelde.

Ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 is het gemiddeld aandeel leerlingen lager onderwijs, dat thuis Nederlands praat, zowel in Vlaanderen als in de centrumsteden gedaald: toen sprak gemiddeld in Vlaanderen 85,1% thuis Nederlands, in de centrumsteden 72,1%. Gemiddeld in de centrumsteden bedraagt die daling -6,6ppt. Die daling is groter in Sint-Niklaas (-7,1ppt), Genk (-7,7ppt), Brugge (-8,1ppt), Aalst (-9ppt), Turnhout (-10,1ppt), Oostende (-11,4ppt), Leuven (-13,9ppt) en Roeselare (-14,9ppt).

Mechelen valt op in andere zin: terwijl in het schooljaar 2013-2014 72,6% van de leerlingen lager onderwijs thuis Nederlands sprak, is dat aandeel in het schooljaar 2021-2022 gestegen naar 76,6%.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

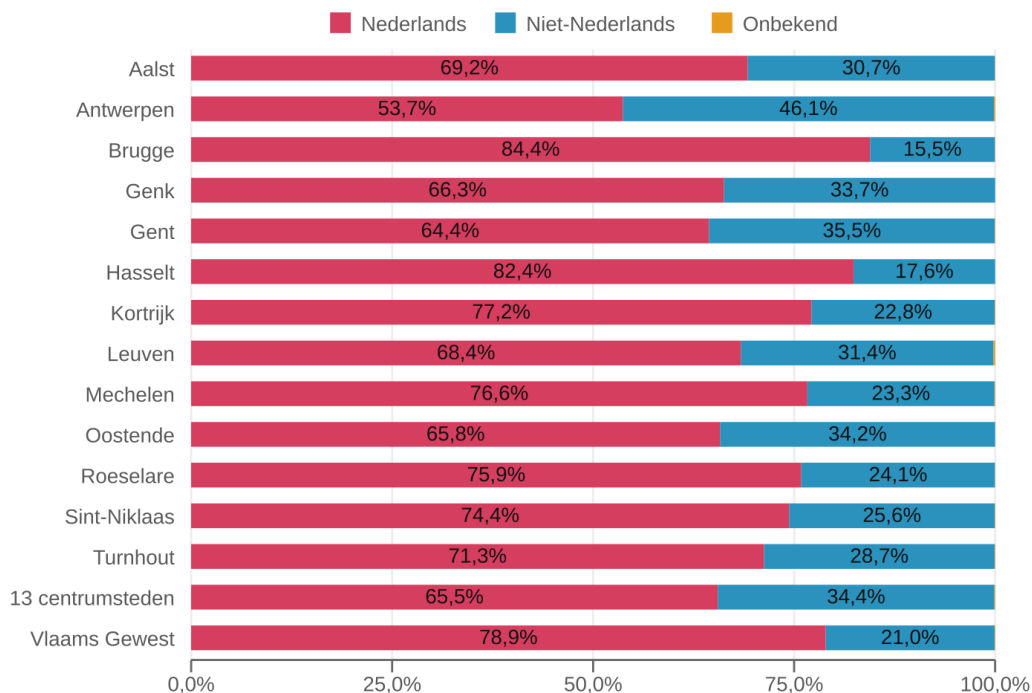
De gegevens over thuistaal worden verzameld via een vragenlijst die aan de ouders wordt meegegeven. Voor een beperkt aantal leerlingen zijn geen gegevens beschikbaar en is de thuistaal onbekend.

Leerlingen lager onderwijs, naar woonplaats en thuistaal, 2014-2022, in %.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands
Aalst	78,2%	21,7%	75,0%	24,9%	73,4%	26,6%	70,6%	29,4%	69,2%	30,7%
Antwerpen	59,1%	40,7%	57,1%	42,8%	55,1%	44,8%	54,1%	45,8%	53,7%	46,1%
Brugge	92,5%	7,3%	92,2%	7,8%	89,6%	10,3%	86,7%	13,2%	84,4%	15,5%
Genk	74,0%	26,0%	73,0%	27,0%	70,6%	29,4%	68,4%	31,5%	66,3%	33,7%
Gent	69,5%	30,3%	68,7%	31,2%	66,9%	33,0%	65,7%	34,2%	64,4%	35,5%
Hasselt	88,0%	11,9%	86,0%	13,9%	84,8%	15,2%	84,3%	15,7%	82,4%	17,6%
Kortrijk	82,0%	17,9%	79,8%	20,2%	78,8%	21,1%	77,8%	22,1%	77,2%	22,8%
Leuven	82,3%	17,4%	80,6%	19,3%	76,7%	23,2%	72,7%	27,2%	68,4%	31,4%
Mechelen	72,6%	27,3%	72,5%	27,5%	73,3%	26,7%	74,9%	25,1%	76,6%	23,3%
Oostende	77,2%	22,7%	74,4%	25,5%	71,3%	28,7%	68,1%	31,9%	65,8%	34,2%
Roeselare	90,8%	9,2%	88,3%	11,7%	84,7%	15,2%	80,3%	19,6%	75,9%	24,1%
Sint-Niklaas	81,5%	18,5%	79,1%	20,8%	76,9%	23,1%	76,0%	24,0%	74,4%	25,6%
Turnhout	81,4%	18,5%	78,4%	21,5%	74,5%	25,5%	71,8%	28,2%	71,3%	28,7%
13 steden	72,1%	27,8%	70,2%	29,7%	68,2%	31,7%	66,7%	33,2%	65,5%	34,4%
Vlaanderen	85,1%	14,7%	83,7%	16,2%	82,2%	17,7%	80,5%	19,5%	78,9%	21,0%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Leerlingen lager onderwijs, naar woonplaats en thuistaal, 2022, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LEERLINGEN SECUNDAIR ONDERWIJS, NAAR WOONPLAATS EN THUISTAAL

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat ingeschreven is in het gewoon secundair onderwijs op 1 februari van het jaar en die wonen in de stad, naar thuistaal.

De thuistaal is niet het Nederlands als de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met 3 gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum 1 gezinslid Nederlands spreekt. Broers en zussen worden als 1 gezinslid beschouwd.

De gegevens over leerlingen naar thuistaal en woonplaats worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/onderwijsstatistieken>

Toelichting

Intentie 2.1, 2.4 en 2.6: in een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die ervoor zorgen dat personen niet kunnen participeren in de maatschappij weggewerkt. Taalverwerving is daarbij voor heel wat anderstaligen een noodzaak, want niet kunnen deelnemen aan de maatschappij werkt uitsluiting en mogelijks armoede in de hand. Dat is ook in het onderwijs en vorming van belang. Het gaat daarbij niet enkel om het remediëren van zwakkere posities, maar vooral om het versterken van mensen door empowerment en sociale stijging. De indicator schetst een beeld van de diversiteit naar thuistaal binnen een stad.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Leerlingen lager onderwijs naar thuistaal, Leerlingen secundair onderwijs met laag opgeleide moeder, Schoolse vertraging in het secundair onderwijs en Spijbelgedrag in het voltijds secundair onderwijs.

Vaststellingen

In het schooljaar 2021-2022 spreken gemiddeld in Vlaanderen 8 op 10 leerlingen in het gewoon secundair onderwijs thuis Nederlands, in de centrumsteden ligt dat aandeel lager: daar spreken iets minder dan 7 op 10 leerlingen thuis Nederlands.

Tussen de centrumsteden zijn er grote verschillen. In de grootsteden Antwerpen en Gent ligt dat aandeel onder het gemiddelde van de centrumsteden (respectievelijk 56,9% en 65,9%), in de andere centrumsteden ligt dat aandeel boven het gemiddelde van de centrumsteden, in Roeselare, Hasselt en Brugge ligt dat aandeel zelfs boven het Vlaams gemiddelde en spreken meer dan 8 op 10 leerlingen in het secundair onderwijs thuis Nederlands.

Ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 is het gemiddeld aandeel leerlingen in het secundair onderwijs, dat thuis Nederlands praat, zowel in Vlaanderen als in de centrumsteden gedaald: toen sprak gemiddeld in Vlaanderen nog 89,1% van de leerlingen in het gewoon secundair onderwijs thuis Nederlands, in de centrumsteden 77,9%. Gemiddeld in de centrumsteden bedraagt die daling -9,4ppt. Die daling is groter in Kortrijk (-10,4ppt), Sint-Niklaas (-11,4ppt), Oostende (-12,2ppt), Turnhout (-12,4ppt) en Aalst (-12,8ppt).

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

De gegevens over thuistaal worden verzameld via een vragenlijst die aan de ouders wordt meegegeven. Voor een beperkt aantal leerlingen zijn geen gegevens beschikbaar. Daarvoor is de thuistaal onbekend.

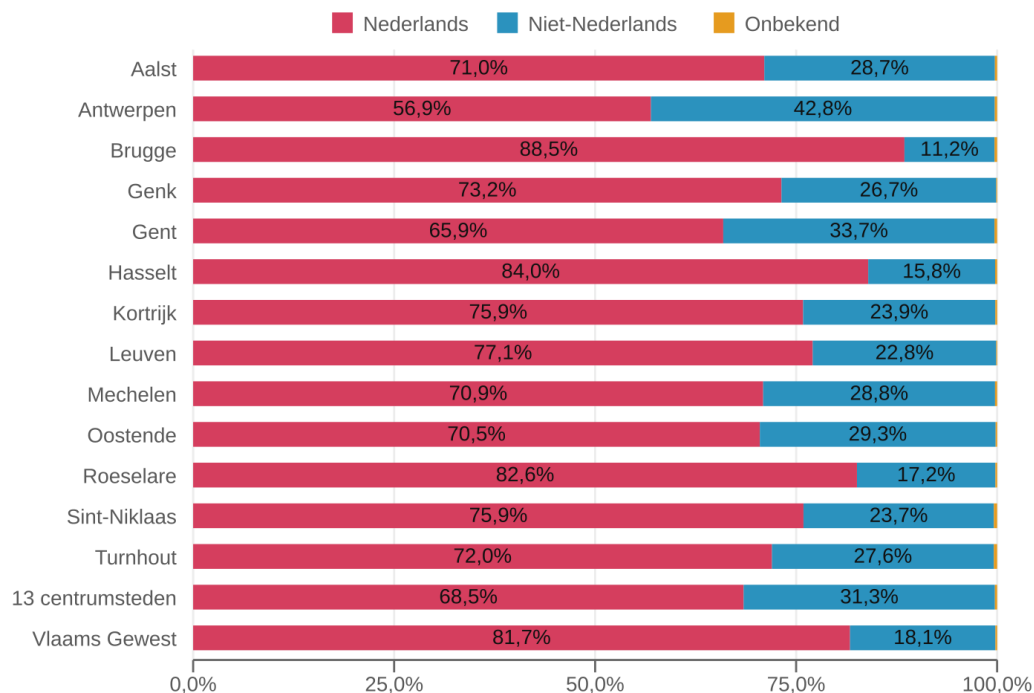

Leerlingen secundair onderwijs, naar woonplaats en thuistaal, 2014-2022, in %.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands	Nederlands	Niet-Nederlands
Aalst	83,8%	15,6%	80,8%	18,8%	78,0%	21,7%	74,7%	24,5%	71,0%	28,7%
Antwerpen	65,7%	33,7%	64,2%	35,4%	61,5%	38,1%	58,9%	40,6%	56,9%	42,8%
Brugge	94,4%	5,2%	92,8%	6,8%	91,0%	8,7%	89,0%	10,5%	88,5%	11,2%
Genk	81,8%	17,9%	79,8%	19,8%	77,2%	22,6%	75,8%	24,0%	73,2%	26,7%
Gent	73,6%	26,0%	70,8%	28,9%	68,5%	31,3%	66,6%	33,2%	65,9%	33,7%
Hasselt	90,7%	8,9%	89,6%	10,1%	87,4%	12,3%	85,3%	14,4%	84,0%	15,8%
Kortrijk	86,3%	13,5%	84,1%	15,5%	81,5%	18,2%	78,4%	21,3%	75,9%	23,9%
Leuven	85,1%	14,2%	82,8%	17,0%	80,1%	19,5%	78,8%	21,0%	77,1%	22,8%
Mechelen	79,4%	20,0%	77,2%	22,3%	74,2%	25,5%	71,8%	28,1%	70,9%	28,8%
Oostende	82,7%	16,4%	79,6%	20,1%	74,9%	24,7%	71,8%	27,6%	70,5%	29,3%
Roeselare	91,3%	8,3%	89,6%	10,2%	87,6%	12,3%	84,5%	15,2%	82,6%	17,2%
Sint-Niklaas	87,3%	12,2%	84,1%	15,3%	81,1%	18,3%	78,8%	20,9%	75,9%	23,7%
Turnhout	84,4%	14,9%	81,6%	17,9%	79,1%	20,6%	74,3%	25,4%	72,0%	27,6%
13 steden	77,9%	21,6%	75,6%	24,0%	72,8%	26,8%	70,3%	29,3%	68,5%	31,3%
Vlaanderen	89,1%	10,6%	87,2%	12,5%	85,3%	14,4%	83,3%	16,4%	81,7%	18,1%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Leerlingen secundair onderwijs, naar woonplaats en thuistaal, 2022, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LEERLINGEN LAGER ONDERWIJS MET LAAGOPGELEIDE MOEDER, NAAR WOONPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen lager onderwijs met een laagopgeleide moeder, naar woonplaats van de leerling. Een laagopgeleide moeder betreft een moeder die maximaal lager secundair onderwijs afgewerkt heeft.

De gegevens over leerlingen met een laagopgeleide moeder worden geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1, 2.4 en 2.6: in een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die ervoor zorgen dat personen niet kunnen participeren in de maatschappij weggewerkt. Kinderen met een laagopgeleide moeder hebben meer kans op barrières en obstakels. Niet kunnen deelnemen aan de maatschappij werkt uitsluiting en mogelijk armoede in de hand. Empowerment, sociale stijging, onderwijs en andere soorten vorming zijn essentieel om drempels te verkleinen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Leerlingen lager onderwijs naar thuistaal, Leerlingen secundair onderwijs met laag opgeleide moeder, Schoolse vertraging in het lager onderwijs en Spijbelgedrag in het lager onderwijs.

Vaststellingen

In het schooljaar 2021-2022 hebben in de centrumsteden gemiddeld 3 op 10 leerlingen in het lager onderwijs een laagopgeleide moeder.

Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, 2 op 10 leerlingen.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. Het hoogste aandeel leerlingen in het lager onderwijs met een laagopgeleide moeder vinden we terug in Antwerpen (42,6%), gevolgd door Oostende (37,4%), Genk (34,2%), Turnhout (32,6%) en Mechelen (30%). De laagste aandelen vinden we terug in Brugge (14,9%) en Hasselt (16,7%). In de overige steden situeren die aandelen zich tussen (21,4% en 29%).

Ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 is het aandeel leerlingen in het lager onderwijs met een laagopgeleide moeder stabiel gebleven in Vlaanderen (gemiddeld -0,2ppt), in de centrumsteden licht gedaald (+0,8ppt).

Die daling zien we terug in de steden: Genk (-1,7ppt), Antwerpen (-2,3ppt), Kortrijk (-2,4ppt), Gent (-3,8ppt) en Mechelen (-4,8ppt).

In andere steden is dit aandeel gestegen: in Sint-Niklaas (+1ppt), Hasselt (+1,3ppt), Aalst (+1,9ppt), Oostende (+3,5ppt), Leuven (+3,6ppt), Turnhout (+3,8ppt) en Roeselare (+5,8ppt).

In Brugge is het stabiel gebleven.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

De gegevens worden verzameld via een vragenlijst die aan de ouders wordt meegegeven. Voor een beperkt aantal leerlingen zijn geen gegevens beschikbaar en zijn gegevens over het opleidingsniveau van de moeder niet gekend.

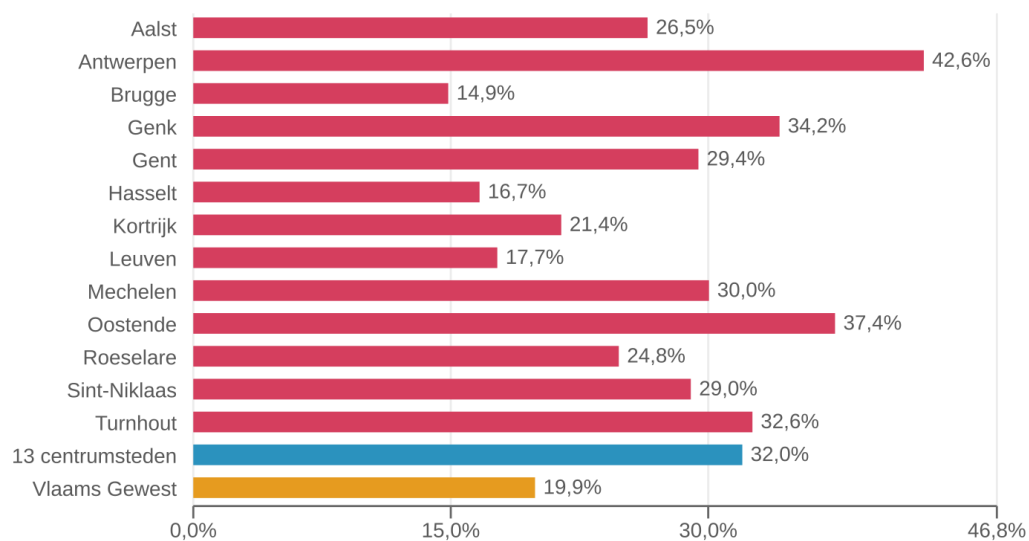

Leerlingen lager onderwijs met laag opgeleide moeder, naar woonplaats, 2014-2022, in %.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	24,6%	24,5%	25,6%	26,0%	26,2%	26,6%	26,8%	26,4%	26,5%
Antwerpen	44,9%	45,0%	44,9%	44,8%	44,8%	44,2%	43,7%	43,2%	42,6%
Brugge	14,6%	14,7%	14,3%	14,6%	14,7%	15,1%	15,2%	14,7%	14,9%
Genk	35,9%	36,3%	36,2%	36,0%	35,5%	35,2%	35,1%	34,8%	34,2%
Gent	33,2%	32,4%	32,1%	31,7%	31,4%	30,6%	30,0%	29,6%	29,4%
Hasselt	15,4%	15,0%	15,6%	15,2%	16,2%	15,8%	16,1%	16,5%	16,7%
Kortrijk	23,8%	23,6%	23,0%	22,7%	22,4%	22,2%	22,1%	21,4%	21,4%
Leuven	14,1%	14,6%	14,8%	15,6%	16,7%	16,9%	17,2%	17,4%	17,7%
Mechelen	34,8%	33,7%	32,9%	31,7%	31,5%	31,4%	30,4%	30,4%	30,0%
Oostende	33,9%	33,7%	34,2%	33,9%	35,3%	35,9%	36,5%	37,2%	37,4%
Roeselare	19,0%	19,0%	20,1%	19,8%	20,6%	22,0%	22,5%	24,1%	24,8%
Sint-Niklaas	28,0%	27,7%	28,9%	29,1%	29,6%	29,6%	30,2%	29,6%	29,0%
Turnhout	28,8%	28,9%	29,7%	30,2%	31,2%	32,0%	32,3%	33,1%	32,6%
13 steden	32,8%	32,8%	32,9%	32,8%	32,9%	32,7%	32,5%	32,3%	32,0%
Vlaanderen	20,1%	19,9%	20,0%	19,9%	20,0%	20,0%	20,0%	19,9%	19,9%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Leerlingen lager onderwijs met laag opgeleide moeder, naar woonplaats, 2022, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LEERLINGEN SECUNDAIR ONDERWIJS MET LAAGOPGELEIDE MOEDER, NAAR WOONPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen secundair onderwijs met een laagopgeleide moeder, naar woonplaats van de leerling. Het secundair onderwijs is onderverdeeld naar voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepsonderwijs. Een laagopgeleide moeder betreft een moeder die maximaal lager secundair onderwijs afgewerkt heeft.

De gegevens over leerlingen met een laagopgeleide moeder worden geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:
<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloep-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1, 2.4 en 2.6: in een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die ervoor zorgen dat personen niet kunnen participeren in de maatschappij weggewerkt. Kinderen met een laagopgeleide moeder hebben meer kans op barrières en obstakels. Niet kunnen deelnemen aan de maatschappij werkt uitsluiting en mogelijks armoede in de hand. Empowerment, sociale stijging, onderwijs en andere soorten vorming zijn essentieel om drempels te verkleinen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Leerlingen secundair onderwijs naar thuistaal, Leerlingen lager onderwijs met laag opgeleide moeder, Schoolse vertraging in het secundair onderwijs en Spijbelgedrag in het voltijds secundair onderwijs.

Vaststellingen

In het schooljaar 2021-2022 hebben in de centrumsteden gemiddeld meer dan 3 op 10 leerlingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs een laagopgeleide moeder. Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, waar het gemiddelde net boven 2 op 10 leerlingen komt.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. Het hoogste aandeel leerlingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs met een laagopgeleide moeder vinden we terug in Antwerpen (45,4%), gevolgd door Genk (37,4%), Gent, Mechelen en

Oostende (32,6% tot 33,5%), Turnhout (31,9%) en Sint-Niklaas (29,9%). De laagste aandelen vinden we terug in Leuven en Hasselt (iets meer dan 17%).

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs hebben in de centrumsteden gemiddeld 63,5% van de leerlingen een laagopgeleide moeder. In Vlaanderen ligt dat percentage lager, op 49,5%. Het hoogste aandeel zien we terug in Sint-Niklaas (69,1%), Antwerpen (67,6%), Aalst (66,4%), Leuven (66,1%), Mechelen (66,0%) en Gent (65,2%). Het laagste aandeel leerlingen in het beroepssecundair onderwijs met laagopgeleide moeder woont in Brugge (41,8%).

Ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 is het aandeel leerlingen in het voltijds secundair onderwijs met een laagopgeleide moeder in Vlaanderen licht gedaald (gemiddeld -1,5ppt), in de centrumsteden gemiddeld stabiel gebleven. In sommige steden treedt een stijging op, in andere een daling. De evolutie varieert tussen -3,7ppt in Genk en +3,7ppt in Turnhout.

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs is ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 het aandeel leerlingen met een laagopgeleide moeder gedaald in Vlaanderen (-8,1ppt) en de centrumsteden (-4,1ppt). Roeselare, Brugge en Oostende schieten boven de andere centrumsteden uit met een daling van 9,2ppt tot 10,8ppt. Sommige centrumsteden kennen echter een sterke stijging. Dit zijn Mechelen (+10,7ppt), Aalst (+10,3ppt), Leuven (+8,1ppt) en Genk (+7,3ppt).

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

De gegevens over thuistaal worden verzameld via een vragenlijst die aan de ouders wordt meegegeven. Voor een beperkt aantal leerlingen zijn geen gegevens beschikbaar en zijn gegevens over het opleidingsniveau van de moeder niet gekend.

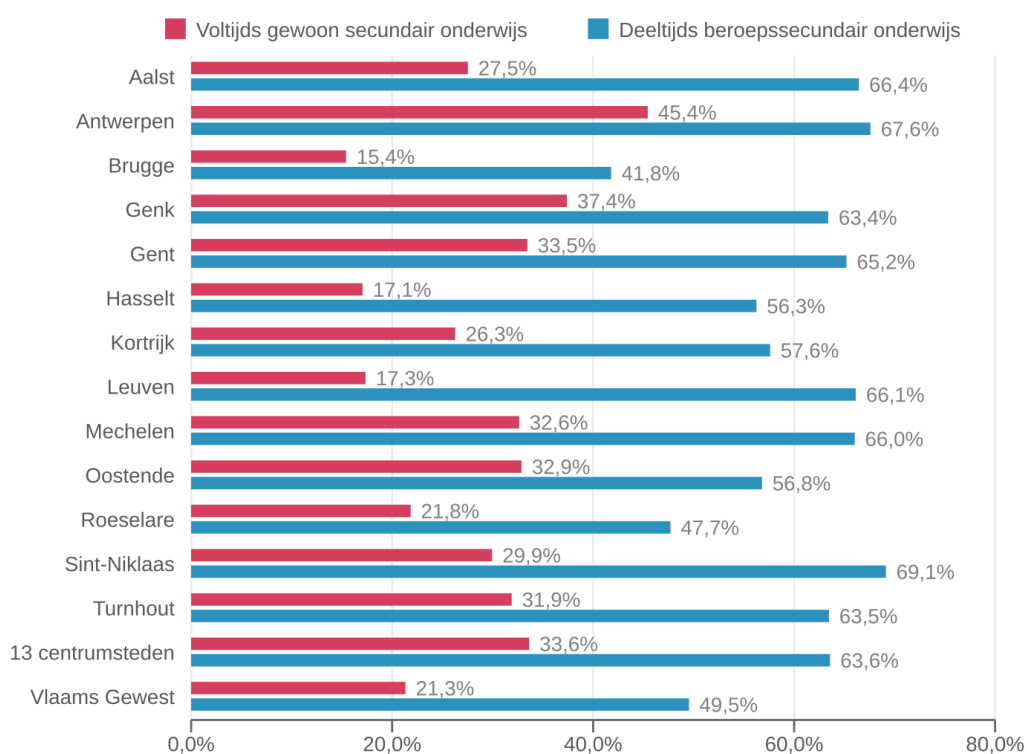
Leerlingen secundair onderwijs met laag opgeleide moeder, naar woonplaats, 2014-2022, in %.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds
Aalst	27,6%	56,1%	28,0%	62,3%	27,9%	63,5%	26,8%	67,8%	27,5%	66,4%
Antwerpen	44,5%	74,1%	44,9%	70,7%	45,1%	71,5%	45,2%	70,1%	45,4%	67,6%
Brugge	18,6%	52,2%	18,0%	50,0%	16,7%	41,9%	15,8%	45,4%	15,4%	41,8%
Genk	41,1%	56,1%	40,0%	63,6%	38,3%	72,0%	37,1%	69,8%	37,4%	63,4%
Gent	35,7%	70,6%	36,4%	65,9%	35,8%	66,8%	35,0%	68,3%	33,5%	65,2%
Hasselt	19,2%	58,8%	19,2%	57,7%	18,2%	54,2%	17,8%	51,1%	17,1%	56,2%
Kortrijk	24,7%	62,1%	24,8%	63,2%	25,7%	66,0%	26,0%	62,5%	26,3%	57,6%
Leuven	15,6%	58,0%	16,3%	57,3%	17,5%	57,0%	17,5%	51,2%	17,3%	66,1%
Mechelen	35,3%	55,3%	35,5%	58,3%	36,1%	60,0%	35,0%	67,3%	32,6%	66,0%
Oostende	33,1%	66,0%	33,4%	60,1%	33,5%	47,7%	32,7%	50,5%	32,9%	56,8%
Roeselare	21,9%	58,5%	21,8%	55,7%	21,6%	50,7%	22,0%	45,7%	21,8%	47,7%
Sint-Niklaas	29,4%	72,8%	30,4%	76,2%	30,5%	71,6%	29,9%	67,3%	29,9%	69,1%
Turnhout	28,2%	67,5%	30,0%	64,1%	30,7%	70,2%	32,1%	69,2%	31,9%	63,5%
13 steden	33,6%	67,7%	34,0%	65,9%	34,1%	65,1%	33,9%	64,9%	33,6%	63,6%
Vlaanderen	22,8%	57,6%	22,6%	56,5%	22,0%	52,5%	21,6%	56,9%	21,3%	49,5%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Onderwijs en vorming | Gelijke kansen en drempels in het onderwijs

Leerlingen secundair onderwijs met laag opgeleide moeder, naar woonplaats, 2022, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LEERLINGEN LAGER ONDERWIJS MET SCHOOLTOESLAG, NAAR WOONPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen in het lager onderwijs dat een schooltoeslag ontvangt, naar woonplaats van de leerling. De schooltoeslag maakt deel uit van het Groeipakket en vervangt sinds het schooljaar 2019-2020 de schooltoelage.

De gegevens over de schooltoeslag worden geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Een schooltoeslag dient als instrument voor het bevorderen van gelijke kansen voor kinderen in het onderwijs. Het biedt financiële ondersteuning aan gezinnen die te maken hebben met financiële moeilijkheden, met het doel de toegang tot onderwijs voor hun kinderen te waarborgen. In een duurzame en leefbare stad vormt gelijkheid in de toegang tot onderwijs voor alle kinderen het fundament.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Leerlingen secundair onderwijs met schooltoeslag, Kinderen in gezin met zeer lage werkintensiteit, Betalingsmoeilijkheden schoolkosten.

Vaststellingen

In het schooljaar 2021-2022 ontvangen in de centrumsteden gemiddeld iets meer dan 5 op 10 leerlingen in het lager onderwijs een schooltoeslag. Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, bijna 4 op 10 leerlingen.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. In Antwerpen ontvangen meer dan 6 op 10 leerlingen in het lager onderwijs een schooltoeslag. In Turnhout, Genk, Oostende en Sint-Niklaas meer tussen 5 en 6 op 10 leerlingen lager onderwijs. De laagste aandelen vinden we terug in Leuven en Roeselare waar minder dan 4 op 10 leerlingen een schooltoeslag ontvangen.

Ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 is het aandeel leerlingen in het lager onderwijs dat een schooltoeslag ontvangt, sterk gestegen, zowel in Vlaanderen (gemiddeld +16,5ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld +17,1ppt). Die stijging treedt op in alle steden en is het hoogst in Turnhout (+27,4ppt). Die stijging is ook hoger dan gemiddeld in de centrumsteden in Brugge (+17,5ppt), Antwerpen (+18,5ppt), Roeselare (+18,8ppt), Sint-Niklaas (+19,3ppt), Oostende (+20,6ppt) en Aalst (+21,9ppt).

Aandachtspunten

De omvorming van schooltoelage naar een schooltoeslag ging gepaard met een aanpassing van de selectiecriteria en toekenningsprocedures.

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

De gegevens worden verzameld via een vragenlijst die aan de ouders wordt meegegeven. Voor een beperkt aantal leerlingen zijn geen gegevens beschikbaar.

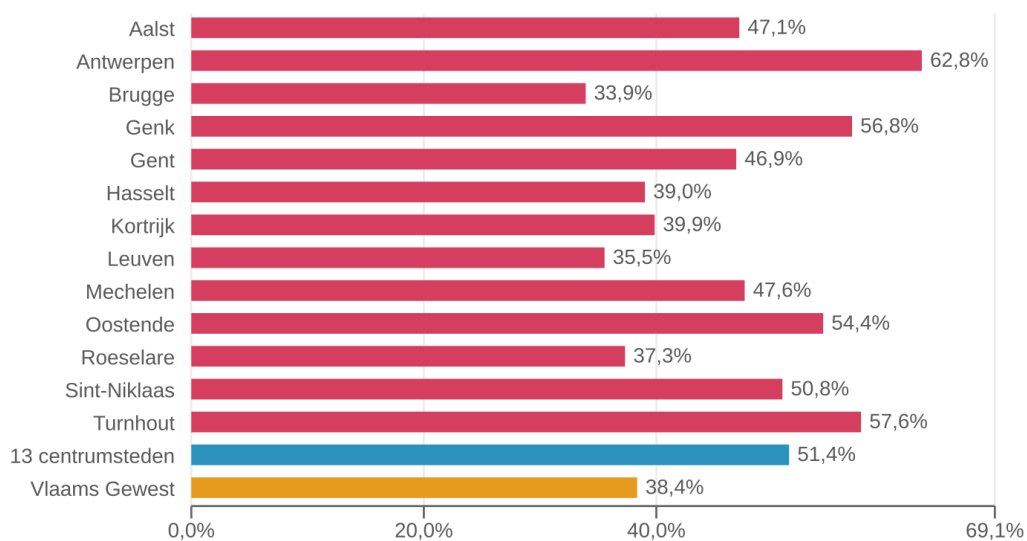

Leerlingen lager onderwijs met schooltoeslag, naar woonplaats, 2014-2022, in %.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	25,2%	26,8%	29,1%	29,9%	30,9%	33,2%	46,8%	46,5%	47,1%
Antwerpen	44,3%	46,4%	49,1%	49,5%	51,8%	53,6%	64,0%	63,8%	62,8%
Brugge	16,4%	16,5%	17,6%	17,3%	19,1%	20,2%	34,3%	33,9%	33,9%
Genk	42,9%	42,5%	44,9%	42,8%	44,6%	47,4%	59,0%	58,6%	56,8%
Gent	31,9%	33,0%	34,9%	33,8%	35,6%	36,8%	48,5%	47,9%	46,9%
Hasselt	24,4%	24,5%	25,9%	24,2%	25,3%	26,1%	38,2%	39,2%	39,0%
Kortrijk	24,6%	26,7%	28,2%	28,1%	29,9%	31,3%	41,4%	41,3%	39,9%
Leuven	19,6%	20,4%	22,1%	22,4%	23,4%	24,3%	35,8%	35,8%	35,5%
Mechelen	39,3%	39,9%	39,9%	38,7%	40,5%	41,1%	49,5%	49,5%	47,6%
Oostende	33,8%	35,7%	38,0%	37,2%	40,8%	43,4%	54,8%	55,3%	54,4%
Roeselare	18,5%	19,3%	20,5%	20,8%	21,6%	23,7%	35,8%	38,0%	37,3%
Sint-Niklaas	31,5%	32,9%	35,6%	35,5%	37,5%	38,5%	50,4%	51,2%	50,8%
Turnhout	30,2%	31,1%	32,8%	33,4%	36,7%	39,2%	56,3%	57,2%	57,6%
13 steden	34,0%	35,4%	37,5%	37,3%	39,3%	40,8%	52,2%	52,2%	51,4%
Vlaanderen	21,9%	22,6%	24,0%	23,5%	24,9%	26,2%	38,7%	38,9%	38,4%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Leerlingen lager onderwijs met schooltoeslag, naar woonplaats, 2022, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LEERLINGEN SECUNDAIR ONDERWIJS MET SCHOOLTOESLAG, NAAR WOONPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen in het secundair onderwijs dat een schoolslag ontvangt, naar woonplaats van de leerling. Het secundair onderwijs is onderverdeeld naar voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepsonderwijs. De schooltoeslag maakt deel uit van het Groeipakket en vervangt sinds het schooljaar 2019-2020 de schooltoelage.

De gegevens over de schooltoeslag worden geactualiseerd volgens de publicatiekalender

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/data/loop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Een schooltoeslag dient als instrument voor het bevorderen van gelijke kansen voor jongeren in het onderwijs. Het biedt financiële ondersteuning aan gezinnen die te maken hebben met financiële moeilijkheden, met het doel de toegang tot onderwijs voor hun jongeren te waarborgen. In een duurzame en leefbare stad vormt gelijkheid in de toegang tot onderwijs voor alle kinderen en jongeren het fundament.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Leerlingen lager onderwijs met schooltoeslag, Kinderen in een gezin met een zeer lage werkdensiteit en Betalingsmoeilijkheden schoolkosten.

Vaststellingen

In het voltijds gewoon secundair onderwijs ontvangen in de centrumsteden, in het schooljaar 2021-2022, gemiddeld iets meer dan 5 op 10 leerlingen een schooltoeslag. Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, bijna 4 op 10 leerlingen.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. In Antwerpen ontvangen meer dan 6 op 10 leerlingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs een schooltoeslag. In Genk, Turnhout, Oostende, Mechelen en Sint-Niklaas tussen 5 op 10 en 6 op 10 leerlingen. De laagste aandelen vinden we terug in Brugge en Leuven (35,4%), en Roeselare (36,7%).

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs ontvangt in de centrumsteden, in het schooljaar 2021-2022, gemiddeld 3/4 leerlingen een schooltoeslag. Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, waar 6 op 10 leerlingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs een schooltoeslag ontvangt.

Het hoogste aandeel schooltoeslag in het deeltijds beroepsonderwijs tekent zich af in Genk (86,6%), Sint-Niklaas (80,2%) en Turnhout (79,8%). De laagste aandelen bevinden zich in Brugge (65,2%) en Hasselt (67,5%), maar situeren zich ook boven het Vlaams gemiddelde.

Ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 is het aandeel leerlingen in het voltijds secundair onderwijs dat een schooltoeslag ontvangt, sterk gestegen in zowel Vlaanderen (gemiddeld +13,1ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld +16,3ppt). De hoogste stijging bevindt zich in Oostende (+16,8ppt), Antwerpen (+18,7ppt), Sint-Niklaas (+19,2ppt), Aalst (+19,5ppt), en Turnhout (+21,7ppt).

In het deeltijds beroepssecundair onderwijs is ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 het aandeel leerlingen dat een schooltoeslag ontvangt, sterk gestegen in Vlaanderen (gemiddeld +27,2ppt) en in de centrumsteden (gemiddeld +38,0ppt). Die stijging is het grootst in Leuven (+50,2ppt), Sint-Niklaas (+47,4ppt) en Aalst (+44,5ppt).

Aandachtspunten

De omvorming van schooltoelage naar een schooltoeslag ging gepaard met een aanpassing van de selectiecriteria en toekenningsprocedures.

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

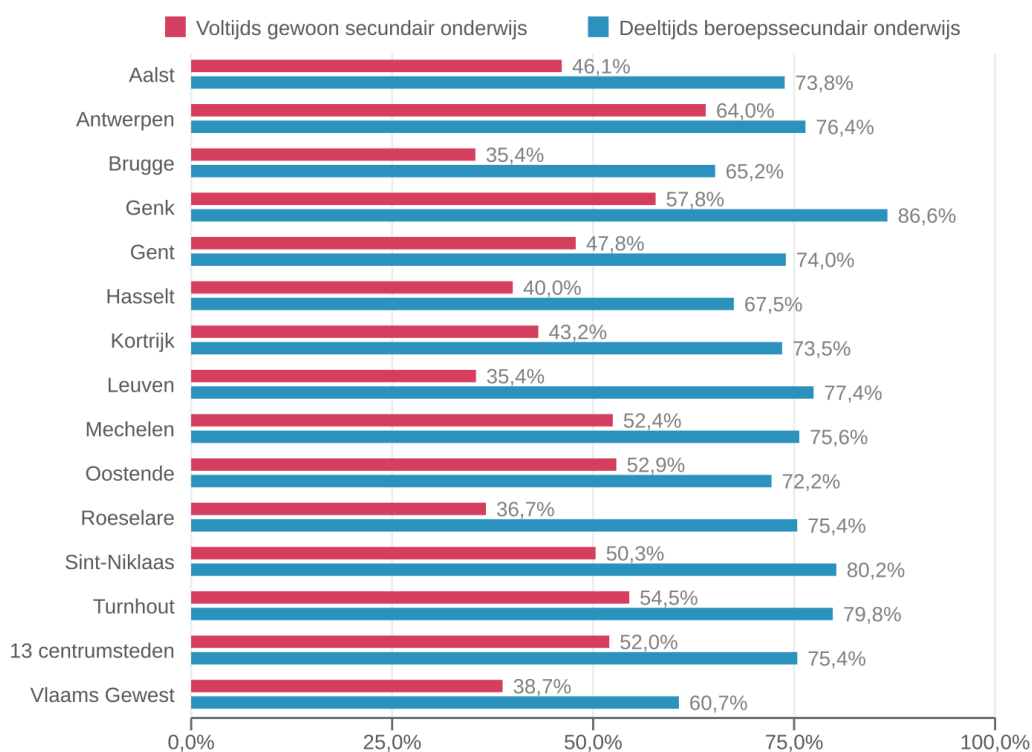
De gegevens worden verzameld via een vragenlijst die aan de ouders wordt meegegeven. Voor een beperkt aantal leerlingen zijn geen gegevens beschikbaar.

Leerlingen secundair onderwijs met schooltoeslag, naar woonplaats, 2014-2022, in %.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds	Voltijds	Deeltijds
Aalst	26,6%	29,3%	29,9%	27,5%	32,9%	37,8%	46,0%	69,1%	46,1%	73,8%
Antwerpen	45,3%	40,0%	50,1%	44,5%	52,8%	50,0%	63,8%	75,3%	64,0%	76,4%
Brugge	22,4%	22,8%	23,9%	25,0%	24,6%	36,0%	35,4%	64,9%	35,4%	65,2%
Genk	46,1%	52,6%	47,0%	60,4%	48,0%	62,0%	59,1%	84,9%	57,8%	86,6%
Gent	34,8%	33,2%	38,1%	36,7%	39,4%	43,5%	50,1%	72,6%	47,8%	74,0%
Hasselt	27,2%	25,0%	29,2%	43,6%	30,2%	41,0%	41,8%	68,2%	40,0%	67,5%
Kortrijk	27,9%	39,2%	30,3%	46,0%	32,7%	41,0%	42,9%	76,9%	43,2%	73,5%
Leuven	23,6%	27,2%	25,9%	35,4%	26,4%	42,0%	36,3%	69,0%	35,4%	77,4%
Mechelen	38,1%	44,0%	41,2%	43,6%	43,7%	48,2%	52,9%	68,5%	52,4%	75,6%
Oostende	36,1%	39,9%	41,4%	38,0%	43,7%	47,7%	54,0%	71,1%	52,9%	72,2%
Roeselare	25,2%	33,0%	26,0%	42,0%	27,5%	43,8%	37,2%	70,0%	36,7%	75,4%
Sint-Niklaas	31,1%	32,8%	35,7%	44,3%	38,3%	50,0%	49,1%	75,3%	50,3%	80,2%
Turnhout	32,8%	45,8%	34,9%	39,1%	38,8%	43,6%	53,2%	73,1%	54,5%	79,8%
13 steden	35,7%	37,4%	39,2%	41,5%	41,4%	46,8%	52,4%	73,4%	52,0%	75,4%
Vlaanderen	25,6%	33,5%	27,5%	37,7%	28,5%	40,4%	39,4%	61,8%	38,7%	60,7%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Leerlingen secundair onderwijs met schooltoeslag, naar woonplaats, 2022, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SCHOOSE VERTRAGING LAGER ONDERWIJS, NAAR VESTIGINGSPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat in het gewoon lager onderwijs één jaar, dan wel twee jaar of meer schoolse vertraging heeft opgelopen ten opzichte van het aantal leerlingen in het gewoon lager onderwijs, in de vestigingsplaatsen gelegen in de stad.

De gegevens over schoolse vertraging worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Schoolse vertraging is een schoolloopbaanmerk dat wijst op een hoger risico om de schoolcarrière niet te voltooien en om een lagere eindkwalificatie en bijgevolg een maatschappelijk zwakkere positie te bereiken. Het wijst er op dat onderwijskansen niet gelijk verdeeld zijn over alle lagen van de bevolking. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet ervoor worden gezorgd dat wie het wenst, maximaal kan participeren, dit om armoede en uitsluiting weg te werken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Spijbelgedrag lager onderwijs, Vroegtijdige schoolverlaters, Leerlingen lager onderwijs naar thuistaal en Betalingsmoeilijkheden schoolkosten.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 heeft gemiddeld in de centrumsteden 15,3% van de leerlingen in het lager onderwijs één jaar schoolse vertraging opgelopen. In Vlaanderen ligt dat aandeel lager, gemiddeld 11,3%. In drie steden is dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden: in Antwerpen, Gent en Oostende (iets meer dan 17%). In Leuven en Hasselt is dat aandeel het kleinst (respectievelijk 8,8% en 9%).

Het aandeel leerlingen in het lager onderwijs dat twee of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, bedraagt gemiddeld in Vlaanderen

0,9% en in de centrumsteden 1,5%. In vijf steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat is het geval in Genk (1,6%), Roeselare (1,9%), Gent (2,5%), Oostende (2,5%) en Sint-Niklaas (2,3%).

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 is het aandeel leerlingen in het lager onderwijs, dat één jaar schoolse vertraging heeft opgelopen, gedaald, zowel in Vlaanderen (gemiddeld -0,8ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -1,3ppt). De daling in Mechelen (-4,6ppt) valt op. In Oostende (-1,5ppt), Genk (-1,8ppt), Kortrijk (-2ppt) en Antwerpen (-2,2ppt) is die daling groter dan gemiddeld in de centrumsteden.

Ook het aandeel leerlingen in het lager onderwijs dat twee of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, is ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 gedaald, zowel in Vlaanderen (gemiddeld -0,3ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -0,9ppt). Die daling is groter in Gent (-1,3ppt), Antwerpen (-1,5ppt) en Mechelen (-1,8ppt).

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

Leerlingen uit het buitengewoon lager onderwijs en leerlingen die onderwijs volgen in een specifieke pedagogische methode (Steiner, Freinet, Leefschool...) zijn niet opgenomen in deze indicator, omdat deze leerlingen niet geregistreerd worden volgens het klassieke leerjarenpatroon.

Ook het kleuteronderwijs komt hier niet aan bod.

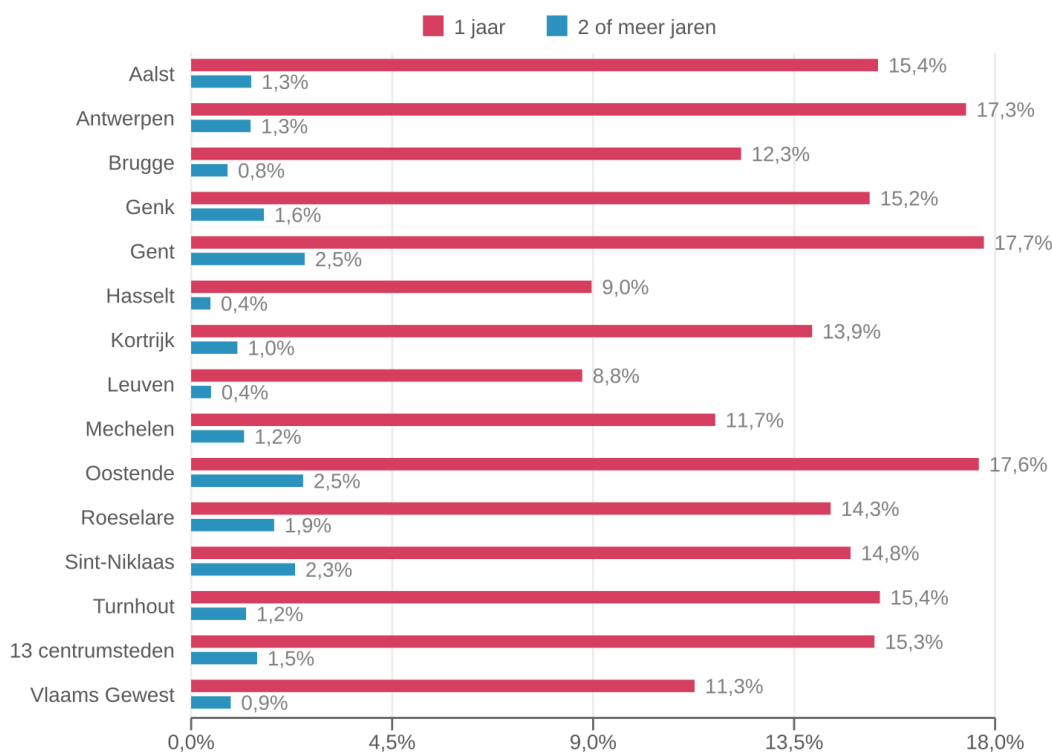
Schoolse vertraging is niet noodzakelijk een gevolg van zitten blijven door onvoldoende beheersing van en inzicht in de leerstof. Andere oorzaken zijn een verlate instap in het onderwijs, ziekte enz. Deze indicator geeft een beeld van het aantal jaren achterstand, waarbij niet duidelijk is wanneer en in welke omstandigheden de leerling deze vertraging heeft opgelopen.

Schoolse vertraging lager onderwijs, naar vestigingsplaats, 2015-2023, in %.

	2015		2017		2019		2021		2023	
	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer
Aalst	14,8%	2,1%	15,3%	1,4%	13,5%	1,1%	14,0%	1,3%	15,4%	1,3%
Antwerpen	19,5%	2,8%	17,7%	1,7%	17,1%	1,4%	16,6%	1,4%	17,3%	1,3%
Brugge	13,4%	0,7%	12,3%	0,6%	12,1%	0,5%	12,0%	0,5%	12,3%	0,8%
Genk	17,0%	1,8%	14,7%	1,4%	13,7%	1,2%	14,1%	1,5%	15,2%	1,6%
Gent	18,7%	3,9%	17,8%	3,8%	17,0%	3,1%	17,1%	2,7%	17,7%	2,5%
Hasselt	10,2%	0,8%	8,7%	0,7%	7,6%	0,7%	8,0%	0,6%	9,0%	0,4%
Kortrijk	15,9%	1,2%	14,7%	1,3%	13,7%	1,1%	13,4%	0,9%	13,9%	1,0%
Leuven	8,8%	1,1%	8,4%	1,0%	7,8%	0,6%	7,4%	0,5%	8,8%	0,4%
Mechelen	16,3%	3,0%	13,8%	2,1%	12,4%	1,2%	11,7%	1,0%	11,7%	1,2%
Oostende	18,1%	2,9%	18,1%	2,9%	18,1%	3,5%	16,6%	2,9%	17,6%	2,5%
Roeselare	12,7%	1,6%	12,7%	1,7%	12,7%	1,6%	14,1%	1,4%	14,3%	1,9%
Sint-Niklaas	14,5%	2,8%	14,2%	2,4%	13,8%	2,4%	14,6%	2,3%	14,8%	2,3%
Turnhout	15,6%	1,9%	15,4%	1,4%	15,2%	1,2%	14,6%	1,5%	15,4%	1,2%
13 steden	16,6%	2,4%	15,4%	1,9%	14,8%	1,6%	14,6%	1,5%	15,3%	1,5%
Vlaanderen	12,1%	1,2%	11,3%	1,0%	10,7%	0,9%	10,6%	0,9%	11,3%	0,9%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Schoolse vertraging lager onderwijs, naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SCHOOSE VERTRAGING ALGEMEEN SECUNDAIR ONDERWIJS, NAAR VESTIGINGSPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat in het voltijds gewoon secundair onderwijs één jaar, dan wel twee jaar of meer schoolse vertraging heeft opgelopen ten opzichte van het totaal aantal leerlingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs, in de vestigingsplaatsen gelegen in de stad.

De gegevens over schoolse vertraging worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Schoolse vertraging is een schoolloopbaanmerk dat wijst op een hoger risico om de schoolcarrière niet te voltooien en om een lagere eindkwalificatie en bijgevolg een maatschappelijk zwakkere positie te bereiken. Het wijst er op dat onderwijskansen niet gelijk verdeeld zijn over alle lagen van de bevolking. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet ervoor worden gezorgd dat wie het wenst, maximaal kan participeren met het doel armoede en uitsluiting weg te werken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Spijbelgedrag secundair onderwijs, Spijbelgedrag deeltijds beroepssecundair onderwijs, Vroegtijdige schoolverlaters, Leerlingen secundair onderwijs naar thuistaal, Betalingsmoeilijkheden schoolkosten.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 heeft gemiddeld in Vlaanderen 8% van de leerlingen in het algemeen secundair onderwijs 1 jaar schoolse vertraging opgelopen. In de centrumsteden ligt dat aandeel hoger, 9,9%. In 3 steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden: in Turnhout (10,2%), Oostende (11,6%) en Antwerpen (16,8%). In 5 steden is dat aandeel kleiner dan gemiddeld in

Vlaanderen: in Roeselare (4%), Sint-Niklaas (6,6%), Leuven (7), Brugge (7,3%) en Mechelen (7,8%).

Het aandeel leerlingen in het algemeen secundair onderwijs dat 2 of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, bedraagt gemiddeld in Vlaanderen 1,1%, in de centrumsteden 1,5%. In 2 steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat is het geval in Antwerpen (2,7%) en Oostende (3,2%).

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 is het aandeel leerlingen in het algemeen secundair onderwijs, dat 1 jaar schoolse vertraging heeft opgelopen, gedaald zowel in Vlaanderen (gemiddeld -2ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -2,3ppt). Die daling is groter in Gent (-2,8ppt), Hasselt (-3,3ppt), Antwerpen (-3,7ppt), Leuven (-4,6ppt), Mechelen (-4,7ppt) en Genk (-4,9ppt). In Turnhout treedt een lichte stijging op (+1ppt).

Ook het aandeel leerlingen in het algemeen secundair onderwijs dat 2 of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, is ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 gedaald, zowel in Vlaanderen (gemiddeld -0,5ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -0,9ppt). Die daling is groter in Roeselare (-1,1ppt), Leuven (-1,2ppt), Mechelen (-1,4ppt), Genk (-1,5ppt) en Antwerpen (-2,5ppt).

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

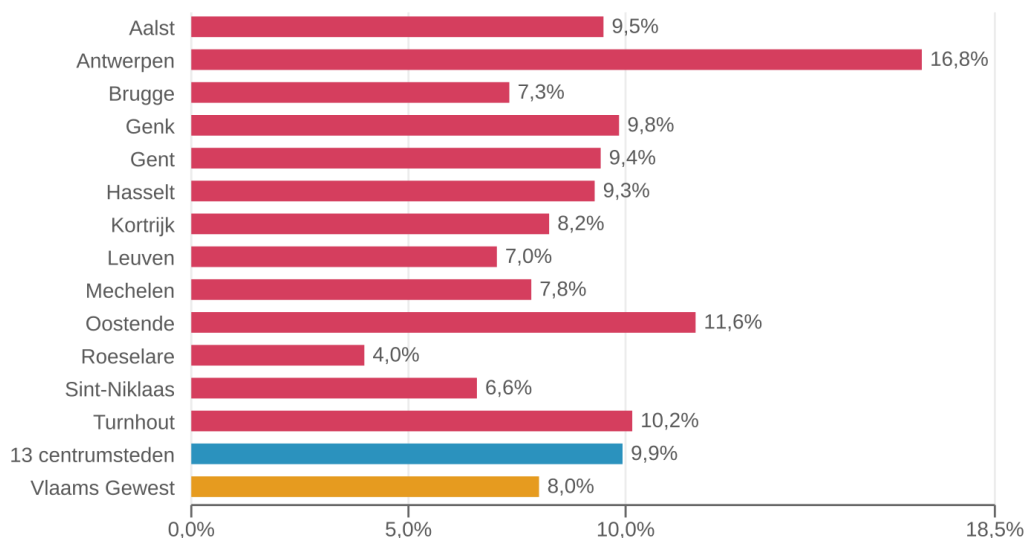
Schoolse vertraging is niet noodzakelijk een gevolg van zitten blijven door onvoldoende beheersing van en inzicht in de leerstof. Andere oorzaken zijn een verlate instap in het onderwijs, ziekte enz. Deze indicator geeft een beeld van het aantal jaren achterstand, waarbij niet duidelijk is wanneer (lager of secundair) en in welke omstandigheden de leerling deze vertraging heeft opgelopen.

Schoolse vertraging algemeen secundair onderwijs, naar vestigingsplaats, 2015-2023, in %.

	2015		2017		2019		2021		2023	
	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer
Aalst	10,1%	1,5%	9,5%	1,8%	9,3%	1,4%	9,6%	1,2%	9,5%	1,1%
Antwerpen	20,5%	5,2%	20,2%	5,0%	20,7%	4,6%	18,9%	3,5%	16,8%	2,7%
Brugge	8,3%	0,9%	8,4%	0,7%	8,0%	1,0%	6,4%	0,8%	7,3%	0,7%
Genk	14,7%	2,9%	11,9%	3,1%	12,6%	2,5%	10,6%	1,6%	9,8%	1,4%
Gent	12,2%	1,7%	12,2%	2,1%	11,9%	2,2%	10,4%	2,0%	9,4%	1,5%
Hasselt	12,6%	2,2%	11,6%	2,9%	10,9%	2,3%	9,2%	1,5%	9,3%	1,4%
Kortrijk	8,1%	1,4%	8,0%	1,7%	8,8%	1,2%	8,3%	1,3%	8,2%	1,2%
Leuven	11,6%	1,8%	10,8%	1,6%	9,1%	1,4%	7,9%	0,7%	7,0%	0,6%
Mechelen	12,5%	2,4%	13,8%	1,8%	11,9%	1,6%	10,5%	1,3%	7,8%	1,0%
Oostende	11,2%	4,0%	11,3%	2,8%	12,4%	2,3%	12,6%	2,9%	11,6%	3,2%
Roeselare	4,3%	1,7%	4,0%	1,3%	4,4%	0,9%	3,5%	0,7%	4,0%	0,6%
Sint-Niklaas	7,1%	1,3%	7,5%	1,0%	7,3%	1,3%	6,6%	0,9%	6,6%	1,1%
Turnhout	9,2%	1,7%	9,7%	1,8%	9,4%	1,3%	10,2%	1,2%	10,2%	1,0%
13 steden	12,2%	2,4%	12,1%	2,4%	11,9%	2,2%	10,8%	1,7%	9,9%	1,5%
Vlaanderen	10,0%	1,6%	9,7%	1,7%	9,6%	1,6%	8,5%	1,2%	8,0%	1,1%

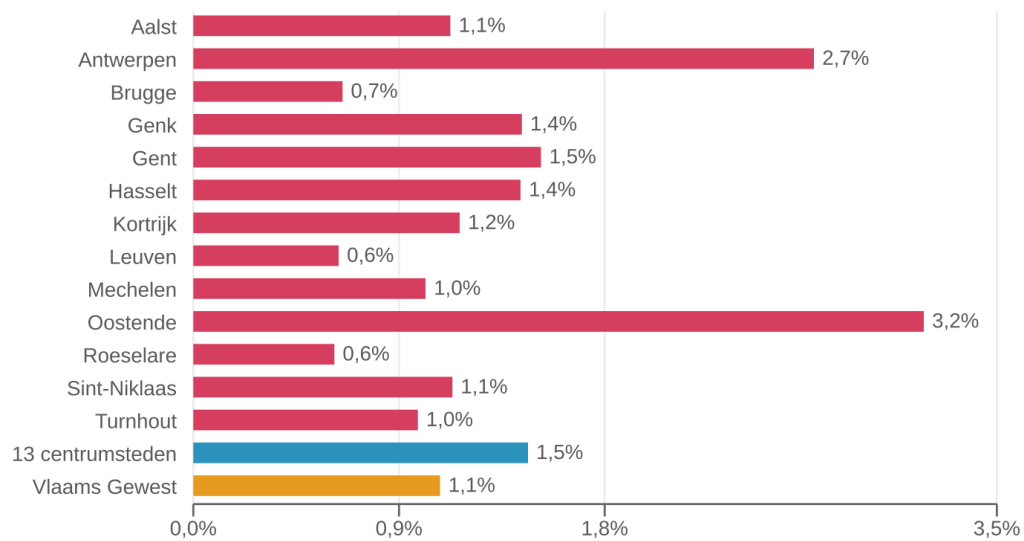
Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Schoolse vertraging algemeen secundair onderwijs (1 jaar), naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Schoolse vertraging algemeen secundair onderwijs (2 jaar of meer), naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SCHOOSE VERTRAGING TECHNISCH SECUNDAIR ONDERWIJS, NAAR VESTIGINGSPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat in het voltijds technisch secundair onderwijs één jaar, dan wel twee jaar of meer schoolse vertraging heeft opgelopen ten opzichte van het totaal aantal leerlingen in het voltijds technisch secundair onderwijs, in de vestigingsplaatsen gelegen in de stad.

De gegevens over schoolse vertraging worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Schoolse vertraging is een schoolloopbaanmerk dat wijst op een hoger risico om de schoolcarrière niet te voltooien en om een lagere eindkwalificatie en bijgevolg een maatschappelijk zwakkere positie te bereiken. Het wijst er op dat onderwijskansen niet gelijk verdeeld zijn over alle lagen van de bevolking. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet ervoor worden gezorgd dat wie het wenst, maximaal kan participeren met het doel armoede en uitsluiting weg te werken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Spijbelgedrag secundair onderwijs, Spijbelgedrag deeltijds beroepssecundair onderwijs, Vroegtijdige schoolverlaters, Leerlingen in het secundair onderwijs naar thuistaal, Betalingsmoeilijkheden schoolkosten.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 heeft gemiddeld in Vlaanderen 23,3% van de leerlingen in het technisch secundair onderwijs 1 jaar schoolse vertraging opgelopen. In de centrumsteden ligt dat aandeel hoger, 28,9%. In 5 steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden: in Oostende (29,6%), Mechelen (30,1%), Genk (30,3%), Gent (32,6%) en Antwerpen

(37%). In Roeselare is dat aandeel kleiner dan gemiddeld in Vlaanderen.

Het aandeel leerlingen in het technisch secundair onderwijs dat 2 of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, bedraagt gemiddeld in Vlaanderen 5,6%, in de centrumsteden 8,8%. In 4 steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat is het geval in Hasselt (9,2%), Gent (12,2%), Antwerpen (12,9%) en Oostende (13,8%).

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 is het aandeel leerlingen in het technisch secundair onderwijs, dat 1 jaar schoolse vertraging heeft opgelopen, gedaald zowel in Vlaanderen (gemiddeld -4,3ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -3,3ppt). Die daling is groter in Sint-Niklaas (-4ppt), Kortrijk (-4,2ppt), Gent (-4,7ppt), Leuven (-5,1ppt), Brugge en Mechelen (-6,3ppt), Hasselt (-6,4ppt) en Genk (-7,4ppt).

Ook het aandeel leerlingen in het technisch secundair onderwijs dat 2 of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, is ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 gedaald, zowel in Vlaanderen (gemiddeld -3,4ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -4,8ppt). Die daling is groter in Leuven (-5,5ppt), Mechelen (-7,3ppt), Hasselt (-8ppt), Genk (-8,2ppt) en Antwerpen (-10,2ppt).

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

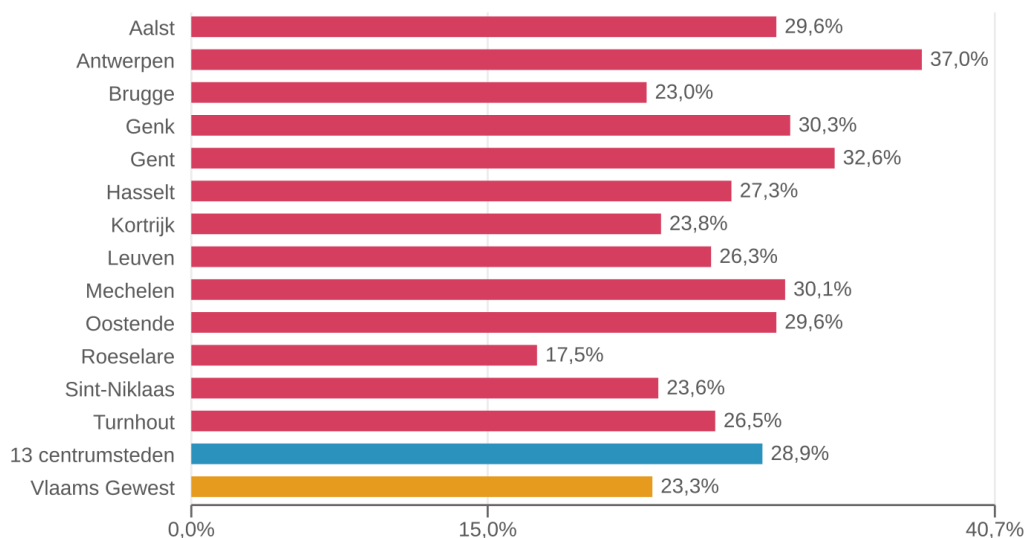
Schoolse vertraging is niet noodzakelijk een gevolg van zitten blijven door onvoldoende beheersing van en inzicht in de leerstof. Andere oorzaken zijn een verlate instap in het onderwijs, ziekte enz. Deze indicator geeft een beeld van het aantal jaren achterstand, waarbij niet duidelijk is wanneer (lager of secundair) en in welke omstandigheden de leerling deze vertraging heeft opgelopen.

Schoolse vertraging technisch secundair onderwijs, naar vestigingsplaats, 2015-2023, in %.

	2015		2017		2019		2021		2023	
	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer
Aalst	29,6%	12,6%	29,5%	12,8%	28,9%	11,7%	29,9%	9,4%	29,6%	7,9%
Antwerpen	37,8%	23,1%	37,9%	21,3%	39,8%	18,9%	38,1%	16,4%	37,0%	12,9%
Brugge	29,3%	6,7%	28,1%	6,1%	27,7%	6,0%	24,8%	4,9%	23,0%	4,6%
Genk	37,7%	15,9%	37,9%	16,4%	34,3%	15,3%	31,5%	10,3%	30,3%	7,7%
Gent	37,3%	16,5%	38,1%	16,4%	36,9%	16,6%	34,9%	14,3%	32,6%	12,2%
Hasselt	33,7%	17,2%	34,2%	16,4%	34,2%	15,9%	30,1%	11,9%	27,3%	9,2%
Kortrijk	28,0%	9,3%	28,3%	9,0%	28,2%	8,3%	26,1%	7,4%	23,8%	6,7%
Leuven	31,4%	13,1%	30,5%	12,4%	30,7%	10,3%	27,7%	9,3%	26,3%	7,6%
Mechelen	36,4%	14,3%	34,7%	12,3%	33,2%	11,7%	29,8%	8,4%	30,1%	7,0%
Oostende	30,8%	16,8%	28,1%	19,1%	28,9%	17,4%	30,7%	14,3%	29,6%	13,8%
Roeselare	17,2%	3,3%	16,6%	3,6%	18,0%	3,9%	18,2%	2,9%	17,5%	3,9%
Sint-Niklaas	27,6%	6,3%	27,5%	6,1%	26,6%	5,4%	24,2%	5,0%	23,6%	4,6%
Turnhout	29,4%	8,9%	28,5%	8,7%	29,5%	9,3%	28,1%	9,1%	26,5%	7,5%
13 steden	32,2%	13,6%	31,9%	13,1%	32,0%	12,2%	30,1%	10,4%	28,9%	8,8%
Vlaanderen	27,6%	9,0%	27,1%	8,5%	26,6%	8,0%	24,7%	6,5%	23,3%	5,6%

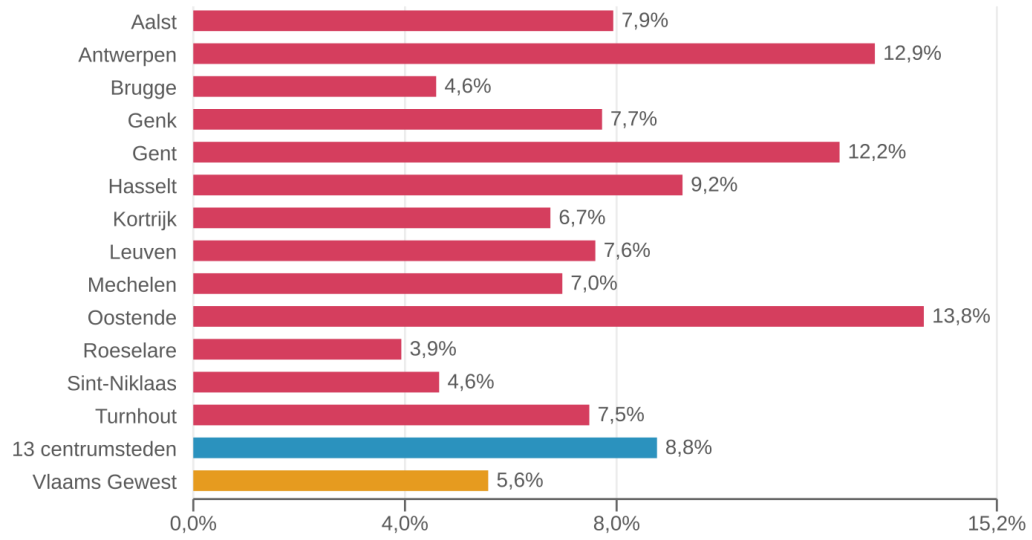
Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Schoolse vertraging technisch secundair onderwijs (1 jaar), naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Schoolse vertraging technisch secundair onderwijs (2 jaar of meer), naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SCHOOSE VERTRAGING BEROEPSSECUNDAIR ONDERWIJS, NAAR VESTIGINGSPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat in het voltijds beroepssecundair onderwijs één jaar, dan wel twee jaar of meer schoolse vertraging heeft opgelopen ten opzichte van het totaal aantal leerlingen in het voltijds beroepssecundair onderwijs, in de vestigingsplaatsen gelegen in de stad

De gegevens over schoolse vertraging worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Schoolse vertraging is een schoolloopbaanmerk dat wijst op een hoger risico om de schoolcarrière niet te voltooien en om een lagere eindkwalificatie en bijgevolg een maatschappelijk zwakkere positie te bereiken. Het wijst er op dat onderwijskansen niet gelijk verdeeld zijn over alle lagen van de bevolking. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet ervoor worden gezorgd dat wie het wenst, maximaal kan participeren met het doel armoede en uitsluiting weg te werken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Spijbelgedrag secundair onderwijs, Spijbelgedrag deeltijds beroepssecundair onderwijs, Vroegtijdige schoolverlaters, Leerlingen in het secundair onderwijs naar thuistaal.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 heeft gemiddeld in Vlaanderen 39,7% van de leerlingen in het beroepssecundair onderwijs 1 jaar schoolse vertraging opgelopen. In de centrumsteden ligt dat aandeel hoger, 42,5%. In 6 steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden: in Hasselt, Kortrijk en Mechelen (iets meer dan 43%), in Antwerpen, Gent en Oostende (iets meer dan 44%). In Leuven en Roeselare is dat aandeel kleiner dan gemiddeld in Vlaanderen.

Het aandeel leerlingen in het beroepssecundair onderwijs dat 2 of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, bedraagt gemiddeld in Vlaanderen 10,5%, in de centrumsteden 14%. In 4 steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat is het geval in Hasselt (15,4%), Antwerpen (16,6%), Gent (18,6%) en Oostende (21,7%).

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 is het aandeel leerlingen in het beroepssecundair onderwijs, dat 1 jaar schoolse vertraging heeft opgelopen, gedaald zowel in Vlaanderen (gemiddeld -4,5ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -3,3ppt). Die daling is groter in Antwerpen (-3,4ppt), Roeselare (-4,2ppt), Mechelen (-5ppt), Leuven (-5,3ppt), Genk (-6,6ppt) en Brugge (-6,9ppt).

Ook het aandeel leerlingen in het beroepssecundair onderwijs dat 2 of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, is ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 gedaald, zowel in Vlaanderen (gemiddeld -5,4ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -7,2ppt). Die daling is groter in Gent (-8,4ppt), Aalst (-9,1ppt), Genk (-10,5ppt), Mechelen (-11ppt) en Antwerpen (-11,6ppt). In Oostende stijgt het aandeel leerlingen in het beroepssecundair onderwijs dat 2 of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 met +2,9ppt.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

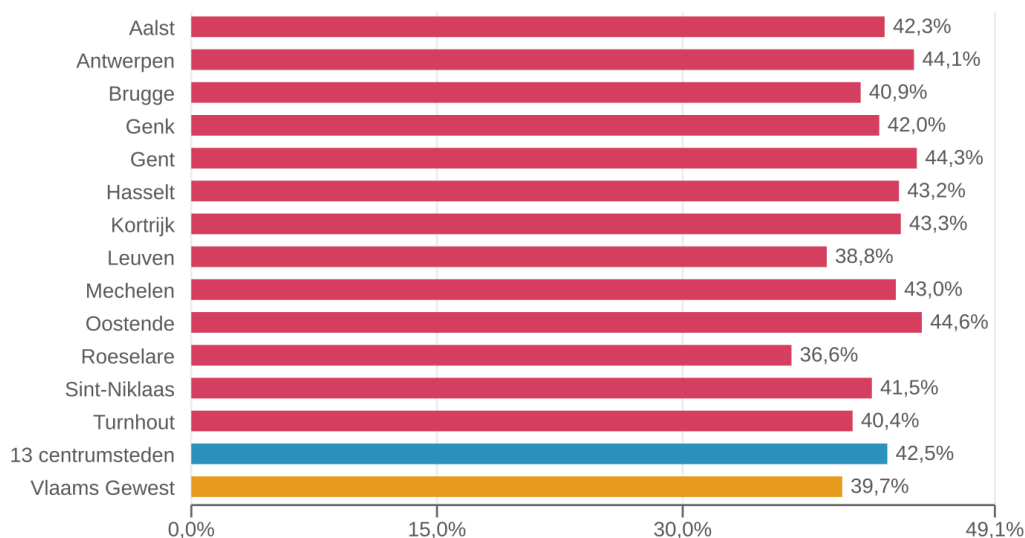
Schoolse vertraging is niet noodzakelijk een gevolg van zitten blijven door onvoldoende beheersing van en inzicht in de leerstof. Andere oorzaken zijn een verlate instap in het onderwijs, ziekte enz. Deze indicator geeft een beeld van het aantal jaren achterstand, waarbij niet duidelijk is wanneer (lager of secundair) en in welke omstandigheden de leerling deze vertraging heeft opgelopen.

Schoolse vertraging beroepssecundair onderwijs, naar vestigingsplaats, 2015-2023, in %.

	2015		2017		2019		2021		2023	
	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer
Aalst	43,9%	22,9%	46,6%	18,6%	46,0%	18,8%	42,0%	19,3%	42,3%	13,8%
Antwerpen	47,5%	28,2%	48,9%	24,0%	47,0%	22,3%	45,0%	20,0%	44,1%	16,6%
Brugge	47,8%	11,4%	44,5%	12,1%	44,8%	11,0%	43,6%	9,2%	40,9%	9,4%
Genk	48,6%	23,1%	48,7%	21,3%	49,0%	16,7%	48,8%	12,5%	42,0%	12,6%
Gent	45,7%	27,0%	45,4%	26,4%	47,0%	23,9%	45,8%	20,4%	44,3%	18,6%
Hasselt	45,1%	21,3%	45,5%	19,0%	43,6%	18,2%	44,3%	17,0%	43,2%	15,4%
Kortrijk	46,6%	17,4%	45,7%	16,4%	48,6%	14,9%	46,5%	13,6%	43,3%	11,3%
Leuven	44,1%	20,0%	43,7%	18,3%	44,5%	16,7%	44,2%	13,0%	38,8%	13,8%
Mechelen	48,0%	22,0%	48,4%	17,9%	46,9%	15,8%	48,4%	11,9%	43,0%	11,0%
Oostende	46,4%	18,8%	45,5%	19,7%	46,7%	19,9%	48,1%	18,1%	44,6%	21,7%
Roeselare	40,8%	10,5%	41,8%	12,5%	43,3%	9,7%	42,1%	9,3%	36,6%	8,0%
Sint-Niklaas	42,7%	14,2%	43,6%	13,3%	41,5%	11,5%	41,3%	9,9%	41,5%	9,2%
Turnhout	39,5%	16,6%	41,6%	16,7%	42,4%	14,6%	38,0%	13,8%	40,4%	11,7%
13 steden	45,8%	21,2%	46,0%	19,5%	45,8%	17,8%	44,6%	15,7%	42,5%	14,0%
Vlaanderen	44,2%	15,9%	44,5%	14,7%	44,0%	13,3%	42,1%	11,6%	39,7%	10,5%

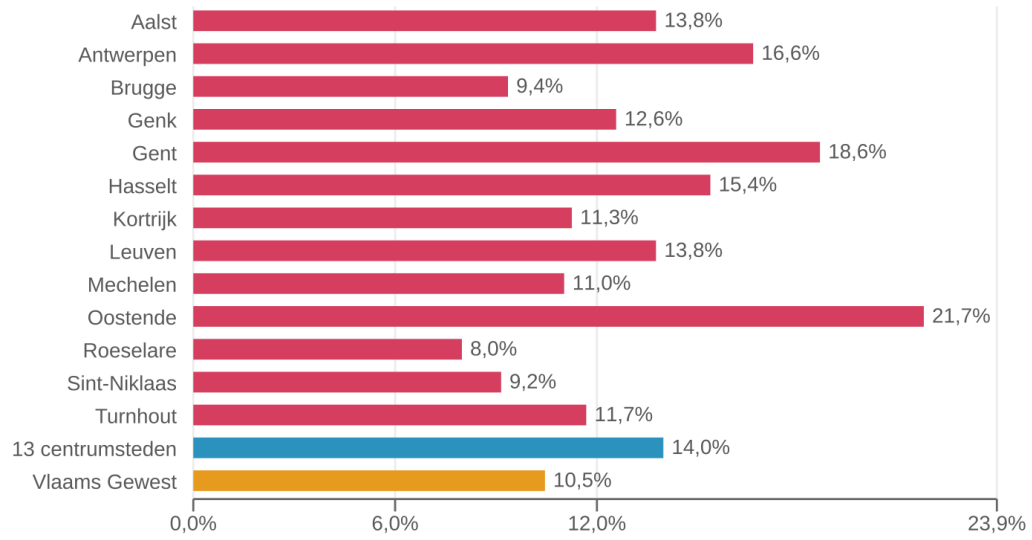
Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Schoolse vertraging beroepssecundair onderwijs (1 jaar), naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Schoolse vertraging beroepssecundair onderwijs (2 jaar of meer), naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SCHOOLESE VERTRAGING KUNSTSECUNDAIR ONDERWIJS, NAAR VESTIGINGSPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat in het voltijds kunstsecundair onderwijs één jaar, dan wel twee jaar of meer schoolse vertraging heeft opgelopen ten opzichte van het totaal aantal leerlingen in het voltijds kunstsecundair onderwijs, in de vestigingsplaatsen gelegen in de stad.

De gegevens over schoolse vertraging worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Schoolse vertraging is een schoolloopbaanmerk dat wijst op een hoger risico om de schoolcarrière niet te voltooien en om een lagere eindkwalificatie en bijgevolg een maatschappelijk zwakkere positie te bereiken. Het wijst er op dat onderwijskansen niet gelijk verdeeld zijn over alle lagen van de bevolking. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet ervoor worden gezorgd dat wie het wenst, maximaal kan participeren met het doel armoede en uitsluiting weg te werken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Spijbelgedrag secundair onderwijs, Spijbelgedrag deeltijds beroepssecundair onderwijs, Vroegtijdige schoolverlaters, Leerlingen secundair onderwijs naar thuistaal.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 heeft gemiddeld in Vlaanderen 23,6% van de leerlingen in het kunstsecundair onderwijs 1 jaar schoolse vertraging opgelopen. In de centrumsteden is dat aandeel ongeveer hetzelfde, 23,7%. In 5 steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden: in Genk (24,5%), Antwerpen (25,3%), Gent (25,8%), Aalst (29,1%) en Oostende (38,6%). In Brugge, Hasselt, Kortrijk, Leuven,

Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout is dat aandeel kleiner dan gemiddeld in Vlaanderen.

Het aandeel leerlingen in het kunstsecundair onderwijs dat 2 of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, bedraagt gemiddeld in Vlaanderen 5,6%, in de centrumsteden 5,4%. In 5 steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat is het geval in Genk (6,2%), Antwerpen (6,3%), Gent en Kortrijk (6,5%) en Aalst (7,7%).

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 is het aandeel leerlingen in het kunstsecundair onderwijs, dat 1 jaar schoolse vertraging heeft opgelopen, gedaald zowel in Vlaanderen (gemiddeld -7,1ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -7,8ppt). Die daling is groter in Brugge (-8ppt), Sint-Niklaas (-9,3ppt), Mechelen (-9,5ppt), Antwerpen (-9,9ppt), Hasselt (-10,4ppt) en Kortrijk (-16,9ppt). In Oostende treedt in die periode een stijging op (+14,6ppt).

Ook het aandeel leerlingen in het kunstsecundair onderwijs dat 2 of meer jaren schoolse vertraging heeft opgelopen, is ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 gedaald, zowel in Vlaanderen (gemiddeld -5,1ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -5,3ppt). Die daling is groter in Aalst (-8,2ppt), Genk (-9ppt) en Oostende (-11,2ppt).

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

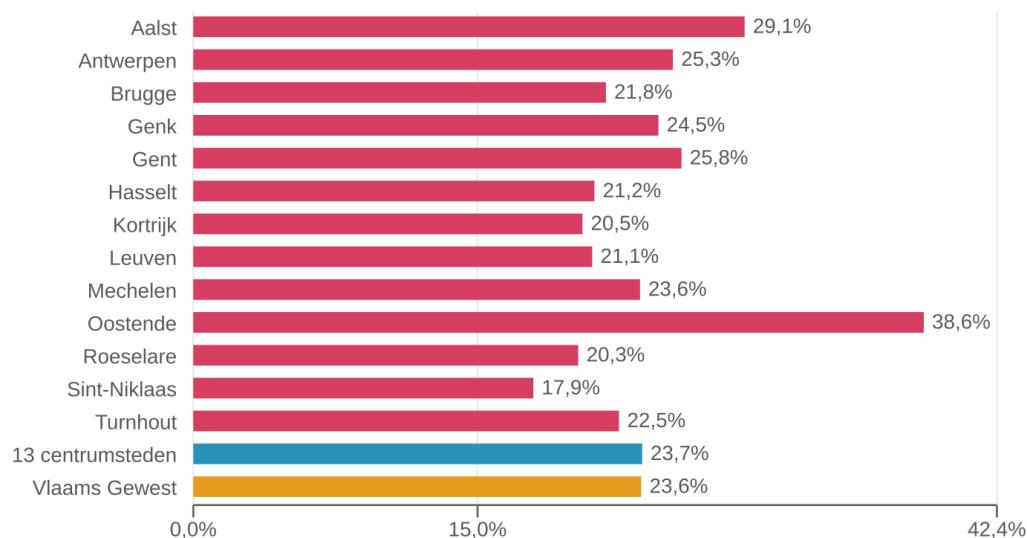
Schoolse vertraging is niet noodzakelijk een gevolg van zitten blijven door onvoldoende beheersing van en inzicht in de leerstof. Andere oorzaken zijn een verlate instap in het onderwijs, ziekte enz. Deze indicator geeft een beeld van het aantal jaren achterstand, waarbij niet duidelijk is wanneer (lager of secundair) en in welke omstandigheden de leerling deze vertraging heeft opgelopen.

Schoolse vertraging kunstsecundair onderwijs, naar vestigingsplaats, 2015-2023, in %.

	2015		2017		2019		2021		2023	
	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer	1 jaar	2 jaar of meer
Aalst	29,3%	15,9%	31,1%	16,2%	29,5%	14,1%	28,0%	8,0%	29,1%	7,7%
Antwerpen	35,2%	12,2%	31,5%	9,0%	28,4%	8,5%	25,7%	7,1%	25,3%	6,3%
Brugge	29,8%	9,9%	28,4%	8,2%	25,1%	8,5%	25,8%	4,9%	21,8%	5,3%
Genk	27,6%	15,2%	27,3%	14,7%	28,4%	16,1%	32,5%	7,4%	24,5%	6,2%
Gent	32,9%	13,7%	32,6%	13,7%	30,0%	12,2%	29,5%	9,5%	25,8%	6,5%
Hasselt	31,6%	8,0%	30,9%	7,0%	25,6%	6,5%	22,9%	4,8%	21,2%	4,0%
Kortrijk	37,4%	11,1%	30,9%	8,2%	39,7%	8,2%	21,6%	5,9%	20,5%	6,5%
Leuven	25,5%	5,5%	28,2%	7,1%	28,7%	4,6%	20,9%	3,6%	21,1%	3,9%
Mechelen	33,1%	9,1%	35,4%	7,9%	24,4%	9,2%	22,9%	6,2%	23,6%	5,4%
Oostende	24,0%	16,0%	39,5%	11,6%	37,3%	17,6%	33,8%	7,8%	38,6%	4,8%
Roeselare	-	-	-	-	-	-	26,9%	0,0%	20,3%	1,6%
Sint-Niklaas	27,2%	5,8%	30,0%	8,5%	28,2%	6,4%	19,1%	3,4%	17,9%	2,9%
Turnhout	27,9%	6,2%	32,6%	6,5%	29,0%	5,9%	22,6%	5,1%	22,5%	4,3%
13 steden	31,5%	10,7%	30,9%	9,6%	28,1%	9,2%	25,7%	6,4%	23,7%	5,4%
Vlaanderen	30,7%	10,7%	29,9%	9,5%	27,2%	9,1%	24,7%	6,7%	23,6%	5,6%

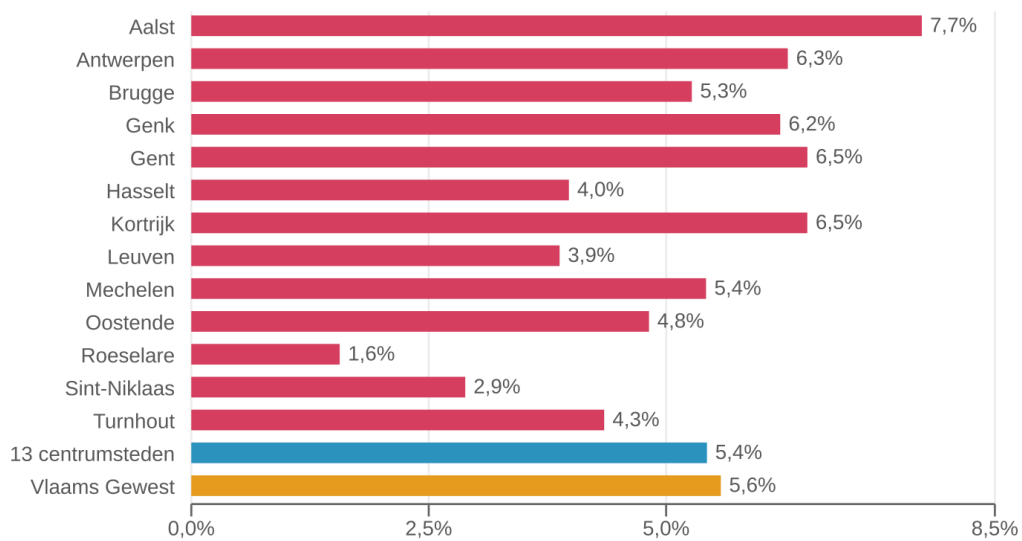
Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Schoolse vertraging kunstsecundair onderwijs (1 jaar), naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Schoolse vertraging kunstsecundair onderwijs (2 jaar of meer), naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SPIJBELGEDRAG LAGER ONDERWIJS, NAAR VESTIGINGSPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat ten minste 30 halve dagen in het gewoon lager onderwijs ongewettigd afwezig was ten opzichte van het aantal leerlingen in het gewoon lager onderwijs in de vestigingsplaatsen gelegen in de stad.

De gegevens over spijbelgedrag worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.agodi.be/cijfermateriaal-problematische-afwezigheden-en-tucht>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Spijbelgedrag is een schoolloopbaanmerk dat wijst op een hoger risico om de schoolcarrière niet te voltooien en om een lagere eindkwalificatie en bijgevolg een maatschappelijk zwakkere positie te bereiken. Het wijst er op dat onderwijskansen niet gelijk verdeeld zijn over alle lagen van de bevolking. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet ervoor worden gezorgd dat wie het wenst, maximaal kan participeren met het doel armoede en uitsluiting weg te werken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Schoolse vertraging lager onderwijs, Vroegtijdige schoolverlaters, Leerlingen lager onderwijs naar thuistaal, Leerlingen lager onderwijs met laag opgeleide moeder, Betalingsmoeilijkheden schoolkosten.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 was in de centrumsteden gemiddeld 1,3% van de leerlingen in het gewoon lager onderwijs ten minste 30 halve dagen ongewettigd afwezig. In Vlaanderen bedroeg dat percentage 0,7%.

In Gent is 2,5% leerlingen in het gewoon lager onderwijs ten minste 30 halve dagen ongewettigd

afwezig, in Oostende 1,8%, in Sint-Niklaas 1,6% en in Antwerpen 1,3%. Het laagste aandeel leerlingen in het gewoon lager onderwijs ten minste 30 halve dagen ongewettigd afwezig bevindt zich in Aalst (0,2%) en Leuven (0,3%).

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 is het aandeel leerlingen in het gewoon lager onderwijs dat ten minste 30 halve dagen ongewettigd afwezig was, in de centrumsteden en in Vlaanderen gestegen. Met uitzondering van Kortrijk en Turnhout tekent de stijging zich op in alle centrumsteden.

Het beeld per stad in de periode 2015-2019 is erg wisselend. In schooljaar 2019-2020 zien we bij alle steden een daling van het percentage leerlingen in het gewoon lager onderwijs dat ongewettigd afwezig was, gevolgd door een gemiddelde stijging in de opeenvolgende schooljaren.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

Leerlingen, die regelmatig maar gewettigd afwezig waren, zijn niet opgenomen. Ook leerlingen, die sporadisch spijbelen (minder dan 30 halve dagen) zijn niet meegeteld.

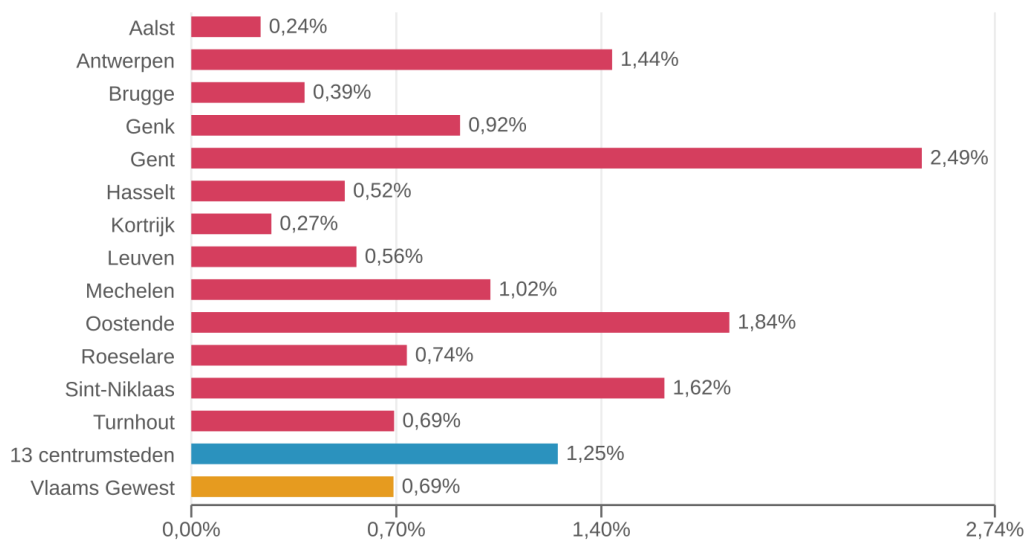
De cijfers hebben betrekking op het aandacht op het aantal problematische afwezigheden die gemeld worden aan het departement Onderwijs. Misschien melden scholen niet alle afwezigheden. Het werkelijke aantal spijbelaard ligt daarom waarschijnlijk hoger. De limiet voor aangifte van 30 halve dagen is vrij hoog. Omdat de scholen dit moeten doorgeven aan het departement Onderwijs, zegt deze indicator dus iets over de zware gevallen en de mate waarin scholen daarvan aangifte doen.

Spijbelgedrag lager onderwijs, naar vestigingsplaats, 2015-2023, in %.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	0,21%	0,16%	0,29%	0,37%	0,47%	0,26%	0,56%	0,56%	0,24%
Antwerpen	1,11%	1,19%	1,06%	1,11%	0,89%	0,64%	1,05%	1,30%	1,44%
Brugge	0,14%	0,34%	0,20%	0,25%	0,25%	0,21%	0,32%	0,49%	0,39%
Genk	0,33%	0,26%	0,60%	0,31%	0,59%	0,40%	1,03%	1,22%	0,92%
Gent	1,51%	1,67%	1,87%	2,00%	1,71%	1,20%	2,41%	2,57%	2,49%
Hasselt	0,26%	0,38%	0,26%	0,44%	0,39%	0,41%	0,52%	0,43%	0,52%
Kortrijk	0,50%	0,21%	0,40%	0,34%	0,28%	0,24%	0,27%	0,46%	0,27%
Leuven	0,33%	0,56%	0,77%	0,54%	0,57%	0,39%	0,55%	0,46%	0,56%
Mechelen	0,30%	0,22%	0,34%	0,42%	0,23%	0,19%	0,57%	0,54%	1,02%
Oostende	1,22%	1,27%	1,21%	1,21%	1,31%	1,03%	1,24%	1,39%	1,84%
Roeselare	0,13%	0,28%	0,29%	0,12%	0,26%	0,24%	0,67%	0,51%	0,74%
Sint-Niklaas	0,74%	1,15%	1,08%	1,05%	1,68%	0,82%	1,70%	1,42%	1,62%
Turnhout	0,99%	0,66%	0,49%	0,37%	0,65%	0,54%	0,82%	0,61%	0,69%
13 steden	0,82%	0,90%	0,91%	0,93%	0,86%	0,60%	1,08%	1,19%	1,25%
Vlaanderen	0,39%	0,45%	0,45%	0,45%	0,45%	0,31%	0,58%	0,67%	0,69%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Spijbelgedrag lager onderwijs, naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SPIJBELGEDRAG SECUNDAIR ONDERWIJS, NAAR VESTIGINGSPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat ten minste 30 halve dagen in het voltijds gewoon secundair onderwijs ongewettigd afwezig was ten opzichte van het aantal leerlingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs in de vestigingsplaatsen gelegen in de stad.

De gegevens over spijbelgedrag worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.agodi.be/cijfermateriaal-problematische-afwezigheden-en-tucht>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Spijbelgedrag is een schoolloopbaanmerk dat wijst op een hoger risico om de schoolcarrière niet te voltooien en om een lagere eindkwalificatie en bijgevolg een maatschappelijk zwakkere positie te bereiken. Het wijst er op dat onderwijskansen niet gelijk verdeeld zijn over alle lagen van de bevolking. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet ervoor worden gezorgd dat wie het wenst, maximaal kan participeren met het doel armoede en uitsluiting weg te werken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Schoolse vertraging algemeen secundair onderwijs, Vroegtijdige schoolverlaters, Leerlingen secundair onderwijs naar thuistaal, Leerlingen secundair onderwijs met laag opgeleide moeder.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 was in de centrumsteden gemiddeld 4,3% van de leerlingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs ten minste 30 halve dagen ongewettigd afwezig. In Vlaanderen bedroeg dat percentage 3,3%.

Het hoogste aandeel leerlingen in het voltijds gewoon secundair onderwijs ten minste 30 halve dagen ongewettigd afwezig is, vinden we terug in Gent (6,2%), Hasselt en Oostende (5,6%), Antwerpen (5,5%), en Genk (5,1%). Het laagste

aandeel vinden we terug in Roeselare (1,8%) en Brugge (2,0%).

Ten opzichte van het schooljaar 2014-2015 is het aandeel leerlingen, dat ten minste 30 halve dagen in het voltijds gewoon secundair onderwijs ongewettigd afwezig was, in de centrumsteden en in Vlaanderen gestegen (+2,2ppt en +1,8ppt). De grootste stijging tekent zich op in Hasselt en Genk (+3,2ppt), maar ook in Gent en Kortrijk (+3,0ppt).

Het beeld per stad in de periode 2015-2019 is erg wisselend. In schooljaar 2019-2020 zien we bij alle steden een daling van het percentage leerlingen dat ongewettigd afwezig was, gevolgd door een gemiddelde stijging in de opeenvolgende schooljaren. In het schooljaar 2022-2023 is het percentage gemiddeld terug heel licht gedaald. Die daling is voornamelijk te weiden aan de daling in Aalst (-1,3ppt) en in Turnhout (-1ppt). In Oostende (+0,8ppt), Roeselare (+0,6ppt) en Kortrijk (+0,5ppt) is de ongewettigde afwezigheid van voltijds gewoon secundaire leerlingen dan wel gestegen.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

Leerlingen, die regelmatig maar gewettigd afwezig waren, zijn niet opgenomen. Ook leerlingen, die sporadisch spijbelen (minder dan 30 halve dagen) zijn niet meegeteld.

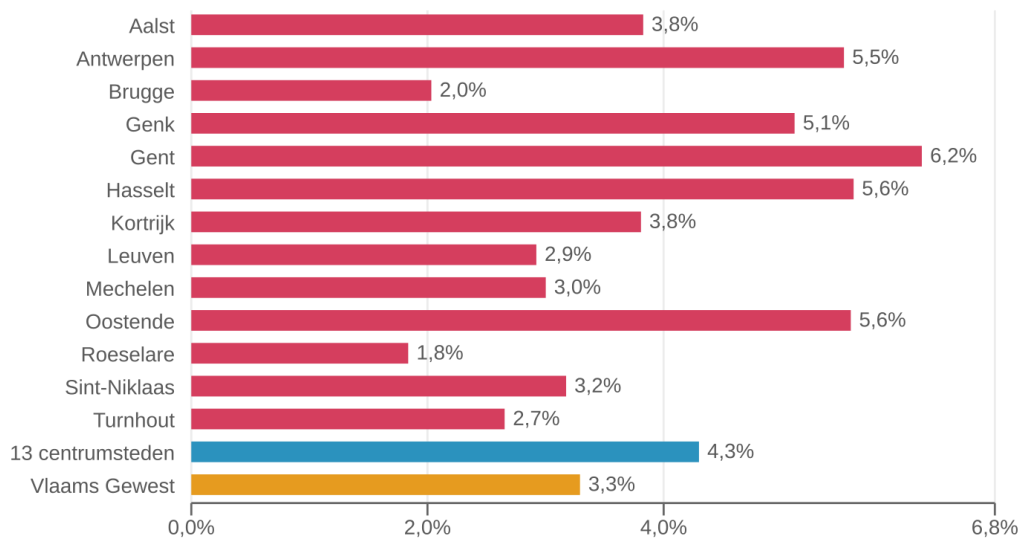
De cijfers hebben betrekking op het aandacht op het aantal problematische afwezigheden die gemeld worden aan het departement Onderwijs. Misschien melden scholen niet alle afwezigheden. Het werkelijke aantal spijbelaard ligt daarom waarschijnlijk hoger. De limiet voor aangifte van 30 halve dagen is vrij hoog. Omdat de scholen dit moeten doorgeven aan het departement Onderwijs, zegt deze indicator dus iets over de zware gevallen en de mate waarin scholen daarvan aangifte doen.

Spijbelgedrag secundair onderwijs, naar vestigingsplaats, 2015-2023, in %.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	3,0%	3,5%	3,0%	2,8%	2,8%	1,9%	3,5%	5,1%	3,8%
Antwerpen	3,2%	4,1%	3,8%	4,1%	4,2%	2,2%	3,4%	5,8%	5,5%
Brugge	0,8%	0,8%	0,8%	1,0%	1,1%	0,5%	1,1%	1,9%	2,0%
Genk	1,9%	2,7%	3,2%	3,2%	3,7%	1,6%	2,7%	5,1%	5,1%
Gent	3,2%	4,1%	4,4%	4,9%	4,8%	2,7%	4,0%	6,5%	6,2%
Hasselt	2,4%	3,0%	3,7%	3,8%	3,7%	2,0%	3,3%	6,0%	5,6%
Kortrijk	0,8%	1,3%	1,5%	2,0%	1,7%	1,0%	1,6%	3,3%	3,8%
Leuven	1,1%	1,4%	1,6%	1,8%	1,8%	1,2%	1,5%	2,8%	2,9%
Mechelen	2,4%	2,5%	2,1%	1,9%	2,0%	1,1%	1,9%	3,2%	3,0%
Oostende	3,2%	3,9%	3,5%	3,4%	3,5%	2,8%	4,0%	4,8%	5,6%
Roeselare	0,8%	1,2%	1,2%	1,5%	1,2%	0,6%	1,2%	1,2%	1,8%
Sint-Niklaas	0,9%	1,2%	1,8%	1,7%	2,0%	0,9%	1,5%	3,1%	3,2%
Turnhout	1,4%	1,8%	2,3%	2,0%	1,8%	1,0%	1,5%	3,7%	2,7%
13 steden	2,1%	2,7%	2,8%	3,0%	3,0%	1,7%	2,6%	4,5%	4,3%
Vlaanderen	1,5%	1,8%	2,0%	2,1%	2,2%	1,2%	1,9%	3,4%	3,3%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Spijbelgedrag secundair onderwijs, naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SPIJBELGEDRAG DEELTIJDS BEROEPSSECUNDAIR ONDERWIJS, NAAR VESTIGINGSPLAATS

Definitie

Aandeel (%) leerlingen dat ten minste 30 halve dagen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs, inclusief werkplek, ongewettigd afwezig was ten opzichte van het aantal leerlingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs in de vestigingsplaatsen gelegen in de stad.

De gegevens over spijbelgedrag worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.agodi.be/cijfermateriaal-problematische-afwezigheden-en-tucht>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Spijbelgedrag is een schoolloopbaanmerk dat wijst op een hoger risico om de schoolcarrière niet te voltooien en om een lagere eindkwalificatie en bijgevolg een maatschappelijk zwakkere positie te bereiken. Het wijst er op dat onderwijskansen niet gelijk verdeeld zijn over alle lagen van de bevolking. Alle publieke voorzieningen moeten voor iedereen toegankelijk zijn en in elke sector moet ervoor worden gezorgd dat wie het wenst, maximaal kan participeren met het doel armoede en uitsluiting weg te werken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Schoolse vertraging beroepssecundair onderwijs, Vroegtijdige schoolverlaters, Leerlingen secundair onderwijs naar thuistaal, Leerlingen secundair onderwijs met laag opgeleide moeder.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 was in de centrumsteden gemiddeld 41,9% van de leerlingen in het deeltijds beroepssecundair onderwijs ten minste 30 halve dagen ongewettigd afwezig. In Vlaanderen bedroeg dat percentage 39,8%.

De verschillen tussen de steden zijn groot. In Hasselt, Gent, Oostende en Leuven zijn tussen de 51,2% en 55,3% van de leerlingen deeltijds beroepssecundair onderwijs ten minste 30 halve dagen ongewettigd afwezig. De laagste aandelen vinden we terug in Roeselare (19,6%) en Genk (26,6%).

Het beeld per stad in de periode 2015-2019 is erg wisselend. In schooljaar 2019-2020 zien we bij alle steden een daling van het percentage leerlingen dat in het deeltijds beroepssecundair onderwijs ongewettigd afwezig was, gevolgd door een gemiddelde stijging in de opeenvolgende schooljaren. In het schooljaar 2022-2023 is het percentage gemiddeld terug gedaald. Die daling is voornamelijk te wijden aan de daling in Genk (-18,6ppt), Roeselare (-13,4ppt) en in Leuven (-13,0ppt). In vijf steden is de ongewettigde afwezigheid van deeltijds beroepssecundaire leerlingen dan wel gestegen: Kortrijk (+4,2ppt), Gent (+3,1ppt), Turnhout (+2,8ppt), Mechelen (+1,8ppt) en Brugge (+0,2ppt).

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

Leerlingen, die regelmatig maar gewettigd afwezig waren, zijn niet opgenomen. Ook leerlingen, die sporadisch spijbelen (minder dan 30 halve dagen) zijn niet meegeteld.

De cijfers hebben betrekking op het aandacht op het aantal problematische afwezigheden die gemeld worden aan het departement Onderwijs. Misschien melden scholen niet alle afwezigheden. Het werkelijke aantal spijbelaard ligt daarom waarschijnlijk hoger. De limiet voor aangifte van 30 halve dagen is vrij hoog. Omdat de scholen dit moeten doorgeven aan het departement Onderwijs, zegt deze indicator dus iets over de zware gevallen en de mate waarin scholen daarvan aangifte doen.

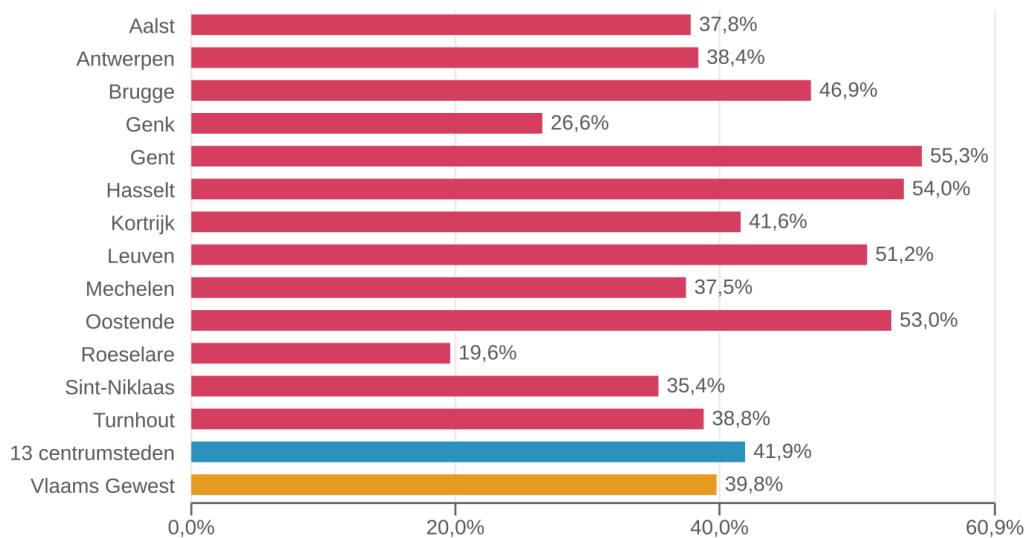

Spijbelgedrag deeltijds beroepssecundair onderwijs, naar vestigingsplaats, 2015-2023, in %.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	36,0%	44,5%	39,5%	39,7%	39,4%	20,5%	32,0%	39,5%	37,8%
Antwerpen	42,2%	44,6%	46,6%	46,0%	45,0%	21,2%	28,0%	40,7%	38,4%
Brugge	43,0%	49,0%	45,3%	51,6%	50,2%	24,8%	40,4%	46,7%	46,9%
Genk	48,3%	45,9%	59,0%	47,8%	46,5%	18,9%	32,6%	45,2%	26,6%
Gent	58,6%	57,9%	60,6%	60,9%	57,6%	38,9%	46,2%	52,2%	55,3%
Hasselt	52,3%	52,1%	58,0%	59,3%	70,9%	30,0%	44,3%	46,8%	54,0%
Kortrijk	32,3%	40,6%	39,1%	43,0%	40,7%	18,8%	26,3%	37,4%	41,6%
Leuven	59,6%	66,4%	62,9%	70,8%	66,7%	39,4%	46,1%	64,2%	51,2%
Mechelen	41,9%	33,6%	39,4%	40,8%	38,7%	26,1%	29,1%	35,7%	37,5%
Oostende	53,1%	48,8%	47,6%	49,6%	45,7%	31,3%	30,8%	54,2%	53,0%
Roeselare	24,1%	30,2%	36,7%	42,1%	45,8%	16,8%	17,0%	33,0%	19,6%
Sint-Niklaas	35,1%	39,9%	35,5%	39,4%	44,0%	22,4%	27,0%	41,8%	35,4%
Turnhout	16,0%	28,6%	25,9%	32,9%	39,2%	19,6%	19,1%	36,0%	38,8%
13 steden	42,4%	45,1%	46,0%	47,3%	46,9%	25,0%	31,6%	43,3%	41,9%
Vlaanderen	40,5%	43,0%	44,0%	45,8%	44,3%	24,2%	31,0%	40,5%	39,8%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Spijbelgedrag deeltijds beroepssecundair onderwijs, naar vestigingsplaats, 2023, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

VROEGTIJDIGE SCHOOLVERLATERS, NAAR WOONPLAATS

Definitie

Aandeel (%) jongeren tussen 18 en 25 jaar dat zonder diploma, getuigschrift of andere kwalificatie van het niveau secundair onderwijs het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs verlaat, in verhouding tot het aantal leerlingen van 18 tot 25 jaar dat dat jaar het gewoon of buitengewoon secundair onderwijs uitstroomt. De leerlingen in de teller en noemer wonen beiden in de desbetreffende stad. Leertijd en deeltijds onderwijs zitten vervat onder gewoon of buitengewoon onderwijs.

De gegevens over vroegtijdige schoolverlaters worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Vroegtijdig schoolverlaten heeft als consequentie in een vaak zwakkere maatschappelijke positie te belanden. Vroegtijdige schoolverlaters hebben bovendien ook een grotere kans op armoede en uitsluiting. Met het oog op het vergroten van de toegang tot maatschappelijke mobiliteit, moeten alle publieke voorzieningen voor iedereen toegankelijk zijn en moet in elke sector ervoor gezorgd worden dat iedereen die het wenst, kan participeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Schoolse vertraging lager onderwijs, Leerlingen secundair onderwijs naar thuistaal, Leerlingen secundair onderwijs met laag opgeleide moeder.

Vaststellingen

In het schooljaar 2020-2021 verlaat gemiddeld in Vlaanderen 11,7% van de leerlingen vroegtijdig de school. In de centrumsteden ligt dat aandeel met 17,3% gemiddeld hoger.

Onder de steden zijn er grote verschillen. Hoge waarden zijn er in Antwerpen (21%), Oostende, Turnhout en Gent (18-19%). In Brugge en Roeselare ligt dat aandeel lager dan gemiddeld in Vlaanderen (10,3% en 11,5%).

Ten opzichte van het schooljaar 2012-2013 is het aandeel vroegtijdige schoolverlaters gemiddeld in Vlaanderen en de centrumsteden licht gestegen. In Kortrijk, Sint-Niklaas en Turnhout met ongeveer 5 ppt. Antwerpen valt op in de andere zin: in deze stad is het aandeel vroegtijdige schoolverlaters met 1,9 ppt gedaald sinds het schooljaar 2012-2013.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

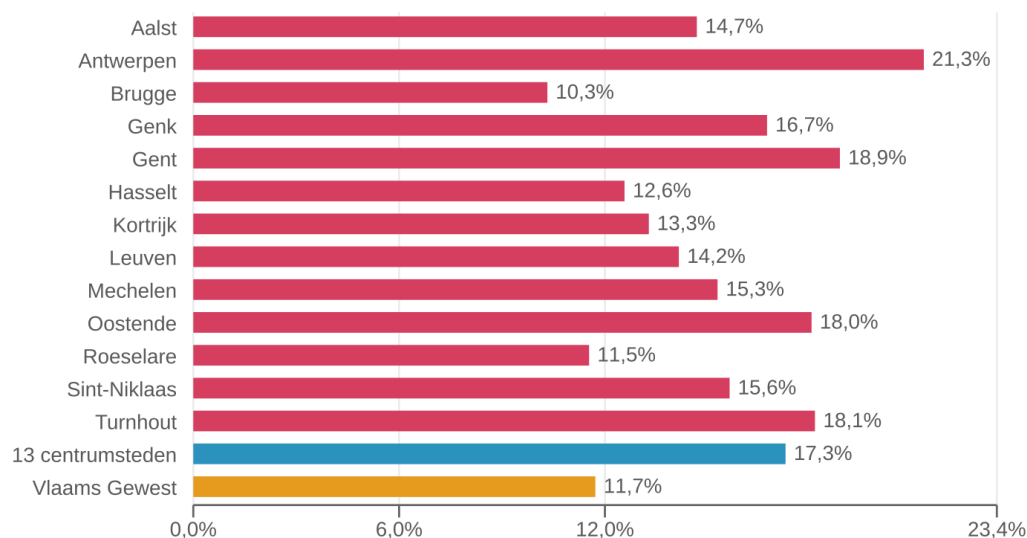

Vroegtijdige schoolverlaters, naar woonplaats, 2013-2021, in %.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	10,1%	9,4%	9,5%	14,4%	13,6%	12,3%	14,6%	11,4%	14,7%
Antwerpen	23,2%	22,7%	20,6%	20,8%	21,8%	21,8%	22,3%	17,5%	21,3%
Brugge	10,7%	9,4%	8,7%	9,6%	10,1%	11,4%	11,1%	8,2%	10,3%
Genk	17,0%	17,3%	12,2%	15,9%	21,0%	17,3%	17,5%	14,6%	16,7%
Gent	18,8%	17,7%	14,9%	17,2%	17,6%	19,8%	19,1%	14,3%	18,9%
Hasselt	10,5%	12,8%	10,8%	14,0%	11,7%	13,7%	12,8%	11,0%	12,6%
Kortrijk	8,8%	8,2%	10,4%	10,4%	14,2%	15,1%	14,2%	8,6%	13,3%
Leuven	11,6%	11,0%	13,0%	11,7%	13,4%	14,6%	16,1%	9,7%	14,2%
Mechelen	15,5%	14,0%	17,3%	18,4%	13,4%	15,4%	16,8%	12,1%	15,3%
Oostende	15,2%	16,8%	13,5%	16,0%	16,1%	15,9%	19,5%	14,3%	18,0%
Roeselare	9,8%	11,0%	11,6%	11,3%	9,9%	10,7%	10,7%	9,3%	11,5%
Sint-Niklaas	10,7%	11,4%	9,9%	13,7%	13,8%	14,3%	18,5%	13,1%	15,6%
Turnhout	13,6%	12,4%	14,6%	10,4%	12,6%	15,6%	12,9%	13,1%	18,1%
13 steden	16,4%	16,0%	14,9%	16,2%	16,7%	17,4%	17,9%	13,6%	17,3%
Vlaanderen	10,2%	9,7%	9,4%	10,0%	10,7%	11,4%	11,8%	9,1%	11,7%

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vroegtijdige schoolverlaters, naar woonplaats, 2021, in %.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

STUDENTEN HOGER ONDERWIJS, NAAR WOONPLAATS

Definitie

Aantal studenten dat ingeschreven is in basisopleidingen hoger onderwijs en woont in de stad, per 1.000 inwoners. Het gaat om studenten die in de stad wonen, los van het feit of ze in de stad onderwijs volgen of elders.

De gegevens over het aantal studenten hoger onderwijs worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloep-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 1.3 en 1.6: Studenten ingeschreven in basisopleidingen hoger onderwijs ontwikkelen hun capaciteiten en competenties die ingezet kunnen worden in de maatschappij. Een hoog menselijk kapitaal bevordert ook innovatie en digitalisering en kan ingezet worden om beter te voldoen aan de behoeften van de stadsbewoners.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Studenten hoger onderwijs naar vestigingsplaats, Deelnemers deeltijds kunstonderwijs naar woonplaats, Tevredenheid onderwijsvoorzieningen.

Vaststellingen

In het schooljaar 2021-2022 zijn gemiddeld in de centrumsteden bijna 41 studenten ingeschreven in het hoger onderwijs en wonend in de stad, per 1.000 inwoners. Dat aantal ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, waar bijna 37 studenten

per 1.000 inwoners ingeschreven zijn in het hoger onderwijs.

Tussen de steden zijn er verschillen.

Leuven valt met 72 studenten, ingeschreven in het hoger onderwijs en wonend in de stad, per 1.000 inwoners op. In Gent (48), Mechelen (44), Hasselt (41) en Kortrijk (41) is dat aantal gelijk aan en hoger dan gemiddeld in de centrumsteden.

In de overige steden liggen de waarden onder het stedelijk gemiddelde en ook onder het Vlaams gemiddelde, met uitzondering van Brugge en Antwerpen. In Brugge zijn evenveel studenten per 1.000 inwoners ingeschreven in het hoger onderwijs en wonend in de stad als in de centrumsteden, in Antwerpen zit dat aantal ter hoogte van het Vlaams gemiddelde.

Oostende kent met 27 studenten per 1.000 inwoners het laagste aantal.

Ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 is het aantal studenten ingeschreven in het hoger onderwijs en wonend in de stad, per 1.000 inwoners gemiddeld in Vlaanderen en in de centrumsteden gestegen. In de centrumsteden is die stijging gelijk aan +10 studenten per 1.000 inwoners. Die stijging is groter in Leuven, Antwerpen, Gent, Mechelen.

Aandachtspunten

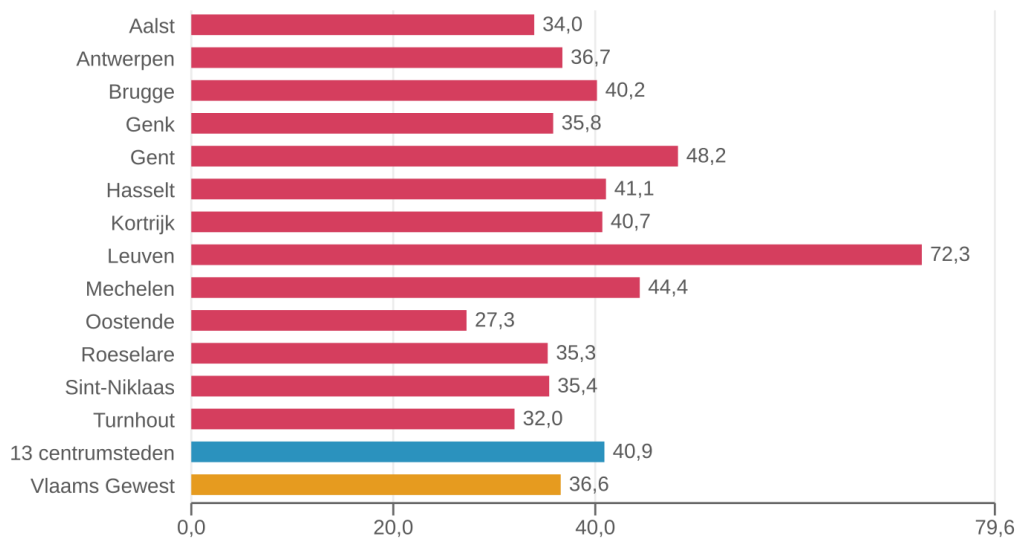
Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

Studenten hoger onderwijs, naar woonplaats, 2014–2022, in aantal per 1.000 inwoners.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	29,9	30,6	30,7	31,0	30,8	29,8	31,8	34,0	34,0
Antwerpen	24,2	24,9	24,9	28,4	28,9	30,2	33,7	36,2	36,7
Brugge	34,6	34,4	34,8	35,1	34,3	34,5	37,6	39,7	40,2
Genk	30,9	31,2	30,9	31,1	30,1	29,3	32,9	33,7	35,8
Gent	32,9	33,3	32,4	37,2	36,2	39,0	44,2	47,5	48,2
Hasselt	34,2	33,7	34,2	34,3	34,7	35,0	39,4	41,5	41,1
Kortrijk	36,1	37,1	36,5	36,9	34,6	35,4	38,4	40,2	40,7
Leuven	52,4	53,9	51,1	56,4	53,6	57,1	63,7	69,9	72,3
Mechelen	31,6	31,7	31,6	33,7	33,9	35,5	39,0	41,9	44,4
Oostende	25,3	24,3	24,3	23,9	23,5	23,3	25,8	26,8	27,3
Roeselare	33,7	33,5	32,6	32,1	31,7	31,3	33,5	35,1	35,3
Sint-Niklaas	31,8	31,7	32,4	31,6	31,5	31,4	33,3	34,8	35,4
Turnhout	27,7	27,7	27,9	28,5	29,1	27,4	31,0	30,9	32,0
13 steden	30,9	31,2	31,0	33,3	32,9	33,9	37,7	40,1	40,9
Vlaanderen	32,2	32,4	32,4	32,7	32,7	32,5	35,1	36,4	36,6

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Studenten hoger onderwijs, naar woonplaats, 2022, in aantal per 1.000 inwoners.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

STUDENTEN HOGER ONDERWIJS, NAAR VESTIGINGSPLAATS

Definitie

Aantal studenten dat ingeschreven is in het hoger onderwijs in een vestigingsplaats gelegen in de stad, per 1.000 inwoners.

Het gaat om studenten die in de stad onderwijs volgen, los van het feit of ze in de stad wonen of elders.

De gegevens over het aantal studenten hoger onderwijs worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 1.2, 1.3, 1.6 en 3.7: Een stad als aanbieder van hoger onderwijs biedt aan de ene kant de mogelijkheid voor deze studenten om hun capaciteiten en competenties te ontwikkelen. Dit bevordert ook innovatie en digitalisering, die ingezet kunnen worden om adequater in te spelen op de behoeften van de maatschappij.

Aan de andere kant bieden studenten de stad levendigheid en economische activiteit, waardoor de stad een aantrekkelijker centrum wordt voor verschillende diensten en haar centrumfunctie uitbreidt. Dit dynamisch mechanisme verrijkt de stad sociaal en cultureel. Het bevordert een omgeving waarin ontmoetingen en uitwisselingen tussen verschillende groepen mensen plaatsvinden, waardoor de stad een bruisende en inspirerende plek wordt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Studenten hoger onderwijs naar woonplaats, Deelnemers deeltijds kunstonderwijs naar woonplaats en Tevredenheid over onderwijsvoorzieningen.

Vaststellingen

In het schooljaar 2021-2022 zijn gemiddeld in de centrumsteden 150 studenten ingeschreven in het

hoger onderwijs in een vestigingsplaats in de stad, per 1.000 inwoners. Dat aantal ligt een pak hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, bijna 41 studenten.

Tussen de steden zijn er zeer grote verschillen. Koploper is Leuven met 571 studenten ingeschreven in het hoger onderwijs in een vestigingsplaats in de stad, per 1.000 inwoners. Op de tweede plaats komt Gent met 348 studenten ingeschreven in het hoger onderwijs in een vestigingsplaats in de stad, per 1.000 inwoners, vervolgens Kortrijk met 183 studenten, Hasselt met 144 studenten en Antwerpen met 101 studenten ingeschreven in het hoger onderwijs in een vestigingsplaats in de stad per 1.000 inwoners. In vijf steden is dat aantal kleiner dan gemiddeld in Vlaanderen. Het laagste aantal vinden we terug in Oostende met 4 studenten, Roeselare en Sint-Niklaas met 16 respectievelijk 17 studenten, Aalst met 27 studenten en Turnhout met 33 studenten ingeschreven in het hoger onderwijs in een vestigingsplaats in de stad per 1.000 inwoners. In Brugge en Mechelen situeert dat aantal zich rond de 75 studenten ingeschreven in het hoger onderwijs in een vestigingsplaats in de stad, per 1.000 inwoners.

Ten opzichte van het schooljaar 2013-2014 is het aantal studenten ingeschreven in het hoger onderwijs in een vestigingsplaats gelegen in de stad, per 1.000 inwoners, gemiddeld in Vlaanderen en in de centrumsteden gestegen. In sommige steden stijgt dat aantal, in andere daalt dat aantal licht. De grootste stijging vinden we terug in Hasselt, Kortrijk, Leuven en Gent. In Aalst, Oostende, Sint-Niklaas en Roeselare daalt dat aantal lichtjes.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

Voor Genk zijn er geen cijfers.

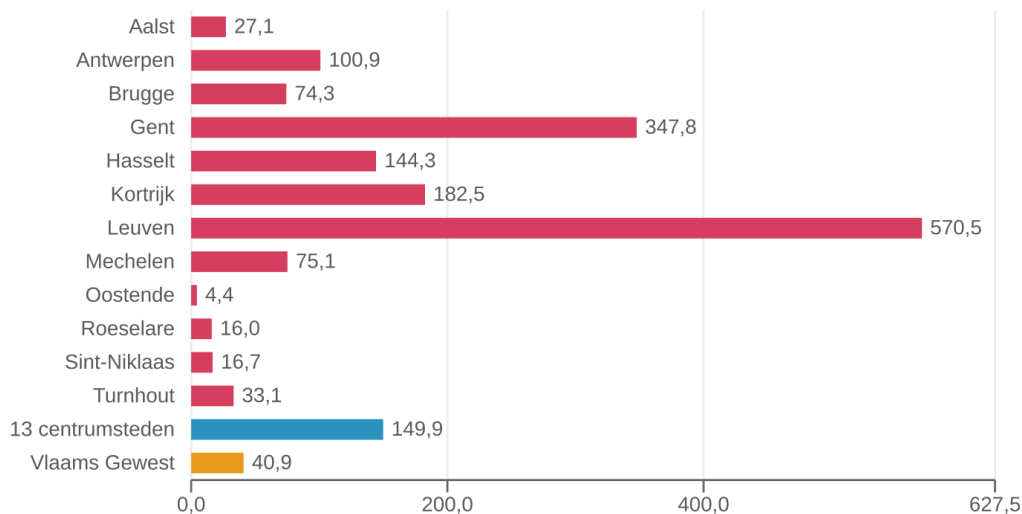

Studenten hoger onderwijs, naar vestigingsplaats, 2014-2022, in aantal per 1.000 inwoners.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	34,2	32,5	29,8	29,3	28,4	27,0	29,5	29,4	27,1
Antwerpen	84,9	86,5	88,7	91,0	92,6	92,3	97,8	100,3	100,9
Brugge	51,2	51,9	53,2	54,8	60,1	57,5	70,0	73,4	74,3
Genk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gent	309,7	313,5	310,0	310,4	313,4	317,6	328,8	341,7	347,8
Hasselt	88,6	92,5	98,6	111,4	105,3	100,5	121,7	130,8	144,3
Kortrijk	124,4	126,2	130,3	132,6	144,9	148,1	176,7	186,7	182,5
Leuven	530,6	532,5	518,2	513,2	513,6	518,4	536,9	562,9	570,5
Mechelen	61,6	65,0	65,4	66,9	72,1	73,3	73,5	78,3	75,1
Oostende	11,0	11,5	12,1	11,2	3,8	3,7	4,2	4,4	4,4
Roeselare	17,4	16,3	15,9	16,5	15,7	14,5	15,0	15,8	16,0
Sint-Niklaas	21,2	19,6	18,5	17,3	15,8	15,7	16,2	17,0	16,7
Turnhout	28,4	29,2	33,3	35,9	33,0	30,5	34,7	35,0	33,1
13 steden	129,4	130,9	131,1	132,5	134,0	134,4	142,5	147,9	149,9
Vlaanderen	35,9	36,3	36,3	36,5	36,8	36,9	39,5	40,8	40,9

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Studenten hoger onderwijs, naar vestigingsplaats, 2022, in aantal per 1.000 inwoners.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

DEELNEMERS DEELTIJDS KUNSTONDERWIJS, NAAR WOONPLAATS

Definitie

Aantal deelnemers in het deeltijds kunstonderwijs (woord/dans/beeld/muziek) die wonen in de stad, per 1.000 inwoners. Het aantal deelnemers is gebaseerd op het aantal inschrijvingen.

De gegevens over de deelnemers van het deeltijds kunstonderwijs worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloep-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 1.6, 2.2, 3.8 : Studenten ingeschreven in hoger onderwijs ontwikkelen hun capaciteiten en competenties die bijdragen aan het algemeen welzijn en ingezet kunnen worden in de maatschappij. Talenten uit het kunstonderwijs kunnen mee de culturele identiteit, de uitstraling en het 'unieke' karakter van de stad in kaart brengen wat er mee voor kan zorgen dat bewoners zich verbonden voelen met de stad en wat de belevingswaarde kan verhogen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Studenten hoger onderwijs naar woonplaats en tevredenheid over onderwijsvoorzieningen.

Vaststellingen

In het schooljaar 2022-2023 zijn gemiddeld in de centrumsteden per 1.000 inwoners 14 personen wonend in de stad ingeschreven in het deeltijds kunstonderwijs voor beeldende kunst, 16 voor muziek, 3 voor woordkunst en 2 voor dans. De aantallen voor woordkunst en dans komen ongeveer overeen met de gemiddelde aantallen voor Vlaanderen. De aantallen voor beeldende kunst en muziek liggen in de centrumsteden gemiddeld iets hoger dan gemiddeld in Vlaanderen.

In alle steden is het aantal deelnemers het grootst voor muziek en beeldende kunst.

In het schooljaar 2014-2015 waren gemiddeld in de centrumsteden per 1.000 inwoners 13 personen ingeschreven in het deeltijds kunstonderwijs voor beeldende kunst, 13 voor muziek, 2 voor woordkunst en 2 voor dans. Met uitzondering van dans stijgt het aantal deelnemers ten opzichte van het schooljaar 2014-2015. In Vlaanderen is die evolutie gelijkaardig.

Aandachtspunten

Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

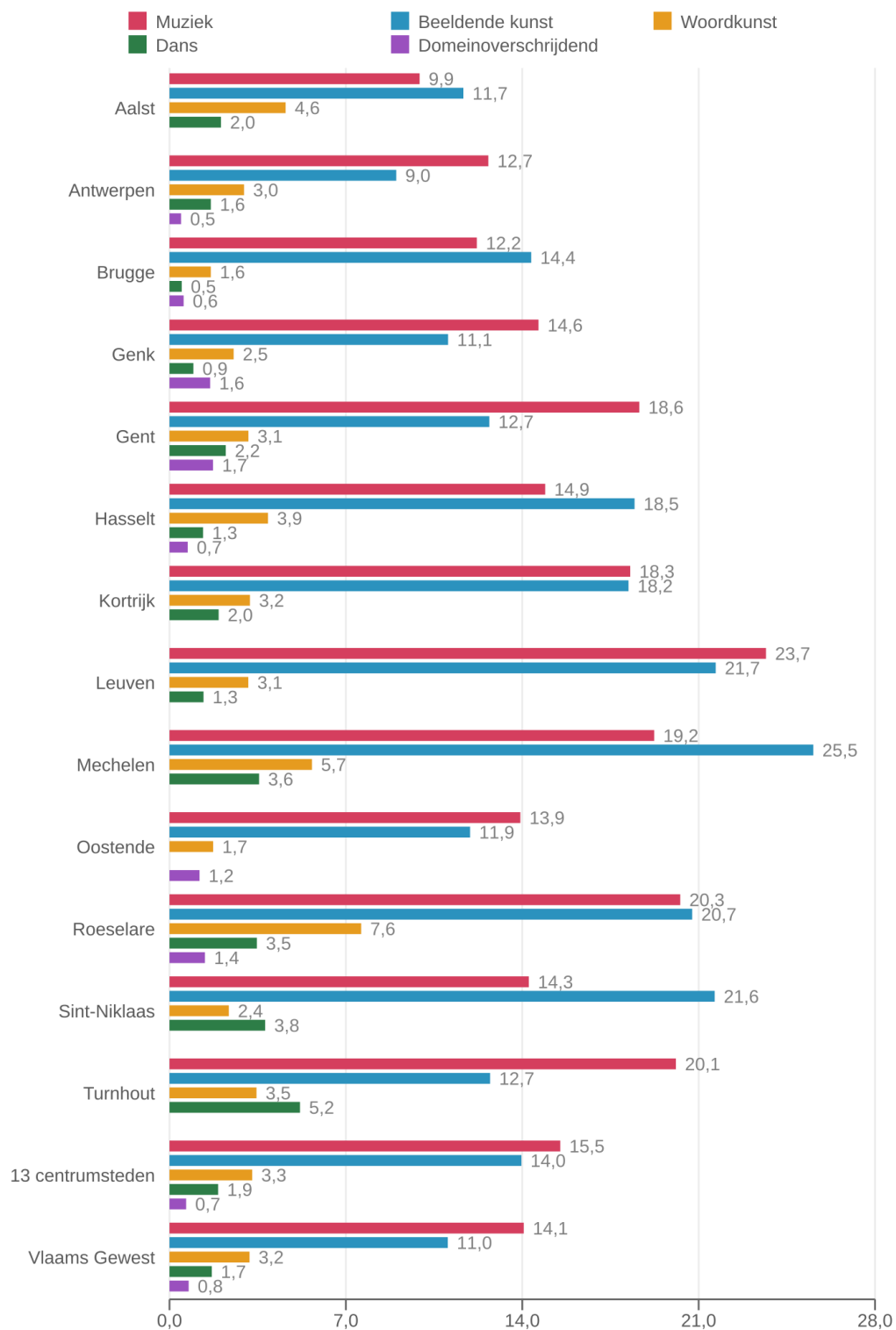
Deelnemers deeltijds kunstonderwijs, naar woonplaats, 2015-2023, in aantal per 1.000 inwoners

	2015				2023			
	Woord	Dans	Muziek	Beeld	Woord	Dans	Muziek	Beeld
Aalst	2,7	1,2	8,5	12,1	4,6	2,0	9,9	11,7
Antwerpen	1,6	1,5	9,4	7,5	3,0	1,6	12,7	9,0
Brugge	1,8	2,3	11,9	11,2	1,6	0,5	12,2	14,4
Genk	3,7	1,6	15,9	15,3	2,5	0,9	14,6	11,1
Gent	2,8	2,7	17,3	10,4	3,1	2,2	18,6	12,7
Hasselt	3,7	2,5	13,8	18,7	3,9	1,3	14,9	18,5
Kortrijk	2,8	2,1	10,9	12,6	3,2	2,0	18,3	18,2
Leuven	3,9	1,4	19,0	23,4	3,1	1,3	23,7	21,7
Mechelen	4,6	4,0	14,0	18,6	5,7	3,6	19,2	25,5
Oostende	2,4	-	15,6	13,1	1,7	-	13,9	11,9
Roeselare	8,0	3,9	17,4	17,1	7,6	3,5	20,3	20,7
Sint-Niklaas	2,4	4,3	15,3	20,5	2,4	3,8	14,3	21,6
Turnhout	2,2	4,5	22,5	14,9	3,5	5,2	20,1	12,7
13 steden	2,7	2,2	13,3	12,5	3,3	1,9	15,5	14,0
Vlaanderen	3,2	1,9	13,1	9,6	3,2	1,7	14,1	11,0

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Deelnemers deeltijds kunstonderwijs, naar woonplaats, 2023, in aantal per 1.000 inwoners.

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER ONDERWIJSVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de onderwijsvoorzieningen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: onderwijsvoorzieningen?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwaliteitsvol en gediversifieerd aanbod aan onderwijsvoorzieningen dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van haar stadsbewoners. De tevredenheid over dat aanbod zegt in welke mate het beantwoordt aan de verwachtingen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Kleuteronderwijs in de wijk, Lagere scholen in de wijk, Aantrekkingskracht kleuteronderwijs, Aantrekkingskracht lager onderwijs en Aantrekkingskracht secundair onderwijs.

Vaststellingen

In 2023 is 86% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de onderwijsvoorzieningen. In Vlaanderen ligt dat aandeel even hoog.

Koplopers zijn Brugge, Hasselt, Kortrijk, Leuven en Roeselare: in deze steden zijn 9 op 10 inwoners of meer tevreden over de onderwijsvoorzieningen. In Antwerpen is 78% tevreden over de onderwijsvoorzieningen. De andere steden situeren zich tussen 84% en 89%.

In de periode 2011-2023 tonen een aantal steden een wisselend beeld: een lichte stijging, een lichte daling, status quo. Ten opzichte van 2011 is de tevredenheid min of meer gelijk gebleven. Oostende valt op: daar daalt de tevredenheid met -8ppt ten opzichte van 2011.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

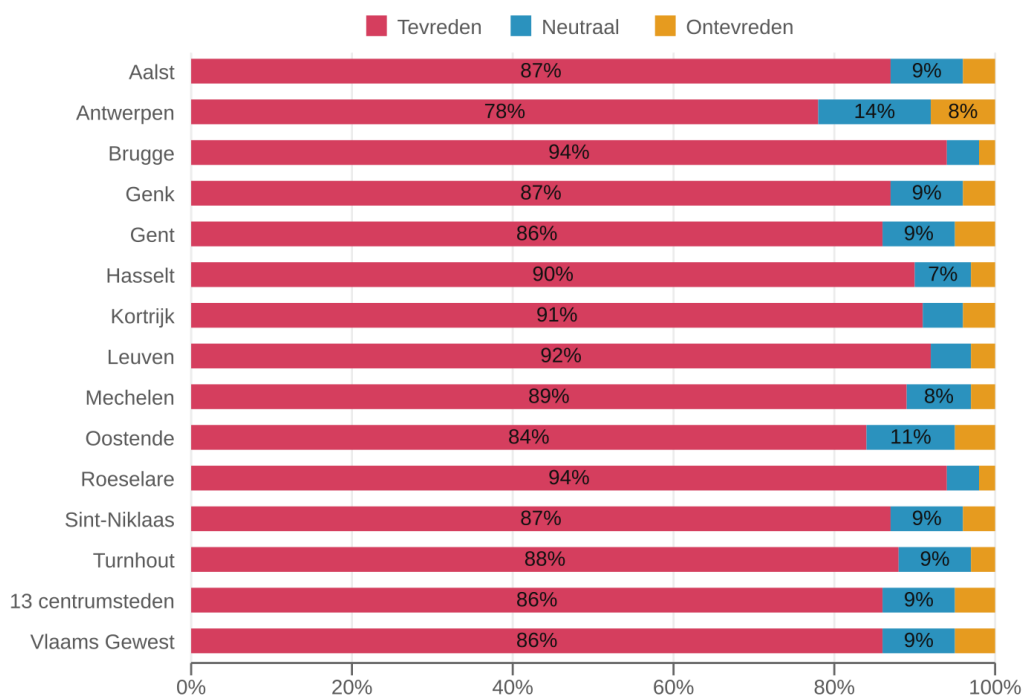

Tevredenheid over onderwijsvoorzieningen, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	89%	88%	89%	91%	87%
Antwerpen	79%	73%	78%	82%	78%
Brugge	94%	90%	94%	94%	94%
Genk	90%	85%	91%	89%	87%
Gent	86%	85%	86%	88%	86%
Hasselt	93%	93%	92%	92%	90%
Kortrijk	92%	88%	90%	92%	91%
Leuven	92%	90%	88%	93%	92%
Mechelen	89%	85%	87%	89%	89%
Oostende	92%	87%	86%	88%	84%
Roeselare	93%	88%	92%	93%	94%
Sint-Niklaas	89%	87%	92%	91%	87%
Turnhout	91%	88%	90%	90%	88%
13 steden	87%	83%	86%	88%	86%
Vlaanderen	-	-	88%	88%	86%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over onderwijsvoorzieningen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

06 ZORG EN GEZONDHEID

Hoofdstuk 6 bevat indicatoren die evoluties op het vlak van zorg en gezondheid opvolgen. Een leefbare en duurzame stad voorziet in een aanbod aan zorg- en gezondheidsvoorzieningen dat kwaliteitsvol, gediversifieerd, bereikbaar, betaalbaar en voldoende uitgebouwd is. Dit aanbod is afgestemd op de behoeften van de stadsbewoners en sluit zoveel mogelijk aan bij de vertrouwde leefomgeving. Een goede fysieke en psychische gezondheid is een basisvoorwaarde om te participeren in de maatschappij.

Een aantal indicatoren geven een indicatie van de gezondheid en welzijn van stadsbewoners. Daarna komen indicatoren aan bod over het opvangaanbod voor baby's en peuters, over zorg en ondersteuning voor jongeren en over het zorgaanbod voor ouderen en zorgbehoevenden. Ten slotte besteden we aandacht aan preventieve zorgvoorzieningen en kijken we naar de tevredenheid van de stadsbewoners over het aanbod aan gezondheidsvoorzieningen.

06.1 GEZONDHEID EN WELZIJN VAN INWONERS..... 305

Personen met handicap.....	305
Chronische aandoening, naar leeftijd.....	307
Prevalentie diabetes.....	311
Intrafamiliaal geweld.....	313
Actief bewegen.....	317
Geluksgevoel.....	319
Subjectieve gezondheid.....	321

06.2 BABY'S EN PEUTERS..... 323

Opvangplaatsen baby's en peuters met en zonder inkomenstarief.....	323
Opvangplaatsen baby's en peuters in de wijk.....	327
Opvangplaatsen baby's en peuters: regionale spreiding.....	329
Opvangplaatsen buitenschoolse opvang.....	331
Tevredenheid over kinderopvang.....	333

06.3 OUDEREN EN ZORGBEHOEVENDE..... 335

Residentiële ouderenzorg.....	335
Residentiële ouderenzorg: regionale spreiding.....	337
Tevredenheid over ouderenvoorzieningen.....	339
Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden.....	341
Mantelzorg geven.....	343
Mantelzorg krijgen.....	345

06.4 PREVENTIEVE EN ANDERE ZORGVOORZIENINGEN..... 347

Globaal medisch dossier.....	347
Voldoende huisartsen.....	349
Bezoek huisarts.....	351
Bezoek tandarts.....	353
Kankerscreening.....	355
Gezinszorg.....	359
Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.....	361

PERSONEN MET HANDICAP

Definitie

Aandeel (%) personen die ondersteund worden door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap.

Het betreft personen, die gebruik maken van VAPH-ondersteuning (RTH, PAB, MFC, PVB, IMB), personen, die een zorgbudget (BOB) krijgen en personen, die wachten op een PVB. Een persoon kan in meerdere van deze categorieën voorkomen maar wordt slechts één maal meegeteld.

De gegevens over de personen met een handicap worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.vaph.be/>

Toelichting

Intentie 2.1, 2.4 en 2.6: Een leefbare en duurzame stad speelt in op kansen en uitdagingen die een diverse samenleving biedt, werkt drempels weg die er voor zorgen dat kwetsbare mensen niet of onvoldoende kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven en reikt kansen aan om een menswaardig leven te leiden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Chronische aandoening, Subjectieve gezondheid, Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden.

Vaststellingen

In 2021 wordt in Vlaanderen en in de centrumsteden gemiddeld 1,5% van de inwoners ondersteund door het Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap.

In 8 steden is dat aandeel iets groter: in Brugge (2%), Kortrijk, Roeselare en Turnhout (1,9%), in Genk, Hasselt, Oostende en Sint-Niklaas (1,7%). In de overige steden ligt dat aandeel onder het stedelijk gemiddelde en dus ook onder het Vlaams gemiddelde.

Ten opzichte van 2018 is dat aandeel zowel in Vlaanderen als in de centrumsteden gestegen met gemiddeld +0,1ppt.

Aandachtspunten

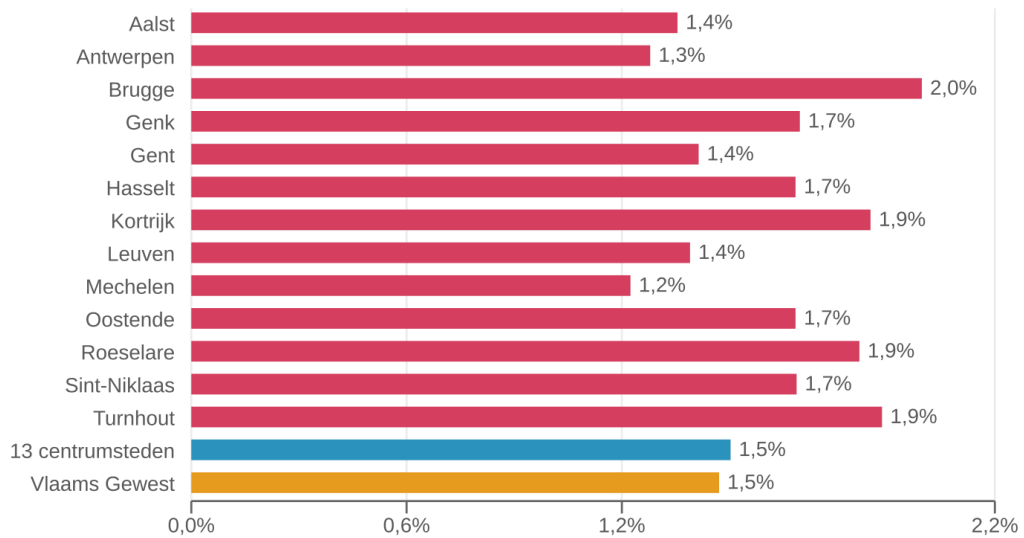
Er is geopteerd om de hoofdgemeente van personen met een handicap te gebruiken. Deze kan verschillen van de plaats waar men zorg ontvangt.

Personen met handicap, 2018-2021, in %.

	2018	2019	2020	2021
Aalst	1,3%	1,3%	1,3%	1,4%
Antwerpen	1,2%	1,2%	1,3%	1,3%
Brugge	1,9%	1,9%	2,0%	2,0%
Genk	1,6%	1,6%	1,7%	1,7%
Gent	1,4%	1,3%	1,4%	1,4%
Hasselt	1,6%	1,6%	1,7%	1,7%
Kortrijk	1,8%	1,7%	1,9%	1,9%
Leuven	1,4%	1,3%	1,4%	1,4%
Mechelen	1,1%	1,1%	1,2%	1,2%
Oostende	1,7%	1,6%	1,7%	1,7%
Roeselare	1,8%	1,7%	1,8%	1,9%
Sint-Niklaas	1,6%	1,5%	1,6%	1,7%
Turnhout	1,9%	1,8%	1,9%	1,9%
13 steden	1,4%	1,4%	1,5%	1,5%
Vlaanderen	1,4%	1,4%	1,5%	1,5%

Bron: Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Personen met handicap, 2021, in %.

Bron: Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

CHRONISCHE AANDOENING, NAAR LEEFTIJD

Definitie

Aandeel (%) rechthebbenden met minstens één statuut chronische aandoening naar leeftijd.

De gegevens over de inwoners met een chronische aandoening worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://atlas.ima-aim.be/home>

Toelichting

Intentie 2.1, 2.4 en 2.6: Een leefbare en duurzame stad speelt in op kansen en uitdagingen die een diverse samenleving biedt, werkt drempels weg die er voor zorgen dat kwetsbare mensen niet of onvoldoende kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven en reikt kansen aan om een menswaardig leven te leiden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Personen met handicap, Subjectieve gezondheid, Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, Globaal medisch dossier, Gezinszorg, Bezoek huisarts en Bezoek tandarts.

Vaststellingen

In 2022 is 5,3% van de 0-24-jarigen in de centrumsteden rechthebbende met minstens één statuut chronische ziekte. In de leeftijdsgroep 25-44-jarigen is dat bij 8,8% het geval, in de leeftijdsgroep 45-64-jarigen bij 18,4%, in de

leeftijdsgroep 65-74-jarigen bij 31,8% en in de leeftijdsgroep 75-plussers bij 53,2%.

In het Vlaams Gewest zijn die aandelen vergelijkbaar: met uitzondering van de 75-plussers zijn de aandelen in de andere leeftijdscategorieën in het Vlaams Gewest gemiddeld net iets kleiner dan gemiddeld in de centrumsteden.

Genk valt op met hoge aandelen rechthebbenden met minstens één statuut chronische aandoening in alle leeftijdscategorieën. Ook Hasselt, Kortrijk en Roeselare tellen relatief hogere aandelen. Antwerpen valt op met lagere aandelen rechthebbenden met minstens één statuut chronische aandoening dan de andere centrumsteden en dit voor alle leeftijden. Ook Leuven, Gent, Mechelen en in mindere mate Turnhout tellen relatief minder rechthebbenden met minstens één chronische aandoening.

In vergelijking met 2014 stijgt het aandeel rechthebbenden met minstens één statuut chronische aandoening opvallend en dit in alle leeftijdsgroepen, zowel in de centrumsteden als in het Vlaams Gewest. Zo is het aandeel 75-plussers met minstens één statuut chronische aandoening in de centrumsteden gestegen met +15,7ppt.

Aandachtspunten

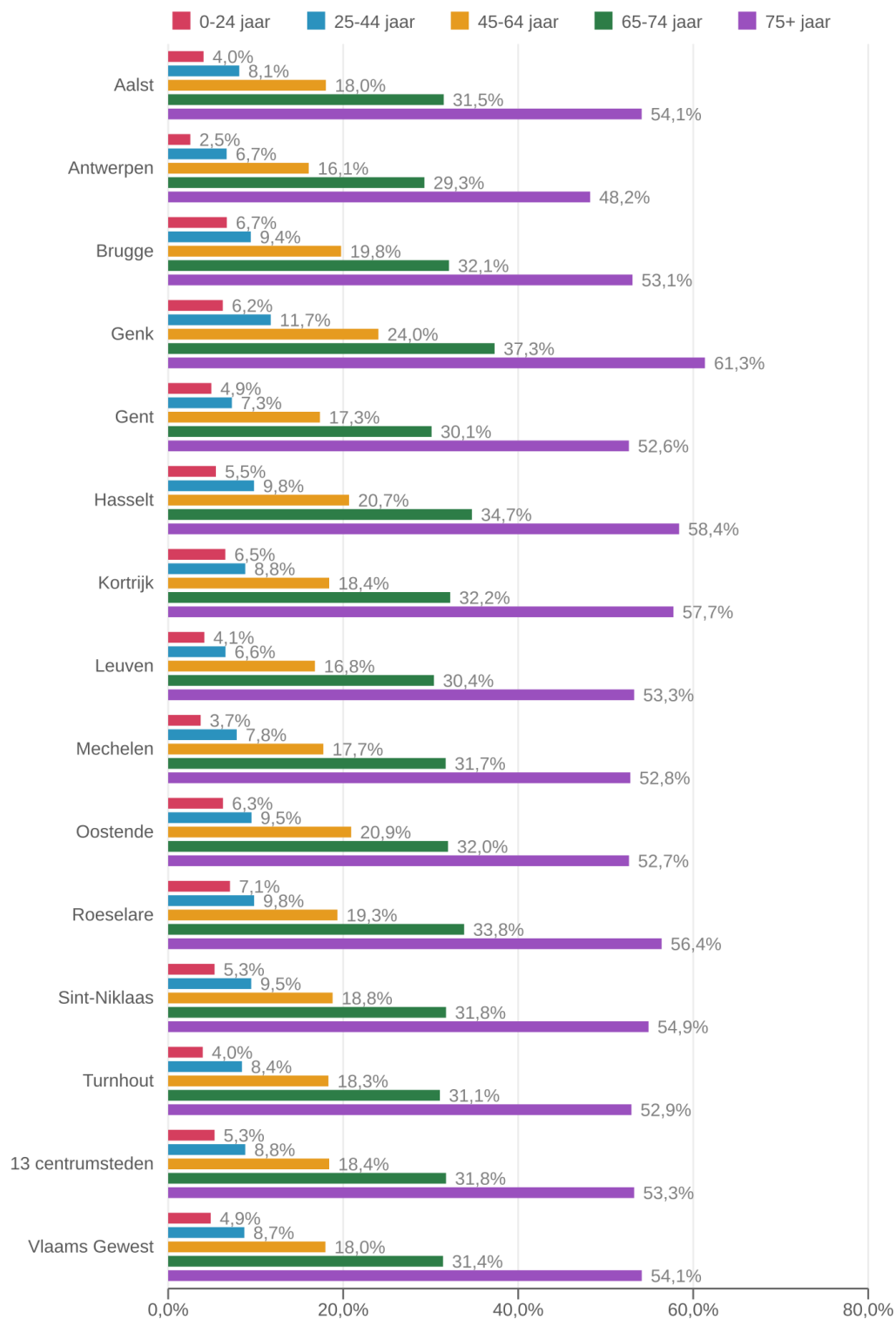
Cijfers zijn geldig voor de Belgische bevolking aangezien 99 % van de Belgen rechthebbende is (i.e. in orde met de verplichte ziekteverzekering).

Chronische aandoening naar leeftijd, 2014-2022, in %.

	2014					2022				
	0-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	65-74 jaar	75+ jaar	0-24 jaar	25-44 jaar	45-64 jaar	65-74 jaar	75+ jaar
Aalst	1,4%	3,5%	9,0%	18,8%	38,9%	4,0%	8,1%	18,0%	31,5%	54,1%
Antwerpen	1,0%	2,7%	8,7%	17,9%	33,9%	2,5%	6,7%	16,1%	29,3%	48,2%
Brugge	2,0%	3,9%	9,4%	18,3%	37,5%	6,7%	9,4%	19,8%	32,1%	53,1%
Genk	1,8%	4,0%	10,8%	21,9%	43,3%	6,2%	11,7%	24,0%	37,3%	61,3%
Gent	1,8%	3,0%	8,8%	18,0%	34,8%	4,9%	7,3%	17,3%	30,1%	52,6%
Hasselt	1,7%	3,7%	9,2%	18,1%	40,0%	5,5%	9,8%	20,7%	34,7%	58,4%
Kortrijk	2,3%	3,0%	9,2%	18,4%	40,4%	6,5%	8,8%	18,4%	32,2%	57,7%
Leuven	1,2%	3,1%	9,2%	18,0%	35,9%	4,1%	6,6%	16,8%	30,4%	53,2%
Mechelen	1,2%	3,0%	8,7%	17,5%	35,8%	3,7%	7,8%	17,7%	31,7%	52,8%
Oostende	2,0%	4,3%	10,5%	18,7%	36,8%	6,3%	9,5%	20,9%	32,0%	52,7%
Roeselare	2,3%	3,8%	9,2%	18,9%	39,7%	7,1%	9,8%	19,3%	33,8%	56,4%
Sint-Niklaas	1,8%	3,8%	9,0%	17,8%	36,9%	5,3%	9,5%	18,8%	31,8%	54,9%
Turnhout	1,4%	3,7%	9,5%	19,0%	38,1%	4,0%	8,4%	18,3%	31,1%	52,9%
13 steden	1,7%	3,7%	9,2%	18,3%	37,5%	5,3%	8,8%	18,4%	31,8%	53,2%
Vlaanderen	1,5%	3,2%	8,4%	17,5%	37,5%	4,9%	8,7%	18,0%	31,4%	54,1%

Bron: InterMutualistisch Agentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Chronische aandoening naar leeftijd, 2022, in %.

Bron: InterMutualistisch Agentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

PREVALENTIE DIABETES

Definitie

Aandeel (%) rechthebbenden met afleveringen antidiabetica of met naar diabetes verwijzende nomenclatuur (diabetesconventie, diabetespas, zorgtraject diabetes).

De gegevens over de prevalentie van diabetes worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://atlas.ima-aim.be/home>

Toelichting

Intentie 2.1, 2.4 en 2.6: Een leefbare en duurzame stad speelt in op kansen en uitdagingen die een diverse samenleving biedt, werkt drempels weg die er voor zorgen dat kwetsbare mensen niet of onvoldoende kunnen deelnemen aan het maatschappelijke leven en reikt kansen aan om een menswaardig leven te leiden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Globaal medisch dossier, Bezoek huisarts, Bezoek tandarts, Subjectieve gezondheid, Gezinszorg, Inwoners met chronische aandoening.

Vaststellingen

In 2021 bedraagt het aandeel begunstigden met episodes van diabetesmedicatie of met een nomenclatuur die verwijst naar diabetes in de centrumsteden 6,1%. In het Vlaams Gewest bedraagt dit aandeel 6,3%.

De hoogste percentages treffen we aan in Oostende (8,2%) en Genk (8,1%). Het laagste aandeel is te vinden in Leuven (5,1%), Gent (5,7%), Antwerpen (5,8%) en Roeselare (5,9%).

In vergelijking met 2013 is het aandeel rechthebbenden licht gestegen in de centrumsteden (gemiddeld +0,6ppt) en in het Vlaams Gewest (gemiddeld +0,8ppt).

Aandachtspunten

De stijging van het aantal rechthebbenden met antidiabetica doorheen de jaren is mogelijk groter dan de werkelijke toename van diabetesprevalentie. De evolutie zou gedeeltelijk verklaarbaar zijn door een toegenomen medicalisering (betere behandeling van diabetespatiënten).

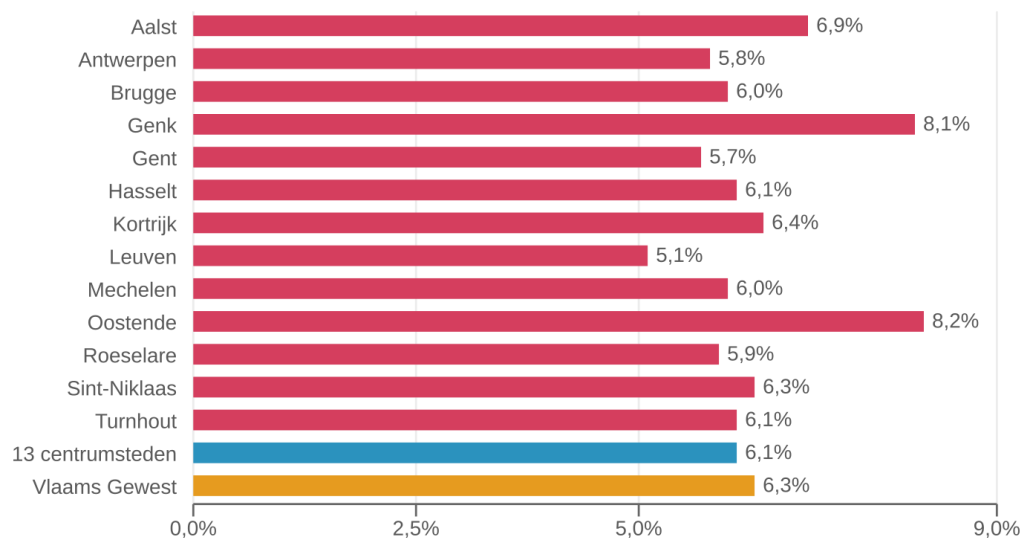
De cijfers zijn geldig voor de Belgische bevolking aangezien 99% van de Belgen rechthebbende is (i.e. in orde met de verplichte ziekteverzekering).

Prevalentie diabetes, 2013-2021, in %.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	6,1%	6,1%	6,2%	6,1%	6,2%	6,3%	6,6%	6,7%	6,9%
Antwerpen	5,2%	5,3%	5,3%	5,2%	5,2%	5,3%	5,6%	5,7%	5,8%
Brugge	5,5%	5,6%	5,6%	5,4%	5,4%	5,5%	5,7%	5,8%	6,0%
Genk	6,6%	6,6%	6,8%	6,8%	7,1%	7,4%	7,6%	7,8%	8,1%
Gent	5,3%	5,4%	5,4%	5,2%	5,3%	5,3%	5,5%	5,6%	5,7%
Hasselt	4,8%	4,9%	5,0%	4,9%	5,0%	5,2%	5,6%	5,8%	6,1%
Kortrijk	6,4%	6,4%	6,4%	6,2%	6,2%	6,2%	6,3%	6,3%	6,4%
Leuven	4,7%	4,8%	4,8%	4,6%	4,6%	4,7%	4,9%	4,9%	5,1%
Mechelen	5,2%	5,2%	5,2%	5,2%	5,4%	5,4%	5,6%	5,7%	6,0%
Oostende	7,0%	7,2%	7,3%	7,0%	7,2%	7,3%	7,7%	7,9%	8,2%
Roeselare	5,0%	5,2%	5,2%	5,2%	5,2%	5,3%	5,6%	5,7%	5,9%
Sint-Niklaas	5,8%	5,9%	6,0%	5,8%	5,9%	6,0%	6,2%	6,3%	6,3%
Turnhout	5,4%	5,4%	5,5%	5,4%	5,5%	5,6%	5,9%	5,9%	6,1%
13 steden	5,5%	5,6%	5,5%	5,8%	5,5%	5,6%	6,0%	5,9%	6,1%
Vlaanderen	5,5%	5,8%	5,9%	5,7%	5,8%	5,9%	6,1%	6,2%	6,3%

Bron: InterMutualistisch Agentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Prevalentie diabetes, 2021, in %.

Bron: InterMutualistisch Agentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

INTRAFAMILIAAL GEWELD

Definitie

Aantal door de politie geregistreerde feiten van intrafamiliaal geweld in de Algemene Nationale Gegevensbank, per 10.000 huishoudens.

De gegevens worden weergegeven per stad (pleegplaats), opgedeeld per type van intrafamiliaal geweld (IFG), zijnde fysisch, psychisch, economisch of seksueel IFG. Eveneens wordt per type de onderverdeling gemaakt of het IFG binnen het koppel, tegen afstammelingen of tegen andere leden werd gepleegd. Om dubbelstellingen te vermijden, mogen deze verschillende vormen van IFG niet bij elkaar worden opgeteld.

De gegevens over intrafamiliaal geweld worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

http://www.stat.policefederale.be/criminaliteitss_tatistieken/

Toelichting

Intentie 2.1, 2.6 en 3.7: De leefomgeving, waarin stadsbewoners wonen, werken en leven, is van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Een leefbare en duurzame stad werkt drempels weg die er voor zorgen dat kwetsbare mensen niet of onvoldoende kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven en reikt kansen aan om een menswaardig leven te leiden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Gelukgevoel, Subjectieve gezondheid, Actief bewegen, Globaal medisch dossier, Bezoek huisarts en Inwoners met chronische aandoening.

Vaststellingen

In 2022 registreert de politie in Vlaanderen per 10.000 huishoudens gemiddeld bijna 39 feiten van fysiek geweld binnen een koppel, bijna 7 feiten van fysiek geweld tegen afstammelingen en 8 feiten van fysiek geweld tegen andere leden. In de centrumsteden liggen die aantallen hoger: daar registreert de politie per 10.000 huishoudens gemiddeld 50 feiten van fysiek geweld binnen een koppel, 8 feiten van fysiek geweld tegen

afstammelingen en 10 feiten van fysiek geweld tegen andere leden. Tussen de steden zijn er verschillen: in Antwerpen, Sint-Niklaas en Genk registreert de politie meer feiten van fysiek geweld binnen een koppel en tegen andere leden dan gemiddeld in de steden. In deze steden registreert de politie ook meer feiten van fysiek geweld tegen afstammelingen dan gemiddeld in de steden. In Gent ligt het aantal feiten in de buurt van het stedelijk gemiddelde. In de overige steden liggen die waarden onder het stedelijk gemiddelde.

Wat psychisch geweld betreft, registreert de politie in Vlaanderen per 10.000 huishoudens gemiddeld bijna 29 feiten van psychisch geweld binnen een koppel, meer dan 2 feiten van psychisch geweld tegen afstammelingen en 2 feiten van psychisch geweld tegen andere leden. Die aantallen komen overeen met het gemiddeld aantal geregistreerde feiten van psychisch geweld in de steden. Ook hier zijn er verschillen tussen de steden: In Sint-Niklaas, Roeselare, Gent en Aalst registreert de politie meer feiten van psychisch geweld binnen een koppel dan gemiddeld in de steden. In Gent, Sint-Niklaas, Antwerpen, Aalst en Hasselt meer feiten van psychisch geweld tegen afstammelingen, en in Aalst, Gent, Hasselt en Sint-Niklaas ook meer feiten van psychisch geweld tegen anderen dan gemiddeld in de steden.

Ten opzichte van 2014 is het gemiddeld aantal geregistreerde feiten van fysiek geweld binnen/tegen een koppel, afstammelingen en andere leden gestegen. Dit geldt zowel gemiddeld in Vlaanderen als in de centrumsteden. Eenzelfde evolutie is vast te stellen bij het gemiddeld aantal geregistreerde feiten van psychisch geweld binnen/tegen afstammelingen en andere leden. Het aantal geregistreerde feiten van psychisch geweld binnen een koppel is dan weer gedaald.

Aandachtspunten

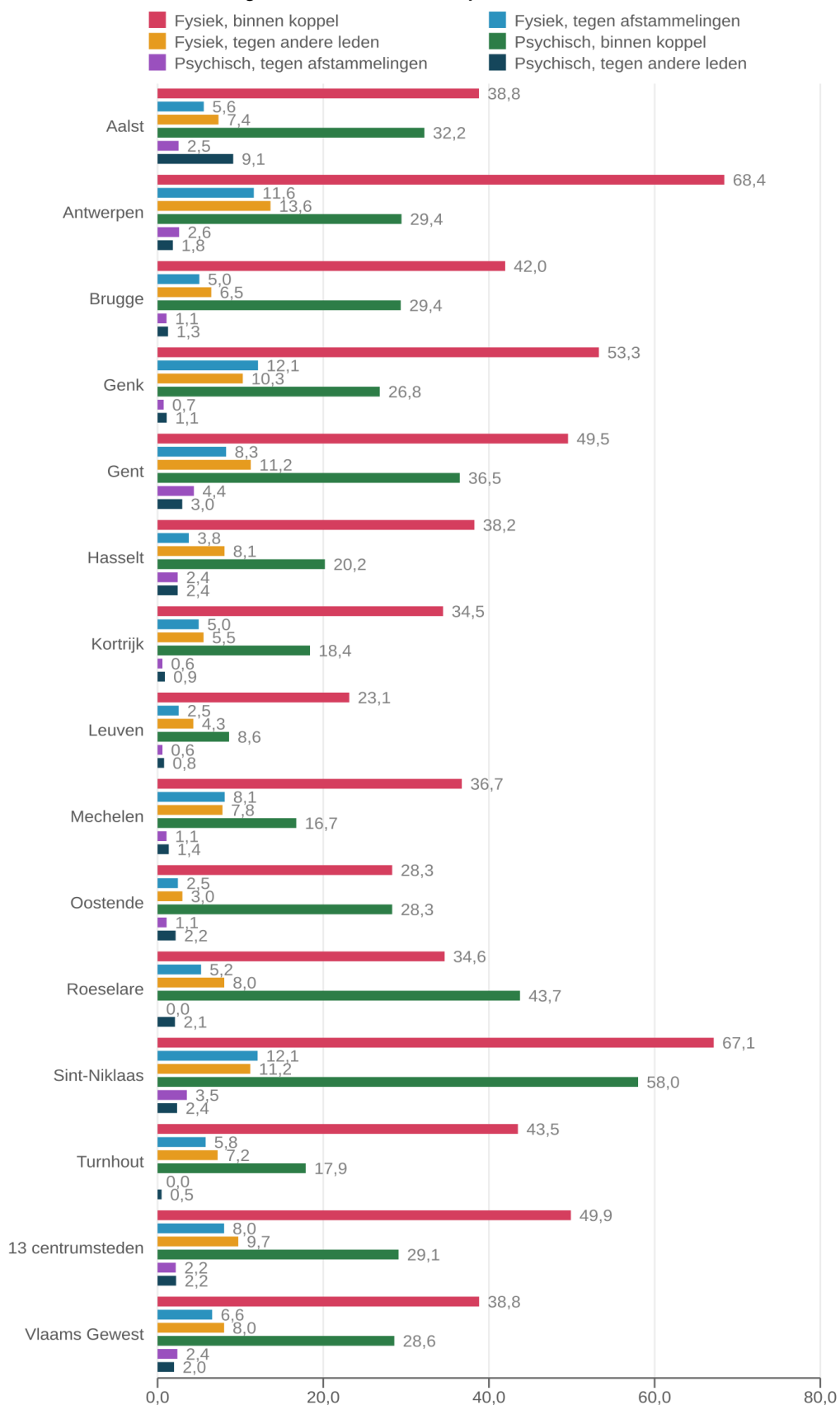
In het totaalcijfer van het Vlaams Gewest zijn een aantal codes opgenomen die wel aan het algemeen totaal toegekend kunnen worden, maar niet aan een specifieke gemeente: code 23095 (Brussels Airport), code 31999 (Noordzee voor Vlaanderen) en 21020 (Grenspost Eurostar voor Brussel).

Intrafamiliaal geweld, 2014-2022, in aantal per 10.000 huishoudens.

	2014						2022					
	Fysiek binnen/tegen			Psychisch binnen/tegen			Fysiek binnen/tegen			Psychisch binnen/tegen		
	Koppel	Afstamelingen	Andere leden	Koppel	Afstamelingen	Andere leden	Koppel	Afstamelingen	Andere leden	Koppel	Afstamelingen	Andere leden
Aalst	42,1	5,4	6,8	43,2	0,8	1,1	38,8	5,6	7,4	32,2	2,5	9,1
Antwerpen	65,3	8,6	9,5	31,7	0,9	1,9	68,4	11,6	13,6	29,4	2,6	1,8
Brugge	25,7	3,2	4,3	20,6	0,0	0,4	42,0	5,0	6,5	29,4	1,1	1,3
Genk	64,4	2,8	11,9	66,4	0,0	0,8	53,3	12,1	10,3	26,8	0,7	1,1
Gent	52,6	5,1	10,3	48,5	0,3	1,7	49,5	8,3	11,2	36,5	4,4	3,0
Hasselt	34,8	3,5	5,5	29,9	0,0	0,0	38,2	3,8	8,1	20,2	2,4	2,4
Kortrijk	41,1	1,8	7,7	23,6	0,3	1,2	34,5	5,0	5,5	18,4	0,6	0,9
Leuven	37,1	6,0	5,8	18,1	0,0	0,2	23,1	2,5	4,3	8,6	0,6	0,8
Mechelen	47,3	8,3	12,0	23,7	0,6	1,4	36,7	8,1	7,8	16,7	1,1	1,4
Oostende	23,6	1,1	2,8	20,3	0,0	0,3	28,3	2,5	3,0	28,3	1,1	2,2
Roeselare	39,3	5,1	9,3	32,3	0,0	1,2	34,6	5,2	8,0	43,7	0,0	2,1
Sint-Niklaas	42,1	6,8	9,0	69,2	1,0	1,9	67,1	12,1	11,2	58,0	3,5	2,4
Turnhout	39,1	2,1	5,8	24,3	0,0	0,5	43,5	5,8	7,2	17,9	0,0	0,5
13 steden	49,3	5,8	8,3	34,5	0,5	1,3	49,9	8,0	9,7	29,1	2,2	2,2
Vlaanderen	36,9	5,0	7,5	33,8	0,5	1,2	38,8	6,6	8,0	28,6	2,4	2,0

Bron: Politie Criminaliteitsstatistieken, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Intrafamiliaal geweld, 2022, in aantal per 10.000 huishoudens.

Bron: Politieële Criminaliteitsstatistieken, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

ACTIEF BEWEGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat regelmatig dertig minuten wandelt, stapt of fietst.

In de burgerbevraging 2023 werd het volgende voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Geef aan hoe vaak je 30 minuten wandelt, stapt of fietst.'

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'minder dan 1 keer per maand', 'meerdere keren per maand', 'elke week', 'meerdere keren per week' en 'dagelijks'. De tellers worden berekend op basis van 4 gegroepeerde antwoordcategorieën: 'Nooit'/'Minder dan 1 keer per maand', 'Meerdere keren per maand', 'Minstens wekelijks ('Elke week'/'Meerdere keren per week') en 'Dagelijks'.

Toelichting

Intentie 2.1 en 3.7: De leefomgeving, waarin stadsbewoners wonen, werken en leven, is van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Een leefbare en duurzame stad werkt drempels weg die er voor zorgen dat mensen niet of onvoldoende kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven en gebruik maken van voorzieningen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Subjectieve gezondheid, Geluksgevoel, Sportparticipatie en Sporten in eigen stad of in andere stad/gemeente.

Vaststellingen

In 2023 beweegt 45% van de inwoners van de centrumsteden minstens wekelijks gedurende 30 minuten. 32% doet dit dagelijks, 14% meerdere

keren per maand en 9% nooit of bijna nooit. Tussen de steden zijn de verschillen beperkt.

In Vlaanderen ligt het aandeel inwoners dat dagelijks actief beweegt iets lager (-5ppt) dan het stedelijk gemiddelde, terwijl het aandeel inwoners dat minstens wekelijks actief beweegt gelijk is aan het stedelijk gemiddelde. Het aandeel inwoners dat meerdere keren per maand actief beweegt en het aandeel inwoners, dat nooit of bijna nooit actief beweegt, ligt in Vlaanderen dan weer gemiddeld iets hoger dan in de centrumsteden.

Ten opzichte van 2017 is het aandeel inwoners van de centrumsteden, dat minstens wekelijks en het aandeel dat dagelijks actief beweegt, licht gestegen (telkens gemiddeld +3ppt) en is het aandeel inwoners dat meerdere keren per maand actief beweegt, licht gedaald (gemiddeld -3ppt). De steden onderling tonen een wisselend beeld.

In een aantal steden is het aandeel inwoners, dat minstens wekelijks gedurende 30 minuten actief beweegt tegenover 2017 meer gestegen dan gemiddeld in de steden. Dat is het geval in Aalst en Roeselare (+9ppt), Mechelen (+5ppt), Antwerpen, Turnhout, Brugge, Sint-Niklaas en Leuven (+4ppt).

Ook het aandeel inwoners, dat dagelijks actief beweegt, is in een aantal steden tegenover 2017 meer gestegen dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat zien we in Kortrijk (+7ppt), Oostende (+6ppt), Hasselt en Sint-Niklaas (+5ppt), Brugge, Gent en Leuven (+4ppt).

Aandachtspunten

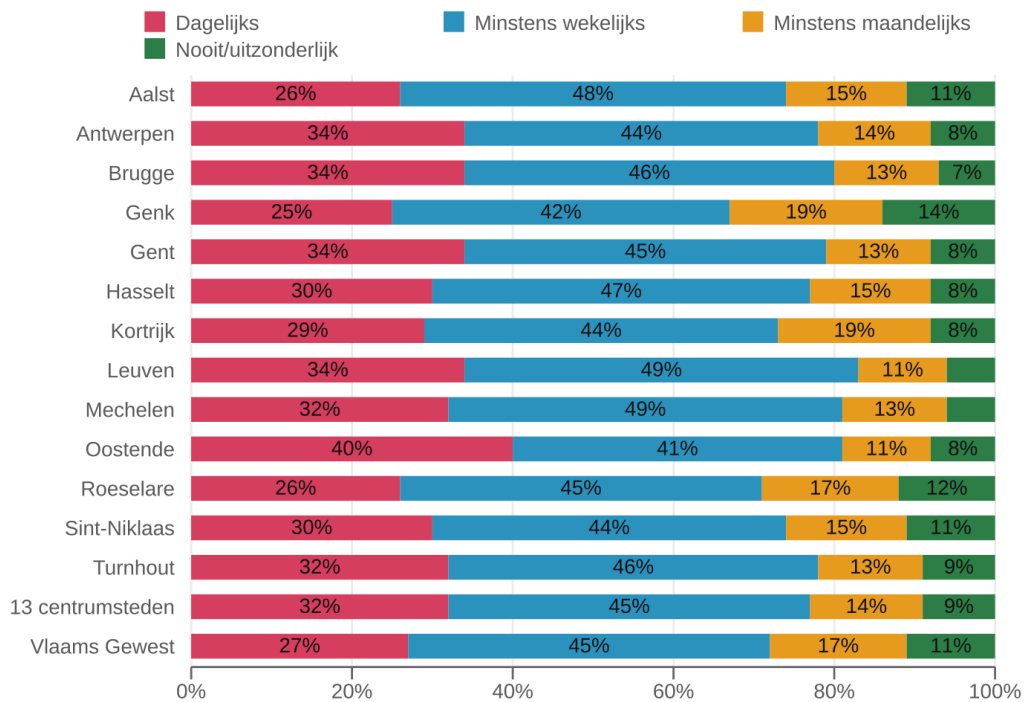
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Actief bewegen, 2017-2023, in %.

	2017			2020			2023		
	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks	Dagelijks	Wekelijks	Maandelijks
Aalst	24%	39%	19%	22%	45%	20%	26%	48%	15%
Antwerpen	33%	40%	16%	33%	43%	15%	34%	44%	14%
Brugge	30%	42%	17%	32%	44%	16%	34%	46%	13%
Genk	22%	41%	20%	23%	44%	19%	25%	42%	19%
Gent	30%	41%	17%	29%	47%	15%	34%	45%	13%
Hasselt	25%	49%	15%	27%	48%	16%	30%	47%	15%
Kortrijk	22%	42%	21%	25%	46%	19%	29%	44%	19%
Leuven	30%	45%	16%	32%	48%	14%	34%	49%	11%
Mechelen	29%	44%	16%	24%	49%	18%	32%	49%	13%
Oostende	34%	41%	15%	34%	44%	14%	40%	41%	11%
Roeselare	23%	36%	24%	23%	46%	21%	26%	45%	17%
Sint-Niklaas	25%	40%	19%	30%	41%	18%	30%	44%	15%
Turnhout	29%	42%	17%	28%	44%	18%	32%	46%	13%
13 steden	29%	42%	17%	30%	45%	16%	32%	45%	14%
Vlaanderen	-	-	-	25%	45%	18%	27%	45%	17%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Actief bewegen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

GELUKSGEVOEL

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat zich alles bij elkaar genomen gelukkig voelt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Alles bij elkaar genomen, hoe gelukkig zou je zeggen dat je bent? Je kan een score geven van 0 (heel ongelukkig) tot 10 (heel gelukkig).'

Respondenten konden een getal aanduiden op een schaal van 0 tot en met 10. Iedereen die hun geluk minimaal een 7 heeft gegeven, werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.1, 2.6 en 3.7: De leefomgeving, waarin stadsbewoners wonen, werken en leven, is van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Een leefbare en duurzame stad werkt drempels weg die er voor zorgen dat kwetsbare mensen niet of onvoldoende kunnen deelnemen aan het

maatschappelijk leven en reikt kansen aan om een menswaardig leven te leiden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Subjectieve gezondheid, Actief bewegen, Globaal medisch dossier, Bezoek huisarts, Inwoners met chronische aandoening en Intrafamiliaal geweld.

Vaststellingen

In 2023 geeft 80% van de inwoners van de centrumsteden aan zich alles bij elkaar gelukkig te voelen. In Vlaanderen ligt dat iets hoger, gemiddeld 83%.

Tussen de steden zijn er geen grote verschillen. De aandelen liggen tussen 77% (Antwerpen) en 84% (Brugge).

Ten opzichte van 2020 is het geluksgevoel in de centrumsteden gemiddeld gelijk gebleven. In Brugge en Genk tekent zich een lichte daling (-3ppt) af.

Aandachtspunten

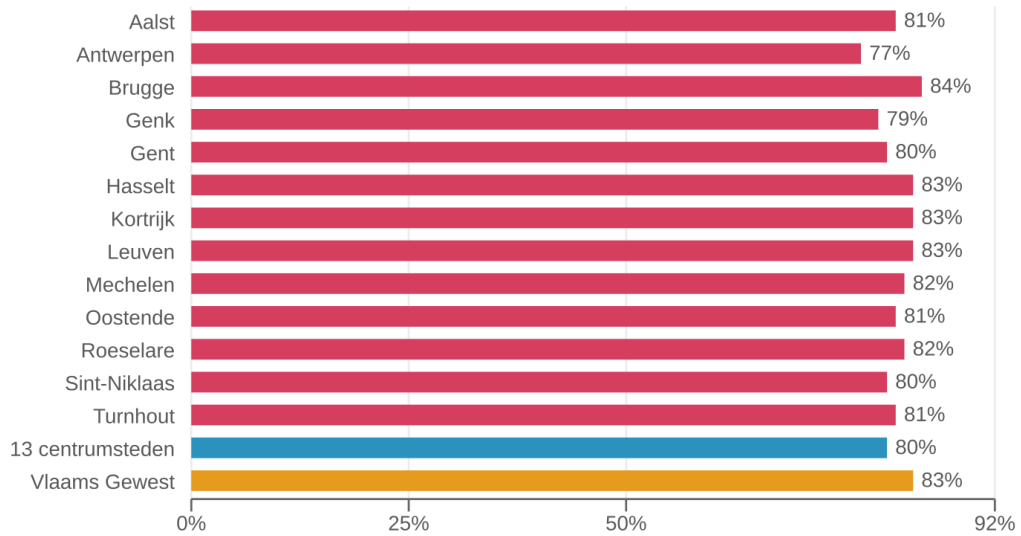
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Geluksgevoel: zich alles bij elkaar gelukkig voelen, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	82%	81%
Antwerpen	77%	77%
Brugge	87%	84%
Genk	82%	79%
Gent	81%	80%
Hasselt	83%	83%
Kortrijk	85%	83%
Leuven	84%	83%
Mechelen	84%	82%
Oostende	81%	81%
Roeselare	84%	82%
Sint-Niklaas	82%	80%
Turnhout	80%	81%
13 steden	81%	80%
Vlaanderen	84%	83%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Geluksgevoel: zich alles bij elkaar gelukkig voelen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

SUBJECTIEVE GEZONDHEID

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat zich over het algemeen gezond voelt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe is je gezondheid in het algemeen?'.

Respondenten konden antwoorden met 'heel erg slecht', 'slecht', 'redelijk', 'goed' en 'heel erg goed'. De tellers werden berekend op basis van 3 gegroepeerde antwoordcategorieën: 'Slecht', 'Redelijk' en 'Goed'.

Toelichting

Intentie 2.1, 2.6 en 3.7: De leefomgeving, waarin stadsbewoners wonen, werken en leven, is van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van de bewoners ten goede komt. Een leefbare en duurzame stad werkt drempels weg die er voor zorgen dat kwetsbare mensen niet of onvoldoende kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven en reikt kansen aan om een menswaardig leven te leiden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Geluksgevoel, Actief bewegen, Globaal medisch dossier, Bezoek huisarts, Inwoners met chronische aandoening en Intrafamiliaal geweld.

Vaststellingen

In 2023 voelt gemiddeld 67% van de inwoners van de centrumsteden zich over het algemeen goed

gezond en gemiddeld 27% voelt zich redelijk gezond. Dit komt overeen met het Vlaams gemiddelde: in Vlaanderen voelt gemiddeld 68% zich goed gezond en gemiddeld 27% voelt zich redelijk gezond.

Tussen de steden zijn de verschillen niet groot. Het aandeel inwoners dat zich goed gezond voelt, situeert zich tussen 72% (Leuven) en 62% (Genk). Het aandeel inwoners dat zich redelijk gezond voelt situeert zich tussen 24% (Gent en Leuven) en 31% (Genk en Sint-Niklaas).

Ten opzichte van 2011 is het aandeel inwoners van de centrumsteden dat zich goed gezond voelt, gedaald (gemiddeld -6ppt) en het aandeel inwoners dat zich redelijk gezond voelt, gestegen (gemiddeld +5ppt). Die evolutie tekent zich af in alle steden.

De daling van het aandeel inwoners dat zich goed gezond voelt, is hoger dan gemiddeld in de steden in Genk (-9ppt), Kortrijk en Sint-Niklaas (-8ppt), Brugge en Hasselt (-7ppt).

In deze steden alsook in Aalst en Turnhout tekent zich dan weer een hogere stijging af dan gemiddeld in de steden van het aandeel inwoners dat zich redelijk gezond voelt: in Kortrijk (+10ppt), Genk en Sint-Niklaas (+9ppt), Hasselt (+7ppt), Aalst, Brugge en Turnhout (+6ppt).

Aandachtspunten

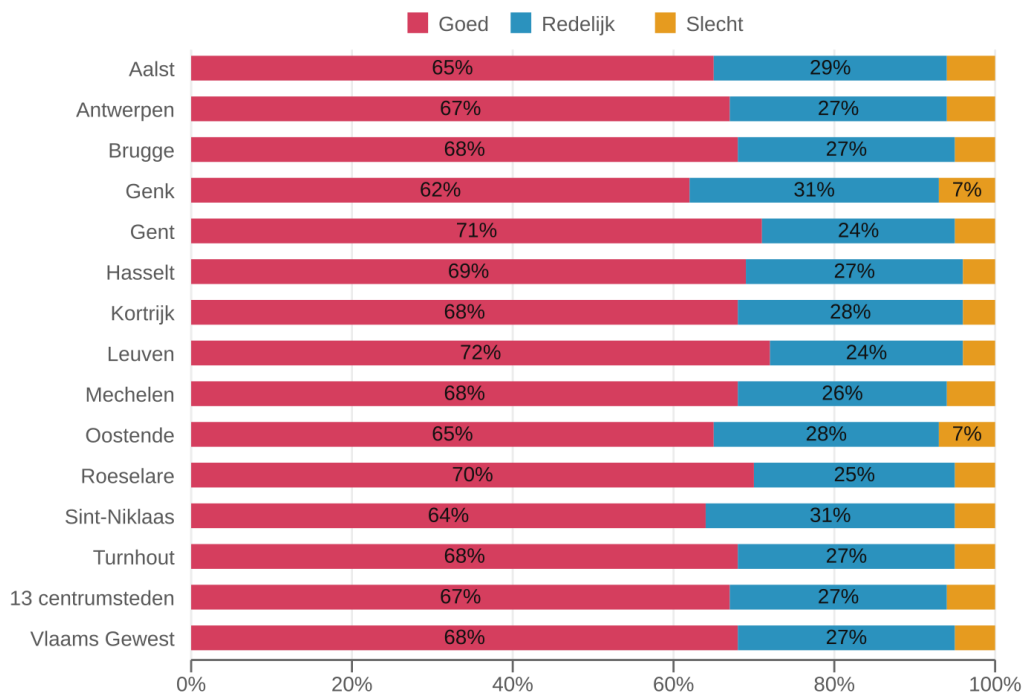
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Subjectieve gezondheid: zich redelijk of goed voelen, 2011-2023, in %.

	2011		2014		2017		2020		2023	
	Redelijk	Goed	Redelijk	Goed	Redelijk	Goed	Redelijk	Goed	Redelijk	Goed
Aalst	23%	71%	23%	72%	28%	67%	25%	71%	29%	65%
Antwerpen	22%	72%	21%	74%	23%	71%	23%	73%	27%	67%
Brugge	21%	75%	20%	75%	25%	71%	22%	74%	27%	68%
Genk	22%	71%	24%	71%	28%	66%	25%	69%	31%	62%
Gent	21%	74%	19%	76%	23%	73%	21%	75%	24%	71%
Hasselt	20%	76%	21%	75%	24%	70%	23%	73%	27%	69%
Kortrijk	18%	76%	21%	72%	25%	70%	20%	78%	28%	68%
Leuven	19%	76%	18%	78%	22%	74%	19%	78%	24%	72%
Mechelen	23%	73%	21%	75%	27%	67%	22%	75%	26%	68%
Oostende	25%	68%	28%	68%	29%	64%	26%	68%	28%	65%
Roeselare	22%	73%	21%	75%	25%	70%	21%	75%	25%	70%
Sint-Niklaas	22%	72%	19%	75%	26%	68%	23%	73%	31%	64%
Turnhout	21%	74%	21%	74%	25%	70%	22%	73%	27%	68%
13 steden	22%	73%	21%	74%	25%	70%	22%	74%	27%	67%
Vlaanderen	-	-	-	-	-	-	23%	73%	27%	68%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Subjectieve gezondheid, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

OPVANGPLAATSEN BABY'S EN PEUTERS MET EN ZONDER INKOMENSTARIEF

Definitie

Aantal plaatsen in kinderopvang voor baby's en peuters per 100 baby's en peuters (0-2 jaar)

Aantal plaatsen in kinderopvang voor baby's en peuters, dat zijn kinderen van 0 jaar tot en met 2 jaar, per 100 kinderen van 0 tot en met 2 jaar. De cijfers gaan over formele kinderopvang: beroepsmatig en tegen betaling. Elke opvanglocatie voor baby's en peuters heeft een vergunning van Kind & Gezin. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen private of openbare voorzieningen.

De gegevens over opvangplaatsen baby's en peuters worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.opgroeien.be/cijfers-en-publicaties/kinderopvang-babys-en-peuters/cijfers-op-maat>

Toelichting

Intentie 1.1: In een leefbare en duurzame stad sluit het aanbod aan kinderopvang zoveel mogelijk aan op de vraag. Die kinderopvang is betaalbaar en bereikbaar en ook voldoende aangepast om met de diversiteit aan doelgroepen in de stad om te gaan.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Opvangplaatsen baby's en peuters in de wijk, Opvangplaatsen baby's en peuters: regionale spreiding, Opvangplaatsen buitenschoolse opvang, Tevredenheid over de kinderopvang en Betalingsmoeilijkheden kinderopvang.

Vaststellingen

In 2022 zijn er gemiddeld in Vlaanderen 34 opvangplaatsen met inkomenstarief en 44 opvangplaatsen zonder inkomenstarief per 100 baby's en peuters. In de centrumsteden ligt dat aantal gemiddeld hoger. Daar is plaats voor 39,3% en 48,3% van de baby's en peuters, respectievelijk met en zonder inkomenstarief.

Leuven is koploper: bijna 65 plaatsen met en 72 plaatsen zonder inkomenstarief per 100 baby's en peuters.

Voor plaatsen zonder inkomenstarief staat Roeselare op de tweede plaats met 61 plaatsen. Vervolgens Brugge en Kortrijk met 59 en 58 plaatsen per 100 baby's en peuters. Het laagste aantal plaatsen per 100 baby's en peuters vind je in Genk (38) en Turnhout (35).

Voor plaatsen met inkomenstarief staat Brugge op de tweede plaats met 55 plaatsen. Vervolgens Roeselare en Gent met 46 en 45 plaatsen per 100 baby's en peuters, en Kortrijk met 44 plaatsen. In de overige steden ligt dat aanbod onder 40 plaatsen. Turnhout kent het laagste aantal: 27 plaatsen per 100 baby's en peuters.

In de periode 2014-2022 is er een gestage stijging van het aantal opvangplaatsen met en zonder inkomenstarief per 100 baby's en peuters, zowel gemiddeld in Vlaanderen als in de centrumsteden. In Vlaanderen zijn er ten opzichte van 2014 gemiddeld 3 extra opvangplaatsen zonder inkomenstarief per 100 baby's en peuters, in de centrumsteden gemiddeld 9 extra plaatsen. Wat opvangplaatsen met inkomenstarief betreft, zijn er in Vlaanderen 3 extra opvangplaatsen per 100 baby's en peuters, in de centrumsteden gemiddeld 8 extra plaatsen.

Aandachtspunten

In april 2014 werd het nieuwe decreet kinderopvang van kracht.

De cijfers schetsen een beeld van het formele aanbod, maar dit is niet noodzakelijk een afspiegeling van het feitelijke aanbod: grootouders, familie, vrienden, ... kunnen ook een (tussen)oplossing bieden.

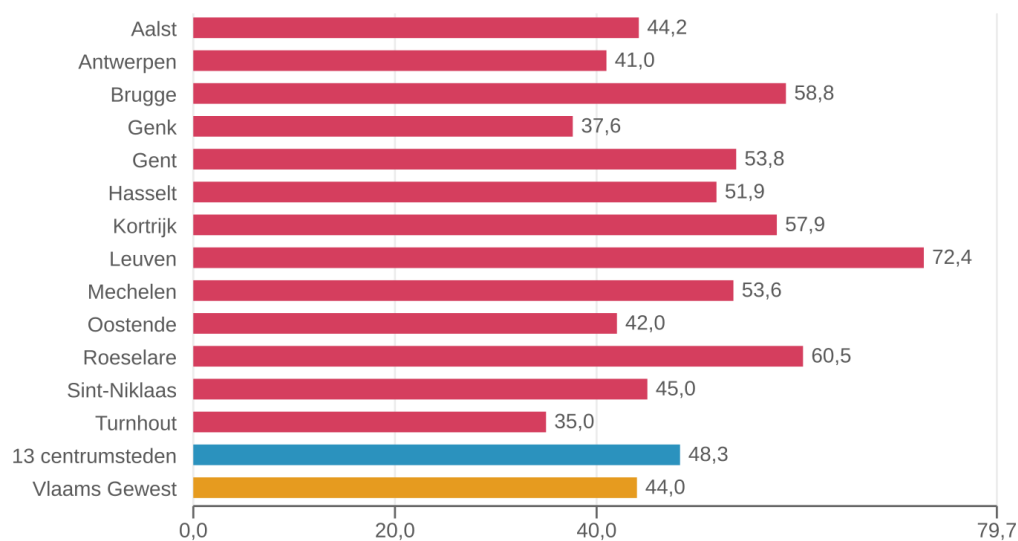
Voor gegevens die vanaf 2019 beschikbaar gesteld worden (dat is update situatie 2017) wordt gebruikgemaakt van de nieuwe fusiegemeenten.

Opvangplaatsen voor baby's en peuters zonder en met inkomenstarief (IKT), 2014-2022, in aantal per 100 baby's en peuters (0-2 jaar).

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Zonder IKT	Met IKT	Zonder IKT	Met IKT	Zonder IKT	Met IKT	Zonder IKT	Met IKT	Zonder IKT	Met IKT
Aalst	39,4	34,5	43,2	38,1	46,0	41,1	48,2	41,6	44,2	37,7
Antwerpen	27,4	21,9	31,8	24,9	36,1	27,7	39,6	30,8	41,0	32,4
Brugge	61,7	56,7	58,6	54,5	55,0	50,8	57,3	53,5	58,8	55,4
Genk	30,4	30,4	34,2	34,2	38,4	38,4	36,5	36,5	37,6	37,6
Gent	48,4	37,7	48,6	38,8	48,8	40,4	50,2	41,6	53,8	45,3
Hasselt	53,3	36,2	54,4	35,8	52,1	36,2	53,2	38,5	51,9	39,1
Kortrijk	46,9	36,8	47,3	37,2	52,0	39,6	56,3	42,8	57,9	43,5
Leuven	56,4	49,8	60,5	53,6	61,8	55,6	68,7	59,7	72,4	64,8
Mechelen	40,8	27,7	43,6	29,0	48,4	31,0	54,3	35,5	53,6	35,2
Oostende	32,8	30,2	35,2	30,3	41,1	36,5	40,1	37,3	42,0	38,6
Roeselare	59,0	42,3	56,2	40,9	54,4	42,6	60,6	45,2	60,5	45,8
Sint-Niklaas	37,7	26,9	37,9	26,7	37,5	27,1	46,2	34,0	45,0	34,1
Turnhout	33,4	27,3	33,5	28,6	35,0	28,8	33,4	26,7	35,0	27,1
13 steden	39,1	31,4	41,5	33,2	43,7	35,2	47,0	37,7	48,3	39,3
Vlaanderen	40,8	30,5	42,4	31,8	43,3	32,8	45,4	34,6	44,0	34,0

Bron: Kind & Gezin, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

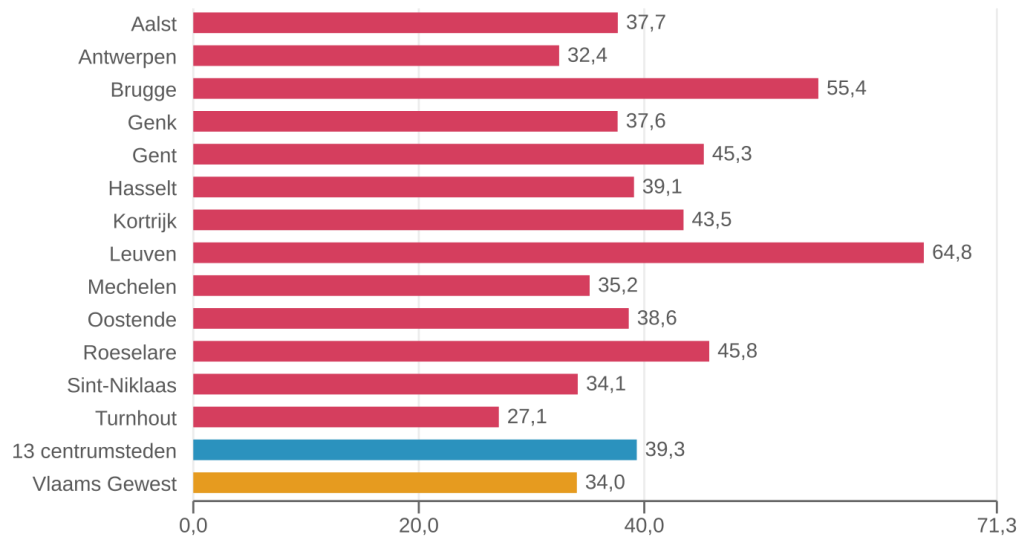
Opvangplaatsen voor baby's en peuters zonder inkomenstarief, 2022, in aantal per 100 baby's en peuters (0-2 jaar).

Bron: Kind & Gezin, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

0-2 jaar

Opvangplaatsen voor baby's en peuters met inkomenstarief, 2022, in aantal per 100 baby's en peuters (0-2 jaar).

Bron: Kind & Gezin, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

OPVANGPLAATSEN BABY'S EN PEUTERS IN DE WIJK

Definitie

Aandeel (%) inwoners en baby's en peuters (0-3 jarigen), dat woont binnen 1.000 meter loopafstand van een voorziening voor opvang van baby's en peuters.

De indicator bestaat uit het aantal inwoners en 0-3 jarigen dat binnen een loopafstand van 1.000m van een voorziening voor opvang van baby's en peuters woont op het respectievelijk totaal aantal inwoners en 0-3 jarigen in de stad.

Onder een voorziening voor opvang van baby's en peuters wordt zowel groepsopvang als opvang van onthaalmoeders (gezinsopvang) verstaan.

De gegevens over opvangplaatsen van baby's en peuters in de buurt worden driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 1.1: In een leefbare en duurzame stad sluit het aanbod aan kinderopvang zoveel mogelijk aan op de vraag. Die kinderopvang is betaalbaar en bereikbaar en ook voldoende aangepast om met de diversiteit aan doelgroepen in de stad om te gaan.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Opvangplaatsen baby's en peuters met en zonder inkomenstarief, Opvangplaatsen baby's en peuters: regionale spreiding, Tevredenheid over de kinderopvang, Opvangplaatsen buitenschoolse opvang en Betalingsmoeilijkheden kinderopvang.

Vaststellingen

Met uitzondering van Roeselare en Turnhout is het absoluut aantal 0-3 jarigen dat op

loopafstand van opvang woont, in alle andere steden gedaald ten opzichte van 2017. Het aandeel 0-3 jarigen ligt in 6 steden evenwel nog steeds hoger dan 90%, terwijl dit in Hasselt (72%) en Genk (75,3%) een pak lager ligt.

In 2023 is in alle steden het aandeel 0-3jarigen dat op loopafstand woont ongeveer gelijklopend aan het aandeel inwoners dat op loopafstand woont. In 2017 lag in alle steden (uitgezonderd Genk) het aandeel 0-3jarigen, dat in de nabijheid van opvang woonde, evenwel hoger dan het aandeel van de totale bevolking.

Aandachtspunten

Deze indicator focust op de spreiding van de opvang van baby's en peuters binnen de stad. Deze indicator houdt dus geen rekening met het aantal plaatsen in de voorziening. Deze indicator brengt ook niet in beeld welke kinderen naar die opvangplaats gaan. We weten dus niet of het de kinderen uit de buurt betreft of niet.

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen groepsopvang en opvang in gezinnen. Ook wordt er geen onderscheid gemaakt tussen opvangvoorzieningen met vrije prijs en inkomenstarief.

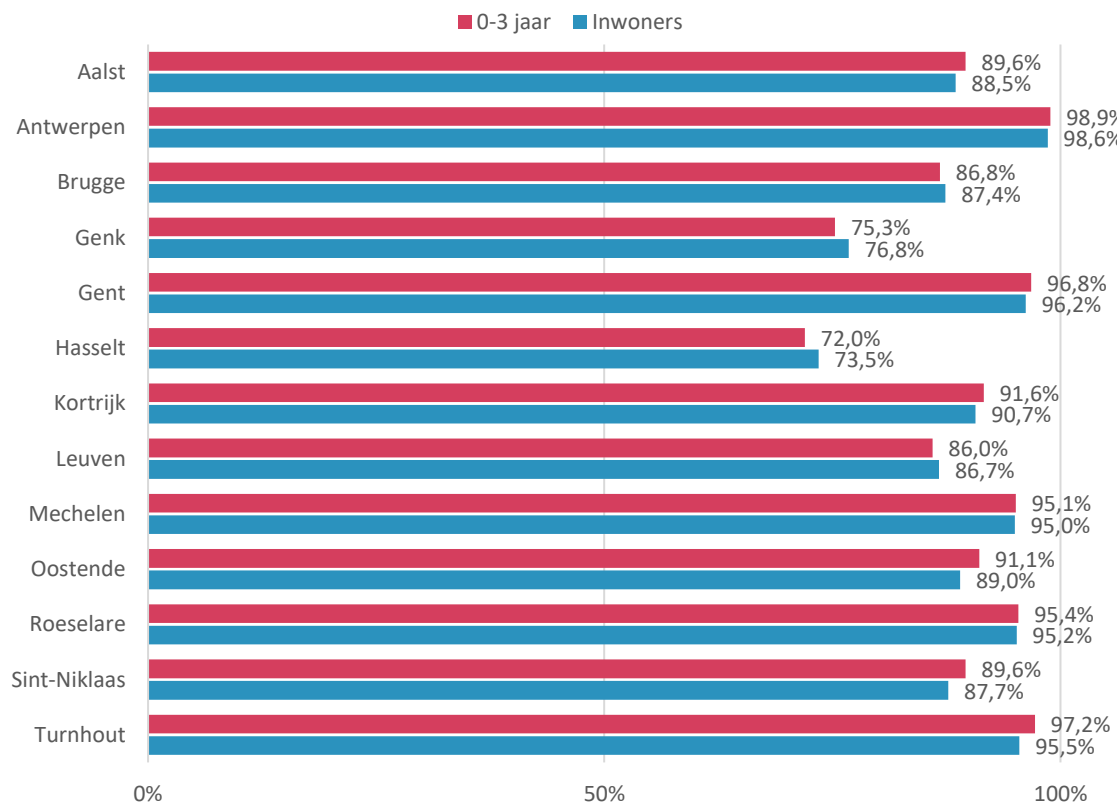
Deze indicator is ontwikkeld met behulp van geografische informatiesystemen (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de evoluties in de nauwkeurigheid van de koppeling op adresniveau, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context.

Opvangplaatsen baby's en peuters in de wijk, 2017-2023, in absoluut aantal en %.

	2017		2023		2017		2023	
	Absoluut inwoners	% inwoners	Absoluut inwoners	% inwoners	Absoluut 0-3 jarigen	% 0-3 jarigen	Absoluut 0-3 jarigen	% 0-3 jarigen
Aalst	79.467	93,3	78.975	88,5	3.559	93,7	3.187	89,6
Antwerpen	512.240	98,3	526.702	98,6	29.174	99,0	26.751	98,9
Brugge	110.667	94,4	102.687	87,4	3.909	96,0	3.256	86,8
Genk	54.204	82,8	51.410	76,8	2.153	81,9	1.890	75,3
Gent	251.636	97,3	257.216	96,2	11.828	97,8	10.980	96,8
Hasselt	63.708	83,7	58.138	73,5	2.408	83,8	1.901	72,0
Kortrijk	70.600	93,4	71.425	90,7	3.187	94,0	2.914	91,6
Leuven	89.391	90,7	88.210	86,7	3.878	90,8	3.289	86,0
Mechelen	83.376	97,4	83.275	95,0	4.450	98,2	3.757	95,1
Oostende	67.331	95,3	63.799	89,0	2.305	96,1	2.191	91,1
Roeselare	58.203	95,1	61.752	95,2	2.486	96,1	2.526	95,4
Sint-Niklaas	66.884	91,1	71.229	87,7	3.262	93,8	3.151	89,6
Turnhout	41.938	96,5	44.474	95,5	1.945	98,3	2.063	97,2

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, bewerking Statistiek Vlaanderen.

Opvangplaatsen baby's en peuters in de wijk, 2023, in %.

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, bewerking Statistiek Vlaanderen.

OPVANGPLAATSEN BABY'S EN PEUTERS: REGIONALE SPREIDING

Definitie

Spreiding van het aanbod opvangplaatsen voor baby's en peuters in de stad ten opzichte van het aanbod in de buurgemeenten

Het aanbod slaat op het aantal opvangplaatsen voor baby's en peuters van 0 tot en met 2 jaar. Het betreft formele kinderopvang: beroepsmatig en tegen betaling. Elke opvanglocatie voor baby's en peuters heeft een vergunning van Kind & Gezin. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen private of openbare voorzieningen.

Het aanbod in de stad wordt berekend als de verhouding van het aantal opvangplaatsen voor baby's en peuters in de stad tegenover het aantal baby's en peuters van 0 tot en met 2 jaar in de stad. Het aanbod in de stadsrand wordt berekend als de verhouding van het aantal opvangplaatsen voor baby's en peuters in de stadstrand tegenover het aantal baby's en peuters van 0 tot en met 2 jaar in de stadsrand. De stadsrand is de som van alle gemeenten die grenzen aan het grondgebied van de centrumstad zelf.

Is de spreidingsmaat 1, dan wijst dit op een gelijke spreiding van opvangplaatsen tussen stad en buurgemeenten. Een waarde onder 1 duidt op een sterkere aanwezigheid van opvangplaatsen in de buurgemeenten dan in de stad en een waarde boven 1 op een sterkere aanwezigheid van opvangplaatsen in de stad dan in de buurgemeenten.

De gegevens over de regionale spreiding van opvangplaatsen voor baby's en peuters worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.opgroeien.be/cijfers-en-publicaties/kinderopvang-babys-en-peuters/cijfers-op-maat>

Toelichting

Intentie 1.2: De clustering van diensten, voorzieningen, instellingen en mensen in de stad

resulteert in agglomeratievoordelen. Deze voordelen beperken zich niet tot de stadsgrenzen, maar hebben invloed in de stedelijke regio. De stad versterkt zich zo als centrum voor allerlei diensten om in de behoeften van stad en regio te voorzien.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Opvangplaatsen baby's en peuters met en zonder inkomenstarief, Opvangplaatsen baby's en peuters in de wijk, Tevredenheid over de kinderopvang, Opvangplaatsen buitenschoolse opvang en Betalingsmoeilijkheden kinderopvang.

Vaststellingen

In 2022 is er in Oostende een gelijke spreiding van opvangplaatsen voor baby's en peuters tussen de stad en de buurgemeenten. In Genk en Turnhout is het relatieve aanbod in de stad lager dan in de stadsrand. In alle andere steden zijn er relatief meer opvangplaatsen voor baby's en peuters in de stad dan in de stadsrand. Er zijn verschillen tussen de steden: in Leuven is dat relatief aanbod het grootst en een pak hoger dan in de andere steden.

Doorheen de tijd neemt het aanbod in de stad toe. In vergelijking met 2014 is het relatieve aanbod aan opvangplaatsen voor baby's en peuters in 9 steden gestegen. Vooral de stijging in Antwerpen en Mechelen valt op. In Hasselt en Turnhout is het aanbod dan weer gedaald.

Aandachtspunten

De cijfers schetsen een beeld van het formele aanbod, maar dit is niet noodzakelijk een afspiegeling van het feitelijke aanbod: grootouders, familie, vrienden, ... kunnen ook een (tussen)oplossing bieden.

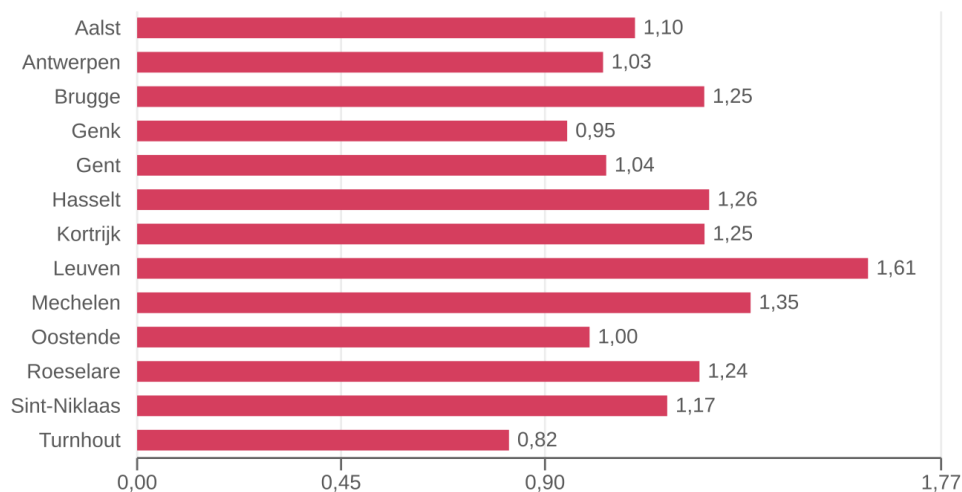
Voor gegevens die vanaf 2019 beschikbaar gesteld worden (dat is update situatie 2017) wordt gebruikgemaakt van de nieuwe fusiegemeenten. Dit heeft een invloed op de berekening van de stadsrand van Gent en Genk.

Opvangplaatsen baby's en peuters: regionale spreiding, 2014-2022, 1 = neutrale waarde.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	1,08	1,08	1,09	1,12	1,13	1,21	1,15	1,09	1,10
Antwerpen	0,63	0,66	0,71	0,73	0,82	0,86	0,88	1,00	1,03
Brugge	1,24	1,20	1,18	1,16	1,19	1,15	1,21	1,29	1,25
Genk	0,82	0,89	0,91	0,98	0,99	0,93	0,90	0,93	0,95
Gent	0,92	0,93	0,90	0,87	0,90	0,91	0,91	0,97	1,04
Hasselt	1,46	1,35	1,43	1,24	1,23	1,27	1,25	1,35	1,26
Kortrijk	1,03	1,02	1,04	1,14	1,09	1,13	1,15	1,28	1,25
Leuven	1,10	1,12	1,19	1,21	1,26	1,35	1,36	1,66	1,61
Mechelen	0,93	1,02	0,94	0,98	1,07	1,15	1,23	1,36	1,35
Oostende	0,81	0,85	0,91	1,08	1,08	1,07	0,99	0,86	1,00
Roeselare	1,19	1,21	1,11	1,12	1,13	1,16	1,26	1,28	1,24
Sint-Niklaas	0,96	0,93	0,99	0,99	0,95	1,06	1,18	1,23	1,17
Turnhout	0,90	0,91	0,91	0,84	0,89	0,77	0,76	0,76	0,82

Bron: Kind & Gezin, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Opvangplaatsen baby's en peuters: regionale spreiding, 2022, 1 = neutrale waarde.

Bron: Kind & Gezin, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

OPVANGPLAATSEN BUITENSCHOOLSE OPVANG

Definitie

Aantal plaatsen in de voor- en naschoolse kinderopvang voor schoolgaande kinderen, dat zijn kinderen van 3 jaar tot en met 11 jaar, per 100 kinderen van 3 tot en met 11 jaar.

De cijfers gaan over formele kinderopvang: beroepsmatig en tegen betaling. Het zijn opvanglocaties die erkend en/of vergund zijn door Kind & Gezin, of een attest van toezicht hebben van Kind & Gezin. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen private of openbare voorzieningen.

De gegevens over de opvangplaatsen buitenschoolse opvang worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.opgroeien.be/cijfers-en-publicaties/kinderopvang-schoolkinderen/cijfers-op-maat>

Toelichting

Intentie 1.1: In een leefbare en duurzame stad sluit het aanbod aan kinderopvang zoveel mogelijk aan op de vraag. Die kinderopvang is betaalbaar en bereikbaar en ook voldoende aangepast om met de diversiteit aan doelgroepen in de stad om te gaan.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Opvangplaatsen baby's en peuters met en zonder inkomenstarief, Opvangplaatsen baby's en peuters in de wijk, Opvangplaatsen baby's en peuters: regionale spreiding, Tevredenheid over de kinderopvang en Betalingsmoeilijkheden kinderopvang.

Vaststellingen

In 2021 zijn er gemiddeld in Vlaanderen bijna 7 plaatsen in de voor- en naschoolse kinderopvang per 100 kinderen van 3 tot en met 11 jaar. In de centrumsteden zijn dat gemiddeld 4 plaatsen.

Tussen de steden zijn er verschillen. Koploper is Hasselt met 15 plaatsen per 100 kinderen, gevolgd door Brugge met 9 plaatsen en Leuven met 8 plaatsen per 100 kinderen van 3 tot en met 11 jaar. In de overige steden ligt dat aantal onder het Vlaams gemiddelde. Het laagste aantal vinden we terug in Aalst, Mechelen en Antwerpen.

Ten opzichte van 2014 is dat aanbod gemiddeld in Vlaanderen en gemiddeld in de centrumsteden lichtjes gestegen. Een stijging vinden we terug in Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Leuven. Een lichte daling in Aalst, Antwerpen, Kortrijk, Mechelen, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout. In Oostende een status quo.

Aandachtspunten

De cijfers schetsen een beeld van het formele aanbod, maar dit is niet noodzakelijk een afspiegeling van het feitelijke aanbod: grootouders, familie, vrienden, ... kunnen ook een (tussen)oplossing bieden.

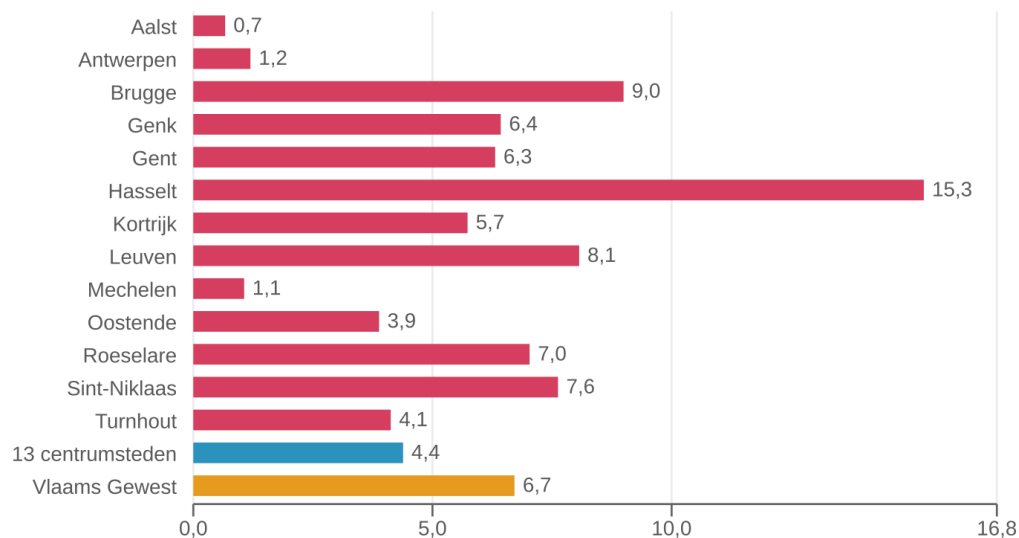
Voor gegevens die vanaf 2019 beschikbaar gesteld worden (dat is update situatie 2017) wordt gebruikgemaakt van de nieuwe fusiegemeenten. Dit heeft een invloed op de berekening van de stadsrand van Gent en Genk.

Opvangplaatsen buitenschoolse kinderopvang, 2014-2021, in aantal per 100 kinderen (3 tem 11 jaar)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	1,0	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
Antwerpen	1,3	1,4	1,4	1,3	1,3	1,4	1,2	1,2
Brugge	7,7	7,9	9,4	9,1	8,5	8,6	8,8	9,0
Genk	3,1	4,2	4,1	4,1	6,4	6,3	6,4	6,4
Gent	2,2	2,2	5,1	5,3	5,2	5,7	6,2	6,3
Hasselt	13,0	12,5	13,0	14,2	14,0	13,7	15,4	15,3
Kortrijk	6,7	6,7	6,6	6,4	5,9	5,8	5,8	5,7
Leuven	7,8	7,9	6,4	8,2	8,0	7,9	8,0	8,1
Mechelen	2,4	2,6	2,0	2,3	2,0	1,9	1,5	1,1
Oostende	3,9	3,8	3,9	4,3	4,0	3,9	3,9	3,9
Roeselare	7,2	5,3	8,0	6,8	7,1	7,2	6,9	7,0
Sint-Niklaas	8,2	8,0	9,0	8,6	8,3	8,4	7,7	7,6
Turnhout	4,5	4,6	4,5	4,7	4,5	4,4	4,2	4,1
13 steden	3,7	3,7	4,3	4,3	4,3	4,4	4,4	4,4
Vlaanderen	6,1	6,2	6,4	6,6	6,6	6,6	6,6	6,7

Bron: Kind & Gezin, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Opvangplaatsen buitenschoolse kinderopvang, 2021, in aantal per 100 kinderen (3 tem 11 jaar).

Bron: Kind & Gezin, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER KINDEROPVANG

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de opvang van baby's en peuters.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: kinderopvang (0-3 jaar)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: In een leefbare en duurzame stad sluit het aanbod aan kinderopvang zoveel mogelijk aan op de vraag. Die kinderopvang is betaalbaar en bereikbaar en ook voldoende aangepast om met de diversiteit aan doelgroepen in de stad om te gaan.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Opvangplaatsen baby's en peuters met en zonder inkomenstarief, Opvangplaatsen baby's en peuters in de buurt, Opvangplaatsen baby's en

peuters: regionale spreiding, Opvangplaatsen buitenschoolse opvang, Betalingsmoeilijkheden kinderopvang.

Vaststellingen

In 2023 is 55% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de kinderopvang in de stad. In Vlaanderen ligt dat iets hoger, gemiddeld 57%.

Het aandeel tevreden inwoners is het hoogst in Roeselare (68%) en Brugge (62%) en het laagst in Turnhout (39%). In Gent, Leuven en Oostende zijn gemiddeld 5 op 10 inwoners tevreden over de kinderopvang. In de overige steden situeert dat aandeel zich tussen 56% en 58%.

In vergelijking met 2011 is de tevredenheid gedaald in de centrumsteden (gemiddeld -5ppt). In meerdere steden is die daling hoger dan het stedelijk gemiddelde: Turnhout (-21ppt), Hasselt (-18ppt), Kortrijk (-13ppt), Oostende en Sint-Niklaas (-10ppt), Brugge (-9ppt) en Genk (-7ppt).

Ook in Vlaanderen is de tevredenheid over de kinderopvang sinds 2017 gedaald (-12ppt). Zowel in de centrumsteden als gemiddeld in Vlaanderen valt vooral de daling sinds 2020 op.

Aandachtspunten

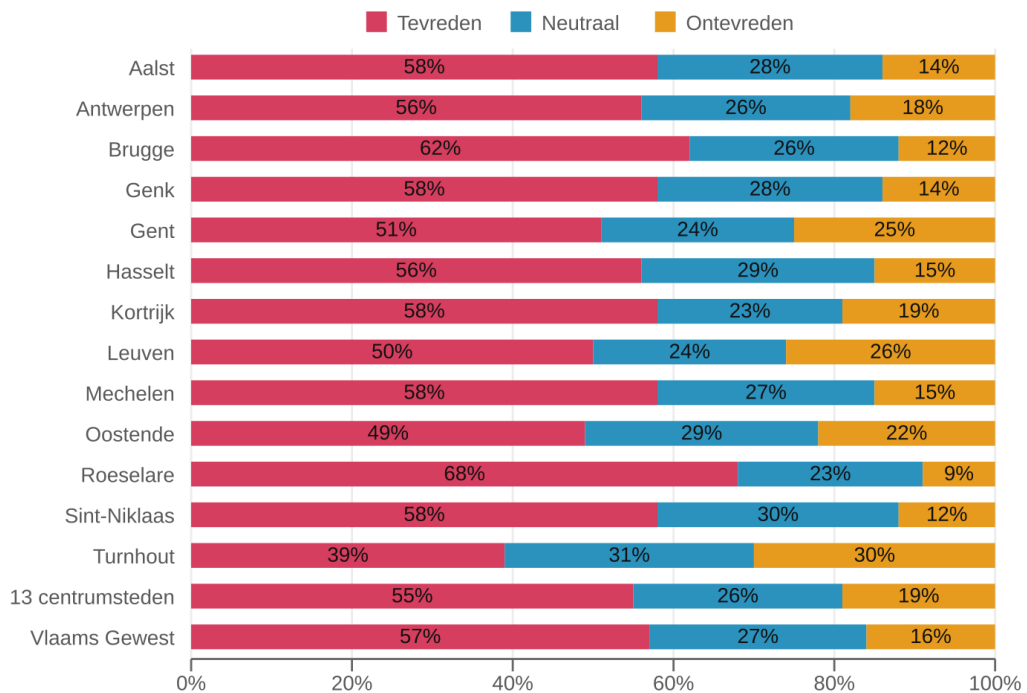
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over kinderopvang, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	60%	56%	61%	64%	58%
Antwerpen	54%	51%	57%	64%	56%
Brugge	71%	69%	73%	76%	62%
Genk	65%	65%	67%	68%	58%
Gent	54%	53%	56%	61%	51%
Hasselt	74%	66%	71%	68%	56%
Kortrijk	71%	65%	64%	68%	58%
Leuven	49%	50%	51%	59%	50%
Mechelen	63%	58%	63%	66%	58%
Oostende	59%	55%	54%	64%	49%
Roeselare	71%	69%	73%	74%	68%
Sint-Niklaas	68%	66%	65%	68%	58%
Turnhout	60%	58%	60%	55%	39%
13 steden	60%	57%	61%	65%	55%
Vlaanderen	-	-	69%	68%	57%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over kinderopvang, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

RESIDENTIËLE OUDERENZORG

Definitie

Aantal plaatsen in woonzorgcentra en in assistentiewoningen, per 100 inwoners van 65 jaar en ouder.

Het aantal plaatsen in de residentiële ouderenzorg bestaat uit het aantal plaatsen in de woonzorgcentra en het aantal plaatsen in de assistentiewoningen. Beide zijn voorzieningen die gebruikers vanaf 65 jaar permanente huisvesting en gehele of gedeeltelijke zorgondersteuning bieden. Het gaat in beide soorten voorzieningen om de erkende plaatsen en de plaatsen waarvoor erkenning in onderzoek is. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen openbare of private voorzieningen.

De gegevens over residentiële ouderenzorg worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/overzicht-aanbod-ouderenzorg>

Toelichting

Intentie 1.1 en 2.1: In een leefbare en duurzame stad sluit het aanbod aan residentiële ouderenzorg zoveel mogelijk aan op de behoefte. Dat aanbod is betaalbaar en voldoende aangepast om met de diversiteit aan doelgroepen in de stad om te gaan. Er zijn geen drempels die dat belemmeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Residentiële ouderenzorg: regionale spreiding, Tevredenheid over ouderenvoorzieningen, Zorgbudget voor zorgbehoevenden, Mantelzorg geven en krijgen en Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.

Vaststellingen

Zowel in Vlaanderen als gemiddeld in de centrumsteden is het grootste aandeel plaatsen in de ouderenzorg te situeren in woonzorgcentra. In 2023 zijn er gemiddeld in Vlaanderen per 100 inwoners van 65 jaar en ouder 5,8 plaatsen in

woonzorgcentra, in de centrumsteden ligt dat aantal met 6,7 plaatsen iets hoger. In Kortrijk ligt dat aantal met 8,5 plaatsen in woonzorgcentra per 100 inwoners van 65 jaar en ouder het hoogst, gevolgd door Antwerpen, Sint-Niklaas, Gent en Leuven. In deze steden ligt dat aantal boven of is het gelijk aan het stedelijk gemiddelde, in de andere steden onder het stedelijk gemiddelde.

Het aantal assistentiewoningen per 100 inwoners van 65 jaar en ouder ligt gemiddeld in Vlaanderen op 2,5. In de centrumsteden ligt dat aantal met 3,6 iets hoger. Antwerpen (5,3) kent het hoogste aantal, gevolgd door Leuven, Kortrijk en Sint-Niklaas. In deze steden ligt dat aantal boven het stedelijk gemiddelde, in de andere steden onder het stedelijk gemiddelde. Genk kent met 1,4 het laagste aantal assistentiewoningen per 100 inwoners van 65 jaar en ouder.

Ten opzichte van 2015 is het aantal assistentiewoningen per 100 inwoners van 65 jaar en ouder gestegen zowel in Vlaanderen (gemiddeld +1ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld +1,5ppt). Vooral de stijging in Antwerpen (+2,7ppt) en Leuven (+1,9ppt) valt op.

Wat het aantal plaatsen in woonzorgcentra per 100 inwoners van 65 jaar en ouder betreft, zien we in Vlaanderen een zeer lichte daling (gemiddeld -0,1ppt) en in de centrumsteden een wisselend beeld: een lichte daling in Genk, Turnhout, Sint-Niklaas en Hasselt, een lichte stijging in Antwerpen, Brugge, Gent, Kortrijk, Leuven, Mechelen, Oostende, in Aalst een stijging +1,4ppt en in Roeselare een status quo.

Aandachtspunten

Naast woonzorgcentra en serviceflats zijn er nog een aantal andere woongelegenheidsvormen voor ouderen in de stad. Zo zijn er aanleunwoningen, flats voor bejaarden, luxe-residenties, sociale huisvesting aangepast voor ouderen... Het aanbod aan aangepaste woningen voor ouderen in de stad is dus groter dan wat hier in beeld gebracht wordt.

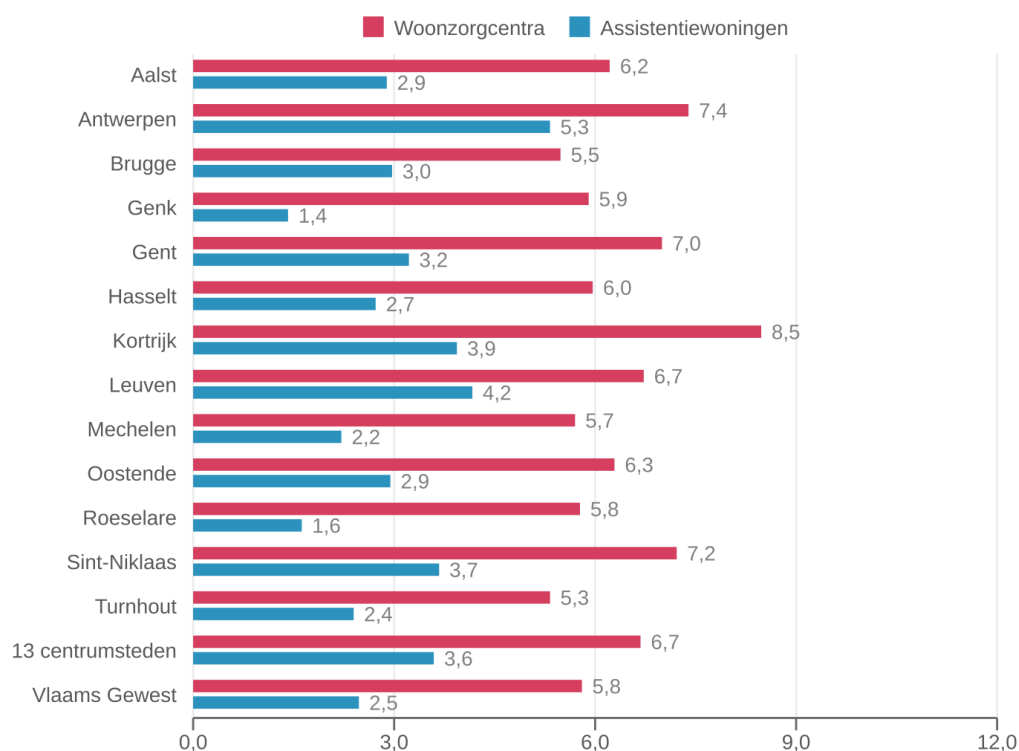
Residentiële ouderenzorg: assistentiewoningen (AW) en woonzorgcentra (WZC), 2015-2023, in aantal per 100 inwoners van 65 jaar en ouder.

	2015		2017		2019		2021		2023	
	AW	WZC	AW	WZC	AW	WZC	AW	WZC	AW	WZC
Aalst	2,6	4,8	1,9	6,5	2,1	6,4	2,0	6,2	2,9	6,2
Antwerpen	2,6	6,9	2,9	7,1	3,0	7,3	4,6	7,4	5,3	7,4
Brugge	2,3	5,1	2,2	5,4	2,6	5,6	2,8	5,4	3,0	5,5
Genk	0,2	7,2	0,9	6,9	1,3	6,7	1,5	6,2	1,4	5,9
Gent	1,8	6,8	1,8	6,7	1,9	7,1	2,7	7,1	3,2	7,0
Hasselt	1,8	6,4	1,9	6,7	2,0	6,4	2,5	6,2	2,7	6,0
Kortrijk	2,8	8,1	3,2	8,2	3,8	8,1	4,0	8,6	3,9	8,5
Leuven	2,3	6,4	2,2	6,9	2,7	6,8	4,0	7,1	4,2	6,7
Mechelen	2,0	5,5	2,0	5,9	2,1	5,8	2,2	6,2	2,2	5,7
Oostende	1,7	5,4	1,6	5,9	1,5	6,1	1,7	6,4	2,9	6,3
Roeselare	1,1	5,8	1,2	6,0	1,2	5,8	1,6	5,9	1,6	5,8
Sint-Niklaas	2,2	7,8	2,1	7,7	3,3	7,2	3,6	7,1	3,7	7,2
Turnhout	2,5	6,1	2,5	5,9	2,6	5,7	2,5	5,5	2,4	5,3
13 steden	2,1	6,5	2,2	6,7	2,5	6,7	3,2	6,8	3,6	6,7
Vlaanderen	1,5	5,9	1,7	6,1	2,0	6,1	2,3	6,0	2,5	5,8

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Zorg en gezondheid | Ouderen en zorgbehoevenden

Residentiële ouderenzorg, 2023, in aantal per 100 inwoners van 65 jaar en ouder.

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

RESIDENTIËLE OUDERENZORG: REGIONALE SPREIDING

Definitie

Spreiding van het aanbod aan residentiële ouderenzorg in de stad ten opzichte van het aanbod in de buurgemeenten.

Het aanbod slaat op het aantal opvangplaatsen in woonzorgcentra en assistentiewoningen per 100 inwoners van 65 jaar en ouder in de stad.

Een woonzorgcentrum is een voorziening waar aan gebruikers van 65 jaar en ouder die er permanent verblijven, huisvesting en gehele of gedeeltelijke zorg worden aangeboden. Een assistentiewoning is de opvolger van de serviceflat. Het is ook een voorziening waar de oudere permanent verblijft. Er is ook hulp- en zorgomkadering, maar deze is minder intensief dan in een woonzorgcentrum.

Het aanbod in de stad wordt berekend als de verhouding van het aantal residentiële plaatsen voor ouderen in de stad tegenover het aantal 65-plussers in de stad. Het aanbod in de stadsrand wordt berekend als de verhouding van het aantal residentiële plaatsen voor ouderen in de stad tegenover het aantal 65-plussers in de stadsrand. De stadsrand is de som van alle gemeenten die grenzen aan het grondgebied van de centrumstad zelf.

Is de spreidingsmaat 1, dan wijst dit op een gelijke spreiding van ouderenvoorzieningen tussen stad en buurgemeenten. Een waarde onder 1 duidt op een sterkere aanwezigheid van ouderenvoorzieningen in de buurgemeenten dan in de stad en een waarde boven 1 op een sterkere aanwezigheid van ouderenvoorzieningen in de stad dan in de buurgemeenten.

De gegevens over residentiële ouderenzorg worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatie-kalender.

Voor meer informatie:

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/overzicht-aanbod-ouderenzorg>

Toelichting

Intentie 1.2: De clustering van diensten, voorzieningen, instellingen en mensen in de stad resulteert in agglomeratievoordelen. Deze voordelen beperken zich niet tot de stadsgrenzen, maar hebben invloed in de stedelijke regio. De stad versterkt zich zo als centrum voor allerlei diensten om in de behoeften van stad en regio te voorzien.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Residentiële ouderenzorg, Tevredenheid over ouderenvoorzieningen, Zorgbudget voor zorgbehoevenden, Mantelzorg geven en krijgen en Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2023 is in Mechelen en Roeselare het relatieve aanbod aan residentiële ouderenzorg in de stad lager dan in de stadsrand. In alle andere steden zijn er meer opvangplaatsen in woonzorgcentra en assistentiewoningen voor ouderen in de stad dan in de stadsrand. In Antwerpen, Oostende en Sint-Niklaas is dat relatieve aanbod het hoogst en een pak hoger dan in de andere steden.

In vergelijking met 2015 is het relatieve aanbod aan opvangplaatsen in woonzorgcentra en assistentiewoningen voor ouderen in 8 steden gestegen. Vooral de stijging in Antwerpen en Oostende valt op. In Brugge, Genk, Roeselare en Turnhout is het relatieve aanbod ten opzichte van 2015 afgenomen. In Mechelen, Roeselare en Aalst waren er in 2015 minder opvangplaatsen in de stad dan in de stadsrand. In 2023 is dat nog steeds het geval in Mechelen en in Roeselare.

Aandachtspunten

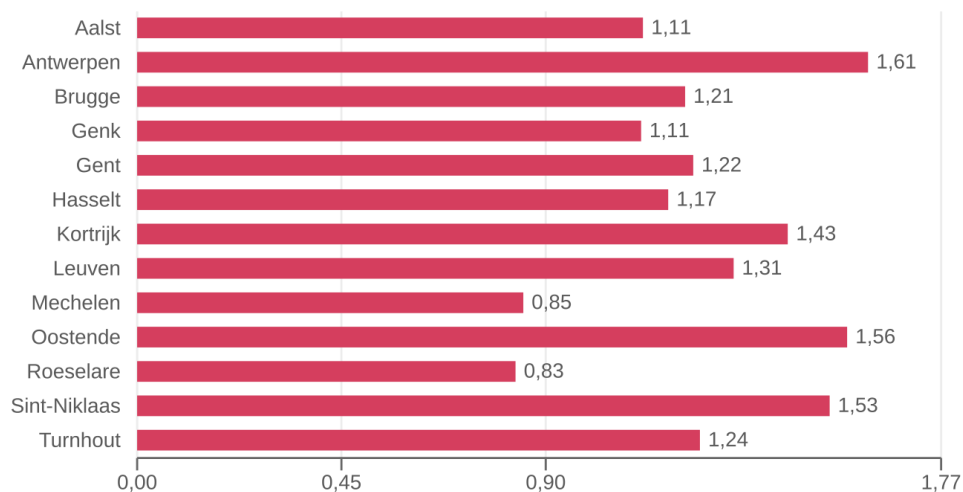
Naast woonzorgcentra en serviceflats zijn er nog een aantal andere woongelegenheidsvormen voor ouderen in de stad. Zo zijn er aanleunwoningen, flats voor bejaarden, luxe-residenties, sociale huisvesting aangepast voor ouderen... Het aanbod aan aangepaste woningen voor ouderen in de stad is dus groter dan wat hier in beeld gebracht wordt.

Residentiële ouderenzorg: regionale spreiding, 2015-2023, 1 = neutrale waarde.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	0,92	1,02	1,04	1,03	1,04	1,01	0,98	1,06	1,11
Antwerpen	1,34	1,25	1,33	1,26	1,27	1,30	1,52	1,58	1,61
Brugge	1,24	1,13	1,13	1,26	1,17	1,22	1,21	1,19	1,21
Genk	1,21	1,13	1,16	1,21	1,22	1,17	1,16	1,16	1,11
Gent	1,07	1,06	1,09	1,07	1,10	1,17	1,18	1,20	1,22
Hasselt	1,15	1,18	1,22	1,19	1,15	1,10	1,14	1,14	1,17
Kortrijk	1,36	1,36	1,30	1,32	1,33	1,33	1,40	1,41	1,43
Leuven	1,19	1,14	0,99	1,24	1,21	1,28	1,43	1,33	1,31
Mechelen	0,85	0,86	0,75	0,84	0,87	0,85	0,92	0,93	0,85
Oostende	1,16	1,09	1,06	1,12	1,20	1,33	1,32	1,42	1,56
Roeselare	0,87	0,90	0,89	0,83	0,79	0,84	0,83	0,85	0,83
Sint-Niklaas	1,44	1,42	1,38	1,30	1,43	1,44	1,43	1,49	1,53
Turnhout	1,40	1,20	1,31	1,21	1,25	1,11	1,23	1,23	1,24

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Residentiële ouderenzorg: regionale spreiding, 2023, 1 = neutrale waarde.

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER OUDERENVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: ouderenvoorzieningen (ontmoetingscentrum, serviceflat, lokaal dienstencentrum...)?'.

De respondent kon antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1 en 2.1: In een leefbare en duurzame stad sluit het aanbod aan ouderenvoorzieningen zoveel mogelijk aan op de behoefte. Dat aanbod is op maat en sluit zoveel mogelijk aan bij de vertrouwde leefomgeving. Dat aanbod is betaalbaar, bereikbaar en voldoende aangepast om met de diversiteit aan doelgroepen in de stad om te gaan. Er zijn geen drempels die dat belemmeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Residentiële ouderenzorg, Residentiële ouderenzorg: regionale spreiding, Zorgbudget voor zorgbehoevenden, Mantelzorg geven en krijgen, Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg en Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2023 is 70% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de ouderenvoorzieningen in de stad. Dit komt overeen met het Vlaams gemiddelde.

Het aandeel inwoners, dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen, is het hoogst in Roeselare en Kortrijk: in beide steden zijn 8 op 10 inwoners tevreden. In Hasselt, Gent, Oostende, Brugge en Genk situeren die aandelen zich tussen 71% en 77%. In Aalst, Turnhout, Antwerpen, Leuven en Sint-Niklaas, 62% en 69%. Het laagste aandeel inwoners, dat tevreden is over de ouderenvoorzieningen, treffen we aan in Mechelen (58%).

In de periode 2011-2017 was er bij inwoners van centrumsteden gemiddeld een lichte toename van de tevredenheid over ouderenvoorzieningen. Die trend zette zich in 2020 in een aantal steden verder, in andere steden was er een status quo of een lichte daling. Met uitzondering van Roeselare daalt sinds 2020 de tevredenheid in de centrumsteden (gemiddeld -3ppt). Die daling is groter in Aalst (-8ppt), Turnhout (-6ppt), Oostende (-5ppt), Antwerpen en Hasselt (-4ppt). In Roeselare is de tevredenheid in de hele periode stabiel gebleven en in 2023 licht gestegen.

Ook in Vlaanderen daalt de tevredenheid over ouderenvoorzieningen ten opzichte van 2017 (gemiddeld -3ppt).

Aandachtspunten

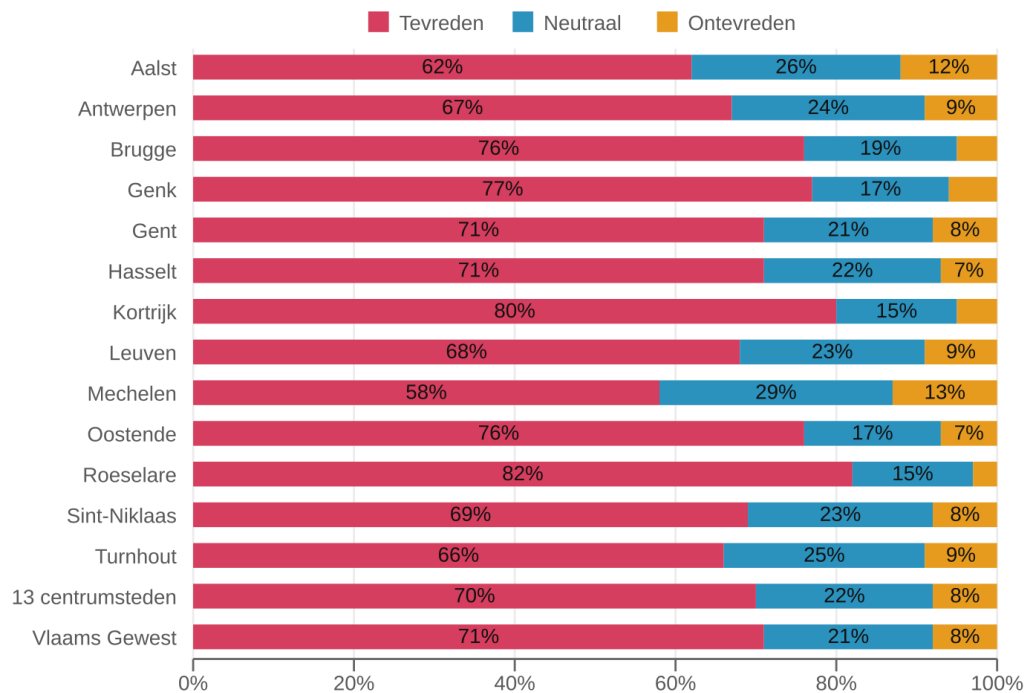
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over ouderenvoorzieningen, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	67%	67%	73%	70%	62%
Antwerpen	67%	68%	71%	71%	67%
Brugge	75%	71%	77%	79%	76%
Genk	79%	79%	84%	80%	77%
Gent	68%	67%	70%	73%	71%
Hasselt	77%	74%	80%	75%	71%
Kortrijk	81%	76%	80%	81%	80%
Leuven	74%	70%	68%	72%	68%
Mechelen	64%	59%	64%	60%	58%
Oostende	81%	77%	77%	81%	76%
Roeselare	80%	80%	80%	80%	82%
Sint-Niklaas	77%	75%	77%	70%	69%
Turnhout	77%	76%	74%	72%	66%
13 steden	72%	71%	74%	73%	70%
Vlaanderen	-	-	74%	75%	71%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over ouderenvoorzieningen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

ZORGBUDGET VOOR ZWAAR ZORGBEHOEVENDEN

Definitie

Aantal thuiswonende personen die een tegemoetkoming mantel- en thuiszorg van de Vlaamse zorgverzekering ontvangen, per 100 inwoners.

De Vlaamse zorgverzekering betaalt een tegemoetkoming uit aan personen met een zwaar verminderd vermogen tot zelfzorg. In deze reeks nemen we enkel de personen die de mantel- en thuiszorgpremie ontvangen in aanmerking. Personen die een residentiële premie ontvangen worden immers gevat door de indicator over residentiële ouderenzorg.

De gegevens over het zorgbudget voor zwaarbehoevenden worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.zorg-en-gezondheid.be/>

Toelichting

Intentie 1.1, 2.6 en 3.7: In een leefbare en duurzame stad sluit het aanbod aan zorg en ondersteuning zoveel mogelijk aan op de behoefte. Hoe meer rechthebbenden op het zorgbudget, hoe beter de zorgbehoevenden ondersteund worden. De tegemoetkoming versterkt de zorgbehoevenden om de regie van de verzorging in eigen handen te nemen en voorkomt sociale uitsluiting en armoede. De tegemoetkoming ondersteunt de mantelzorg en de thuiszorg. Dit zorgt er voor dat de zorgverlening in de nabijheid van de zorgbehoevende plaatsvindt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Mantelzorg geven en krijgen, Gezinszorg, Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg, Subjectieve gezondheid en Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2022 ontvangt gemiddeld 2,8% van de inwoners in Vlaanderen een tegemoetkoming mantel- en thuiszorg. In de steden is dat aandeel iets lager en ontvangt gemiddeld 2,4% van de inwoners die tegemoetkoming.

Er zijn verschillen tussen de steden. In zeven steden ligt dat aandeel hoger dan het stedelijk gemiddelde en hoger dan het Vlaams gemiddelde. Koploper is Genk, waar 5,7% van de inwoners het zorgbudget ontvangt, gevolgd door Hasselt, waar 4% van de inwoners dat ontvangt. Het kleinste aandeel vinden we terug in Gent en Antwerpen (1,7%).

Ten opzichte van 2014 zien we gemiddeld in Vlaanderen en in de centrumsteden een licht stijgende trend.

Aandachtspunten

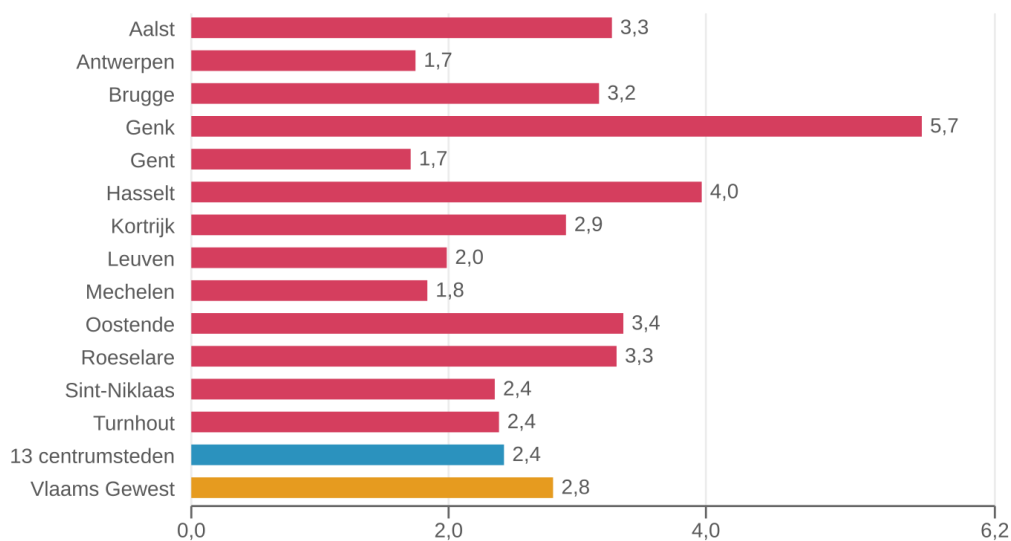
De rechthebbende op de zorgverzekering mantel- en thuiszorg geeft een zicht op het aantal zwaar zorgbehoevenden die in het thuismilieu opgevangen en verzorgd worden. Belangrijk is dat deze premie niet automatisch toegekend wordt, waardoor niet alle rechthebbenden het recht ook hebben aangevraagd. Dit verklaart ook een deel van de jaarlijkse toename.

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, 2014-2022, in aantal rechthebbers per 100 inwoners.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	3,7	3,7	3,6	3,5	3,4	3,4	3,3	3,2	3,3
Antwerpen	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7
Brugge	2,6	2,7	2,9	3,0	3,1	3,2	3,2	3,1	3,2
Genk	4,3	4,4	4,8	4,9	5,1	5,4	5,6	5,6	5,7
Gent	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8	1,7	1,7	1,7
Hasselt	3,5	3,5	3,8	4,0	4,1	4,2	4,2	4,0	4,0
Kortrijk	2,4	2,4	2,6	2,7	2,7	2,8	2,8	2,8	2,9
Leuven	2,1	2,1	2,2	2,3	2,3	2,5	2,4	2,2	2,0
Mechelen	1,7	1,8	1,9	1,9	1,8	1,9	1,9	1,8	1,8
Oostende	2,8	2,9	2,9	3,0	3,0	3,1	3,2	3,1	3,4
Roeselare	2,6	2,7	3,0	3,2	3,3	3,4	3,4	3,3	3,3
Sint-Niklaas	2,3	2,5	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,4	2,4
Turnhout	2,2	2,2	2,2	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,4
13 steden	2,2	2,3	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5	2,4	2,4
Vlaanderen	2,5	2,6	2,7	2,8	2,8	2,9	2,9	2,8	2,8

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, 2022, in aantal rechthebbers per 100 inwoners.

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

MANTELZORG GEVEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat mantelzorg geeft.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Zorg je minstens één keer per week voor zieke, gehandicapte, bejaarde familieleden, buren, vrienden of voor de opvang van kinderen?'

Respondenten konden antwoorden met 'ja' en 'nee'.

Toelichting

Intentie 2.5, 2.7 en 5.4: De mate, waarin mensen zorg dragen voor elkaar, zegt veel over de sociale cohesie en de kwaliteit van het zorgsysteem. In een leefbare en duurzame stad is het zorgsysteem kwaliteitsvol en gediversifieerd en worden mantelzorgers als gelijkwaardig aan de formele hulpverleners beschouwd. Als burgers zich engageren om mantelzorg op te nemen, bevordert dit het samenleven en verbetert de leefbaarheid van de stad.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Mantelzorg krijgen, Sociaal weefsel in de buurt, Residentiële ouderenzorg, Gezinszorg, Personen met handicap en Opvangplaatsen voor baby's en peuters in de wijk.

Vaststellingen

In 2023 zorgt gemiddeld 32% van de inwoners van de centrumsteden minstens één keer per week voor zieke, gehandicapte, bejaarde familieleden, buren, vrienden of voor de opvang van kinderen. In Vlaanderen ligt dat gemiddeld iets hoger, 36%.

Er zijn geen grote verschillen tussen de steden. De aandelen situeren zich tussen 29% (Antwerpen, Gent en Leuven) en 37% (Aalst).

Aandachtspunten

In 2023 is in de vraagstelling 'minstens één keer per maand' vervangen door 'minstens één keer per week'.

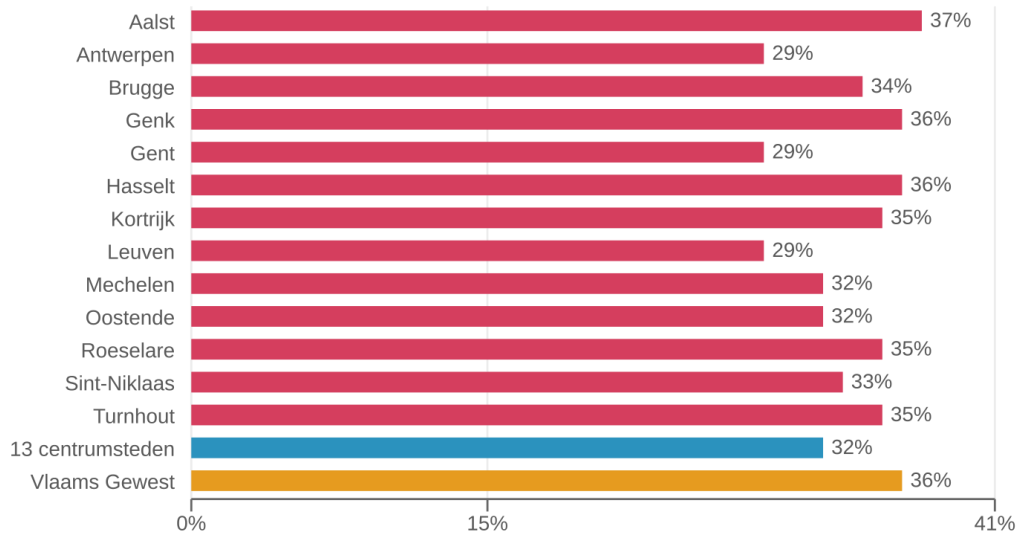
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Mantelzorg geven, 2014-2023, in %.

	2014	2017	2020	2023
Aalst	42%	46%	44%	37%
Antwerpen	38%	42%	38%	29%
Brugge	40%	45%	38%	34%
Genk	47%	49%	42%	36%
Gent	35%	40%	37%	29%
Hasselt	46%	46%	40%	36%
Kortrijk	41%	45%	45%	35%
Leuven	37%	39%	36%	29%
Mechelen	42%	46%	43%	32%
Oostende	38%	42%	36%	32%
Roeselare	41%	44%	38%	35%
Sint-Niklaas	44%	46%	42%	33%
Turnhout	40%	44%	43%	35%
13 steden	39%	43%	39%	32%
Vlaanderen	-	-	43%	36%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Mantelzorg geven, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

MANTELZORG KRIJGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat mantelzorg krijgt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb jij of iemand van het gezin de afgelopen week zelf een beroep gedaan op familieleden, kennissen of burens bij ziekte of wanneer er zorg nodig was?'

Respondenten konden antwoorden met 'ja' en 'nee'.

Toelichting

Intentie 2.5, 2.7 en 5.4: De mate, waarin mensen zorg dragen voor elkaar, zegt veel over de sociale cohesie en de kwaliteit van het zorgsysteem. In een leefbare en duurzame stad is het zorgsysteem kwaliteitsvol en gediversifieerd en worden mantelzorgers als gelijkwaardig aan de formele hulpverleners beschouwd. Als burgers zich engageren om mantelzorg op te nemen, bevordert dit het samenleven en verbetert de leefbaarheid van de stad.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Mantelzorg geven, Sociaal weefsel in de buurt, Residentiële ouderenzorg, Gezinszorg, Personen met handicap

Vaststellingen

In 2023 heeft gemiddeld 19% van de inwoners van de centrumsteden beroep gedaan op familieleden, kennissen of burens bij ziekte of wanneer er zorg nodig was. In Vlaanderen krijgt een gelijkaardig aandeel inwoners mantelzorg (gemiddeld 20%).

Tussen de steden zijn er weinig verschillen. De aandelen situeren zich tussen 17% (Hasselt en Leuven) en 21% (Genk).

Aandachtspunten

In 2023 is in de vraagstelling 'de afgelopen maand' vervangen door 'afgelopen week'.

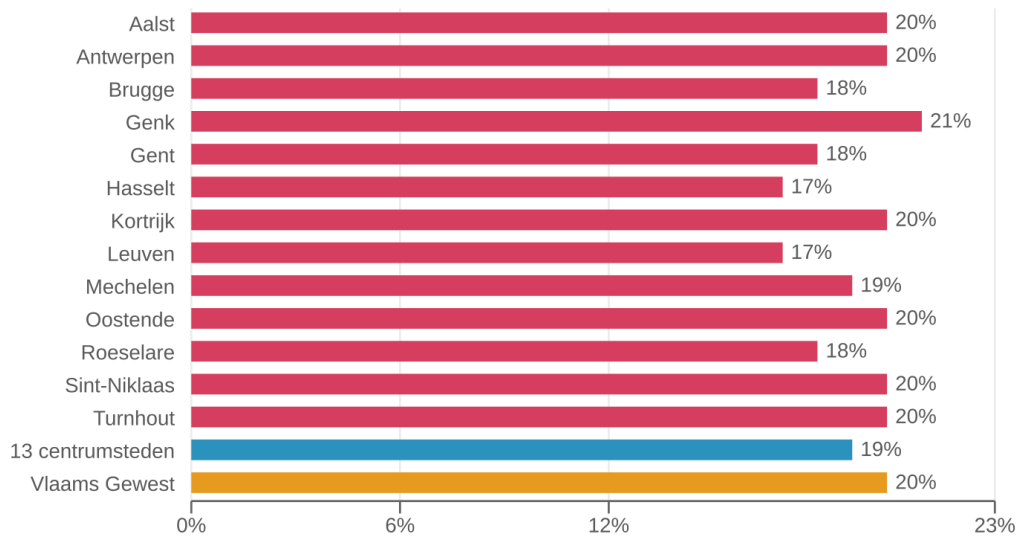
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Mantelzorg krijgen, 2017-2023, in %.

	2017	2020	2023
Aalst	15%	21%	20%
Antwerpen	14%	22%	20%
Brugge	11%	20%	18%
Genk	16%	25%	21%
Gent	13%	22%	18%
Hasselt	11%	21%	17%
Kortrijk	14%	23%	20%
Leuven	13%	18%	17%
Mechelen	14%	22%	19%
Oostende	13%	21%	20%
Roeselare	15%	22%	18%
Sint-Niklaas	15%	22%	20%
Turnhout	13%	23%	20%
13 steden	14%	21%	19%
Vlaanderen	-	22%	20%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Mantelzorg krijgen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Globaal Medisch Dossier

Definitie

Aandeel (%) inwoners met een globaal medisch dossier (GMD).

De gegevens over globaal medische dossiers worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://atlas.ima-aim.be/>

Toelichting

Intentie 1.1 en 2.1: Een leefbare en duurzame stad biedt zorg op maat, die bereikbaar, toegankelijk en betaalbaar is. Er zijn geen drempels, die dat belemmeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Voldoende huisartsen, Bezoek huisarts, Bezoek tandarts, Kankerscreening, Chronische aandoe-

ning, Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg en Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2021 heeft gemiddeld in de centrumsteden 88% van de inwoners een globaal medisch dossier. Dat aandeel komt overeen met het gemiddeld aandeel in het Vlaams Gewest.

In 4 steden hebben 9 op 10 inwoners een globaal medisch dossier. Dat is het geval in Brugge, Genk, Kortrijk en Roeselare. In alle andere centrumsteden hebben meer dan 8 op 10 inwoners een globaal medisch dossier en liggen die aandelen tussen 82% (Antwerpen) en Oostende en Hasselt (89%).

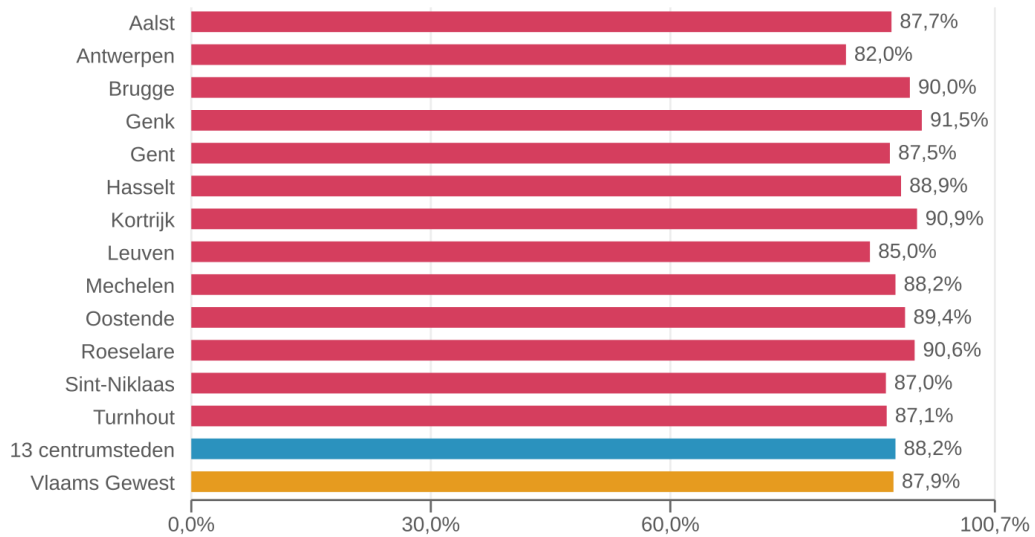
Ten opzichte van 2013 zien we een stijgende trend zowel in het Vlaams Gewest (+17ppt) als in de centrumsteden (+21ppt). Die stijgende trend vindt plaats in alle centrumsteden.

Globaal medisch dossier, 2013-2021, in %.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	63,7%	64,3%	68,5%	74,1%	78,8%	81,5%	83,5%	85,7%	87,7%
Antwerpen	61,4%	63,6%	66,5%	70,8%	74,2%	76,5%	78,3%	80,5%	82,0%
Brugge	68,2%	70,0%	73,0%	76,6%	81,3%	83,8%	85,4%	87,8%	90,0%
Genk	81,5%	82,7%	85,3%	87,2%	88,8%	90,2%	91,1%	91,9%	91,5%
Gent	62,3%	64,0%	67,1%	72,1%	76,5%	79,9%	82,3%	85,2%	87,5%
Hasselt	75,3%	75,9%	77,4%	80,1%	82,4%	83,9%	85,4%	87,1%	88,9%
Kortrijk	69,1%	70,8%	73,5%	78,6%	82,5%	85,5%	87,2%	88,9%	90,9%
Leuven	66,8%	68,0%	70,1%	73,9%	77,4%	79,9%	81,3%	83,2%	85,0%
Mechelen	66,9%	68,1%	71,3%	76,2%	80,5%	83,5%	84,9%	86,5%	88,2%
Oostende	64,4%	68,1%	72,0%	75,2%	79,8%	83,2%	85,6%	87,6%	89,4%
Roeselare	70,9%	71,8%	75,3%	80,4%	83,6%	86,0%	87,1%	88,9%	90,6%
Sint-Niklaas	61,7%	64,3%	67,6%	72,8%	76,7%	80,1%	82,7%	84,9%	87,0%
Turnhout	78,7%	80,5%	82,0%	83,5%	85,1%	85,6%	86,6%	86,9%	87,1%
13 steden	66,9%	70,0%	72,0%	76,2%	80,5%	83,7%	85,2%	86,7%	88,2%
Vlaanderen	70,7%	71,2%	73,7%	77,7%	80,3%	83,0%	84,7%	86,4%	87,9%

Bron: InterMutualistisch Agentschap, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Globaal medisch dossier, 2021, in %.

Bron: InterMutualistisch Agentschap, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE HUISARTSEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende huisartsen zijn in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er zijn voldoende huisartsen in de buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder eens' of 'helemaal eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1 en 5.7: Een leefbare en duurzame stad biedt zorg op maat, die bereikbaar, toegankelijk, betaalbaar en voldoende territoriaal gespreid is. De tevredenheid over het aanbod aan huisartsen in de buurt geeft invulling aan de afstemming van vraag en aanbod.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Globaal medisch dossier, Kankerscreening, Bezoek huisarts, Bezoek tandarts, Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg en Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2023 vindt gemiddeld 67% van de inwoners van de centrumsteden dat er voldoende huisartsen zijn in de buurt. In Vlaanderen zijn gemiddeld evenveel inwoners het daarmee eens.

De hoogste scores vinden we terug in Kortrijk, Roeselare en Leuven: in die steden ligt het aandeel inwoners dat vindt dat er in de buurt voldoende huisartsen zijn tussen 80% en 77%. In Genk, Brugge en Gent liggen de aandelen tussen 72% en 74%. In Aalst, Antwerpen en Mechelen tussen 61% en 66%. In Oostende en Sint-Niklaas tussen 53% en 56%. De laagste score vinden we terug in Turnhout: in die stad vindt minder dan de helft van de inwoners dat er voldoende huisartsen zijn in de buurt.

Wat opvalt, is de dalende trend doorheen de tijd: in de periode 2008-2014 (gemiddeld -10ppt) en in de periode 2020-2023 (gemiddeld -14ppt). Ten opzichte van 2008 tekenen volgende dalingen zich op: Oostende en Turnhout (-39ppt), Sint-Niklaas (-36ppt), Aalst (-33ppt), Antwerpen (-28ppt), Mechelen (-25ppt), Hasselt (-23ppt), Brugge en Genk (-20ppt), Gent en Kortrijk (-14ppt) en Roeselare (-12ppt).

Ook in Vlaanderen tekent zich een grote daling op ten opzichte van 2020: gemiddeld -15ppt.

Aandachtspunten

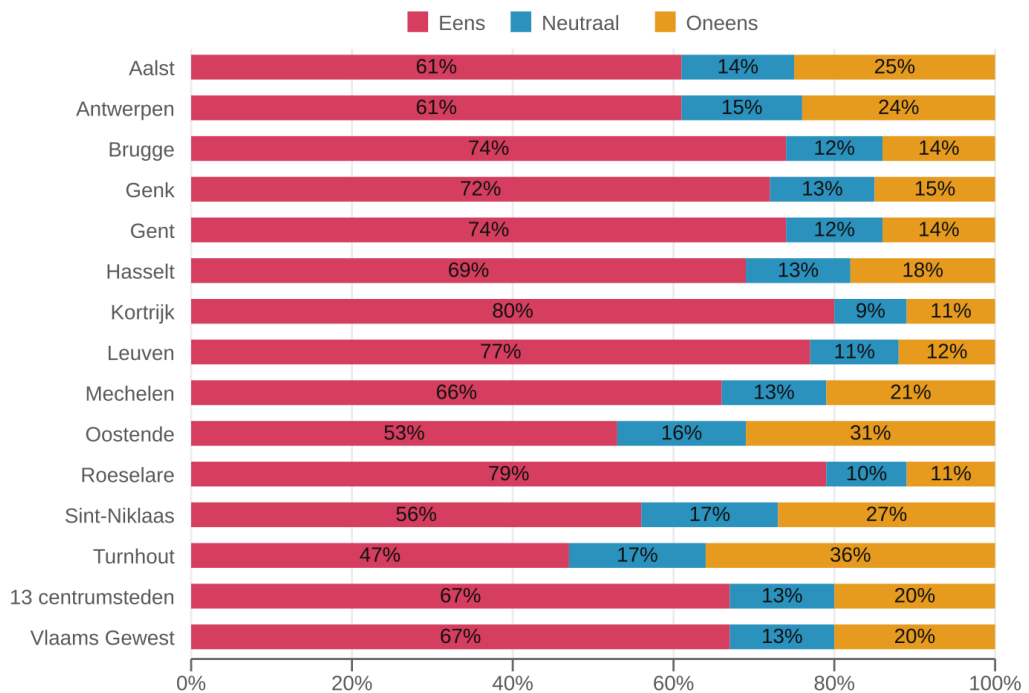
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Voldoende huisartsen, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	94%	85%	82%	78%	80%	61%
Antwerpen	89%	84%	77%	76%	78%	61%
Brugge	94%	87%	86%	85%	86%	74%
Genk	92%	87%	86%	87%	87%	72%
Gent	88%	86%	82%	83%	85%	74%
Hasselt	92%	88%	88%	85%	85%	69%
Kortrijk	94%	86%	85%	85%	87%	80%
Leuven	93%	88%	85%	84%	88%	77%
Mechelen	91%	84%	79%	78%	77%	66%
Oostende	92%	87%	82%	80%	73%	53%
Roeselare	91%	85%	87%	87%	85%	79%
Sint-Niklaas	92%	82%	76%	77%	73%	56%
Turnhout	86%	80%	74%	74%	74%	47%
13 steden	91%	85%	81%	80%	81%	67%
Vlaanderen	-	-	-	-	82%	67%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende huisartsen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BEZOEK HUISARTS

Definitie

Aandeel (%) rechthebbenden die minstens één contact (raadpleging/bezoek) met de huisarts hebben.

De gegevens over het bezoek aan de huisarts worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://atlas.ima-aim.be/home>

Toelichting

Intentie 1.1 en 2.1: Een leefbare en duurzame stad biedt zorg op maat, die bereikbaar, toegankelijk en betaalbaar is. Er zijn geen drempels, die dat belemmeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Globaal medisch dossier, Voldoende huisartsen, Bezoek tandarts, Kankerscreening, Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg en Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2019 had gemiddeld in het Vlaams Gewest 81% van de inwoners minstens één contact met de huisarts. In de centrumsteden lag dat aandeel iets hoger, 85%.

In Antwerpen is dat aandeel het laagst: daar had 79% van de inwoners in 2019 minstens één contact met de huisarts. In alle andere steden ligt dat aandeel boven de 80% en boven het Vlaams gemiddelde.

Ten opzichte van 2012 zien we een licht stijgende trend in het Vlaams Gewest tot 2017, waarna in 2018 een daling (gemiddeld -2,9ppt) optrad. In de centrumsteden zien we een gestage stijging sinds 2012 (gemiddeld +4,2ppt). Die stijgende trend vindt plaats in alle centrumsteden.

Aandachtspunten

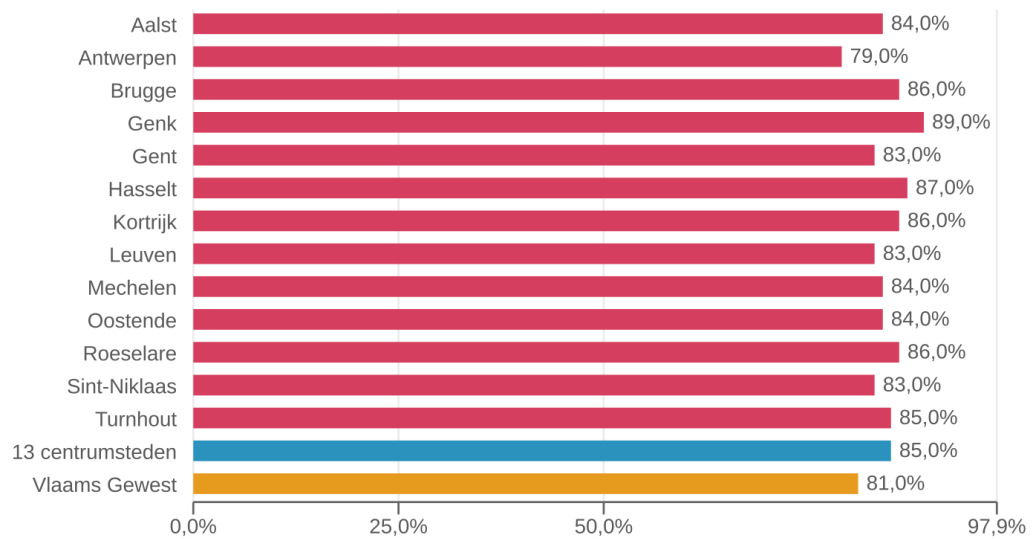
Cijfers zijn geldig voor de Belgische bevolking aangezien 99% van de Belgen rechthebbende is (i.e. in orde met de verplichte ziekteverzekering).

Bezoek huisarts, 2012-2019, in %.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aalst	81,0%	81,5%	80,9%	81,6%	82,4%	82,2%	84,0%	84,0%
Antwerpen	74,9%	75,0%	75,1%	75,9%	77,3%	77,0%	79,0%	79,0%
Brugge	82,3%	83,0%	82,4%	83,2%	84,2%	83,9%	85,0%	86,0%
Genk	84,7%	85,8%	85,7%	86,7%	87,4%	87,6%	89,0%	89,0%
Gent	77,3%	77,9%	77,6%	78,3%	79,8%	79,7%	82,0%	83,0%
Hasselt	83,8%	84,4%	83,7%	84,8%	85,4%	85,8%	87,0%	87,0%
Kortrijk	82,4%	83,0%	82,5%	83,4%	84,0%	83,8%	85,0%	86,0%
Leuven	78,1%	78,4%	78,1%	78,9%	79,9%	79,8%	81,0%	83,0%
Mechelen	80,1%	80,3%	79,8%	80,5%	81,5%	81,5%	83,0%	84,0%
Oostende	80,7%	81,8%	81,4%	82,0%	82,6%	82,6%	83,0%	84,0%
Roeselare	81,9%	83,3%	82,5%	83,2%	83,9%	83,7%	85,0%	86,0%
Sint-Niklaas	79,7%	80,2%	79,9%	80,9%	81,5%	81,1%	83,0%	83,0%
Turnhout	82,4%	82,0%	82,0%	82,1%	83,1%	82,8%	84,0%	85,0%
13 steden	80,8%	81,7%	81,2%	81,8%	82,8%	82,6%	83,5%	85,0%
Vlaanderen	82,2%	82,8%	82,5%	83,1%	83,6%	83,4%	80,5%	81,0%

Bron: InterMutualistisch Agentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bezoek huisarts, 2019, in %.

Bron: InterMutualistisch Agentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

BEZOEK TANDARTS

Definitie

Aandeel (%) rechthebbenden die minstens twee contacten met de tandarts hebben in twee verschillende jaren binnen een periode van drie kalenderjaren (jaar x, jaar x-1, jaar x-2).

De gegevens over bezoek aan de tandarts worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://atlas.ima-aim.be/home>

Toelichting

Intentie 1.1 en 2.1: Een leefbare en duurzame stad biedt zorg op maat, die bereikbaar, toegankelijk en betaalbaar is. Er zijn geen drempels, die dat belemmeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Globaal medisch dossier, Kankerscreening, Voldoende huisartsen, Bezoek huisarts, Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg en Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2021 heeft in het Vlaams Gewest gemiddeld 58,5% van de inwoners minstens twee contacten met de tandarts. In de centrumsteden ligt dat aandeel iets lager, 56,5%.

Er zijn verschillen tussen de steden. In Hasselt, Brugge en Kortrijk hebben 6 op 10 inwoners minstens twee contacten met de tandarts. In Antwerpen heeft minder dan de helft van de inwoners minstens twee contacten bij de tandarts, namelijk 48%. In de overige steden situeren die aandelen zich tussen 52% (Aalst, Oostende en Sint-Niklaas) en 58% (Roeselare).

Ten opzichte van 2013 zien we een stijgende trend zowel in het Vlaams Gewest (+4,6ppt) als in de centrumsteden (+5,5ppt). Die stijgende trend vindt plaats in alle centrumsteden.

Aandachtspunten

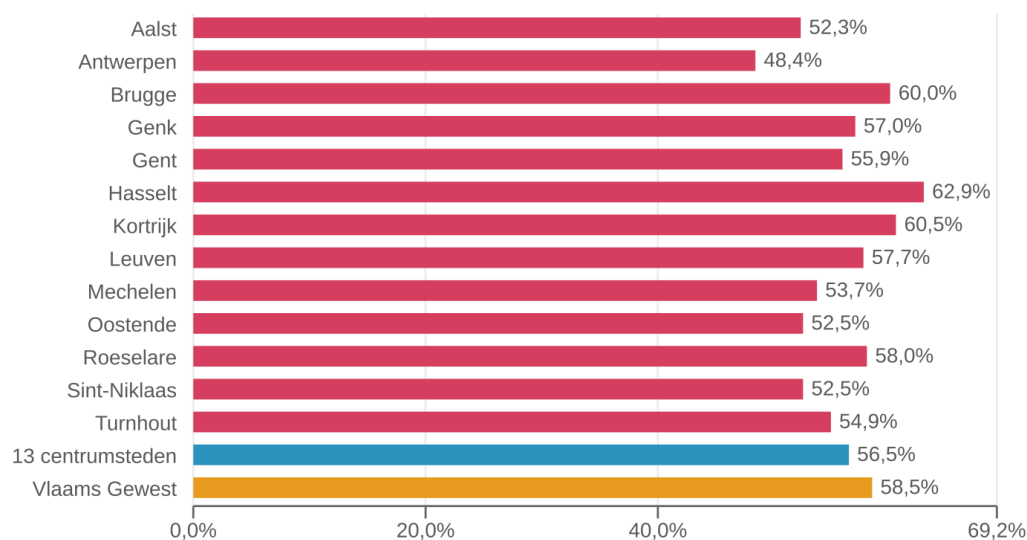
Cijfers zijn geldig voor de Belgische bevolking aangezien 99% van de Belgen rechthebbende is (i.e. in orde met de verplichte ziekteverzekering).

Bezoek tandarts, 2013-2021, in %.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	48,4%	48,9%	51,1%	53,6%	54,6%	54,3%	54,2%	53,0%	52,3%
Antwerpen	43,7%	44,9%	46,8%	48,7%	50,0%	50,2%	50,2%	49,1%	48,4%
Brugge	56,0%	56,6%	59,1%	61,4%	62,6%	62,2%	62,1%	60,9%	60,0%
Genk	52,9%	53,6%	55,8%	57,9%	59,0%	59,3%	59,3%	57,9%	57,0%
Gent	50,4%	51,4%	53,6%	55,8%	57,0%	57,1%	57,1%	56,3%	55,9%
Hasselt	57,3%	57,9%	60,7%	63,4%	65,0%	64,5%	64,7%	63,7%	62,9%
Kortrijk	54,8%	55,5%	57,9%	60,4%	61,4%	61,4%	61,5%	60,9%	60,5%
Leuven	51,3%	52,8%	55,3%	57,9%	59,4%	59,5%	59,6%	58,2%	57,7%
Mechelen	48,7%	49,6%	52,3%	54,6%	55,7%	55,7%	55,2%	54,0%	53,7%
Oostende	49,7%	50,2%	51,9%	53,9%	54,7%	54,4%	54,5%	53,3%	52,5%
Roeselare	53,8%	54,6%	57,1%	59,5%	60,6%	60,1%	59,9%	58,9%	58,0%
Sint-Niklaas	47,1%	47,6%	50,1%	52,4%	53,9%	54,1%	54,4%	53,2%	52,5%
Turnhout	51,0%	52,2%	54,5%	56,4%	57,4%	57,2%	56,9%	55,8%	54,9%
13 steden	51,0%	52,2%	54,5%	56,1%	57,4%	57,2%	57,1%	56,0%	56,5%
Vlaanderen	53,9%	54,4%	57,2%	59,2%	61,0%	60,7%	60,1%	59,2%	58,5%

Bron: InterMutualistisch Agentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bezoek tandarts, 2021, in %.

Bron: InterMutualistisch Agentschap, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

KANKERSCREENING

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat zich preventief laat onderzoeken voor borstkanker, baarmoederhalskanker en dikkedarmkanker.

De gegevens over residentiële ouderenzorg worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://bevolkingsonderzoek.incijfers.be/>

Toelichting

Intentie 1.1 en 2.1: Een leefbare en duurzame stad biedt zorg op maat, die bereikbaar, toegankelijk en betaalbaar is. Er zijn geen drempels, die dat belemmeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Globaal medisch dossier, Bezoek huisarts, Voldoende huisartsen, Bezoek tandarts, Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg en Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2022 laten gemiddeld in de centrumsteden 6 op 10 inwoners zich preventief onderzoeken voor baarmoederhalskanker, borstkanker en dikkedarmkanker. In het Vlaams Gewest lieten gemiddeld iets meer inwoners zich preventief onderzoeken.

Wat baarmoederhalskanker betreft, zijn Kortrijk en Sint-Niklaas koploper: in beide steden lieten meer dan 64% van de inwoners zich preventief onderzoeken. De verschillen tussen de steden zijn niet groot.

Wat borstkanker betreft, zijn er grotere verschillen tussen de steden. Koploper is Hasselt

(68,4%). In Antwerpen liet 54,4% zich preventief onderzoeken, in Oostende 5%, in Mechelen 60,6%. In de overige steden lieten meer dan 6 op 10 zich preventief onderzoeken.

Wat dikkedarmkanker betreft, zijn er gelijkaardige verschillen tussen de steden. Koploper is ook hier Hasselt (67%). In Antwerpen liet bijna 56% zich preventief onderzoeken, in Aalst en Mechelen bijna 60%. In de overige steden lieten meer dan 6 op 10 zich preventief onderzoeken.

Ten opzichte van 2015 is het aandeel inwoners, dat zich preventief laat onderzoeken voor baarmoederhalskanker gestegen, zowel in het Vlaams Gewest (gemiddeld +3,8ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld +3,2ppt). Het aandeel stijgt in iedere stad.

Wat borstkanker betreft, is het aandeel inwoners, dat zich preventief laat onderzoeken, ten opzichte van 2015 gedaald, zowel in het Vlaams Gewest (gemiddeld -0,3ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -0,8ppt). Die dalende tendens zien we terug in meerdere steden. In Brugge, Kortrijk, Leuven en Roeselare is het aandeel ten opzichte van 2014 dat zich preventief laat onderzoeken voor borstkanker licht gestegen.

Wat dikkedarmkanker betreft, laten ten opzichte van 2015 in het Vlaamse Gewest iets meer inwoners zich preventief onderzoeken (gemiddeld +0,5ppt), in de steden zien we gemiddeld een status quo. In Brugge, Mechelen, Kortrijk, Leuven, Roeselare, Gent en Aalst stijgt dat aandeel. In de overige steden daalt dat aandeel ten opzichte van 2015.

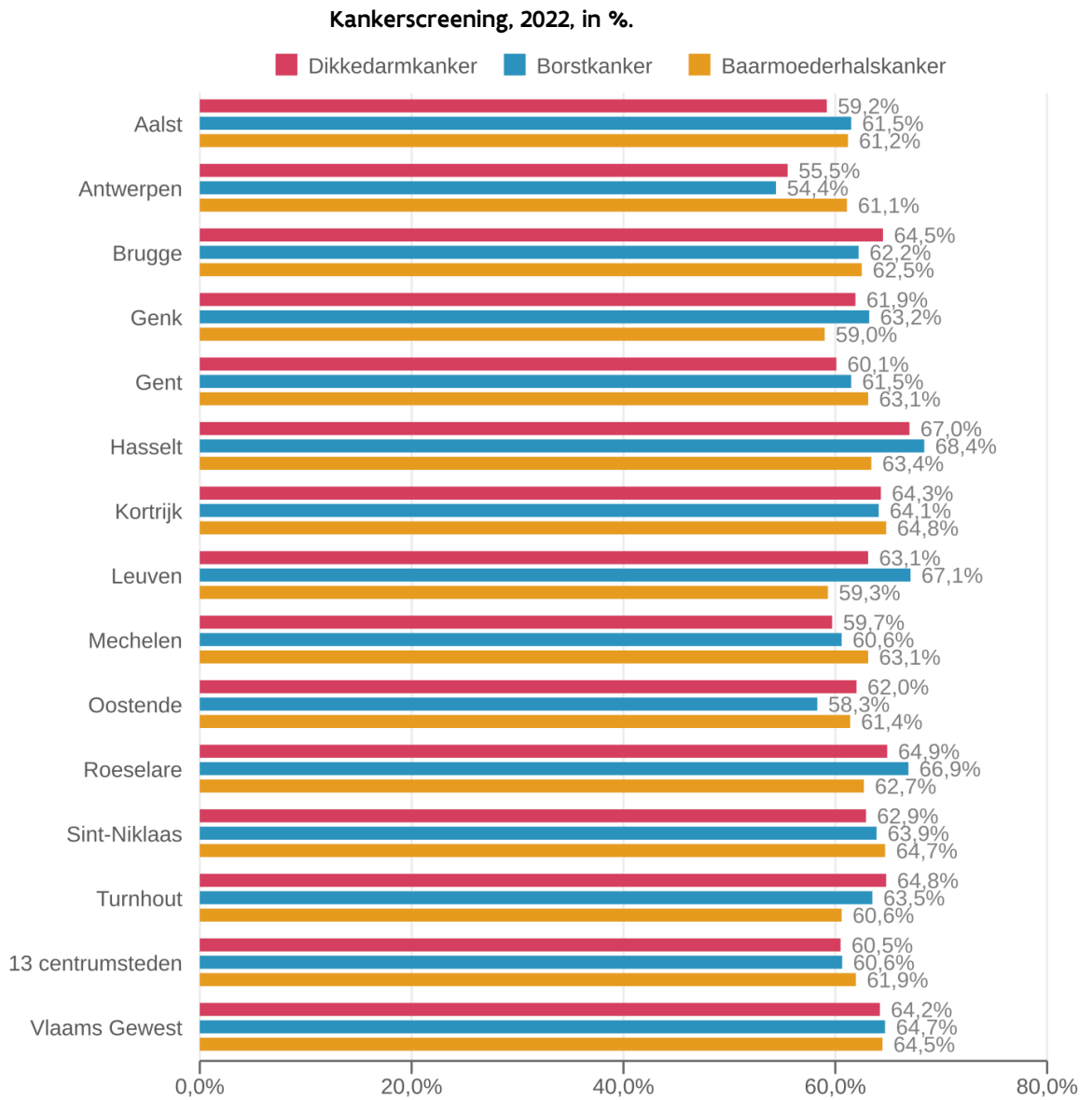
Aandachtspunten

Doelgroep op 1 januari van het jaar.

Kankerscreening, 2015-2022, in %.

	2015			2018			2022		
	Baar- moeder- hals	Borst	Dikke- darm	Baar- moeder- hals	Borst	Dikke- darm	Baar- moeder- hals	Borst	Dikke- darm
Aalst	59,5%	63,1%	58,7%	61,4%	61,8%	59,5%	61,2%	61,5%	59,2%
Antwerpen	58,3%	57,7%	57,0%	60,2%	56,9%	57,4%	61,1%	54,4%	55,5%
Brugge	58,2%	59,2%	62,4%	60,4%	61,4%	63,7%	62,5%	62,2%	64,5%
Genk	56,2%	66,5%	62,5%	58,0%	65,2%	63,2%	59,0%	63,2%	61,9%
Gent	58,9%	61,5%	59,5%	63,3%	61,6%	60,1%	63,1%	61,5%	60,1%
Hasselt	58,1%	70,0%	68,3%	61,6%	69,8%	67,3%	63,4%	68,4%	67,0%
Kortrijk	60,9%	61,5%	62,4%	63,7%	62,0%	63,5%	64,8%	64,1%	64,3%
Leuven	57,0%	65,2%	61,8%	59,2%	65,6%	61,7%	59,3%	67,1%	63,1%
Mechelen	60,4%	61,1%	57,7%	62,5%	60,8%	59,4%	63,1%	60,6%	59,7%
Oostende	55,2%	59,0%	60,9%	59,4%	59,9%	61,8%	61,4%	58,3%	62,0%
Roeselare	59,2%	65,2%	63,6%	61,1%	65,3%	64,5%	62,7%	66,9%	64,9%
Sint-Niklaas	63,2%	63,8%	63,0%	66,0%	63,4%	63,8%	64,7%	63,9%	62,9%
Turnhout	60,6%	64,9%	64,9%	61,3%	64,5%	65,5%	60,6%	63,5%	64,8%
13 steden	58,7%	61,4%	60,4%	61,3%	61,3%	61,0%	61,9%	60,6%	60,5%
Vlaanderen	60,7%	65,0%	63,7%	63,3%	65,2%	64,3%	64,5%	64,7%	64,2%

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

GEZINSZORG

Definitie

Aantal gepresteerde uren gezinszorg per 100 inwoners per jaar.

Deze indicator geeft de som van het aantal gesubsidieerde uren dat de private en de openbare diensten voor gezinszorg gepresteerd hebben. Gezinszorg omvat de hulp- en dienstverlening in het thuismilieu die bestaat uit persoonsverzorging, huishoudelijke hulp en (in mindere mate) schoonmaakhulp, en de algemene psychosociale en pedagogische ondersteuning en begeleiding die daarmee verband houden. De gezinszorg kan zowel een preventief als een herstellend, verzorgend of palliatief karakter hebben. Ze kan gezinsondersteunend, -aanvullend of -vervangend zijn.

De gegevens over gezinszorg worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

https://www.zorg-en-gezondheid.be/spreiding_gezinszorg

Toelichting

Intentie 1.1: In een leefbare en duurzame stad sluit het aanbod aan gezinszorg zoveel mogelijk aan op de behoefte. Hoe minder uren gezinszorg gepresteerd worden, hoe groter de discrepantie tussen het aanbod en de behoefte.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Residentiële ouderenzorg, Mantelzorg geven en krijgen, Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, en Tevredenheid over ouderenvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2022 werden in het Vlaams Gewest gemiddeld bijna 227 uren gezinszorg per 100 inwoners

gepresteerd. In de centrumsteden is dat een beetje meer (232u).

Er zijn grote verschillen tussen de steden. In Kortrijk werden 315 uren gezinszorg per 100 inwoners of meer dan 3u per inwoner gepresteerd. In Genk ligt dat aantal het laagst: 143 uren per 100 inwoners of iets minder dan 1,5u per inwoner. In Gent en Mechelen is dat 177 uren en 180 uren per 100 inwoners of bijna 2u per inwoner. In de overige steden is dat meer dan 2u tot bijna 3u per inwoner.

In de periode 2014-2017 zien we zowel voor de centrumsteden als het Vlaams Gewest een daling. Ten opzichte van 2017 is er in 2018 een lichte stijging, zowel in het Vlaams Gewest als in de centrumsteden. De jaren nadien neemt het aantal uren gestaag af in de centrumsteden, alsook in het Vlaams Gewest (uitgezonderd in 2019). Ten opzichte van 2014 is het aantal uren gezinszorg per 100 inwoners gedaald met 26,7u in het Vlaams Gewest en met 22,8u in de centrumsteden.

In een aantal centrumsteden is die daling per 100 inwoners groter: in Gent (-60,5u), in Roeselare (-59,3u), in Aalst (-52,8u), in Oostende (-49,2u), in Brugge (-40,4u), in Turnhout (-35,8u) en in Mechelen (-30,4u).

In drie steden is het aantal uren per 100 inwoners ten opzichte van 2014 gestegen: in Hasselt (+15,4u), Kortrijk (+7,6u) en in Antwerpen (+3,9u).

Aandachtspunten

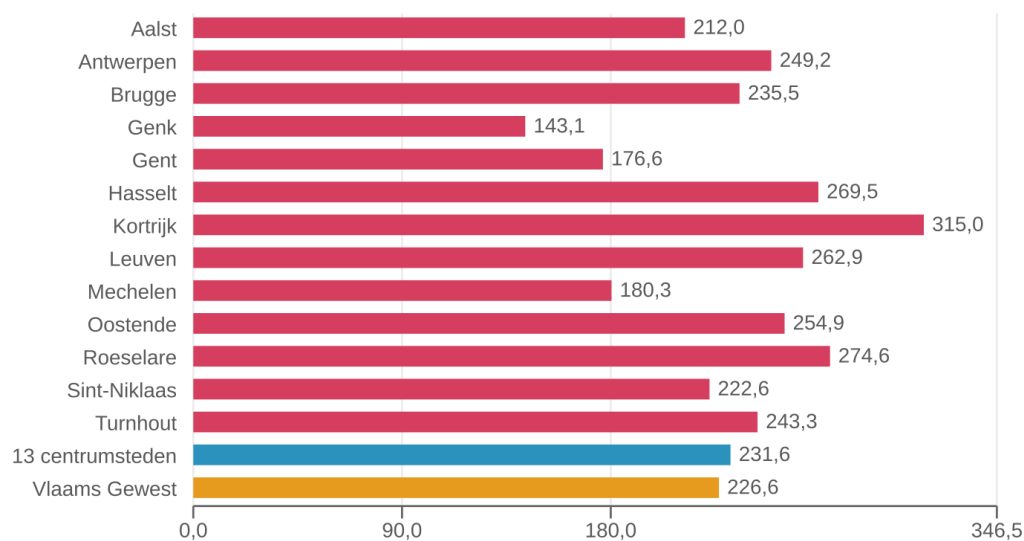
De cijfers schetsen een beeld van de gesubsidieerde uren gezinszorg van alle personeel van erkende diensten, maar dit is niet per definitie een afspiegeling van de feitelijke vraag en aanbod. Naast het reguliere aanbod zijn er nog andere diensten die gezinshulp aanbieden, meestal via tewerkstellingsinitiatieven.

Gezinszorg, 2014-2022, in aantal uren per 100 inwoners.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	264,8	259,5	254,2	244,5	243,3	242,9	239,9	225,5	212,0
Antwerpen	245,3	238,9	229,9	231,0	224,4	221,0	209,1	238,8	249,2
Brugge	275,9	265,1	252,1	258,9	261,4	265,8	264,2	255,0	235,5
Genk	156,0	149,5	156,5	157,6	164,2	167,8	174,0	165,3	143,1
Gent	237,1	232,7	224,5	222,4	228,7	223,8	213,4	192,7	176,6
Hasselt	254,1	247,3	244,5	253,8	271,7	284,5	281,4	276,3	269,5
Kortrijk	307,4	308,2	307,3	307,0	309,0	314,0	326,5	321,8	315,0
Leuven	285,9	288,6	284,0	296,7	293,9	283,6	284,0	289,9	262,9
Mechelen	210,7	206,1	194,7	186,9	190,8	191,9	187,5	185,7	180,3
Oostende	304,1	299,1	297,0	292,5	289,8	277,8	280,9	273,7	254,9
Roeselare	333,9	318,9	310,3	312,5	312,5	315,0	309,7	293,8	274,6
Sint-Niklaas	245,5	242,8	234,3	235,6	244,1	243,5	244,9	226,6	222,6
Turnhout	279,1	265,7	251,9	244,3	273,6	278,2	272,0	254,1	243,3
13 steden	254,4	248,7	241,4	242,0	243,4	241,9	236,5	238,4	231,6
Vlaanderen	253,3	248,7	243,8	243,0	244,9	246,7	243,4	235,8	226,6

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Gezinszorg, 2022, in aantal uren per 100 inwoners.

Bron: Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER GEZONDHEIDSVORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de gezondheidsvoorzieningen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: gezondheidsvoorzieningen (huisarts, tandarts, apotheker, ziekenfonds...)?'

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: In een leefbare en duurzame stad sluit het aanbod aan gezondheidsvoorzieningen aan op de vraag. Inwoners met gezondheidsklachten of -vragen kunnen beroep doen op voorzieningen, die bereikbaar, toegankelijk, betaalbaar en voldoende territoriaal gespreid zijn alsook voldoende aangepast om met de diversiteit aan doelgroepen in de stad om te gaan. Wanneer inwoners tevreden zijn over dat aanbod, wordt dat als een belangrijke kwaliteit van de woonomgeving gezien.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Globaal medisch dossier, Bezoek huisarts, Voldoende huisartsen, Bezoek tandarts, Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg, Kankerscreening, Subjectieve gezondheid.

Vaststellingen

In 2023 is 82% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de gezondheidsvoorzieningen. In Vlaanderen is een gelijkaardig aandeel van de inwoners daarover tevreden (80%).

Het aandeel inwoners dat tevreden is, is het hoogst in Kortrijk, Roeselare, Brugge en Leuven: in die steden zijn 9 op 10 inwoners tevreden over de gezondheidsvoorzieningen. In Aalst, Genk, Hasselt en Gent ligt dat aandeel inwoners tussen 83% en 87%. In Turnhout, Oostende, Mechelen, Antwerpen en Sint-Niklaas tussen 72% en 78%.

Ten opzichte van 2011 is de tevredenheid bij de inwoners van de centrumsteden over de gezondheidsvoorzieningen gedaald in alle centrumsteden, uitgezonderd in Kortrijk, waar de tevredenheid stabiel bleef. De daling bedraagt in de centrumsteden gemiddeld -11ppt. Die daling is groter in Oostende en Turnhout (-20ppt), Mechelen (-17ppt), Antwerpen (-15ppt) en Sint-Niklaas (-13ppt).

Aandachtspunten

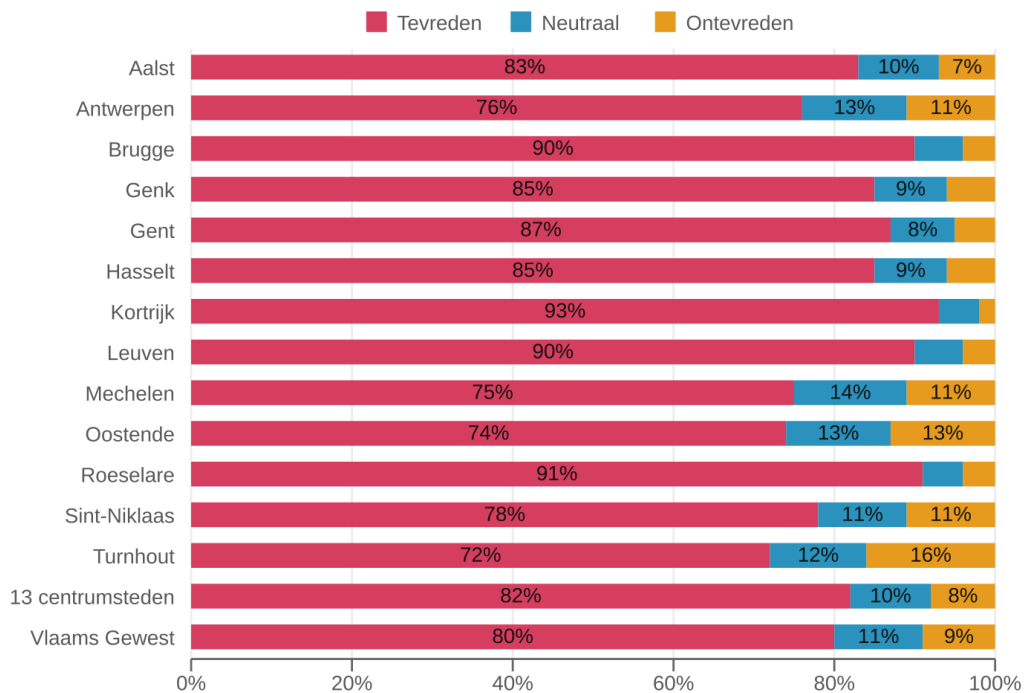
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over gezondheidsvoorzieningen, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	93%	91%	89%	91%	83%
Antwerpen	91%	88%	88%	87%	76%
Brugge	94%	94%	94%	93%	90%
Genk	94%	91%	94%	92%	85%
Gent	95%	93%	92%	92%	87%
Hasselt	95%	91%	93%	92%	85%
Kortrijk	93%	92%	92%	94%	93%
Leuven	95%	95%	93%	94%	90%
Mechelen	92%	92%	92%	86%	75%
Oostende	94%	94%	90%	86%	74%
Roeselare	95%	93%	94%	94%	91%
Sint-Niklaas	91%	88%	92%	87%	78%
Turnhout	92%	90%	89%	85%	72%
13 steden	93%	91%	91%	90%	82%
Vlaanderen	-	-	87%	88%	80%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over gezondheidsvoorzieningen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

07 ARMOEDE

Hoofdstuk 7 bevat indicatoren die evoluties op het vlak van armoede in kaart brengen. In een leefbare en duurzame stad krijgen kwetsbare en kansarme stadsbewoners kansen aangereikt om een menswaardig leven te leiden, zich te ontplooiën en deel te nemen aan de maatschappij. Cruciaal in het voorkomen en bestrijden van armoede is het versterken van de inkomenspositie van kwetsbare mensen via werk en aanvullende maatregelen. Financiële drempels hebben immers impact op vele aspecten, ook van het dagelijks leven.

Onderstaande indicatoren geven een indicatie van het aantal stadsbewoners met een verhoogd armoederisico. Andere indicatoren geven een beeld van betalingsmoeilijkheden van inwoners op verschillende vlakken, zoals water, energie, wonen, gezondheidszorg en voeding. Ten slotte schetsen een aantal indicatoren een beeld van kansarmoede bij kinderen.

07.1 INWONERS MET EEN VERHOOGD ARMOEDERISICO 364

Aangiften beneden de kritische grens	365
Personen met verhoogde tegemoetkoming in ziekteverzekering.....	367
Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit	369

07.2 INWONERS MET BETALINGSMOEILIKHEDEN 371

Personen met betalingsachterstand	371
Energie-armoede huishoudens.....	373
Waterarmoede.....	375
Subjectieve armoede.....	377

Betalingsmoeilijkheden	379
Betalingsmoeilijkheden wonen.....	381
Betalingsmoeilijkheden internet/telefonie/televisie.....	383
Betalingsmoeilijkheden energie en water.....	385
Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg.....	387
Betalingsmoeilijkheden voeding	389

07.3 KINDERARMOEDE 391

Kansarmoede-index van Kind en Gezin	391
Onderwijskansarmoede-indicator.....	393
Kinderen in een gezin met zeer lage werkintensiteit.....	395
Betalingsmoeilijkheden schoolkosten	397
Betalingsmoeilijkheden kinderopvang.....	399

07.1 INWONERS MET EEN VERHOOGD ARMOEDERISICO

AANGIFTEN BENEDEN DE KRITISCHE GREN

Definitie

Aandeel (%) individuele fiscale aangiften met een netto belastbaar inkomen lager dan 10.000 euro en aandeel (%) gemeenschappelijke aangiften met een netto belastbaar inkomen lager dan 20.000 euro, beiden zonder nulaangiften.

Het totale netto belastbaar inkomen bestaat uit alle netto inkomsten van alle inwoners min de aftrekbare uitgaven. Het netto belastbaar inkomen is de som van alle inkomsten uit onroerende goederen (huuropbrengsten en inkomsten uit woningen), inkomsten uit en opbrengsten van roerende goederen en kapitalen (dividenden, intresten...), beroepsinkomsten (wedden en lonen, ziekte-uitkeringen, werkloosheidsuitkeringen, (brug-)pensioenuitkeringen, winsten, baten, wedden van bedrijfsleiders en meewerkende echtgenoten, na aftrek van de beroepskosten) en diverse inkomsten, verminderd met de aftrekbare uitgaven (zoals kinderopvang, onderhoudsuitkeringen, giften...).

Gemeenschappelijke aangiften worden ingediend door gehuwden en wettelijk samenwonenden. Met belastingsplichtigen die door de aard van hun inkomen (bijvoorbeeld jongeren zonder inkomen) of door hun gezinslasten niet belastbaar zijn en dus een nulaangifte indienen, wordt in de berekeningen geen rekening gehouden.

Deze gegevens zijn gebaseerd op de aangiften in de personenbelasting die door de FOD Financiën aan Statbel worden aangeleverd. Het vermelde jaar is het inkomstenjaar, het jaar dus waarin de gegevens in de aangiften zijn "verdiend".

De gegevens over fiscale inkomens beneden de kritische grens worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://statbel.fgov.be/nl/themas/huishoudens/fiscale-inkomens>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad worden inspanningen geleverd om armoede

en uitsluiting te bestrijden. Armoede is een complex begrip, dat verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting op verschillende domeinen van het individuele en sociale leven. Financiële problemen zijn hierbij een belangrijk aspect.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Betalingsmoeilijkheden, Subjectieve armoede, Personen met betalingsachterstand, Personen met verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering.

Vaststellingen

In het inkomstenjaar 2021 zijn er in de centrumsteden iets meer gemeenschappelijke inkomens onder 20.000 euro dan gemiddeld in het Vlaams Gewest. Er zijn grote verschillen tussen de steden. In Antwerpen ligt dat aandeel op 9,4%, in Brugge op 2,7%. Ten opzichte van 2013 is het aandeel gemeenschappelijke inkomens onder 20.000 euro gedaald in het Vlaams Gewest (gemiddeld -7,2ppt) en in de centrumsteden (gemiddeld -7,8ppt).

Wat individuele inkomens onder 10.000 euro betreft, is dat aandeel veel groter en nagenoeg even groot in het Vlaams Gewest als de centrumsteden, 17%. De hoogste aandelen zien we in Leuven, Antwerpen, Genk en Gent. Het laagste in Oostende. Ten opzichte van 2013 is er een daling, in het Vlaams Gewest (gemiddeld -2,9ppt) en in de centrumsteden (gemiddeld -2,4ppt).

Aandachtspunten

De fiscale inkomens komen niet volledig overeen met de werkelijke netto inkomens van de huishoudens. Zo wordt er geen rekening gehouden met de inkomens die vrijgesteld zijn van belastingen (zoals het Groeipakket) of inkomens die worden achtergehouden voor de fiscus (belastingontwijking).

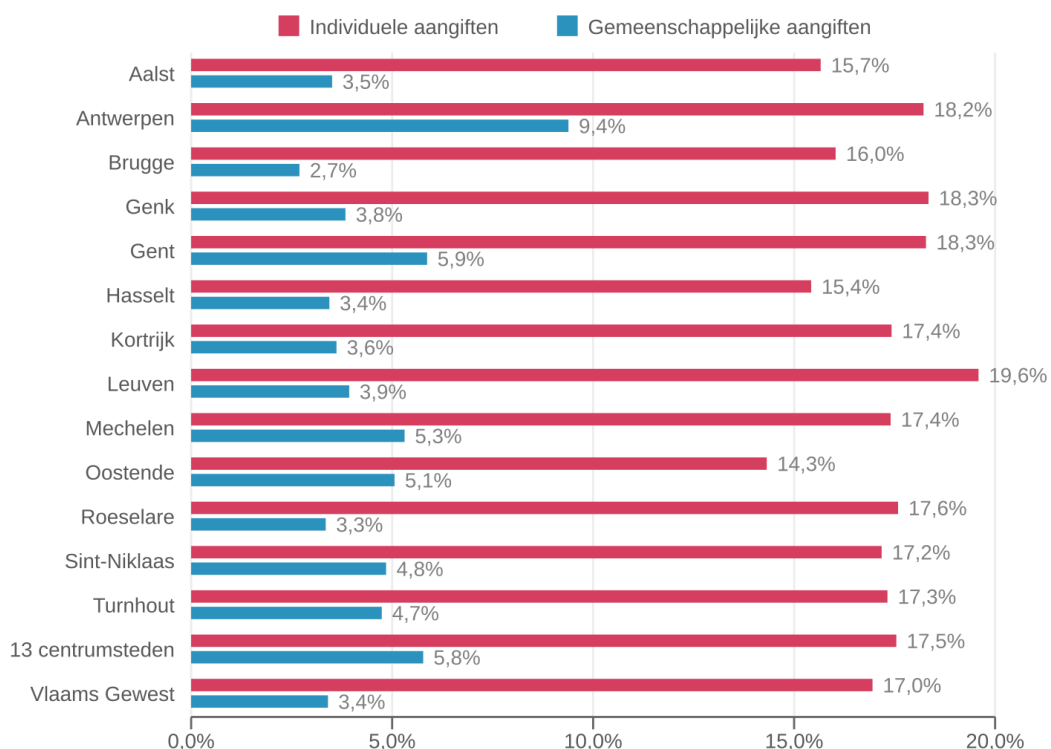
Partners van een ongehuwd of niet wettelijk maar wel feitelijk samenwonend koppel (al dan niet met kinderlast) moeten twee afzonderlijke individuele aangiften indienen.

Aangiften beneden kritische grens, gemeenschappelijke en individuele aangiften, inkomstenjaar 2013-2021, in %.

	2013		2015		2017		2019		2021	
	Gemeen- schapp.	Indivi- dueel	Gemeen- schapp.	Indivi- dueel	Gemeen- schapp.	Indivi- dueel	Gemeen- schapp.	Indivi- dueel	Gemeen- schapp.	Indivi- dueel
Aalst	9,8%	17,3%	8,3%	16,8%	6,7%	16,9%	5,0%	16,9%	3,5%	15,7%
Antwerpen	19,1%	20,6%	17,5%	20,3%	15,0%	20,1%	13,2%	19,8%	9,4%	18,2%
Brugge	8,6%	19,5%	7,5%	18,4%	5,6%	17,7%	4,3%	17,0%	2,7%	16,0%
Genk	12,4%	23,3%	10,5%	22,3%	8,6%	21,4%	6,6%	19,8%	3,8%	18,3%
Gent	13,6%	19,7%	12,2%	19,8%	10,3%	19,6%	8,6%	19,5%	5,9%	18,3%
Hasselt	9,5%	18,4%	8,5%	17,5%	6,6%	17,0%	5,3%	16,2%	3,4%	15,4%
Kortrijk	11,7%	20,5%	10,0%	20,2%	7,6%	19,4%	5,9%	18,3%	3,6%	17,4%
Leuven	8,7%	20,8%	8,0%	20,6%	6,7%	20,6%	5,8%	20,5%	3,9%	19,6%
Mechelen	12,9%	19,6%	11,2%	19,0%	9,3%	18,9%	7,9%	18,3%	5,3%	17,4%
Oostende	12,9%	17,2%	11,2%	17,0%	9,2%	16,6%	7,4%	15,4%	5,1%	14,3%
Roeselare	11,1%	21,2%	9,7%	19,6%	7,1%	19,5%	4,9%	18,5%	3,3%	17,6%
Sint-Niklaas	11,3%	19,1%	10,5%	18,4%	8,5%	18,2%	7,0%	18,2%	4,8%	17,2%
Turnhout	10,2%	19,6%	9,3%	19,0%	7,6%	19,2%	6,9%	18,1%	4,7%	17,3%
13 steden	13,6%	19,9%	12,1%	19,5%	10,1%	19,2%	8,4%	18,8%	5,8%	17,5%
Vlaanderen	10,6%	19,9%	9,2%	19,2%	7,0%	18,8%	5,4%	18,2%	3,4%	17,0%

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Aangiften beneden kritische grens, gemeenschappelijke en individuele aangiften, inkomstenjaar 2021, in %

Bron: Statbel, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

PERSONEN MET VERHOOGDE TEGEMOETKOMING IN ZIEKTEVERZEKERING

Definitie

Aandeel (%) personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering ten opzichte van de totale bevolking, op 1 januari van het jaar.

Personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering genieten onder andere van hogere terugbetalingen voor geneeskundige verzorging en geneesmiddelen, een gunstiger stelsel voor de vooruitbetalingen en het persoonlijk aandeel (remgeld) in geval van hospitalisatie.

Er zijn drie rechtgevendende categorieën: (1) op basis van een ontvangen sociaal voordeel (leefloon of gelijkaardige OCMW-hulp, IGO, GIB of recht op rentebijslag, uitkering voor personen met een handicap volgens de wet van 27 februari 1987, niet-begeleide minderjarige vreemdelingen, gehandicapte kinderen met ongeschiktheid van ten minste 66%), (2) op basis van een specifieke hoedanigheid en een inkomenscontrole (wezen, gepensioneerden, invaliden, weduwen/weduwenaars, personen die minstens één jaar werkloos of arbeidsongeschikt zijn, personen met een erkende handicap die geen tegemoetkoming ontvangen en leden van eenoudergezinnen), (3) op basis van een inkomenscontrole voor de gezinnen die zich niet in één van bovenstaande situaties bevinden maar leven in een gezin met een bescheiden inkomen (OMNIO-statuut).

De gegevens over personen met een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie: <https://www.ksz.fgov.be/>

Toelichting

Intentie 2.6: In een leefbare en duurzame stad worden inspanningen geleverd om armoede en uitsluiting te bestrijden in alle domeinen inclusief gezondheidszorg. Cruciaal voor het voorkomen en bestrijden van armoede is het versterken van de inkomenspositie van kwetsbare personen via aanvullende maatregelen zoals de verhoogde tegemoetkoming.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Aangiften beneden kritische grens, Betalingsmoeilijkheden, Betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg, Subjectieve armoede, Personen met betalingsachterstand, Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit

Vaststellingen

In 2023 geniet in het Vlaams Gewest gemiddeld 14,6% van de inwoners van een verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering. In de centrumsteden ligt dat aandeel hoger, gemiddeld 20,3%.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. In Antwerpen en Oostende geniet om en bij de 1 op 4 personen van die tegemoetkoming, in Genk, Kortrijk, Sint-Niklaas en Turnhout om en bij de 1 op 5 personen. De laagste aandelen vinden we terug in Brugge, Leuven, Hasselt en Aalst (ongeveer 15%).

In de periode 2015-2019 stijgt het aandeel zowel in het Vlaams Gewest als in de centrumsteden en in de periode 2020-2023 min of meer een status quo. Ten opzichte van 2015 ligt dat aandeel in 2023 hoger in het Vlaams Gewest (gemiddeld +1,2ppt) en in de centrumsteden (gemiddeld +1,6ppt). Die stijging is groter in Roeselare (+1,7ppt), Leuven (+2,1ppt), Sint-Niklaas (+2,3ppt) Kortrijk en Oostende (+2,4ppt) en Brugge (+2,9ppt).

Aandachtspunten

Bij de beoordeling van de evolutie dient in acht genomen te worden dat elke verhoging van de inkomensgrens of uitbreiding van de rechthebbende categorieën het aantal gerechtigden op de verhoogde tegemoetkoming doet stijgen.

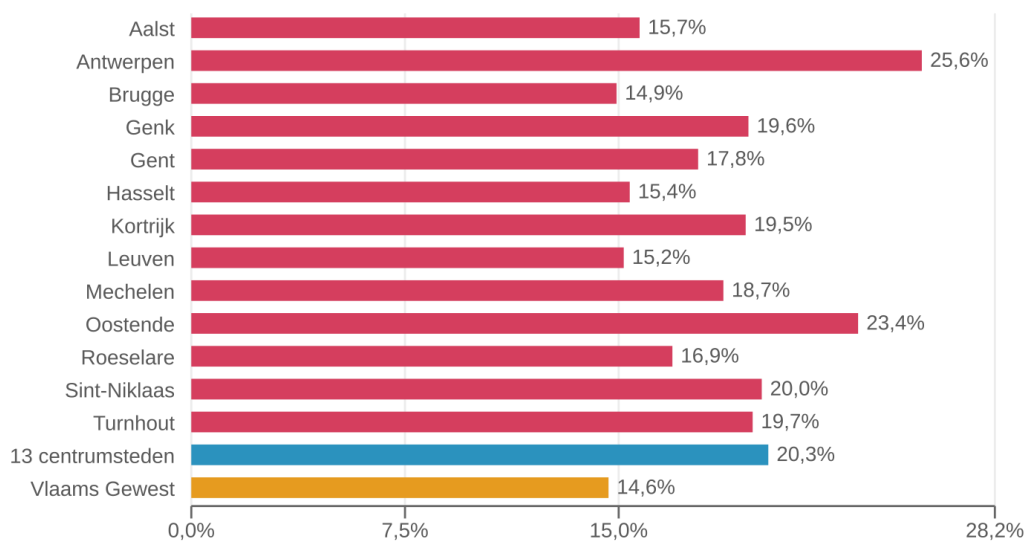
Enkel bij diegenen die een recht op verhoogde tegemoetkoming krijgen op basis van een bepaald sociaal voordeel gebeurt de toekenning automatisch. De andere personen die denken recht te hebben op de verhoogde tegemoetkoming moeten dit statuut zelf aanvragen. Een bepaald deel van de doelgroep heeft dit nog niet gedaan. Dat is vooral het geval bij de personen die recht hebben op het OMNIO-statuut.

Personen met verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering, 2015-2023, in %.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aalst	14,6%	14,8%	15,5%	15,6%	15,7%	15,5%	14,9%	15,5%	15,7%
Antwerpen	24,4%	25,5%	26,7%	27,1%	27,1%	27,0%	26,0%	26,6%	25,6%
Brugge	12,0%	12,5%	13,1%	13,4%	13,6%	13,6%	13,5%	14,0%	14,9%
Genk	19,2%	19,8%	20,2%	20,5%	20,5%	20,6%	19,9%	20,0%	19,6%
Gent	16,9%	17,5%	18,3%	18,5%	18,8%	18,7%	17,9%	18,0%	17,8%
Hasselt	14,6%	14,9%	15,9%	15,9%	15,9%	15,9%	15,6%	15,7%	15,4%
Kortrijk	17,1%	17,5%	18,2%	18,4%	18,9%	18,8%	18,5%	19,0%	19,5%
Leuven	13,1%	13,2%	14,2%	14,7%	14,8%	14,8%	14,3%	14,4%	15,2%
Mechelen	17,8%	18,2%	18,7%	18,3%	18,7%	18,3%	17,9%	18,1%	18,7%
Oostende	21,0%	21,3%	22,4%	22,7%	23,4%	23,2%	22,9%	23,4%	23,4%
Roeselare	15,2%	15,3%	15,8%	16,0%	16,0%	16,1%	16,0%	16,6%	16,9%
Sint-Niklaas	17,7%	18,3%	19,3%	19,6%	20,0%	19,7%	19,3%	19,6%	20,0%
Turnhout	15,7%	16,3%	17,4%	18,0%	18,7%	18,8%	18,5%	19,1%	19,7%
13 steden	18,7%	19,4%	20,3%	20,5%	20,7%	20,6%	20,0%	20,4%	20,3%
Vlaanderen	13,4%	13,7%	14,4%	14,5%	14,6%	14,5%	14,1%	14,4%	14,6%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Personen met verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering, 2023, in %.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

PERSONEN IN EEN GEZIN MET ZEER LAGE WERKINTENSITEIT

Definitie

Aandeel (%) personen van 0 tot en met 59 jaar dat leeft in een gezin waarvan de werkintensiteit lager of gelijk is aan 0,2, op 1 januari van het jaar.

De Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) registreert de socio-economische positie van de gehele Belgische bevolking. Op huishoudniveau kan worden gekeken hoeveel volwassenen in het gezin aan het werk zijn en in welk arbeidsregime. Op basis daarvan wordt een werkintensiteit van het gezin berekend. Deze werkintensiteit varieert tussen 0 (geen enkel volwassen lid van het gezin werkt) tot 1 (alle volwassen leden van het gezin werken voltijds). De gezinnen met een werkintensiteit lager dan 0,2 worden beschouwd als gezinnen met een zeer lage werkintensiteit.

De gegevens over de personen in een gezin met lage werkintensiteit worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.ksz.fgov.be/>

Toelichting

Intentie 2.6: In een leefbare en duurzame stad worden inspanningen geleverd om armoede en uitsluiting te bestrijden in alle domeinen. Armoede is een complex begrip dat verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting in verschillende domeinen van het individuele en sociale leven. Een lage werkintensiteit en een risico op armoede hangen nauw samen. Het ontbreken van een minimale graad van tewerkstelling is een drempel om volwaardig maatschappelijk te participeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Kinderen in een gezin met zeer lage werkintensiteit, Betalingsmoeilijkheden, Aangiften beneden de kritische grens,

Werkzaamheidsgraad en Werkzoekendegraad naar leeftijd en geslacht.

Vaststellingen

In 2021 leefde 10,7% van de bevolking tot en met 59j in een gezin met een zeer lage werkintensiteit.

Tussen de steden zijn er verschillen. In Brugge en Roeselare leefden in 2021 minder dan 1 op 10 inwoners tot en met 59j in een gezin met zeer lage werkintensiteit. In Antwerpen ligt dat aandeel dubbel zo hoog (19,7%), gevolgd door Oostende (18,9) en Genk (17,3%).

Ten opzichte van 2013 is er in 2014 een zeer lichte stijging van het aandeel personen tot en met 59j, dat leeft in een gezin met zeer lage werkintensiteit. In de periode 2014-2016 blijft dat aandeel stabiel, gevolgd door een lichte daling in de periode 2017-2020. Ten opzichte van 2020 stijgt dat aandeel opnieuw licht. Ten opzichte van 2013 bedraagt de daling gemiddeld in Vlaanderen -0,6ppt.

In een aantal steden daalt het aandeel personen tot en met 59j, dat leeft in een gezin met zeer lage werkintensiteit, meer dan gemiddeld in Vlaanderen. Dat is het geval in Antwerpen (-2,7ppt), Gent (-1,7ppt), Genk (-1,3ppt), Kortrijk (-0,9ppt), Leuven en Mechelen (-0,8ppt) en Sint-Niklaas (-0,7ppt).

Aandachtspunten

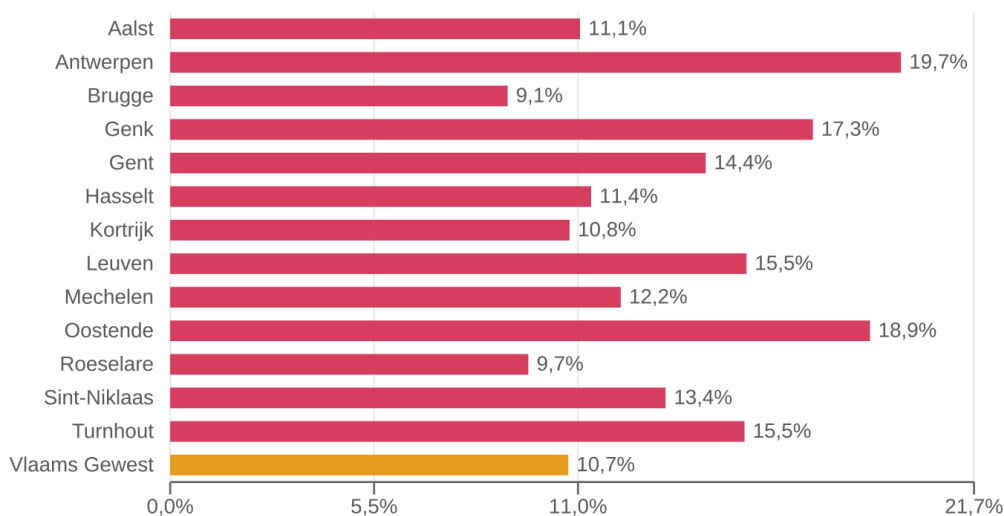
Een aantal groepen die klassiek als werkend worden beschouwd, worden bij de KSZ niet als zodanig geregistreerd omdat zij geen band hebben met de Belgische sociale zekerheid. Het gaat onder meer om uitgaande grensarbeiders, personen die in België werken voor een organisatie/onderneming die geen bijdragen verschuldigd is aan de Belgische sociale zekerheid en internationale ambtenaren en diplomaten.

Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit, 2013-2021, in %.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	11,2%	11,7%	11,7%	11,4%	11,2%	10,9%	10,6%	10,3%	11,1%
Antwerpen	22,4%	22,6%	22,6%	22,0%	20,9%	19,9%	18,9%	18,0%	19,7%
Brugge	8,3%	8,6%	8,8%	8,7%	8,5%	8,5%	8,5%	8,1%	9,1%
Genk	18,6%	19,3%	19,5%	21,3%	19,6%	18,0%	17,6%	16,4%	17,3%
Gent	16,1%	16,5%	16,3%	16,3%	15,4%	14,7%	14,2%	13,7%	14,4%
Hasselt	12,0%	12,4%	12,2%	12,6%	11,9%	11,3%	11,0%	10,7%	11,4%
Kortrijk	11,7%	11,8%	11,7%	11,4%	11,0%	10,8%	10,5%	10,1%	10,8%
Leuven	16,3%	16,1%	16,1%	16,2%	16,4%	16,7%	16,2%	15,9%	15,5%
Mechelen	13,0%	13,2%	13,0%	12,8%	12,3%	11,9%	11,7%	11,1%	12,2%
Oostende	18,6%	19,2%	19,7%	19,4%	18,6%	18,6%	18,3%	17,4%	18,9%
Roeselare	9,4%	9,9%	9,9%	9,9%	9,7%	9,5%	9,5%	9,2%	9,7%
Sint-Niklaas	12,7%	13,3%	13,3%	13,8%	14,0%	13,4%	13,2%	12,7%	13,4%
Turnhout	15,3%	15,6%	15,7%	15,8%	15,5%	15,5%	14,9%	13,9%	15,5%
Vlaanderen	11,3%	11,5%	11,6%	11,5%	11,1%	10,7%	10,3%	10,0%	10,7%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit, 2021, in %.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

PERSONEN MET BETALINGSACHTERSTAND

Definitie

Aandeel (%) personen dat op 31 december van het jaar bij de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank van België geregistreerd staat met minstens één wanbetaling voor een consumentenkrediet (verrichtingen op afbetaling en kredietopeningen) of hypothecair krediet, afgesloten door natuurlijke personen voor privédoeleinden, ten opzichte van de bevolking van 18 jaar en ouder op 1 januari van jaar $x+1$.

De gegevens over personen met een betalingsachterstand worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.nbb.be/nl/kredietcentrales/centrale-voor-kredieten-aan-particulieren>

Toelichting

Intentie 2.1, 2.6 en 5.7: In een leefbare en duurzame stad worden inspanningen geleverd om armoede en uitsluiting te bestrijden in alle domeinen. Armoede is een complex begrip dat verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting in verschillende domeinen van het individuele en sociale leven. Financiële problemen zijn hier een belangrijk aspect van. Op stadsniveau is het belangrijk na te gaan of sommige stadsdelen al dan niet meer met armoede geconfronteerd worden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Energie-armoede: Budgetmeters, Waterarmoede, Betalingsmoeilijkheden, Betalingsmoeilijkheden: wonen, internet/telefonie/televisie, energie en water, gezondheidszorg, voeding, kinderopvang en schoolkosten.

Vaststellingen

In 2022 staat in het Vlaams Gewest gemiddeld 1,9% van de bevolking geregistreerd met minstens één wanbetaling voor een consumenten- of een hypothecair krediet. In de centrumsteden ligt dat aandeel hoger, gemiddeld 2,5%.

In 6 steden ligt dat aandeel hoger dan het stedelijk gemiddelde: in Antwerpen (3%), Gent en Oostende (2,9%), Aalst en Turnhout (2,8%) en Genk (2,7%). In 4 steden is dat aandeel gelijk aan of kleiner dan het Vlaams gemiddelde: in Leuven (1,4%), Hasselt (1,8%), Kortrijk en Mechelen (1,9%).

Ten opzichte van 2014 is het aandeel personen met betalingsachterstand gedaald, zowel in het Vlaams Gewest (gemiddeld -0,7ppt) als in de centrumsteden (gemiddeld -1ppt). In alle centrumsteden daalt dat aandeel.

Aandachtspunten

De indicator brengt maar een deel van de personen met schuldenlast in beeld, namelijk diegenen die geregistreerd staan bij de Centrale voor Kredieten aan Particulieren van de Nationale Bank van België. Daarbij houdt men enkel rekening met achterstallen als gevolg van consumptie- en hypothecaire kredieten, niet met andere mogelijke achterstallen zoals voor huur, nutsvoorzieningen of gezondheidskosten.

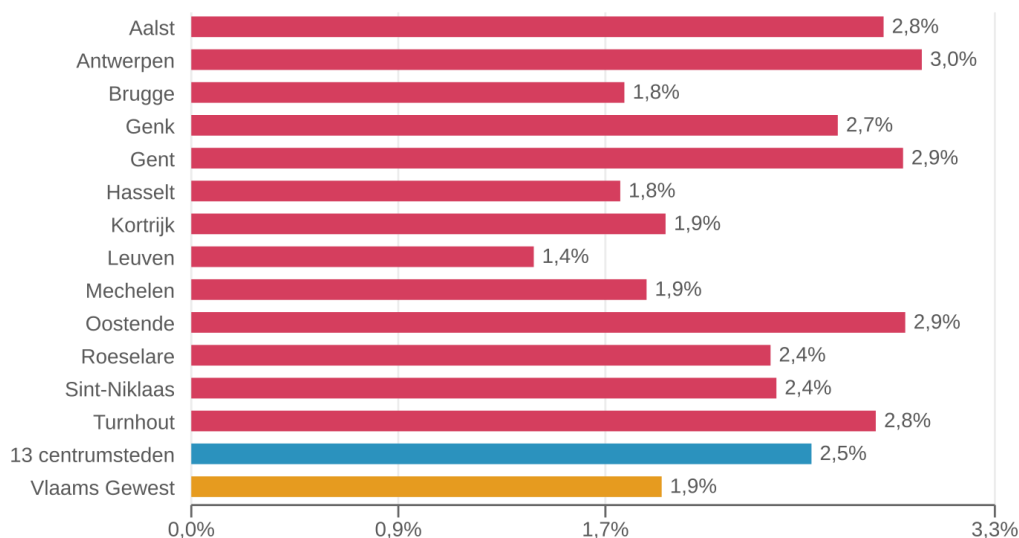
Op [Gemeente-Stadsmonitor](#) zijn ook details terug te vinden over het aandeel kredieten: consumentenkredieten en hypothecaire kredieten. Personen kunnen beiden en/of meerdere kredieten hebben. De som van de deelaspecten is dus niet noodzakelijk gelijk aan het totaal.

Personen met minstens één wanbetaling voor consumenten- of hypothecair krediet,
2014-2022, in %.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	3,5%	3,7%	3,7%	3,6%	3,6%	3,5%	3,3%	2,9%	2,8%
Antwerpen	4,2%	4,3%	4,4%	4,2%	4,0%	3,8%	3,5%	3,2%	3,0%
Brugge	2,6%	2,6%	2,6%	2,5%	2,3%	2,2%	2,1%	1,9%	1,8%
Genk	4,1%	4,1%	4,0%	3,9%	3,8%	3,5%	3,2%	2,8%	2,7%
Gent	3,8%	3,9%	4,0%	3,9%	3,7%	3,5%	3,2%	3,0%	2,9%
Hasselt	2,6%	2,6%	2,6%	2,3%	2,2%	2,1%	1,9%	1,8%	1,8%
Kortrijk	2,7%	2,8%	2,8%	2,6%	2,5%	2,4%	2,2%	2,0%	1,9%
Leuven	2,1%	2,2%	2,2%	2,1%	2,0%	1,8%	1,6%	1,5%	1,4%
Mechelen	3,0%	3,0%	3,1%	2,9%	2,7%	2,5%	2,3%	2,1%	1,9%
Oostende	4,2%	4,4%	4,4%	4,2%	4,0%	3,6%	3,5%	3,2%	2,9%
Roeselare	2,7%	2,8%	2,8%	2,8%	2,8%	2,7%	2,5%	2,4%	2,4%
Sint-Niklaas	3,0%	3,2%	3,1%	3,1%	3,0%	3,0%	2,8%	2,6%	2,4%
Turnhout	3,5%	3,6%	3,7%	3,8%	3,5%	3,3%	3,0%	2,9%	2,8%
13 steden	3,5%	3,6%	3,6%	3,5%	3,4%	3,1%	2,9%	2,7%	2,5%
Vlaanderen	2,6%	2,6%	2,7%	2,6%	2,5%	2,4%	2,2%	2,0%	1,9%

Bron: Nationale Bank van België, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Personen met minstens één wanbetaling voor consumenten- of hypothecair krediet, 2022, in %.

Bron: Nationale Bank van België, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

ENERGIE-ARMOEDE HUISHOUDENS

Definitie

Aantal ingeschakelde (actieve) budgetmeters elektriciteit en aardgas per 1.000 toegangspunten op 31 december.

De gegevens over het aantal ingeschakelde budgetmeters worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.vreg.be/nl/sociale-statistieken>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Armoede is een complex begrip dat verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting in verschillende domeinen. In een leefbare en duurzame stad worden inspanningen geleverd om armoede en uitsluiting te bestrijden in alle domeinen, waaronder energie. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of van voorzieningen en diensten gebruik te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Betalingsmoeilijkheden, Betalingsmoeilijkheden energie en water, wonen, voeding, kinderopvang, schoolkosten, gezondheidszorg, internet/telefonie/televisie, Personen met betalingsachterstand en Waterarmoede.

Vaststellingen

In 2022 ligt het aandeel budgetmeters per 1.000 toegangspunten zowel voor elektriciteit als voor aardgas gemiddeld hoger in de centrumsteden dan in het Vlaams Gewest.

Het aandeel budgetmeters voor elektriciteit ligt het hoogst in Aalst: 30 per 1.000 toegangspunten. In vijf steden ligt dat aandeel hoger dan 20 budgetmeters per 1.000 toegangspunten. Dat is het geval in Gent (27), Sint-Niklaas (26), Antwerpen (24), Genk en Turnhout (22). Het laagste aandeel budgetmeters voor elektriciteit zien we in Leuven (8 per 1.000 toegangspunten). In de overige steden situeert dat aandeel zich tussen 13 en 20 budgetmeters per 1.000 toegangspunten.

Ten opzichte van 2014 is het aandeel budgetmeters voor elektriciteit per 1.000 toegangspunten min of meer stabiel gebleven in het Vlaams Gewest (gemiddeld +1) en in de centrumsteden (gemiddeld +0,8). De daling in Genk (-8) en Oostende (-5) valt op. In Aalst valt de stijging (+5) op.

Wat budgetmeters voor aardgas betreft, zien we in Aalst het grootste aandeel: 29 per 1.000 toegangspunten. In 3 steden is dat aandeel hoger dan 20 budgetmeters per 1.000 toegangspunten: in Gent (25), Sint-Niklaas (24) en Brugge (21). Het kleinste aandeel budgetmeters voor aardgas zien we in Leuven (6 per 1.000 toegangspunten).

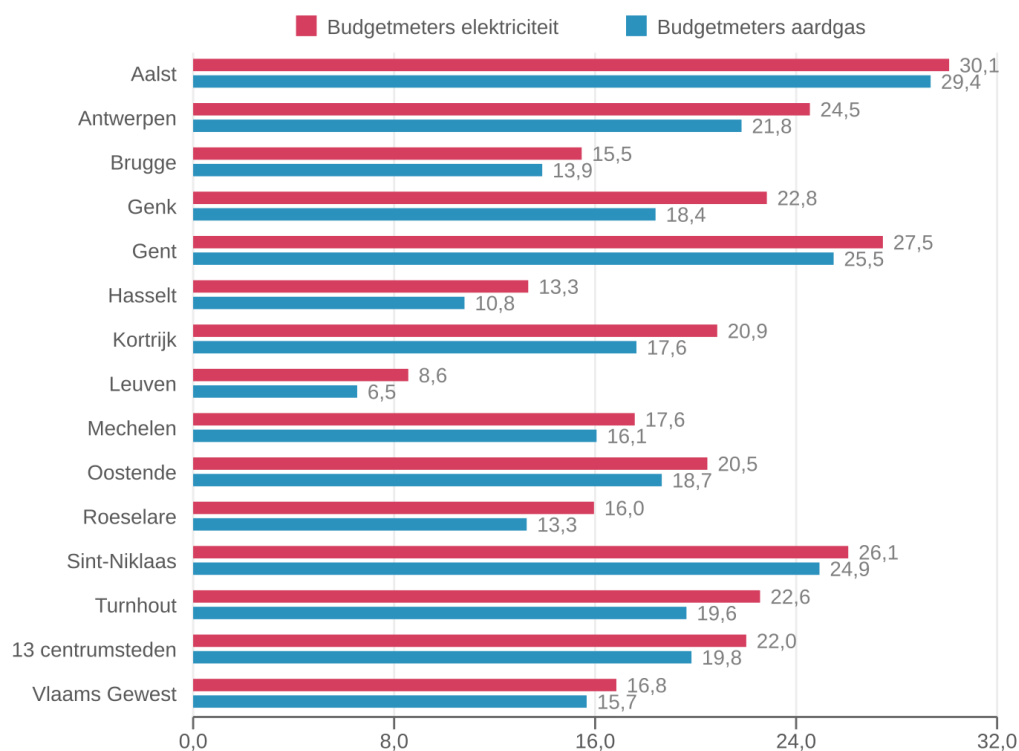
Ten opzichte van 2014 is het aandeel budgetmeters voor aardgas per 1.000 toegangspunten licht gedaald in het Vlaams Gewest (gemiddeld -0,4) en meer gedaald in de centrumsteden (gemiddeld -2,9). De daling in Oostende (-10), Antwerpen (-6) en Kortrijk (-4) valt op.

Energie-armoede: budgetmeters elektriciteit en aardgas, 2014-2022, in aantal per 1.000 toegangspunten.

	2014		2016		2018		2020		2022	
	Elektriciteit	Aardgas	Elektriciteit	Aardgas	Elektriciteit	Aardgas	Elektriciteit	Aardgas	Elektriciteit	Aardgas
Aalst	25,4	28,1	26,3	28,0	26,8	28,0	23,8	24,5	30,1	29,4
Antwerpen	26,5	27,3	24,2	25,2	23,8	23,6	19,2	19,4	24,5	21,8
Brugge	12,5	11,8	11,9	11,4	12,0	11,8	10,5	9,8	15,5	13,9
Genk	30,7	20,7	26,7	19,4	24,3	16,5	18,0	13,1	22,8	18,4
Gent	27,9	27,3	26,9	27,2	26,3	26,6	21,7	22,1	27,5	25,5
Hasselt	12,1	10,8	11,8	9,5	10,5	8,2	8,8	7,2	13,3	10,8
Kortrijk	23,3	21,4	21,2	20,1	18,8	17,5	15,7	14,2	20,9	17,6
Leuven	8,9	7,3	8,4	7,0	8,9	7,0	7,4	6,1	8,6	6,5
Mechelen	18,6	18,2	17,1	15,9	17,3	16,6	14,5	14,1	17,6	16,1
Oostende	25,1	28,6	23,4	26,6	21,3	22,8	18,0	18,7	20,5	18,7
Roeselare	16,1	14,3	14,6	13,2	14,4	13,7	13,0	11,7	16,0	13,3
Sint-Niklaas	23,0	25,6	22,4	23,9	22,4	23,5	20,0	20,8	26,1	24,9
Turnhout	22,4	20,5	20,4	19,8	20,9	19,0	17,1	16,5	22,6	19,6
13 steden	22,8	22,7	21,3	21,4	20,8	20,4	17,2	17,0	22,0	19,8
Vlaanderen	15,6	16,1	14,8	15,3	14,7	14,6	12,4	12,4	16,8	15,7

Bron: Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Energie-armoede: budgetmeters elektriciteit en aardgas, 2022, in aantal per 1.000 toegangspunten.

Bron: Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

WATERARMOEDE

Definitie

Aandeel (%) klanten met aangevraagde of opgelegde afbetalingsplannen voor drinkwater, per 100 huishoudelijke klanten.

De opgenomen cijfers hebben enkel betrekking op het aantal klanten zonder ondernemingsnummer. Dat zijn de huishoudens met een eigen watermeter.

Klanten met betalingsmoeilijkheden kunnen zelf een afbetalingsplan voor de drinkwaterfactuur aanvragen bij het waterbedrijf. Bij aanhoudende betalingsmoeilijkheden kan het waterbedrijf een aanvraag tot begrenzing of afsluiting van de drinkwatertoevoer indienen bij de lokale adviescommissie (LAC). Begrenzen betekent dat de watertoevoer in debiet begrensd wordt tot minimaal 50 liter per uur. Afsluiting betekent dat er geen water meer uit de kraan komt. De LAC kan bij dergelijke aanvragen echter ook een afbetalingsplan opleggen. Als de klant dit afbetalingsplan volgt, wordt hij niet begrensd of afgesloten.

De gegevens over waterarmoede worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.vmm.be/water/drinkwater/waterarmoede>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: Armoede is een complex begrip dat verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting in verschillende domeinen. In een leefbare en duurzame stad worden inspanningen geleverd om armoede en uitsluiting te bestrijden in alle domeinen, waaronder water. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of van voorzieningen en diensten gebruik te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Betalingsmoeilijkheden, Betalingsmoeilijkheden energie en water, wonen, gezondheidszorg, voeding, kinderopvang, schoolkosten en internet/telefonie/televisie, Energie-armoede huishoudens en Personen met betalingsachterstand.

Vaststellingen

In 2022 had gemiddeld in het Vlaams Gewest 1,8% van de klanten afbetalingsplannen voor drinkwater. In de centrumsteden lag dat iets hoger, gemiddeld 2,2%.

Het hoogste aandeel vinden we terug in Turnhout (5,7%), vervolgens Mechelen (3,5%) en Antwerpen (3,2%). In de overige steden situeert dat aandeel zich tussen 0,9% en 2,4% van de klanten.

In de periode 2015-2022 was er gemiddeld in Vlaanderen een licht stijgende trend tot 2018 en sindsdien een licht dalende trend. Ten opzichte van 2015 is het aandeel klanten met afbetalingsplannen voor drinkwater in Vlaanderen licht gedaald (gemiddeld -0,2ppt).

In de centrumsteden is het beeld in de periode 2015-2022 wisselend: een daling, een stijging, een status quo. Ten opzichte van 2015 is er een status quo in Gent en Oostende. Een daling zien we in Genk (-1,1ppt), Kortrijk (-0,8ppt), Hasselt en Leuven (-0,7ppt) en Antwerpen en Roeselare (-0,4ppt). Een stijging in Turnhout (+2,2ppt), Aalst (+0,8ppt) en Brugge, Mechelen en Sint-Niklaas (+0,4ppt).

Aandachtspunten

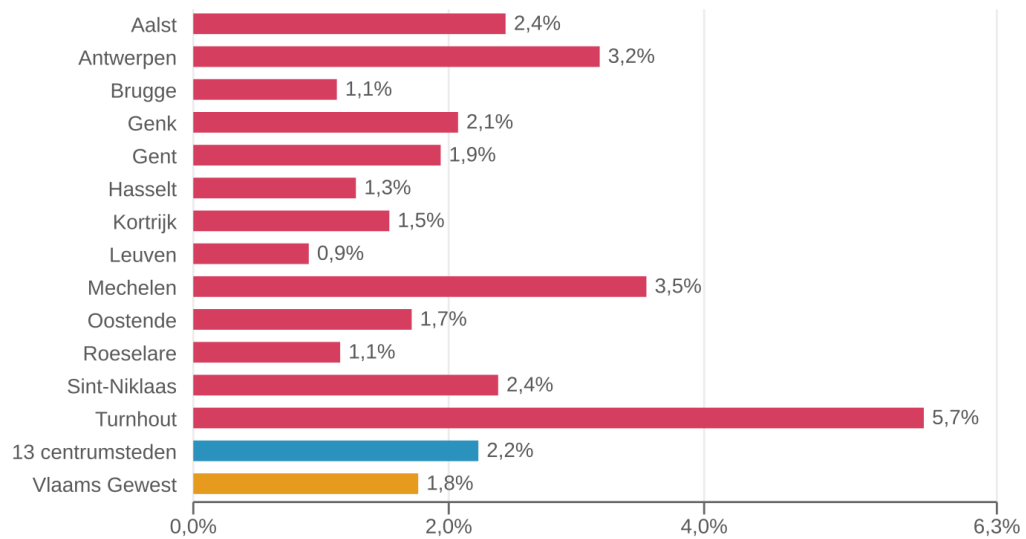
De teller betreft het aantal klanten met minstens één afbetalingsplan. Dit verschilt met de Vlaamse Openbare Statistiek. Deze betreft het aantal aangevraagde en door LAC opgelegde afbetalingsplannen. Eén klant kan daarbij meerdere afbetalingsplannen hebben.

De cijfers van het jaar 2016 ontbreken in de tabel wegen niet aangeleverd.

Waterarmoede: aangevraagde of opgelegde afbetalingsplannen voor drinkwater, 2015-2022, in %.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	1,6%	-	2,3%	2,5%	2,6%	1,9%	2,6%	2,4%
Antwerpen	3,6%	-	0,5%	3,2%	3,6%	3,1%	3,6%	3,2%
Brugge	0,7%	-	1,4%	1,4%	1,3%	1,0%	1,3%	1,1%
Genk	3,2%	-	4,5%	4,5%	4,0%	3,6%	2,4%	2,1%
Gent	1,8%	-	2,5%	2,3%	2,3%	1,9%	2,1%	1,9%
Hasselt	2,0%	-	2,6%	2,4%	2,1%	1,8%	1,6%	1,3%
Kortrijk	2,3%	-	2,6%	2,5%	2,6%	1,8%	1,7%	1,5%
Leuven	1,6%	-	2,2%	2,7%	2,1%	1,5%	1,1%	0,9%
Mechelen	3,1%	-	3,7%	4,0%	3,7%	4,4%	3,9%	3,5%
Oostende	1,7%	-	2,2%	2,1%	2,0%	1,7%	2,0%	1,7%
Roeselare	1,5%	-	2,0%	2,6%	2,5%	1,6%	1,5%	1,1%
Sint-Niklaas	2,0%	-	2,8%	2,5%	2,4%	3,0%	2,6%	2,4%
Turnhout	3,5%	-	5,0%	5,5%	4,7%	5,8%	5,9%	5,7%
13 steden	2,3%	-	2,1%	2,8%	2,7%	2,4%	2,5%	2,2%
Vlaanderen	2,0%	-	2,4%	2,3%	2,2%	2,0%	1,9%	1,8%

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Waterarmoede: aangevraagde of opgelegde afbetalingsplannen voor drinkwater, 2022, in %.

Bron: Vlaamse Milieumaatschappij, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SUBJECTIEVE ARMOEDE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat (heel erg) moeilijk rondkomt met het maandelijks beschikbare inkomen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Kan je met het totale beschikbare inkomen van je gezin, zoals het nu is, maandelijks rondkomen? Het totale beschikbare inkomen van het gezin per maand bestaat uit: netto inkomens uit arbeid of bedrijfsinkomen; sociale uitkeringen (vervangingsinkomen, kinderbijslag, werkloosheidsuitkering, pensioenuitkering, tegemoetkoming personen met handicap); bijkomende uitkeringen (maaltijdcheques, intresten, inkomsten uit mandaten, ...).'

Respondenten konden antwoorden met 'heel erg moeilijk', 'moeilijk', 'het lukt om rond te komen met het huidige inkomen', 'het lukt om comfortabel te leven met het huidige inkomen' of 'weet niet'. Personen die aangeven moeilijk tot heel erg moeilijk rond te komen met het gezinsinkomen worden hier beschouwd als personen die leven in subjectieve armoede. De categorie 'weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.1, 2.6 en 5.7: In een leefbare en duurzame stad worden inspanningen geleverd om armoede en uitsluiting te bestrijden in alle domeinen. Armoede is een complex begrip dat verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting in verschillende domeinen van het individuele en sociale leven. Financiële problemen zijn hier een belangrijk aspect van. Op stadsniveau is het belangrijk na te gaan of sommige stadsdelen al dan niet meer met armoede geconfronteerd worden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Aangiften beneden de kritische grens, Personen met betalingsachterstand, Energie-armoede, Waterarmoede, Betalingsmoeilijkheden, Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit, Kinderen in een gezin met zeer lage werkintensiteit.

Vaststellingen

In 2023 lukt het 43% van de stedelingen om comfortabel te leven met het huidige inkomen. Voor 40% van de inwoners lukt het, voor 13% is dat moeilijk en voor 4% is dat heel moeilijk. In Vlaanderen zijn die aandelen gelijklopend.

In Leuven ligt het aandeel inwoners, dat comfortabel kan leven met het huidige inkomen, een pak hoger dan gemiddeld in de steden, namelijk 55%. Ook in 6 andere steden is dat aandeel groter dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat zijn Kortrijk, Roeselare, Brugge, Hasselt, Mechelen en Gent. In die steden ligt dat aandeel tussen 44% en 47%. In de overige 6 steden is dat aandeel inwoners kleiner dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat zijn Genk, Oostende, Antwerpen, Turnhout, Sint-Niklaas en Aalst. Ten opzichte van 2017 is het aandeel stedelingen, dat comfortabel rondkomt met het huidige inkomen, gemiddeld gelijk gebleven. In 2 steden is dat aandeel toegenomen: in Mechelen (+5ppt) en Roeselare (+3ppt).

Het aandeel inwoners, voor wie het lukt om rond te komen, situeert zich tussen 34% en 45% in de centrumsteden. In 8 steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de steden. Dat zijn Aalst, Antwerpen, Brugge, Genk, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout. Ten opzichte van 2017 is het aandeel stedelingen, voor wie het lukt om rond te komen, gemiddeld stabiel gebleven. Een lichte toename zien we in Genk, Hasselt en Sint-Niklaas (+3ppt), een lichte afname in Mechelen (-3ppt).

Het aandeel inwoners, voor wie het moeilijk is om rond te komen, situeert zich tussen 9% en 16%. In 4 steden is dat aandeel groter dan het stedelijk gemiddelde. Dat is het geval in Antwerpen en Genk (16%), Oostende en Turnhout (14%). Ten opzichte van 2017 is dat aandeel inwoners gemiddeld stabiel gebleven in de centrumsteden en gedaald in Aalst (-3ppt) en Roeselare (-5ppt).

Het aandeel inwoners, voor wie het heel erg moeilijk is om rond te komen, bedraagt gemiddeld 4% in 2023. Ten opzichte van 2017 is dat aandeel gemiddeld stabiel gebleven.

Aandachtspunten

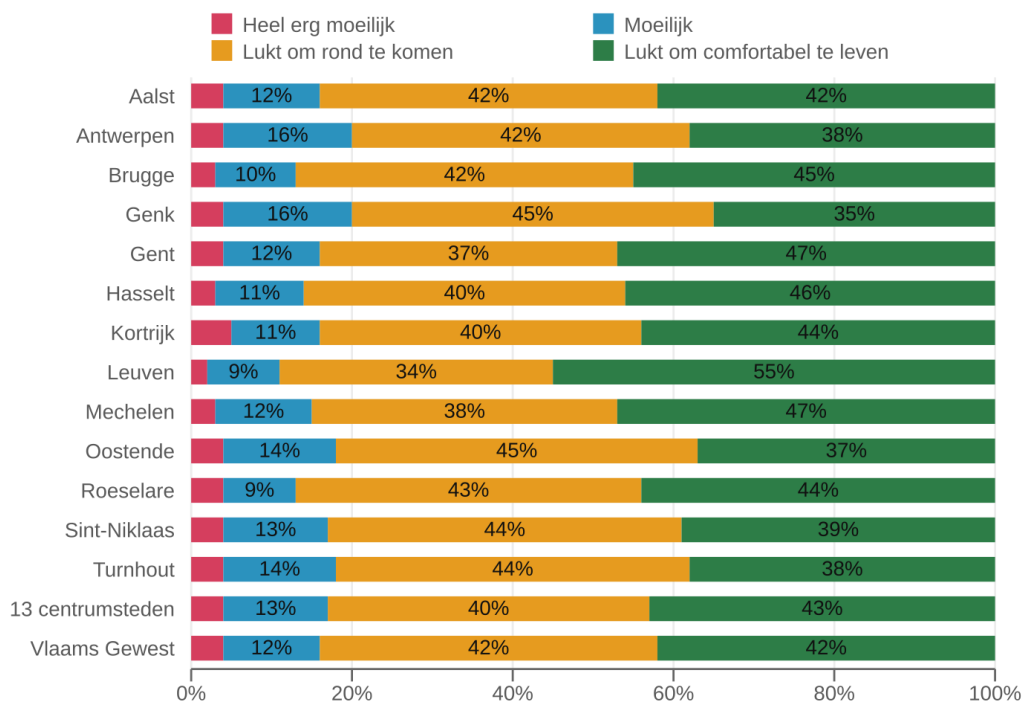
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Subjectieve armoede: rondkomen met maandelijks inkomen, 2017-2023, in %.

	2017				2023			
	Erg moeilijk	Moeilijk	Lukt	Lukt comfortabel	Erg moeilijk	Moeilijk	Lukt	Lukt comfortabel
Aalst	4%	15%	41%	40%	4%	12%	42%	42%
Antwerpen	5%	16%	41%	38%	4%	16%	42%	38%
Brugge	3%	11%	40%	46%	3%	10%	42%	45%
Genk	5%	15%	42%	38%	4%	16%	45%	35%
Gent	3%	12%	36%	49%	4%	12%	37%	47%
Hasselt	3%	12%	37%	48%	3%	11%	40%	46%
Kortrijk	3%	12%	39%	46%	5%	11%	40%	44%
Leuven	3%	9%	34%	54%	2%	9%	34%	55%
Mechelen	5%	12%	41%	42%	3%	12%	38%	47%
Oostende	5%	15%	43%	37%	4%	14%	45%	37%
Roeselare	3%	14%	42%	41%	4%	9%	43%	44%
Sint-Niklaas	4%	14%	41%	41%	4%	13%	44%	39%
Turnhout	5%	14%	42%	39%	4%	14%	44%	38%
13 steden	4%	13%	40%	43%	4%	13%	40%	43%
Vlaanderen	4%	15%	41%	40%	4%	12%	42%	42%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Subjectieve armoede: rondkomen met maandelijks inkomen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BETALINGSMOEILIKHEDEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat behoort tot een huishouden dat het afgelopen jaar problemen heeft gehad om één of meerdere rekeningen (op tijd) te betalen (huishuur/afbetaling woning, energiekosten, gezondheidskosten, schoolkosten, kinderopvang, voeding, internet/ telefonie/ televisie, ...).

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag met bijhorende antwoordmogelijkheden voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Is het gedurende het afgelopen jaar voorgekomen dat jij of een andere persoon van het gezin één of meerdere rekeningen niet (op tijd) kon betalen om financiële redenen?

- (1) Huishuur/afbetaling woning (terugbetaling lening)
- (2) Rekening van elektriciteit/water/gas/stookolie
- (3) Internet/telefonie/televisie
- (4) Gezondheidsuitgaven
- (5) Terugbetaling van aankopen op afbetaling (uitgezonderd voor de woning)
- (6) Schoolkosten
- (7) Kinderopvang
- (8) Voeding
- (9) Andere kosten'.

Respondenten konden antwoorden met 'neen, dat is het afgelopen jaar niet voorgekomen', 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden' of 'weet niet/niet van toepassing'. Wie op minstens één item antwoordde dat het al eens voorgekomen was, werd in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd er met 'weet niet/niet van toepassing' geen rekening gehouden.

Toelichting

Intentie 2.1, 2.6 en 5.7: In een leefbare en duurzame stad worden inspanningen geleverd om armoede en uitsluiting te bestrijden in alle domeinen.

Armoede is een complex begrip dat verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting in verschillende domeinen van het individuele en sociale leven. Financiële problemen zijn hier een belangrijk aspect van. Op stadsniveau is het belangrijk na te gaan of sommige stadsdelen al dan niet meer met armoede geconfronteerd worden.

Deze indicator kan samen gelezen worden met:

Aangiften beneden de kritische grens, Personen met betalingsachterstand, Energie-armoede, Waterarmoede, Betalingsmoeilijkheden wonen, internet /telefonie /televisie, energie en water, gezondheidszorg, voeding, kinderopvang en schoolkosten.

Vaststellingen

In 2023 behoort 12% van de inwoners van de centrumsteden tot een huishouden met betalingsmoeilijkheden. In Vlaanderen ligt dat iets lager, 11%.

Er zijn verschillen tussen de steden. In 4 steden liggen die aandelen hoger dan gemiddeld in de centrumsteden. Dat is het geval in Antwerpen en Genk (14%) en in Sint-Niklaas en Turnhout (13%). Het laagste aandeel vinden we terug in Leuven (7%). In de overige steden ligt dat aandeel tussen 10% en 12%.

Ten opzichte van 2011 is het aandeel inwoners in de centrumsteden die deel uitmaken van een huishouden met betalingsmoeilijkheden gedaald (gemiddeld -5ppt). In alle centrumsteden treedt een daling op. Vooral de daling in Antwerpen valt op (-7ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

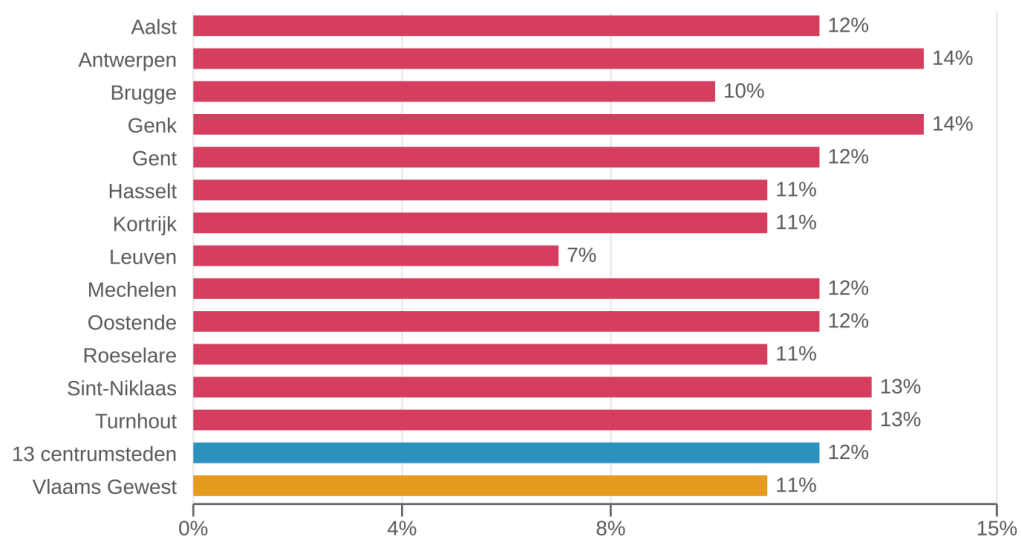
In 2011 en 2014 werden de eerste 4 items voorgelegd. In 2017 zijn 'schoolkosten', 'kinderopvang' en 'andere kosten' toegevoegd. In 2023 is het item 'voeding' toegevoegd.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	14%	12%	14%	13%	12%
Antwerpen	21%	18%	18%	18%	14%
Brugge	14%	13%	12%	10%	10%
Genk	19%	19%	16%	15%	14%
Gent	17%	14%	13%	12%	12%
Hasselt	14%	10%	13%	10%	11%
Kortrijk	15%	12%	10%	8%	11%
Leuven	10%	12%	11%	8%	7%
Mechelen	15%	13%	15%	11%	12%
Oostende	15%	16%	15%	14%	12%
Roeselare	12%	11%	12%	9%	11%
Sint-Niklaas	15%	14%	14%	13%	13%
Turnhout	17%	16%	14%	15%	13%
13 steden	17%	15%	15%	13%	12%
Vlaanderen	-	-	9%	10%	11%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BETALINGSMOEILIKHEDEN WONEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat behoort tot een huishouden dat het afgelopen jaar woonkosten niet (op tijd) kon betalen. Woonkosten staan voor 'naakte' woonkosten: de huishuur of de afbetaling van de lening (dus geen energie- of andere vaste woonkosten).

De burgerbevraging 2023 legde de volgende vraag voor aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Is het gedurende het afgelopen jaar voorgekomen dat jij of een andere persoon van het gezin één of meer rekeningen niet (op tijd) kon betalen om financiële redenen (dus niet vergeten)?' De bevraging peilde specifiek naar 'huishuur/afbetaling woning (terugbetaling lening)'.

Respondenten konden antwoorden met 'neen, dat is het afgelopen jaar niet voorgekomen', 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden' of 'niet van toepassing/weet niet'. Wie antwoordde dat het al eens voorgekomen was, werd in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd er met 'niet van toepassing/weet niet' geen rekening gehouden.

Situering

Intentie 2.1 en 2.6: Betaalbare koop- en huurwoningen zijn belangrijk om de woonzekerheid te garanderen. In een leefbare en duurzame stad zijn bestaande en nieuwe woningen, zowel op de koop- als huurmarkt, betaalbaar. Als huishoudens regelmatig problemen hebben om hun huur of lening te betalen, bedreigt dat hun woonzekerheid. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of bepaalde voorzieningen en diensten te gebruiken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Woonquote, naar eigenaar/huurder, Betalingsmoeilijkheden, Betalingsmoeilijkheden energie en water, Waterarmoede, Energie-

armoede huishoudens en Personen met betalingsachterstand.

Vaststellingen

In 2023 behoort 8% van de inwoners van de centrumsteden tot een huishouden, dat het afgelopen jaar problemen heeft gehad om de woonkosten te betalen. In Vlaanderen ligt dat net iets lager, gemiddeld 7%.

Er zijn verschillen tussen de steden. In Genk geeft 11% aan het afgelopen jaar problemen gehad te hebben met het betalen van woonkosten, in Antwerpen 10%, in Sint-Niklaas 9% en in Mechelen en Turnhout 8%. In de overige steden ligt dat aandeel onder het stedelijk gemiddelde. In Leuven is dat aandeel met 4% het kleinst.

Huurders hebben vaker problemen met de betaalbaarheid van wonen dan eigenaars. In 2023 heeft gemiddeld in de centrumsteden 13% van de huurders er last van ten opzichte van gemiddeld 5% van de eigenaars. De hoogste aandelen huurders vinden we terug in Turnhout, Roeselare, Kortrijk en Genk (>17%), het laagste aandeel in Leuven (7%).

In de periode 2014-2017 zien we in de centrumsteden een licht dalende trend van het aandeel inwoners dat woont in een gezin met betalingsmoeilijkheden wonen. Vanaf 2020 zien we een licht stijgende trend. In 2023 is dat aandeel inwoners gemiddeld opnieuw even groot als in 2011. Een stijging is er in Sint-Niklaas (+3ppt), een daling in Brugge (-3ppt).

In Vlaanderen is sinds 2020 een lichte stijging opgetreden van het aandeel inwoners dat woont in een gezin met betalingsmoeilijkheden wonen (gemiddeld +2ppt).

Aandachtspunten

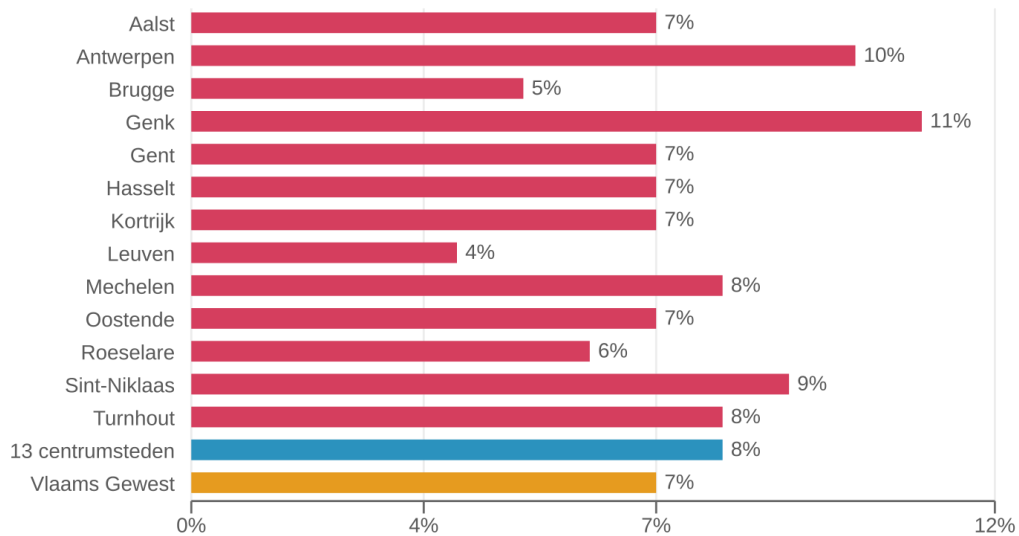
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden wonen, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	6%	5%	5%	6%	7%
Antwerpen	10%	9%	8%	10%	10%
Brugge	8%	5%	4%	5%	5%
Genk	11%	9%	8%	8%	11%
Gent	9%	6%	5%	6%	7%
Hasselt	7%	4%	4%	5%	7%
Kortrijk	7%	7%	4%	3%	7%
Leuven	4%	5%	4%	3%	4%
Mechelen	8%	5%	7%	5%	8%
Oostende	6%	8%	5%	6%	7%
Roeselare	5%	4%	6%	4%	6%
Sint-Niklaas	6%	6%	5%	6%	9%
Turnhout	7%	8%	6%	9%	8%
13 steden	8%	7%	6%	7%	8%
Vlaanderen	-	-	-	5%	7%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden wonen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BETALINGSMOEILIKHEDEN INTERNET/TELEFONIE/TELEVISIE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat behoort tot een huishouden dat het afgelopen jaar kosten voor internet, telefonie of televisie niet (op tijd) kon betalen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Is het gedurende het afgelopen jaar voorgekomen dat jij of een andere persoon van het gezin één of meer rekeningen niet (op tijd) kon betalen om financiële redenen (dus niet vergeten)?' In de antwoordcategorieën werd er specifiek gepeild naar 'internet/telefonie/televisie'.

Respondenten konden antwoorden met 'neen, dat is het afgelopen jaar niet voorgekomen', 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden' of 'niet van toepassing/weet niet'. Wie antwoordde dat het al eens voorgekomen was, werd in de teller opgenomen. Bij de berekeningen werd er met 'niet van toepassing/weet niet' geen rekening gehouden.

Situering

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad zouden financiële drempels voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of bepaalde voorzieningen en diensten te gebruiken, zoals internet, telefonie, televisie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Betalingsmoeilijkheden, Betalingsmoeilijkheden wonen, energie en water, voeding, Aangiften

beneden de kritische grens, Personen met betalingsachterstand en Woonquote, naar eigenaar/huurder.

Vaststellingen

In 2023 leeft in de centrumsteden gemiddeld 5% van de inwoners in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor internet/telefonie/televisie. In Vlaanderen ligt dat aandeel net iets lager, gemiddeld 4%.

Er zijn geen grote verschillen tussen de steden. In Genk, Mechelen en Sint-Niklaas leeft 7% van de inwoners in een huishouden met betalingsproblemen voor internet/telefonie/televisie, in Leuven 3%.

Huurders hebben vaker problemen met de betaalbaarheid van internet/telefonie/televisie dan eigenaars. In 2023 heeft in de centrumsteden gemiddeld 10% van de huurders er last van ten opzichte van gemiddeld 3% van de eigenaars. Het hoogste aandeel huurders vinden we terug in Genk, Roeselare en Turnhout (ongeveer 15%), het laagste aandeel in Leuven (5%).

Ten opzichte van 2020 is het aandeel inwoners, dat woont in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor internet/telefonie/televisie, in de centrumsteden min of meer stabiel gebleven. In Mechelen is er een lichte stijging (+3ppt).

Aandachtspunten

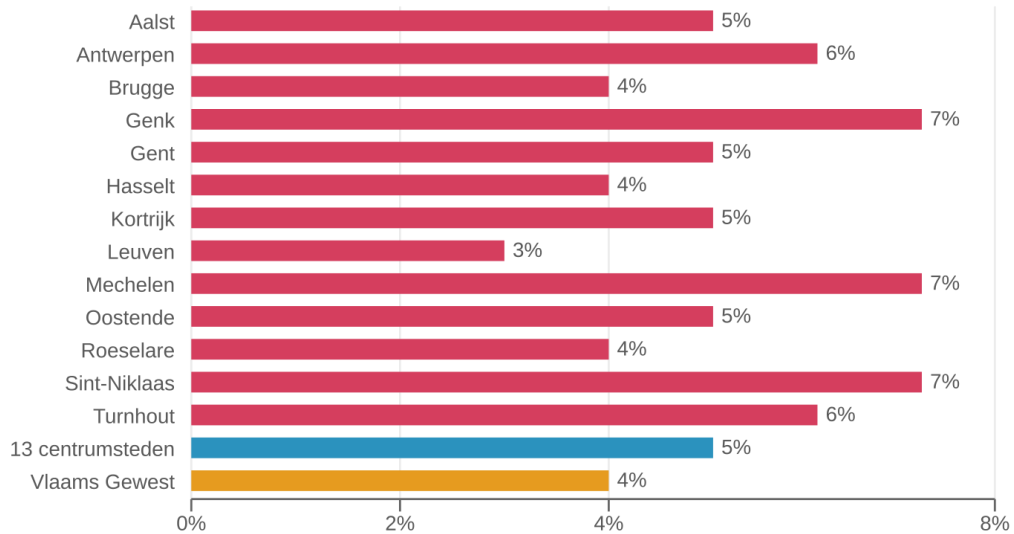
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden internet/telefonie/televisie, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	6%	5%
Antwerpen	8%	6%
Brugge	4%	4%
Genk	7%	7%
Gent	5%	5%
Hasselt	4%	4%
Kortrijk	4%	5%
Leuven	3%	3%
Mechelen	4%	7%
Oostende	6%	5%
Roeselare	3%	4%
Sint-Niklaas	6%	7%
Turnhout	6%	6%
13 steden	6%	5%
Vlaanderen	4%	4%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden internet/telefonie/televisie, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BETALINGSMOEILIKHEDEN ENERGIE EN WATER

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat behoort tot een huishouden dat het afgelopen jaar elektriciteit, water, gas of stookolie niet (op tijd) kon betalen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Is het gedurende het afgelopen jaar voorgekomen dat jij of een andere persoon van het gezin één of meer rekeningen niet (op tijd) kon betalen om financiële redenen (dus niet vergeten)? In de antwoordcategorieën werd er specifiek gepeild naar 'rekening van elektriciteit/water/gas/stookolie'.

Respondenten konden antwoorden met 'neen, dat is het afgelopen jaar niet voorgekomen', 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie antwoordde dat het al eens voorgekomen was, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad zouden financiële drempels voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of bepaalde voorzieningen en diensten te gebruiken, zoals energie en water.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Energie-armoede huishoudens, Waterarmoede, Betalingsmoeilijkheden, Betalingsmoeilijkheden wonen, Personen met betalingsachterstand, Aangiften beneden de kritische grens, Woonquote, naar eigenaar/ huurder.

Vaststellingen

In 2023 leeft in de centrumsteden gemiddeld 8% van de inwoners in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor energie en water. In Vlaanderen ligt dat aandeel net iets lager, 7%.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. In Leuven bedraagt dat aandeel 4%, in Roeselare 6%. In Genk 12%. In Aalst, Antwerpen, Mechelen, Oostende, Sint-Niklaas en Turnhout ligt dat aandeel net boven het stedelijk gemiddelde (9% en 10%). In Gent komt dat aandeel, overeen met het stedelijk gemiddelde. In Brugge, Hasselt en Kortrijk is dat aandeel gelijk aan het gemiddelde in Vlaanderen.

Huurders hebben vaker problemen met de betaalbaarheid van energie en water dan eigenaars. In 2023 heeft in de centrumsteden gemiddeld 15% van de huurders er last van ten opzichte van gemiddeld bijna 6% van de eigenaars. Het hoogste aandeel huurders vinden we terug in Aalst, Genk en Turnhout, waar meer dan 1 op 5 huurders woont in een gezin met betalingsproblemen voor energie en water. In Antwerpen, Brugge, Hasselt, Mechelen, Oostende Roeselare en Sint-Niklaas situeert dat aandeel zich tussen 14% en 18%. Het laagste aandeel vinden we terug in Leuven (6%).

Ten opzichte van 2011 is het aandeel inwoners dat woont in een gezin met betalingsmoeilijkheden voor energie en water in de centrumsteden gedaald met gemiddeld -2ppt. In Antwerpen bedraagt die daling -3ppt. In de andere steden is die daling kleiner of is het aandeel stabiel gebleven.

Aandachtspunten

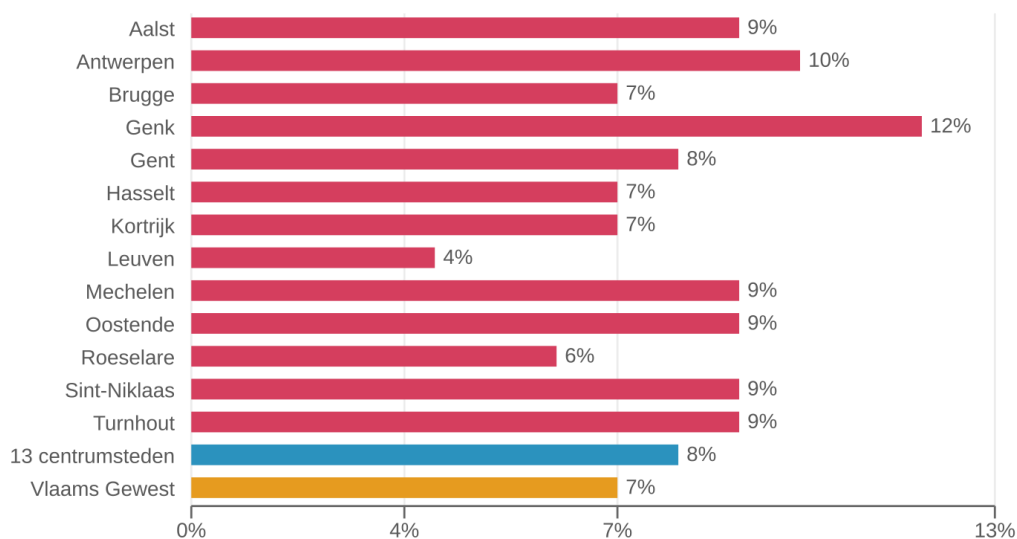
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden energie en water, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	9%	9%	8%	8%	9%
Antwerpen	13%	11%	11%	9%	10%
Brugge	7%	8%	7%	4%	7%
Genk	13%	12%	12%	9%	12%
Gent	10%	8%	7%	6%	8%
Hasselt	9%	5%	8%	6%	7%
Kortrijk	9%	8%	7%	4%	7%
Leuven	6%	6%	5%	4%	4%
Mechelen	9%	8%	10%	5%	9%
Oostende	11%	8%	9%	7%	9%
Roeselare	8%	7%	6%	4%	6%
Sint-Niklaas	9%	8%	8%	7%	9%
Turnhout	11%	10%	9%	8%	9%
13 steden	10%	9%	9%	7%	8%
Vlaanderen	-	-	-	6%	7%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden energie en water, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BETALINGSMOEILIKHEDEN GEZONDHEIDSZORG

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat behoort tot een huishouden dat het afgelopen jaar gezondheidsuitgaven niet (op tijd) kon betalen.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Is het gedurende het afgelopen jaar voorgekomen dat jij of een andere persoon van het gezin één of meer rekeningen niet (op tijd) kon betalen om financiële redenen (dus niet vergeten)? In de antwoordcategorieën werd er specifiek gepeild naar 'gezondheidsuitgaven.'

Respondenten konden antwoorden met 'neen, dat is het afgelopen jaar niet voorgekomen', 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden' en 'niet van toepassing/weet niet'. Wie antwoordde met 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden', werd in de teller opgenomen. De categorie 'niet van toepassing/weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad zijn zorg en opvang voor iedereen financieel haalbaar. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om van voorzieningen zoals gezondheidszorg, gebruik te

maken. Het versterken van de inkomenspositie van kwetsbare personen is daarbij cruciaal.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Verhoogde tegemoetkoming in de ziekteverzekering, Zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden, Aangiften beneden de kritische grens, Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit, Betalingsmoeilijkheden en Personen met betalingsachterstand.

Vaststellingen

In 2023 leeft in de centrumsteden gemiddeld 6% van de inwoners in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor gezondheidszorg. In Vlaanderen ligt dat aandeel net iets lager, gemiddeld 5%.

Het kleinste aandeel vinden we terug in Brugge, Hasselt en Leuven (4%). Het grootste aandeel inwoners, dat woont in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor gezondheidszorg, zien we in Antwerpen (8%), gevolgd door Genk, Sint-Niklaas en Turnhout (7%).

Ten opzichte van 2011 is het aandeel inwoners dat woont in een gezin met betalingsmoeilijkheden voor gezondheidszorg in de centrumsteden gemiddeld stabiel gebleven.

Aandachtspunten

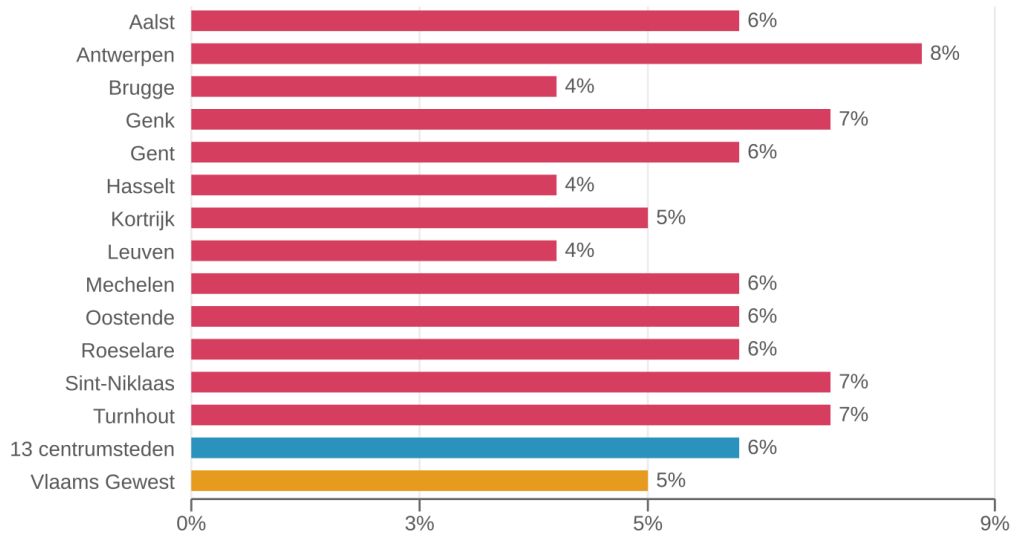
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	6%	5%	7%	5%	6%
Antwerpen	9%	9%	10%	8%	8%
Brugge	6%	5%	4%	4%	4%
Genk	7%	8%	8%	7%	7%
Gent	7%	7%	6%	5%	6%
Hasselt	4%	4%	6%	4%	4%
Kortrijk	6%	5%	5%	3%	5%
Leuven	4%	5%	5%	4%	4%
Mechelen	6%	7%	7%	5%	6%
Oostende	8%	7%	8%	7%	6%
Roeselare	6%	6%	6%	5%	6%
Sint-Niklaas	6%	6%	8%	5%	7%
Turnhout	8%	9%	7%	7%	7%
13 steden	7%	7%	7%	6%	6%
Vlaanderen	-	-	-	5%	5%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden gezondheidszorg, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BETALINGSMOEILIKHEDEN VOEDING

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat behoort tot een huishouden dat het afgelopen jaar één of meerdere rekeningen voor voeding niet (op tijd) kon betalen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Is het gedurende het afgelopen jaar voorgekomen dat jij of een andere persoon van het gezin één of meerdere rekeningen niet (op tijd) kon betalen om financiële redenen? In de antwoordcategorieën werd er specifiek gepeild naar 'voeding'.'

Respondenten konden antwoorden met 'neen, dat is het afgelopen jaar niet voorgekomen', 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden' en 'niet van toepassing/weet niet'. Wie antwoordde met 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden', werd in de teller opgenomen. De categorie 'niet van toepassing/weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die ervoor zorgen dat mensen niet of onvoldoende kunnen participeren

aan het maatschappelijke leven weggewerkt. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om voeding aan te kopen. Het versterken van de inkomenspositie van kwetsbare personen is daarbij cruciaal.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Aangiften beneden de kritische grens, Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit, Personen met betalingsachterstand, Betalingsmoeilijkheden en Betalingsmoeilijkheden wonen, energie en water, gezondheidszorg.

Vaststellingen

In 2023 leeft in de centrumsteden gemiddeld 4% van de inwoners in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor voeding. In Vlaanderen ligt dat aandeel net iets lager, gemiddeld 3%.

In Mechelen, Sint-Niklaas en Turnhout geeft 6% van de inwoners aan te wonen in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor voeding. In Brugge, Hasselt, Kortrijk, Leuven en Roeselare ligt dat aandeel op 3%. De overige steden situeren zich daartussen.

Aandachtspunten

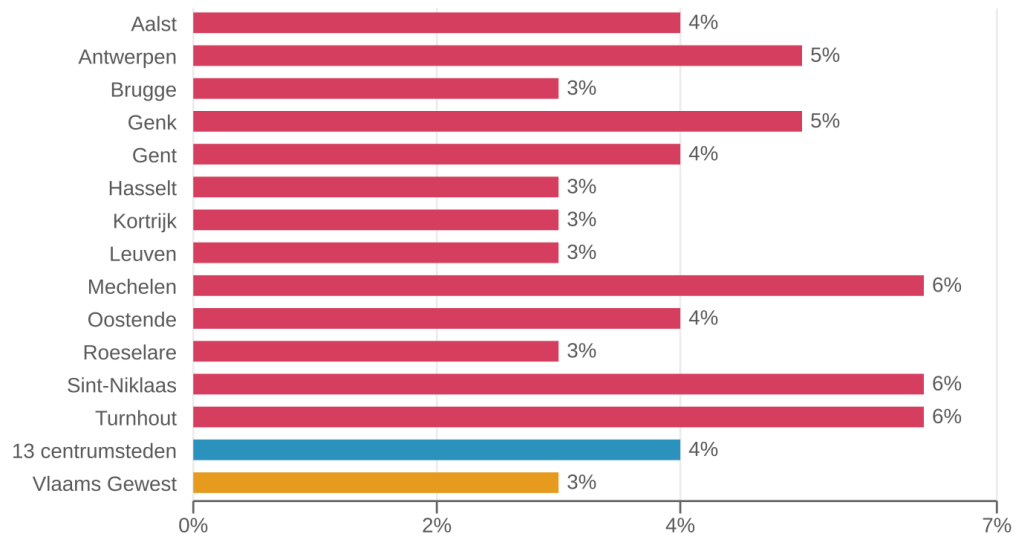
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden voeding, 2023, in %.

	2023
Aalst	4%
Antwerpen	5%
Brugge	3%
Genk	5%
Gent	4%
Hasselt	3%
Kortrijk	3%
Leuven	3%
Mechelen	6%
Oostende	4%
Roeselare	3%
Sint-Niklaas	6%
Turnhout	6%
13 steden	4%
Vlaanderen	3%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden voeding, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

KANSARMOEDE-INDEX VAN KIND EN GEZIN

Definitie

Aandeel (%) kinderen geboren in een kansarm gezin

De teller bestaat uit het aantal kinderen geboren in een kansarm gezin volgens de criteria van Kind en Gezin in jaar x, x-1 of x-2, wonende in de stad op 31/12 van jaar x. De noemer houdt het totaal aantal kinderen geboren in die drie jaar en wonende in de stad op 31/12 van jaar x.

Een gezin wordt door Kind en Gezin als kansarm beschouwd als het op minstens 3 van volgende criteria zwak scoort: beschikbaar maandinkomen, opleiding ouders, arbeidssituatie ouders, laag stimulatie-niveau, huisvesting en gezondheid.

De gegevens over de kansarmoede-index worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.kindengezin.be/cijfers-en-rapporten/cijfers/kansarmoede/>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad worden inspanningen geleverd om armoede en uitsluiting te bestrijden. Armoede is een complex begrip dat verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting op verschillende domeinen van het individuele en sociale leven. Dit komt duidelijk aan bod in de criteria die Kind en Gezin hanteert om kansarmoede af te bakenen. Ze geven diverse drempels aan die er voor kunnen zorgen dat kinderen zich niet volwaardig kunnen ontplooiën en maatschappelijk participeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Onderwijskansarmoede-indicator, Kinderen in een gezin met zeer lage werkintensiteit, Personen in een gezin met zeer lage werkintensiteit, Aangiften beneden de kritische grens, Personen met overmatige schuldenlast, Betalingsmoeilijkheden kinderopvang en schoolkosten.

Vaststellingen

In 2022 wordt in het Vlaams Gewest gemiddeld 12,6% van de kinderen geboren in een kansarm gezin. In de centrumsteden ligt dat aandeel hoger, gemiddeld 18,9%.

Er zijn grote verschillen tussen de steden. In Oostende, Turnhout en Antwerpen wordt meer dan 1 op 4 kinderen geboren in een kansarm gezin. In Sint-Niklaas, Genk en Roeselare 1 op 5 kinderen. In Gent bijna 1 op 5 kinderen. Het laagste aandeel vinden we terug in Aalst: daar wordt 1 op 10 kinderen geboren in een kansarm gezin.

In de periode 2014-2018 zien we in het Vlaams Gewest een gestage kleine stijging, sindsdien opnieuw een dalende trend. Ten opzichte van het 2014 is het aandeel kinderen, dat geboren wordt in een kansarm gezin, in het Vlaams Gewest licht gestegen (gemiddeld +1,2ppt).

In de centrumsteden zien we in de periode 2014-2017 een gestage stijging, in de periode 2018-2019 een daling en sindsdien opnieuw een gestage stijging. Ten opzichte van het 2014 is het aandeel kinderen, dat geboren wordt in een kansarm gezin, in de centrumsteden gestegen (gemiddeld +3,5ppt). In een aantal steden is die stijging groter: in Turnhout (+9,3ppt), Brugge (+8,4ppt), Hasselt en Roeselare (+5ppt). In een aantal steden zien we een daling: in Genk (-4,6ppt), Gent (-3,7ppt), Leuven (-2,6ppt) en Kortrijk (-1ppt).

Aandachtspunten

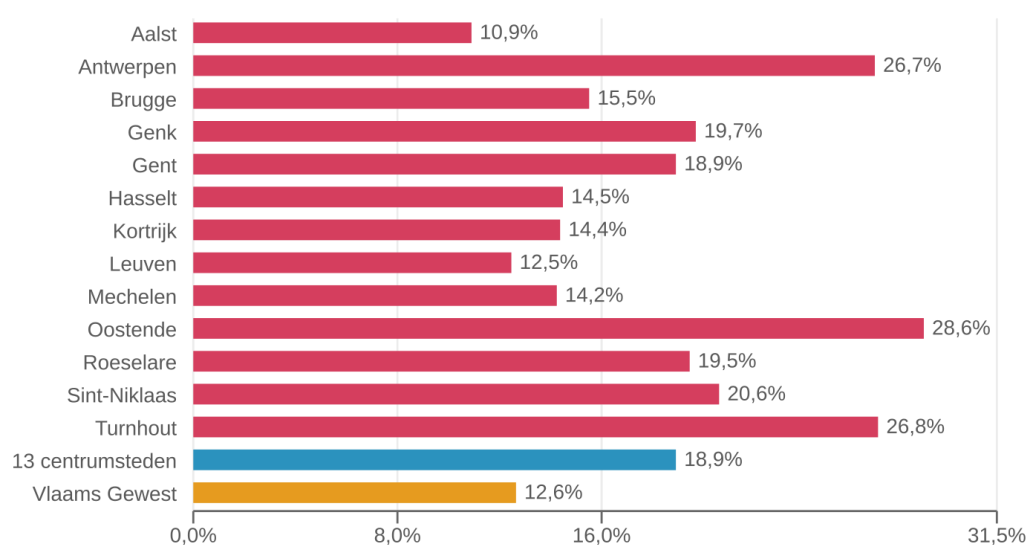
De regioteamleden van Kind en Gezin staan in voor het aanleveren van de basisgegevens. Hiertoe toetsen zij elk gezin met een geboorte aan de zes vooropgestelde criteria. Elk contact met een gezin wordt in de regio ingebracht in een elektronisch systeem, waaronder het al dan niet kansarm zijn. Op de hoofdzetel van Kind en Gezin wordt alles gecentraliseerd. De gegevens worden per trimester steekproefsgewijze door de studiedienst van Kind en Gezin gecontroleerd en is er feedback over de juistheid van de gegevens. Jaarlijks volgt een uitgebreide screening en feedback-rapport naar de regio's.

Kinderen geboren in kansarm gezin, 2014-2022, in %.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	10,4%	10,4%	9,4%	10,1%	12,3%	12,3%	12,5%	11,9%	10,9%
Antwerpen	26,4%	27,1%	27,7%	29,6%	30,3%	30,4%	29,6%	27,3%	26,7%
Brugge	7,1%	10,1%	9,6%	11,5%	12,4%	14,2%	15,4%	15,2%	15,5%
Genk	24,3%	27,3%	29,9%	29,5%	27,3%	24,2%	23,2%	20,9%	19,7%
Gent	22,6%	22,1%	21,6%	22,8%	22,3%	22,0%	20,4%	18,6%	18,9%
Hasselt	9,4%	9,3%	11,9%	14,4%	16,0%	15,9%	16,0%	15,4%	14,5%
Kortrijk	15,4%	13,0%	17,4%	18,6%	18,2%	16,2%	15,3%	14,8%	14,4%
Leuven	15,1%	17,7%	20,2%	20,0%	17,2%	16,0%	15,8%	14,3%	12,5%
Mechelen	11,5%	11,8%	12,4%	13,8%	14,3%	14,8%	14,1%	13,2%	14,2%
Oostende	25,0%	26,1%	29,6%	34,0%	34,2%	30,1%	28,9%	26,9%	28,6%
Roeselare	14,5%	13,1%	14,6%	15,2%	16,9%	15,9%	16,9%	17,4%	19,5%
Sint-Niklaas	16,9%	18,7%	19,6%	22,0%	24,3%	24,8%	23,1%	21,1%	20,6%
Turnhout	17,5%	21,0%	23,5%	27,3%	27,6%	25,5%	26,0%	24,1%	26,8%
13 steden	15,4%	17,7%	19,6%	20,0%	18,2%	16,2%	16,9%	17,4%	18,9%
Vlaanderen	11,4%	12,1%	12,8%	13,8%	14,1%	14,0%	13,7%	12,7%	12,6%

Bron: Kind & Gezin, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Kinderen geboren in kansarm gezin, 2022, in %.

Bron: Kind & Gezin, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

ONDERWIJSKANSARMOEDE-INDICATOR

Definitie

De onderwijskansarmoede-indicator (OKI) voor het gewoon lager onderwijs is het aantal leerlingenkenmerken waarop de leerlingen lager onderwijs aantikken, gedeeld door het totaal aantal leerlingen lager onderwijs (naar woonplaats van de leerlingen).

De OKI in het gewoon lager onderwijs is de verhouding van het aantal leerlingenkenmerken waarop de leerlingen van het gewoon lager onderwijs met woonplaats in de stad aantikken, gesommeerd over deze leerlingen (teller), en het totaal aantal leerlingen van het gewoon lager onderwijs met woonplaats in de stad (noemer). Als de leerling op geen enkel kenmerk aantikt, wordt hij in de teller niet meegeteld. Als hij aantikt op 1 kenmerk, eenmaal in de teller, als hij aantikt op 2 kenmerken, tweemaal enz. Aangezien er 4 leerlingenkenmerken zijn, is de OKI een getal tussen 0 (geen kansarmoede) en 4 (extreme kansarmoede).

De vier leerlingenkenmerken zijn (1) thuistaal niet-Nederlands, (2) laag opleidingsniveau van de moeder, (3) ontvangen van een schooltoelage, en (4) wonend in een buurt met hoge mate van schoolse vertraging.

De gegevens over de onderwijskansarmoede-indicator worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/dataloop-aan-de-slag-met-cijfers-over-onderwijs>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die er voor zorgen dat

mensen niet of onvoldoende kunnen participeren, weggewerkt en krijgen alle kwetsbare en kansarme mensen kansen aangereikt om een menswaardig leven te leiden. Het gaat daarbij niet enkel om het remediëren van zwakkere posities, maar vooral om het versterken van mensen door empowerment en sociale stijging.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Kansarmoede-index van Kind en Gezin, Kinderen in een gezin met zeer lage werkintensiteit en Vroegtijdig schoolverlaten.

Vaststellingen

In het schooljaar 2021-2022 bedraagt de OKI in het Vlaams Gewest gemiddeld 1. In de centrumsteden ligt die hoger, gemiddeld 1,65.

In 3 steden bedraagt de OKI meer dan gemiddeld in de centrumsteden: in Antwerpen (2,2), Oostende (1,83) en Gent (1,66). In 2 steden bedraagt de OKI minder dan gemiddeld in het Vlaams Gewest: in Brugge (0,75) en Hasselt (0,88).

Ten opzichte van 2014 is de OKI gestegen, zowel in het Vlaams Gewest (gemiddeld +0,22) als in de centrumsteden (gemiddeld +0,18). In een aantal steden is die stijging groter: in Oostende, Roeselare en Turnhout ongeveer 0,5, in Sint-Niklaas, Brugge en Leuven ongeveer 0,25.

De scores op de leerlingenkenmerken (1) thuistaal niet-Nederlands, (2) laag opleidingsniveau van de moeder, (3) ontvangen van een schooltoelage zijn als aparte indicator in dit rapport opgenomen.

Aandachtspunten

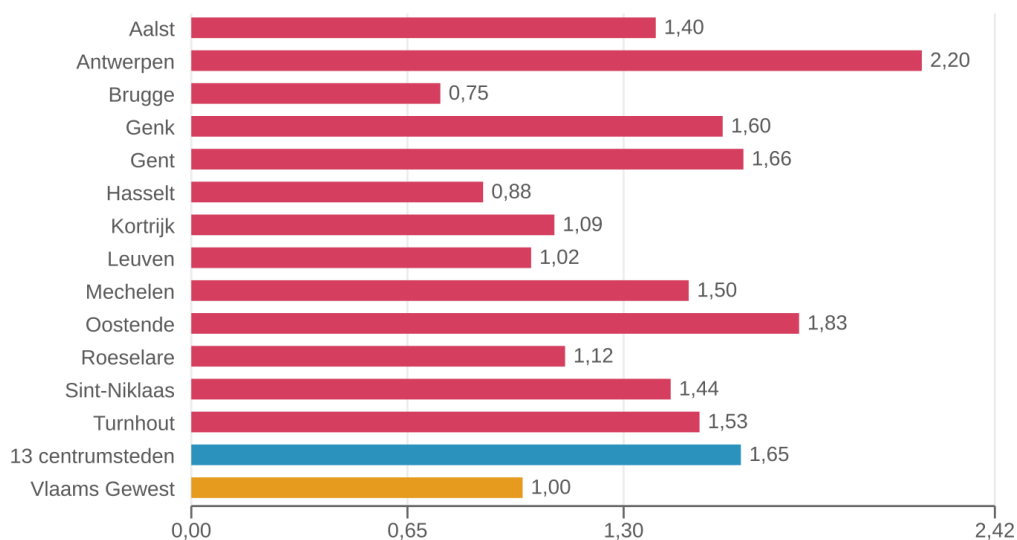
Het jaartal komt overeen met het jaar waarin het schooljaar eindigt, bv. 2016 komt overeen met het schooljaar 2015-2016.

Onderwijskansarmoede-indicator, 2014-2022, score tussen 0 (geen kansarmoede) en 4 (extreme kansarmoede).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	1,05	1,11	1,19	1,25	1,21	1,31	1,42	1,42	1,40
Antwerpen	2,09	2,10	2,14	2,14	2,18	2,16	2,27	2,25	2,20
Brugge	0,48	0,49	0,49	0,50	0,51	0,59	0,72	0,76	0,75
Genk	1,57	1,50	1,56	1,56	1,59	1,62	1,72	1,72	1,60
Gent	1,52	1,54	1,55	1,55	1,56	1,56	1,69	1,66	1,66
Hasselt	0,74	0,68	0,70	0,69	0,76	0,74	0,90	0,94	0,88
Kortrijk	0,93	0,99	1,03	1,01	1,01	1,04	1,14	1,17	1,09
Leuven	0,77	0,78	0,80	0,80	0,84	0,89	0,99	0,98	1,02
Mechelen	1,64	1,63	1,61	1,55	1,59	1,51	1,60	1,60	1,50
Oostende	1,32	1,37	1,41	1,46	1,48	1,58	1,68	1,74	1,83
Roeselare	0,58	0,61	0,70	0,77	0,81	0,89	1,04	1,13	1,12
Sint-Niklaas	1,16	1,19	1,26	1,29	1,29	1,33	1,46	1,40	1,44
Turnhout	1,07	1,08	1,14	1,15	1,22	1,29	1,47	1,50	1,53
13 steden	1,47	1,49	1,52	1,53	1,56	1,57	1,69	1,68	1,65
Vlaanderen	0,78	0,79	0,81	0,81	0,83	0,85	0,99	0,99	1,00

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Onderwijskansarmoede-indicator, 2022, score tussen 0 (geen kansarmoede) en 4 (extreme kansarmoede).

Bron: Departement Onderwijs & Vorming, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

KINDEREN IN EEN GEZIN MET ZEER LAGE WERKINTENSITEIT

Definitie

Aandeel (%) 0-17-jarigen in gezin met zeer lage werkintensiteit

Aandeel kinderen van 0 tot en met 17 jaar dat leeft in een gezin waarvan de werkintensiteit lager of gelijk is aan 0,2, op 1 januari van het jaar. Op huishoudniveau kan worden gekeken hoeveel volwassenen in het gezin aan het werk zijn en in welk arbeidsregime. Op basis daarvan wordt een werkintensiteit van het gezin berekend. Deze werkintensiteit varieert tussen 0 (geen enkel volwassen lid van het gezin werkt) tot 1 (alle volwassen leden van het gezin werken voltijds). De gezinnen met een werkintensiteit lager dan 0,2 worden beschouwd als gezinnen met een zeer lage werkintensiteit.

De gegevens over kinderen in een gezin met lage werkintensiteit worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.ksz.fgov.be/>

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die er voor zorgen dat mensen niet of onvoldoende kunnen participeren, weggewerkt. Armoede is complex begrip dat verwijst naar een geheel van onderling verbonden vormen van uitsluiting op verschillende domeinen van het individuele en sociale leven. Een lage werkintensiteit en een risico op armoede hangen nauw samen. Het ontbreken van een minimale graad van tewerkstelling is een drempel om volwaardig maatschappelijk te participeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Kansarmoede-index van Kind en Gezin, Onderwijskansarmoede-indicator, Personen in

een gezin met zeer lage werkintensiteit, Werkzaamheidsgraad, Werkzoekendengraad naar leeftijd en geslacht.

Vaststellingen

In 2021 leefde in Vlaanderen gemiddeld 10,3% van de kinderen en jongeren tot en met 17j in een gezin met een zeer lage werkintensiteit.

Tussen de steden zijn er verschillen.

In 2021 woonden in Brugge 7 op 100 kinderen en jongeren in een gezin met zeer lage werkintensiteit, in Roeselare 9 op 100 kinderen en jongeren. In Antwerpen en Oostende is dat aandeel dubbel zo hoog, ongeveer 20 op 100 kinderen en jongeren. In meerdere andere steden schommelt dat aandeel rond de 10 op 100 kinderen en jongeren.

Ten opzichte van 2013 is het aandeel kinderen en jongeren tot en met 17j, dat leeft in een gezin met zeer lage werkintensiteit, in Vlaanderen gemiddeld gelijk gebleven. Ook in Aalst, Genk, Hasselt en Kortrijk is er een status quo. Een lichte daling (tussen 0,7ppt en 1,9ppt) zien we in Mechelen, Gent en Antwerpen. Een lichte stijging (tussen +1ppt en +1,8ppt) vinden we terug in Brugge, Leuven, Oostende, Roeselare, Sint-Niklaas en Turnhout.

Aandachtspunten

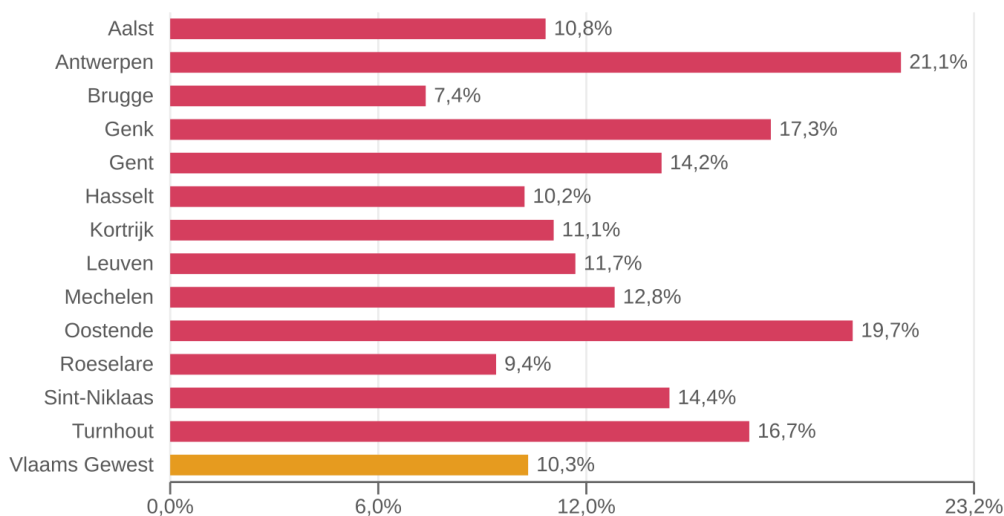
Een aantal groepen die klassiek als werkend worden beschouwd, worden bij de KSZ niet als zodanig geregistreerd omdat zij geen band hebben met de Belgische sociale zekerheid. Het gaat onder meer om uitgaande grensarbeiders, personen die in België werken voor een organisatie/onderneming die geen bijdragen verschuldigd is aan de Belgische sociale zekerheid en internationale ambtenaren en diplomaten.

Kinderen (0-17-jarigen) in een gezin met zeer lage werkintensiteit, 2013-2021, in %.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Aalst	10,7%	11,5%	11,3%	10,9%	10,8%	10,7%	10,3%	10,0%	10,8%
Antwerpen	23,0%	23,4%	23,7%	23,3%	22,5%	21,4%	20,1%	19,0%	21,1%
Brugge	5,8%	6,2%	6,6%	6,5%	6,5%	6,5%	6,8%	6,4%	7,4%
Genk	17,4%	18,9%	19,2%	20,9%	19,0%	17,7%	17,0%	16,2%	17,3%
Gent	15,2%	15,4%	15,3%	15,5%	14,6%	14,3%	13,9%	13,5%	14,2%
Hasselt	10,7%	10,9%	10,7%	11,2%	11,0%	10,3%	9,7%	9,5%	10,2%
Kortrijk	11,5%	11,6%	11,5%	11,4%	11,0%	10,9%	10,9%	10,5%	11,1%
Leuven	10,2%	10,2%	10,3%	10,4%	11,0%	11,0%	10,8%	10,8%	11,7%
Mechelen	13,5%	14,1%	13,5%	12,9%	12,6%	12,2%	12,2%	11,4%	12,8%
Oostende	18,0%	18,7%	19,3%	18,8%	18,2%	19,1%	19,1%	18,2%	19,7%
Roeselare	8,4%	9,1%	8,9%	8,9%	9,0%	8,9%	8,8%	8,6%	9,4%
Sint-Niklaas	13,0%	14,3%	14,3%	14,3%	14,9%	14,7%	14,7%	13,7%	14,4%
Turnhout	14,9%	15,0%	15,2%	16,0%	16,0%	17,0%	16,0%	14,9%	16,7%
Vlaanderen	10,2%	10,5%	10,7%	10,7%	10,4%	10,2%	9,8%	9,5%	10,3%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Kinderen (0-17-jarigen) in een gezin met zeer lage werkintensiteit, 2021, in %.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

BETALINGSMOEILIKHEDEN SCHOOLKOSTEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat behoort tot een huishouden dat het afgelopen jaar schoolkosten niet (op tijd) kon betalen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Is het gedurende het afgelopen jaar voorgekomen dat jij of een andere persoon van het gezin één of meer rekeningen niet (op tijd) kon betalen om financiële redenen (dus niet vergeten)?'. In de antwoordcategorieën werd er specifiek gepeild naar 'schoolkosten'.

Respondenten konden antwoorden met 'neen, dat is het afgelopen jaar niet voorgekomen', 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden' en 'niet van toepassing/weet niet'. Wie antwoordde met 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden', werd in de teller opgenomen. De categorie 'niet van toepassing/weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die er voor zorgen dat mensen niet of onvoldoende kunnen participeren, weggewerkt. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren aan het onderwijs en de samenleving in haar geheel. Het versterken van de inkomenspositie van kwetsbare personen is hierbij cruciaal.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Betalingsmoeilijkheden, Aangiften beneden de kritische grens, Personen met betalingsachterstand, Kansarmoede-index van Kind en Gezin, Onderwijskansarmoede-indicator en Kinderen in een gezin met zeer lage werkintensiteit.

Vaststellingen

In 2023 leeft in de centrumsteden gemiddeld 6% van de inwoners in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor schoolkosten. Dat aandeel ligt net boven het gemiddelde in Vlaanderen, 5%.

Er zijn verschillen tussen de steden. Het hoogste aandeel vinden we terug in Mechelen, waar 11% van de inwoners aangeeft te wonen in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor schoolkosten. In Antwerpen en Sint-Niklaas is dat 8%, in Genk 7%. De laagste aandelen vinden we terug in Brugge en Leuven (3%) en Hasselt (4%).

Ten opzichte van 2011 is het aandeel inwoners dat woont in een gezin met betalingsmoeilijkheden voor schoolkosten in de centrumsteden gemiddeld stabiel gebleven. In 2 steden stijgt dat aandeel in die periode opvallend. Dat is het geval in Mechelen (+7ppt) en in Sint-Niklaas (+5ppt).

Aandachtspunten

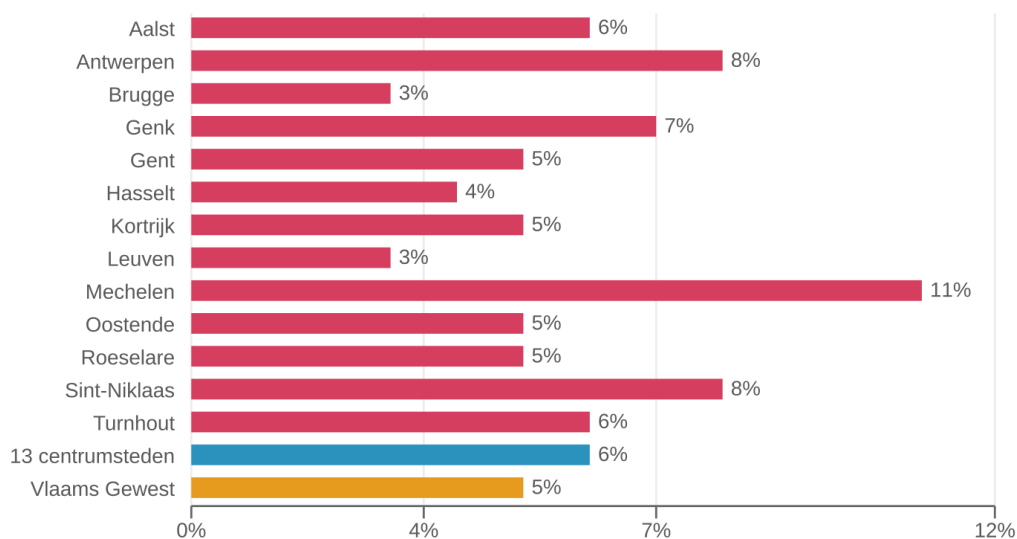
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden schoolkosten, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	4%	5%	6%	5%	6%
Antwerpen	9%	8%	8%	8%	8%
Brugge	4%	5%	4%	2%	3%
Genk	7%	7%	6%	5%	7%
Gent	7%	6%	4%	5%	5%
Hasselt	4%	4%	5%	4%	4%
Kortrijk	7%	5%	4%	5%	5%
Leuven	4%	5%	4%	2%	3%
Mechelen	4%	4%	6%	5%	11%
Oostende	6%	6%	7%	5%	5%
Roeselare	5%	4%	4%	3%	5%
Sint-Niklaas	3%	8%	7%	5%	8%
Turnhout	6%	8%	7%	5%	6%
13 steden	6%	6%	6%	5%	6%
Vlaanderen	-	-	-	4%	5%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden schoolkosten, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BETALINGSMOEILIKHEDEN KINDEROPVANG

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat behoort tot een huishouden dat het afgelopen jaar kinderopvang niet (op tijd) kon betalen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Is het gedurende het afgelopen jaar voorgekomen dat jij of een andere persoon van het gezin één of meer rekeningen niet (op tijd) kon betalen om financiële redenen (dus niet vergeten)? In de antwoordcategorieën werd er specifiek gepeild naar 'kinderopvang'.

Respondenten konden antwoorden met 'neen, dat is het afgelopen jaar niet voorgekomen', 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden' en 'niet van toepassing/weet niet'. Wie antwoordde met 'ja, het is al eens voorgekomen dat de rekening niet (op tijd) kon betaald worden', werd in de teller opgenomen. De categorie 'niet van toepassing/weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad zijn alle drempels die ervoor zorgen dat mensen niet of onvoldoende kunnen participeren weggewerkt. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om van voorzieningen zoals kinderopvang, gebruik te

maken. Het versterken van de inkomenspositie van kwetsbare personen is daarbij cruciaal.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Kansarmoede-index van Kind en Gezin, Betalingsmoeilijkheden schoolkosten, Kinderen (0-17 jaar) in een gezin met zeer lage werkintensiteit, Betalingsmoeilijkheden, Aangiften beneden de kritische grens, Personen met betalingsachterstand.

Vaststellingen

In 2023 leeft in de centrumsteden gemiddeld 3% van de inwoners in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor kinderopvang. Dat aandeel komt overeen met het gemiddelde in Vlaanderen.

In Aalst, Antwerpen, Sint-Niklaas en Turnhout geeft 4% van de inwoners aan te wonen in een huishouden met betalingsmoeilijkheden voor kinderopvang. In de andere steden is dat aandeel gelijk aan of kleiner dan het stedelijk gemiddelde.

Ten opzichte van 2011 is het aandeel inwoners dat woont in een gezin met betalingsmoeilijkheden voor kinderopvang in de centrumsteden gemiddeld stabiel gebleven.

Aandachtspunten

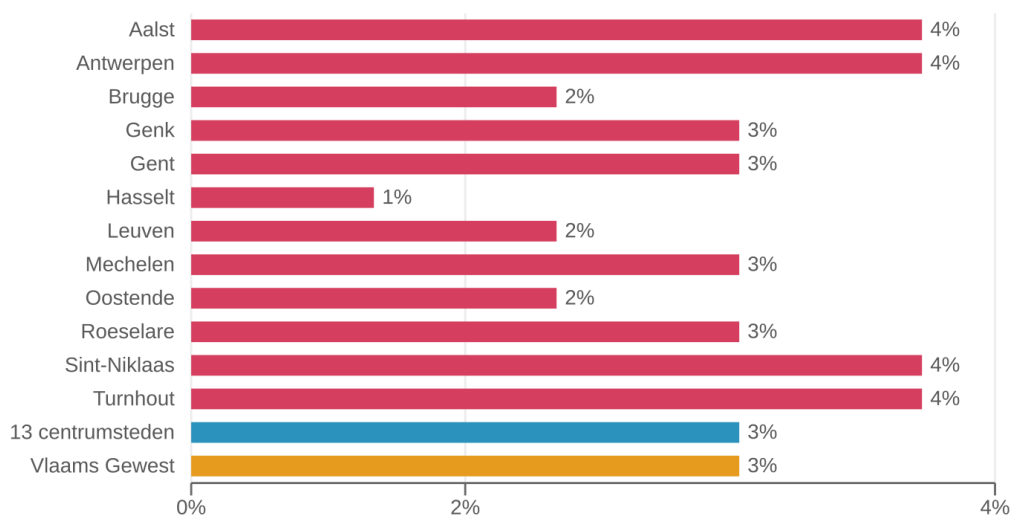
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden kinderopvang, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	2%	3%	2%	3%	4%
Antwerpen	4%	4%	3%	3%	4%
Brugge	2%	3%	2%	1%	2%
Genk	2%	4%	2%	2%	3%
Gent	3%	4%	3%	2%	3%
Hasselt	1%	1%	2%	2%	1%
Kortrijk	2%	2%	1%	0%	0%
Leuven	2%	2%	2%	1%	2%
Mechelen	2%	2%	4%	2%	3%
Oostende	5%	2%	3%	3%	2%
Roeselare	2%	4%	1%	1%	3%
Sint-Niklaas	2%	4%	3%	3%	4%
Turnhout	2%	4%	3%	3%	4%
13 steden	3%	3%	3%	2%	3%
Vlaanderen	-	-	3%	2%	3%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Huishoudens met betalingsmoeilijkheden kinderopvang, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

08 SAMENLEVEN

Hoofdstuk 8 bevat indicatoren die evoluties op het vlak van samenleven opvolgen. In een leefbare en duurzame stad is de buurt de plaats bij uitstek waar menselijk contact in al zijn diversiteit plaats vindt. Een sterk sociaal weefsel heeft een positieve invloed op het vertrouwen van mensen in de samenleving, op betrokkenheid en op participatie in de buurt of stad. Het heeft ook invloed op zelforganisatie, het maatschappelijk engagement en het veiligheidsgevoel van burgers. Sociale contacten, zeker met stadsbewoners met een buitenlandse herkomst, dragen bij tot meer openheid en tolerantie.

Verschillende van onderstaande indicatoren geven een indicatie van de aanwezige sociale cohesie. Andere indicatoren geven een indicatie van de burgerbetrokkenheid. Omdat buurtintegratie de veiligheid en het veiligheidsgevoel bevordert, beschrijven verschillende indicatoren de feitelijke veiligheid en de mate waarin stadsbewoners problemen zoals vandalisme, criminaliteit.... ervaren.

8.1 SOCIAAL WEEFSEL IN DE BUURT 403

Lokale dienstencentra in de wijk.....	403
Voldoende ontmoetingsplaatsen.....	405
Intensiteit van contacten.....	407
Sociaal weefsel in de buurt.....	411
Zich thuis voelen in de buurt.....	413
Evredenheid over contact in de buurt.....	415

8.2 OPENHEID EN TOLERANTIE 417

Houding tegenover diversiteit.....	417
Diversiteit vriendenkring.....	419
Personeelsleden naar herkomst.....	421

8.3 BURGERBETROKKENHEID 423

Deelname aan buurtactiviteiten.....	423
Actief in bewonersgroep.....	425
Participatie in het verenigingsleven.....	427
Actieve betrokkenheid van de burger.....	429
Vertrouwen in de medemens.....	431
Vrijwilligerswerk.....	433

8.4 FEITELIJKE EN SUBJECTIEVE VEILIGHEID 435

Criminaliteitsgraad.....	435
Misdrijven naar type.....	437
Onveiligheidsgevoel in de stad.....	439
Onveiligheidsgevoel in de buurt.....	441
Buurthinder.....	443
Buurtproblemen: lastig gevallen worden op straat.....	445
Buurtproblemen: lawaaihinder.....	447
Buurtproblemen: milieuhinder.....	449
Buurtproblemen: vandalisme en drugs.....	453
Buurtproblemen: verkeershinder.....	455

8.1 SOCIAAL WEEFSEL IN DE BUURT

LOKALE DIENSTENCENTRA IN DE WIJK

Definitie

Aandeel (%) en absoluut aantal inwoners dat woont binnen 1.500 meter loopafstand van een lokaal dienstencentrum. Het aandeel bestaat uit het totaal aantal inwoners dat woont binnen 1.500 meter loopafstand van een lokaal dienstencentrum op het totaal aantal inwoners van de stad.

Een lokaal dienstencentrum biedt informatieve, recreatieve, vormende en buurtgerichte activiteiten aan, die er op gericht zijn om de zelfredzaamheid en het sociale netwerk van de deelnemers te versterken en die een belangrijke rol spelen in het versterken van de sociale cohesie. Het richt zich in het bijzonder tot ouderen, mantelzorgers en kwetsbare personen. De activiteiten kunnen ook plaatsvinden op andere locaties of in de gedecentraliseerde antennepunten. Een dienstencentrum of antennepunt wordt uitgebaat door een OCMW, een vzw of het stadsbestuur.

De gegevens over lokale dienstencentra in de buurt worden driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.1, 3.7 en 5.7: De verschillende voorzieningen in de wijk vervullen verschillende functies: ze voorzien in verschillende behoeften van inwoners, waaronder de nood aan informatieve, recreatieve en vormende activiteiten. Ze bevorderen de verwevenheid van functies in de buurt en stimuleren sociale contacten. Ze bouwen mee aan een gezonde en veilige leefomgeving en bieden mogelijkheden voor wijkspecifieke benadering.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de buurt, Zich thuis voelen in de buurt, Tevredenheid over contact in de buurt, Voldoende ontmoetingsplaatsen, Intensiteit van contacten, Voldoende activiteiten voor senioren en Tevredenheid over ouderenvoorzieningen.

Vaststellingen

Het aandeel inwoners dat woont binnen 1.500m loopafstand van een lokaal dienstencentrum, schommelt in 2023 in de centrumsteden tussen 26,8% en 97,6%. Meer dan 95% van de inwoners van Antwerpen en Oostende woont binnen 1.500m loopafstand van een lokaal dienstencentrum. In de andere steden liggen die aandelen een pak lager. De laagste aandelen situeren zich in Hasselt, Aalst en Roeselare. Dat was ook in 2014 in die drie steden het geval, tezamen met Sint-Niklaas. In Sint-Niklaas is sindsdien dat aandeel gestegen met 20,2 ppt, in Kortrijk met 14,5 ppt.

Aandachtspunten

De indicator werd berekend op basis van een ruimtelijke analyse in een geografisch informatiesysteem (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de verschillende nauwkeurigheid van de koppeling van de inwoners op adresniveau per stad, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context. De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

Een stad of gemeente kan per 15.000 inwoners subsidies krijgen voor een lokaal dienstencentrum. Als een stad er van uitgaat dat dit aanbod niet volstaat, kunnen zij er voor kiezen om het aanbod uit te breiden met niet-erkende (en dus niet-gesubsidieerde) lokale dienstencentra. In deze indicator zijn zowel de gesubsidieerde als niet-gesubsidieerde lokale dienstencentra opgenomen. Naast de lokale dienstencentra bestaan er ook regionale dienstencentra. Deze hebben echter vooral een toeleidingsfunctie en een veel ruimer gedefinieerd werkgebied.

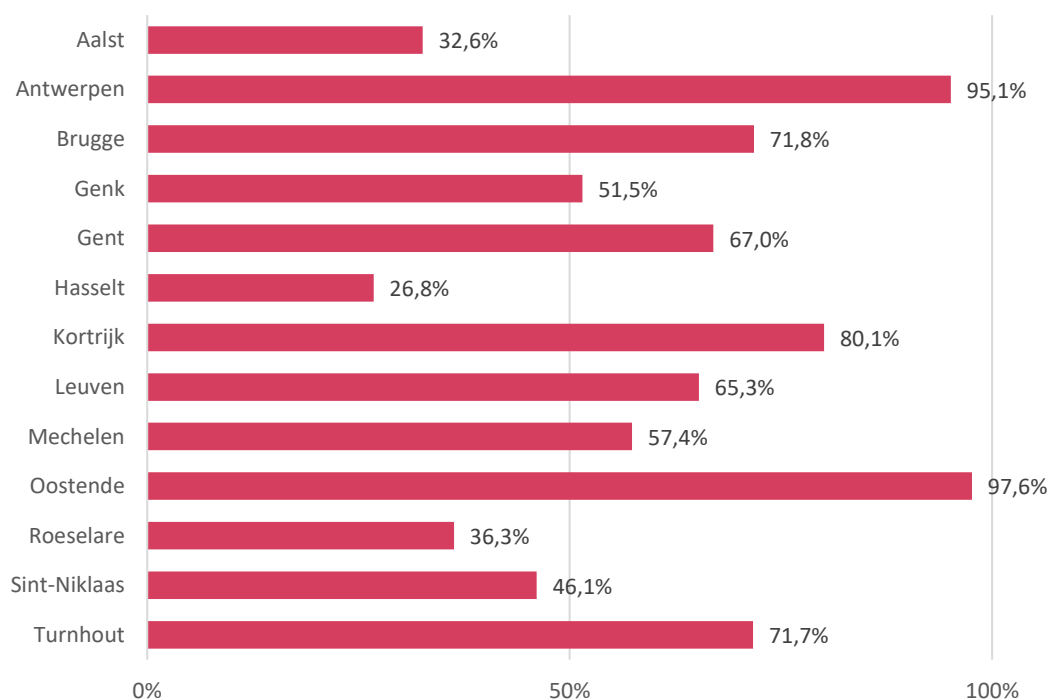
De lokale dienstencentra zijn door de steden zelf geïnventariseerd. De indicator meet de aanwezigheid van het aanbod in de wijk. Andere aspecten zoals openingsuren, bereikbaarheid, kwaliteit van de dienstverlening, het gebruik (welke bewoners) etc. komen niet in beeld..

Lokale dienstencentra in de wijk, 2014 tot 2023, in absoluut aantal en %.

	2014		2017		2020		2023	
	Absoluut	%	Absoluut	%	Absoluut	%	Absoluut	%
Aalst	27.126	32,8	27.378	32,2	28.053	32,4	29.060	32,6
Antwerpen	487.670	93,1	471.163	90,5	497.196	94,3	508.259	95,1
Brugge	72.366	61,5	80.474	68,7	85.147	71,9	84.371	71,8
Genk	33.579	51,9	33.758	51,6	33.889	51,5	34.438	51,5
Gent	162.327	64,3	168.370	65,1	176.735	67,0	179.251	67,0
Hasselt	15.597	20,5	20.483	26,9	20.766	26,7	21.223	26,8
Kortrijk	48.994	65,6	51.328	67,9	61.236	79,3	63.107	80,1
Leuven	60.629	61,6	62.088	63,0	64.937	63,6	66.390	65,3
Mechelen	53.255	63,9	54.761	63,9	50.527	58,3	50.281	57,4
Oostende	68.031	98,0	69.033	98,1	69.570	97,8	69.903	97,6
Roeselare	21.266	35,1	20.665	33,8	23.021	36,4	23.551	36,3
Sint-Niklaas	18.776	25,9	34.982	47,6	40.336	51,1	37.466	46,1
Turnhout	27.143	64,0	27.523	63,3	32.783	72,0	33.393	71,7

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, verwerking Vlaamse Statistische Autoriteit.

Lokale dienstencentra in de wijk, 2023, in %.

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, Vlaamse Statistische Autoriteit.

VOLDOENDE ONTMOETINGSPLAATSEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende ontmoetingsplaatsen in de buurt zijn.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er zijn voldoende ontmoetingsplaatsen (buurthuis, feestzaal, dienstencentrum, plein, ...) in mijn buurt.'

Respondenten konden op antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie op de stellingen antwoordde met 'helemaal eens' of 'eerder eens', werd in de teller opgenomen. Respondenten die antwoordden met 'weet niet/niet van toepassing' werden buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.3, 2.7, 2.8 en 3.3: In een leefbare en duurzame stad is de buurt de plaats bij uitstek waar menselijk contact in al zijn diversiteit wordt bevorderd (zowel met bekenden als met vreemdelingen). Tevredenheid over contact in de buurt geeft een aanduiding hoe aangenaam mensen het samenleven in de buurt vinden en zich betrokken voelen in hun buurt. De kwaliteit van de woonomgeving kan hier een stimulerende rol spelen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Intensiteit van contacten, Sociaal weefsel in de buurt, Tevredenheid over contact in de buurt,

Zich thuis voelen in de buurt en Deelname aan buurtactiviteiten.

Vaststellingen

In 2023 vindt 68% van de inwoners van de centrumsteden dat er voldoende ontmoetingsplaatsen zijn in de buurt. Dit aandeel komt overeen met het Vlaams gemiddelde.

In acht steden ligt dat aandeel hoger dan gemiddeld in de steden en vinden tussen 7 en 8 op 10 inwoners dat er voldoende ontmoetingsplaatsen zijn in de buurt. Dat is het geval in Brugge, Genk, Gent, Hasselt, Kortrijk, Oostende, Roeselare en Leuven.

Aalst kent de laagste score: in die stad vindt iets meer dan de helft van de inwoners dat er voldoende ontmoetingsplaatsen zijn in de buurt. In Sint-Niklaas, Mechelen, Antwerpen en Turnhout zijn 6 op 10 of meer inwoners het daar mee eens.

Ten opzichte van 2020 is het aandeel stedelingen, dat vindt dat er voldoende ontmoetingsplaatsen zijn in de buurt, gemiddeld gelijk gebleven. Een lichte daling zien we in Aalst (-3ppt), een lichte stijging in Roeselare (+3ppt) en Turnhout (+4ppt).

Aandachtspunten

In de editie van 2020 werd een bijkomend item apart bevraagd: 'Er zijn voldoende plekken waar ik tot rust kan komen in mijn buurt.' Omdat de vragenlijst ingekort diende te worden, is dit item in 2023 weggelaten

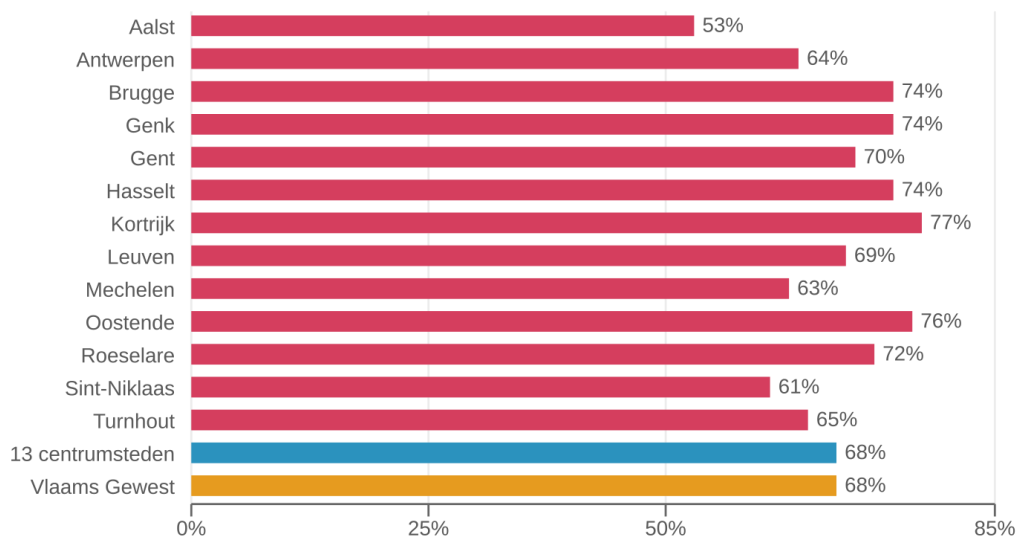
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Voldoende ontmoetingsplaatsen in de buurt, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	56%	53%
Antwerpen	64%	64%
Brugge	73%	74%
Genk	72%	74%
Gent	68%	70%
Hasselt	72%	74%
Kortrijk	77%	77%
Leuven	69%	69%
Mechelen	63%	63%
Oostende	77%	76%
Roeselare	69%	72%
Sint-Niklaas	60%	61%
Turnhout	61%	65%
13 steden	67%	68%
Vlaanderen	67%	68%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende ontmoetingsplaatsen in de buurt, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

INTENSITEIT VAN CONTACTEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat intense contacten (minstens wekelijks) heeft met niet-inwonende familie, vrienden of kennissen, en mensen van Belgische en niet-Belgische herkomst.

In de burgerbevraging 2023 werden de volgende vragen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Hoe dikwijls ontmoet je bij je thuis of elders niet-inwonende familie, vrienden of kennissen?' en (2) 'Hoe dikwijls heb je een praatje in jouw buurt met mensen van Belgische afkomst en mensen van niet-Belgische afkomst?'

De respondenten konden op beide vragen antwoorden met 'nooit', 'een uitzonderlijke keer', 'maandelijks', 'meermaals per maand', 'wekelijks', 'meermaals per week' of 'dagelijks'. Respondenten, die met 'dagelijks', 'Meermaals per week', 'Wekelijks' hebben geantwoord, zijn meegenomen in de teller. Wie antwoordde op de vraag, werd in de noemer opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.3, 2.4 en 2.7: Een leefbare en duurzame stad stimuleert sociale contacten en netwerken, gaat vereenzaming tegen en verhoogt de betrokkenheid van mensen om elkaar te helpen en te ondersteunen. Gebrek aan sociaal contact kan een aanwijzing zijn van isolement en vereenzaming. Sociale contacten, zeker met personen met een buitenlandse herkomst, kunnen bijdragen aan meer openheid en tolerantie in een steeds meer diverse stedelijke omgeving.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Sociaal weefsel in de buurt, Voldoende ontmoetingsplaatsen, Zich thuis voelen in de buurt, Tevredenheid over contact in de buurt, Houding tegenover diversiteit, Diversiteit vriendenkring en Inzetten stimuleren samenleven.

Vaststellingen

In 2023 ontmoet gemiddeld 36% van de stedelingen minstens wekelijks thuis of elders niet-inwonende familie, vrienden of kennissen. Dat aandeel komt overeen met het Vlaams gemiddelde. Koploper is Genk, met 45%. In Gent, Leuven, Turnhout, Hasselt en Kortrijk ligt dat

aandeel ook hoger dan het stedelijk gemiddelde. In 2020 (corona pandemie) daalde dat aandeel. Die dalende trend heeft zich verder gezet. Ten opzichte van 2017 hebben minder stedelingen minstens wekelijks dergelijk contact (gemiddeld -7ppt) en dit in alle steden. Die daling is hoger in Mechelen (-14ppt), Aalst (-10ppt), Antwerpen, Hasselt Kortrijk en Turnhout (-8ppt).

In 2023 maakt gemiddeld 50% van de stedelingen minstens wekelijks een praatje met mensen van Belgische herkomst in de buurt. Brugge (55%) en Oostende (56%) tekenen de hoogste scores op. In 2020 (corona pandemie) zien we een gemiddelde stijging, m.u.v. Kortrijk. Ten opzichte van 2014 is er een licht dalende trend opgetekend (gemiddeld -2ppt). Een grotere daling tekent zich af in Antwerpen (-5ppt), Sint-Niklaas (-6ppt) en Genk (-8ppt). Een stijging zien we in Brugge (+3ppt) en Oostende (+5ppt).

In 2023 maakt gemiddeld 24% van de stedelingen minstens wekelijks een praatje met mensen van niet-Belgische herkomst. In Genk en Antwerpen tussen 3 en 4 op 10 inwoners, in Aalst, Brugge, Hasselt, Kortrijk, Roeselare en Sint-Niklaas minder dan 2 op 10 inwoners. Ten opzichte van 2014 maken meer stedelingen minstens wekelijks een praatje met mensen van niet-Belgische herkomst (gemiddeld +3ppt). Die stijging is groter in Oostende (+9ppt), Mechelen (+7ppt), Brugge en Gent (+5ppt) en Roeselare (+4ppt).

In Vlaanderen ligt het aandeel inwoners dat minstens wekelijks een praatje maakt met mensen van niet-Belgische herkomst lager dan het stedelijk gemiddelde en het aandeel inwoners dat minstens wekelijks een praatje maakt met mensen van Belgische herkomst, net iets hoger.

Aandachtspunten

In 2020 was de vraagstelling over contacten met niet-inwonende familie, vrienden of kennissen uitgesplitst in contacten met familie en contacten met vrienden en kennissen. In 2023 zijn deze items samengevoegd omdat de klemtoon op de frequentie ligt i.p.v. op het type persoon.

In vroegere bevragingen werd ook gepeild naar frequentie van contacten met burens. Omdat dit item ook aan bod komt bij de indicator 'sociaal weefsel', is dit hier weg gelaten.

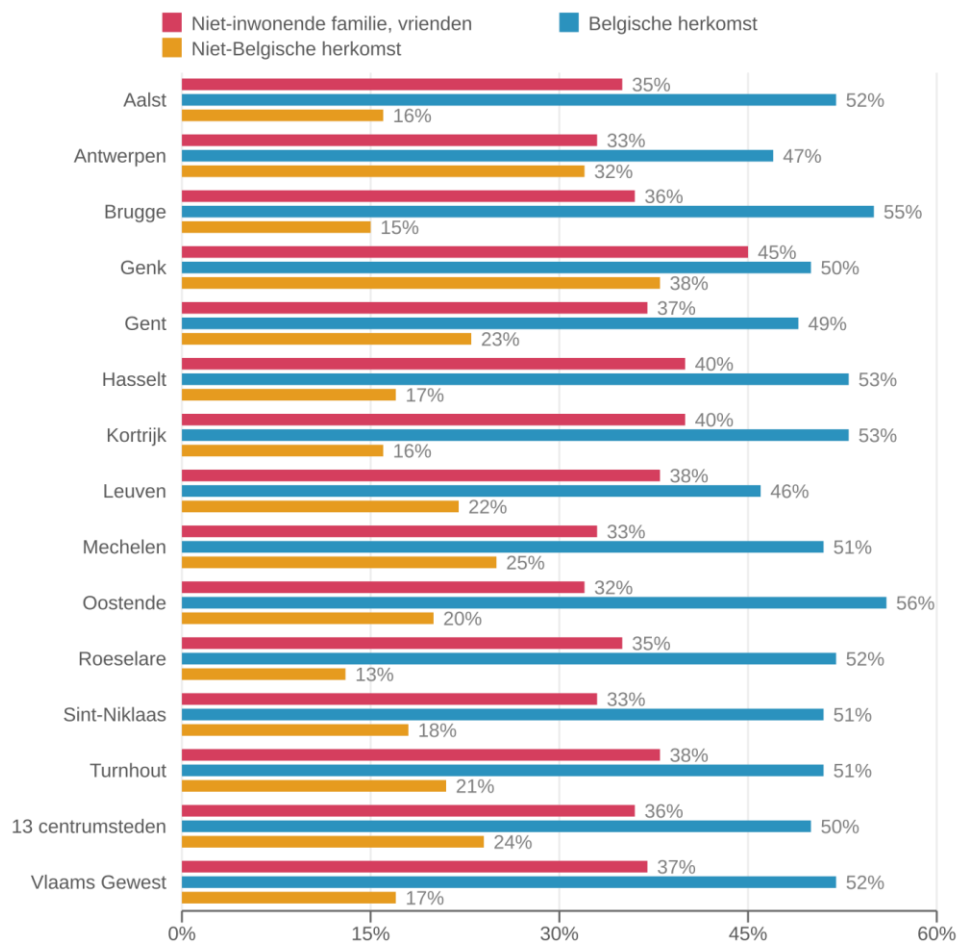
Minstens wekelijks contact, 2014-2023, in %.

	Niet-inwonende familie, vrienden of kennissen			Mensen van Belgische herkomst				Mensen van niet-Belgische herkomst			
	2017	2020	2023	2014	2017	2020	2023	2014	2017	2020	2023
Aalst	45%	42%	35%	54%	49%	46%	52%	13%	13%	13%	16%
Antwerpen	41%	38%	33%	52%	46%	45%	47%	30%	26%	27%	32%
Brugge	43%	41%	36%	52%	48%	48%	55%	10%	10%	11%	15%
Genk	51%	47%	45%	58%	51%	48%	50%	41%	35%	33%	38%
Gent	43%	40%	37%	50%	43%	45%	49%	18%	18%	19%	23%
Hasselt	48%	46%	40%	56%	54%	46%	53%	16%	18%	14%	17%
Kortrijk	48%	45%	40%	53%	50%	54%	53%	12%	13%	15%	16%
Leuven	42%	41%	38%	48%	43%	41%	46%	19%	18%	18%	22%
Mechelen	47%	38%	33%	50%	45%	46%	51%	18%	21%	15%	25%
Oostende	39%	34%	32%	51%	49%	48%	56%	11%	14%	15%	20%
Roeselare	42%	42%	35%	55%	49%	49%	52%	9%	9%	12%	13%
Sint-Niklaas	42%	39%	33%	57%	46%	44%	51%	17%	16%	16%	18%
Turnhout	46%	43%	38%	52%	46%	44%	51%	17%	17%	16%	21%
13 steden	43%	40%	36%	52%	47%	46%	50%	21%	20%	20%	24%
Vlaanderen	-	43%	37%	-	-	50%	52%	-	-	14%	17%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Minstens wekelijks contact, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

SOCIAAL WEEFSEL IN DE BUURT

Definitie

Aandeel (%) inwoners met sterk sociaal weefsel in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werden volgende stellingen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Mensen in mijn buurt zijn te vertrouwen.', (2) 'Ik voel mij thuis bij de mensen die in deze buurt wonen.', (3) 'Ik heb veel contact met de mensen in mijn buurt.' en (4) 'Mensen in mijn buurt willen hun burens helpen.'

De respondenten konden telkens antwoorden met 'helemaal eens', 'eerder eens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder oneens' en 'helemaal oneens'. Op basis van de gemiddelde scores op de vier uitspraken wordt een onderscheid gemaakt tussen personen die sterk, matig of zwak geïntegreerd zijn in de buurt. In de berekeningen worden enkel die respondenten opgenomen die minstens 3 van de 4 stellingen hebben beoordeeld. Respondenten met een score van 2,8 of lager zitten in de categorie 'Zwak', respondenten tussen 2,8 en 4 in de categorie 'Matig'. Respondenten met een score van 4 of hoger zitten in de categorie 'Sterk'. Deze laatste categorie komt overeen met de respondenten die het gemiddeld steeds eens waren met de stellingen.

Toelichting

Intentie 2.3, 2.7, 2.8 en 5.7: In een leefbare en duurzame stad hebben een sterk sociaal weefsel en persoonlijke netwerken een positieve invloed op het vertrouwen van mensen in de medemens en de samenleving in het algemeen. Een sterk sociaal weefsel bevordert de buurtbetrokkenheid, gaat vereenzaming tegen en versterkt ook de veiligheid en het veiligheidsgevoel. Omdat de indicator buurtbetrokkenheid meet, is het interessant om binnen de stad verschillen tussen buurten in beeld te brengen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vertrouwen in de medemens, Intensiteit van contacten, Voldoende ontmoetingsplaatsen in de buurt, Zich thuis voelen in de buurt, Tevredenheid over contact in de buurt en Deelname aan buurtactiviteiten.

Vaststellingen

In 2023 heeft 41% van de inwoners van de centrumsteden een sterk sociaal weefsel in de buurt. In Vlaanderen ligt dat hoger, gemiddeld 48%.

Koploper is Brugge, waar de helft van de stedelingen een sterk sociaal weefsel heeft. In acht steden hebben meer dan 4 op 10 inwoners een sterk sociaal weefsel. In Antwerpen, Oostende, Turnhout en Gent hebben minder dan 4 op 10 inwoners een sterk sociaal weefsel (tussen 36% en 39%).

Gemiddeld 18% van de stedelingen heeft een zwak sociaal weefsel. In Antwerpen, Oostende en Turnhout is dat iets meer en geeft een vijfde van de inwoners aan een zwak sociaal weefsel te hebben.

Ten opzichte van 2020 is het aandeel stedelingen met een sterk sociaal weefsel licht gestegen (gemiddeld +2ppt). In meerdere steden is er een status quo. Een stijging is er in Leuven (+6pt), Antwerpen en Brugge (+4ppt) en Aalst (+3ppt). Het aandeel stedelingen met een zwak sociaal weefsel kent min of meer een status quo.

Aandachtspunten

Op de website kan men per stad de evolutie van de categorieën 'sterk-matig- zwak' terugvinden alsook de scores per stelling.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

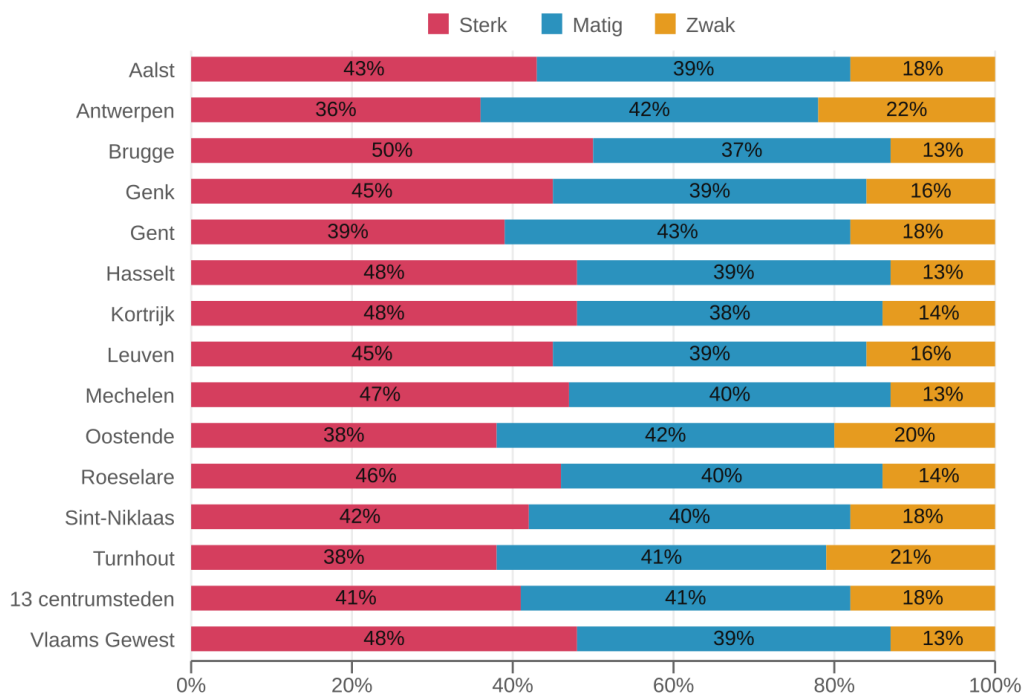

Sterk sociaal weefsel in de buurt, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	40%	43%
Antwerpen	32%	36%
Brugge	46%	50%
Genk	46%	45%
Gent	39%	39%
Hasselt	46%	48%
Kortrijk	49%	48%
Leuven	39%	45%
Mechelen	48%	47%
Oostende	38%	38%
Roeselare	45%	46%
Sint-Niklaas	42%	42%
Turnhout	38%	38%
13 steden	39%	41%
Vlaanderen	47%	48%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Sociaal weefsel in de buurt, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

ZICH THUIS VOELEN IN DE BUURT

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat zich thuis voelt in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ik voel me thuis in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. Respondenten die antwoordden met 'weet niet/niet van toepassing' werden buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.3, 2.7, 2.8 en 5.7: In een leefbare en duurzame stad hebben een sterk sociaal weefsel en persoonlijke netwerken een positieve invloed op het vertrouwen van mensen in de medemens en de samenleving in het algemeen. Een sterk sociaal weefsel gaat vereenzaming tegen, verhoogt betrokkenheid en bevordert ook de veiligheid en het veiligheidsgevoel. Omdat de indicator buurtbetrokkenheid meet, is het interessant om binnen de stad verschillen tussen buurten in beeld te brengen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Intensiteit van contacten, Sociaal weefsel in de buurt, Tevredenheid over contact in de buurt, Vertrouwen in de medemens, Deelname aan buurtactiviteiten en Voldoende ontmoetingsplaatsen.

Vaststellingen

In 2023 voelt gemiddeld 82% van de inwoners in de centrumsteden zich thuis in de buurt. In Vlaanderen ligt dat iets hoger (gemiddeld 86%).

De verschillen tussen de steden zijn beperkt. Koploper is Brugge, waar 89% zich thuis voelt in de buurt, op de voet gevolgd door Hasselt, Kortrijk, Leuven en Roeselare. De laagste score, vinden we terug in Antwerpen en Turnhout, waar 78% van de inwoners zich thuis voelt in de buurt.

Ten opzichte van 2020 tekent zich een daling op, zowel in de centrumsteden als in Vlaanderen (gemiddeld -3ppt). In een aantal steden is die daling groter dan het stedelijk gemiddelde: in Aalst en Mechelen (-6ppt), Genk en Oostende (-4ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

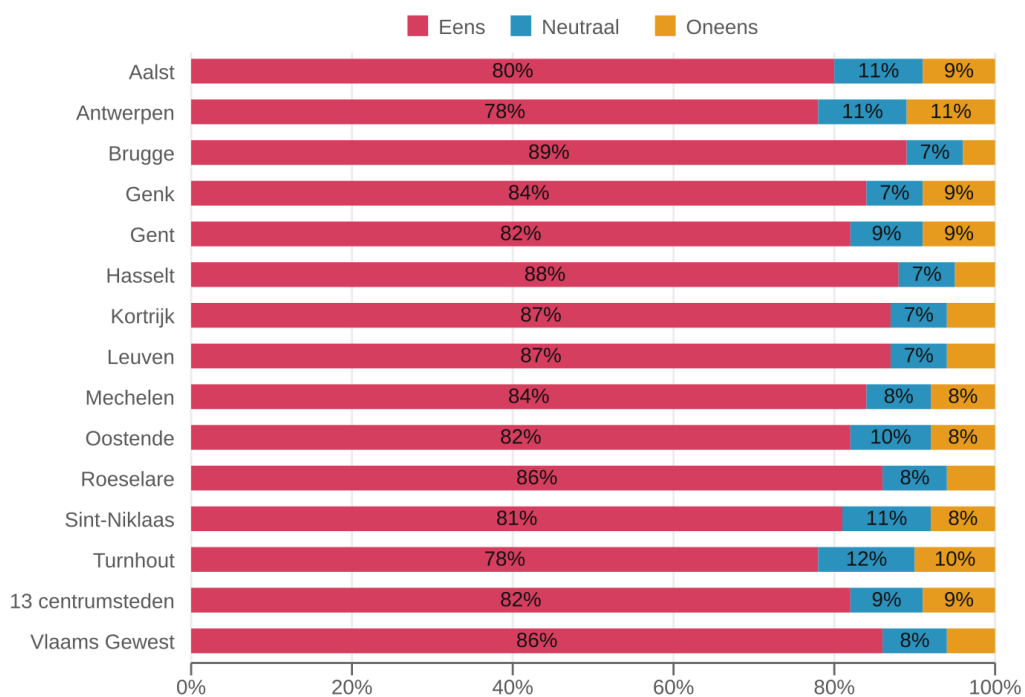

Zich thuis voelen in de buurt, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	86%	80%
Antwerpen	81%	78%
Brugge	91%	89%
Genk	88%	84%
Gent	85%	82%
Hasselt	90%	88%
Kortrijk	89%	87%
Leuven	90%	87%
Mechelen	90%	84%
Oostende	86%	82%
Roeselare	87%	86%
Sint-Niklaas	83%	81%
Turnhout	81%	78%
13 steden	85%	82%
Vlaanderen	89%	86%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Zich thuis voelen in de buurt, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

EVREDENHEID OVER CONTACT IN DE BUURT

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat het aangenaam is om in de buurt met de mensen te praten.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Het is aangenaam om met mensen te praten in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens' en 'helemaal eens'. Wie op de stellingen antwoordde met 'helemaal eens' of 'eerder eens', werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.3, 2.7, 2.8 en 3.3: In een leefbare en duurzame stad is de buurt de plaats bij uitstek waar menselijk contact in al zijn diversiteit wordt bevorderd (zowel met bekenden als met vreemdelingen). Tevredenheid over contact in de buurt geeft een aanuiding hoe aangenaam mensen het samenleven in de buurt vinden en zich betrokken voelen in hun buurt. De kwaliteit van de woonomgeving kan hier een stimulerende rol spelen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Intensiteit van contacten, Sociaal weefsel in de buurt, Voldoende ontmoetingsplaatsen, Zich thuis

voelen in de buurt, Vertrouwen in de medemens en Deelname aan buurtactiviteiten.

Vaststellingen

In 2023 vindt 73% van de inwoners van de centrumsteden het aangenaam om in de buurt met de mensen te praten. Dat aandeel ligt onder het Vlaams gemiddelde, 79%.

In 2023 is Hasselt koploper: 8 op 10 inwoners zijn er tevreden over het contact in de buurt. In Brugge, Mechelen, Kortrijk en Genk zijn bijna 8 op 10 inwoners tevreden over het contact in de buurt. In Leuven, Aalst, Gent, Sint-Niklaas en Oostende iets meer dan 7 op 10 inwoners en in Turnhout 7 op 10 inwoners. De laagste score vinden we terug in Antwerpen: daar is 68% tevreden over het contact in de buurt.

Ten opzichte van 2011 is het aandeel stedelingen, dat tevreden is over het contact in de buurt, toegenomen (gemiddeld +10ppt). In alle steden tekent zich een stijging af. Het meest in Antwerpen en Mechelen (+14ppt). Ook in Oostende (+13ppt) en Genk (+11ppt) is die stijging groter dan gemiddeld in de steden. Globaal kan men zeggen dat het aandeel stedelingen, dat vindt dat het aangenaam is om in de buurt met mensen te praten, sinds 2011 gestaag gestegen is.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

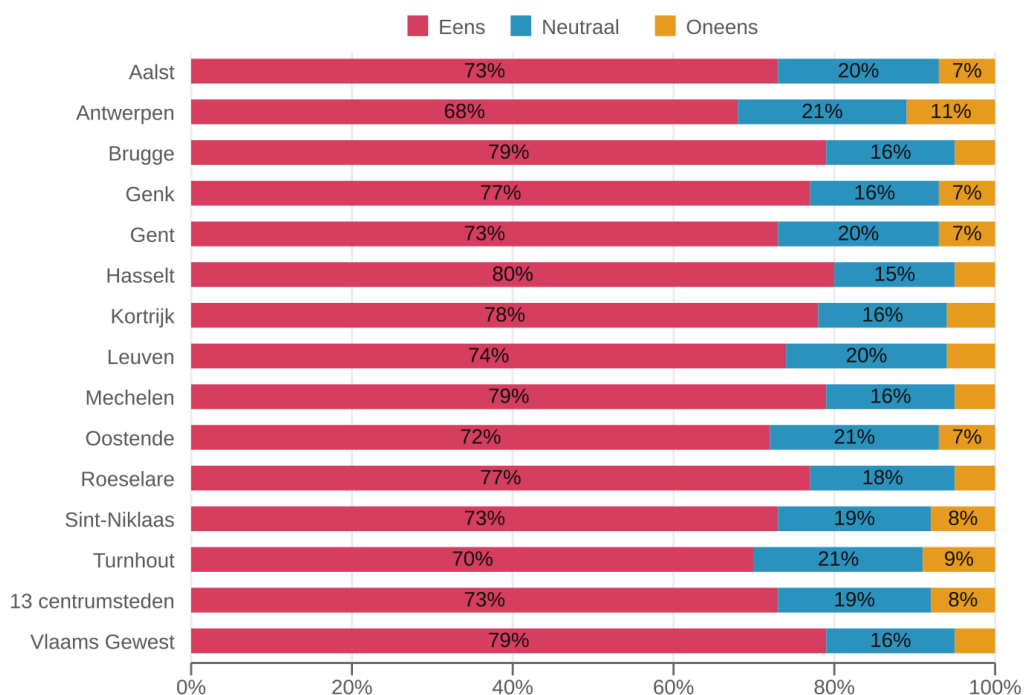

Tevredenheid over contact in de buurt, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	65%	65%	68%	75%	73%
Antwerpen	54%	54%	58%	68%	68%
Brugge	73%	72%	75%	79%	79%
Genk	66%	65%	68%	79%	77%
Gent	63%	67%	66%	73%	73%
Hasselt	76%	76%	82%	81%	80%
Kortrijk	71%	73%	74%	81%	78%
Leuven	70%	72%	73%	74%	74%
Mechelen	65%	69%	68%	77%	79%
Oostende	59%	64%	60%	71%	72%
Roeselare	72%	67%	73%	78%	77%
Sint-Niklaas	65%	66%	69%	76%	73%
Turnhout	65%	64%	65%	73%	70%
13 steden	63%	64%	66%	73%	73%
Vlaanderen	-	-	-	80%	79%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over contact in de buurt, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

8.2 OPENHEID EN TOLERANTIE

HOUDING TEGENOVER DIVERSITEIT

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat positief staat tegenover de aanwezigheid van personen met een verschillende herkomst.

In de burgerbevraging 2023 werden de volgende stellingen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad:

- (1) 'Mensen met een verschillende herkomst leven goed samen in mijn stad.'
- (2) 'Ik zou het zinvol vinden als er in mijn stad activiteiten worden georganiseerd waarbij mensen met een verschillende herkomst elkaar beter leren kennen.'
- (3) 'Ik vind dat er in mijn stad te veel mensen met een verschillende herkomst wonen.'
- (4) 'Ik zou het niet zo prettig vinden als er een gezin met een verschillende herkomst in het huis naast mij komt wonen.'
- (5) 'Ik vind de aanwezigheid van mensen met een andere herkomst in mijn stad een verrijking.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie op de stellingen antwoordde met 'helemaal eens' of 'eerder eens', werd in de teller opgenomen. Respondenten die antwoordden met 'weet niet/niet van toepassing' werden buiten beschouwing gelaten.

Er werd een samengestelde indicator berekend die gebaseerd is op de gemiddelde score op vijf items (de respondent moet minstens op drie items geantwoord hebben, de maximale gemiddelde score is 5). Respondenten met een score van 2,8 of lager zitten in de categorie 'negatief', respondenten tussen 2,8 en 4 in de categorie 'neutraal'. Respondenten met een score van 4 of hoger zitten in de categorie 'positief'. Deze laatste categorie komt overeen met de respondenten die het gemiddeld steeds eens waren met de stellingen.

Toelichting

Intentie 2.3, 2.4 en 2.7: In een leefbare en duurzame stad leven burgers ondanks hun onderlinge

verschillen met elkaar samen en wordt het burgerschap gedeeld. Een belangrijke voorwaarde daarbij is dat er op een open en positieve manier omgegaan wordt met elkaar en men open en tolerant staat tegenover andere culturen. Openheid en tolerantie verhogen sociale cohesie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vertrouwen in de medemens, Personeel naar herkomst, Diversiteit vriendenkring, Sociaal weefsel in de buurt, Intensiteit van contacten, Zich thuis voelen in de buurt, Tevredenheid over contact in de buurt.

Vaststellingen

In 2023 staat 35% van de stedelingen positief tegenover diversiteit, 42% neutraal en 23% negatief. In Vlaanderen staat gemiddeld 32% positief en 45% neutraal. Het aandeel inwoners dat negatief staat tegenover diversiteit, is in Vlaanderen gemiddeld even hoog als in de centrumsteden, 23%.

Er zijn verschillen tussen de steden. De inwoners van Leuven zijn het meest positief (54%) en het minst negatief (10%). Daarna volgen Gent, Genk, Brugge, Mechelen, Hasselt en Antwerpen. In Roeselare, Oostende, Sint-Niklaas, Turnhout, Aalst en Kortrijk is de houding het minst positief. Minstens 30% reageert er negatief.

Ten opzichte van 2020 is het aandeel stedelingen dat positief staat tegenover diversiteit gemiddeld licht gestegen (+2ppt) en het aandeel dat negatief staat gemiddeld licht gedaald (-2ppt). De grootste stijging van het aandeel inwoners dat positief staat tegenover diversiteit, vinden we terug in Genk (+6ppt) en Hasselt (+5ppt).

Aandachtspunten

In de editie van 2023 is één stelling geschrapt, namelijk 'Als je mensen met een verschillende herkomst beter leert kennen, blijken ze best sympathiek te zijn.'

Op de website zijn per stad de scores per stelling terug te vinden.

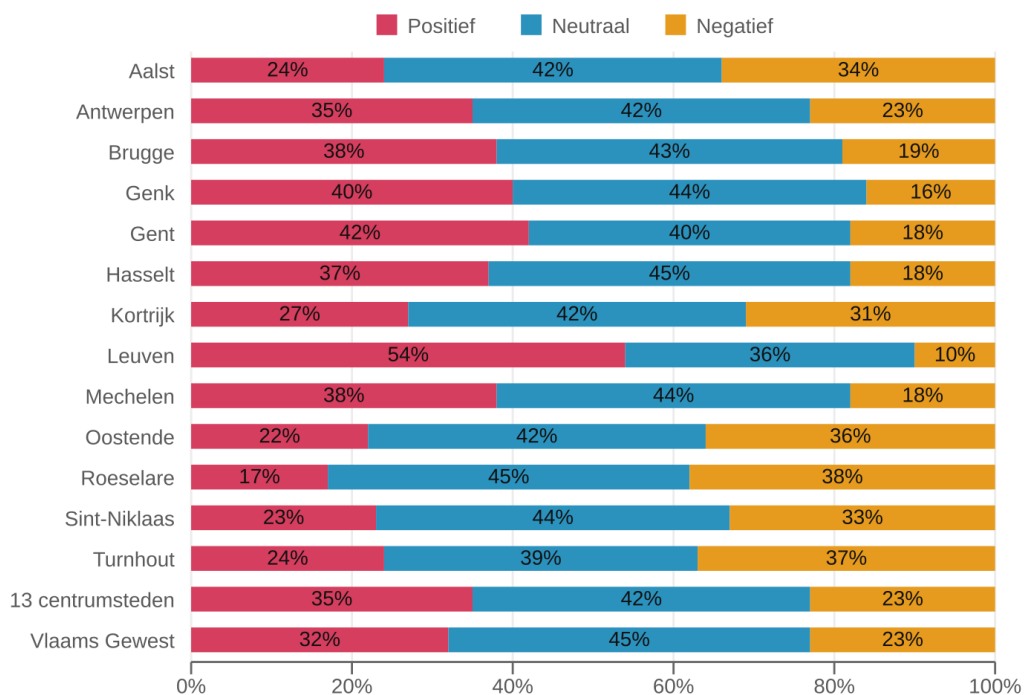
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Houding tegenover diversiteit, 2020-2023, in %.

	2020			2023		
	Negatief	Neutraal	Positief	Negatief	Neutraal	Positief
Aalst	38%	42%	20%	34%	42%	24%
Antwerpen	24%	42%	34%	23%	42%	35%
Brugge	20%	44%	36%	19%	43%	38%
Genk	20%	46%	34%	16%	44%	40%
Gent	20%	40%	40%	18%	40%	42%
Hasselt	22%	46%	32%	18%	45%	37%
Kortrijk	30%	41%	29%	31%	42%	27%
Leuven	11%	35%	54%	10%	36%	54%
Mechelen	22%	42%	36%	18%	44%	38%
Oostende	41%	40%	19%	36%	42%	22%
Roeselare	41%	41%	18%	38%	45%	17%
Sint-Niklaas	35%	44%	21%	33%	44%	23%
Turnhout	39%	38%	23%	37%	39%	24%
13 steden	25%	42%	33%	23%	42%	35%
Vlaanderen	26%	44%	30%	23%	45%	32%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Houding tegenover diversiteit, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

DIVERSITEIT VRIENDENKRING

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat een diverse vriendenkring heeft (d.w.z. vrienden van niet-Belgische herkomst, met een andere seksuele geaardheid of met een fysieke of mentale beperking).

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoeveel vrienden en kennissen heb je van niet-Belgische herkomst, met een andere seksuele geaardheid en met een fysieke of mentale beperking?'.

Respondenten konden antwoorden met 'geen', 'minder dan 5', '5 tot 10' en 'meer dan 10'. De antwoorden werden gegroepeerd naar drie categorieën die gebaseerd zijn op de gemiddelde score op de drie items (de respondent moet minstens op twee items geantwoord hebben, de maximale gemiddelde score is 4). Respondenten met een gemiddelde score van 1,5 of lager behoren tot de categorie 'laag', respondenten met een gemiddelde score tussen 1,5 en 2,5 behoren tot de categorie 'gemiddeld', respondenten met een gemiddelde somscore hoger dan 2,5 behoren tot de categorie 'hoog'. Indien de respondent op minder dan twee van de drie items heeft geantwoord, werd diens antwoord buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.3, 2.4 en 2.7: In een leefbare en duurzame stad heerst er een open geest en tolerantie ten opzichte van personen of groepen op basis van een etnisch-culturele verschillen. Burgers leven ondanks hun onderlinge verschillen met elkaar samen en respecteren elkaar. Dat verhoogt de sociale cohesie en het vertrouwen in de medemens.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Houding tegenover diversiteit, Vertrouwen in de medemens, Personeel naar herkomst, Sociaal weefsel in de buurt, Intensiteit van contacten, Zich thuis voelen in de buurt, Tevredenheid over contact in de buurt.

Vaststellingen

In 2023 is bij 1 op 4 stedelingen de diversiteit van de vriendenkring hoog en bij 1 op 5 stedelingen laag. Gemiddeld in Vlaanderen hebben iets minder inwoners een hoog diverse vriendenkring en iets meer inwoners een laag diverse vriendenkring.

In Genk is de vriendenkring van iets meer dan 3 op 10 stedelingen hoog divers. In Mechelen, Antwerpen, Gent en Leuven is dat het geval bij bijna 3 op 10 stedelingen. In Roeselare is de vriendenkring het minst divers: 18% stedelingen heeft een hoog diverse vriendenkring. Ten opzichte van 2020 geven gemiddeld meer stedelingen aan dat hun vriendenkring hoog divers is (gemiddeld +3ppt). Die evolutie tekent zich af in alle steden en is hoger dan het stedelijk gemiddelde in Kortrijk (+7ppt), Sint-Niklaas (+6ppt), Mechelen, Oostende, Roeselare en Turnhout (+4ppt).

Tegelijkertijd daalt het aandeel stedelingen met een laag diverse vriendenkring (gemiddeld -2ppt). In een aantal steden is die daling groter dan het stedelijk gemiddelde: Turnhout (-7ppt), Mechelen en Sint-Niklaas (-5ppt), Hasselt en Leuven (-4ppt), Brugge (-3ppt).

Ook in Vlaanderen daalt het aandeel inwoners met een laag diverse vriendenkring (gemiddeld -2ppt) en stijgt het aandeel inwoners met een hoog diverse vriendenkring (+2ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

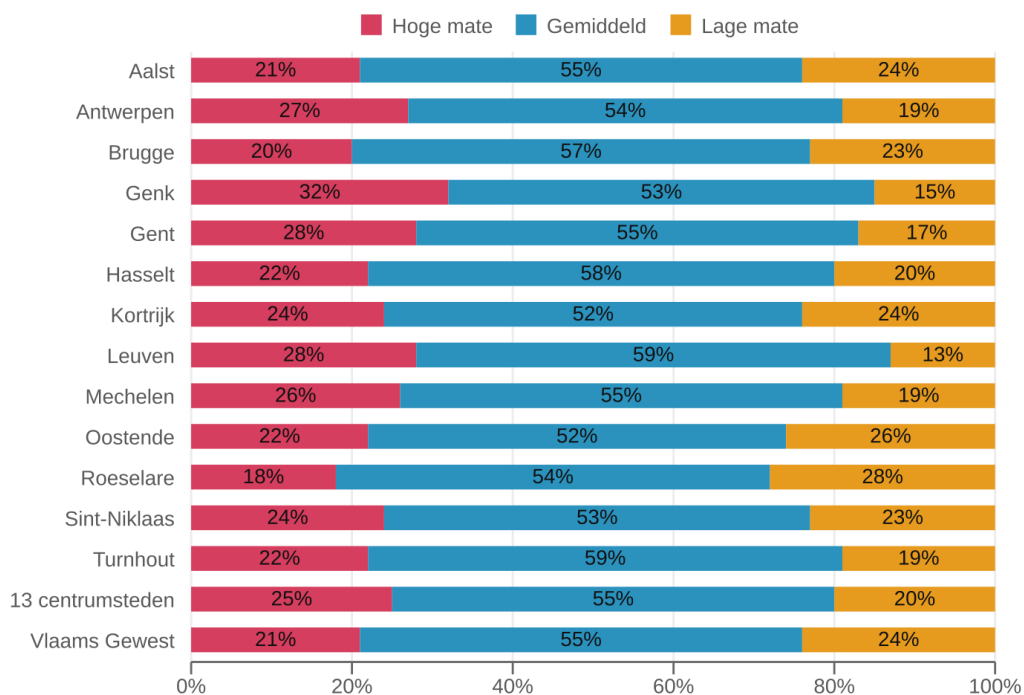

Diversiteit vriendenkring, 2020-2023, in %.

	2020			2023		
	Laag	Gemiddeld	Hoog	Laag	Gemiddeld	Hoog
Aalst	25%	56%	19%	24%	55%	21%
Antwerpen	19%	57%	24%	19%	54%	27%
Brugge	26%	56%	18%	23%	57%	20%
Genk	17%	54%	29%	15%	53%	32%
Gent	18%	57%	25%	17%	55%	28%
Hasselt	24%	57%	19%	20%	58%	22%
Kortrijk	25%	58%	17%	24%	52%	24%
Leuven	17%	57%	26%	13%	59%	28%
Mechelen	24%	54%	22%	19%	55%	26%
Oostende	28%	54%	18%	26%	52%	22%
Roeselare	30%	56%	14%	28%	54%	18%
Sint-Niklaas	28%	54%	18%	23%	53%	24%
Turnhout	26%	56%	18%	19%	59%	22%
13 steden	22%	56%	22%	20%	55%	25%
Vlaanderen	26%	55%	19%	24%	55%	21%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Diversiteit vriendenkring, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

PERSONEELSLEDEN NAAR HERKOMST

Definitie

Aandeel (%) personeelsleden per herkomstgroep (Belgische herkomst en buitenlandse herkomst) in het personeelsbestand van de stad, op 1 januari van het jaar.

Het gaat om de som van het aantal personeelsleden tewerkgesteld bij de stedelijke diensten in strikte zin, bij het OCMW (zonder personen tewerkgesteld onder art. 60) en bij de politiezone waartoe de stad behoort. De hier opgenomen cijfers zijn administratieve gegevens gebaseerd op een koppeling tussen de sociaal-economische gegevens uit het Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de Kruispuntbank Sociale Zekerheid (KSZ) en de gegevens van het Rijksregister. De selectie van de personeelsleden van een stad in de KSZ gebeurde aan de hand van de KBO-nummers van de stedelijke diensten. Er werden daartoe aan de KSZ per stad drie KBO-nummers bezorgd: één voor de stedelijke diensten in strikte zin, één voor het OCMW en één voor de politiezone.

Om de herkomst van een persoon te bepalen worden vier criteria in rekening gebracht: de huidige nationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de persoon, de geboortenationaliteit van de vader en de geboortenationaliteit van de moeder. Is één van deze vier criteria een niet-Belgische nationaliteit, dan wordt de persoon beschouwd als zijnde een persoon van buitenlandse herkomst.

De gegevens over personeel naar herkomst worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.ksz.fgov.be/>

Toelichting

Intentie 2.4: Een leefbare en duurzame stad speelt maximaal in op de kansen en uitdagingen die diversiteit de samenleving biedt. Dit kan door er voor te zorgen dat voorzieningen en personeel

een weerspiegeling zijn van de diversiteit van de overheid. Het aandeel personeelsleden naar herkomst geeft een aanduiding van de mate waarin het stadsbestuur dit nastreeft.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Houding tegenover diversiteit en Diversiteit vriendenkring.

Vaststellingen

In 2019 was gemiddeld in het Vlaams Gewest 13,1% van de personeelsleden bij lokale besturen van niet-Belgische herkomst

Er zijn grote verschillen tussen de steden. Koplopers zijn Antwerpen en Genk: in beide steden zijn iets meer dan 3 op 10 personeelsleden van niet-Belgische herkomst. Het kleinste aandeel vinden we terug in Roeselare, 9,4%. In de andere steden schommelt dat aandeel tussen 11,9% (Aalst) en Mechelen (18%).

Ten opzichte van 2012 is het aandeel personeelsleden van niet-Belgische herkomst bij lokale besturen gestegen, zowel in Vlaanderen (gemiddeld +3,8ppt) als in alle centrumsteden. De stijging in Antwerpen valt op (+12,6ppt). In meerdere steden is die stijging groter dan gemiddeld in Vlaanderen. Dat is het geval in Turnhout (+6,2ppt), in Gent, Aalst en Sint-Niklaas (iets meer dan +5ppt) en Roeselare en Oostende (iets meer dan +4ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

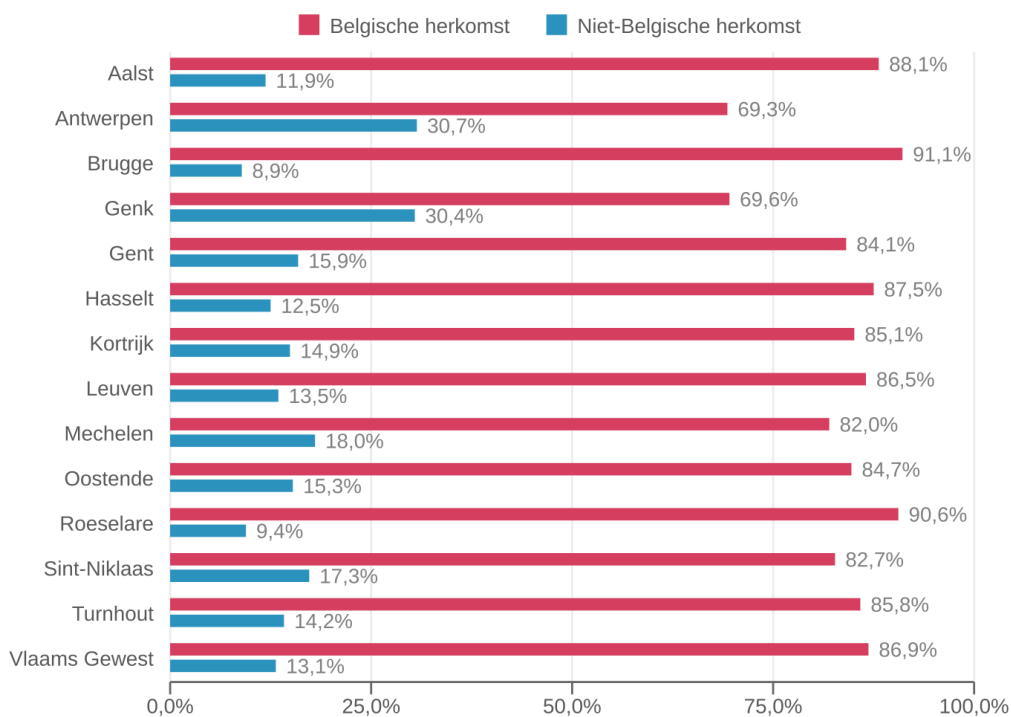
Bij een aantal gemeenten omvat de politiezone niet alleen de gemeente zelf maar ook een aantal buurgemeenten. In dat geval werden alle personeelsleden van de politiezone meegeteld in de cijfers over het personeel van elke gemeente van die politiezone. Om het totaal te bekomen voor het Vlaamse Gewest mogen de totalen per gemeente daarom niet worden opgeteld. Dat zou leiden tot dubbeltellingen. Het vermelde totaal voor het Vlaamse Gewest is het totaal zonder dubbeltellingen.

Personeelsleden van niet-Belgische herkomst, 2012-2019, in %.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aalst	7,2%	7,3%	7,9%	8,7%	10,2%	10,7%	11,0%	11,9%
Antwerpen	18,1%	19,0%	19,8%	19,9%	21,1%	24,7%	28,4%	30,7%
Brugge	5,9%	6,1%	6,2%	6,9%	8,0%	7,4%	8,2%	8,9%
Genk	28,4%	29,4%	30,5%	29,9%	32,1%	30,9%	32,0%	30,4%
Gent	10,8%	11,2%	12,2%	12,7%	14,3%	15,2%	14,7%	15,9%
Hasselt	10,8%	11,3%	11,3%	11,0%	10,6%	12,1%	12,6%	12,5%
Kortrijk	11,4%	10,2%	13,2%	13,9%	13,1%	14,0%	13,8%	14,9%
Leuven	10,4%	10,8%	9,9%	11,4%	12,6%	13,1%	11,7%	13,5%
Mechelen	15,1%	14,6%	14,1%	15,3%	15,9%	18,5%	20,3%	18,0%
Oostende	10,6%	12,2%	12,6%	12,5%	13,9%	14,4%	13,4%	15,3%
Roeselare	5,1%	5,1%	5,2%	6,5%	7,1%	7,7%	9,4%	9,4%
Sint-Niklaas	11,9%	13,5%	13,9%	14,8%	14,6%	16,5%	16,9%	17,3%
Turnhout	8,0%	9,0%	9,1%	10,5%	11,2%	11,8%	13,5%	14,2%
Vlaanderen	9,3%	9,5%	9,9%	10,3%	11,0%	12,0%	12,4%	13,1%

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Personeelsleden naar herkomst, 2019, in %.

Bron: Datawarehouse Arbeidsmarkt en Sociale Bescherming van de KSZ, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

8.3 BURGERBETROKKENHEID

DEELNAME AAN BUURTACTIVITEITEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het afgelopen jaar heeft deelgenomen aan een buurtactiviteit.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je de voorbije 12 maanden deelgenomen aan een buurtactiviteit (bijvoorbeeld buurtfeest, wandeltocht, BBQ met burens, schoonmaakactie)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen, ik heb niet deelgenomen' en 'neen, hier worden geen buurtactiviteiten georganiseerd'. Wie 'ja' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.1, 2.2, 2.3, 2.7, 5.1, 5.4 en 5.7: Een belangrijk aspect van sociale cohesie in de stad is de betrokkenheid van de bewoners bij hun buurt. Naast actieve betrokkenheid door het zelf (mee) opzetten van activiteiten, kan de loutere aanwezigheid of deelname aan activiteiten de cohesie en solidariteit binnen de buurt versterken en de identificatie met de buurt in de hand werken. Daarbij is het belangrijk na te gaan wie deelneemt en wie niet, en of de participatie in alle buurten gebeurt. Deelnemen kan een opstap zijn tot het nemen van initiatief en zorgen voor meer engagement en betrokkenheid bij ontwikkelingen in de stad en de buurt. Dit kan in buurten met hoge diversiteit zorgen voor meer tolerantie tegenover personen met een andere culturele achtergrond.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Participatie in het verenigingsleven, Sociaal weefsel in de buurt, Actieve betrokkenheid van de

burger, Actief in bewonersgroep, Intensiteit van contacten, Tevredenheid over contact in de buurt, Voldoende activiteiten voor kinderen, jongeren, senioren, Voldoende activiteiten in de stad.

Vaststellingen

In 2023 heeft gemiddeld 30% van de stedelingen deelgenomen aan een buurtactiviteit. Dit komt overeen met het Vlaams gemiddelde (31%).

In zes steden hebben meer dan 3 op 10 inwoners deelgenomen aan een buurtactiviteit: in Leuven en Mechelen (36%), Hasselt (35%), Gent en Roeselare (33%), en Kortrijk (32%). In de andere steden situeert dat aandeel zich tussen 21% (Oostende) en Brugge (29%).

Gemiddeld 28% van de stedelingen geeft aan dat er het voorbije jaar geen buurtactiviteit werd georganiseerd. Dat aandeel ligt in acht steden hoger, met Aalst als koploper (41%). In Oostende en Sint-Niklaas geven bijna 4 op 10 inwoners dat aan. In Turnhout, Genk, Kortrijk 3 op 10 inwoners. In Vlaanderen geeft 33% dat aan.

In de periode 2011-2017 steeg het aandeel stedelingen dat deelnam aan een buurtactiviteit, geleidelijk, waarna in 2020 een daling optrad, wellicht ingevolge de coronacrisis. In 2023 is het aandeel opnieuw op het peil van 2017. Ten opzichte van 2011 nemen meer stedelingen deel aan een buurtactiviteit (gemiddeld +3ppt). In een aantal steden is die stijging groter: Mechelen (+8ppt), Leuven en Roeselare (+6ppt), Kortrijk (+5ppt), en Aalst en Gent (+4ppt).

Aandachtspunten

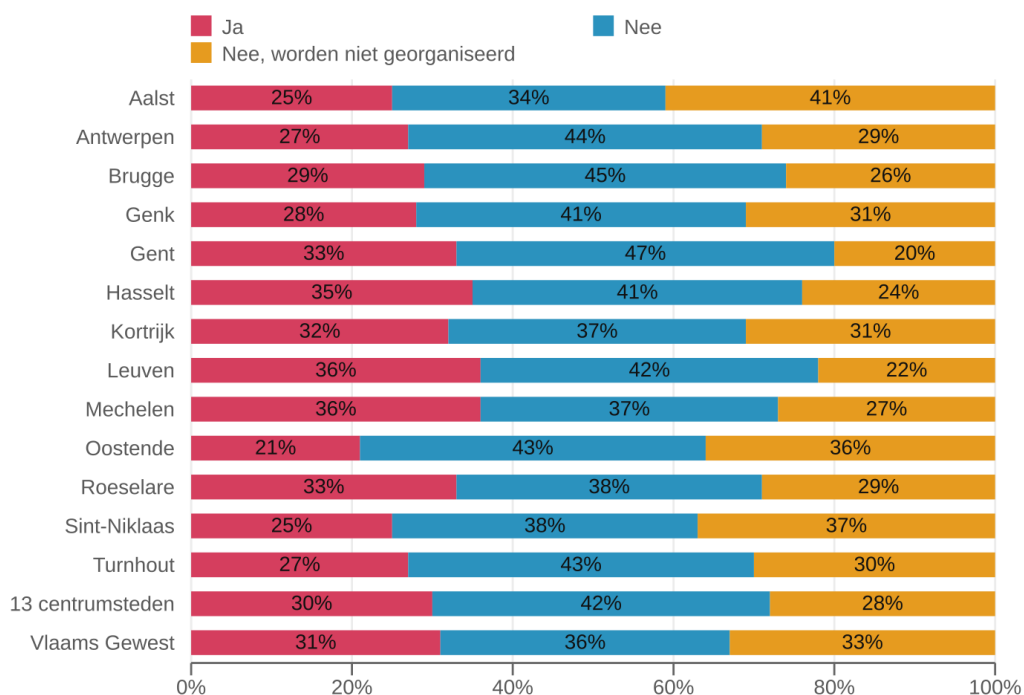
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Deelname aan buurtactiviteiten, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	21%	26%	28%	24%	25%
Antwerpen	29%	29%	28%	22%	27%
Brugge	26%	26%	28%	24%	29%
Genk	30%	32%	33%	25%	28%
Gent	29%	30%	35%	29%	33%
Hasselt	32%	36%	39%	31%	35%
Kortrijk	27%	30%	32%	30%	32%
Leuven	30%	31%	33%	29%	36%
Mechelen	28%	32%	32%	32%	36%
Oostende	19%	19%	20%	14%	21%
Roeselare	27%	30%	30%	25%	33%
Sint-Niklaas	24%	23%	26%	23%	25%
Turnhout	27%	29%	27%	23%	27%
13 steden	27%	29%	30%	25%	30%
Vlaanderen	-	-	30%	27%	31%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Deelname aan buurtactiviteiten, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

ACTIEF IN BEWONERSGROEP

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat actief is in een bewonersgroep.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Maak je deel uit van een bewonersgroep die invloed probeert uit te oefenen op het stedelijk beleid? Bewonersgroepen zijn onder meer actiegroepen, buurtcomités, milieugroepen, cultuurgroepen...'

Respondenten konden antwoorden met 'ja' of 'nee'. Wie ja antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.1, 5.1, 5.4 en 5.7: Bewonersgroepen wijzen op zelforganisatie en burgerinitiatief. Actief zijn in een bewonersgroep is een vorm van maatschappelijke en politieke activiteit. Het geeft aan dat bewoners bekommerd zijn om de goede gang van zaken in de stad en dat zij willen mee werken aan het oplossen van stedelijke problemen. In een leefbare en duurzame stad zijn burgers betrokken bij het beleid van de stad. Dat kan door zichzelf te organiseren en/of actief deel te nemen of betrokken te zijn bij het besluitvormingsproces. Een sterke en levendige democratie op stadsniveau veronderstelt meer burgerbetrokkenheid van zoveel mogelijk mensen

in de stad en in zoveel mogelijk buurten en wijken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Actieve betrokkenheid van de burger, Voldoende informatie door de stad, Tevredenheid over communicatie van het stadsbestuur, Voldoende consultatie van inwoners, Bereidheid om mee te praten over de stad en Vrijwilligerswerk.

Vaststellingen

In 2023 geeft 8% van de stedelingen aan actief te zijn in een bewonersgroep. In Vlaanderen ligt dat aandeel gemiddeld iets lager (6%).

Er zijn geen grote verschillen tussen de steden. De aandelen schommelen tussen 9% in Gent en Leuven en 6% in Aalst, Genk en Oostende.

In de periode 2008-2014 bleef het aandeel stedelingen dat actief was in een bewonersgroep gemiddeld stabiel (6%). In 2017 steeg dat aandeel. Sindsdien is dat aandeel gemiddeld op hetzelfde peil gebleven. Over de jaren heen kennen individuele steden lichte schommelingen. Zo trad in Hasselt in 2017 een verdubbeling op van het aandeel stedelingen dat actief was in een bewonersgroep.

Aandachtspunten

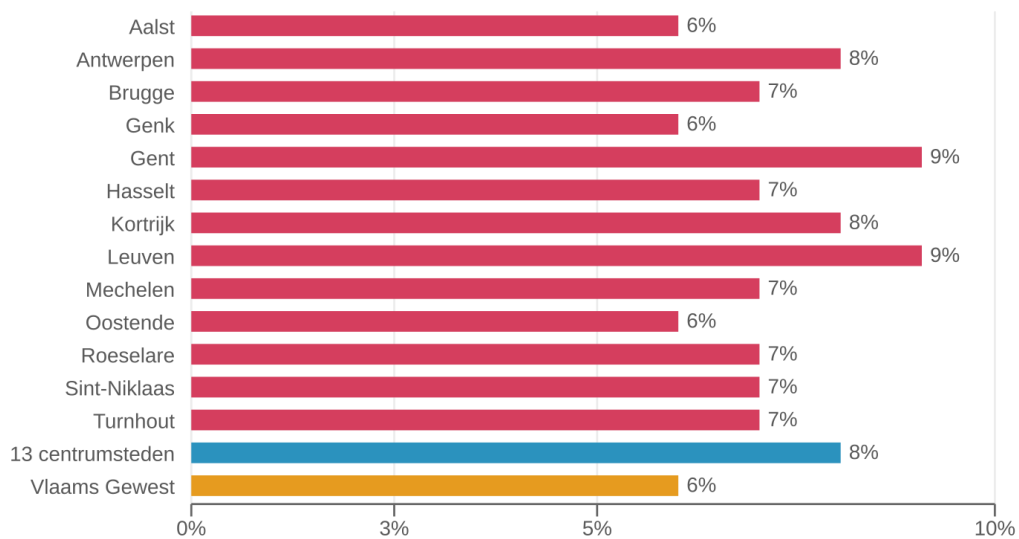
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Actief in bewonersgroep, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	6%	3%	5%	5%	6%	6%
Antwerpen	6%	6%	7%	7%	7%	8%
Brugge	6%	6%	7%	7%	9%	7%
Genk	7%	6%	6%	7%	8%	6%
Gent	7%	6%	7%	9%	10%	9%
Hasselt	5%	5%	5%	10%	7%	7%
Kortrijk	7%	4%	5%	8%	7%	8%
Leuven	7%	6%	6%	8%	9%	9%
Mechelen	4%	6%	6%	6%	7%	7%
Oostende	5%	4%	3%	5%	5%	6%
Roeselare	8%	5%	7%	6%	8%	7%
Sint-Niklaas	7%	6%	6%	7%	8%	7%
Turnhout	6%	6%	7%	8%	8%	7%
13 steden	6%	6%	6%	8%	8%	8%
Vlaanderen	-	-	-	-	7%	6%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Actief in bewonersgroep, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

PARTICIPATIE IN HET VERENIGINGSLEVEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat lid is van een vereniging.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag met antwoordmogelijkheden voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je lid van een:

- (1) sportvereniging?
- (2) jeugdvereniging?
- (3) natuurvereniging?
- (4) politieke vereniging?
- (5) socio-culturele vereniging?
- (6) hobbyclub (koken, naaien, postzegels verzamelen, wijnproeven...)?
- (7) seniorenvereniging?
- (8) socio-culturele vereniging voor (amateur-)kunstbeoefening (koor, toneel, literatuur, dans...)?
- (9) Andere vereniging?'

Respondenten konden meerdere antwoorden aanduiden. Iedereen die van minstens één vereniging lid is, werd in de teller opgenomen. Missing values werden bepaald op basis van het antwoord op een voorafgaande vraag in de burgerbevraging, die peilde of men op regelmatige basis vrijwilligerswerk deed. Respondenten konden antwoorden met 'Ja' en 'Neen'.

Toelichting

Intentie 1.1, 2.1, 2.2, 2.4, 2.7, 5.1 en 5.4: Een bloeiend en rijk verenigingsleven is op verschillende vlakken een meerwaarde voor de stad. Het

betekent niet alleen een divers aanbod aan vrijetijdsactiviteiten, het heeft ook een minstens even groot sociaal belang. Wie actief is in het verenigingsleven, geeft blijk van maatschappelijk engagement en burgerzin. Belangrijk is dat zoveel mogelijk mensen met diverse achtergronden participeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Actieve betrokkenheid van de burger, Deelname aan buurtactiviteiten, Voldoende activiteiten in de stad en Vrijwilligerswerk.

Vaststellingen

In 2023 is 55% van de inwoners van de centrumsteden lid van een vereniging. In Vlaanderen ligt dat aandeel iets hoger (gemiddeld 57%).

Koploper is Leuven, waar 61% van de stedelingen lid is van een vereniging, gevolgd door Mechelen, Roeselare en Turnhout (59%). Ook in alle andere steden zijn meer dan 5 op 10 inwoners lid van een vereniging. Het laagste aandeel vinden we terug in Genk (50%).

Ten opzichte van 2020 treedt een opvallende daling op, zowel in de centrumsteden (gemiddeld -8ppt) als in Vlaanderen (-6ppt). In alle steden is die daling significant. Die daling is groter dan het stedelijk gemiddelde in Genk (-12ppt), Brugge (-10ppt) en Antwerpen (-9ppt).

Aandachtspunten

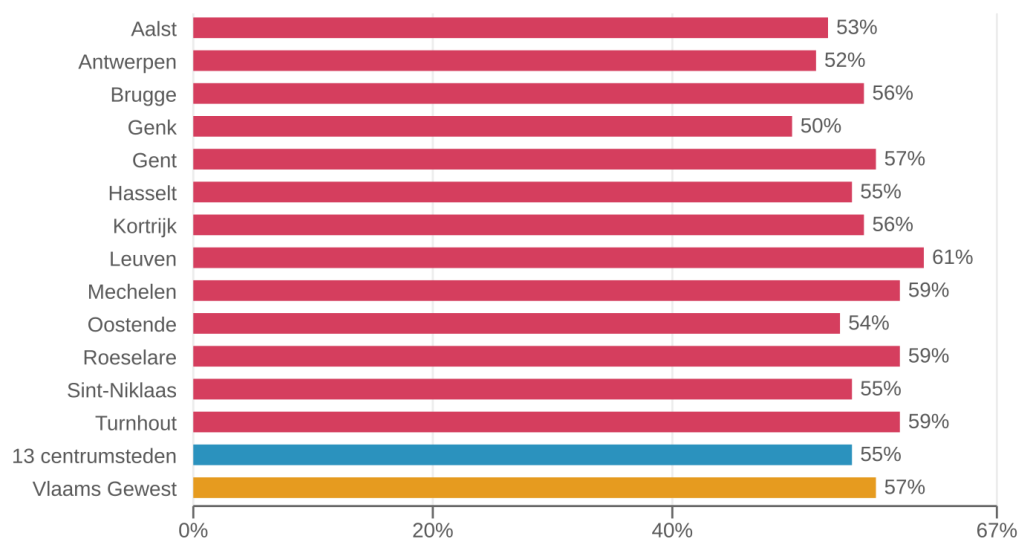
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Lid van een vereniging, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	61%	53%
Antwerpen	61%	52%
Brugge	66%	56%
Genk	62%	50%
Gent	64%	57%
Hasselt	63%	55%
Kortrijk	63%	56%
Leuven	64%	61%
Mechelen	63%	59%
Oostende	61%	54%
Roeselare	66%	59%
Sint-Niklaas	63%	55%
Turnhout	66%	59%
13 steden	63%	55%
Vlaanderen	63%	57%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Lid van een vereniging, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

ACTIEVE BETROKKENHEID VAN DE BURGER

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het afgelopen jaar actief is geweest om iets in de buurt of in de stad te verbeteren.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je de voorbije 12 maanden actief meegewerkt aan een activiteit in jouw buurt of stad? Bijvoorbeeld organiseren van een straat-, buurt- of wijkfeest, schoonmaakactie, buurtbewoners aangesproken voor het verfraaien van de buurt of de straat, een protestactie. Duid één antwoord aan.'

Respondenten konden antwoorden met 'ja', 'neen, maar misschien in de toekomst wel' en 'neen, en dat zal ik ook niet gaan doen'. Wie 'ja' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.1, 5.1, 5.4 en 5.7: Actief zijn in je buurt of stad wijst op zelforganisatie en burgerinitiatief. Actief zijn in een bewonersgroep is een vorm van maatschappelijke en politieke activiteit. Het geeft aan dat bewoners bekommerd zijn om de goede gang van zaken in de stad en dat zij willen mee werken aan het oplossen van stedelijke problemen. In een leefbare en duurzame stad zijn burgers betrokken bij het beleid van de stad. Dat kan door zichzelf te organiseren en/of actief deel te nemen of betrokken te zijn bij het besluitvormingsproces. Voor een levendige democratie is het belangrijk dat burgers en stedelijke actoren zich laten gelden om problemen aan te kaarten en hun capaciteiten in te zetten om aan oplossingen te werken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Voldoende informatie door de stad, Tevredenheid over de communicatie van het stadsbestuur, Voldoende consultatie van inwoners, Bereidheid

om mee te praten over de stad en Vrijwilligerswerk.

Vaststellingen

16% van de stedelingen is het afgelopen jaar actief geweest om iets in de buurt of de stad te verbeteren. 49% wil dat in de toekomst misschien doen en 35% zal dat in de toekomst niet doen. In Vlaanderen komen die aandelen gemiddeld overeen met het stedelijk gemiddelde.

In Leuven geeft 19% van de stedelingen aan het afgelopen jaar actief betrokken geweest te zijn, in Gent en Hasselt (18%) en in Mechelen en Roeselare (17%). De laagste score vinden we terug in Oostende, 10%. In de overige steden liggen die aandelen tussen 11% en 16%. Ten opzichte van 2008 is het aandeel actieve stedelingen gemiddeld op hetzelfde peil gebleven. We stellen een stijging vast in Gent en Roeselare (+5ppt), Brugge (+4ppt) en Leuven (+3ppt).

Het aandeel stedelingen die in de toekomst misschien wel actief betrokken willen zijn is ten opzichte van 2008 gestegen (gemiddeld +6ppt). We stellen een stijging in alle individuele steden vast. In 2023 overwegen in Aalst, Antwerpen, Genk, Gent en Leuven 5 op 10 inwoners of meer dat, in de overige steden iets minder dan 5 op 10 inwoners.

Het aandeel stedelingen dat ook in de toekomst niet actief betrokken wil worden, is ten opzichte van 2008 gedaald, gemiddeld -5ppt. In alle steden stellen we een daling vast, het opvallendst in Brugge (-10ppt) en in Leuven en Mechelen (-9ppt).

Aandachtspunten

Details per stad over de evolutie per antwoordcategorie kan men terugvinden op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

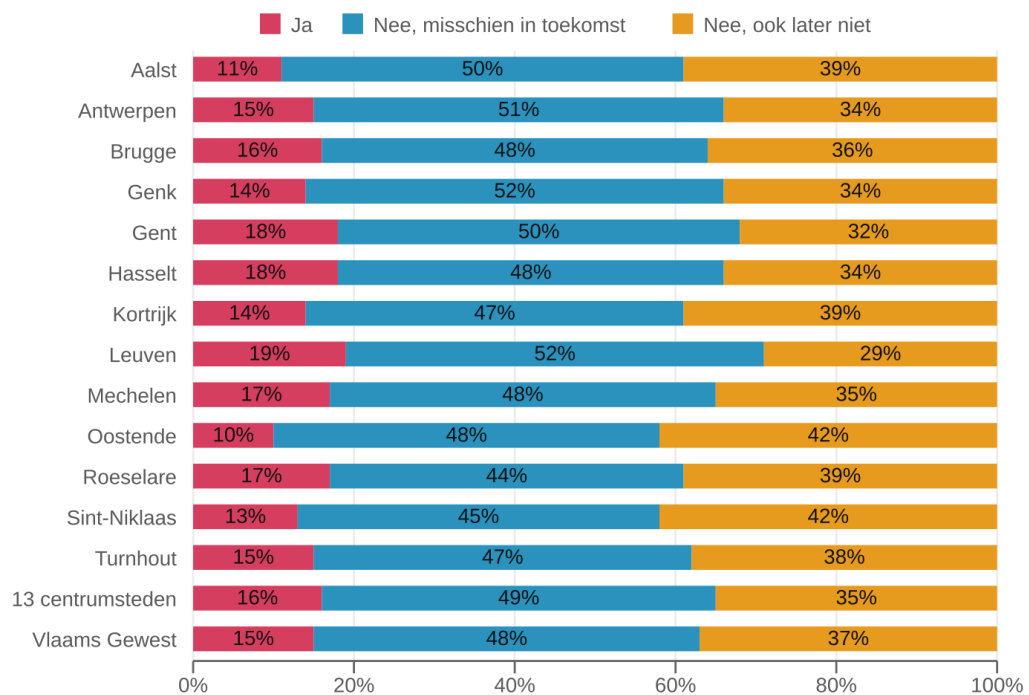
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Actieve betrokkenheid van de burger, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	12%	9%	12%	13%	11%	11%
Antwerpen	18%	16%	16%	15%	13%	15%
Brugge	12%	13%	11%	14%	13%	16%
Genk	15%	15%	15%	17%	13%	14%
Gent	13%	14%	14%	16%	15%	18%
Hasselt	17%	17%	17%	22%	16%	18%
Kortrijk	14%	14%	12%	15%	15%	14%
Leuven	16%	15%	15%	16%	16%	19%
Mechelen	15%	14%	15%	11%	17%	17%
Oostende	9%	8%	9%	10%	9%	10%
Roeselare	12%	12%	16%	14%	13%	17%
Sint-Niklaas	13%	10%	10%	14%	11%	13%
Turnhout	13%	12%	14%	14%	12%	15%
13 steden	15%	14%	14%	15%	14%	16%
Vlaanderen	-	-	-	-	14%	15%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Actieve betrokkenheid van de burger, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERTROUWEN IN DE MEDEMENS

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vertrouwen heeft in de medemens.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoeveel vertrouwen heb jij in je medemens? Je kan een score geven van 0 (helemaal geen vertrouwen) tot 10 (zeer veel vertrouwen).'

Een score lager dan 5 op 10 werd geclassificeerd als weinig vertrouwen, een gemiddelde score ligt tussen 5 en 7 en veel vertrouwen is een score van 8 en meer.

Toelichting

Intentie 2.1, 2.3, 2.4, 2.7 en 5.4: In een leefbare en duurzame stad is vertrouwen in de medemens een basisvoorwaarde voor sociale samenhang. Daarbij is het belangrijk oog te hebben voor mogelijke verschillen tussen bevolkingsgroepen en in te spelen op kansen en uitdagingen die diversiteit biedt. Vertrouwen in de medemens hangt ook samen met het veiligheidsgevoel van mensen en kan een aanzet zijn tot meer burgerschap.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Sociaal weefsel in de buurt, Actieve betrokkenheid van de burger, Actief in bewonersgroep, Participatie in het verenigingsleven, Deelname aan buurtactiviteiten, Vrijwilligerswerk, Onveiligheidsgevoel, in de stad en in de buurt.

Vaststellingen

In 2023 heeft 31% van de stedelingen veel vertrouwen in de medemens, 11% heeft weinig vertrouwen en 58% geeft een tussenscore. Deze scores komen overeen met het gemiddelde in Vlaanderen.

Koploper is Leuven, waar 44% van de stedelingen veel vertrouwen heeft en 6% weinig vertrouwen. In Turnhout, Hasselt, Kortrijk, Gent, Mechelen en Brugge hebben meer dan 3 op 10 inwoners veel vertrouwen en in de overige steden minder dan 3 op 10 inwoners. Ten opzichte van 2017 is het aandeel stedelingen met veel vertrouwen in de medemens gestegen (gemiddeld +9ppt). We stellen die stijging vast in alle steden, waarbij de stijging opvalt in Turnhout (+12ppt), Aalst, Brugge en Oostende (+11ppt), Antwerpen, Genk, Kortrijk en Leuven (+10ppt).

Tegelijk daalt het aandeel inwoners met weinig vertrouwen, ten opzichte van 2017 gemiddeld -7ppt. In alle steden daalt dat aandeel. In 2023 heeft in Leuven, Hasselt en Kortrijk minder dan 1 op 10 inwoners weinig vertrouwen in de medemens, in Antwerpen, Genk, Sint-Niklaas, Turnhout en Oostende is dat het geval bij meer dan 1 op 10 inwoners (13%-14%).

Aandachtspunten

Details per stad over de evolutie 'weinig, gemiddeld, veel vertrouwen' kan men terugvinden op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

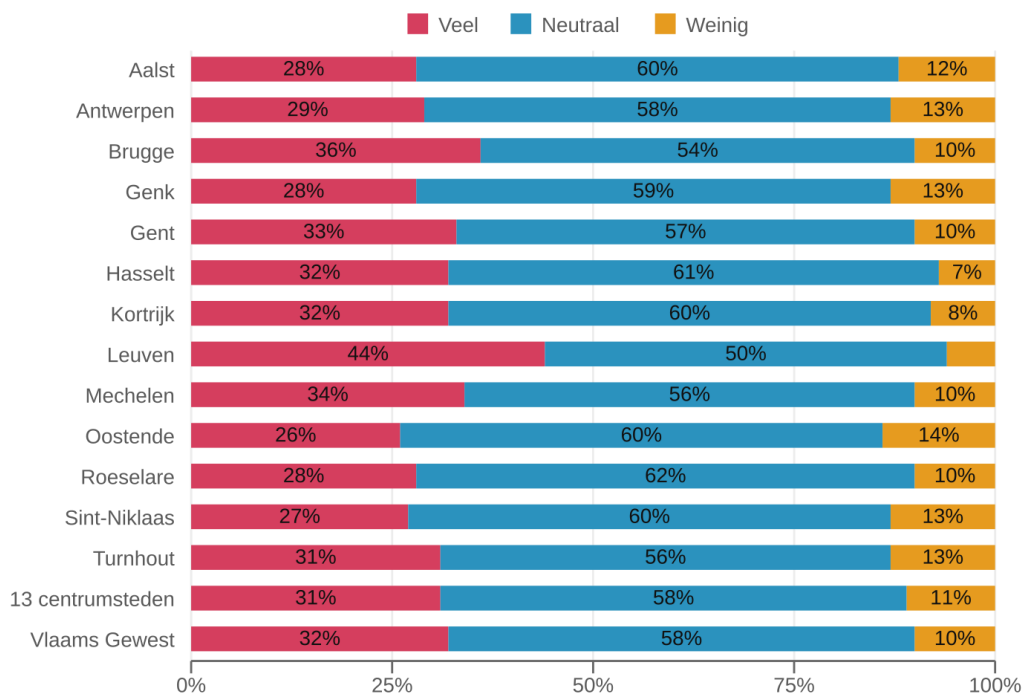
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Veel vertrouwen in de medemens, 2017-2023, in %.

	2017	2020	2023
Aalst	17%	20%	28%
Antwerpen	19%	22%	29%
Brugge	25%	28%	36%
Genk	18%	23%	28%
Gent	25%	29%	33%
Hasselt	27%	25%	32%
Kortrijk	22%	26%	32%
Leuven	34%	37%	44%
Mechelen	25%	29%	34%
Oostende	15%	21%	26%
Roeselare	20%	22%	28%
Sint-Niklaas	18%	22%	27%
Turnhout	19%	25%	31%
13 steden	22%	25%	31%
Vlaanderen	-	26%	32%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vertrouwen in de medemens, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VRIJWILLIGERSWERK

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat aan vrijwilligerswerk doet in de vrijetijdsbesteding.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Doe je momenteel op regelmatige basis vrijwilligerswerk?'.

Respondenten konden antwoorden met 'nee' en 'ja'. Zo ja, werd er gevraagd het aantal uren te noteren dat gemiddeld aan vrijwilligerswerk wordt besteed. Wie 'ja' antwoordde, werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.5, 2.7, 5.1 en 5.4: Onbaatzuchtige inzet van vrijwilligers vormt samen met vertrouwen en sociale contacten de basis voor sociale cohesie en samenhang. Het versterken van de sociale cohesie en gemeenschapsvorming zijn cruciaal voor leefbare en duurzame steden en wijken. Vrijwilligerswerk is ook een maat voor zelforganisatie en burgerinitiatief, voor maatschappelijk engagement en burgerschap. Een volwaardige erkenning van vrijwilligerswerk is aangewezen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Actieve betrokkenheid van de burger, Deelname aan buurtactiviteiten, Actief in bewonersgroep, Vertrouwen in de medemens, Intensiteit van contacten, Sociaal weefsel in de buurt, Participatie in het verenigingsleven.

Vaststellingen

In 2023 doet 17% van de inwoners van de centrumsteden vrijwilligerswerk. In Vlaanderen is dat gemiddeld 18%.

Koploper is Leuven, waar 21% vrijwilligerswerk doet, gevolgd door Kortrijk (20%), Brugge, Mechelen en Turnhout (19%) en Gent, Hasselt en Roeselare (18%). De laagste score vinden we terug in Aalst (13%). In Antwerpen, Oostende, Genk en Sint-Niklaas schommelen die aandelen tussen 15% en 17%.

In de periode 2014-2023 stijgt het aandeel stedelingen dat aan vrijwilligerswerk doet gestaag. Ten opzichte van 2014 bedraagt die stijging gemiddeld +4ppt. Die stijging is aanwezig in alle steden en is hoger dan het stedelijk gemiddelde in Roeselare en Turnhout (+6ppt) en Brugge, Kortrijk, Leuven, Mechelen en Oostende (+5ppt).

Aandachtspunten

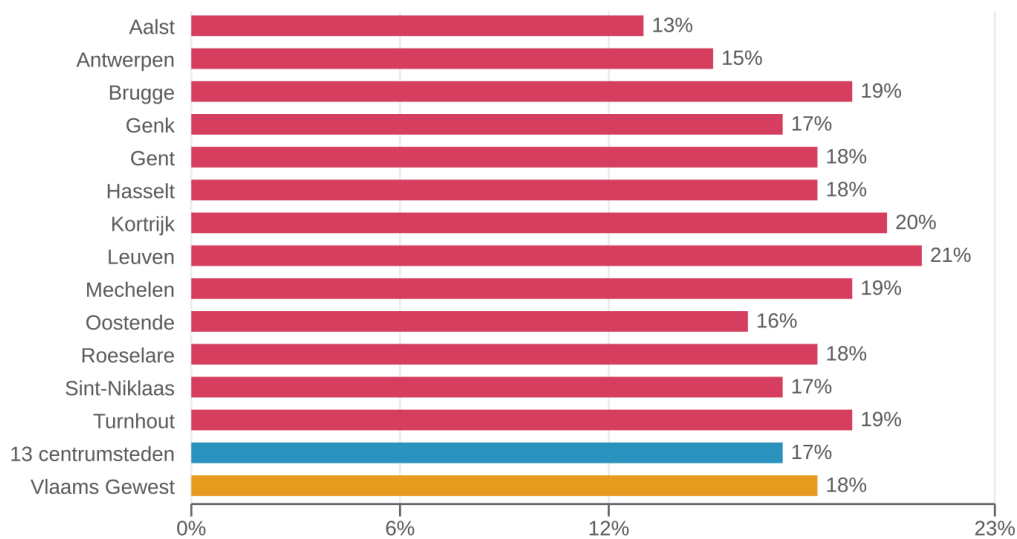
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Vrijwilligerswerk doen, 2014-2023, in %.

	2014	2017	2020	2023
Aalst	10%	11%	13%	13%
Antwerpen	13%	13%	15%	15%
Brugge	14%	18%	18%	19%
Genk	14%	15%	16%	17%
Gent	14%	16%	17%	18%
Hasselt	14%	18%	16%	18%
Kortrijk	15%	17%	17%	20%
Leuven	16%	16%	18%	21%
Mechelen	14%	14%	16%	19%
Oostende	11%	14%	15%	16%
Roeselare	12%	16%	15%	18%
Sint-Niklaas	13%	13%	15%	17%
Turnhout	13%	15%	17%	19%
13 steden	13%	15%	16%	17%
Vlaanderen	-	-	16%	18%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vrijwilligerswerk doen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

8.4 FEITELIJKE EN SUBJECTIEVE VEILIGHEID

CRIMINALITEITSGRAAD

Definitie

Statistiek van de door de politie geregistreerde feiten per 1.000 inwoners.

Het gaat om de plaats waar het geregistreerde feit plaatsvond, niet de woonplaats van het slachtoffer. In de statistiek zijn verscheidene categorieën opgenomen.

De gegevens over de door de politie geregistreerde feiten worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.stat.policefederale.be/criminaliteitsstatistieken/>

Toelichting

Intentie 2.8 en 3.7: Een leefbare en duurzame stad verzekert de veiligheid van de bevolking met een integrale veiligheidsaanpak op maat in tijd en ruimte. Er gaat daarom extra aandacht naar de veiligheid en de kwaliteit van de directe en ruimere woonomgeving, de kwaliteit van de publieke omgeving en stimulerende voorzieningen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Misdrijven naar type, Onveiligheidsgevoel in de stad en in de buurt, en Buurthinder.

Vaststellingen

Alle steden hebben een hogere criminaliteitsgraad dan gemiddeld in het Vlaams Gewest. In 2022 zijn er in het Vlaams Gewest gemiddeld 64 misdrijven per 1.000 inwoners. In de steden ligt dat een pak hoger, gemiddeld 105 misdrijven per 1.000 inwoners.

Er zijn verschillen tussen de steden. In drie steden is de criminaliteitsgraad hoger dan gemiddeld in de centrumsteden: in Leuven, Gent en Antwerpen. De laagste criminaliteitsgraad zien we in Aalst en Roeselare.

Ten opzichte van 2014 is de criminaliteitsgraad gedaald, zowel in het Vlaams Gewest als gemiddeld in de centrumsteden. We zien in alle steden een daling. Vooral de daling in Leuven valt op (-41 feiten per 1.000 inwoners), naast de daling in Oostende, Antwerpen en Mechelen (om en bij -20 feiten per 1.000 inwoners).

Aandachtspunten

Het basisgegeven van de geregistreerde criminaliteitsstatistieken is het aanvankelijk proces-verbaal dat door de politiediensten werd opgesteld, ongeacht of het gaat om een voltooid misdrijf of een poging. Bij de feiten waarover deze monitor rapporteert wordt een PV opgesteld op initiatief van het slachtoffer (klacht) of door derden (aangifte). Evoluties zijn een goede reflectie van het werkelijk voorkomen van een fenomeen, maar kunnen ook bepaald worden door bv. een wijziging in de aangiftebereidheid van de bevolking.

Het onderling vergelijken van gemeenten enkel en alleen gebaseerd op absolute aantallen is een delicate oefening. Enerzijds omdat op dergelijke wijze elk misdrijf, ongeacht de ernst (vb. een moord versus een fietsdiefstal) evenveel "gewicht" krijgt in de berekening. Anderzijds doordat gemeenten sterk van elkaar kunnen verschillen op tal van gebieden die een impact hebben op de geregistreerde criminaliteit (toerisme, pendelaars, grensgebied, studentenstad...). Het is een illusie te denken dat men deze verschillen simpelweg kan "uitvlakken" door de geregistreerde criminaliteitscijfers uitsluitend te relateren aan het bevolkingsaantal. Het is dus belangrijk de gegevens te contextualiseren door rekening te houden met andere criteria of karakteristieken die specifiek zijn voor het beschouwde grondgebied en thema.

Geregistreerde feiten, 2014-2022, in aantal per 1.000 inwoners.

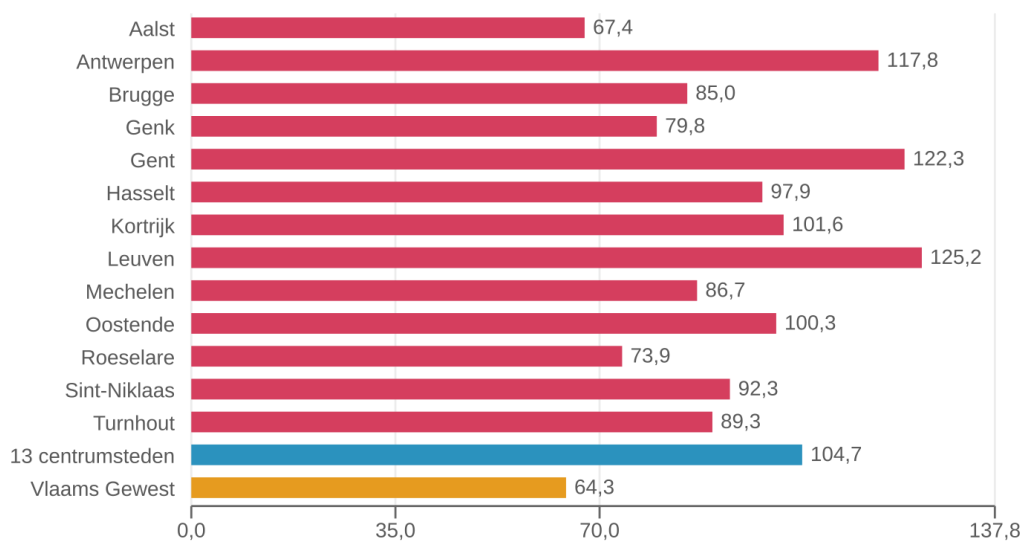
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	84,5	78,2	79,5	76,1	75,7	73,2	71,4	68,5	67,4
Antwerpen	139,9	124,1	120,7	119,4	116,6	124,5	122,8	114,1	117,8
Brugge	95,2	88,4	92,0	86,8	94,9	93,0	103,2	103,4	85,0
Genk	92,9	90,7	91,0	80,7	82,6	85,7	92,3	80,9	79,8
Gent	138,2	129,3	127,3	122,0	122,8	127,2	135,5	123,8	122,3
Hasselt	105,0	102,5	101,5	97,9	95,7	91,7	103,1	96,9	97,9
Kortrijk	107,1	104,8	97,9	88,0	97,3	109,7	122,4	103,6	101,6
Leuven	166,0	147,9	143,7	140,3	137,8	141,1	134,2	135,0	125,2
Mechelen	106,3	97,8	97,4	95,4	90,5	87,9	108,5	88,8	86,7
Oostende	124,3	114,8	116,2	113,1	109,0	111,0	132,9	101,1	100,3
Roeselare	84,8	79,2	76,4	74,4	73,1	72,7	87,6	70,9	73,9
Sint-Niklaas	103,5	100,7	94,2	96,7	93,1	96,8	104,1	92,5	92,3
Turnhout	96,5	98,8	96,5	86,5	92,8	92,6	102,4	97,4	89,3
13 steden	122,7	112,9	110,9	107,4	106,9	110,6	116,2	106,1	104,7
Vlaanderen	73,6	68,8	67,1	65,5	65,8	67,0	75,3	66,3	64,3

Bron: Politie Criminaliteitsstatistieken, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Samenleven | 8.4

Feitelijke en subjectieve veiligheid

Geregistreerde feiten, 2022, in aantal per 1.000 inwoners.

Bron: Politie Criminaliteitsstatistieken, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

MISDRIJVEN NAAR TYPE

Definitie

Statistiek van de door de politie geregistreerde feiten naar type, uitgedrukt als percentage (%) van het totale aantal feiten.

Het gaat om de plaats waar het geregistreerde feit plaatsvond, niet de woonplaats van het slachtoffer. In de statistiek worden verscheidene types van feiten onderscheiden: diefstal en afpersing, beschadigen van eigendom, misdrijven tegen de lichamelijke integriteit, bedrog, druggerelateerde misdrijven, informatiecriminaliteit, en overige geregistreerde misdrijven.

De gegevens over misdrijven naar type worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.stat.policefederale.be/criminaliteitsstatistieken/>

Toelichting

Intentie 2.8 en 3.7: Een leefbare en duurzame stad verzekert de veiligheid van de bevolking met een integrale veiligheidsaanpak op maat in tijd en ruimte. Er gaat daarom extra aandacht naar de veiligheid en de kwaliteit van de direct en ruimere woonomgeving, de kwaliteit van de publieke omgeving en stimulerende voorzieningen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Criminaliteitsgraad, Onveiligheidsgevoel in de stad en in de buurt, en Buurthinder.

Vaststellingen

In 2022 werd 35,1% van de gepleegde misdrijven in centrumsteden geclassificeerd als "andere feiten" (niet in tabel). 32,7% waren diefstallen en afpersing. De andere soorten gepleegde misdrijven waren misdrijven tegen de fysieke integriteit (9,2%), drugs (8,2%), beschadiging van eigendom (8,2%) en bedrog (6,6%). In het Vlaamse Gewest is de uitsplitsing naar soort misdrijf vergelijkbaar. 38,2% van de gepleegde misdrijven zijn andere misdrijven en 27,7% zijn diefstal en afpersing. 9,3% zijn misdrijven tegen de fysieke integriteit, 8,6% bedrog, 8,6% beschadiging van eigendom en 7,6% drugs.

In alle steden vormen diefstal en afpersing het

grootste aandeel onder de gepleegde misdrijven. Misdrijven ivm drugs zijn in Aalst, Genk, Hasselt, Kortrijk, Leuven en Mechelen het tweede meest voorkomende type geregistreerde feiten. Beschadigingen van eigendom zijn in Brugge het tweede meest voorkomende type geregistreerde feiten. Dat is ook zo in Turnhout, samen met misdrijven tegen de lichamelijke integriteit. Bedrog vormt in geen enkel stad het tweede grootste aandeel onder gepleegde misdrijven.

Ten opzichte van 2014 evolueren gemiddeld in de centrumsteden en in het Vlaams Gewest de aandelen van de soorten misdrijven in dezelfde richting: een daling van het aandeel 'diefstal en afpersing' en 'beschadigingen van eigendom', een stijging van het aandeel 'druggerelateerde misdrijven', 'bedrog' en 'misdrijven tegen de lichamelijke integriteit'.

Aandachtspunten

Het basisgegeven van de geregistreerde criminaliteitsstatistieken is het aanvankelijk proces-verbaal dat door de politiediensten werd opgesteld, ongeacht of het gaat om een voltooid misdrijf of een poging. Bij de feiten wordt een PV opgesteld op initiatief van het slachtoffer (klacht) of door derden (aangifte). Evoluties zijn een goede reflectie van het werkelijk voorkomen van een fenomeen, maar kunnen ook bepaald worden door bv. een wijziging in de aangiftebereidheid van de bevolking.

Het onderling vergelijken van gemeenten enkel en alleen gebaseerd op absolute aantallen is een delicate oefening. Enerzijds omdat op dergelijke wijze elk misdrijf, ongeacht de ernst (vb. een moord versus een fietsdiefstal) evenveel "gewicht" krijgt in de berekening. Anderzijds doordat gemeenten sterk van elkaar kunnen verschillen op tal van gebieden die een impact hebben op de geregistreerde criminaliteit (toerisme, pendelaars, grensgebied, studentenstad...). Het is een illusie te denken dat men deze verschillen simpelweg kan "uitvlakken" door de geregistreerde criminaliteitscijfers uitsluitend te relateren aan het bevolkingsaantal. Het is dus belangrijk de gegevens te contextualiseren door rekening te houden met andere criteria of karakteristieken die specifiek zijn voor het beschouwde grondgebied en thema.

Misdrijven naar type, 2014-2022, in %.

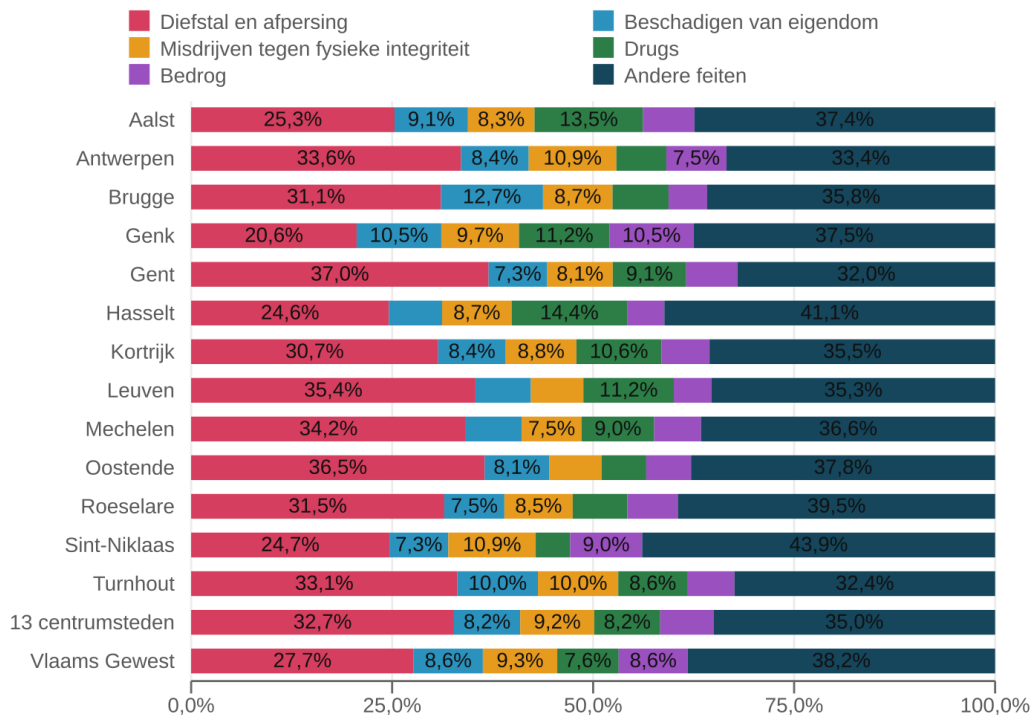
	2014					2022				
	Diefstal afpersing	Bescha- digingen	Fysieke integrit.	Drugs	Bedrog	Diefstal afpersing	Bescha- digingen	Fysieke integrit.	Drugs	Bedrog
Aalst	32,9%	10,6%	9,3%	6,7%	5,9%	25,3%	9,1%	8,3%	13,5%	6,4%
Antwerpen	46,9%	8,7%	8,5%	6,0%	3,6%	33,6%	8,4%	10,9%	6,2%	7,5%
Brugge	44,7%	11,7%	6,5%	5,5%	3,9%	31,1%	12,7%	8,7%	7,0%	4,8%
Genk	31,7%	11,9%	8,8%	11,5%	4,6%	20,6%	10,5%	9,7%	11,2%	10,5%
Gent	44,4%	8,5%	7,6%	9,5%	3,9%	37,0%	7,3%	8,1%	9,1%	6,4%
Hasselt	40,1%	9,5%	7,2%	11,8%	3,6%	24,6%	6,6%	8,7%	14,4%	4,6%
Kortrijk	41,5%	9,6%	8,0%	8,2%	3,5%	30,7%	8,4%	8,8%	10,6%	6,0%
Leuven	49,7%	7,7%	6,3%	5,2%	2,8%	35,4%	6,9%	6,5%	11,2%	4,7%
Mechelen	34,0%	8,8%	8,6%	11,2%	5,5%	34,2%	6,9%	7,5%	9,0%	5,8%
Oostende	40,4%	11,1%	8,0%	6,5%	4,5%	36,5%	8,1%	6,5%	5,5%	5,6%
Roeselare	41,6%	12,3%	9,3%	5,8%	3,5%	31,5%	7,5%	8,5%	6,8%	6,3%
Sint-Niklaas	33,7%	9,6%	10,5%	3,2%	8,3%	24,7%	7,3%	10,9%	4,3%	9,0%
Turnhout	43,2%	9,5%	8,6%	5,7%	5,6%	33,1%	10,0%	10,0%	8,6%	5,9%
13 steden	43,5%	9,3%	8,1%	7,2%	4,0%	32,7%	8,2%	9,2%	8,2%	6,6%
Vlaanderen	39,9%	10,3%	8,1%	6,8%	5,0%	27,7%	8,6%	9,3%	7,6%	8,6%

Samenlevens | 8.4

Feitelijke en subjectieve veiligheid

Bron: Politie Criminaliteitsstatistieken, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Misdrijven naar type, 2022, in %.

Bron: Politie Criminaliteitsstatistieken, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

ONVEILIGHEIDSGEVOEL IN DE STAD

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat zich onveilig voelt in de stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Gebeurt het dat je je onveilig voelt in jouw stad?'

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'zelden', 'af en toe', 'vaak' en 'altijd'. Respondenten die antwoordden met 'altijd' en 'vaak', werden in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.8 en 3.7: Een leefbare en duurzame stad verzekert de veiligheid van de bevolking met een integrale veiligheidsaanpak op maat in tijd en ruimte. Er gaat daarom extra aandacht naar de veiligheid en de kwaliteit van de directe en ruimere woonomgeving, de kwaliteit van de publieke omgeving en stimulerende voorzieningen. Binnenstedelijke differentiatie is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Criminaliteitsgraad, Misdrijven naar type, Zich thuis voelen in de buurt, Sociaal weefsel in de buurt en Buurthinder.

Vaststellingen

In 2023 voelt gemiddeld 12% van de inwoners van de centrumsteden zich vaak of altijd onveilig in

de stad. 35% voelt zich af en toe onveilig, 53% nooit of zelden. In Vlaanderen voelen inwoners zich minder onveilig: 7% voelt zich vaak of altijd onveilig, 26% voelt zich af en toe onveilig en 67% voelt zich nooit of zelden onveilig.

Inwoners van Brugge en Leuven voelen zich het veiligst in de stad: in beide steden voelt slechts 5% zich vaak onveilig en meer dan 7 op 10 inwoners voelt zich nooit of zelden onveilig. Inwoners van Turnhout en Oostende voelen zich het meest onveilig: het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt, is er het grootst en het aandeel inwoners dat zich nooit of zelden onveilig voelt, het kleinst.

Ten opzichte van 2011, is het aandeel inwoners van de centrumsteden dat zich vaak of altijd onveilig voelt in de stad, gemiddeld stabiel gebleven. In een aantal steden voelen meer inwoners zich vaak onveilig in de stad: Roeselare (+6ppt), Aalst (+5ppt), Hasselt en Turnhout (+4ppt), Kortrijk en Sint-Niklaas (+3ppt). Een daling van het aandeel inwoners dat zich vaak onveilig voelt in de stad, stellen we vast in Antwerpen (-7ppt) en Mechelen (-5ppt).

Aandachtspunten

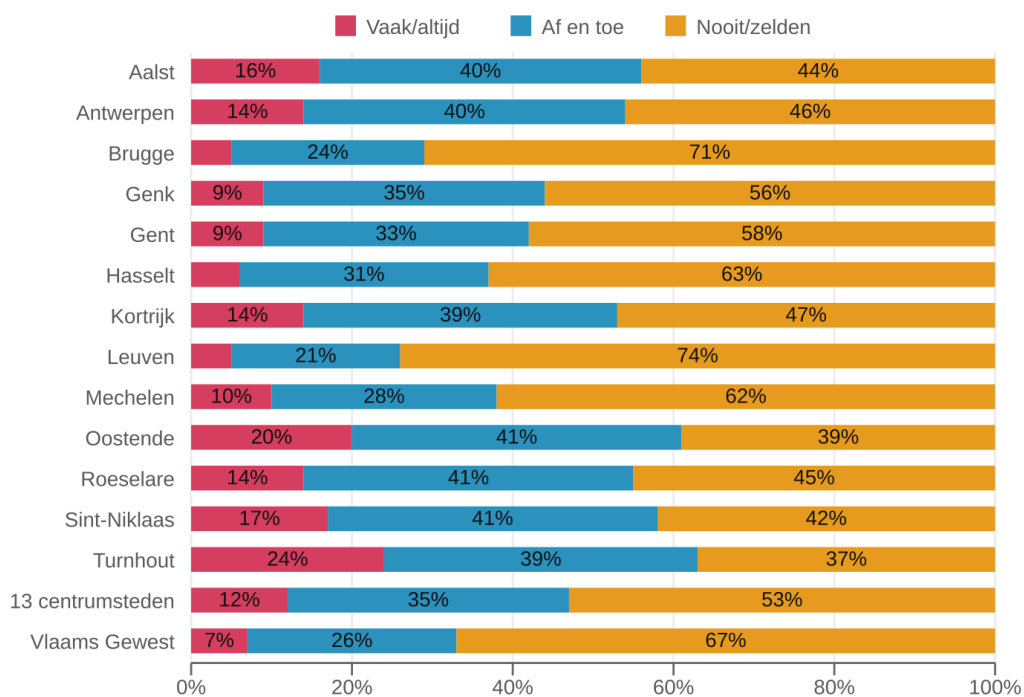
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Zich vaak/altijd onveilig voelen in de stad, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	11%	13%	10%	16%	16%
Antwerpen	21%	19%	13%	14%	14%
Brugge	3%	4%	3%	5%	5%
Genk	7%	9%	7%	9%	9%
Gent	7%	10%	7%	9%	9%
Hasselt	2%	5%	6%	6%	6%
Kortrijk	11%	11%	10%	12%	14%
Leuven	3%	7%	4%	5%	5%
Mechelen	15%	13%	9%	10%	10%
Oostende	22%	20%	18%	20%	20%
Roeselare	8%	14%	9%	13%	14%
Sint-Niklaas	14%	18%	13%	18%	17%
Turnhout	20%	24%	20%	23%	24%
13 steden	13%	14%	10%	12%	12%
Vlaanderen	-	-	5%	7%	7%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Zich onveilig voelen in de stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

ONVEILIGHEIDSGEVOEL IN DE BUURT

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat zich onveilig voelt in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Gebeurt het dat je je onveilig voelt in jouw buurt'.

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'zelden', 'af en toe', 'vaak' en 'altijd'. Respondenten die antwoordden met 'altijd' en 'vaak', werden in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.8 en 3.7: Een leefbare en duurzame stad verzekert de veiligheid van de bevolking met een integrale veiligheidsaanpak op maat in tijd en ruimte. Er gaat daarom extra aandacht naar de veiligheid en de kwaliteit van de directe en ruimere woonomgeving, de kwaliteit van de publieke omgeving en stimulerende voorzieningen. Binnenstedelijke differentiatie is hierbij een belangrijk aandachtspunt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Criminaliteitsgraad, Misdrijven naar type, Zich thuis voelen in de buurt, Sociaal weefsel in de buurt en Buurthinder.

Vaststellingen

In 2023 voelt gemiddeld 9% van de inwoners van de centrumsteden zich vaak onveilig in de buurt. 24% voelt zich af en toe onveilig, 67% nooit of zelden. In Vlaanderen voelen inwoners zich minder onveilig: 6% voelt zich vaak onveilig, 21% voelt zich af en toe onveilig en 73% voelt zich nooit of zelden onveilig.

In Leuven en Brugge voelen ongeveer 8 op 10 inwoners zich nooit/zelden onveilig in de buurt, in Hasselt, Kortrijk en Mechelen 7 op 10 inwoners. In alle de overige steden situeert het aandeel inwoners, dat zich nooit/zelden onveilig voelt in de buurt, zich tussen 60% (Turnhout) en 68% (Roeselare).

Het aandeel inwoners dat zich vaak/altijd onveilig voelt, situeert zich tussen 4% (Leuven) en 11% (Antwerpen en Turnhout).

Ten opzichte van 2011, is het aandeel inwoners in de centrumsteden dat zich vaak/altijd onveilig voelt in de buurt, licht gestegen (gemiddeld +2ppt). In een aantal steden zien we een status quo, in een aantal steden een lichte stijging: in Kortrijk, Roeselare en Sint-Niklaas (+3ppt), Aalst, Genk en Turnhout (+4ppt).

Aandachtspunten

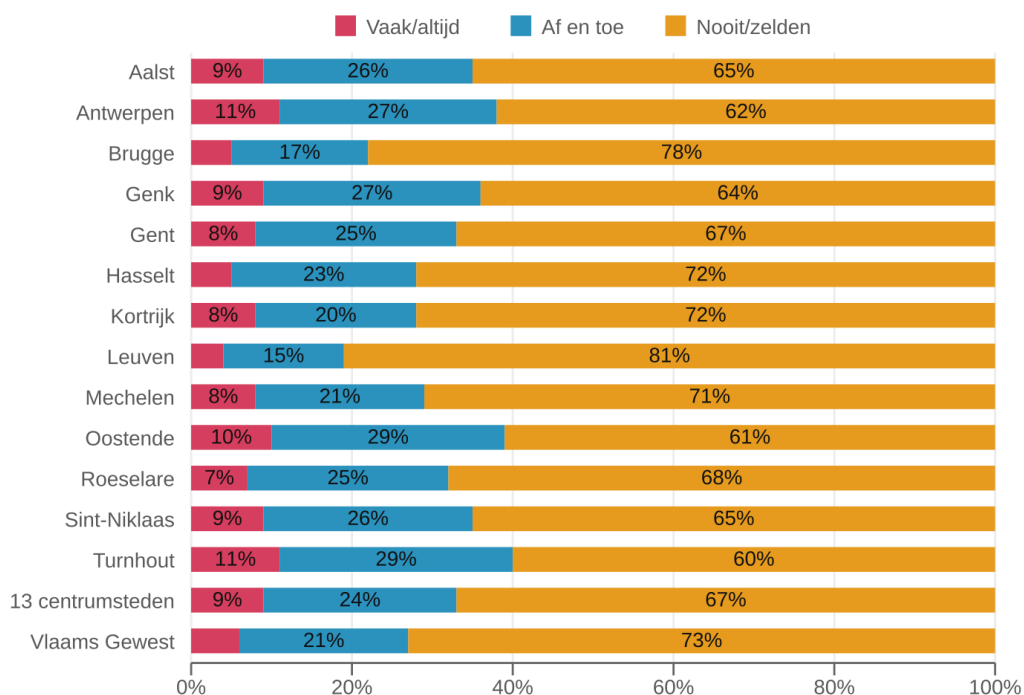
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Zich vaak/altijd onveilig voelen in de buurt, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	5%	6%	6%	8%	9%
Antwerpen	12%	10%	7%	11%	11%
Brugge	3%	3%	2%	5%	5%
Genk	5%	6%	5%	9%	9%
Gent	7%	7%	6%	8%	8%
Hasselt	4%	3%	3%	5%	5%
Kortrijk	5%	5%	5%	6%	8%
Leuven	2%	4%	3%	4%	4%
Mechelen	7%	5%	7%	4%	8%
Oostende	10%	6%	9%	13%	10%
Roeselare	4%	5%	5%	6%	7%
Sint-Niklaas	6%	6%	6%	10%	9%
Turnhout	7%	8%	7%	11%	11%
13 steden	7%	7%	6%	8%	9%
Vlaanderen	-	-	3%	6%	6%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Zich onveilig voelen in de buurt, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BUURTHINDER

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat de afgelopen maand geen tot weinig hinder, gemiddelde hinder of veel hinder in de buurt heeft ondervonden.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag met bijpassende antwoordmogelijkheden voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak heb je de afgelopen maand hinder ondervonden van volgende problemen in jouw buurt?'

- (1) Auto's, vrachtwagens, moto's rijden te snel in mijn buurt
- (2) Er is veel sluijverkeer in mijn buurt.
- (3) Burenlawaaï (ruzies, blaffende honden, muziek...)
- (4) Andere vormen van lawaaï (horeca, sportvelden, bedrijven...)
- (5) Lastiggevalen worden op straat (schelden, fysieke aanraking...)
- (6) Vandalisme (vernietiging bus- of tramhokjes, bekladde muren...)
- (7) Zwerfvuil (blikjes, papier...)
- (8) Hinder van dieren (ratten, duiven, meeuwen...)
- (9) Hondenpoep
- (10) Drugsdealing en -gebruik'.

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'zelden', 'af en toe', 'vaak' en 'altijd'. Er werd een samengestelde indicator berekend die gebaseerd is op de gemiddelde score op de tien items (de respondent moet minstens op zes items geantwoord hebben, de maximale gemiddelde score is 5). Respondenten met een score van 2 of minder zitten in de categorie 'geen tot weinig hinder', respondenten tussen 2 en 2,7 in de categorie 'gemiddelde hinder', respondenten met een score hoger dan 2,7 in de categorie 'veel hinder'.

Situering

Intentie 2.8, 3.3, 3.7 en 5.7: In een leefbare en duurzame stad zorgt men voor de veiligheid van mensen door systematisch problemen aan te pakken zoals verkeersveiligheid, (geluids)overlast, criminaliteit, verstooring van de openbare orde,

milieuhinder... De leefomgeving is van die aard dat ze het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van bewoners ten goede komt. Aandacht voor verschillen tussen buurten is hierbij belangrijk.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Onveiligheidsgevoel in de stad en in de buurt, Buurtproblemen: lastig gevallen worden op straat, lawaaïhinder, milieuhinder, vandalisme en drugs, verkeershinder.

Vaststellingen

27% van de stedelingen geeft aan de afgelopen maand veel buurthinder ondervonden te hebben. Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen, 20%.

In Brugge, Leuven en Roeselare geven minder dan 2 op 10 inwoners aan de afgelopen maand veel buurthinder ondervonden te hebben. In Antwerpen, Oostende en Turnhout ervaren meer dan 3 op 10 inwoners veel buurthinder. In de overige steden situeren die aandelen zich tussen 21% en 28%.

In Leuven en Roeselare is daarnaast het aandeel inwoners dat aangeeft geen/weinig buurthinder ondervonden te hebben, het grootst, meer dan 4 op 10 inwoners. Het laagste aandeel vinden we terug in Antwerpen, Oostende, Turnhout, Sint-Niklaas en Gent, allen onder 3 op 10 inwoners.

In alle steden ervaren ongeveer 4 op 10 inwoners gemiddeld buurthinder.

Ten opzichte van 2020 is het aandeel inwoners, dat de afgelopen maand veel buurthinder heeft ondervonden, gemiddeld in Vlaanderen en de centrumsteden gelijk gebleven. Een stijging zien we in Kortrijk, Roeselare en Turnhout (+3ppt), Oostende (+4ppt) en Mechelen (+5ppt).

Aandachtspunten

Vanaf 2020 werden 10 items bevraagd. 2020 geldt daarom als nulmeting.

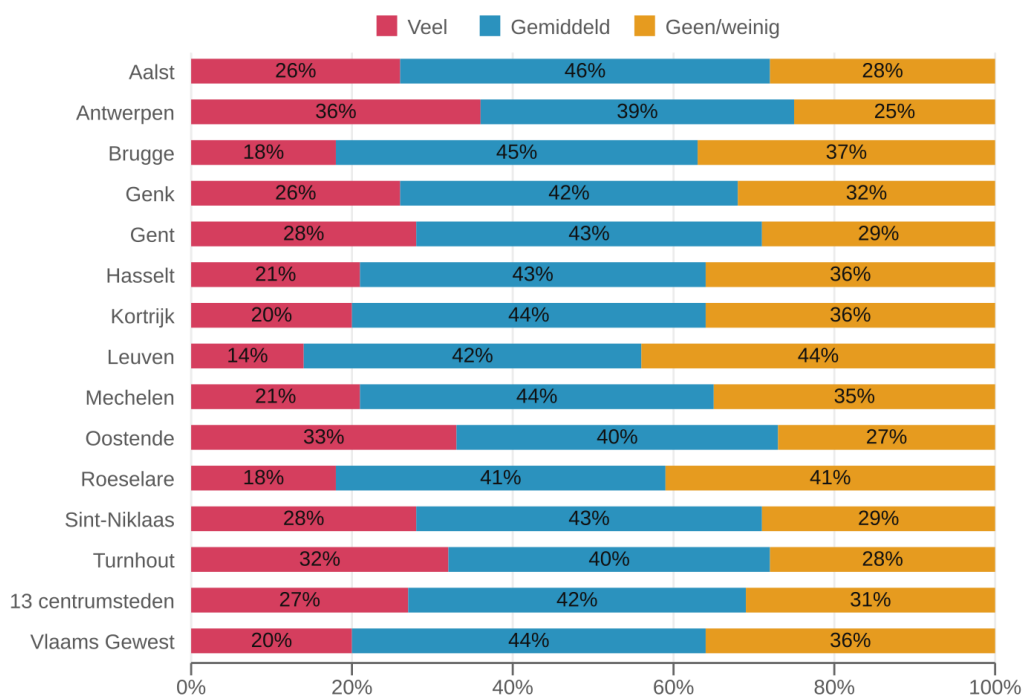
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Veel buurthinder, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	25%	26%
Antwerpen	35%	36%
Brugge	16%	18%
Genk	27%	26%
Gent	30%	28%
Hasselt	19%	21%
Kortrijk	17%	20%
Leuven	15%	14%
Mechelen	16%	21%
Oostende	29%	33%
Roeselare	15%	18%
Sint-Niklaas	28%	28%
Turnhout	29%	32%
13 steden	27%	27%
Vlaanderen	20%	20%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Buurthinder, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BUURTPROBLEMEN: LASTIG GEVALLEN WORDEN OP STRAAT

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat de afgelopen maand vaak/altijd werd lastiggevallen op straat.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak heb je de afgelopen maand hinder ondervonden van volgende problemen in jouw buurt: lastiggevallen worden op straat (schelden, fysieke aanraking, ...)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'zelden', 'af en toe', 'vaak' of 'altijd'. Respondenten die met 'altijd' of 'vaak' antwoordden, werden in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.8 en 3.8: Een leefbare en duurzame stad verzekert de veiligheid van de bevolking door problemen systematisch aan te pakken zoals criminaliteit en buurthinder zoals vandalisme en drugsdealing en lastig gevallen worden op straat. Een hoog veiligheidsgevoel helpt de verbondenheid met de stad vergroten.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Onveiligheidsgevoel in de stad en in de buurt, Criminaliteitsgraad, Misdrijven naar type, Buurthinder, Buurtproblemen: lawaaihinder, milieuhinder, vandalisme en drugs, verkeershinder.

Vaststellingen

In 2023 is gemiddeld in de centrumsteden 2% van de inwoners vaak of altijd de afgelopen maand lastig gevallen op straat. In Vlaanderen is dat 1%.

In Brugge, Hasselt, Leuven en Roeselare is dat aandeel ook 1%. Antwerpen is de enige stad, waar 4% van de inwoners in 2023 de afgelopen maand vaak of altijd lastig gevallen is op straat. In Oostende en Turnhout ligt dat aandeel op 3% van de inwoners. In de overige steden is dat aandeel gelijk aan het stedelijk gemiddelde.

Ten opzichte van 2011 is het gemiddeld aandeel stedelingen dat de afgelopen maand vaak of altijd lastig is gevallen op straat stabiel gebleven. Ook ten opzichte van 2020 is het gemiddeld aandeel stabiel gebleven.

Aandachtspunten

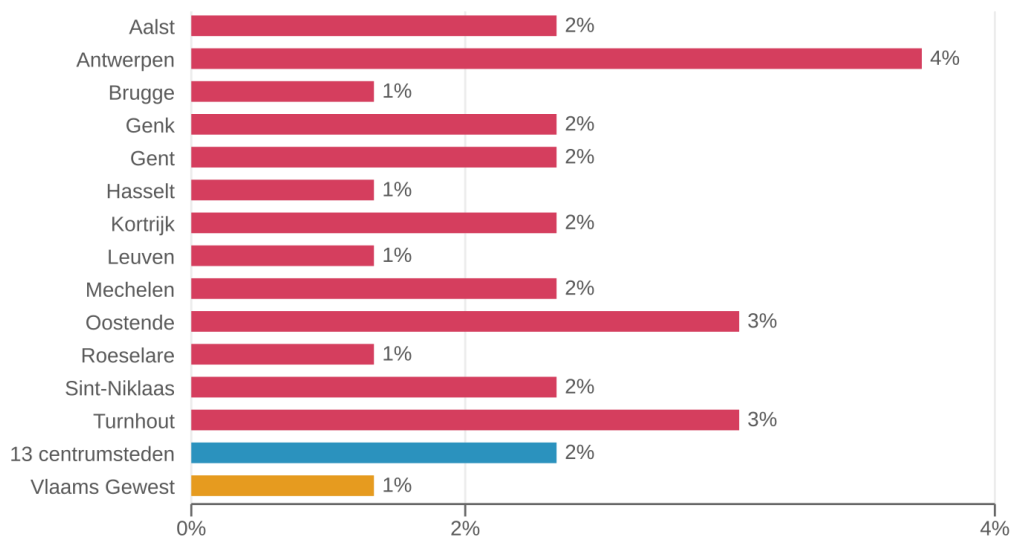
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Vaak/altijd lastig gevallen op straat, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	2%	2%	2%	2%	2%
Antwerpen	5%	5%	5%	4%	4%
Brugge	1%	1%	1%	1%	1%
Genk	1%	3%	2%	1%	2%
Gent	2%	3%	2%	2%	2%
Hasselt	1%	1%	1%	1%	1%
Kortrijk	1%	3%	2%	0%	2%
Leuven	1%	2%	1%	1%	1%
Mechelen	3%	2%	4%	2%	2%
Oostende	2%	4%	3%	3%	3%
Roeselare	1%	2%	2%	1%	1%
Sint-Niklaas	2%	3%	2%	2%	2%
Turnhout	3%	3%	3%	2%	3%
13 steden	3%	3%	3%	2%	2%
Vlaanderen	-	-	1%	1%	1%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vaak/altijd lastig gevallen op straat, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BUURTPROBLEMEN: LAWAAIHINDER

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat de afgelopen maand vaak/altijd lawaaihinder heeft ondervonden.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak heb je de afgelopen maand hinder ondervonden van volgende problemen in jouw buurt: burenlawaai (ruzies, blaffende honden, muziek, ...) en andere vormen van lawaai (horeca, sportvelden, bedrijven, ...)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'zelden', 'af en toe', 'vaak' of 'altijd'. Respondenten die met 'altijd' of 'vaak' antwoordden, werden in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.8, 3.7 en 3.8: Een leefbare en duurzame stad verzekert de veiligheid van de bevolking door problemen systematisch aan te pakken zoals criminaliteit, vandalisme en drugsdealing, lastig gevallen worden op straat, lawaaihinder, milieuhinder, verkeershinder. De mate van buurthinder geeft ook een beeld van de leefbaarheid en de leefomgeving in stedelijke buurten. Een hoog veiligheidsgevoel helpt de verbondenheid met de stad te vergroten.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Onveiligheidsgevoel in de stad en in de buurt, Criminaliteitsgraad, Misdrijven naar type, Buurthinder, Buurtproblemen: lastig gevallen worden op straat, milieuhinder, vandalisme en drugs, verkeershinder.

Vaststellingen

Inwoners van centrumsteden hebben meer last van burenlawaai (ruzies, blaffende honden, muziek,...) dan van andere vormen van lawaai (horeca, sportvelden, bedrijven...). In 2023 heeft gemiddeld 15% van de inwoners de afgelopen maand last gehad van burenlawaai en 7% van andere vormen van lawaai. Ook in Vlaanderen hebben inwoners gemiddeld meer last van burenlawaai (12%) dan van andere vormen van lawaai (5%).

De hinder van burenlawaai is in 2023 het grootst in Antwerpen (18%) en Gent (16%). In de andere steden ligt die hinder lager dan het stedelijk gemiddelde.

Ten opzichte van 2011 is gemiddeld in de steden hinder van burenlawaai min of meer stabiel gebleven. Onder de steden zelf is er in periode 2011-2023 een fluctuerend patroon te zien.

De hinder van andere vormen van lawaai is in 2023 eveneens het grootst in Antwerpen (10%), gevolgd door Gent, Kortrijk en Leuven (8%). In de andere steden ligt de hinder van andere vormen van lawaai lager. Die hinder is het kleinst in Roeselare (4%).

In 2017 is er in alle steden een piek van andere vormen van lawaai. Ten opzichte van 2014 is de hinder van andere vormen van lawaai gemiddeld gestegen in de centrumsteden (gemiddeld +3ppt). Ook voor deze hinder is in de periode 2014-2023 in de individuele steden een fluctuerend patroon te zien.

Aandachtspunten

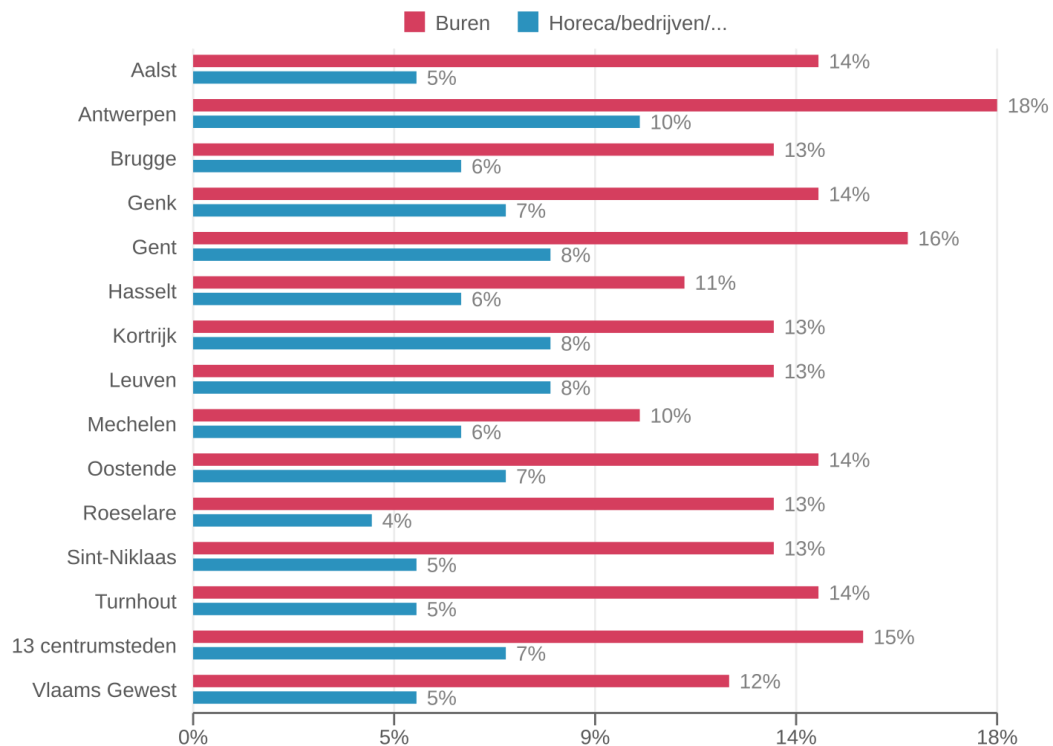
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Vaak/altijd lawaaihinder, 2011-2023, in %.

	Buren					Horeca/bedrijven/...			
	2011	2014	2017	2020	2023	2014	2017	2020	2023
Aalst	14%	14%	15%	16%	14%	4%	9%	5%	5%
Antwerpen	16%	14%	16%	19%	18%	6%	12%	10%	10%
Brugge	10%	11%	11%	11%	13%	4%	8%	6%	6%
Genk	13%	13%	12%	15%	14%	7%	9%	7%	7%
Gent	16%	14%	14%	18%	16%	4%	10%	8%	8%
Hasselt	11%	12%	9%	13%	11%	3%	9%	6%	6%
Kortrijk	11%	9%	11%	13%	13%	5%	9%	6%	8%
Leuven	11%	12%	11%	14%	13%	3%	8%	7%	8%
Mechelen	12%	11%	11%	13%	10%	2%	8%	6%	6%
Oostende	14%	13%	14%	16%	14%	4%	9%	5%	7%
Roeselare	12%	13%	13%	12%	13%	4%	10%	5%	4%
Sint-Niklaas	14%	12%	13%	16%	13%	5%	7%	6%	5%
Turnhout	12%	14%	14%	17%	14%	2%	6%	5%	5%
13 steden	14%	13%	14%	16%	15%	4%	10%	7%	7%
Vlaanderen	-	-	10%	13%	12%	-	5%	5%	5%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vaak/altijd lawaaihinder, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BUURTPROBLEMEN: MILIEUHINDER

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat de afgelopen maand vaak/altijd hinder heeft ondervonden van zwerfvuil, dieren of hondenpoep.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag met antwoordmogelijkheden voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak heb je de afgelopen maand hinder ondervonden van volgende problemen in jouw buurt: zwerfvuil (blikjes, papier, ...), hinder van dieren (ratten, duiven, meeuwen, ...) en hondenpoep?'

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'zelden', 'af en toe', 'vaak' of 'altijd'. Respondenten die met 'altijd' of 'vaak' antwoordden, werden in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.8 en 3.7: In een leefbare en duurzame stad zorgt men voor de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van de inwoners door systematisch een reeks problemen aan te pakken zoals onder andere milieuhinder.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Onveiligheidsgevoel in de stad en in de buurt, Buurthinder, Buurtproblemen: lastig gevallen worden op straat, lawaaihinder, vandalisme en drugs, verkeershinder.

Vaststellingen

In de centrumsteden hebben inwoners last van milieuhinder, voornamelijk zwerfvuil. Iets meer dan 4 op 10 inwoners geeft aan hier vaak/altijd hinder van te ondervinden, terwijl iets minder dan 2 op 10 inwoners aangeeft vaak/altijd hinder te ondervinden van dieren en van hondenpoep. In

Vlaanderen hebben inwoners in mindere mate hinder van zwerfvuil en hondenpoep. De hinder van dieren ligt er even hoog als gemiddeld in de steden.

Tussen de centrumsteden zijn er verschillen.

De hinder van zwerfvuil is in 2023 het grootst in Antwerpen (49%), maar ook in Turnhout, Gent, Sint-Niklaas, Aalst en Genk hebben meer dan 4 op 10 inwoners de afgelopen maand vaak/altijd hinder van zwerfvuil. De hinder is het kleinst in Leuven, Brugge en Hasselt. Ten opzichte van 2014 stijgt de hinder voor zwerfvuil in alle centrumsteden (gemiddeld +6ppt), met uitzondering van Leuven en Roeselare.

De hinder van hondenpoep is in alle centrumsteden ten opzichte van 2011 dan weer gedaald. In 2023 hebben gemiddeld 18 op 100 inwoners de afgelopen maand vaak/altijd hinder van hondenpoep ondervonden. In 2011 waren dat nog 28 op 100 inwoners. Inwoners van Oostende ondervinden in 2023 er het meeste hinder van: bijna 3 op 10 inwoners geeft aan er vaak/altijd hinder van te ondervinden. In Leuven is die hinder dan weer het laagst van alle centrumsteden.

De hinder van dieren (ratten, duiven, meeuwen...) is in de periode 2020-2023 in de centrumsteden en in Vlaanderen gemiddeld stabiel gebleven, al zijn er steden met een opvallende stijging zoals Turnhout en Kortrijk. Die hinder is in 2023 het grootst voor inwoners van Oostende (37%) en Turnhout (30%) en het laagst in Leuven (13%).

Aandachtspunten

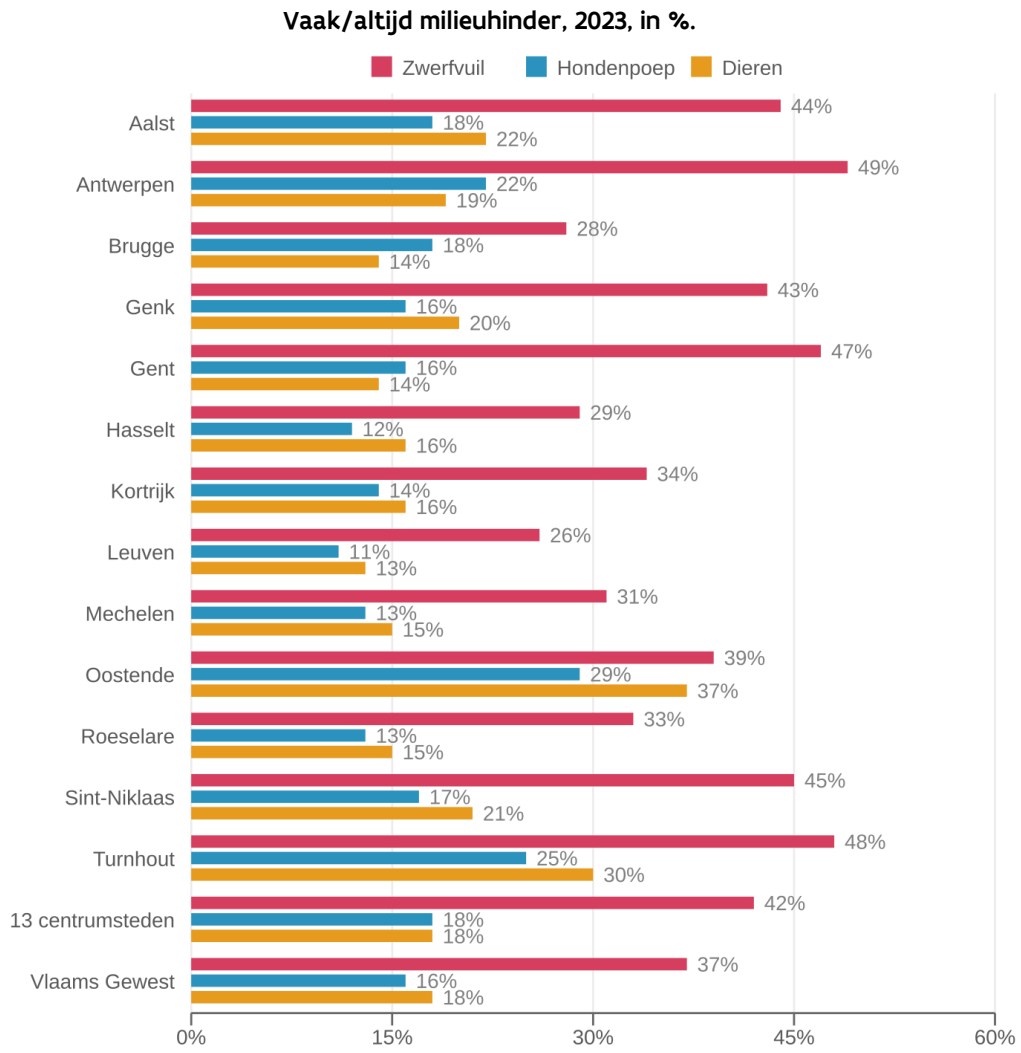
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Vaak/altijd milieuhinder, 2011-2023, in %.

	Hondenpoep					Zwerfvuil				Dieren	
	2011	2014	2017	2020	2023	2014	2017	2020	2023	2020	2023
Aalst	25%	23%	22%	17%	18%	38%	40%	43%	44%	19%	22%
Antwerpen	35%	30%	29%	21%	22%	42%	46%	49%	49%	20%	19%
Brugge	23%	18%	20%	15%	18%	23%	28%	27%	28%	12%	14%
Genk	23%	19%	19%	15%	16%	38%	43%	47%	43%	15%	20%
Gent	29%	22%	23%	16%	16%	42%	47%	51%	47%	13%	14%
Hasselt	18%	17%	17%	12%	12%	24%	36%	30%	29%	12%	16%
Kortrijk	18%	16%	15%	13%	14%	28%	30%	32%	34%	9%	16%
Leuven	20%	14%	16%	9%	11%	29%	29%	28%	26%	12%	13%
Mechelen	23%	15%	19%	11%	13%	28%	31%	27%	31%	15%	15%
Oostende	35%	28%	37%	26%	29%	29%	37%	35%	39%	35%	37%
Roeselare	18%	17%	17%	13%	13%	34%	36%	33%	33%	13%	15%
Sint-Niklaas	22%	18%	22%	17%	17%	38%	45%	46%	45%	19%	21%
Turnhout	33%	29%	31%	23%	25%	41%	46%	44%	48%	22%	30%
13 steden	28%	23%	24%	17%	18%	36%	40%	41%	42%	17%	18%
Vlaanderen	-	-	18%	15%	16%	-	35%	37%	37%	17%	18%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BUURTPROBLEMEN: VANDALISME EN DRUGS

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat de afgelopen maand hinder heeft ondervonden van vandalisme of drugs.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak heb je de afgelopen maand hinder ondervonden van volgende problemen in jouw buurt: vandalisme (vernietiging bus- of trambokjes, bekladde muren, ...) en drugsdealing en -gebruik?'

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'zelden', 'af en toe', 'vaak' of 'altijd'. Respondenten die met 'altijd' of 'vaak' antwoordden, werden in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.8 en 3.8: Een leefbare en duurzame stad verzekert de veiligheid van de bevolking door problemen systematisch aan te pakken zoals criminaliteit en buurthinder, vandalisme en drugs, en lastig gevallen worden op straat. Een hoog veiligheidsgevoel helpt de verbondenheid met de stad vergroten bij zowel bezoekers als bewoners.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Onveiligheidsgevoel in de stad en in de buurt, Criminaliteitsgraad, Misdrijven naar type, Buurthinder, Buurtproblemen: lastig gevallen worden op straat, lawaaihinder, milieuhinder en verkeershinder.

Vaststellingen

In 2023 hebben gemiddeld 10 op 100 stedelingen de afgelopen maand vaak/altijd last gehad van

drugsoverlast. In Vlaanderen ligt dat gemiddelde met 6 op 100 inwoners een pak lager.

Tussen de steden zijn er verschillen.

Het aandeel inwoners dat afgelopen maand vaak/altijd hinder heeft ondervonden van drugsdealing en -gebruik is het grootst in Antwerpen, Oostende en Turnhout. De laagste hindercijfers werden genoteerd in Brugge en Leuven.

Ten opzichte van 2017 blijft gemiddeld in de centrumsteden en Vlaanderen het aandeel inwoners dat aangeeft de afgelopen maand vaak/altijd hinder ondervonden te hebben door drugsdealing en -gebruik, stabiel, al is in enkele steden een toename vast te stellen, in andere steden een afname. Een stijgende trend zien we in Aalst, Antwerpen, Oostende, Mechelen, Oostende en Sint-Niklaas. In Genk daalt het aandeel ten opzichte van 2020.

Wat vandalisme (vernietiging bus- of trambokjes, bekladde muren...) betreft, ervaren gemiddeld 8 op 100 stedelingen er vaak/altijd hinder van. In Vlaanderen ligt dat aandeel met 4 op 100 inwoners de helft lager.

Inwoners van Antwerpen ondervinden de meeste hinder van vandalisme (10%), inwoners van Brugge en Roeselare de minste hinder van vandalisme (3%).

Ten opzichte van 2011 is de hinder van vandalisme globaal gedaald in de centrumsteden. Vooral in Genk en Mechelen (-5ppt) en Antwerpen en Leuven (-4ppt) valt die daling op.

Aandachtspunten

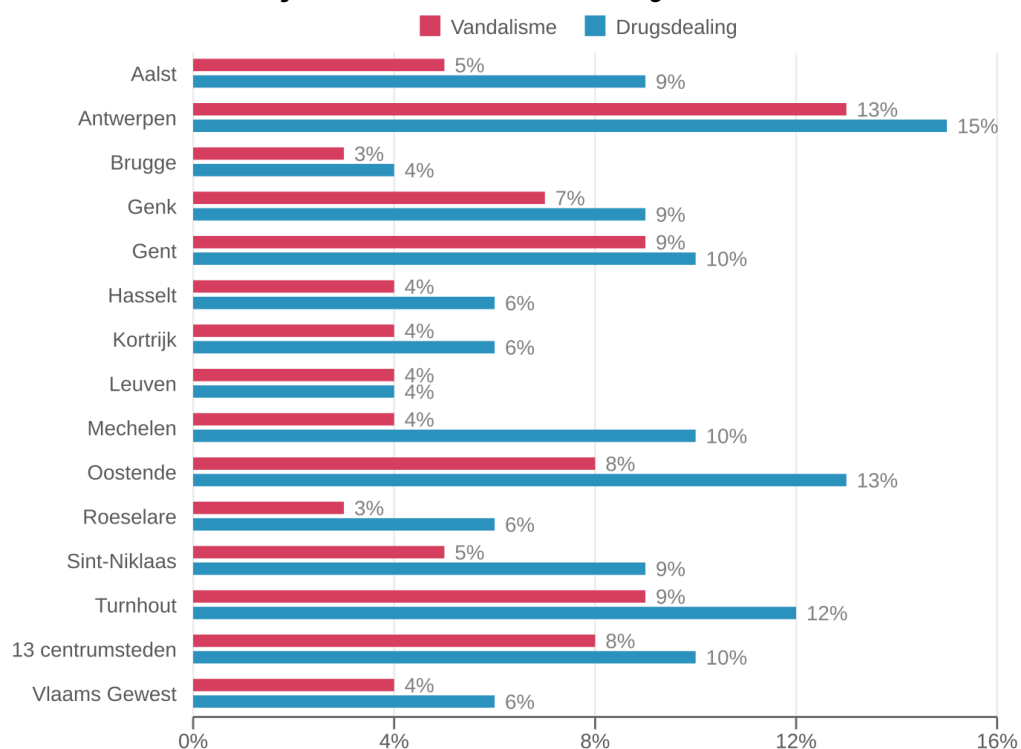
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Vaak/altijd hinder van vandalisme of drugs, 2011-2023, in %.

	Vandalisme					Drugs		
	2011	2014	2017	2020	2023	2017	2020	2023
Aalst	6%	6%	7%	5%	5%	7%	8%	9%
Antwerpen	17%	15%	14%	10%	13%	13%	13%	15%
Brugge	3%	5%	3%	2%	3%	4%	4%	4%
Genk	13%	11%	11%	9%	7%	13%	14%	9%
Gent	11%	14%	13%	10%	9%	10%	12%	10%
Hasselt	6%	6%	6%	3%	4%	6%	7%	6%
Kortrijk	5%	4%	5%	2%	4%	6%	4%	6%
Leuven	8%	10%	8%	4%	4%	5%	3%	4%
Mechelen	9%	7%	6%	3%	4%	9%	7%	10%
Oostende	7%	9%	10%	7%	8%	9%	10%	13%
Roeselare	2%	3%	5%	3%	3%	6%	6%	6%
Sint-Niklaas	5%	5%	7%	5%	5%	7%	10%	9%
Turnhout	10%	9%	10%	7%	9%	11%	11%	12%
13 steden	10%	10%	10%	7%	8%	9%	10%	10%
Vlaanderen	-	-	5%	4%	4%	-	6%	6%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vaak/altijd hinder van vandalisme of drugs, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BUURTPROBLEMEN: VERKEERSHINDER

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat de afgelopen maand hinder heeft ondervonden van onaangepaste snelheid van het verkeer en van sluipverkeer.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak heb je de afgelopen maand hinder ondervonden van volgende problemen in jouw buurt: auto's, vrachtwagens, moto's rijden te snel in mijn buurt en er is veel sluipverkeer in mijn buurt?'

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'zelden', 'af en toe', 'vaak' of 'altijd'. Respondenten die met 'altijd' of 'vaak' antwoordden, werden in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.8 en 3.8: Een leefbare en duurzame stad verzekert de veiligheid van de bevolking door problemen systematisch aan te pakken zoals criminaliteit en buurthinder, en verkeershinder. Een hoog veiligheidsgevoel helpt de verbondenheid met de stad vergroten zowel bij bezoekers als bewoners.

Deze indicator kan samen gelezen worden met:

Onveiligheidsgevoel in de stad en in de buurt, Criminaliteitsgraad, Misdrijven naar type, Buurthinder, Buurtproblemen: lastig gevallen worden op straat, lawaaihinder, milieuhinder en vandalisme en drugs.

Vaststellingen

In 2023 ondervinden inwoners van de centrumsteden voornamelijk hinder van onaangepaste snelheid (38%) en in mindere mate van sluipverkeer (29%). Ook in Vlaanderen is dat het geval.

In Sint-Niklaas en Aalst ondervinden meer dan 4 op 10 inwoners vaak/altijd hinder van onaangepaste snelheid. In de andere steden liggen die aandelen tussen 30% en 40%. In Leuven ligt die hinder het laagst met 28%.

Ten opzichte van 2011 is de hinder van onaangepaste snelheid in alle centrumsteden gedaald (gemiddeld -6ppt). Vooral de daling in Mechelen (-18ppt) valt op. Ook in Vlaanderen daalt de hinder van onaangepaste snelheid (ten opzichte van 2017 gemiddeld -5ppt).

Wat sluipverkeer betreft, hebben in Aalst, Hasselt en Sint-Niklaas meer dan 3 op 10 inwoners er vaak/altijd hinder van. In de overige steden schommelt dit aandeel tussen 22 en 30%.

Ten opzichte van 2017 is de hinder van sluipverkeer in de centrumsteden en in Vlaanderen gemiddeld licht toegenomen. In Genk en Mechelen bedraagt die toename +6ppt. In Leuven en Hasselt is de hinder van sluipverkeer gedaald met respectievelijk 5ppt en 2ppt.

Aandachtspunten

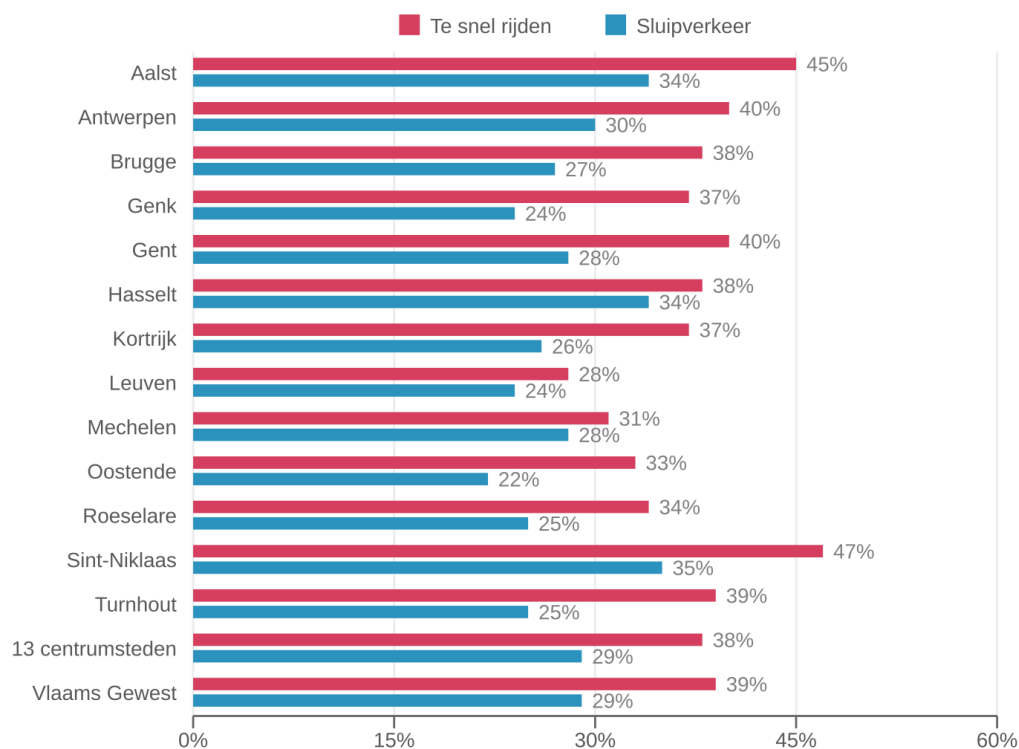
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Vaak/altijd verkeershinder, 2011-2023, in %.

	Te snel rijden					Sluipverkeer		
	2011	2014	2017	2020	2023	2017	2020	2023
Aalst	50%	48%	51%	45%	45%	33%	38%	34%
Antwerpen	45%	42%	48%	41%	40%	29%	30%	30%
Brugge	39%	42%	47%	38%	38%	27%	29%	27%
Genk	44%	41%	46%	42%	37%	18%	24%	24%
Gent	45%	42%	48%	46%	40%	25%	29%	28%
Hasselt	40%	43%	42%	39%	38%	36%	33%	34%
Kortrijk	42%	41%	49%	41%	37%	22%	29%	26%
Leuven	36%	35%	39%	31%	28%	29%	27%	24%
Mechelen	49%	42%	48%	42%	31%	22%	33%	28%
Oostende	36%	33%	40%	33%	33%	21%	24%	22%
Roeselare	40%	42%	46%	32%	34%	22%	23%	25%
Sint-Niklaas	54%	50%	55%	50%	47%	33%	37%	35%
Turnhout	39%	38%	46%	39%	39%	26%	28%	25%
13 steden	44%	42%	47%	41%	38%	27%	30%	29%
Vlaanderen	-	-	44%	42%	39%	27%	30%	29%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vaak/altijd verkeershinder, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

09 CULTUUR EN VRIJE TIJD

Hoofdstuk 9 bevat indicatoren die evoluties op het vlak van cultuur en vrije tijd opvolgen. In een leefbare en duurzame stad is er ruimte voor zelfontplooiing en ontspanning voor haar bewoners en bezoekers. Cultuur en recreatieve mogelijkheden dragen bij aan het welzijn van de bewoners, bevordert de sociale cohesie en verrijkt de stad, en daarmee de ervaringen van haar bewoners.

Onderstaande indicatoren beschrijven de aanwezigheid van een kwaliteitsvol en gediversifieerd cultuur-aanbod. Het beschrijft ook de overeenstemming van het aanbod met de behoeften en wensen van alle stadsbewoners. Andere indicatoren beschrijven het aanbod aan, de tevredenheid over en het gebruik van vrije tijdsdiensten. Ook winkelen en sport komen aan bod, die in combinatie met culturele en vrije tijdsvoorzieningen, bijdragen aan de belevings- en bezoekwaarde van een stad.

09.1 CULTUUR 459

Bibliotheekbezoek in eigen stad of andere stad/gemeente.....	459
Tevredenheid over bibliotheekvoorzieningen.....	461
Bezoek museum, tentoonstelling in eigen stad of andere gemeente/stad.....	463
Bezoeken podiumkunsten, concert in eigen stad of andere stad/gemeente.....	465
Tevredenheid over culturele voorzieningen.....	467

09.2 VRIJE TIJD..... 469

Vrijetijdsaanbod.....	469
Uitpassen met en zonder kansentarief.....	473
Speelruimte in de wijk.....	475
Open jeugdruimte in de wijk.....	477
Overdekte jeugdruimte in de wijk.....	479
Voldoende activiteiten in de stad.....	481
Voldoende activiteiten voor kinderen.....	483
Voldoende activiteiten voor jongeren.....	485
Voldoende activiteiten voor senioren.....	487
Tevredenheid over speelplekken voor kinderen.....	489

Tevredenheid over jongerenvoorzieningen.....	491
Tevredenheid over restaurants, brasseries, eetcafés.....	493
Tevredenheid over uitgaansgelegenheden.....	495

09.3 WINKELN..... 497

Winkelen in eigen stad of andere stad/gemeente.....	497
Tevredenheid over winkelvoorzieningen.....	499
Voldoende winkelvoorzieningen dagelijkse boodschappen.....	501

09.4 SPORT 503

Sportclubs.....	503
Leden sportclubs.....	505
Sportinfrastructuur.....	507
Sportparticipatie.....	509
Sporten in eigen stad of in andere gemeente.....	511
Tevredenheid over sportvoorzieningen.....	513

BIBLIOTHEEKBEZOEK IN EIGEN STAD OF ANDERE STAD/GEMEENTE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het afgelopen jaar minstens één keer een bibliotheek heeft bezocht in de eigen stad of in een andere stad/gemeente.

In de burgerbevraging 2023 werden de volgende vragen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in jouw stad een openbare bibliotheek?' en (2) 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een openbare bibliotheek?'.

Respondenten konden op beide vragen antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen. Respondenten konden ook aangeven wanneer deze activiteit niet aanwezig is in de eigen stad. Indien respondenten het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een openbare bibliotheek bezochten, konden zij ook aangeven in welke andere stad/gemeente ze dit meestal deden.

Toelichting

Intentie 1.1 en 1.2: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan openbare bibliotheken, dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en dat maximaal toegankelijk is voor iedereen. Dat kan stadsbewoners stimuleren om er gebruik van te maken. De indicator geeft aan in welke mate stadsbewoners een bibliotheek bezoeken en in welke mate zij dat doen in de eigen stad dan wel elders.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over bibliotheekvoorzieningen, Bezoek museum, tentoonstelling, Bijwonen culturele activiteit, Tevredenheid over culturele voorzieningen.

Vaststellingen

Gemiddeld 53% van de inwoners van de centrumsteden heeft in 2023 minstens één keer een openbare bibliotheek bezocht in de eigen stad. In Vlaanderen is dat gemiddeld 46%.

Roeselare en Gent scoren het hoogst. In beide steden heeft 60% van de inwoners het voorbije jaar een openbare bibliotheek bezocht in de eigen stad. In de andere steden ligt dat aandeel tussen 50% en 58%, met uitzondering van Antwerpen: daar ligt het aandeel met 48% het laagst.

Naar frequentie zijn de verschillen tussen de centrumsteden eerder beperkt. De meeste respondenten geven aan de bibliotheek 1 tot 12 keer bezocht te hebben. Het aandeel inwoners dat aangeeft dat meer dan 12 keer gedaan te hebben, schommelt tussen 10% en 15%. Gemiddeld 46% geeft dan weer aan het voorbije jaar geen bibliotheek in de eigen stad bezocht te hebben. De aandelen tussen de steden schommelen tussen 39% en 51%. In Vlaanderen ligt dat aandeel met 52% iets hoger.

Ten opzichte van 2020 wijzigt het aandeel inwoners dat aangeeft de bibliotheek minstens één keer bezocht te hebben in de eigen stad nauwelijks, behalve in Turnhout: daar tekent zich een stijging af (+9ppt).

Het aandeel inwoners van de centrumsteden, dat in 2020 aangaf minstens één keer in een andere stad of gemeente een bibliotheek bezocht te hebben, bedroeg gemiddeld 22%. In 2023 is dat aandeel gedaald tot gemiddeld 16%. Gemiddeld 84% van de stedelingen geeft aan dat het voorbije jaar nooit gedaan te hebben.

Aandachtspunten

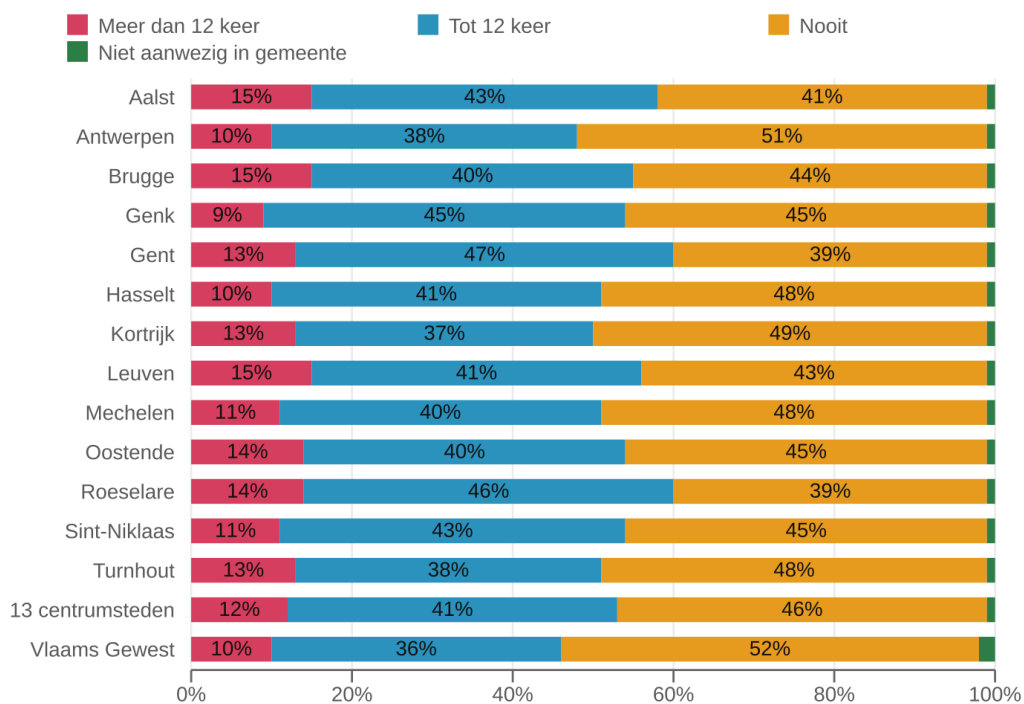
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Inwoners die het laatste jaar minstens één keer een bibliotheek hebben bezocht in eigen stad of andere stad/gemeente, 2020-2023, in %.

	2020		2023	
	Eigen stad	Andere gemeente	Eigen stad	Andere gemeente
Aalst	59%	23%	58%	17%
Antwerpen	46%	22%	48%	17%
Brugge	56%	18%	55%	12%
Genk	54%	22%	54%	16%
Gent	60%	19%	60%	16%
Hasselt	50%	19%	51%	15%
Kortrijk	48%	21%	50%	17%
Leuven	54%	18%	56%	16%
Mechelen	46%	17%	51%	14%
Oostende	54%	20%	54%	15%
Roeselare	56%	19%	60%	15%
Sint-Niklaas	53%	22%	54%	18%
Turnhout	42%	18%	51%	13%
13 steden	52%	20%	53%	16%
Vlaanderen	45%	22%	46%	19%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Inwoners die het laatste jaar een bibliotheek hebben bezocht in eigen stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER BIBLIOTHEEKVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de bibliotheekvoorzieningen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: bibliotheek?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan openbare bibliotheken, dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en dat maximaal toegankelijk is voor iedereen. Dat kan stadsbewoners stimuleren om er gebruik van te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bibliotheekbezoek, Bezoek museum, tentoonstelling, Bijwonen culturele activiteit, Tevredenheid over culturele voorzieningen.

Vaststellingen

In 2023 heeft 87% van de stedelingen aangegeven tevreden te zijn over de bibliotheekvoorzieningen in de eigen stad. In het Vlaams Gewest is dat 86%.

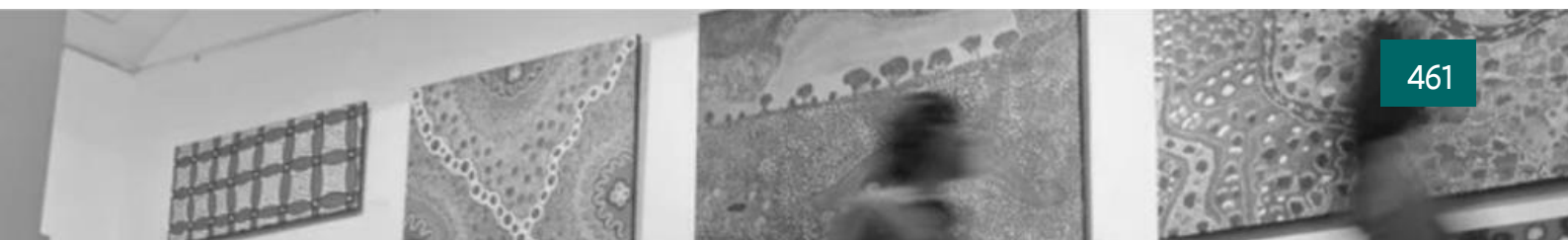
In Brugge, Roeselare, Genk, Leuven, Oostende, en Turnhout zelfs 9 op 10 inwoners of meer. Enkel in Antwerpen, Hasselt, Mechelen en Sint-Niklaas ligt het aandeel lager dan het stedelijk gemiddelde. Het laagste percentage, in Antwerpen, bedraagt 83%.

Ten opzichte van 2020 is het aandeel dat tevreden is over de bibliotheekvoorzieningen gemiddeld stabiel gebleven in de centrumsteden. In Turnhout en Mechelen valt een stijging op te merken en zijn er nu meer inwoners tevreden over de bibliotheekvoorzieningen.

De tevredenheid over bibliotheekvoorzieningen in de centrumsteden komt overeen met de tevredenheid in Vlaanderen over bibliotheekvoorzieningen.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

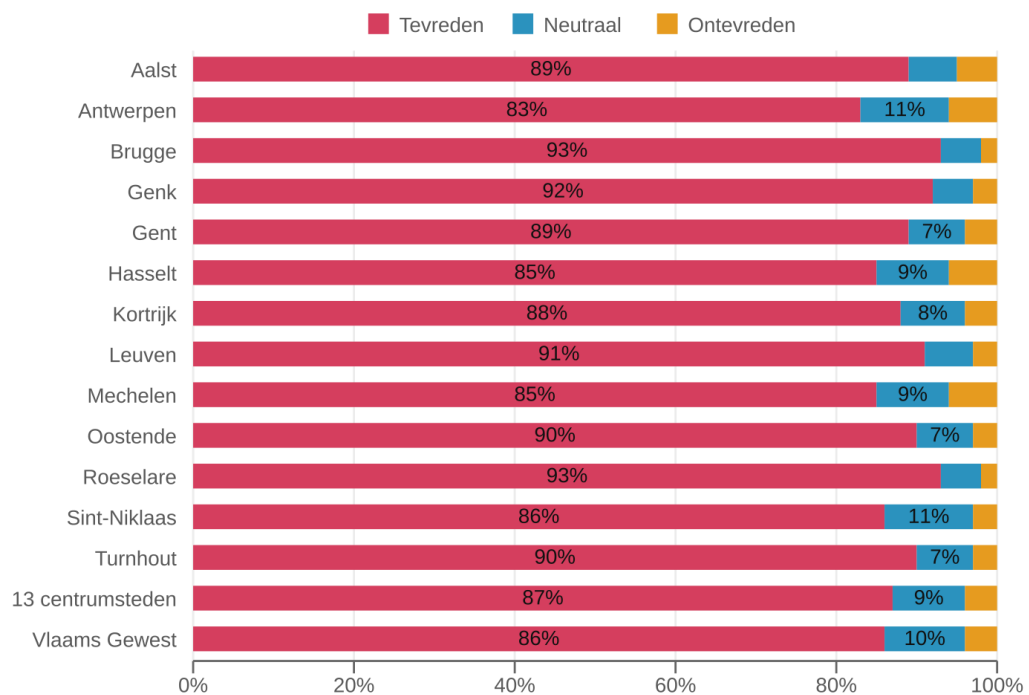

Tevreden over bibliotheekvoorzieningen, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	89%	89%
Antwerpen	80%	83%
Brugge	93%	93%
Genk	91%	92%
Gent	88%	89%
Hasselt	85%	85%
Kortrijk	88%	88%
Leuven	89%	91%
Mechelen	81%	85%
Oostende	89%	90%
Roeselare	90%	93%
Sint-Niklaas	86%	86%
Turnhout	83%	90%
13 steden	86%	87%
Vlaanderen	85%	86%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over bibliotheekvoorzieningen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BEZOEK MUSEUM, TENTOONSTELLING IN EIGEN STAD OF ANDERE GEMEENTE/STAD

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het afgelopen jaar minstens één keer een museum, tentoonstelling, galerij of historisch gebouw heeft bezocht in de eigen stad of in een andere gemeente/stad.

In de burgerbevraging 2023 werden de volgende vragen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in jouw stad een museum, tentoonstelling, galerij, historisch gebouw (kasteel, kerk...)?' en (2) 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een museum, tentoonstelling, galerij, historisch gebouw (kasteel, kerk...)?'.

Respondenten konden op beide vragen antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen. Respondenten konden ook aangeven wanneer deze activiteit niet aanwezig is in de eigen stad. Indien respondenten het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een museum, tentoonstelling, galerij of historisch gebouw bezochten, konden zij ook aangeven in welke andere stad/gemeente ze dit meestal deden.

Situering indicator en vaststellingen

Intentie 1.1 en 1.2: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan musea, tentoonstellingen en historische gebouwen dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en dat maximaal toegankelijk is voor iedereen. Dat kan burgers stimuleren om dat aanbod te bezoeken. De indicator geeft aan in welke mate stadsbewoners musea, tentoonstellingen en historische gebouwen bezoeken en in welke mate zij dat doen in de eigen stad dan wel elders.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bibliotheekbezoek, Bezoeken podiumkunsten, concert, Tevredenheid over culturele

voorzieningen, Vrijtijdsaanbod, UITpassen (met kansentariefl).

Vaststellingen

In 2023 heeft gemiddeld 65% van de inwoners van de centrumsteden minstens één keer een museum, tentoonstelling bezocht in de eigen stad. In Vlaanderen is dat met gemiddeld 43% lager.

Er zijn verschillen tussen de steden. In Gent, Leuven en Brugge geven meer dan 7 op 10 respondenten aan het voorbije jaar minstens één keer een museum, tentoonstelling bezocht te hebben in de eigen stad. In Sint-Niklaas, Roeselare en Turnhout is dat iets meer dan 5 op 10 respondenten, in Aalst en Genk minder dan 5 op 10 inwoners.

Naar frequentie geeft 58% van de inwoners aan 1 tot 12 keer een museum, tentoonstelling bezocht te hebben in de eigen stad. Slechts 7% geeft aan dat meer dan 12 keer gedaan te hebben. Gemiddeld 33% geeft aan het voorbije jaar geen museum, tentoonstelling in de eigen stad bezocht te hebben. In Genk en Aalst schommelt dat laatstgenoemde aandeel rond 50%, zoals gemiddeld in Vlaanderen.

Ten opzichte van 2020 wijzigt het aandeel inwoners dat minstens één keer een museum, tentoonstelling bezocht heeft in de eigen stad nauwelijks, behalve in Aalst en Genk, waar zich een daling aftekent (-5ppt en -7ppt) en in Turnhout, waar een lichte stijging (+4ppt) geregistreerd wordt.

Wat het bezoeken van een museum, tentoonstelling in een andere stad of gemeente betreft, heeft in 2023 62% dat minstens één keer gedaan ten opzichte van 56% in 2020. In het Vlaams Gewest gaat het over 59% ten opzichte van 50%.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

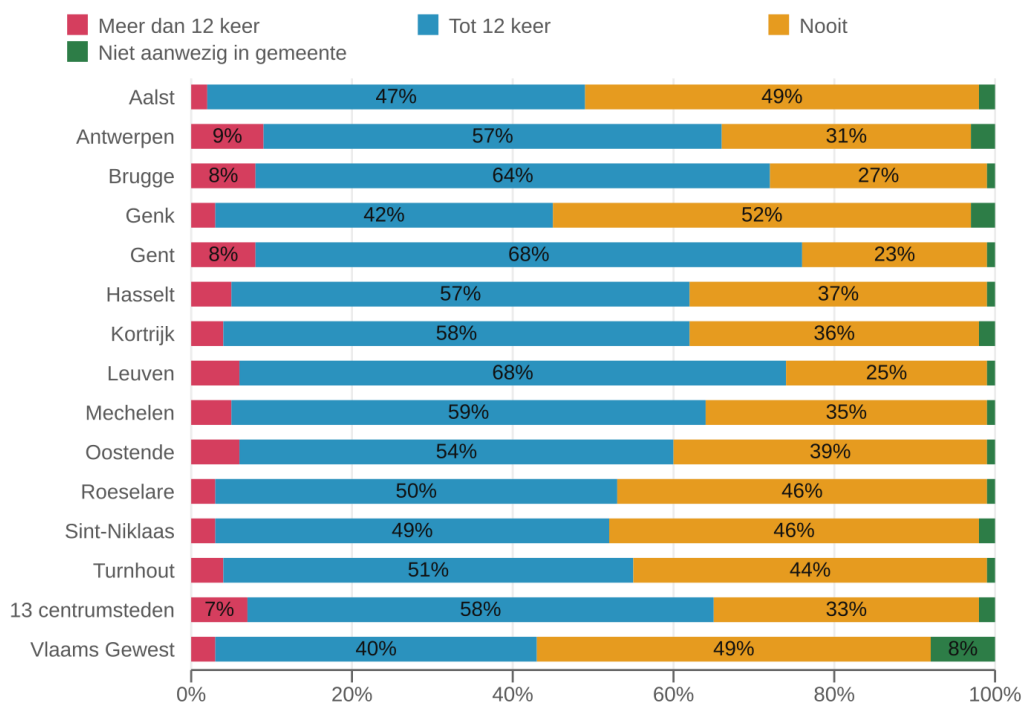

Inwoners die het laatste jaar minstens één keer een museum, tentoonstelling hebben bezocht in eigen stad of andere stad/gemeente, 2020-2023, in %.

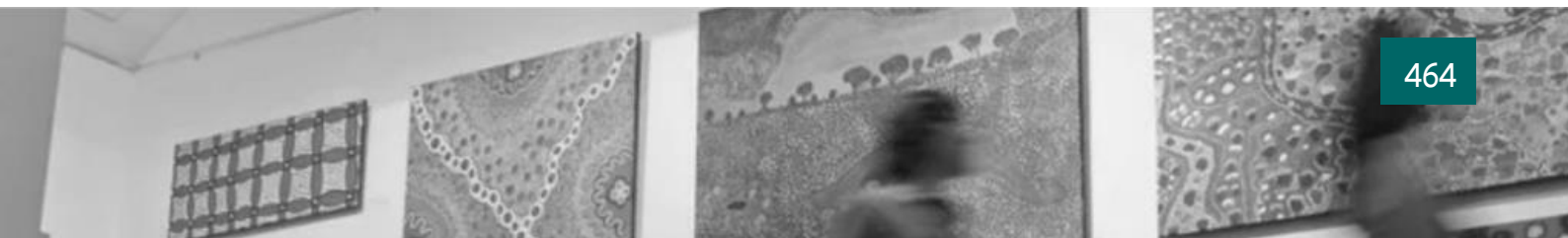
	2020		2023	
	Eigen stad	Andere gemeente	Eigen stad	Andere gemeente
Aalst	54%	53%	49%	57%
Antwerpen	67%	55%	66%	59%
Brugge	71%	56%	72%	62%
Genk	52%	44%	45%	49%
Gent	76%	63%	76%	69%
Hasselt	61%	54%	62%	62%
Kortrijk	62%	58%	62%	64%
Leuven	73%	67%	74%	74%
Mechelen	63%	59%	64%	68%
Oostende	58%	51%	60%	58%
Roeselare	52%	49%	53%	57%
Sint-Niklaas	52%	53%	52%	63%
Turnhout	51%	49%	55%	57%
13 steden	65%	56%	65%	62%
Vlaanderen	42%	50%	43%	59%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Inwoners die het laatste jaar een museum, tentoonstelling hebben bezocht in eigen stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BEZOEKEN PODIUMKUNSTEN, CONCERT IN EIGEN STAD OF ANDERE STAD/GEMEENTE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het afgelopen jaar minstens één keer een podiumkunst (toneel-/dansvoorstelling), concert... heeft bijgewoond in de eigen stad of in een andere stad/gemeente.

In de burgerbevraging 2023 werden de volgende vragen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in jouw stad een toneel- of dansvoorstelling, concert...?' en (2) 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een toneel- of dansvoorstelling, concert...?'

Respondenten konden op beide vragen antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen. Respondenten konden ook aangeven wanneer deze activiteit niet aanwezig is in de eigen stad. Indien respondenten het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een culturele activiteit bijwoonden, konden zij ook aangeven in welke andere stad/gemeente ze dit meestal deden.

Toelichting

Intentie 1.1 en 1.2: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan podiumvoorstellingen zoals toneel- of dansvoorstellingen, concerten... dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en dat maximaal toegankelijk is voor iedereen. Dat kan stadsbewoners stimuleren om er gebruik van te maken. De indicator geeft aan in welke mate stadsbewoners podiumkunsten bijwonen en in welke mate zij dat doen in de eigen stad dan wel elders.

Deze indicator kan men samen lezen met:

vrijtijdsaanbod, Bezoek museum, tentoonstelling, Tevredenheid over culturele voorzieningen, Bibliotheekbezoek, Tevredenheid

over bibliotheekvoorzieningen, UITpassen (met kansentariefl).

Vaststellingen

In 2023 hebben gemiddeld 58% van de stedelingen het afgelopen jaar minstens één keer podiumkunsten, concert bijgewoond in de eigen stad. In Vlaanderen ligt dat aandeel gemiddeld lager (45%).

Er zijn verschillen tussen de steden. In Gent, Leuven, Brugge en Roeselare hebben meer dan 6 op 10 inwoners dat gedaan in de eigen stad. In Aalst en Genk iets minder dan 5 op 10 inwoners.

Naar frequentie geven meer dan 5 op 10 inwoners aan 1 tot 12 keer podiumkunsten, concert bijgewoond te hebben in de eigen stad. Slechts 4% heeft dat meer dan 12 keer gedaan. Gemiddeld heeft 40% dat in het voorbije jaar niet gedaan.

Ten opzichte van 2020 wijzigt het gemiddeld aandeel inwoners dat minstens één keer podiumkunsten, concert heeft bijgewoond in de eigen stad nauwelijks, behalve in Roeselare, Turnhout, Oostende, Brugge, waar een stijging geregistreerd wordt. De stijging in Roeselare (+9ppt) valt op.

Wat het bijwonen van podiumkunsten, concert in een andere stad of gemeente betreft, heeft in 2023 51% dat gedaan ten opzichte van 45% in 2020. In het Vlaams Gewest zaten die gemiddeldes op 55% in 2023 en 46% in 2020.

Aandachtspunten

In de editie 2020 werd gevraagd hoeveel keer men het afgelopen jaar naar een culturele activiteit (toneel, dans, concert...) was gegaan. Omdat er geen misverstand met de vraagstelling 2023 kan zijn, worden beide jaargangen vergeleken.

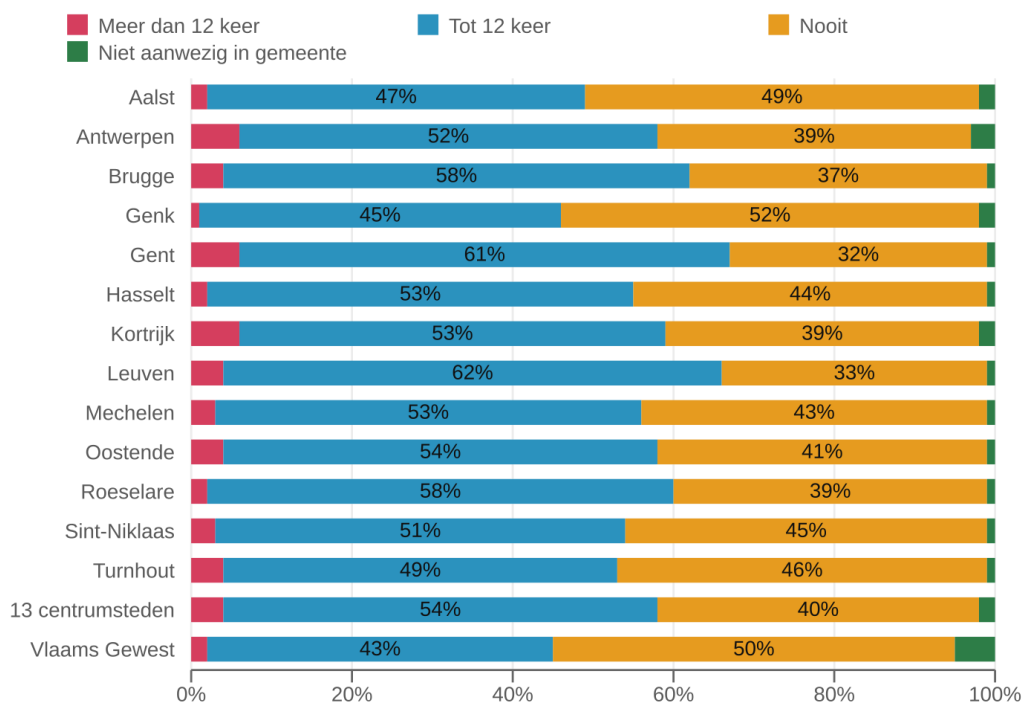
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Inwoners die het laatste jaar minstens één keer podiumkunsten, concert hebben bezocht in eigen stad of andere stad/gemeente, 2020-2023, in %.

	2020		2023	
	Eigen stad	Andere gemeente	Eigen stad	Andere gemeente
Aalst	51%	48%	49%	53%
Antwerpen	58%	42%	58%	45%
Brugge	58%	42%	62%	49%
Genk	45%	36%	46%	42%
Gent	66%	50%	67%	56%
Hasselt	54%	44%	55%	52%
Kortrijk	57%	47%	59%	54%
Leuven	65%	52%	66%	62%
Mechelen	54%	49%	56%	58%
Oostende	53%	40%	58%	47%
Roeselare	51%	39%	60%	52%
Sint-Niklaas	51%	47%	54%	55%
Turnhout	48%	41%	53%	49%
13 steden	57%	45%	58%	51%
Vlaanderen	43%	46%	45%	55%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Inwoners die het laatste jaar podiumkunsten, concert hebben bezocht in eigen stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER CULTURELE VOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de culturele voorzieningen.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: culturele voorzieningen (museum, plek waar culturele activiteiten plaatsvinden zoals film, toneel, concert, muziek...)?'.

De respondent kon antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan culturele voorzieningen, dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en dat maximaal toegankelijk is voor iedereen. Dat kan stadsbewoners stimuleren om er gebruik van te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over bibliotheekvoorzieningen, Bibliotheekbezoek, Bezoek museum, tentoonstelling, Bijwonen culturele activiteit, Uitpassen (met kansentarief)..

Vaststellingen

82% van de inwoners in de centrumsteden zijn tevreden over de culturele voorzieningen. Dat aandeel ligt hoger dan het Vlaams gemiddelde: daar zijn 68% van de inwoners tevreden over de culturele voorzieningen.

In Brugge, Gent, Roeselare en Leuven ligt de tevredenheid boven de 85%. Enkel in Sint-Niklaas, Aalst en Antwerpen zijn minder dan 8 op 10 inwoners tevreden over de culturele voorzieningen.

Ten opzichte van 2008 is de tevredenheid over de culturele voorzieningen in de centrumsteden gemiddeld stabiel gebleven. In Aalst (+5ppt) en Oostende (+8ppt) is de tevredenheid licht gestegen. In Sint-Niklaas (-13ppt), Hasselt (-9ppt), Turnhout (-9ppt), Kortrijk (-5ppt) en Genk (-4ppt) valt een daling van de tevredenheid te registeren.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

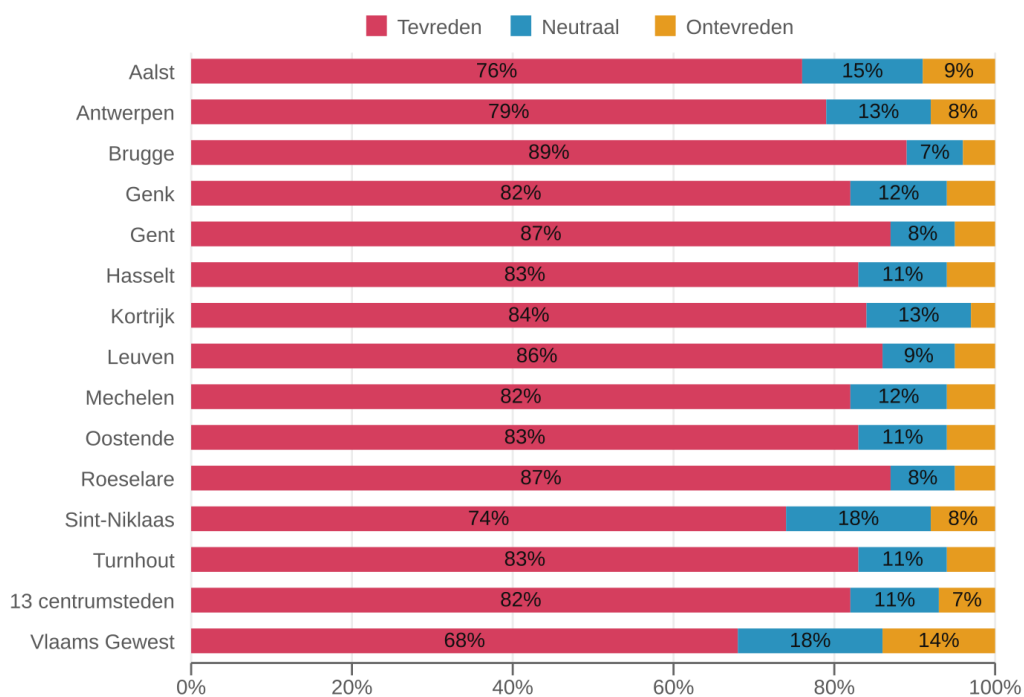

Tevreden over culturele voorzieningen, 2008-2023, in %.

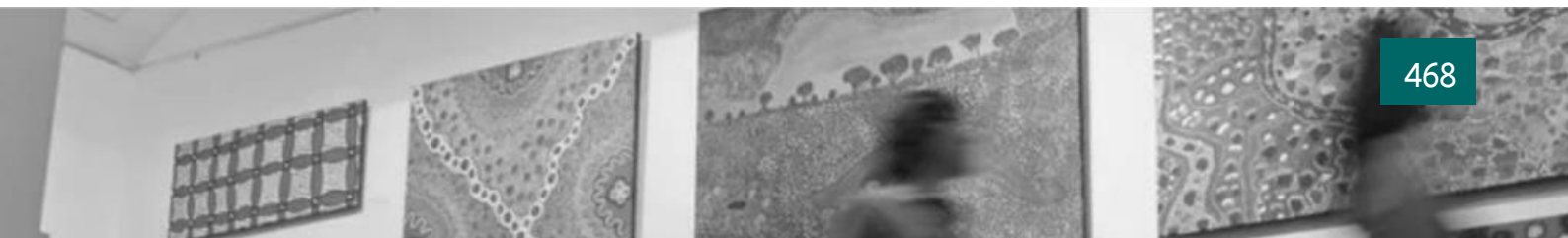
	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	71%	71%	67%	71%	72%	76%
Antwerpen	77%	80%	75%	80%	76%	79%
Brugge	89%	90%	84%	87%	86%	89%
Genk	86%	88%	86%	88%	81%	82%
Gent	85%	87%	86%	87%	85%	87%
Hasselt	92%	91%	88%	86%	80%	83%
Kortrijk	89%	86%	82%	83%	82%	84%
Leuven	85%	91%	86%	85%	86%	86%
Mechelen	80%	83%	82%	81%	76%	82%
Oostende	75%	72%	77%	80%	79%	83%
Roeselare	89%	89%	84%	83%	80%	87%
Sint-Niklaas	87%	85%	83%	84%	74%	74%
Turnhout	92%	88%	85%	84%	81%	83%
13 steden	82%	84%	80%	83%	80%	82%
Vlaanderen	-	-	-	72%	64%	68%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over culturele voorzieningen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VRIJETIJD SAANBOD

Definitie

Het aantal ingevoerde vrijetijdsactiviteiten naar type per 1.000 inwoners in vijf categorieën:

- (1) Podiumkunsten: Muziek (inclusief festival), Dans- of theatervoorstelling, Film;
- (2) Cultureel erfgoed: Expo, Begeleide uitstap, Monument;
- (3) Sociaal-cultureel werk: Cursussen, Lezing of congres;
- (4) Sport: Sportactiviteit, Sportwedstrijd, Fiets- of wandelroute;
- (5) Varia: Party of Fuif, Eten en drinken, Natuurgebied of park, Spel of quiz, Kamp of vakantie, Varia (thema of pretpark, beurs, kermis of feest, markt of braderie, opendeurdag, recreatiedomein).

De gegevens van de reeks vrijetijdsactiviteiten worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd vrijetijdsaanbod, dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en dat maximaal toegankelijk is voor iedereen. Dat kan stadsbewoners stimuleren om er gebruik van te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Bezoek museum, tentoonstelling, Bijwonen culturele activiteit, Actief bewegen, Sportparticipatie, Sporten in de eigen stad of andere stad/gemeente, Voldoende activiteiten in de stad, Tevredenheid over uitgaansgelegenheden, UITpassen (met kansentarief).

Vaststellingen

In 2022 waren er gemiddeld 11,5 podiumkunstenactiviteiten per 1.000 inwoners in de centrumsteden. Op sociaal-cultureel vlak waren er iets meer dan 10 activiteiten, op variabelak iets meer dan 8 en rond sport en cultureel erfgoed iets meer dan 3. In het Vlaams Gewest lag dit gemiddelde lager, behalve voor sport. Daar werden gemiddeld bijna 8 activiteiten per 1.000 inwoners georganiseerd rond varia, 7 activiteiten rond sociaal-cultureel werk, iets meer dan 6 activiteiten rond podiumkunsten, bijna 4 activiteiten rond sport en tot slot iets meer dan 2 activiteiten rond cultureel erfgoed.

Van de centrumsteden heeft Antwerpen de minste activiteiten per 1.000 inwoners, met uitzondering van podiumkunsten. Ook in Genk en Sint-Niklaas is het aantal vrijetijdsactiviteiten per 1.000 inwoners lager dan in Vlaanderen. De meeste activiteiten per 1.000 inwoners worden georganiseerd in Kortrijk en Leuven. Leuven biedt vooral veel activiteiten rond sociaal-cultureel werk en podiumkunsten, terwijl Kortrijk vooral sociaal-cultureel werk, sport en varia aanbiedt. Oostende en Gent bieden ook een relatief ruim aanbod aan vrijetijdsactiviteiten.

Sinds 2015 worden er meer varia-activiteiten aangeboden in de centrumsteden. Ook het aantal socio-culturele en sportieve activiteiten is toegenomen.

Aandachtspunten

De reeks is doorheen de jaren steeds vollediger geworden en geeft momenteel het meest accurate beeld van het vrijetijdsaanbod in Vlaanderen.

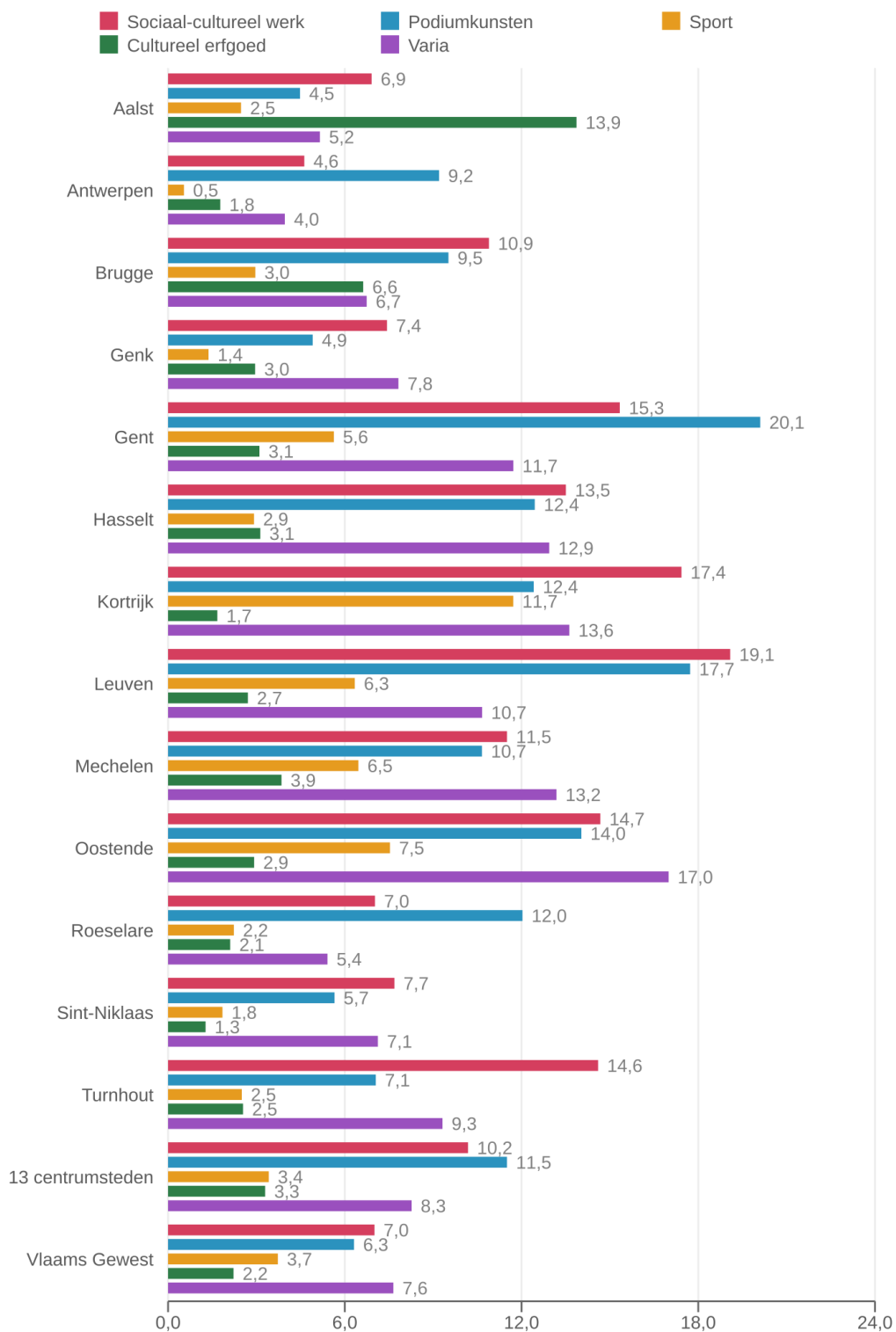
Vrijtijdsaanbod, 2015-2022, in aantal activiteiten per 1.000 inwoners.

	2015					2022				
	Sport	Cultureel erfgoed	Podiumkunsten	Sociaal-cultureel werk	Varia	Sport	Cultureel erfgoed	Podiumkunsten	Sociaal-cultureel werk	Varia
Aalst	1,2	11,2	6,3	6,5	3,5	2,5	13,9	4,5	6,9	5,2
Antwerpen	0,5	2,7	9,8	5,6	3,6	0,5	1,8	9,2	4,6	4,0
Brugge	0,7	3,5	11,2	11,7	5,4	3,0	6,6	9,5	10,9	6,7
Genk	0,6	1,3	8,0	3,9	3,0	1,4	3,0	4,9	7,4	7,8
Gent	2,2	3,9	16,9	12,7	9,6	5,6	3,1	20,1	15,3	11,7
Hasselt	2,8	3,2	15,5	11,7	7,2	2,9	3,1	12,4	13,5	12,9
Kortrijk	1,6	2,6	14,6	11,2	6,8	11,7	1,7	12,4	17,4	13,6
Leuven	1,1	3,3	14,0	11,2	7,5	6,3	2,7	17,7	19,1	10,7
Mechelen	1,4	3,0	10,0	8,6	4,1	6,5	3,9	10,7	11,5	13,2
Oostende	2,1	4,7	13,2	11,9	8,1	7,5	2,9	14,0	14,7	17,0
Roeselare	0,8	1,7	9,2	5,6	4,8	2,2	2,1	12,0	7,0	5,4
Sint-Niklaas	1,1	2,1	9,5	9,4	6,0	1,8	1,3	5,7	7,7	7,1
Turnhout	1,3	3,5	15,3	6,5	7,2	2,5	2,5	7,1	14,6	9,3
13 steden	1,2	3,4	11,8	8,7	5,7	3,4	3,3	11,5	10,2	8,3
Vlaanderen	2,1	2,4	6,0	6,1	5,0	3,7	2,2	6,3	7,0	7,6

Bron: UiT-databank, Cultuurnet, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vrijtijdsaanbod, 2022, in aantal activiteiten per 1.000 inwoners.

Bron: UiT-databank, Cultuurnet, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

UITPAssen MET EN ZONDER KANSentARIEF

Definitie

Het aantal uitpassen en het aantal uitpassen met kansentarief per 1.000 inwoners.

De gegevens van het aantal UiTPAssen met en zonder kansentarief worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.uitpas.be/>

Toelichting

Intentie 1.1, 2.1 en 2.6: In een leefbare en duurzame stad is een kwalitatief en gediversifieerd vrijetijdsaanbod aanwezig, dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en dat maximaal toegankelijk is voor iedereen. Financiële drempels zouden voor niemand een belemmering mogen zijn om te participeren of bepaalde voorzieningen en diensten zoals het vrijetijdsaanbod te gebruiken.

Deze indicator kan samen gelezen worden met: *Bezoek museum, tentoonstelling, Bijwonen culturele activiteit, Sportparticipatie, Actief bewegen, Sporten in de eigen stad of in andere gemeente, Voldoende activiteiten in de stad, Tevredenheid over uitgaansgelegenheden en Huishoudens met betalingsmoeilijkheden.*

Vaststellingen

In 2023 hadden in de centrumsteden bijna 2 op 1.000 inwoners een UiTpas zonder kansentarief en iets minder dan 3 op 1.000 inwoners een UiTpas met kansentarief. In het Vlaams Gewest was dit cijfer bijna 2 op 1.000 inwoners zonder kansentarief en iets meer dan 2 op 1.000 inwoners met kansentarief.

De meeste UiTPassen per 1.000 inwoners zijn in het bezit van Hasseltenaren (15), waarbij de meerderheid afkomstig is van inwoners zonder

kansentarief (13). In Kortrijk zijn er ook relatief veel inwoners met een UiTpas (11), waarvan de meeste afkomstig zijn van inwoners met een kansentarief (7). Oostende heeft ook een relatief hoog aantal UiTPassen (10).

Sinds 2015 is er een lichte daling van de UiTPassen zonder kansentarief in de centrumsteden, met 1 UiTpas per 1.000 inwoners. In het Vlaams Gewest is er een stijging met 1 UiTpas per 1.000 inwoners. De trend wordt gekenmerkt door een plotse stijging in 2021, die daarna weer daalde.

Het aandeel van de UiTPassen met kansentarieven daalde in de centrumsteden met 1 UiTpas per 1.000 inwoners, en steeg over het algemeen in het Vlaamse Gewest met 1 UiTpas per 1.000 inwoners. De richting van de evolutie verschilt van jaar tot jaar.

Aandachtspunten

Uitpassen zijn niet het enige middel om inwoners met een kansentarief te laten participeren of gebruik te maken van voorzieningen. Een stad kan ook een eigen systeem hanteren.

Het aantal verdeelde UiTPAssen per jaar is per woonplaats van de pashouder en dus niet per se de plaats van uitgifte. De woonplaats is de huidige woonplaats van die pashouder en dus niet per se meer dezelfde als op het moment van uitgifte.

Het aantal passen voor mensen in armoede is het totaal aantal nieuwe passen uitgereikt per jaar. Deze passen hebben een geldigheidsdatum die intussen al kan zijn verstreken en dus vandaag niet meer actief zijn.

Het gaat dus steeds om nieuw uitgereikte passen bovenop de aantallen die in de vorige jaren werden uitgereikt en actief blijven (tenzij de uitzondering bij mensen in armoede hierboven beschreven).

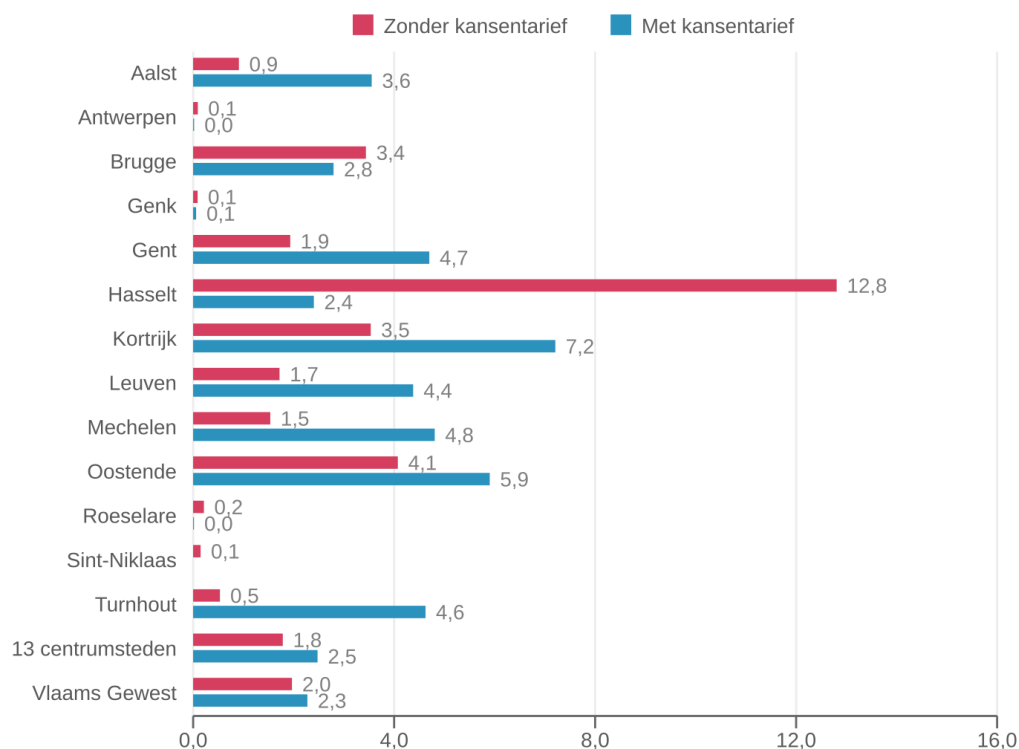
UitPASsen, zonder en met kansentarief, 2015-2023, in aantal per 1.000 inwoners.

	2015		2017		2019		2021		2023	
	Zonder	Met	Zonder	Met	Zonder	Met	Zonder	Met	Zonder	Met
Aalst	4,3	12,1	13,2	11,3	6,8	9,9	1,9	11,3	0,9	3,6
Antwerpen	0,1	0,0	0,2	0,0	0,6	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0
Brugge	0,2	0,0	0,5	0,1	0,8	0,0	0,3	0,0	3,4	2,8
Genk	0,0	-	0,1	-	0,1	0,0	0,4	0,0	0,1	0,1
Gent	9,3	19,2	11,3	29,0	11,5	19,0	3,4	9,8	1,9	4,7
Hasselt	0,2	0,1	0,3	0,2	0,9	0,2	211,9	22,6	12,8	2,4
Kortrijk	8,5	3,5	15,8	20,1	10,6	21,3	8,0	16,0	3,5	7,2
Leuven	0,1	0,1	14,8	62,7	9,7	21,0	4,1	10,4	1,7	4,4
Mechelen	0,1	0,0	7,3	40,2	6,3	19,4	2,9	12,0	1,5	4,8
Oostende	11,4	8,3	17,0	12,7	17,8	19,2	12,0	20,4	4,1	5,9
Roeselare	0,3	-	0,7	0,0	0,6	0,0	0,3	0,0	0,2	0,0
Sint-Niklaas	0,0	0,0	0,3	0,0	0,5	0,0	0,3	-	0,1	-
Turnhout	0,1	0,0	4,0	33,0	2,6	20,0	0,6	12,3	0,5	4,6
13 steden	2,6	4,2	5,5	13,5	4,7	8,2	12,1	6,4	1,8	2,5
Vlaanderen	1,4	1,3	3,3	4,9	3,1	3,3	4,9	3,8	2,0	2,3

Bron: Publiq vzw, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Cultuur en vrije tijd | Vrije tijd

UitPASsen met en zonder kansentarief, 2023, in aantal per 1.000 inwoners.

Bron: Publiq vzw, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SPEELRUIMTE IN DE WIJK

Definitie

Aandeel (%) inwoners en aandeel (%) kinderen (0-11 jaar), dat woont binnen 400 meter loopafstand van speelruimte.

De indicator voor de totale bevolking bestaat uit het aantal inwoners dat woont binnen 400 meter loopafstand van speelruimte op het totaal aantal inwoners in de stad. De indicator voor de kinderen bestaat uit het aantal 0-11 jarigen dat woont binnen 400 meter loopafstand van speelruimte op het totaal aantal 0-11 jarigen in de stad.

Speelruimte staat voor alle publiek toegankelijke open ruimtes waar speel- of sporttoestel is opgesteld of die zodanig ingericht zijn dat spelen er gestimuleerd wordt en die door de stad worden onderhouden.

De gegevens over speelruimte in de wijk worden driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.1, 3.7 en 5.7: De verschillende voorzieningen in de wijk vervullen verschillende belangrijke functies in de stad: 1) ze voorzien in verschillende behoeften van inwoners, waaronder ruimte voor kinderen, 2) ze bevorderen de verwevenheid van functies in de buurt en dragen er toe bij dat stadsbewoners er binnen een nabije afstand gebruik van kunnen maken, 3) ze bouwen mee aan een gezonde en veilige leefomgeving, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en 4) ze bevorderen de binnenstedelijke differentiatie.

Deze indicator kan samen gelezen worden met:

Open jeugdruimte in de wijk, Overdekte jeugdruimte in de wijk, Tevredenheid over speelplekken voor kinderen, Tevredenheid over jongerenvoorzieningen, Voldoende activiteiten voor kinderen en Voldoende activiteiten voor jongeren.

Vaststellingen

Het aandeel inwoners en kinderen dat woont binnen 400m loopafstand van speelruimte verschilt sterk tussen de centrumsteden.

Turnhout is de enige stad waar de aandelen voor inwoners en kinderen hoger liggen dan 85%. In Oostende en Roeselare situeren die aandelen zich zowel voor inwoners als kinderen rond de 80%, in Antwerpen, Gent, Leuven en Mechelen wonen tussen de 70% en 75% van de inwoners en kinderen op loopafstand van speelruimte. Het laagste cijfer wordt geregistreerd in Aalst, waar 37% van de inwoners en 39% van de kinderen binnen loopafstand van speelruimte woont.

In elke stad is het aandeel kinderen dat in de nabijheid woont van speelruimte groter dan het totaal aandeel inwoners, met uitzondering van Kortrijk en Mechelen.

Ten opzichte van 2017 is het aandeel inwoners en het aandeel kinderen op loopafstand van speelruimte in de meeste steden toegenomen, in Roeselare zelfs met 25ppt. Enkel in Antwerpen en Hasselt treedt een afname op.

Aandachtspunten

Sinds 2017 maakt iedere stad gebruik van een bufferanalyse bij de berekeningen, dit om de vergelijkbaarheid tussen de steden te verhogen. Daarom worden data van 2014 en vroeger niet getoond.

In 2023 is de omschrijving van speelruimte aangevuld met 'of die zodanig ingericht zijn dat spelen er gestimuleerd wordt en die door de stad worden onderhouden.'

De indicator werd berekend op basis van een ruimtelijke analyse in een geografisch informatiesysteem (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de verschillende nauwkeurigheid van de koppeling van de inwoners op adresniveau per stad, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context.

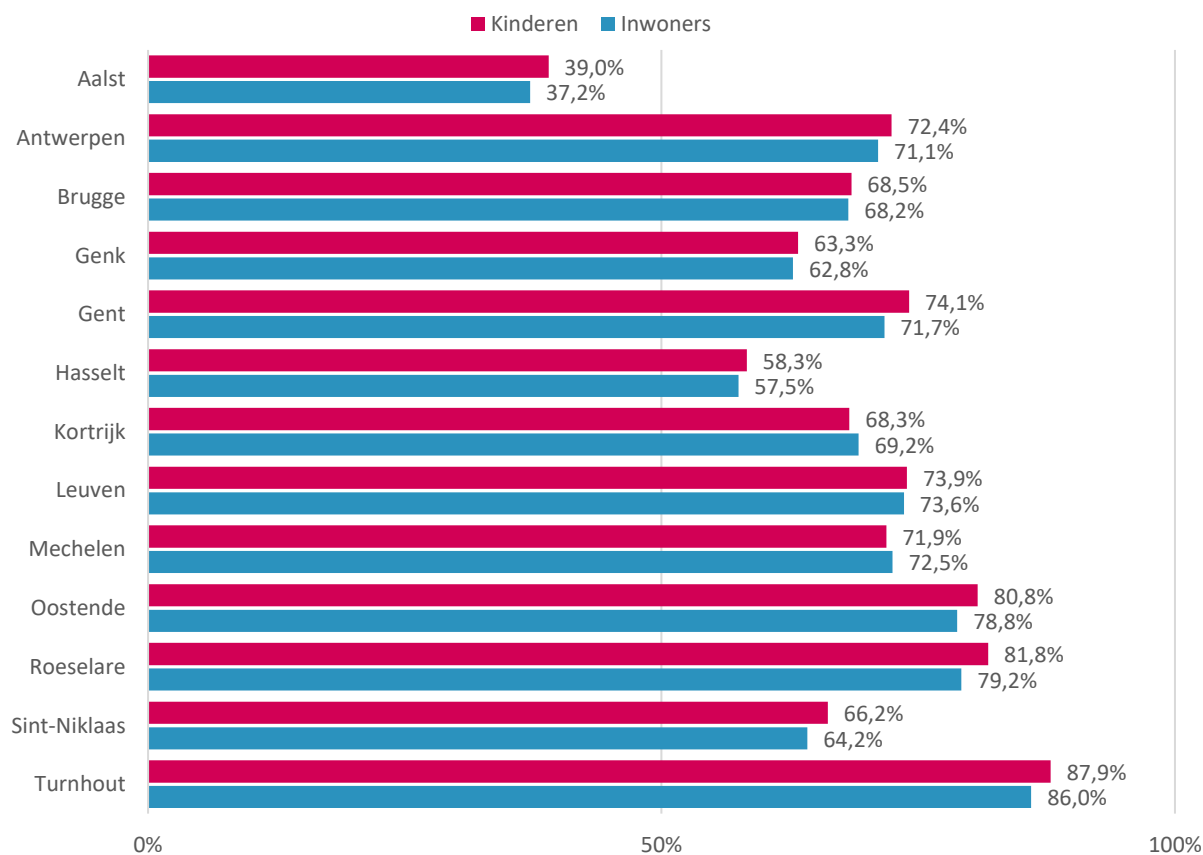
De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

Speelruimte in de wijk, inwoners en kinderen binnen 400m, 2017-2023, in absoluut aantal en %.

	Inwoners						Kinderen (0-11 jaar)					
	Absolute aantallen			%			Absolute aantallen			%		
	2017	2020	2023	2017	2020	2023	2017	2020	2023	2017	2020	2023
Aalst	29.965	30.040	33.200	35,2	34,7	37,2	4.241	4192	4.554	37,1	36,5	39,0
Antwerpen	388.648	416.276	379.717	74,6	79,0	71,1	63.665	67055	59.140	75,7	80,1	72,4
Brugge	72.079	80.456	80.076	61,5	68,0	68,2	7.987	8677	8.331	62,3	68,5	68,5
Genk	33.432	39.356	41.986	51,1	59,8	62,8	4.493	5165	5.194	51,8	61,6	63,3
Gent	184.144	194.096	191.801	71,2	73,6	71,7	25.861	26506	24.950	74,1	75,8	74,1
Hasselt	47.734	48.428	45.474	62,7	62,3	57,5	5.571	5482	5.001	62,5	63,3	58,3
Kortrijk	42.507	48.000	54.503	56,2	62,2	69,2	5.526	6202	7.035	55,5	60,9	68,3
Leuven	68.805	76.620	74.805	69,8	75,0	73,6	8.372	9153	8.421	69,8	75,9	73,9
Mechelen	58.439	62.077	63.569	68,2	71,6	72,5	9.421	9334	9.019	70,4	71,4	71,9
Oostende	53.515	55.967	56.491	76,0	78,7	78,8	5.431	6024	6.017	75,1	80,9	80,8
Roeselare	32.729	45.521	51.421	53,5	72,0	79,2	4.441	5974	6.689	55,4	73,5	81,8
Sint-Niklaas	43.916	49.318	52.177	59,8	62,5	64,2	6.607	7517	7.618	62,1	64,2	66,2
Turnhout	35.595	38.152	40.054	81,9	83,7	86,0	4.894	5398	5.566	85,0	86,0	87,9

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, verwerking door de Vlaamse Statistische Autoriteit.

Speelruimte in de wijk, binnen 400m, 2023, in %.

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, verwerking door de Vlaamse Statistische Autoriteit.

OPEN JEUGDRUIMTE IN DE WIJK

Definitie

Aandeel (%) jongeren (12-18 jaar), dat woont binnen 1.000 meter loopafstand van open jeugdruimte.

De indicator bestaat uit het aantal 12 tot 18-jarigen dat woont binnen 1.000 meter loopafstand van open jeugdruimte op het totaal aantal 12 tot 18-jarigen in de stad.

Open jeugdruimte staat voor alle publiek toegankelijke open ruimtes met jeugd-, sport-, of recreatiefaciliteiten voor jongeren (sport- en recreatiefaciliteiten op buurtgroen, speelruimte, open terrein aan jeugdinfrastructuur, skateterrein, ed.). Exclusieve terreinen voor sport behoren niet tot de indicator.

De gegevens over speelruimte in de wijk worden driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.1, 3.7 en 5.7: De verschillende voorzieningen in de wijk vervullen verschillende belangrijke functies in de stad: 1) ze voorzien in verschillende behoeften van inwoners, waaronder ruimte voor kinderen, 2) ze bevorderen de verwevenheid van functies in de buurt en dragen er toe bij dat stadsbewoners er binnen een nabije afstand gebruik van kunnen maken, 3) ze bouwen mee aan een gezonde en veilige leefomgeving, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en 4) ze bevorderen de binnenstedelijke differentiatie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Speelruimte in de wijk, Overdekte jeugdruimte in de wijk, Tevredenheid over speelplekken voor kinderen, Tevredenheid over jongerenvoor-

zieningen, Voldoende activiteiten voor kinderen en Voldoende activiteiten voor jongeren.

Vaststellingen

In 10 van de 13 centrumsteden beschikt 90% of meer van de jongeren over een open jeugdruimte binnen 1.000 m loopafstand van hun woning. In Sint-Niklaas 82,8% en in Aalst 70,4%. Enkel in Oostende is dat aanbod een pak minder: daar beschikt 18,7% van de jongeren over een open jeugdruimte binnen 1.000 m loopafstand van de woning.

Ten opzichte van 2017 is het aandeel jongeren op 1.000 m loopafstand van open speelruimte in de meeste steden toegenomen, in Brugge zelfs met 20,7 ppt en in Kortrijk met 12 ppt. Enkel in Sint-Niklaas treedt een afname op.

Aandachtspunten

Sinds 2017 maakt iedere stad gebruik van een bufferanalyse bij de berekeningen, dit om de vergelijkbaarheid tussen de steden te verhogen. Daarom worden data van 2014 en vroeger niet getoond.

De indicator werd berekend op basis van een ruimtelijke analyse in een geografisch informatiesysteem (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de verschillende nauwkeurigheid van de koppeling van de inwoners op adresniveau per stad, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context.

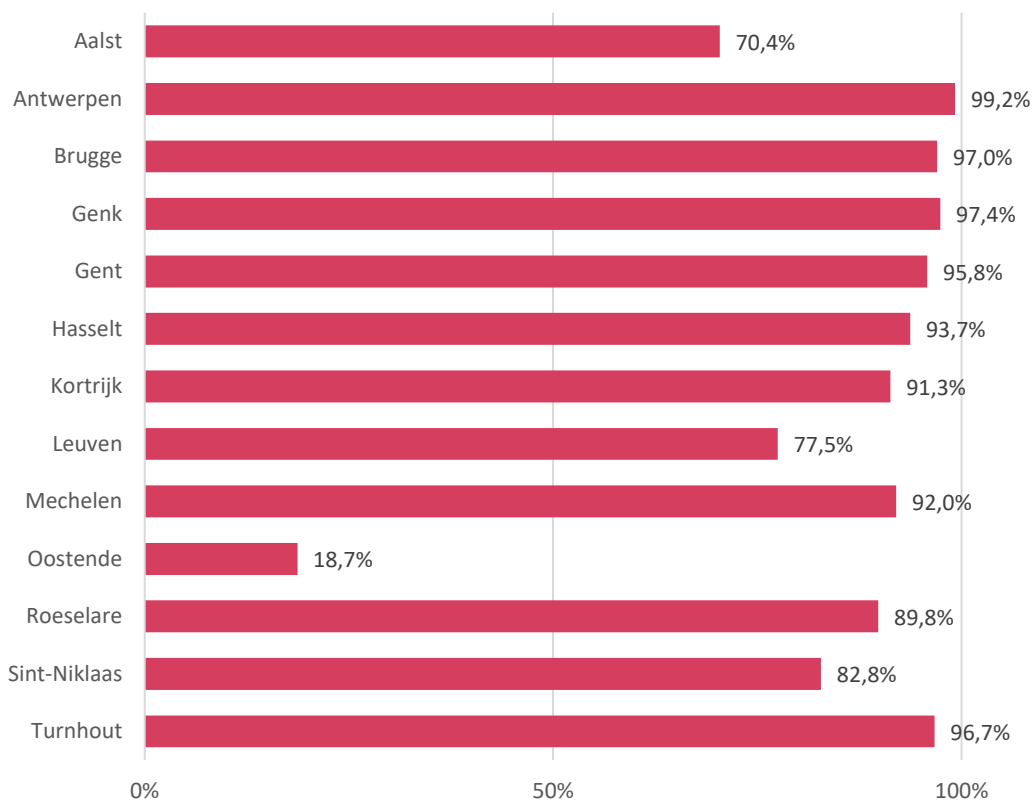
De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

Open jeugdruimte in de wijk, jongeren op 1.000m, 2017-2023, in absoluut aantal en %.

	Absolute aantallen			%		
	2017	2020	2023	2017	2020	2023
Aalst	4.015	4.375	5.079	66,5	68,1	70,4
Antwerpen	37.975	40.415	44.980	97,4	98,1	99,2
Brugge	6.154	7.805	8.114	76,3	96,7	97,0
Genk	4.748	5.182	5.454	90,1	97,2	97,4
Gent	16.402	17.303	18.818	94,9	95,4	95,8
Hasselt	4.336	4.605	5.018	91,2	92,8	93,7
Kortrijk	4.246	4.978	5.632	79,3	89,1	91,3
Leuven	5.705	6.227	6.727	96,3	96,9	96,4
Mechelen	5.612	5.919	6.880	86,2	88,3	92,0
Oostende	726	744	881	17,3	17,0	18,7
Roeselare	3.666	4.223	4.614	82,0	89,0	89,8
Sint-Niklaas	4.862	5.597	6.123	86,9	86,8	82,8
Turnhout	2.936	3.249	3.502	95,7	96,7	96,7

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, verwerking door de Vlaamse Statistische Autoriteit.

Open jeugdruimte in de wijk, binnen 1.000m, 2023, in %.

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, verwerking door de Vlaamse Statistische Autoriteit.

OVERDEKTE JEUGDRUIMTE IN DE WIJK

Definitie

Aandeel (%) jongeren (12-18 jaar), dat binnen 1.000 meter loopafstand van een overdekte jeugdruimte woont.

De indicator bestaat uit het aantal 12 tot 18-jarigen dat woont binnen 1.000 meter loopafstand van jeugdruimte op het totaal aantal 12 tot 18-jarigen in de stad.

Overdekte jeugdruimte staat voor alle publiek toegankelijke locaties waar de jeugd een onderdak heeft, zoals een jeugdcentrum, jeugdhuis, jeugdclub of jeugdlokaal. Het betreft dus alle vormen van overdekte ruimtes voor jeugdactiviteiten en -initiatieven, jeugdverenigingen, plekken van samenkomst, ongeacht de eigenaar van de infrastructuur. Bibliotheken, voetbalstadions, cafés, overdekte sportterreinen, etc. worden niet beschouwd als overdekte jeugdruimte. De jeugdruimtes kunnen ook enkel toegankelijk zijn op momenten dat er activiteiten plaatsvinden.

De gegevens over speelruimte in de wijk worden driejaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.1, 3.7 en 5.7: De verschillende voorzieningen in de wijk vervullen verschillende belangrijke functies in de stad: 1) ze voorzien in verschillende behoeften van inwoners, waaronder ruimte voor kinderen, 2) ze bevorderen de verwevenheid van functies in de buurt en dragen er toe bij dat stadsbewoners er binnen een nabije afstand gebruik van kunnen maken, 3) ze bouwen mee aan een gezonde en veilige leefomgeving, waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en 4) ze bevorderen de binnenstedelijke differentiatie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Speelruimte in de wijk, Open jeugdruimte in de wijk, Tevredenheid over speelplekken voor kinderen, Tevredenheid over jongerenvoor-

zieningen, Voldoende activiteiten voor kinderen en Voldoende activiteiten voor jongeren.

Vaststellingen

Het aandeel jongeren dat binnen 1.000 m loopafstand woont van een overdekte jeugdruimte, schommelt in de centrumsteden tussen 64% en 94%. In Antwerpen beschikt meer dan 9 op 10 jongeren over een overdekte jeugdruimte binnen 1.000m loopafstand, in Gent, Mechelen, Turnhout, Kortrijk en Oostende meer dan 8 op 10 jongeren, in Brugge, Leuven, Sint-Niklaas en Aalst meer dan 7 op 10 jongeren. Het laagste aandeel komt voor in Genk en Hasselt. Daar beschikt meer dan 6 op 10 jongeren over een overdekte jeugdruimte binnen 1.000m loopafstand van de woning.

Ten opzichte van 2017 is een lichte toename van het aandeel jongeren binnen 1.000m loopafstand van overdekte jeugdruimte vastgesteld worden in Brugge, Gent, Kortrijk, Mechelen, Roeselare en Sint-Niklaas en een lichte afname in Aalst, Antwerpen, Genk, Hasselt, Leuven, Oostende en Turnhout.

Aandachtspunten

Sinds 2017 maakt iedere stad gebruik van een bufferanalyse bij de berekeningen, dit om de vergelijkbaarheid tussen de steden te verhogen. Daarom worden data van 2014 en vroeger niet getoond.

De indicator werd berekend op basis van een ruimtelijke analyse in een geografisch informatiesysteem (GIS). Bij de vergelijking tussen de steden is enige voorzichtigheid aangeraden, gezien de verschillende nauwkeurigheid van de koppeling van de inwoners op adresniveau per stad, de verschillende data-leveranciers en de verschillende ruimtelijke context.

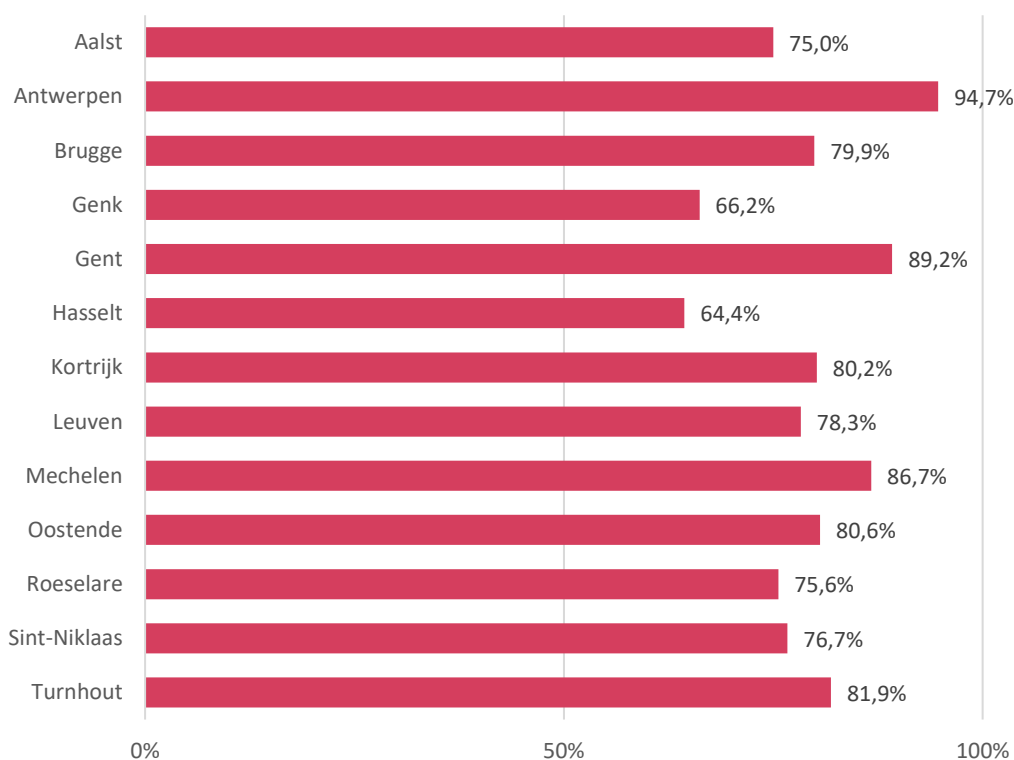
De kaarten per stad kunnen geraadpleegd worden op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#).

Overdekte jeugdruimte in de wijk, jongeren op 1.000m, 2017-2023, in absoluut aantal en %.

	Absolute aantallen			%		
	2017	2020	2023	2017	2020	2023
Aalst	4.537	4.884	5.412	75,2	76,0	75,0
Antwerpen	37.352	39.859	42.951	97,5	96,8	94,7
Brugge	6.154	6.191	6.683	76,3	76,7	79,9
Genk	3.537	3.647	3.708	67,1	68,4	66,2
Gent	15.247	15.963	17.529	88,2	88,1	89,2
Hasselt	3.200	3.441	3.451	67,3	69,5	64,4
Kortrijk	4.275	4.350	4.952	79,8	77,9	80,2
Leuven	4.657	5.161	5.468	78,6	79,7	78,3
Mechelen	5.692	5.759	6.483	87,4	85,9	86,7
Oostende	3.800	3.842	3.794	90,5	87,9	80,6
Roeselare	2.904	3.312	3.883	64,9	69,8	75,6
Sint-Niklaas	3.741	4.347	5.676	66,9	67,4	76,7
Turnhout	2.679	2.917	2.966	87,3	86,8	81,9

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, verwerking door de Vlaamse Statistische Autoriteit.

Overdekte jeugdruimte in de wijk, binnen 1.000m, 2023, in %.

Bron: Aanlevering 13 centrumsteden, verwerking door de Vlaamse Statistische Autoriteit.

VOLDOENDE ACTIVITEITEN IN DE STAD

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er in de stad voldoende activiteiten georganiseerd worden.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er worden in mijn stad voldoende activiteiten georganiseerd waar ik aan kan deelnemen.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd jeugdaanbod, dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en dat voldoende territoriaal gespreid is zodat de activiteiten toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle doelgroepen. Dat kan stadsbewoners en -gebruikers stimuleren om er gebruik van te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Voldoende activiteiten voor kinderen, Voldoende activiteiten voor jongeren, Voldoende activiteiten voor ouderen, Vrijtijdsaanbod, en UITpassen (met kansentariefl).

Vaststellingen

In 2023 vindt 71% van de inwoners van de centrumsteden dat er voldoende activiteiten georganiseerd worden in de stad, waar zij aan kunnen deelnemen. Dat percentage ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen: daar vindt 65% van de inwoners dat er voldoende activiteiten georganiseerd worden in de stad, waar zij aan kunnen deelnemen.

Er zijn verschillen tussen de steden. In Kortrijk (79%), Leuven (79%), Gent (77%), Roeselare (75%) en Genk (74%) is het aandeel inwoners dat vindt dat er voldoende activiteiten worden georganiseerd, waaraan zij kunnen deelnemen, hoger dan gemiddeld in de centrumsteden. In de overige steden is dat aandeel gelijk of ligt het aandeel lager dan gemiddeld in de centrumsteden. In Turnhout (60%) en Sint-Niklaas (59%) liggen die aandelen het laagst en lager dan gemiddeld in Vlaanderen.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

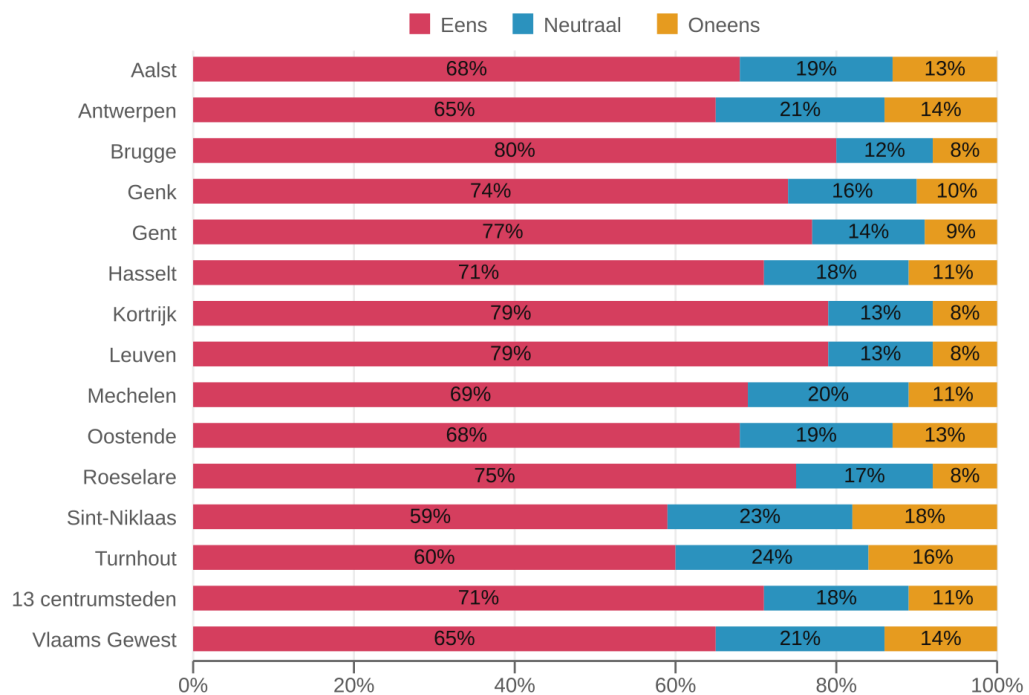

Voldoende activiteiten in de stad, 2023, in %.

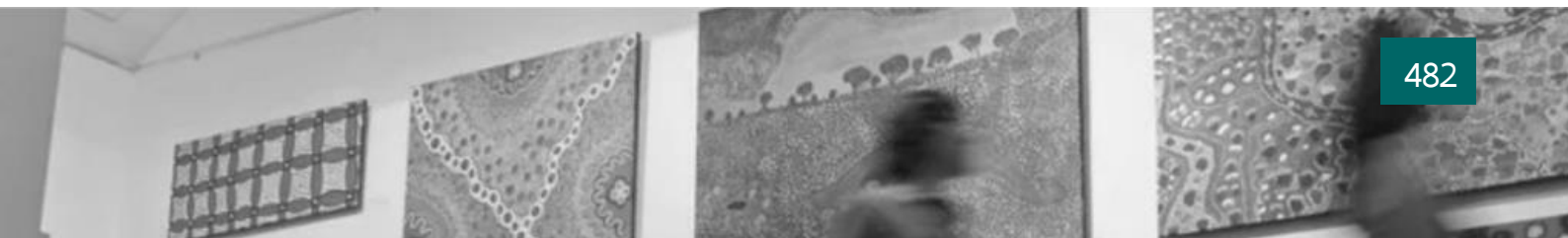
	2023
Aalst	68%
Antwerpen	65%
Brugge	80%
Genk	74%
Gent	77%
Hasselt	71%
Kortrijk	79%
Leuven	79%
Mechelen	69%
Oostende	68%
Roeselare	75%
Sint-Niklaas	59%
Turnhout	60%
13 steden	71%
Vlaanderen	65%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende activiteiten in de stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE ACTIVITEITEN VOOR KINDEREN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er in de buurt voldoende activiteiten georganiseerd worden voor kinderen (tot 12 jaar).

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er worden voldoende activiteiten georganiseerd voor kinderen (tot 12 jaar) in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd jeugd aanbod, dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle kinderen en jongeren en dat voldoende territoriaal gespreid is zodat de activiteiten toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle doelgroepen. Dat kan kinderen en jongeren stimuleren om er gebruik van te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Speelruimte in de wijk, Open jeugdruimte in de wijk, Overdekte jeugdruimte in de wijk, Tevredenheid over speelplekken voor kinderen, Tevredenheid over jongerenvoorzieningen, Leden jeugdbewegingen en Voldoende activiteiten voor jongeren.

Vaststellingen

In 2023 vindt 47% van de inwoners van de centrumsteden dat er in de buurt voldoende activiteiten worden georganiseerd voor kinderen tot 12 jaar. In Vlaanderen ligt dat aandeel met 53% iets hoger.

In Brugge, Hasselt, Kortrijk, Leuven en Roeselare vindt meer dan 50% van de inwoners dat er in de buurt voldoende activiteiten worden georganiseerd voor kinderen tot 12 jaar. In de andere steden ligt dat aandeel lager dan 50% van de inwoners. In Aalst en Turnhout vindt minder dan 40% van de inwoners dat er voldoende activiteiten worden georganiseerd voor kinderen tot 12 jaar.

Ten opzichte van 2014 is er een positieve evolutie in alle 13 centrumsteden. In 2014 was gemiddeld 35% van de inwoners tevreden over het aanbod aan activiteiten in de buurt voor kinderen tot 12 jaar. De meest uitgesproken stijging van de tevredenheid over het aanbod aan activiteiten voor kinderen tot 12 jaar vinden we terug in Roeselare, (+22ppt), Kortrijk (+21ppt) en Antwerpen (+19ppt).

Aandachtspunten

De vraagstelling kende doorheen de bevestigingen aanpassingen.

In de editie 2014 werd de tevredenheid over het aanbod aan activiteiten voor kinderen tot 12 jaar in de buurt bevestigd.

In de editie 2017 werd gevraagd of men vond dat er voldoende activiteiten werden georganiseerd in de buurt voor kinderen tot 12 jaar.

In de editie 2020 werd gevraagd of men vond dat er voldoende activiteiten werden georganiseerd in de buurt voor kinderen en jongeren. Daarnaast werd gevraagd of men vond dat er voldoende activiteiten werden georganiseerd in de buurt voor de opgroeiende jeugd (zie indicator: voldoende activiteiten voor jongeren).

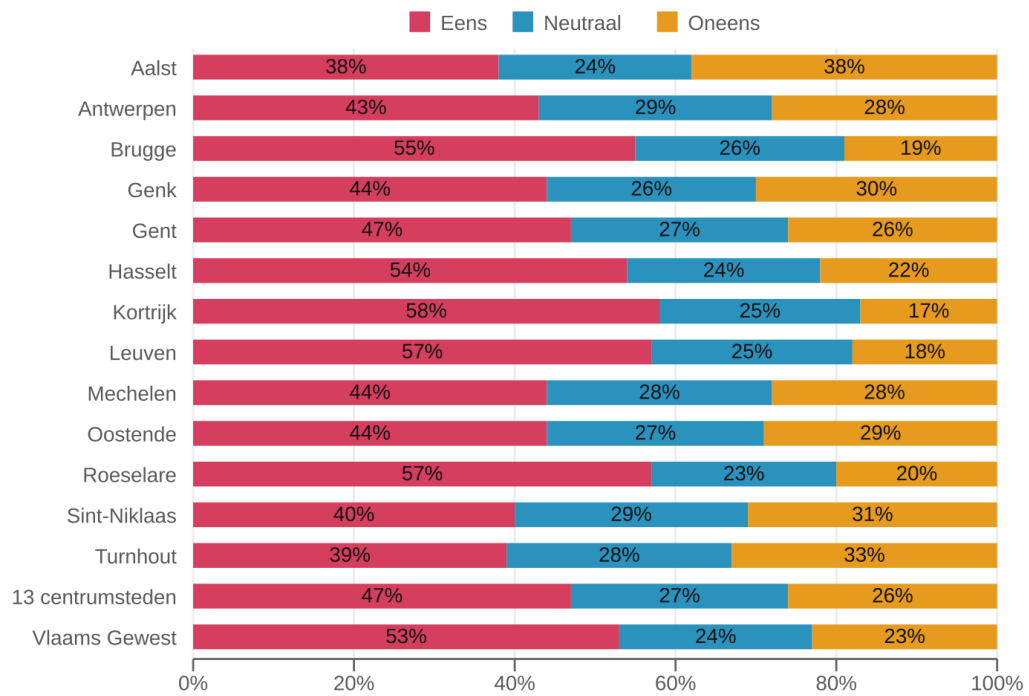
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Voldoende activiteiten voor kinderen (tot 12 jaar), 2014-2023, in %.

	2014	2017	2020	2023
Aalst	23%	27%	40%	38%
Antwerpen	34%	38%	51%	43%
Brugge	43%	50%	63%	55%
Genk	38%	46%	53%	44%
Gent	33%	38%	52%	47%
Hasselt	48%	52%	58%	54%
Kortrijk	37%	44%	58%	58%
Leuven	46%	48%	61%	57%
Mechelen	28%	38%	46%	44%
Oostende	36%	42%	57%	44%
Roeselare	35%	38%	55%	57%
Sint-Niklaas	27%	30%	46%	40%
Turnhout	30%	32%	41%	39%
13 steden	35%	40%	52%	47%
Vlaanderen	-	-	65%	53%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende activiteiten voor kinderen (tot 12 jaar), 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE ACTIVITEITEN VOOR JONGEREN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er in de buurt voldoende activiteiten georganiseerd worden voor jongeren.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er worden voldoende activiteiten voor jongeren (vanaf 12 jaar) georganiseerd in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd jeugd aanbod, dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle kinderen en jongeren en dat voldoende territoriaal gespreid is zodat de activiteiten toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle doelgroepen. Dat kan kinderen en jongeren stimuleren om er gebruik van te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Speelruimte in de wijk, Open jeugdruimte in de wijk, Overdekte jeugdruimte in de wijk, Tevredenheid over speelplekken voor kinderen, Tevredenheid over jongerenvoorzieningen, Leden jeugdbewegingen en Voldoende activiteiten voor kinderen.

Vaststellingen

In 2023 vindt 39% van de inwoners van de centrumsteden dat er in de buurt voldoende activiteiten worden georganiseerd voor jongeren

vanaf 12 jaar. In Vlaanderen ligt dat aandeel met 44% iets hoger.

In Kortrijk en Roeselare vindt 53% en 50% van de inwoners dat er in de buurt voldoende activiteiten worden georganiseerd voor jongeren vanaf 12 jaar. In Leuven, Hasselt, Brugge en Genk ligt dat aandeel tussen 40% en 50%. In de overige steden tussen 30% en 40%. Het laagste aandeel worden geregistreerd in Turnhout en Sint-Niklaas.

Ten opzichte van 2014 is er een positieve evolutie in alle 13 centrumsteden. In 2014 was gemiddeld 30% van de inwoners tevreden over het aanbod aan activiteiten in de buurt voor jongeren vanaf 12 jaar. De meest uitgesproken stijging van de tevredenheid over het aanbod aan activiteiten voor jongeren vanaf 12 jaar vinden we terug in Roeselare, (+19ppt) en Kortrijk (+19ppt). In een aantal steden is na een gestage stijging in de periode 2014-2020 een daling ten opzichte van 2020 geregistreerd. Die daling is in Brugge (-11ppt) het grootst.

Aandachtspunten

De vraagstelling kende doorheen de surveys enkele aanpassingen.

In de editie 2014 werd de tevredenheid over het aanbod aan activiteiten voor jongeren vanaf 12 jaar bevestigd.

In de editie 2017 werd gevraagd of men vond dat er voldoende activiteiten werden georganiseerd in de buurt voor kinderen ouder dan 12 jaar.

In de editie 2020 werd gevraagd of men vond dat er voldoende activiteiten werden georganiseerd in de buurt voor de opgroeiende jeugd.

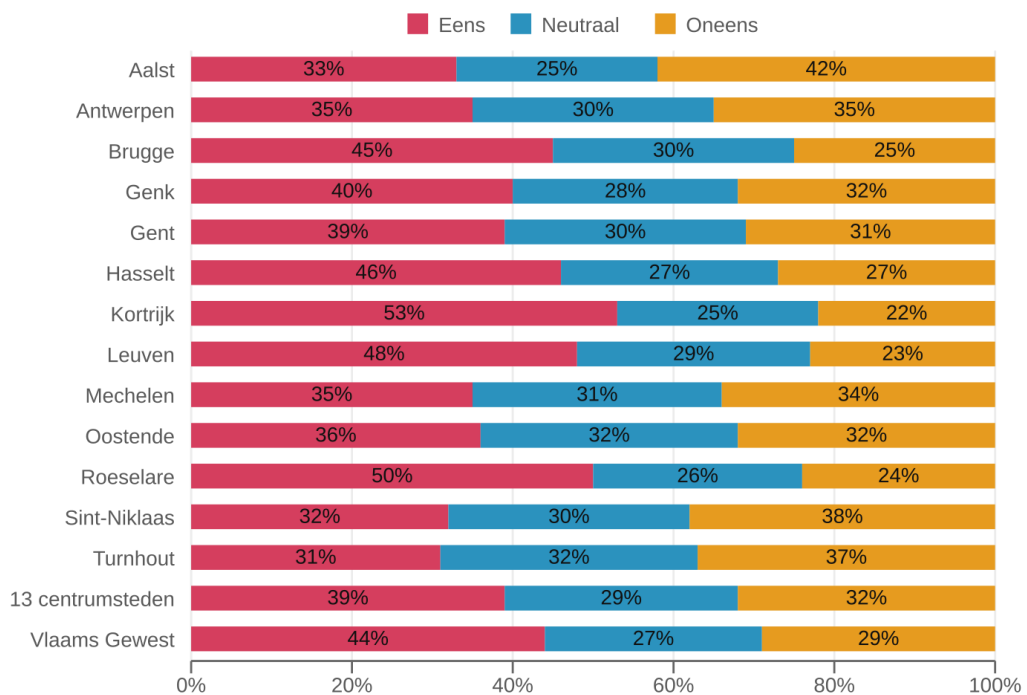
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Voldoende activiteiten voor jongeren (vanaf 12 jaar), 2014-2023, in %.

	2014	2017	2020	2023
Aalst	23%	27%	32%	33%
Antwerpen	28%	32%	39%	35%
Brugge	38%	45%	56%	45%
Genk	35%	39%	46%	40%
Gent	26%	34%	42%	39%
Hasselt	42%	49%	49%	46%
Kortrijk	34%	41%	50%	53%
Leuven	38%	41%	52%	48%
Mechelen	22%	31%	36%	35%
Oostende	29%	33%	46%	36%
Roeselare	31%	35%	46%	50%
Sint-Niklaas	26%	29%	39%	32%
Turnhout	27%	29%	34%	31%
13 steden	30%	35%	43%	39%
Vlaanderen	-	-	55%	44%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende activiteiten voor jongeren (vanaf 12 jaar), 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE ACTIVITEITEN VOOR SENIOREN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er in de buurt voldoende activiteiten voor senioren zijn.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er zijn voldoende activiteiten voor senioren in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen, dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers, in het bijzonder senioren en dat voldoende territoriaal gespreid is zodat de activiteiten toegankelijk en bereikbaar zijn. Dat kan senioren stimuleren om er gebruik van te maken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Voldoende activiteiten in de stad, Tevredenheid over ouderenvoorzieningen, Vrijtijdsaanbod, UITpassen (met kansentarief)

Vaststellingen

In de 13 centrumsteden vindt 44% van de inwoners dat er in de buurt voldoende activiteiten zijn voor senioren. In Vlaanderen ligt dat aandeel hoger en vindt gemiddeld 52% van de inwoners dat er in de buurt voldoende activiteiten zijn voor senioren. Deze data zijn gebaseerd op antwoorden van alle respondenten en niet alleen 55-plussers.

Tussen de steden zijn er verschillen. In Oostende, Roeselare, Brugge, Kortrijk en Gent vindt meer dan de helft van de inwoners dat er voldoende activiteiten zijn voor senioren in de buurt. In Genk en Hasselt net iets minder dan de helft van de inwoners. In de andere steden situeren die aandelen zich tussen 30% en 40%. Het laagste aandeel wordt geregistreerd in Aalst: daar vinden 3 op 10 inwoners dat er voldoende activiteiten zijn voor senioren in de buurt.

Ten opzichte van 2008 is de tevredenheid in alle steden afgenomen. De meest forse daling doet zich voor in Oostende (-19ppt) en Hasselt (-18 ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

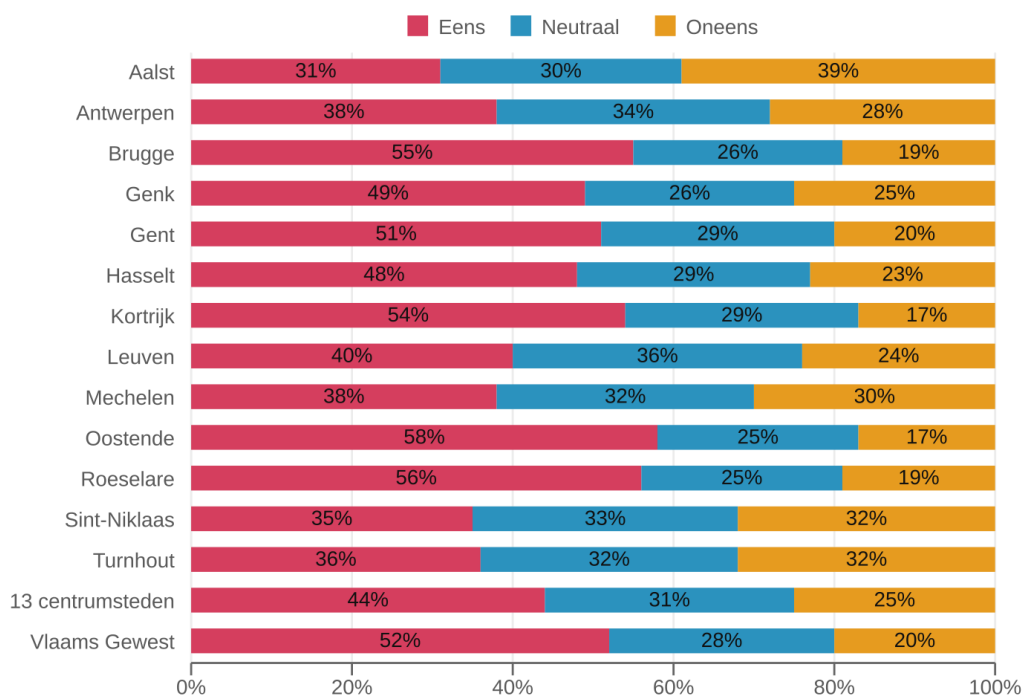

Voldoende activiteiten voor senioren, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	38%	39%	39%	46%	35%	31%
Antwerpen	52%	52%	47%	54%	46%	38%
Brugge	67%	60%	61%	62%	58%	55%
Genk	58%	56%	60%	63%	52%	49%
Gent	60%	59%	60%	61%	55%	51%
Hasselt	66%	68%	58%	62%	52%	48%
Kortrijk	59%	64%	51%	63%	59%	54%
Leuven	50%	53%	50%	47%	43%	40%
Mechelen	48%	51%	48%	47%	42%	38%
Oostende	77%	72%	70%	70%	62%	58%
Roeselare	63%	61%	56%	65%	56%	56%
Sint-Niklaas	49%	49%	42%	50%	40%	35%
Turnhout	50%	50%	40%	50%	40%	36%
13 steden	56%	56%	53%	57%	49%	44%
Vlaanderen	-	-	-	71%	63%	52%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende activiteiten voor senioren, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER SPEELPLEKKEN VOOR KINDEREN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de speelplekken voor kinderen (tot 12 jaar) (buiten, binnen...).

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: speelplekken voor kinderen (tot 12 jaar) (buiten/binnen...)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen, dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle kinderen en jongeren en dat voldoende territoriaal gespreid is zodat de activiteiten toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle doelgroepen. Dat kan kinderen en jongeren stimuleren om er gebruik van te maken. De tevredenheid over dat aanbod zegt iets over hoe kwaliteitsvol en divers het is en in welke mate het beantwoordt aan de verwachtingen van de gebruikers, in dit geval kinderen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Speelruimte in de wijk, Open jeugdruimte in de wijk, Overdekte jeugdruimte in de wijk, Tevredenheid over jongerenvoorzieningen, Voldoende activiteiten voor kinderen en Voldoende activiteiten voor jongeren.

Vaststellingen

In 2023 is 66% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de speelplekken voor kinderen tot 12 jaar. Dit aandeel ligt iets hoger dan gemiddeld in Vlaanderen.

In Brugge, Leuven, Roeselare en Kortrijk ligt dat aandeel tussen 75% en 79%. Het hoogste percentage is terug te vinden in Brugge. Het laagste percentage wordt geregistreerd in Sint-Niklaas en Turnhout (57%). In de andere steden ligt dat aandeel tussen 60% en 68%.

Aandachtspunten

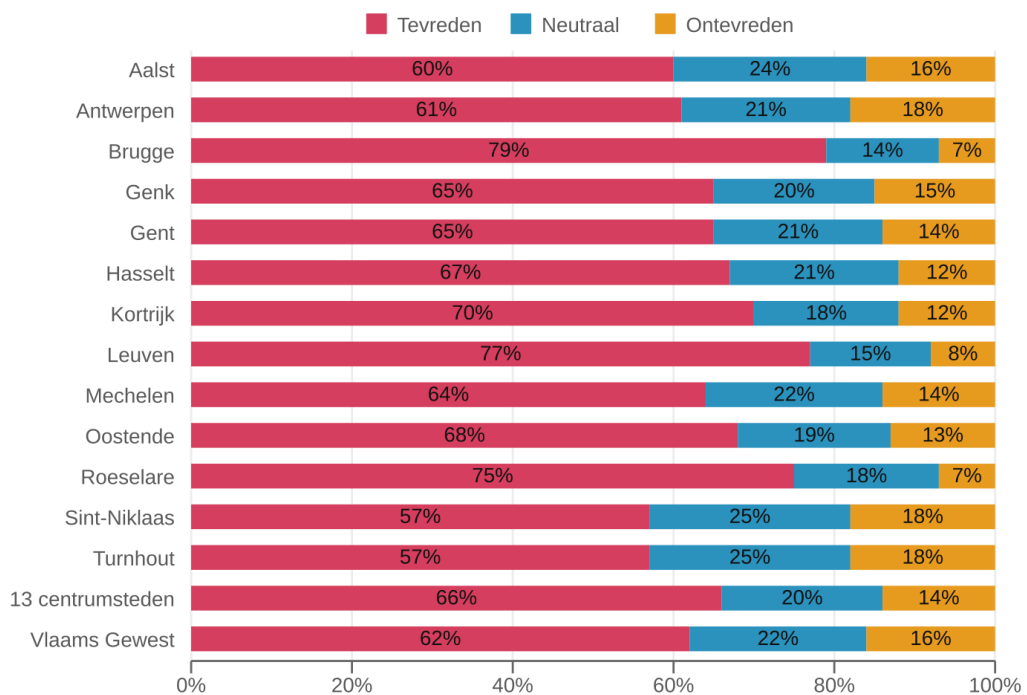
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over speelplekken voor kinderen (tot 12 jaar), 2023, in %.

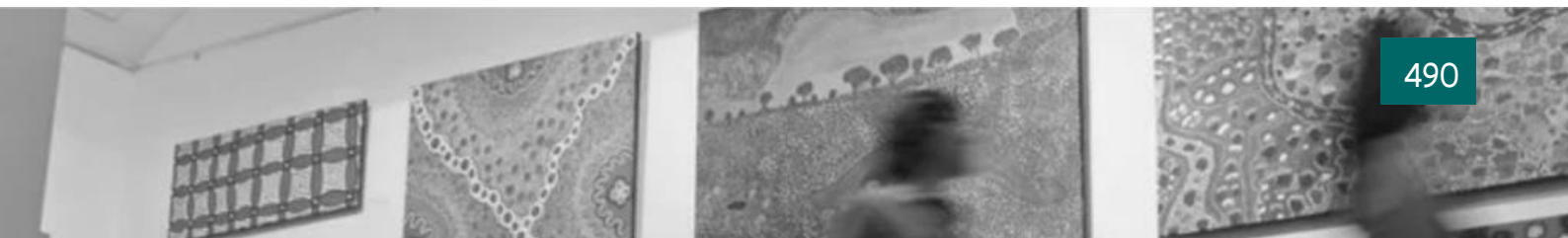
	2023
Aalst	60%
Antwerpen	61%
Brugge	79%
Genk	65%
Gent	65%
Hasselt	67%
Kortrijk	70%
Leuven	77%
Mechelen	64%
Oostende	68%
Roeselare	75%
Sint-Niklaas	57%
Turnhout	57%
13 steden	66%
Vlaanderen	62%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over speelplekken voor kinderen (tot 12 jaar), 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER JONGERENVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de geschikte plekken voor jongeren (vanaf 12 jaar) (buiten, binnen...).

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: geschikte plekken voor jongeren (vanaf 12 jaar) (buiten/binnen...)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan voorzieningen, dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle kinderen en jongeren en dat voldoende territoriaal gespreid is zodat de activiteiten toegankelijk en bereikbaar zijn voor alle doelgroepen. Dat kan kinderen en jongeren stimuleren om er gebruik van te maken. De tevredenheid over dat aanbod zegt iets over hoe kwaliteitsvol en divers het is en in welke mate het beantwoordt aan de verwachtingen van de gebruikers, in dit geval jongeren.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Speelruimte in de wijk, Open jeugdruimte in de wijk, Overdekte jeugdruimte in de wijk, Tevredenheid over speelplekken voor kinderen, Voldoende activiteiten voor kinderen en Voldoende activiteiten voor jongeren, Leden jeugdbewegingen.

Vaststellingen

In 2023 is gemiddeld 54% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de geschikte plekken voor jongeren vanaf 12 jaar in hun stad. Dit percentage is net iets hoger dan gemiddeld in Vlaanderen (50%).

Er zijn verschillen tussen de steden. In Roeselare, Brugge en Kortrijk zijn meer dan 6 op 10 inwoners tevreden over de geschikte plekken voor jongeren vanaf 12 jaar. In Leuven bijna 7 op 10 inwoners. De laagste percentages worden opgetekend in Sint-Niklaas en Turnhout: daar zijn 46% en 44% tevreden over dat aanbod.

Ten opzichte van 2011 kennen meerdere steden een terugval. Vooral de terugval in Hasselt (-18ppt), Oostende (-11ppt) en Sint-Niklaas (-11ppt) valt op. In Aalst tekent zich een stijging van de tevredenheid af (+5ppt) ten opzichte van 2011.

Ook valt op dat de tevredenheid in meerdere steden in de periode 2014-2020 een stijging kent en dat die tevredenheid in alle steden sinds 2020 daalt, in het bijzonder in Oostende (-16ppt), Brugge en Sint-Niklaas (-15ppt), Genk en Turnhout (-14ppt).

Aandachtspunten

De vraagstelling kende doorheen de jaren enkele wijzigingen:

- In 2011, 2014, 2017 werd gevraagd in welke mate men tevreden was over de jongerenvoorzieningen (speelvoorzieningen, speelplekken buiten...).
- In 2020 werd gevraagd in welke mate men tevreden was over speel-/jongerenvoorzieningen (speelplekken buiten/binnen...).

In 2023 is tevredenheid over speelplekken voor kinderen voor het eerst apart bevraagd: zie Tevredenheid over speelplekken voor kinderen.

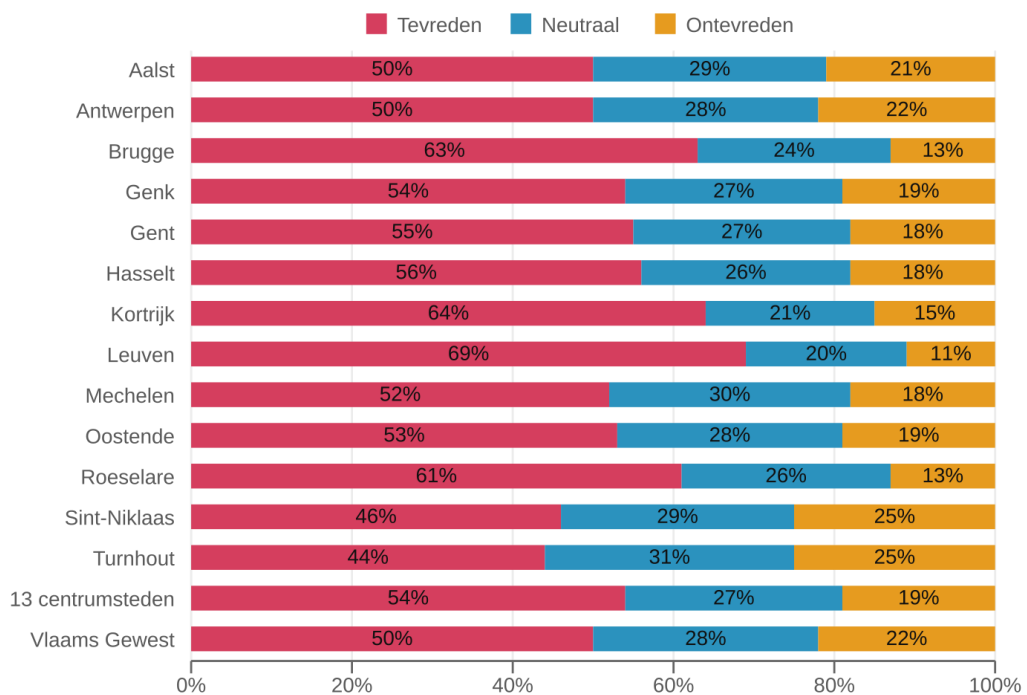
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over geschikte plekken voor jongeren (vanaf 12 jaar), 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	45%	46%	51%	58%	50%
Antwerpen	57%	54%	56%	57%	50%
Brugge	70%	68%	73%	78%	63%
Genk	62%	61%	64%	68%	54%
Gent	60%	59%	63%	63%	55%
Hasselt	74%	68%	70%	67%	56%
Kortrijk	70%	56%	65%	69%	64%
Leuven	71%	67%	67%	73%	69%
Mechelen	50%	48%	60%	61%	52%
Oostende	64%	62%	62%	69%	53%
Roeselare	60%	57%	63%	70%	61%
Sint-Niklaas	55%	48%	50%	59%	46%
Turnhout	46%	49%	50%	59%	44%
13 steden	60%	57%	60%	63%	54%
Vlaanderen	-	-	57%	62%	50%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over geschikte plekken voor jongeren (vanaf 12 jaar), 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER RESTAURANTS, BRASSERIES, EETCAFÉS

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de restaurants, brasseries en eetcafés.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: restaurants, brasseries, eetcafés?'

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan restaurants, brasseries, eetcafés, dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. De tevredenheid over dat horeca-aanbod zegt iets over hoe kwaliteitsvol en divers het is en in welke mate het beantwoordt aan de verwachtingen van de gebruikers, in dit geval de stadsbewoners.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over uitgaansgelegenheden,
Tevredenheid over culturele voorzieningen,
Tevredenheid over winkelveorzieningen.

Vaststellingen

In 2023 is 85% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over het aanbod aan restaurants, brasseries en eetcafés in de stad. In Vlaanderen ligt dat aandeel met 74% gemiddeld lager.

De hoogste aandelen worden geregistreerd in Leuven, Brugge, Hasselt. Daar zijn 9 op 10 inwoners tevreden over het aanbod aan restaurants, brasseries en eetcafés in de stad. In alle andere steden, met uitzondering van Sint-Niklaas, ligt dat aandeel tussen 83% en 89%. In Sint-Niklaas ligt dat aandeel het laagst: in deze stad is 68% van de inwoners tevreden over het aanbod aan restaurants, brasseries en eetcafés in de stad.

In Sint-Niklaas is een dalende trend zichtbaar sinds 2008 (-17 ppt). In de meeste andere steden varieert dat aandeel doorheen de tijd beperkt.

Aandachtspunten

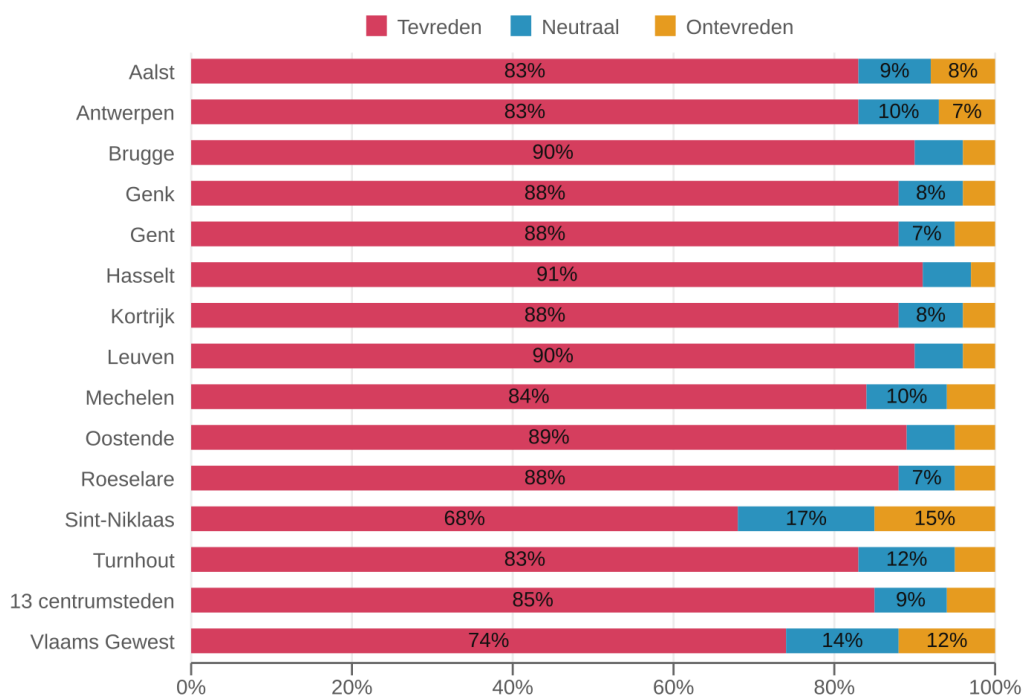
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over restaurants, brasseries, eetcafés, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	85%	85%	81%	85%	84%	83%
Antwerpen	84%	85%	84%	86%	83%	83%
Brugge	93%	92%	90%	92%	90%	90%
Genk	88%	86%	88%	90%	87%	88%
Gent	90%	90%	89%	90%	88%	88%
Hasselt	96%	94%	92%	92%	89%	91%
Kortrijk	86%	86%	86%	87%	88%	88%
Leuven	94%	93%	92%	92%	92%	90%
Mechelen	88%	88%	87%	88%	84%	84%
Oostende	92%	90%	87%	87%	89%	89%
Roeselare	92%	93%	90%	92%	91%	88%
Sint-Niklaas	85%	86%	83%	79%	77%	68%
Turnhout	89%	85%	87%	83%	84%	83%
13 steden	88%	88%	87%	88%	86%	85%
Vlaanderen	-	-	-	73%	76%	74%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over restaurants, brasseries, eetcafés, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER UITGAANSGELEGENHEDEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de uitgaansgelegenheden.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: uitgaansgelegenheden (cafés, danscafés, dancings, terrassen...)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad voorziet in een kwalitatief en gediversifieerd aanbod aan uitgaansgelegenheden, dat afgestemd is op de (sociale) behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers. De tevredenheid over dat aanbod zegt iets over hoe kwaliteitsvol en divers het is en in welke mate het beantwoordt aan de verwachtingen van de gebruikers, in dit geval de stadsbewoners.

Deze indicator kan samen gelezen worden met:

Tevredenheid over restaurants, brasseries, eetcafés, Tevredenheid over culturele voorzieningen, Tevredenheid over winkelveorzieningen.

Vaststellingen

In 2023 is 76% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over het aanbod aan uitgaansgelegenheden in de stad. In Vlaanderen ligt dat aandeel met 59% gemiddeld een pak lager.

De hoogste aandelen worden geregistreerd in Leuven, Kortrijk, Gent, Brugge, Hasselt en Roeselare. Daar zijn 8 op 10 inwoners of meer tevreden over het aanbod aan uitgaansgelegenheden in de stad. In Antwerpen, Aalst, Oostende en Turnhout zijn 7 op 10 inwoners of meer tevreden over dat aanbod. In Genk en Mechelen 65% van de inwoners. Het laagste aandeel vinden we terug in Sint-Niklaas. Daar zijn iets meer dan 5 op 10 inwoners tevreden over het aanbod aan uitgaansgelegenheden.

Ten opzichte van 2008 is er in Kortrijk (+12ppt), Brugge (+6ppt) en Genk (+6ppt) een toename van het aandeel inwoners dat tevreden is over het aanbod aan uitgaansgelegenheden. In Hasselt (-8ppt) en Sint-Niklaas (-19ppt) doet zich een daling voor van het aandeel inwoners dat tevreden is over het aanbod aan uitgaansgelegenheden.

Aandachtspunten

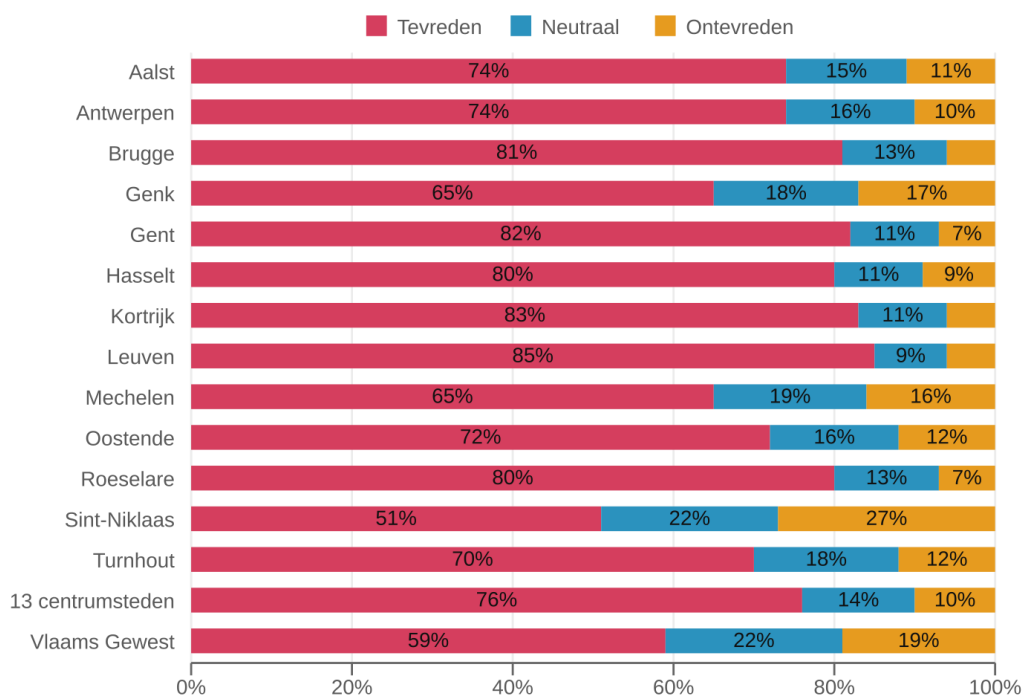
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over uitgaansgelegenheden, 2008-2023, in %.

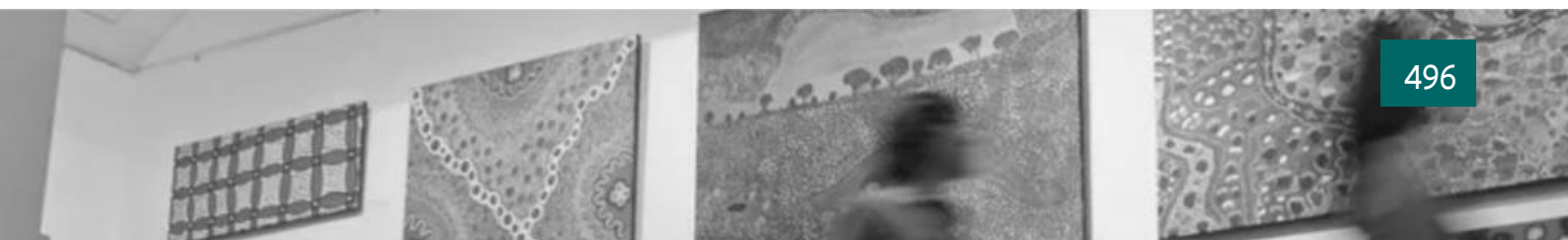
	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	73%	76%	73%	76%	75%	74%
Antwerpen	75%	77%	75%	76%	70%	74%
Brugge	75%	74%	77%	77%	76%	81%
Genk	59%	56%	58%	58%	58%	65%
Gent	81%	84%	82%	84%	80%	82%
Hasselt	88%	89%	85%	84%	81%	80%
Kortrijk	71%	77%	76%	75%	79%	83%
Leuven	88%	90%	88%	87%	86%	85%
Mechelen	65%	70%	68%	69%	67%	65%
Oostende	75%	80%	73%	70%	75%	72%
Roeselare	82%	83%	79%	83%	78%	80%
Sint-Niklaas	70%	74%	70%	64%	64%	51%
Turnhout	71%	64%	64%	64%	69%	70%
13 steden	76%	78%	76%	76%	74%	76%
Vlaanderen	-	-	-	51%	60%	59%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over uitgaansgelegenheden, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

WINKELN IN EIGEN STAD OF ANDERE STAD/GEMEENTE

Definitie

Aandeel van de inwoners dat het afgelopen jaar minstens één keer winkels en shoppingcentra heeft bezocht in de eigen gemeente/stad of in een andere gemeente/stad.

In de burgerbevraging 2023 werden de volgende vragen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in jouw stad een winkel of shoppingcentrum?' en 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een winkel of shoppingcentrum?'

Respondenten konden op beide vragen antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. Wie met '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer' antwoordde, werd in de teller opgenomen. Respondenten konden ook aangeven wanneer deze activiteit niet aanwezig is in de eigen stad. Indien respondenten het afgelopen jaar in een andere stad of gemeente een winkel of shoppingcentrum bezochten, konden zij ook aangeven in welke andere stad/gemeente ze dit meestal deden.

Toelichting

Intentie 1.1 en 1.2: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een uitgebreid en divers aanbod aan winkelvoorzieningen, dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en maximaal toegankelijk is voor iedereen. Dat kan het bezoek aan die winkels stimuleren. Detailhandel is belangrijk voor de economische en sociale leefbaarheid van de steden. Winkels vormen een belangrijke attractie voor bezoekers en zorgen in combinatie met horeca en culturele activiteiten voor een aangename en levendige atmosfeer in de stedelijke kernen. De aanwezigheid van winkels binnen de (kern)stad heeft zowel ruimtelijke als ecologische voordelen. Het kan de inpalming van open ruimte door baanwinkels aan de stadsrand tegengaan en het gebruik van de wagen om te winkelen tegengaan op voorwaarde dat een vlotte bereikbaarheid gegarandeerd kan worden.

Deze indicator kan samen gelezen worden met:

Tevredenheid over winkelvoorzieningen en Voldoende winkelvoorzieningen voor dagelijkse boodschappen.

Vaststellingen

Gemiddeld 96% van de inwoners van de centrumsteden heeft in 2023 minstens één keer gewinkeld in de eigen stad. In Vlaanderen is dat gemiddeld 89%.

4 op 10 inwoners van de centrumsteden hebben dit het afgelopen jaar 1 tot 12 keer gedaan. Bijna 6 op 10 inwoners zegt dit meer dan 12 keer gedaan te hebben. De verschillen tussen de steden en ten opzichte van 2020 zijn beperkt.

Het aandeel inwoners van de centrumsteden, dat minstens één keer in een andere stad of gemeente heeft gewinkeld, bedraagt gemiddeld 84%. In Vlaanderen ligt dat aandeel met 91% hoger. 6 op 10 stedelingen heeft dit het voorbije jaar 1 tot 12 keer gedaan, 2 op 10 inwoners meer dan 12 keer. De verschillen tussen de steden en ten opzichte van 2020 zijn beperkt.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

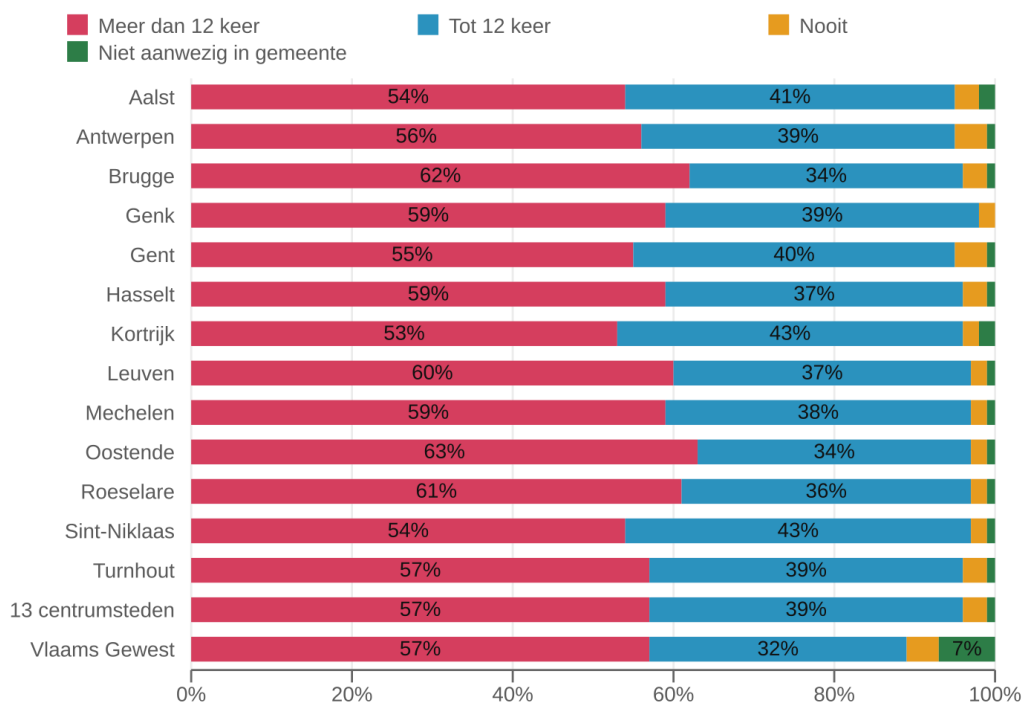
Inwoners die het laatste jaar minstens één keer gewinkeld hebben in eigen stad of andere stad/gemeente, 2020-2023, in %.

	2020		2023	
	Eigen stad	Andere gemeente	Eigen stad	Andere gemeente
Aalst	96%	86%	95%	87%
Antwerpen	95%	82%	95%	81%
Brugge	96%	80%	96%	83%
Genk	97%	87%	98%	87%
Gent	95%	79%	95%	81%
Hasselt	97%	85%	96%	87%
Kortrijk	98%	86%	96%	85%
Leuven	96%	84%	97%	87%
Mechelen	95%	88%	97%	89%
Oostende	97%	83%	97%	85%
Roeselare	97%	86%	97%	88%
Sint-Niklaas	97%	80%	97%	82%
Turnhout	96%	85%	96%	86%
13 steden	96%	83%	96%	84%
Vlaanderen	88%	88%	89%	91%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Cultuur en vrije tijd | Winkelen

Inwoners die het laatste jaar gewinkeld hebben in eigen stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER WINKELVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de shopping- en winkelvoorzieningen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: winkels of shoppingcentra?'

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een uitgebreid en divers aanbod aan winkelvoorzieningen, dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en maximaal toegankelijk is voor iedereen. Dat kan het bezoek aan die winkels stimuleren. De tevredenheid over winkelvoorzieningen zegt iets over hoe kwaliteitsvol dat aanbod is en in welke mate vraag en aanbod minstens voor stadsbewoners op elkaar afgestemd zijn.

Deze indicator kan samen gelezen worden met:

Winkelen in de eigen of andere stad/gemeente en Voldoende winkelvoorzieningen voor dagelijkse boodschappen.

Vaststellingen

In 2023 is gemiddeld 81% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over het aanbod aan winkels of shoppingcentra. In Vlaanderen ligt dat gemiddelde een pak lager (63%).

De tevredenheid is het grootst in Brugge, Genk, Gent, Kortrijk en Roeselare. Daar is de tevredenheid hoger dan gemiddeld in de 13 centrumsteden. In de andere centrumsteden ligt die tevredenheid tussen het stedelijk gemiddelde en 76%. De tevredenheid is het kleinst in Turnhout: daar geeft 68% aan tevreden te zijn over het aanbod aan winkelvoorzieningen.

Ten opzichte van 2008 is de tevredenheid over winkelvoorzieningen enkel in Kortrijk gestegen (+7ppt). In alle andere steden is de gemiddelde tevredenheid gedaald, in het bijzonder in Turnhout (-20ppt), Hasselt (-16ppt), Sint-Niklaas (-15ppt), Roeselare (-14ppt), Leuven (-13ppt) en Oostende (-12ppt).

Aandachtspunten

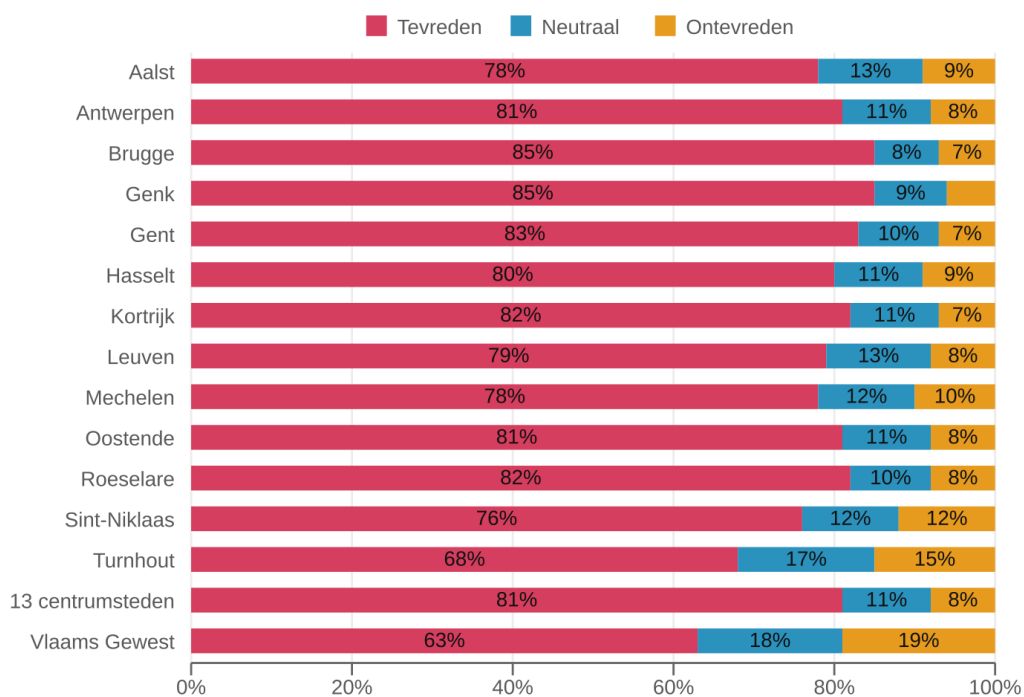
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over de winkels of shoppingcentra, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	85%	87%	83%	86%	81%	78%
Antwerpen	85%	85%	83%	85%	80%	81%
Brugge	90%	90%	89%	89%	84%	85%
Genk	91%	90%	89%	86%	81%	85%
Gent	88%	90%	87%	88%	84%	83%
Hasselt	96%	96%	93%	91%	84%	80%
Kortrijk	75%	91%	88%	87%	81%	82%
Leuven	92%	91%	91%	87%	84%	79%
Mechelen	82%	83%	83%	84%	76%	78%
Oostende	93%	90%	90%	88%	86%	81%
Roeselare	96%	95%	92%	92%	87%	82%
Sint-Niklaas	91%	88%	90%	88%	85%	76%
Turnhout	88%	79%	80%	69%	77%	68%
13 steden	88%	88%	86%	86%	82%	81%
Vlaanderen	-	-	-	63%	63%	63%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over de winkels of shoppingcentra, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE WINKELVOORZIENINGEN DAGELIJKE BOODSCHAPPEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat er voldoende winkels zijn (voor dagelijkse boodschappen) in de buurt.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Er zijn voldoende winkels voor dagelijkse boodschappen (bakker, slager, bank...) in mijn buurt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een uitgebreid en divers aanbod aan winkelvoorzieningen, dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en maximaal toegankelijk is voor iedereen. Dat kan het bezoek aan die winkels stimuleren. Detailhandel is belangrijk voor de economische en sociale leefbaarheid van de steden. Winkels vormen een belangrijke attractie voor bezoekers en zorgen in combinatie met horeca en culturele activiteiten voor een

aangename en levendige atmosfeer in de stedelijke kernen. De tevredenheid over dat aanbod zegt iets in welke mate vraag en aanbod op elkaar afgestemd zijn.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Winkelen in de eigen of andere stad/gemeente en Tevredenheid over winkelvoorzieningen.

Vaststellingen

In 2023 vinden 3 op 4 stedelingen dat er voldoende winkels voor dagelijkse boodschappen zijn in de buurt. In Vlaanderen ligt dat met 72% iets lager.

In Roeselare (84%), Genk (81%) en Brugge (80%) vinden 8 op 10 stedelingen dat er voldoende winkels voor dagelijkse boodschappen zijn in de buurt.

Sinds 2014 is het aantal inwoners dat vindt dat er genoeg winkels in de buurt zijn voor de dagelijkse boodschappen licht gedaald (-2ppt). De trend schommelt evenwel rond deze percentages. De daling is aanzienlijk in Kortrijk (-9ppt), Oostende (-9ppt), Sint-Niklaas (-9ppt) en Leuven (-7ppt).

Aandachtspunten

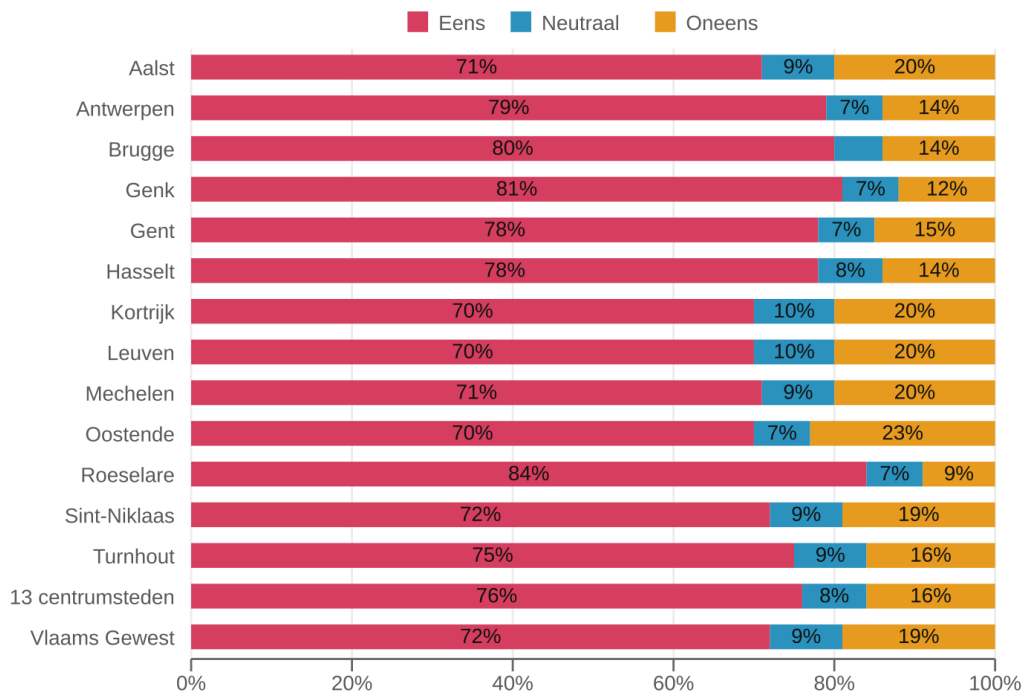
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Voldoende winkelvoorzieningen voor dagelijkse boodschappen, 2014-2023, in %.

	2014	2017	2020	2023
Aalst	69%	72%	78%	71%
Antwerpen	78%	79%	85%	79%
Brugge	81%	82%	83%	80%
Genk	80%	83%	84%	81%
Gent	76%	77%	82%	78%
Hasselt	82%	79%	82%	78%
Kortrijk	79%	79%	77%	70%
Leuven	77%	75%	79%	70%
Mechelen	70%	72%	66%	71%
Oostende	79%	77%	80%	70%
Roeselare	85%	86%	87%	84%
Sint-Niklaas	81%	81%	83%	72%
Turnhout	80%	79%	81%	75%
13 steden	78%	79%	82%	76%
Vlaanderen	-	73%	77%	72%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende winkelvoorzieningen voor dagelijkse boodschappen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

SPORTCLUBS

Definitie

Het aantal aanwezige sportclubs aangesloten bij een erkende of gesubsidieerde federatie per 1.000 inwoners. Hierbij nemen we het aantal inwoners op 1 januari van het jaar x+1.

De gegevens van de sportclubs worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.sport.vlaanderen/kennisplatform/>

Toelichting

Intentie 1.1 en 3.6: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een aanbod aan sportclubs, dat voldoende gediversifieerd is om te voldoen aan demografische en sociale behoeften en wensen naargelang de middelen, de levensfasen, de samenstelling van de huishoudens. Dat aanbod is ook voldoende territoriaal gespreid en maximaal toegankelijk voor iedereen.

Deze indicator kan samen gelezen worden met: *Sportinfrastructuur, leden sportclubs, Sportparticipatie, Sporten in de eigen of andere stad/gemeente, Tevredenheid over sportvoorzieningen, UITpas.*

Vaststellingen

In 2022, hebben de centrumsteden gemiddeld 2,5 sportclubs per 1.000 inwoners. In het Vlaamse Gewest zijn er 3 sportclubs per 1.000 inwoners.

Gent en Roeselare hebben de meeste sportclubs per 1.000 inwoners (rond de 3,5), terwijl

Antwerpen, Genk en Oostende de minste hebben (resp. 1,8; 1,8; 2).

Het aantal sportclubs per 1.000 inwoners daalt in alle centrumsteden en in het Vlaamse Gewest.

Aandachtspunten

De som van de getallen voor elke gemeente is niet gelijk aan het totaal aantal sportclubs. Een sportclub kan tot meerdere gemeenten behoren (bv. een sportclub kan een uitbating hebben in Leuven en in Tienen). Om te bepalen tot welke gemeente een sportclub geteld wordt, gebruiken wij een watervalsysteem. Indien de sportclub gebruik maakt van een infrastructuur, dan wordt de gemeente van de sportinfrastructuur geteld als gemeente van de sportclub. Indien een sportclub geen gebruik maakt van sportinfrastructuur (bv. wandelen, wielertoerisme, joggen...), dan wordt het correspondentieadres genomen om te bepalen tot welke gemeente een sportclub behoort. Indien er ook geen correspondentieadres beschikbaar is, maar wel een maatschappelijke zetel, dan wordt de maatschappelijke zetel genomen om de gemeente te bepalen.

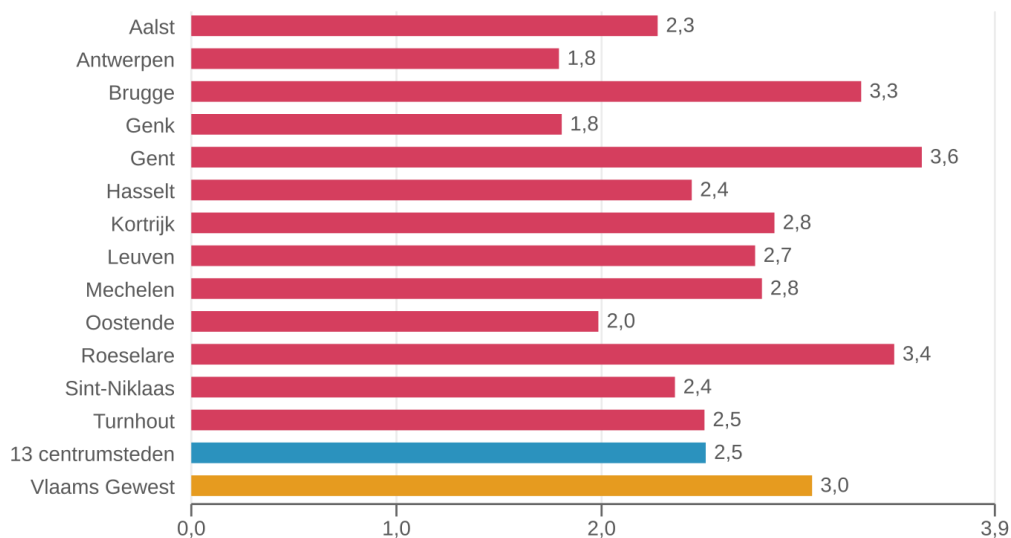
Er zijn enkele gemeenten waar een zaalvoetbal- of minivoetbalcompetitie gespeeld wordt met enkele tientallen sportclubs die sporadisch gebruik maken van een gemeentelijke sportinfrastructuur. Deze sportclubs worden tot die gemeente gerekend.

Sportclubs, 2014-2022, in aantal per 1.000 inwoners.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	3,6	3,6	3,3	3,4	3,1	2,9	2,9	2,6	2,3
Antwerpen	2,5	2,5	2,4	2,4	2,3	2,3	2,2	1,9	1,8
Brugge	3,7	4,0	4,0	4,4	4,3	3,9	3,8	3,4	3,3
Genk	3,1	2,9	2,9	2,6	2,6	2,5	2,5	2,2	1,8
Gent	4,5	4,6	4,6	4,6	4,2	4,1	4,1	3,8	3,6
Hasselt	3,3	3,5	3,3	3,4	3,3	3,3	3,1	2,7	2,4
Kortrijk	3,3	3,4	3,3	3,7	3,6	3,6	3,4	3,1	2,8
Leuven	4,4	4,3	4,3	4,1	4,1	4,1	3,7	3,2	2,7
Mechelen	3,6	3,6	3,5	3,7	3,5	3,6	3,5	3,0	2,8
Oostende	2,5	2,9	3,0	3,0	2,8	2,6	2,4	2,1	2,0
Roeselare	4,5	4,4	4,1	4,3	4,4	4,1	4,0	3,8	3,4
Sint-Niklaas	3,4	3,4	3,5	3,5	3,3	3,2	3,1	2,8	2,4
Turnhout	3,8	3,6	3,4	3,4	3,4	3,2	3,1	2,9	2,5
13 steden	3,4	3,4	3,4	3,4	3,3	3,2	3,1	2,7	2,5
Vlaanderen	4,4	4,4	4,4	4,4	4,3	4,2	3,9	3,4	3,0

Bron: Sport Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Sportclubs, 2022, in aantal per 1.000 inwoners.

Bron: Sport Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

LEDEN SPORTCLUBS

Definitie

Het aantal leden van sportclubs aangesloten bij een erkende of gesubsidieerde federatie per 1.000 inwoners. Hierbij nemen we het aantal inwoners op 1 januari van het jaar x+1.

De gegevens van het aantal leden worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.sport.vlaanderen/kennisplatform/>

Toelichting

Intentie 1.1 en 3.6: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een aanbod aan sportclubs, dat voldoende gediversifieerd is om te voldoen aan demografische en sociale behoeften en wensen naargelang de middelen, de levensfasen, de samenstelling van de huishoudens. Dat aanbod is ook voldoende territoriaal gespreid en maximaal toegankelijk voor iedereen.

Deze indicator kan samen gelezen worden met: *Sportinfrastructuur, Sportparticipatie, Sporten in*

de eigen of andere stad/gemeente, Tevredenheid over sportvoorzieningen, UITpas.

Vaststellingen

In 2022 zijn er in de centrumsteden gemiddeld 178 leden aangesloten in een erkende sportclub per 1.000 inwoners. In Vlaanderen zijn dat er gemiddeld 217.

Brugge is, met 214 per 1.000 inwoners, de enige centrumstad die boven het Vlaamse gemiddelde ligt. Roeselare, Mechelen, Hasselt en Kortrijk hebben ook meer dan 200 leden per 1.000 inwoners. Het laagste aantal leden aangesloten bij een sportclub is terug te vinden in Antwerpen (147) en Genk (155).

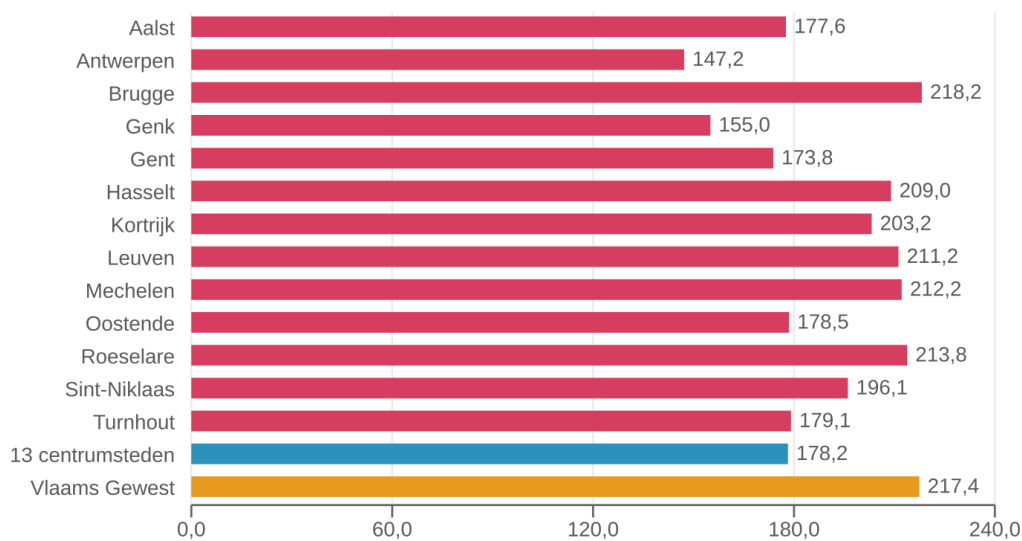
Sinds 2014 is het aantal leden aangesloten bij een sportclub, per 1.000 inwoners gestegen, in het Vlaams Gewest met 30 leden en in de centrumsteden gemiddeld met 26 leden. In een aantal steden is die stijging per 1.000 inwoners groter: in Oostende (+29), Hasselt (+30), Leuven (+31), Roeselare (+38), Mechelen (+43), Kortrijk (+43) en Brugge +50).

Leden sportclubs, 2014-2022, in aantal per 1.000 inwoners.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	160,3	162,7	165,4	172,4	169,9	172,7	167,5	172,3	177,6
Antwerpen	127,1	126,5	135,3	138,6	138,2	142,7	140,6	139,9	147,2
Brugge	168,4	171,8	177,3	198,1	200,7	208,6	210,4	215,9	218,2
Genk	148,9	148,5	153,3	149,9	151,9	151,1	148,4	147,9	155,0
Gent	151,4	152,7	161,4	164,6	157,7	160,5	158,5	163,9	173,8
Hasselt	179,7	176,0	190,7	193,0	195,6	200,5	200,0	200,9	209,0
Kortrijk	158,2	158,8	168,7	176,9	184,3	192,2	186,9	189,1	203,2
Leuven	180,8	183,1	188,1	187,7	197,4	200,2	195,8	201,3	211,2
Mechelen	169,2	173,8	183,2	189,2	193,1	197,3	200,0	197,0	212,2
Oostende	149,3	153,3	158,5	161,1	163,6	168,2	166,0	170,2	178,5
Roeselare	175,1	177,2	182,1	190,2	198,1	201,6	199,6	205,7	213,8
Sint-Niklaas	176,1	178,8	186,3	192,3	193,1	195,6	192,1	185,9	196,1
Turnhout	177,4	179,2	183,2	186,0	186,4	187,4	177,4	173,8	179,1
13 steden	152,3	153,3	161,0	165,8	166,5	170,5	168,3	169,9	178,2
Vlaanderen	187,5	189,7	198,3	204,5	207,5	211,7	207,4	208,5	217,4

Bron: Sport Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Leden sportclubs, 2022, in aantal per 1.000 inwoners.

Bron: Sport Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SPORTINFRASTRUCTUUR

Definitie

Aantal sportaccommodaties in de stad per 1.000 inwoners. Inwoners worden berekend op basis van het gemiddelde over jaar x en jaar x+1.

De gegevens over de sportinfrastructuur worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://www.sport.vlaanderen/kennisplatform/>

Toelichting

Intentie 1.1 en 3.6: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een aanbod aan sportinfrastructuur, dat voldoende gediversifieerd is om te voldoen aan demografische en sociale behoeften en wensen naargelang de middelen, de levensfasen, de samenstelling van de huishoudens. Dat aanbod is ook voldoende territoriaal gespreid en maximaal toegankelijk voor iedereen.

Deze indicator kan samen gelezen worden met: *Sportclubs en aantal leden, Sportparticipatie, Sporten in de eigen of andere stad/gemeente, Tevredenheid over sportvoorzieningen, UITpas.*

Vaststellingen

In 2022 beschikten de centrumsteden gemiddeld over 3 sportaccommodaties per 1.000 inwoners. In het Vlaams Gewest ligt dit cijfer iets hoger, op bijna 4 sportaccommodaties per 1.000 inwoners.

Antwerpen telde het laagste aantal sportaccommodaties, iets meer dan 2 per 1.000 inwoners. Daarna volgt Aalst met iets minder dan 3 per 1.000 inwoners.

Genk kent de hoogste infrastructuur, met meer dan 4 sportfaciliteiten per 1.000 inwoners, gevolgd door Kortrijk en Sint-Niklaas.

Sinds 2017 is er een stijgende trend waarneembaar op het vlak van sportaccommodaties per 1.000 inwoners, zowel voor alle centrumsteden als voor het Vlaamse Gewest.

Aandachtspunten

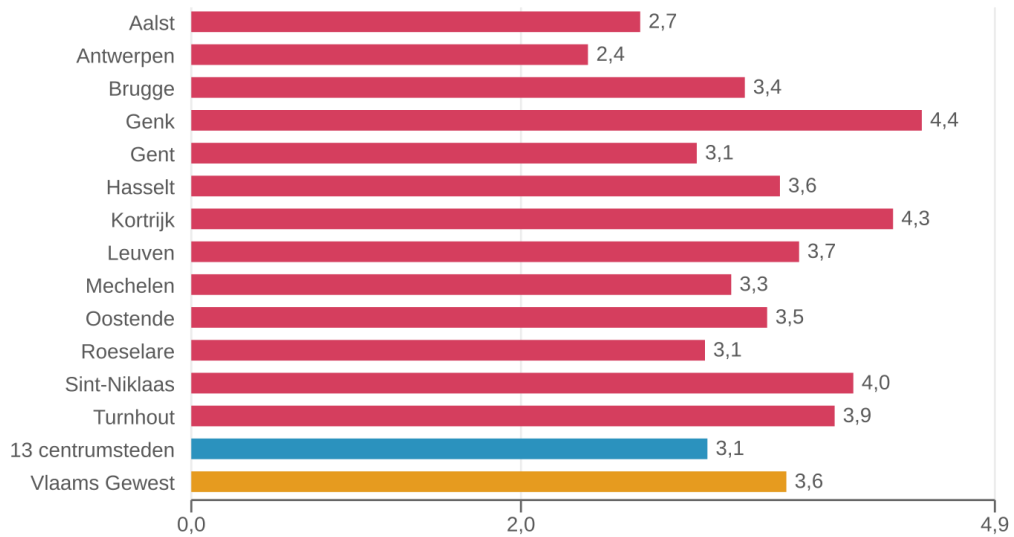
De reeks geeft de beschikbare sportinfrastructuur op basis van de SPAKKI-databank van Sport Vlaanderen. Er kan van uitgegaan worden dat deze databank het meest complete overzicht van Sportinfrastructuur in Vlaanderen bevat.

Sportaccommodaties, 2017-2022, in aantal per 1.000 inwoners.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Aalst	2,5	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7
Antwerpen	2,3	2,3	2,3	2,3	2,4	2,4
Brugge	2,6	2,9	2,9	3,1	3,3	3,4
Genk	4,0	3,9	3,9	4,3	4,5	4,4
Gent	2,6	2,8	2,8	2,9	3,0	3,1
Hasselt	3,2	3,3	3,4	3,6	3,6	3,6
Kortrijk	4,0	4,0	4,0	4,2	4,3	4,3
Leuven	2,7	3,0	3,0	3,6	3,7	3,7
Mechelen	2,8	3,1	3,1	3,1	3,3	3,3
Oostende	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,5
Roeselare	2,7	2,7	2,7	3,1	3,1	3,1
Sint-Niklaas	3,5	3,7	3,8	3,9	4,1	4,0
Turnhout	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7	3,9
13 steden	2,8	2,9	2,9	3,0	3,1	3,1
Vlaanderen	3,2	3,3	3,3	3,5	3,6	3,6

Bron: Sport Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Sportaccommodaties, 2022, in aantal per 1.000 inwoners.

Bron: Sport Vlaanderen, aanlevering Statistiek Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

SPORTPARTICIPATIE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat regelmatig actief aan sport doet (activiteiten die minimum 20 minuten duren, zoals zwemmen, fietsen, wandelen, voetballen...).

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoe vaak heb je de voorbije 12 maanden actief aan sport gedaan? Onder actief sporten verstaan we activiteiten die minimum 20 minuten duren (zoals zwemmen, fietsen, wandelen, voetballen...), niet kaarten, biljarten, schaken.'

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', 'één uitzonderlijke keer', 'maandelijks', 'meermaals per maand', 'wekelijks', 'meermaals per week' en 'dagelijks'. Personen die minstens wekelijks sporten worden als regelmatig sporter beschouwd.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een aanbod aan sportclubs en sportinfrastructuur, dat voldoende gediversifieerd is om te voldoen aan demografische en sociale behoeften en wensen naargelang de middelen, de levensfasen, de samenstelling van de huishoudens. Dat aanbod is ook voldoende territoriaal gespreid en maximaal toegankelijk voor iedereen.

Deze indicator kan samen gelezen worden met:

Sportinfrastructuur, Sportclubs en aantal leden, Sporten in de eigen of andere stad/gemeente, Tevredenheid over sportvoorzieningen, UITpas.

Vaststellingen

In 2023 doet 57% van de inwoners van de centrumsteden minstens wekelijks actief aan sport. Dit is evenveel als gemiddeld in Vlaanderen.

In Brugge, Gent en Hasselt sporten 6 op 10 inwoners minstens wekelijks. In Leuven bijna 7 op 10 inwoners. In de andere steden meer dan 5 op 10 inwoners.

In alle steden is de sportparticipatie ten opzichte van 2008 gestegen. In meerdere steden bedraagt die stijging meer dan 10 ppt. Vooral de stijging in de periode 2017 – 2020 valt op. Ook in Vlaanderen manifesteert zich in die periode een stijging van de sportparticipatie.

Aandachtspunten

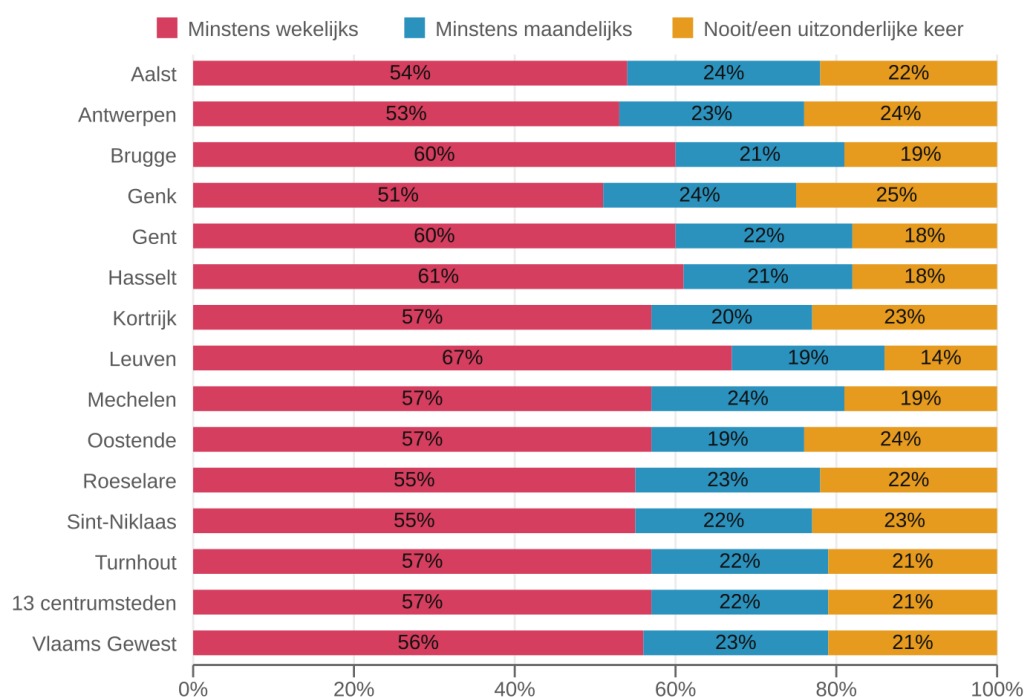
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Sportparticipatie: minstens wekelijks sporten, 2008-2023, in %.

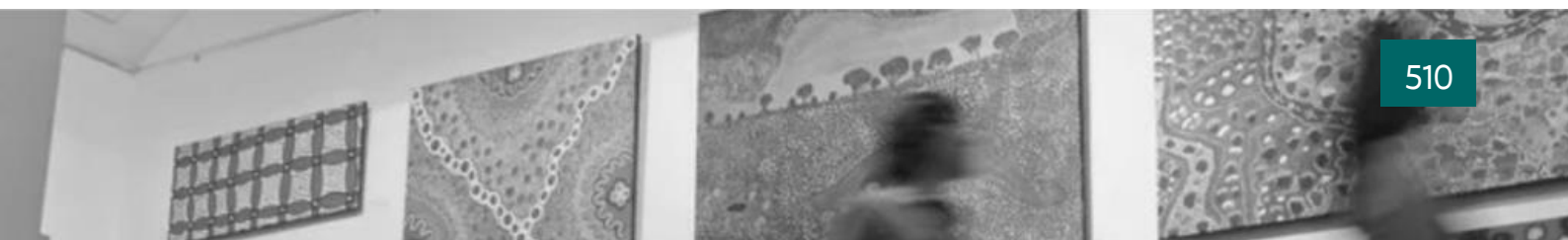
	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	41%	40%	39%	43%	53%	54%
Antwerpen	44%	46%	47%	45%	55%	53%
Brugge	50%	50%	49%	49%	59%	60%
Genk	48%	46%	42%	45%	55%	51%
Gent	44%	47%	46%	49%	61%	60%
Hasselt	51%	50%	50%	51%	63%	61%
Kortrijk	44%	47%	43%	45%	58%	57%
Leuven	50%	52%	53%	54%	66%	67%
Mechelen	46%	51%	46%	48%	57%	57%
Oostende	43%	47%	45%	44%	56%	57%
Roeselare	44%	43%	42%	43%	55%	55%
Sint-Niklaas	44%	48%	44%	43%	56%	55%
Turnhout	50%	49%	47%	49%	56%	57%
13 steden	46%	47%	46%	47%	57%	57%
Vlaanderen	-	-	-	51%	57%	56%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Sportparticipatie, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

SPORTEN IN EIGEN STAD OF IN ANDERE GEMEENTE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat het afgelopen jaar minstens één keer gebruik heeft gemaakt van de sportvoorzieningen in de eigen stad en in een andere gemeente/stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Hoeveel keer bezocht je het afgelopen jaar in de eigen stad en in een andere stad of gemeente een sporthal, zwembad, voetbalveld, atletiekpiste, mountainbikeroute... om te sporten?'

Respondenten konden antwoorden met 'nooit', '1 tot 6 keer', '7 tot 12 keer' en 'meer dan 12 keer'. In welke andere stad sportvoorzieningen meestal bezocht worden konden respondenten ook aangeven.

Toelichting

Intentie 1.1 en 1.2: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een uitgebreid en divers aanbod aan sportvoorzieningen, dat afgestemd is op de behoeften en de wensen van alle stadsbewoners en -gebruikers en maximaal toegankelijk is voor iedereen. Een belangrijk aspect is bijgevolg dat het sportaanbod voldoende geografisch gespreid is.

Deze indicator kan samen gelezen worden met:

Tevredenheid over sportvoorzieningen, sportinfrastructuur en sportparticipatie.

Vaststellingen

In 2023 hebben gemiddeld 57% van de inwoners van de centrumsteden het afgelopen jaar minstens één keer gebruik gemaakt van een sportvoorziening in de eigen stad. In Vlaanderen ligt dat aandeel gemiddeld lager (49%).

Er zijn weinig opvallende verschillen tussen de steden. Leuven steekt er een beetje bovenuit: daar hebben bijna 7 op 10 inwoners het afgelopen jaar minstens één keer gebruik gemaakt van een sportvoorziening.

Naar frequentie zijn er ook weinig verschillen tussen de steden: gemiddeld 35% geeft aan tot 12 keer gebruik gemaakt te hebben van een sportvoorziening in de eigen stad en 22% heeft dat meer dan 12 keer gedaan het voorbije jaar. Gemiddeld in Vlaanderen liggen die aandelen net iets lager.

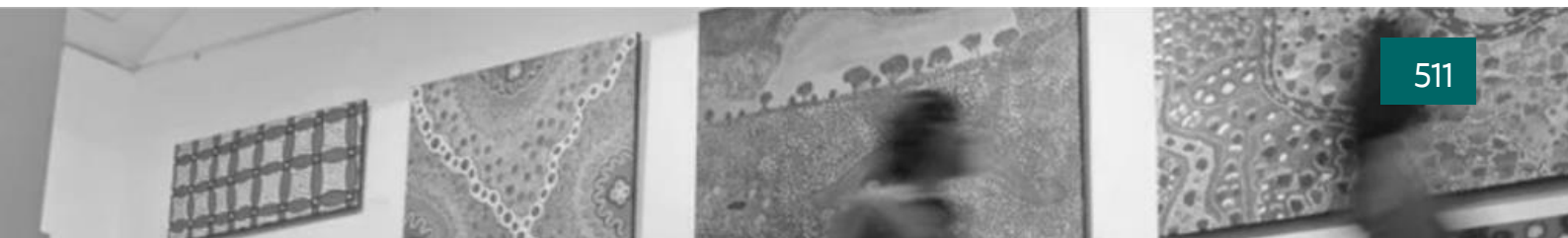
Ten opzichte van 2020 is het aandeel inwoners dat het voorbije jaar minstens één keer gebruik heeft gemaakt van een sportvoorziening in de eigen stad, gemiddeld gestegen in de centrumsteden (+13ppt) én in alle individuele steden gestegen, met als koplopers Turnhout (+17ppt), Antwerpen (+16ppt) en Brugge (+15ppt). Zowel het aandeel inwoners, die het voorbije jaar tot 12 keer als het aandeel inwoners die meer dan 12 keer gebruik heeft gemaakt van een sportvoorziening, is in alle steden gestegen.

Wat het gebruiken van een sportvoorziening in een andere stad of gemeente betreft, zijn er weinig verschillen tussen de steden. Gemiddeld 36% van de inwoners heeft dit het voorbije jaar gedaan, 64% zegt dit niet gedaan te hebben. In Vlaanderen hebben gemiddeld iets meer inwoners gebruik gemaakt van een sportvoorziening in een andere stad of gemeente (44%). Dit aandeel ligt iets lager dan in 2020.

Aandachtspunten

De vorige editie splitste deze indicator op in twee delen. Het bezoeken van een zwembad in eigen stad en andere stad of gemeente werd namelijk apart bevraagd. Voor de editie 2020 en voor de editie 2023 is een gezamenlijke maat berekend opdat vergelijking mogelijk is. Kleine verschillen zijn wel mogelijk te wijten aan het verschil in vraagstelling.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

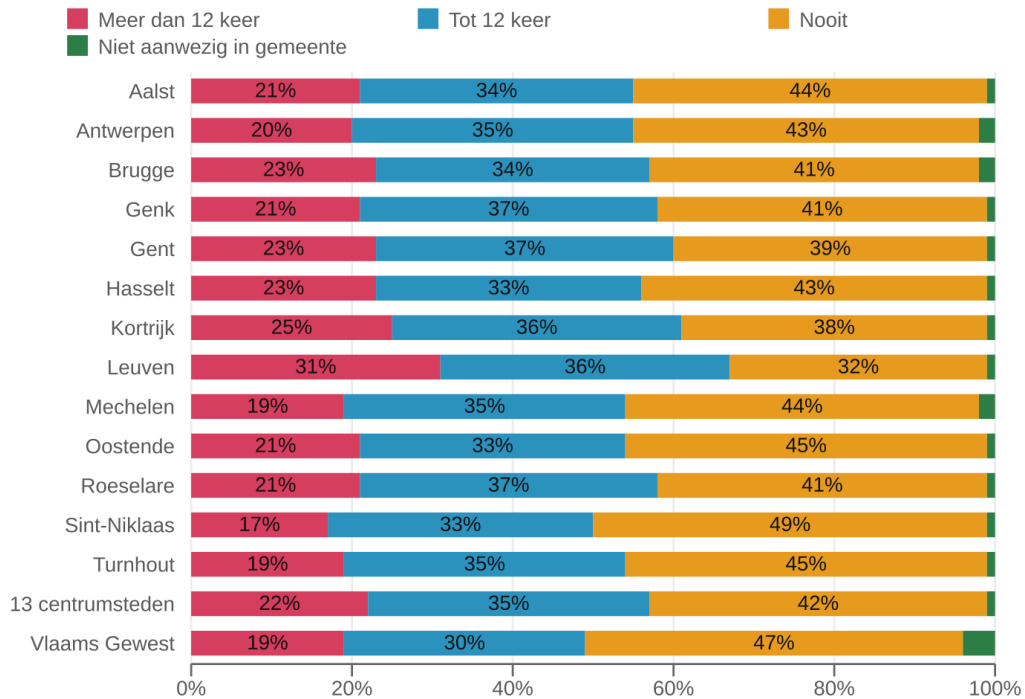

Inwoners die het laatste jaar minstens één keer gebruik hebben gemaakt van een sportvoorziening in eigen stad of andere stad/gemeente, 2020-2023, in %.

	2020		2023	
	Eigen stad	Andere gemeente	Eigen stad	Andere gemeente
Aalst	47%	39%	55%	36%
Antwerpen	39%	43%	55%	37%
Brugge	42%	35%	57%	31%
Genk	49%	39%	58%	35%
Gent	46%	40%	60%	34%
Hasselt	45%	40%	56%	36%
Kortrijk	51%	41%	61%	40%
Leuven	55%	42%	67%	38%
Mechelen	43%	43%	54%	37%
Oostende	41%	35%	54%	32%
Roeselare	46%	39%	58%	36%
Sint-Niklaas	42%	42%	50%	39%
Turnhout	37%	41%	54%	37%
13 steden	44%	41%	57%	36%
Vlaanderen	43%	46%	49%	44%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Inwoners die het laatste jaar gebruik hebben gemaakt van een sportvoorziening in eigen stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER SPORTVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de sportvoorzieningen.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je tevreden over de voorzieningen in jouw stad: sportvoorzieningen (sporthal, zwembad, voetbalvelden, atletiekpiste, mountainbike-routes...)?'.

Respondenten konden antwoorden met 'zeer ontevreden', 'eerder ontevreden', 'niet tevreden, niet ontevreden', 'eerder tevreden', 'zeer tevreden' en 'weet niet/niet van toepassing'. Wie met 'eerder tevreden' of 'zeer tevreden' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'weet niet/niet van toepassing' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1: Een leefbare en duurzame stad beschikt over een aanbod aan sportclubs en sportinfrastructuur, dat voldoende gediversifieerd is om te voldoen aan demografische en sociale behoeften en wensen naargelang de middelen, de levensfasen, de samenstelling van de huishoudens. Dat aanbod is ook voldoende territoriaal gespreid en maximaal toegankelijk voor iedereen. De tevredenheid over sportvoorzieningen zegt iets over hoe kwaliteitsvol dat aanbod is en in welke mate vraag en aanbod minstens voor stadsbewoners op elkaar afgestemd zijn.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Sportinfrastructuur, Sportclubs en aantal leden, Sportparticipatie, Sporten in de eigen of andere stad/gemeente, UITpas.

Vaststellingen

In 2023 is 78% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de sportvoorzieningen. In Vlaanderen is dat gemiddeld bijna evenveel.

De tevredenheid over de sportvoorzieningen is het grootst in Genk (88%), Roeselare, Leuven en Brugge (86%) en Kortrijk (85%). Ook in Hasselt, Aalst, Oostende en Gent bedraagt dit percentage 80% en meer. Turnhout en Sint-Niklaas tekenden de laagste scores op: in beide steden zijn minder dan 70% van de inwoners tevreden over de sportvoorzieningen. In beide steden is er een afname van de tevredenheid sinds 2008: in Turnhout -10ppt en in Sint-Niklaas -13ppt. Die afname heeft zich ingezet sinds 2011. In Hasselt, Kortrijk en Oostende is de tevredenheid sinds 2008 even hoog gebleven, in alle andere steden is die gestegen. De stijging in Genk (+14ppt) en Aalst (+13ppt) valt hierbij op.

Aandachtspunten

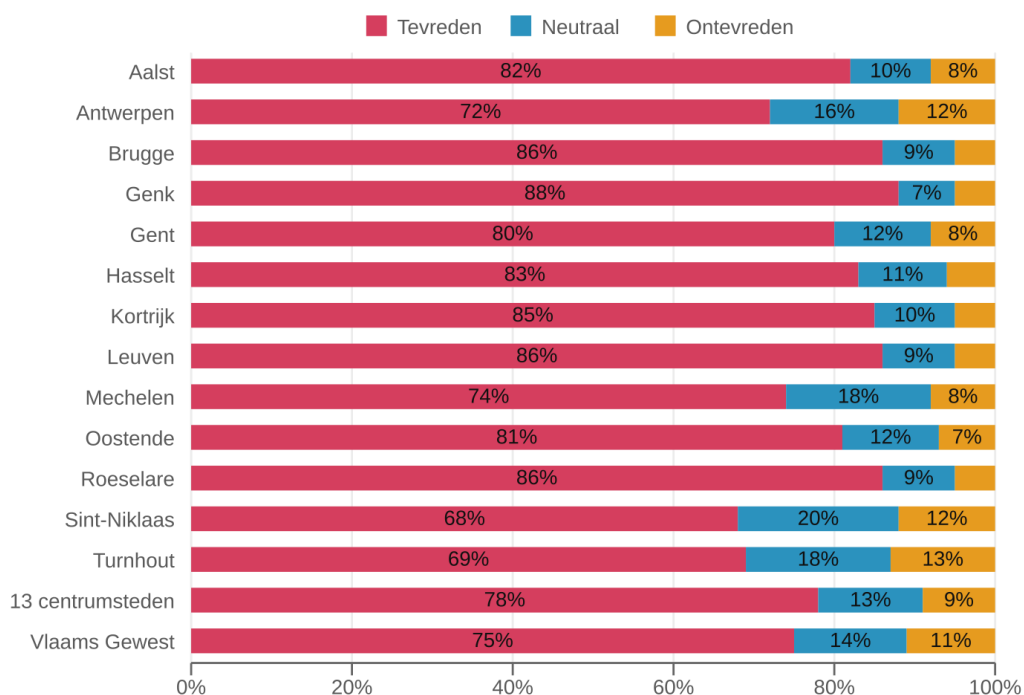
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over sportvoorzieningen, 2008-2023, in %.

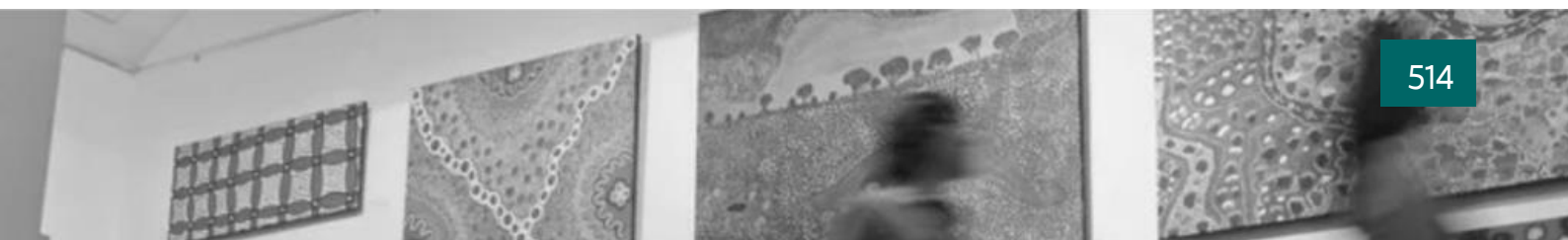
	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	69%	68%	68%	74%	81%	82%
Antwerpen	66%	69%	66%	67%	68%	72%
Brugge	77%	80%	80%	80%	82%	86%
Genk	74%	84%	80%	87%	86%	88%
Gent	72%	77%	79%	79%	80%	80%
Hasselt	84%	86%	82%	81%	79%	83%
Kortrijk	85%	85%	79%	82%	82%	85%
Leuven	81%	87%	84%	82%	87%	86%
Mechelen	69%	69%	74%	78%	72%	74%
Oostende	81%	82%	78%	76%	81%	81%
Roeselare	81%	82%	75%	76%	85%	86%
Sint-Niklaas	81%	79%	73%	71%	73%	68%
Turnhout	79%	68%	65%	66%	70%	69%
13 steden	74%	76%	74%	75%	77%	78%
Vlaanderen	-	-	-	76%	78%	75%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over sportvoorzieningen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

10 LOKAAL BESTUUR

Hoofdstuk 10 bevat indicatoren die focussen op de overheid. In een leefbare en duurzame stad zijn de stedelijke administratieve dienstverlening en de voorzieningen op maat van de vraag. Ook zijn deze kwaliteitsvol georganiseerd. Vertrouwen in instellingen kan de betrokkenheid en de participatie van stadsbewoners in hun buurt en stad stimuleren. Aandacht voor goede, begrijpbare en toegankelijke communicatie is hierbij van belang.

Een aantal van onderstaande indicatoren geven aan hoe stadsbewoners de kwaliteit van de administratieve dienstverlening, aan het loket en digitaal, ervaren. De mate waarin stadsbewoners zich geïnformeerd en geconsulteerd voelen en bereid zijn om mee de buurt en de stad vorm te geven, indiceren hun betrokkenheid, maatschappelijk engagement en burgerschap. Ten slotte geven een aantal indicatoren een beeld van het vertrouwen dat de stadsbewoners hebben in de politie, het stadsbestuur en andere overheidsniveaus.

10.1 DIENSTVERLENING EN DIGITALISERING517

- Digitale attesten via 'Mijn Burgerprofiel' 517
- Tevredenheid over loketvoorzieningen519
- Tevredenheid over digitale dienstverlening521

10.2 INFORMATIE, COMMUNICATIE EN CONSULTATIE 523

- Voldoende informatie door de stad523
- Tevredenheid over de communicatie van het stadsbestuur525
- Voldoende consultatie van inwoners 527
- Bereidheid om mee te praten over de stad529

10.3 VERTROUWEN 531

- Vertrouwen in het stadsbestuur 531
- Vertrouwen in de politie..... 533
- Vertrouwen in de Vlaamse overheid 535
- Vertrouwen in de federale overheid.....537
- Vertrouwen in de Europese overheid 539

10.1 DIENSTVERLENING EN DIGITALISERING

DIGITALE ATTESTEN VIA 'MIJN BURGERPROFIEL'

Definitie

Aantal opgevraagde attesten via 'Mijn Burgerprofiel', digitaal opgevraagd in het betreffende jaar in de gemeente, per 1.000 inwoners

Met opgevraagde attesten worden alle attesten bedoeld die een burger kan aanvragen via 'Mijn Burgerprofiel' aan een gemeente. Over welke attesten het gaat kan en mag niet meegegeven worden.

De gegevens over digitale attesten via 'Mijn Burgerprofiel' worden jaarlijks geactualiseerd volgens de publicatiekalender.

Voor meer informatie:

<https://vlaamseoverheid.atlassian.net/wiki/spaces/GKO/overview>

Toelichting

Intentie 1.3, 3.6 en 5.8: Een leefbare en duurzame stad, overheden en instellingen zetten in op mogelijkheden die digitalisering biedt om op een uniforme manier te communiceren met burgers en gegevens beschikbaar te stellen, zoals via 'Mijn Burgerprofiel'. Daarbij hebben ze oog voor begeleiding en ondersteuning van diegenen die

niet over de nodige middelen en/of vaardigheden beschikken om deze te gebruiken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

*Tevredenheid over digitale dienstverlening en
Tevredenheid over loketvoorzieningen.*

Vaststellingen

In 2023 zijn per 1.000 inwoners in Vlaanderen gemiddeld 66 attesten opgevraagd via 'Mijn Burgerprofiel'. In de centrumsteden ligt dat aantal hoger, gemiddeld 88 attesten per 1.000 inwoners.

Koploper is Oostende, waar 121 attesten per 1.000 inwoners zijn opgevraagd, gevolgd door Antwerpen (111 attesten), Gent (100 attesten) en Turnhout (98 attesten). Buiten Sint-Niklaas (84 attesten per 1.000 inwoners) situeren de aantallen in de overige steden zich tussen 55 en 69 attesten per 1.000 inwoners, of de helft van de koploper Oostende.

Aandachtspunten

In 2022 waren er enkele problemen met de gegevens: in januari zijn er maar 10 gemeenten opgenomen, het aantal opvragingen van de eerste 3 dagen van februari zijn niet mee opgenomen in de cijfers en ook de gegevens voor de maand maart 2022 zijn niet volledig.

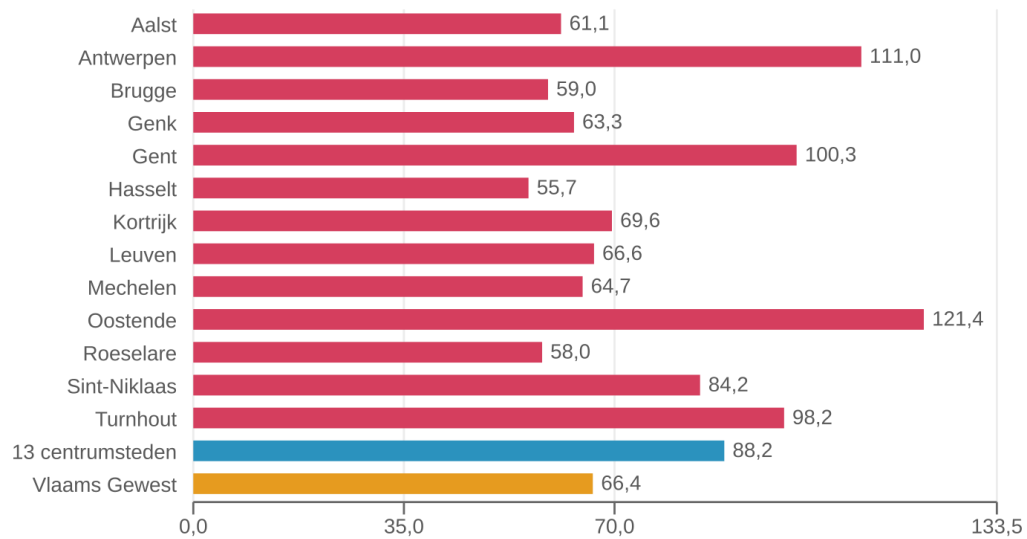

Digitaal opgevraagde attesten via 'Mijn Burgerprofiel', 2022-2023, in aantal per 1.000 inwoners.

	2022	2023
Aalst	44,3	61,1
Antwerpen	67,5	111,0
Brugge	37,5	59,0
Genk	39,9	63,3
Gent	65,0	100,3
Hasselt	36,6	55,7
Kortrijk	37,0	69,6
Leuven	51,9	66,6
Mechelen	45,4	64,7
Oostende	55,8	121,4
Roeselare	39,8	58,0
Sint-Niklaas	57,7	84,2
Turnhout	58,6	98,2
13 steden	55,4	88,2
Vlaanderen	42,9	66,4

Bron: Digitaal Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

Digitaal opgevraagde attesten via 'Mijn Burgerprofiel', 2023, in aantal per 1.000 inwoners.

Bron: Digitaal Vlaanderen, bewerking Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER LOKETVOORZIENINGEN

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de loketvoorzieningen in de stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ik ben tevreden over de loketvoorzieningen in mijn stad.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'geen mening/weet niet'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening/weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.1, 3.6 en 5.8: Een leefbare en duurzame stad organiseert de stedelijke dienstverlening op maat van de vraag, met aandacht voor eenvoud in procedures en de hoogst mogelijke standaarden van kwaliteitszorg (doelmatigheid, doorzichtigheid, bereikbaarheid, snelheid, toegankelijkheid).

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over digitale dienstverlening, Vertrouwen in het stadsbestuur, Voldoende

informatie door de stad en Tevredenheid over de communicatie van het stadsbestuur.

Vaststellingen

In 2023 is 65% van de stedelingen tevreden over de loketvoorzieningen van de stad. In Vlaanderen ligt die tevredenheid net iets hoger, 67%.

De tevredenheid is het grootst in Leuven (79%), Genk (77%) en Mechelen (76%). Ook in Brugge, Roeselare en Aalst bedraagt die tevredenheid 70% en iets meer. Turnhout en Antwerpen tekenen de laagste scores op: in Turnhout is 59% tevreden over de loketvoorzieningen, in Antwerpen 54%.

Ten opzichte van 2011 is enkel in Aalst de tevredenheid gestegen (+4ppt). Globaal genomen is de tevredenheid in de steden evenwel gedaald (gemiddeld -11ppt). De sterkste daling wordt geregistreerd in Turnhout en Oostende (-19ppt), Antwerpen (-16ppt), Hasselt (-14ppt), Sint-Niklaas (-13ppt), Kortrijk (-12ppt), Genk en Gent (-10ppt).

Aandachtspunten

De antwoordcategorieën waren in het verleden ontevreden/neutral/tevreden. Vanaf 2020 oneens/neutral/eens.

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

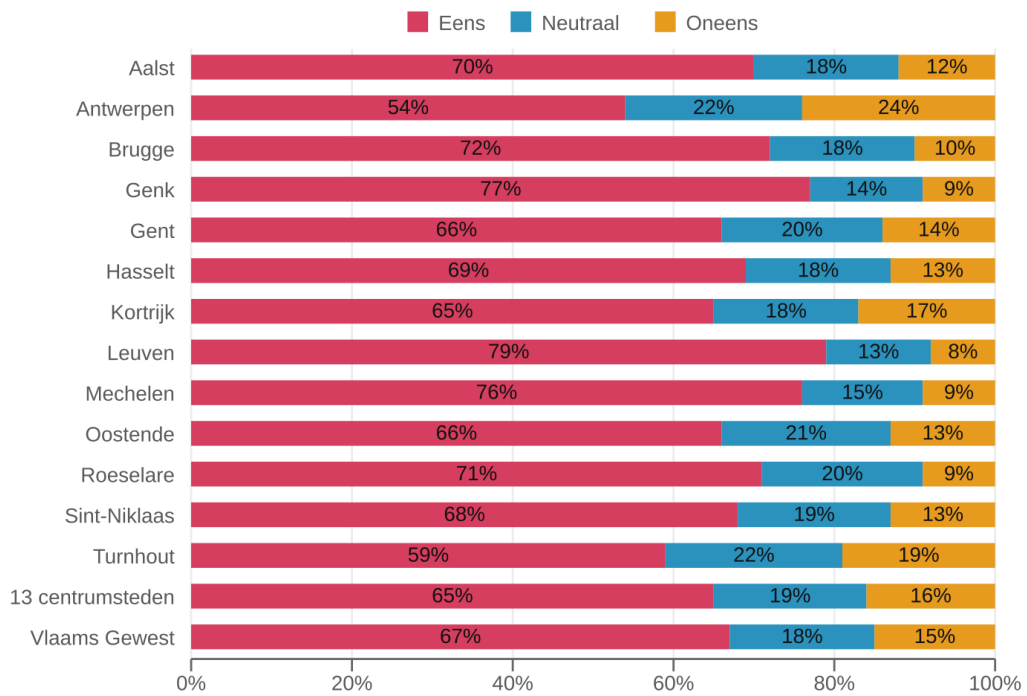

Tevreden over loketvoorzieningen, 2011-2023, in %.

	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	66%	69%	79%	79%	70%
Antwerpen	70%	55%	67%	61%	54%
Brugge	80%	80%	70%	74%	72%
Genk	87%	86%	84%	76%	77%
Gent	76%	79%	74%	69%	66%
Hasselt	83%	74%	72%	73%	69%
Kortrijk	77%	75%	67%	74%	65%
Leuven	85%	80%	75%	80%	79%
Mechelen	80%	80%	80%	74%	76%
Oostende	85%	84%	71%	70%	66%
Roeselare	78%	77%	81%	79%	71%
Sint-Niklaas	81%	76%	75%	68%	68%
Turnhout	78%	76%	75%	67%	59%
13 steden	76%	71%	72%	69%	65%
Vlaanderen	-	-	77%	71%	67%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over loketvoorzieningen, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER DIGITALE DIENSTVERLENING

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat tevreden is over de digitale dienstverlening in de stad.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ik ben tevreden over de digitale dienstverlening in mijn stad.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'geen mening/weet niet'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening/weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 1.3, 3.6 en 5.8: Een leefbare en duurzame stad zet in op mogelijkheden die digitalisering biedt om op een uniforme manier te communiceren met burgers en gegevens beschikbaar te stellen. Daarbij heeft ze oog voor begeleiding en ondersteuning van diegenen die niet over de nodige middelen en/of vaardigheden beschikken om deze te gebruiken.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de loketvoorzieningen, Digitale attesten via Mijn Burgerprofiel, Vertrouwen in het stadsbestuur, Voldoende informatie door de stad en Tevredenheid over de communicatie van het stadsbestuur.

Vaststellingen

In 2023 is 67% van de inwoners van de centrumsteden tevreden over de digitale dienstverlening van de stad. Dit percentage komt overeen met het gemiddelde in Vlaanderen.

De tevredenheid is het grootst in Leuven (79%), Roeselare (76%), Genk en Mechelen (75%). Ook in Brugge, Kortrijk, Gent en Hasselt zijn iets meer dan 7 op 10 inwoners tevreden over de digitale dienstverlening. Turnhout en Antwerpen tekenen de laagste scores op: in Turnhout is 60% tevreden over de digitale dienstverlening, in Antwerpen 56%.

Ten opzichte van 2020 is de tevredenheid in de centrumsteden gemiddeld gedaald (-5ppt). De daling in Antwerpen (-12ppt) en Kortrijk (-8ppt) valt op.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

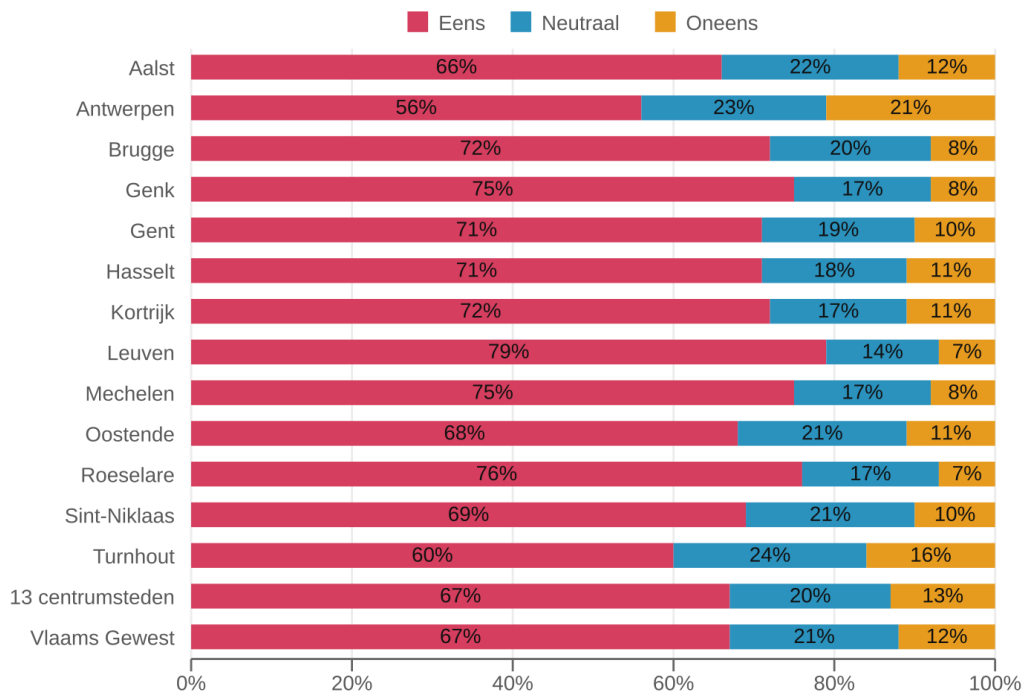

Tevreden over digitale dienstverlening, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	71%	66%
Antwerpen	68%	56%
Brugge	75%	72%
Genk	76%	75%
Gent	71%	71%
Hasselt	72%	71%
Kortrijk	80%	72%
Leuven	80%	79%
Mechelen	77%	75%
Oostende	73%	68%
Roeselare	77%	76%
Sint-Niklaas	67%	69%
Turnhout	63%	60%
13 steden	72%	67%
Vlaanderen	69%	67%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over digitale dienstverlening, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE INFORMATIE DOOR DE STAD

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat zich voldoende geïnformeerd voelt over de activiteiten, de initiatieven en de beslissingen en voorzieningen in en door de stad.

In de burgerbevraging 2023 werden de volgende stellingen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Ik krijg voldoende informatie over de activiteiten in mijn stad (bijv. voor cultuur, sport, evenementen...)', (2) 'Ik krijg voldoende informatie over de voorzieningen in mijn stad (bijv. voor zorg, opvang, onderwijs...)', (3) 'Ik krijg voldoende informatie over nieuwe ingrepen en plannen in mijn stad (bijv. nieuwe buurtinrichting, mobiliteitsplannen...)' en (4) 'Ik krijg voldoende informatie over de beslissingen van het stadsbestuur.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'geen mening/weet niet'. Wie op met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening/weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Om in de samengestelde indicator als 'Ja' opgenomen te worden moet men het eens zijn met minstens drie van de vier stellingen over informatie aan de burger en alle stellingen beantwoord hebben.

Toelichting

Intentie 2.1, 5.4 en 5.8: In een leefbare en duurzame stad zijn burgers en maatschappelijke actoren goed geïnformeerd over wat er in de stad gebeurt, wat mogelijk is, welke plannen er leven en welke beslissingen het stadsbestuur neemt. Goede informatie vergroot de mogelijkheden van bewoners om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Daarbij is het belangrijk dat alle bewoners goed geïnformeerd zijn en de informatie goed kunnen begrijpen. Geïnformeerd zijn is een eerste trede van de participatieladder.

De andere niveaus hebben betrekking op consultatie, betrokkenheid bij het nemen van beslissingen en het mee beslissen of deelnemen aan de beslissing zelf. Participatie en burgerbetrokkenheid zijn noodzakelijk voor een sterke en levendige democratie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Tevredenheid over de communicatie van het stadsbestuur, Voldoende consultatie van inwoners en Bereidheid om mee te praten over de stad.

Vaststellingen

In 2023 voelt 52% van de inwoners van de centrumsteden zich voldoende geïnformeerd door de stad. In Vlaanderen ligt dat iets hoger, gemiddeld 56%.

Er zijn verschillen tussen de steden. In Brugge voelen inwoners zich het best geïnformeerd: daar geven 7 op 10 inwoners aan dat ze zich voldoende geïnformeerd voelen. In Hasselt, Sint-Niklaas, Leuven en Roeselare situeert dat aandeel zich tussen 60% en 65%, in Mechelen, Genk en Kortrijk tussen 55% en 59%. In Aalst en Gent voelen 5 op 10 inwoners zich voldoende geïnformeerd door de stad. Antwerpen, Turnhout en Oostende tekenden de laagste scores op: daar voelen 4 op 10 inwoners zich voldoende geïnformeerd door de stad.

Ten opzichte van 2008 vertonen de steden een wisselend beeld. Roeselare gaat erop vooruit (+10ppt). Ook in Leuven voelen meer mensen zich goed geïnformeerd (+5ppt). In meerdere andere steden tekent zich een daling af. Vooral de daling in Turnhout (-20pp) en Oostende (-17ppt) valt op. Ook in Genk (-8ppt) en Hasselt (-7ppt) voelen minder mensen zich goed geïnformeerd door de stad.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#) zijn details per stelling per stad terug te vinden.

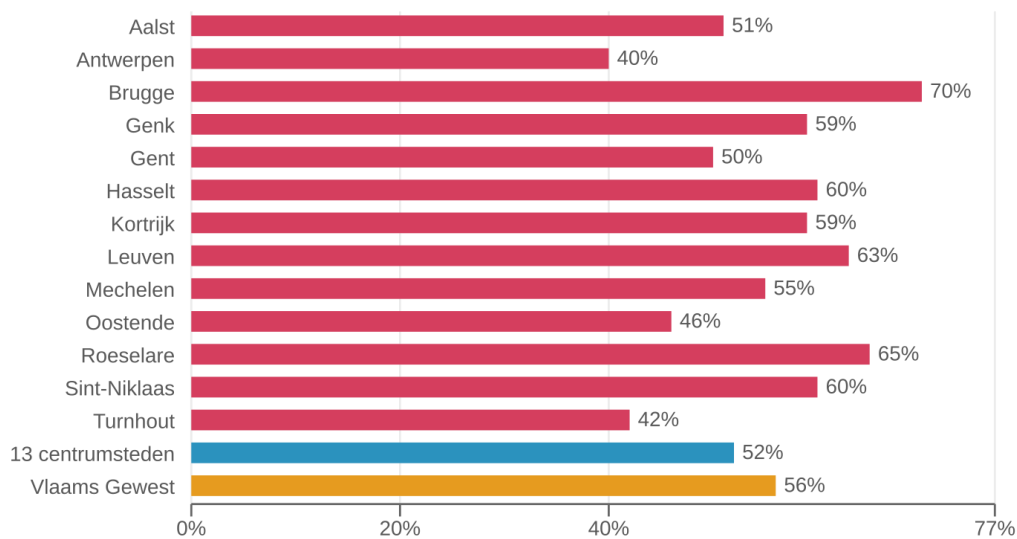

Voldoende informatie door de stad, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	49%	56%	58%	58%	54%	51%
Antwerpen	42%	45%	45%	43%	40%	40%
Brugge	63%	67%	67%	66%	70%	70%
Genk	67%	64%	65%	63%	61%	59%
Gent	52%	54%	55%	59%	51%	50%
Hasselt	67%	69%	63%	61%	56%	60%
Kortrijk	61%	61%	62%	69%	63%	59%
Leuven	58%	65%	58%	59%	64%	63%
Mechelen	56%	59%	61%	63%	51%	55%
Oostende	63%	67%	60%	60%	55%	46%
Roeselare	55%	64%	55%	56%	60%	65%
Sint-Niklaas	60%	64%	55%	61%	60%	60%
Turnhout	62%	57%	51%	47%	47%	42%
13 steden	54%	56%	55%	55%	52%	52%
Vlaanderen	-	-	-	-	57%	56%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende informatie door de stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

TEVREDENHEID OVER DE COMMUNICATIE VAN HET STADSBESTUUR

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat de communicatie van het stadsbestuur duidelijk en begrijpbaar is.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende stelling voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'De communicatie van het stadsbestuur is duidelijk en begrijpbaar.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'geen mening/weet niet'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening/weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Toelichting

Intentie 2.1, 5.4 en 5.8: In een leefbare en duurzame stad zijn burgers en maatschappelijke actoren goed geïnformeerd over wat er in de stad gebeurt, wat mogelijk is, welke plannen er leven en welke beslissingen het stadsbestuur neemt. Goede informatie vergroot de mogelijkheden van bewoners om deel te nemen aan het maatschappelijk leven. Daarbij is het belangrijk dat alle bewoners goed geïnformeerd zijn en de informatie goed kunnen begrijpen. Geïnformeerd zijn is een eerste trede van de participatieladder. De andere niveaus hebben betrekking op consultatie, betrokkenheid bij het nemen van beslissingen en het mee beslissen of deelnemen aan de beslissing zelf. Participatie en

burgerbetrokkenheid zijn noodzakelijk voor een sterke en levendige democratie.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Voldoende informatie door de stad, Voldoende consultatie van inwoners, Tevredenheid over digitale dienstverlening en Bereidheid om mee te praten over de stad.

Vaststellingen

In 2023 vinden 5 op 10 inwoners van de centrumsteden dat de communicatie van het stadsbestuur duidelijk en begrijpbaar is. Dit aandeel komt ongeveer overeen met het gemiddelde aandeel in Vlaanderen.

Inwoners van Roeselare, Brugge en Leuven zijn het meest tevreden: daar vindt 65% en meer dat de communicatie van de stad duidelijk en begrijpbaar is. Inwoners van Antwerpen, Oostende, Turnhout en Aalst zijn het minst tevreden: daar vinden 4 op 10 inwoners de communicatie van de stad duidelijk en begrijpbaar. In de overige steden schommelen die aandelen rond 5 op 10 inwoners.

Ten opzichte van 2020 stijgt de tevredenheid over de communicatie van het stadsbestuur in Genk (+5ppt), Hasselt (+4ppt) en Roeselare (+3ppt). In de andere steden tekent zich een daling af. Vooral de daling in Mechelen (-10ppt) en in Oostende (-7ppt) valt op.

Aandachtspunten

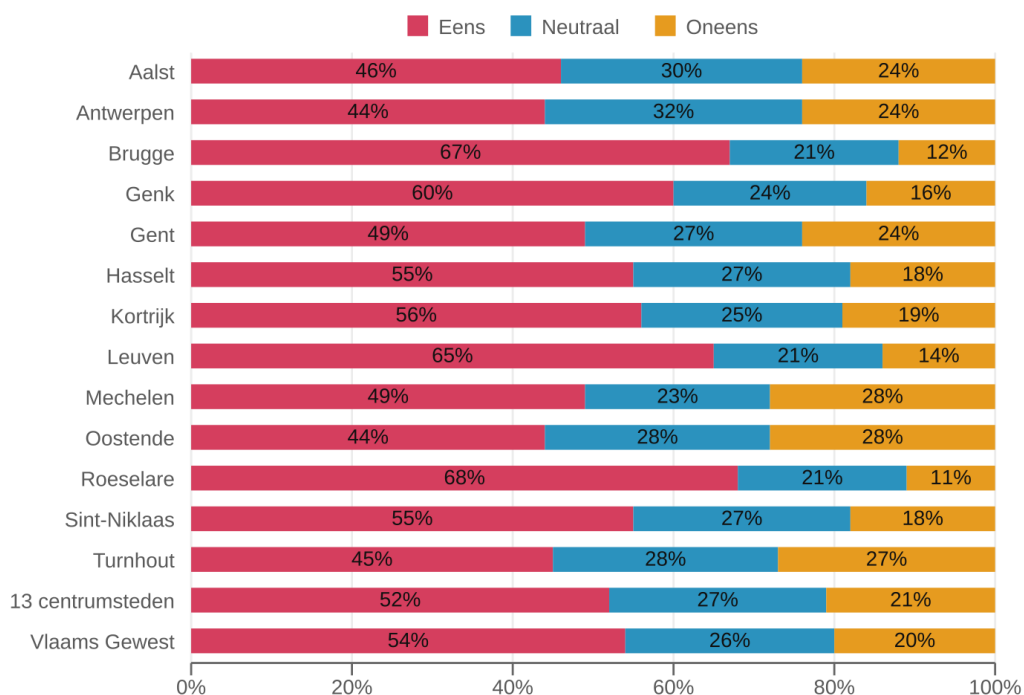
Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Tevreden over communicatie door het stadsbestuur, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	49%	46%
Antwerpen	45%	44%
Brugge	69%	67%
Genk	55%	60%
Gent	51%	49%
Hasselt	51%	55%
Kortrijk	61%	56%
Leuven	68%	65%
Mechelen	59%	49%
Oostende	51%	44%
Roeselare	65%	68%
Sint-Niklaas	59%	55%
Turnhout	49%	45%
13 steden	53%	52%
Vlaanderen	56%	54%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Tevredenheid over communicatie door het stadsbestuur, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VOLDOENDE CONSULTATIE VAN INWONERS

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vindt dat het stadsbestuur de inwoners voldoende consulteert.

In de burgerbevraging 2023 werden de volgende stellingen voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: (1) 'Het stadsbestuur doet voldoende inspanningen om bewoners bij veranderingen in hun buurt te betrekken.' en (2) 'Ik ben tevreden over de wijze waarop het stadsbestuur met mijn vragen omspringt.'

Respondenten konden antwoorden met 'helemaal oneens', 'eerder oneens', 'niet eens, niet oneens', 'eerder eens', 'helemaal eens' en 'geen mening/weet niet'. Wie met 'helemaal eens' of 'eerder eens' antwoordde, werd in de teller opgenomen. De categorie 'geen mening/weet niet' werd bij de berekening buiten beschouwing gelaten.

Om in de samengestelde indicator als 'Ja' opgenomen te worden moet men het met beide stellingen eens zijn en beide stellingen beantwoord hebben.

Toelichting

Intentie 2.1, 5.3, 5.4 en 5.8: In een leefbare en duurzame stad worden burgers en maatschappelijke actoren betrokken bij en geconsulteerd over het beleid in en van de stad en wordt gepolst naar hun wensen en verwachtingen. Door burgers bij veranderingen te betrekken worden ze gestimuleerd om zich maatschappelijk te engageren en een volwaardige rol als burger op te nemen. Belangrijk hierbij is dat alle burgers voldoende kansen krijgen en grijpen om betrokken te worden. In een leefbare en duurzame stad zijn burgers en maatschappelijke actoren goed geïnformeerd over wat er in de stad gebeurt, wat mogelijk is, welke plannen er leven en welke beslissingen het stadsbestuur neemt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Voldoende informatie door de stad, Tevredenheid over de communicatie van het stadsbestuur, Bereidheid om mee te praten over de stad en Actief in bewonersgroep.

Vaststellingen

In 2023 vinden 3 op 10 inwoners van de centrumsteden dat het stadsbestuur de inwoners voldoende consulteert. In Vlaanderen ligt dat aandeel lichtjes hoger.

Roeselare is koploper: daar vindt 48% dat het stadsbestuur inwoners voldoende consulteert. Ook in Brugge (44%) en Genk (41%) vinden 4 op 10 inwoners dat het stadsbestuur voldoende raadpleegt. De laagste score wordt geregistreerd in Aalst en Turnhout: daar is 24% tevreden over de consultatie door het stadsbestuur. Ook in Mechelen, Gent, Oostende en Antwerpen voelen minder dan 3 op 10 inwoners zich voldoende geconsulteerd door het stadsbestuur.

Ten opzichte van 2017 vertonen de steden een wisselend beeld. In sommige steden was in 2020 een daling merkbaar, die zich in 2023 heeft verdergezet. In andere steden ging de tevredenheid er in 2020 op vooruit en tekent zich in 2023 een daling of status quo af. Enkel in Roeselare tekent zich in de periode 2017-2023 een gestage stijging (+12ppt) op van de tevredenheid bij inwoners over de consultatie door het stadsbestuur. Ook in Brugge (+11ppt) en Leuven (+10ppt) is de stijging opvallend. Een daling valt op in Mechelen (-19ppt), Oostende (-9 ppt) en Kortrijk (-8ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

Op [de website van de Gemeente-Stadsmonitor](#) zijn details per stelling per stad terug te vinden.

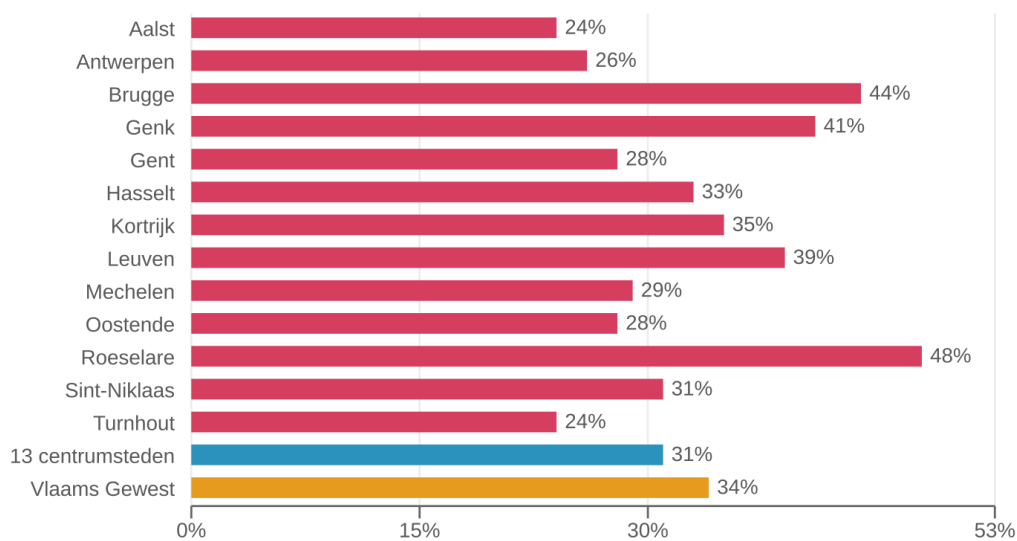

Voldoende consultatie van inwoners, 2017-2023, in %.

	2017	2020	2023
Aalst	31%	29%	24%
Antwerpen	27%	29%	26%
Brugge	33%	49%	44%
Genk	45%	41%	41%
Gent	34%	32%	28%
Hasselt	31%	33%	33%
Kortrijk	43%	43%	35%
Leuven	29%	44%	39%
Mechelen	48%	33%	29%
Oostende	37%	32%	28%
Roeselare	36%	44%	48%
Sint-Niklaas	36%	41%	31%
Turnhout	26%	30%	24%
13 steden	33%	35%	31%
Vlaanderen	39%	37%	34%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Voldoende consultatie van inwoners, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

BEREIDHEID OM MEE TE PRATEN OVER DE STAD

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat bereid is om mee te praten over wat er gebeurt in de stad.

In de burgerbevraging 2023 werd volgende vraag gesteld aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Ben je bereid om mee te praten over wat er gebeurt in jouw stad?'.

Respondenten konden antwoorden met: 'helemaal niet bereid', 'niet bereid', 'noch bereid, noch niet bereid', 'bereid' en 'heel bereid'. Wie 'bereid' of 'helemaal bereid' is om mee te praten over zijn stad, werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.1, 2.2, 5.1, 5.4 en 5.7: Een sterke en levendige democratie op stadsniveau veronderstelt participatie en burgerbetrokkenheid. De bereidheid om mee te praten over ontwikkelingen in de stad is daarbij een belangrijke randvoorwaarde. Die bereidheid geeft aan dat ze begaan zijn met wat er gebeurt in hun stad, dat ze mee vorm willen geven aan hun stad of buurt en er zich mee identificeren. Dat is alvast een opstap naar verdere betrokkenheid en mogelijks een stap om mee te werken aan oplossingen. Belangrijk hierbij is dat die bereidheid zich niet beperkt tot een aantal groepen of stadsdelen, maar dat iedereen betrokken wordt.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Voldoende informatie door de stad, Tevredenheid over de communicatie van het stadsbestuur, Voldoende consultatie van inwoners, Actief in bewonersgroep en Vrijwilligerswerk.

Vaststellingen

In 2023 is gemiddeld 39% van de inwoners van de centrumsteden bereid om mee te praten over ontwikkelingen in de stad. In Vlaanderen ligt het aandeel inwoners, dat bereid is om mee te praten over ontwikkelingen in de stad iets lager, gemiddeld 36%.

In Gent, Leuven, Mechelen, Kortrijk en Brugge zijn meer dan 4 op 10 inwoners bereid om mee te praten over wat er gebeurt in de stad. In de anderen steden situeren die aandelen zich tussen 33% en 39%. De minste bereidheid wordt geregistreerd in Turnhout: daar geeft 33% van de inwoners aan bereid te zijn mee te praten over ontwikkelingen in de stad. Ook het aandeel inwoners dat niet bereid is om mee te praten over ontwikkelingen in de stad, is het grootst in Turnhout, 31%. Gemiddeld in de centrumsteden is 28% van de inwoners niet bereid, in Vlaanderen gemiddeld 30%.

In de periode 2008-2023 is een wisselend beeld te zien in de steden. In meerdere steden tekent zich in de periode 2014-2017 een stijging af, waarna een daling optreedt. Gemiddeld in de centrumsteden is de bereidheid om mee te praten over wat er gebeurt in de stad ten opzichte van 2008 gedaald (-4ppt). De daling is groter in Antwerpen (-8ppt), Roeselare (-7ppt), Turnhout (-6ppt) en Hasselt (-5ppt). Mechelen is een uitzondering: daar is de bereidheid ten opzichte van 2008 gestegen (+6ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

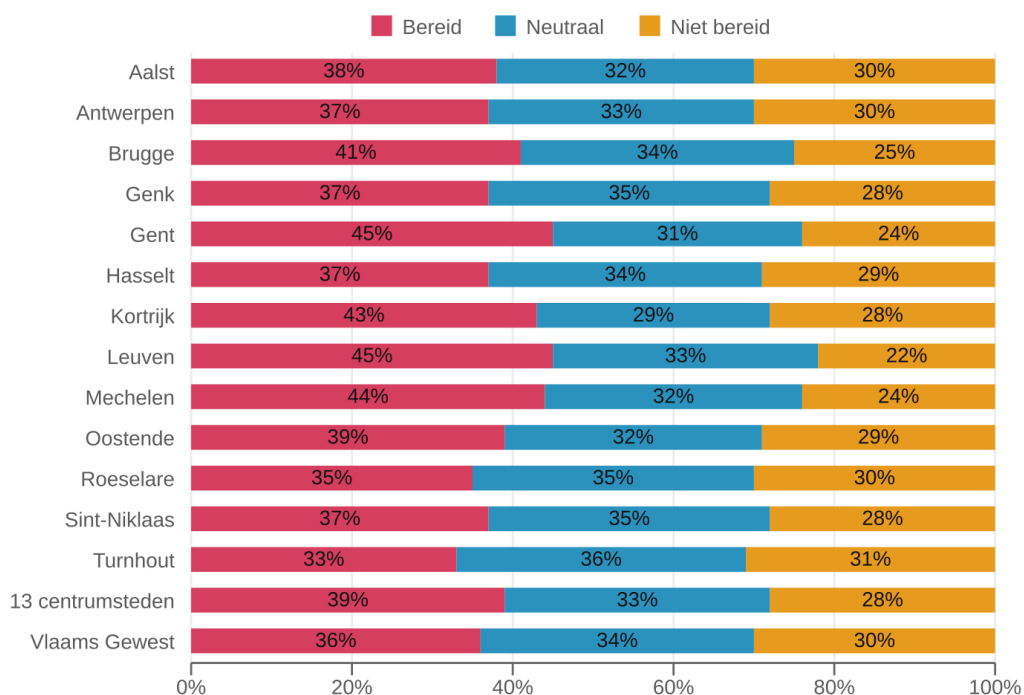

Bereid om mee te praten over de stad, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	40%	37%	45%	46%	40%	38%
Antwerpen	45%	41%	47%	48%	41%	37%
Brugge	43%	38%	46%	47%	44%	41%
Genk	40%	40%	43%	47%	37%	37%
Gent	45%	43%	54%	54%	48%	45%
Hasselt	42%	40%	47%	48%	40%	37%
Kortrijk	42%	34%	44%	46%	43%	43%
Leuven	49%	41%	51%	50%	47%	45%
Mechelen	38%	37%	45%	48%	39%	44%
Oostende	41%	37%	38%	45%	38%	39%
Roeselare	42%	36%	44%	45%	41%	35%
Sint-Niklaas	38%	40%	45%	45%	40%	37%
Turnhout	39%	34%	43%	42%	36%	33%
13 steden	43%	39%	47%	48%	42%	39%
Vlaanderen	-	-	-	-	38%	36%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Bereidheid om mee te praten over de stad, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERTROUWEN IN HET STADSBESTUUR

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vertrouwen heeft in het stadsbestuur.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je vertrouwen in het stadsbestuur?'.

De respondenten konden antwoorden met 'zeer weinig', 'weinig', 'niet veel, niet weinig', 'veel' en 'zeer veel'. Wie antwoordde met 'zeer veel' en 'veel', werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.2, 2.7 en 5.4: In een leefbare en duurzame stad is vertrouwen in de instellingen een basisvoorwaarde voor sociale samenhang. Vertrouwen kan ook de identiteitsbeleving versterken en het maatschappelijk engagement en het burgerschap verhogen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vertrouwen in de politie, Vertrouwen in de Vlaamse overheid, Vertrouwen in de federale overheid en Vertrouwen in de Europese overheid.

Vaststellingen

In 2023 heeft gemiddeld 31% van de inwoners veel vertrouwen in het stadsbestuur. In Vlaanderen is het vertrouwen in het lokale bestuur net iets lager, 29%.

In Leuven is het vertrouwen het grootst: 5 op 10 inwoners hebben er veel vertrouwen in het stadsbestuur. In Brugge en Roeselare hebben 4 op 10 inwoners veel vertrouwen in het stadsbestuur en in Genk, Gent en Mechelen 3 op 10 inwoners. In de andere steden ligt dat aandeel tussen 20% en 29%. De laagste vertrouwensscore wordt geregistreerd in Turnhout: daar geeft 20% van de inwoners aan veel vertrouwen te hebben in het stadsbestuur.

Ten opzichte van 2008 zien we een wisselend beeld in de steden. In Hasselt is het vertrouwen in het stadsbestuur in die periode fors gedaald (-30ppt). Ook in Oostende (-16ppt) en Gent (-14ppt) is de daling opvallend. In andere steden is het vertrouwen in het stadsbestuur in die periode stabiel gebleven of gestegen. De stijging in Roeselare (+17ppt) valt op, naast de stijging in Leuven (+7ppt).

Een andere opvallende vaststelling is de daling van het vertrouwen in de periode 2020-2023 in alle steden, met uitzondering van Genk. Ook in Vlaanderen daalt het vertrouwen in het lokale bestuur in die periode.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

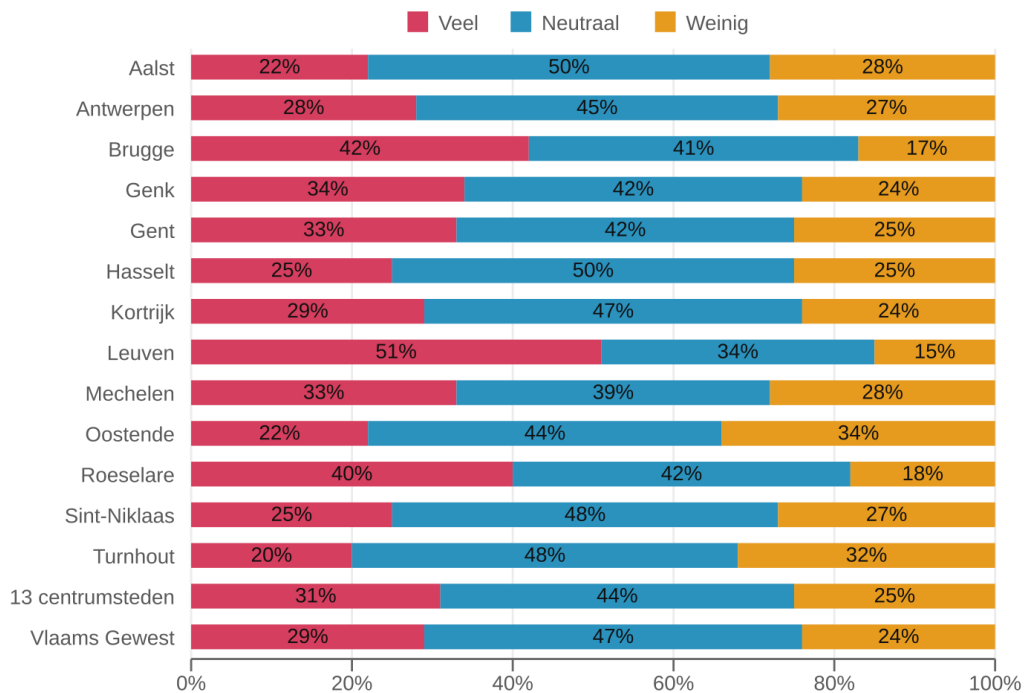

Veel vertrouwen in het stadsbestuur, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	21%	16%	26%	31%	28%	22%
Antwerpen	28%	24%	28%	33%	31%	28%
Brugge	40%	41%	36%	27%	49%	42%
Genk	37%	37%	35%	40%	32%	34%
Gent	47%	45%	48%	40%	38%	33%
Hasselt	55%	46%	27%	27%	28%	25%
Kortrijk	29%	29%	34%	37%	37%	29%
Leuven	44%	44%	42%	40%	56%	51%
Mechelen	29%	33%	39%	52%	41%	33%
Oostende	38%	35%	33%	31%	30%	22%
Roeselare	23%	26%	23%	37%	44%	40%
Sint-Niklaas	31%	27%	27%	30%	32%	25%
Turnhout	27%	17%	20%	21%	25%	20%
13 steden	35%	32%	33%	35%	36%	31%
Vlaanderen	-	-	-	35%	34%	29%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vertrouwen in het stadsbestuur, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERTROUWEN IN DE POLITIE

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vertrouwen heeft in de politie.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je vertrouwen in de politie?'.

De respondenten konden antwoorden met 'zeer weinig', 'weinig', 'niet veel, niet weinig', 'veel' en 'zeer veel'. Wie antwoordde met 'zeer veel' en 'veel', werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.7 en 2.8: In een leefbare en duurzame stad is vertrouwen in de instellingen een basisvoorwaarde voor sociale samenhang. Vertrouwen in de politie kan die sociale samenhang ondersteunen en hangt nauw samen met de veiligheidsbeleving en de feitelijke veiligheid van buurten en steden.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vertrouwen in het stadsbestuur, Vertrouwen in de Vlaamse overheid, Vertrouwen in de federale overheid en Vertrouwen in de Europese overheid.

Vaststellingen

In 2023 heeft 46% van de inwoners van de centrumsteden veel vertrouwen in de politie. Dat aandeel is even hoog als gemiddeld in Vlaanderen.

De hoogste vertrouwenscores zijn terug te vinden in Leuven, Brugge, Kortrijk en Hasselt: in deze steden hebben 5 op 10 inwoners en iets meer veel vertrouwen in de politie. In Mechelen, Roeselare, Gent en Genk geven bijna 5 op 10 inwoners aan veel vertrouwen te hebben in de politie. In de overige steden iets meer dan 4 op 10 inwoners. De laagste vertrouwenscore (42%) wordt geregistreerd in Aalst, Antwerpen en Sint-Niklaas.

Ten opzichte van 2008 is het vertrouwen in de politie in de steden gemiddeld gestegen (+10ppt). De stijging in Brugge en Mechelen (+16ppt), Kortrijk (15ppt) en Roeselare (+14ppt) valt op. In de andere steden situeert die stijging zich tussen +7ppt en +11ppt.

In Vlaanderen bleef het vertrouwen in de politie in de periode 2017-2023 op hetzelfde niveau, terwijl het in de centrumsteden in diezelfde periode gemiddeld licht steeg.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

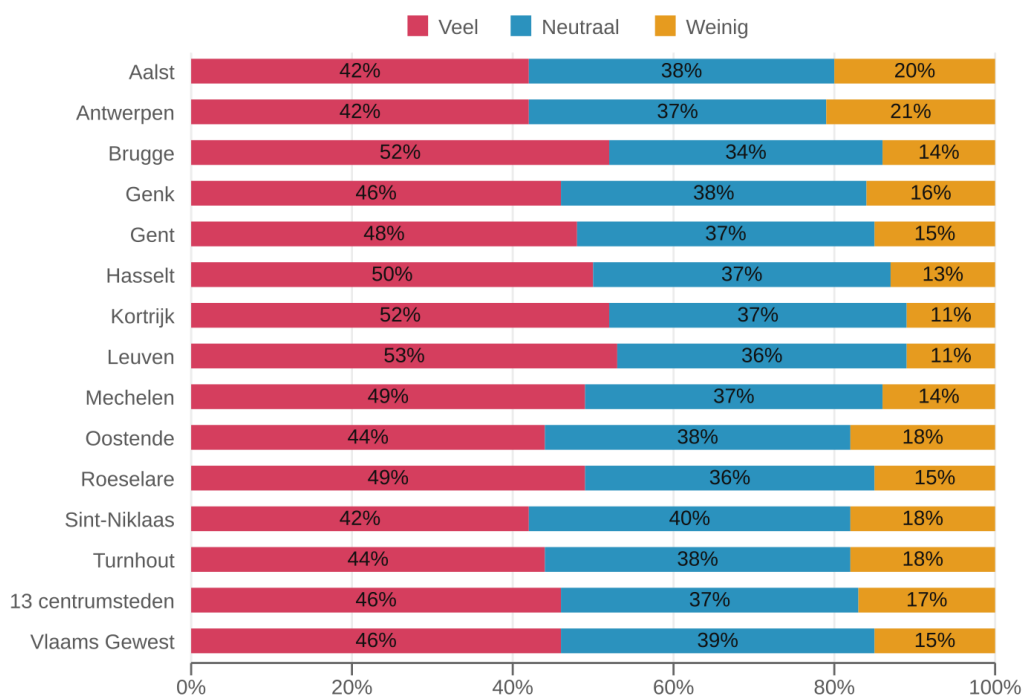

Veel vertrouwen in de politie, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	33%	30%	30%	39%	43%	42%
Antwerpen	35%	31%	35%	42%	42%	42%
Brugge	36%	32%	37%	42%	50%	52%
Genk	37%	39%	37%	43%	47%	46%
Gent	40%	37%	40%	45%	48%	48%
Hasselt	40%	41%	37%	43%	48%	50%
Kortrijk	37%	34%	38%	44%	49%	52%
Leuven	42%	38%	43%	52%	53%	53%
Mechelen	33%	35%	38%	49%	47%	49%
Oostende	35%	33%	36%	40%	45%	44%
Roeselare	35%	32%	34%	41%	51%	49%
Sint-Niklaas	35%	35%	36%	42%	47%	42%
Turnhout	35%	33%	34%	42%	43%	44%
13 steden	36%	34%	37%	43%	46%	46%
Vlaanderen	-	-	-	47%	47%	46%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vertrouwen in de politie, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERTROUWEN IN DE VLAAMSE OVERHEID

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vertrouwen heeft in de Vlaamse overheid.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je vertrouwen in de Vlaamse overheid?'

De respondenten konden de vragen beantwoorden met 'zeer weinig', 'weinig', 'niet veel, niet weinig', 'veel' en 'zeer veel'. Wie antwoordde met 'zeer veel' en 'veel', werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.2, 2.7 en 5.4: In een leefbare en duurzame stad is vertrouwen in de instellingen een basisvoorwaarde voor sociale samenhang. Vertrouwen kan ook de identiteitsbeleving versterken en het maatschappelijk engagement en het burgerschap verhogen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vertrouwen in de politie, Vertrouwen in het stadsbestuur, Vertrouwen in de federale overheid en Vertrouwen in de Europese overheid.

Vaststellingen

In 2023 hebben 2 op 10 inwoners van de centrumsteden veel vertrouwen in de Vlaamse overheid. Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen (15%).

In Antwerpen en Leuven geeft 23% van de inwoners aan veel vertrouwen te hebben in de Vlaamse overheid. In Mechelen 21% en in Gent 20%. In de andere centrumsteden geven tussen 15% en 18% van de inwoners aan veel vertrouwen te hebben in de Vlaamse overheid.

In de periode 2008-2023 toont het vertrouwen in de Vlaamse overheid een wisselend beeld. Ten opzichte van 2008 is in alle centrumsteden het vertrouwen van de inwoners in de Vlaamse overheid gedaald. De daling in Brugge (-15ppt), Oostende (-12ppt) en Kortrijk (-10ppt) valt op.

Ook in Vlaanderen daalt het vertrouwen in de Vlaamse overheid in de periode 2017-2023 (gemiddeld -7ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

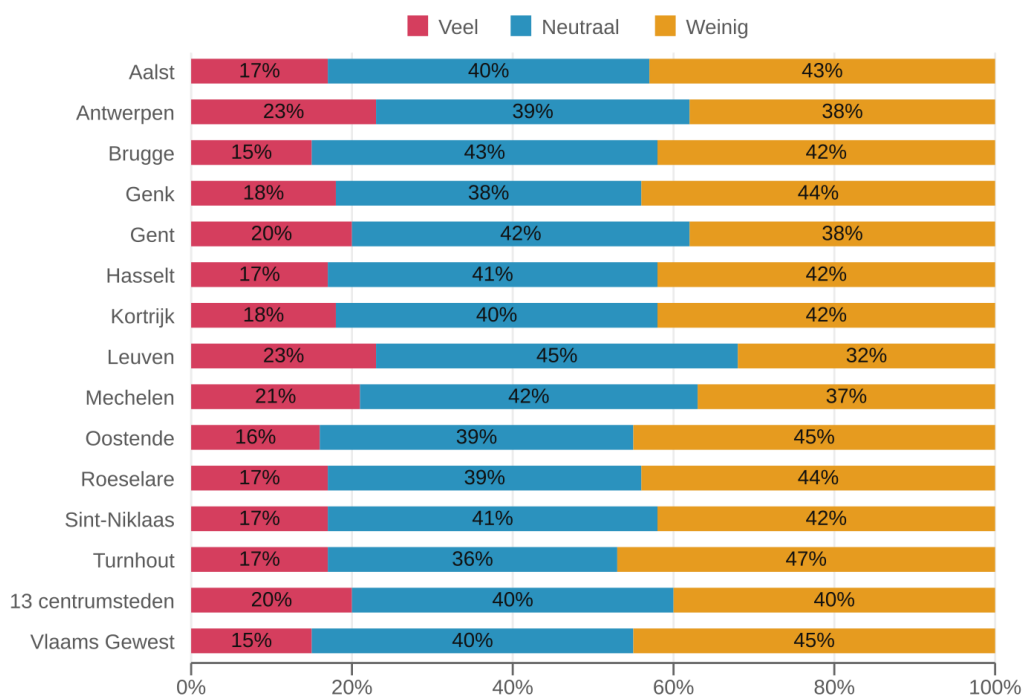

Veel vertrouwen in de Vlaamse overheid, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	25%	21%	22%	19%	18%	17%
Antwerpen	25%	21%	28%	25%	23%	23%
Brugge	30%	23%	25%	19%	16%	15%
Genk	22%	22%	23%	21%	16%	18%
Gent	25%	21%	27%	22%	18%	20%
Hasselt	26%	21%	25%	20%	16%	17%
Kortrijk	28%	23%	25%	21%	17%	18%
Leuven	31%	27%	33%	27%	24%	23%
Mechelen	27%	26%	28%	27%	19%	21%
Oostende	28%	24%	25%	22%	18%	16%
Roeselare	23%	19%	22%	20%	20%	17%
Sint-Niklaas	24%	20%	22%	21%	19%	17%
Turnhout	23%	20%	22%	20%	18%	17%
13 steden	26%	22%	26%	23%	20%	20%
Vlaanderen	-	-	-	22%	16%	15%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vertrouwen in de Vlaamse overheid, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERTROUWEN IN DE FEDERALE OVERHEID

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vertrouwen heeft in de federale overheid.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je vertrouwen in de federale/Belgische overheid?'

De respondenten konden de vragen beantwoorden met 'zeer weinig', 'weinig', 'niet veel, niet weinig', 'veel' en 'zeer veel'. Wie antwoordde met 'zeer veel' en 'veel', werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.2, 2.7 en 5.4: In een leefbare en duurzame stad is vertrouwen in de instellingen een basisvoorwaarde voor sociale samenhang. Vertrouwen kan ook de identiteitsbeleving versterken en het maatschappelijk engagement en het burgerschap verhogen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vertrouwen in de politie, Vertrouwen in het stadsbestuur, Vertrouwen in de Vlaamse overheid en Vertrouwen in de Europese overheid.

Vaststellingen

In 2023 heeft 18% van de inwoners van de centrumsteden veel vertrouwen in de federale

overheid. Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen (13%).

In Leuven, Antwerpen, Gent en Mechelen hebben 2 op 10 inwoners en iets meer veel vertrouwen in de federale overheid. In de andere centrumsteden geven tussen 13% en 17% van de inwoners aan veel vertrouwen te hebben in de federale overheid.

In de periode 2008-2023 toont het vertrouwen in de federale overheid een wisselend beeld, met globaal gezien een stijging van het vertrouwen in de federale overheid in de periode 2008-2014, waarna een daling optrad in de periode 2017-2020 en een beperkte stijging in 2023.

Ten opzichte van 2008 is het vertrouwen van de inwoners in de federale overheid gemiddeld gestegen in de centrumsteden (+5ppt). De stijging in Leuven (+11ppt), Antwerpen (+8ppt), Turnhout, Sint-Niklaas en Gent (+7ppt) en Mechelen (+6ppt) valt op. In de andere steden is het vertrouwen sinds 2008 ongeveer gelijk gebleven.

In Vlaanderen daalt het vertrouwen in de federale overheid in de periode 2017-2023.

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

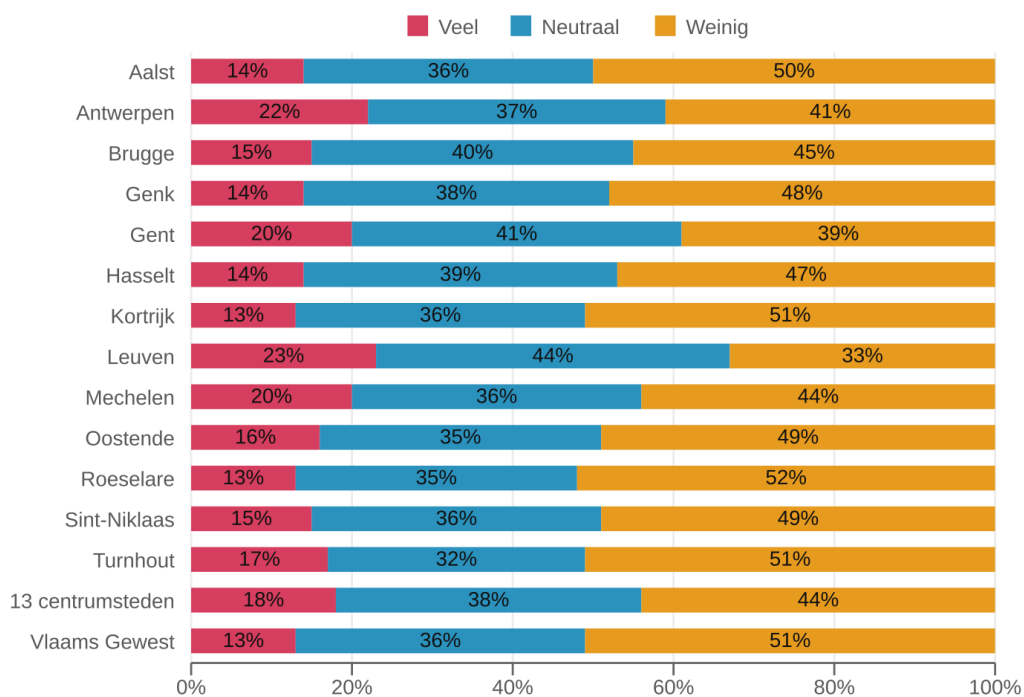

Veel vertrouwen in de federale overheid, 2008-2023, in %.

	2008	2011	2014	2017	2020	2023
Aalst	11%	9%	14%	15%	12%	14%
Antwerpen	14%	12%	23%	21%	20%	22%
Brugge	13%	9%	18%	14%	12%	15%
Genk	11%	13%	18%	17%	11%	14%
Gent	13%	12%	23%	19%	16%	20%
Hasselt	11%	11%	17%	18%	11%	14%
Kortrijk	12%	10%	19%	15%	11%	13%
Leuven	12%	13%	25%	22%	18%	23%
Mechelen	14%	14%	22%	22%	12%	20%
Oostende	13%	12%	19%	17%	13%	16%
Roeselare	9%	9%	16%	15%	11%	13%
Sint-Niklaas	8%	10%	14%	16%	13%	15%
Turnhout	10%	10%	16%	18%	13%	17%
13 steden	13%	12%	21%	19%	15%	18%
Vlaanderen	-	-	-	17%	11%	13%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vertrouwen in de federale overheid, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

VERTROUWEN IN DE EUROPESE OVERHEID

Definitie

Aandeel (%) inwoners dat vertrouwen heeft in de Europese overheid.

In de burgerbevraging 2023 werd de volgende vraag voorgelegd aan een representatief staal van inwoners uit elke Vlaamse centrumstad: 'Heb je vertrouwen in de Europese overheid?'

De respondenten konden de vragen beantwoorden met 'zeer weinig', 'weinig', 'niet veel, niet weinig', 'veel' en 'zeer veel'. Wie antwoordde met 'zeer veel' en 'veel', werd in de teller opgenomen.

Toelichting

Intentie 2.2, 2.7 en 5.4: In een leefbare en duurzame stad is vertrouwen in de instellingen een basisvoorwaarde voor sociale samenhang. Vertrouwen kan ook de identiteitsbeleving versterken en het maatschappelijk engagement en het burgerschap verhogen.

Deze indicator kan men samen lezen met:

Vertrouwen in de politie, Vertrouwen in het stadsbestuur, Vertrouwen in de Vlaamse overheid en Vertrouwen in de federale overheid.

Vaststellingen

In 2023 heeft 22% van de inwoners van de centrumsteden veel vertrouwen in de Europese overheid. Dat aandeel ligt hoger dan gemiddeld in Vlaanderen (17%).

De hoogste vertrouwensscore is terug te vinden in Leuven: daar heeft 33% van de inwoners veel vertrouwen in de Europese overheid, gevolgd door Mechelen (27%), Gent (26%) en Antwerpen (25%). In de andere centrumsteden geven tussen 15% en 20% van de inwoners aan veel vertrouwen te hebben in de Europese overheid.

Ten opzichte van 2020 is het vertrouwen van de inwoners in de Europese overheid gemiddeld gelijk gebleven in de centrumsteden. Enkel in Mechelen wordt een opvallende stijging geregistreerd (+9ppt).

Aandachtspunten

Voor meer informatie: zie Leeswijzer Survey.

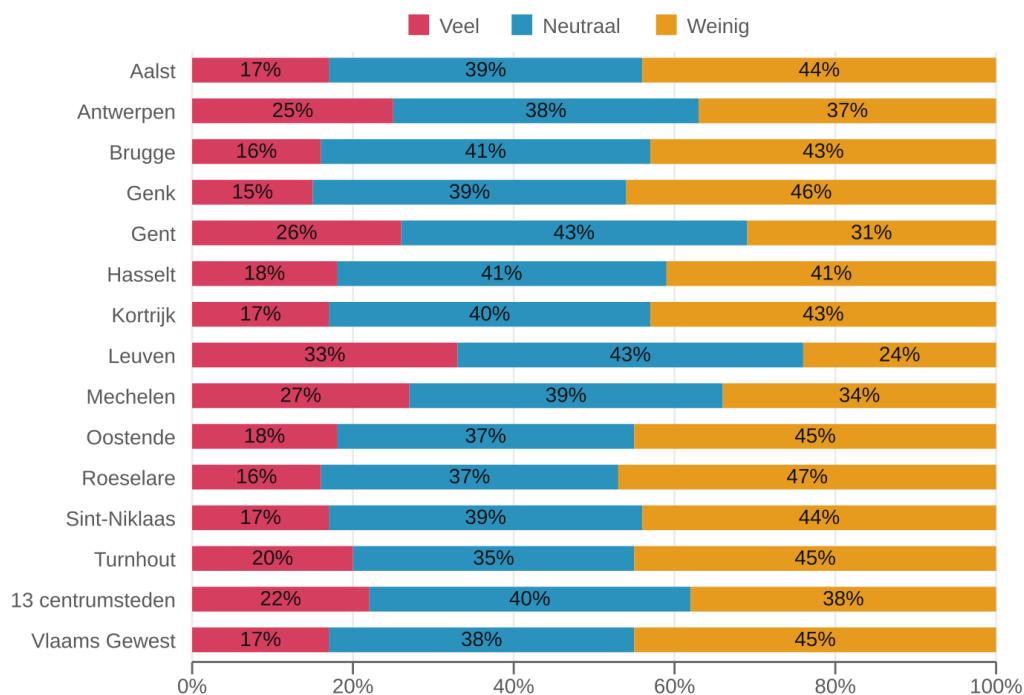

Veel vertrouwen in de Europese overheid, 2020-2023, in %.

	2020	2023
Aalst	16%	17%
Antwerpen	25%	25%
Brugge	18%	16%
Genk	13%	15%
Gent	24%	26%
Hasselt	16%	18%
Kortrijk	17%	17%
Leuven	29%	33%
Mechelen	18%	27%
Oostende	17%	18%
Roeselare	13%	16%
Sint-Niklaas	17%	17%
Turnhout	17%	20%
13 steden	21%	22%
Vlaanderen	15%	17%

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

Vertrouwen in de Europese overheid, 2023, in %.

Bron: Burgerbevraging Gemeente-Stadsmonitor, Agentschap Binnenlands Bestuur.

AGENTSCHAP BINNENLANDS BESTUUR

Havenlaan 88, bus 70

1000 BRUSSEL

gemeente-stadsmonitor@vlaanderen.be